ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

3

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ
ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ
ΤΗΣ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
(ΜΠΟΛΣΕΒΙΚΩΝ)

ΕΠΙΤΟΜΗ ΠΟΥ ΣΥΝΤΑΧΤΗΚΕ ΑΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΚΚΣΕ (μπ.). ΕΓΚΡΙΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΚΚΣΕ (μπ.)

ΤΟΜΟΣ Β΄.

"ΤΑ ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ" Α.Ε. ΑΘΗΝΑ 1946

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ Κ. Κ. ΤΗΣ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ (μπ.)

Τ ό μ ο ς Β΄.

Εὐχαριστοῦμε τοὺς ἀναγνῶστες τοῦ Α΄. Τόμου, ποὺ μᾶς ἔγραψαν τὶς σκέψεις τους γι αὐτὸν καὶ μᾶς ἔκαναν διάφορες ὑποδείξεις ποὺ θὰ πάρουμε ὑπόψη μας στὴν προσεχῆ δεύτερη ἔκδοσή του.

Παρακαλοῦμε ὅλους τοὺς ἀναγνῶστες τῶν βιβλίων μας νὰ ἐξακολουθήσουν νὰ τὰ περιβάλλουν μὲ τὴν ἴδια πάντα στοργὴ καὶ νὰ μὴ διστάζουν νὰ μᾶς γράφουν τὶς ἀπόψεις τους γι αὐτά, βέβαιοι ὅτι ἔτσι συμμετέχουν κι αὐτοὶ θετικὰ στὴν προσπάθειά μας καὶ συμβάλλουν στὴ βελτίωσή της.

Σημειώνουμε μερικὰ λάθη ποὺ πρέπει νὰ διορθωθοῦν στὸν Α΄. Τόμο:

σελ. 11, στίχ. 12: ὁ ἀριθμὸς 760 νὰ γίνει 706.
» 119 » 4 (ἀπὸ κάτω): τὸ ἕ ν α ς γ ι ὰ ὅ λ ο υ ς νὰ γίνει: ἕ ν α ς σ τ ὴ ν ὁ λ ό τ η τ ά τ ο υ.
» 131 » 23: τὸ σ τ ὶ ς σ χ έ σ ε ι ς νὰ γίνει: σ τ ὶ ς π α ρ α γ ω γ ι κ ὲ ς σ χ έ σ ε ι ς.
» 137 » 17—18: τὸ κ ο ι ν ω ν ι κ ῆ ς γαιοκτησίας νὰ γίνει κ ο ι ν ο τ ι κ ῆ ς γαιοκτησίας.
» 140 » 6 (ἀπὸ κάτω): τὸ συντελεῖται π ο λ ὺ γρήγορα, νὰ γίνει: συντελεῖται λ ί γ ο - π ο λ ὺ γρήγορα.

Μερικοὶ ἀναγνῶστες μᾶς ἔγραψαν ὅτι τὸ ῥῆμα «διαλέγω» (σελίδα 113), ἀπ' ὅπου παράγεται ἡ λέξη διαλεχτική, ἔπρεπε νὰ διορθωθεῖ σὲ διαλέγομαι. Τὸ ρωσικὸ κείμενο ἔχει δ ι α λ έ γ ω καὶ αὐτὸ εἶνε τὸ σωστό, ὅπως ἀναφέρουν τὰ λεξικὰ (βλέπε π. χ. λεξικὰ Λ ί ν τ ε λ — Σ κ ὼ τ καὶ Β υ ζ α ν τ ί ο υ), ὅπου τὸ ῥῆμα εἶνε διαλέγω (καὶ μὲ μέση σημασία διαλέγομαι)·

ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ
ΤΗΣ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ (ΜΠ.)

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

3

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

ΤΗΣ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

(ΜΠΟΛΣΕΒΙΚΩΝ)

ΕΠΙΤΟΜΗ
ΠΟΥ ΣΥΝΤΑΧΤΗΚΕ ΑΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΟΥ ΚΚΣΕ (μπ.)

ΕΓΚΡΙΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΚΚΣΕ (μπ.)

ΤΟΜΟΣ Β'.

"ΤΑ ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ" Α. Ε. ΑΘΗΝΑ 1945

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΤΟ ΚΟΜΜΑ ΤΩΝ ΜΠΟΛΣΕΒΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΟΧΤΩΒΡΗ

('Απρίλης 1917 - 1918)

1 — Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΣΑ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΥΣΤΕΡΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΦΛΕΒΑΡΗ — ΤΟ ΚΟΜΜΑ ΒΓΑΙΝΕΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΝΑ ΣΤΗΝ ΑΝΟΙΧΤΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ. — Ο ΛΕΝΙΝ ΕΡΧΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗ. — ΟΙ ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΠΡΙΛΗ ΤΟΥ ΛΕΝΙΝ. — ΤΟ ΚΟΜΜΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΖΕΤΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Τὰ γεγονότα καὶ ἡ συμπεριφορὰ τῆς Προσωρινῆς κυβέρνησης ἐπιβεβαίωναν κάθε μέρα καὶ περισσότερο τὴν ὀρθότητα τῆς γραμμῆς τῶν μπολσεβίκων. Ἔδειχναν ὅλο καὶ πιὸ ξεκάθαρα πὼς ἡ Προσωρινὴ κυβέρνηση δὲν εἶνε ὑπὲρ τοῦ λαοῦ ἀλλὰ ἐναντίον του, πὼς δὲν εἶνε ὑπὲρ τῆς εἰρήνης ἀλλὰ ὑπὲρ τοῦ πολέμου, πὼς δὲ θέλει καὶ δὲ μπορεῖ νὰ δώσει οὔτε εἰρήνη, οὔτε γῆ, οὔτε ψωμί. Ἡ διαφωτιστικὴ δουλειὰ τῶν μπολσεβίκων εὕρισκε εὐνοϊκὸ ἔδαφος. Ἐνῶ οἱ ἐργάτες καὶ οἱ φαντάροι ἀνάτρεπαν τὴν τσαρικὴ κυβέρνηση καὶ κατάστρεφαν τὶς ρίζες τῆς μοναρχίας, ἡ Προσωρινὴ κυβέρνηση ἔκλινε ξεκάθαρα πρὸς τὴ διατήρηση τῆς μοναρχίας. Στὶς 2 τοῦ Μάρτη 1917 ἔστειλε κρυφὰ τὸν Γουτσγκὼφ καὶ τὸ Σούλγκιν στὸν τσάρο. Ἡ ἀστικὴ τάξη ἤθελε νὰ δώσει τὴν ἐξουσία στὸ Μιχαήλ, ἀδελφὸ τοῦ Νικολάου Ρωμανώφ. Ὅταν ὅμως, σὲ μιὰ συνέλευση σιδηροδρομικῶν, ὁ Γουτσγκὼφ τέλειωσε τὸ λόγο του ἀναφωνώντας «Ζήτω ὁ αὐτοκράτορας Μιχαήλ», οἱ ἐργάτες ζήτησαν νὰ συλληφθεῖ ἀμέσως ὁ Γουτσγκὼφ καὶ νὰ τοῦ γίνει ἔρευνα, λέγοντας ἀγανακτισμένοι: «Ἄσπρος σκύλλος, μαῦρος σκύλλος...»

Ἦταν φανερὸ πὼς οἱ ἐργάτες δὲ θὰ ἐπέτρεπαν τὴν παλινόρθωση τῆς μοναρχίας. Ἐνῶ οἱ ἐργάτες καὶ οἱ ἀγρότες, ποὺ ἔκαναν τὴν ἐπανάσταση κ' ἔχυναν τὸ αἷμα τους γι αὐτή, περίμεναν τὸ τέλος τοῦ πολέμου, διεκδικοῦσαν ψωμὶ καὶ γῆ καὶ ἀπαιτοῦσαν ἀποφασιστικὴ καταπολέμηση τῆς καταστροφῆς, ἡ Προσωρινὴ κυβέρνηση ἔμενε κουφὴ σ' ὅλες αὐτὲς τὶς ζωτικὲς διεκδικήσεις τοῦ λαοῦ. Ἡ κυβέρνηση αὐτὴ ποὺ τὴν ἀποτελούσαν οἱ πιὸ στη-

μαντικοί ἀντιπρόσωποι τῆς ἀστικῆς τάξης καὶ τῶν τσιφλικάδων, οὔτε κἂν σκεφτόταν νὰ ἱκανοποιήσει τὰ αἰτήματα τῶν ἀγροτῶν, ποὺ ζητούσαν νὰ τοὺς παραχωρηθεῖ ἡ γῆ. Οὔτε μποροῦσε νὰ δώσει ψωμὶ στοὺς ἐργαζόμενους, γιατὶ θἄπρεπε νἄρθει σὲ σύγκρουση μὲ τὰ συμφέροντα τῶν μεγάλων σιτεμπόρων, θἄπρεπε μὲ ὅλα τὰ μέσα νὰ πάρει τὸ στάρι ἀπὸ τοὺς τσιφλικάδες, ἀπὸ τοὺς κουλάκους, πράγμα ποὺ δὲν ἀποφάσιζε νὰ τὸ κάνει ἡ κυβέρνηση, γιατὶ κ' ἡ ἴδια ἦταν συνδεμένη μὲ τὰ συμφέροντα αὐτῶν τῶν τάξεων. Μὰ οὔτε καὶ τὴν εἰρήνη μποροῦσε νὰ δώσει. Συνδεμένη καθὼς ἦταν μὲ τοὺς ἀγγλογάλλους ἰμπεριαλιστές, ἡ Προσωρινὴ κυβέρνηση ὄχι μόνο δὲ σκεφτόταν νὰ σταματήσει τὸν πόλεμο, μὰ ἀπεναντίας προσπαθοῦσε νὰ ἐπωφεληθεῖ ἀπὸ τὴν ἐπανάσταση γιὰ νὰ ἐπιβάλλει πιὸ δραστήρια συμμετοχὴ τῆς Ρωσίας στὸν ἰμπεριαλιστικὸ πόλεμο, γιὰ νὰ πραγματοποιήσει τὰ ἰμπεριαλιστικά της σχέδια: νὰ καταλάβει τὴν Κωνσταντινούπολη καὶ τὰ Στενά, νὰ καταλάβει τὴ Γαλικία.

Ἦταν φανερὸ πὼς ἡ ἐμπιστοσύνη τῶν μαζῶν πρὸς τὴν πολιτικὴ τῆς Προσωρινῆς κυβέρνησης θἄπαιρνε γρήγορα τέλος.

Γινόταν φανερὸ πὼς ἡ δυαδικὴ ἐξουσία, ποὺ εἶχε δημιουργηθεῖ μετὰ τὴν ἐπανάσταση τοῦ Φλεβάρη, δὲ μποροῦσε πιὰ νὰ διατηρηθεῖ γιὰ πολύ, γιατὶ ἡ πορεία τῶν γεγονότων ἀπαιτοῦσε νὰ συγκεντρωθεῖ ἡ ἐξουσία σ' ἕνα σημεῖο: ἢ μέσα στοὺς τοίχους τῆς Προσωρινῆς κυβέρνησης, ἢ στὰ χέρια τῶν σοβιέτ.

Εἶνε ἀλήθεια, πὼς ἡ συμβιβαστικὴ πολιτικὴ τῶν μενσεβίκων καὶ τῶν ἐσέρων εἶχε ἀκόμα γιὰ τὴν ὥρα τὴν ὑποστήριξη τῶν λαϊκῶν μαζῶν. Δὲν ἦταν λίγοι οἱ ἐργάτες κι ἀκόμα περισσότεροι ἦταν οἱ φαντάροι κ' οἱ ἀγρότες, ποὺ πίστευαν ὅτι γρήγορα θὰ συνέλθει ἡ συνταχτικὴ ἐθνοσυνέλευση καὶ «θὰ τὰ κανονίσει», ποὺ νόμιζαν πὼς ὁ πόλεμος δὲ γινόταν μὲ καταχτητικοὺς σκοπούς, ἀλλ' ἀπὸ ἀνάγκη, γιὰ τὴν ὑπεράσπιση τοῦ κράτους. Ὁ Λένιν ὀνόμασε τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς καλόπιστα παραπλανημένους ἀμυνίτες (1). Ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι θεωροῦσαν γιὰ τὴν ὥρα ἀκόμα σωστὴ τὴν πολιτικὴ τῶν ὑποσχέσεων καὶ προτροπῶν, ποὺ ἀκολουθοῦσαν οἱ ἐσέροι κ' οἱ μενσεβίκοι. Ἦταν ὅμως φανερὸ πὼς οἱ ὑποσχέσεις κ' οἱ προτροπὲς δὲ μπορεῖ νὰ ἐπαρκέσουν γιὰ πολύ, γιατὶ ἡ πορεία τῶν γεγονότων καὶ ἡ συμπεριφορὰ τῆς Προσωρινῆς κυβέρνησης ξεσκέπαζαν καὶ ἀπόδειχναν κάθε μέρα, πὼς ἡ συμφιλιωτικὴ πολιτικὴ τῶν ἐσέρων καὶ τῶν μενσεβίκων εἶνε πολιτικὴ ἀναβολῶν καὶ ἐξαπάτησης τῶν εὔπιστων ἀνθρώπων.

Ἡ Προσωρινὴ κυβέρνηση δὲν περιοριζόταν πάντα στὴν πολιτικὴ τῆς σκεπασμένης πάλης ἐνάντια στὸ ἐπαναστατικὸ κίνημα τῶν μαζῶν, στὴν πολιτικὴ τῶν παρασκηνιακῶν συνδυασμῶν ἐνάντια στὴν ἐπανάσταση. Ἔκανε κάπου - κάπου προσπάθειες νὰ περάσει σὲ ἀνοιχτὴ ἐπίθεση ἐνάντια στὶς δη-

---

1 Ρωσικα «Ὀμπορόντσι». (σημ. μετ.)

μοκρατικὲς ἐλευθερίες, προσπάθειες ν' «ἀποκαταστήσει τὴν πειθαρχία», πρὸ πάντων μέσα στοὺς φαντάρους, προσπάθειες ν' «ἀποκαταστήσει τὴν τάξη», δηλ. νὰ μπάσει τὴν ἐπανάσταση στὰ πλαίσια ποὺ χρειάζεται ἡ ἀστικὴ τάξη. Ὅσο ὅμως κι ἂν προσπαθοῦσε πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση, δὲ μπόρεσε νὰ ἐπιτύχει τοὺς σκοπούς της κ' οἱ λαϊκὲς μάζες ἐπιβάλαν μὲ ὁρμὴ τὶς δημοκρατικὲς ἐλευθερίες: τὴν ἐλευθερία τοῦ λόγου, τοῦ τύπου, τῶν σωματείων, τῶν συγκεντρώσεων, τῶν διαδηλώσεων. Οἱ ἐργάτες κ' οἱ φαντάροι προσπαθούσαν νὰ χρησιμοποιήσουν πέρα γιὰ πέρα τὰ δημοκρατικὰ δικαιώματα ποὺ εἶχαν γιὰ πρώτη φορὰ καταχτήσει, γιὰ νὰ πάρουν ἐνεργὸ μέρος στὴν πολιτικὴ ζωὴ τῆς χώρας, γιὰ νὰ κατανοήσουν καὶ νὰ σκεφθοῦν γιὰ τὴν κατάσταση ποὺ δημιουργήθηκε καὶ ν' ἀποφασίσουν πῶς νὰ ἐνεργήσουν παραπέρα.

Μετὰ τὴν ἐπανάσταση τοῦ Φλεβάρη, οἱ ὀργανώσεις τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος, ποὺ δούλεψαν παράνομα μέσα στὶς δυσκολότατες συνθῆκες τοῦ τσαρισμοῦ, βγῆκαν ἀπὸ τὴν παρανομία κι ἄρχισαν νὰ κάνουν ἀνοιχτὴ πολιτικὴ καὶ ὀργανωτικὴ δουλειά. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τῶν μπολσεβίκικων ὀργανώσεων ἐκεῖνο τὸν καιρὸ δὲν ξεπερνοῦσε τὶς 40 ἢ 45.000. Ἦταν ὅμως στελέχη ἀτσαλωμένα στὴν πάλη. Οἱ κομματικὲς ἐπιτροπὲς εἶχαν ἀναδιοργανωθεῖ πάνω στὶς ἀρχὲς τοῦ δημοκρατικοῦ συγκεντρωτισμοῦ. Ἐφαρμόστηκε ἡ ἐκλογὴ ὅλων τῶν ὀργάνων τοῦ κόμματος ἀπὸ τὰ κάτω ὡς τὰ πάνω. Τὸ πέρασμα τοῦ κόμματος στὴ νομιμότητα φανέρωσε διαφωνίες μέσα στὸ κόμμα. Ὁ Κάμενεφ καὶ μερικὰ στελέχη τῆς ὀργάνωσης τῆς Μόσχας, ὅπως ὁ Ρύκωφ, ὁ Μπούμπνωφ, ὁ Νόγκιν, κρατούσαν τὴ μισομενσεβίκικη θέση νὰ ὑποστηριχτεῖ ὑπὸ ὅρους ἡ Προσωρινὴ κυβέρνηση καὶ ἡ πολιτικὴ τῶν ἀμυνιτῶν. Ὁ Στάλιν, ποὺ μόλις εἶχε γυρίσει ἀπὸ τὴν ἐξορία, ὁ Μόλοτωφ κι ἄλλοι, μαζὶ μὲ τὴν πλειοψηφία τοῦ κόμματος, ὑπεράσπιζαν τὴν πολιτικὴ τῆς δυσπιστίας πρὸς τὴν Προσωρινὴ κυβέρνηση, τάχτηκαν ἐνάντια στοὺς ἀμυνίτες καὶ καλούσαν στὴ δραστήρια πάλη γιὰ τὴν εἰρήνη, ἐνάντια στὸν ἰμπεριαλιστικὸ πόλεμο. Ὁρισμένα κομματικὰ στελέχη ταλαντεύονταν, ἐκφράζοντας ἔτσι τὴν πολιτική τους καθυστέρηση, ἀποτέλεσμα τῆς μακρόχρονης παραμονῆς τους στὴ φυλακὴ ἢ τὴν ἐξορία.

Ἦταν αἰσθητὴ ἡ ἀπουσία τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ κόμματος, τοῦ Λένιν.

Στὶς 3 (16) τοῦ Ἀπρίλη 1917, ὕστερα ἀπὸ πολύχρονη ἐξορία, ὁ Λένιν γύρισε στὴ Ρωσία.

Ὁ ἐρχομὸς τοῦ Λένιν εἶχε τεράστια σημασία γιὰ τὸ κόμμα, γιὰ τὴν ἐπανάσταση.

Ὁ Λένιν, μένοντας ἀκόμα στὴν Ἑλβετία, μόλις πῆρε τὶς πρῶτες εἰδήσεις γιὰ τὴν ἐπανάσταση, ἔγραφε στὸ κόμμα καὶ στὴν ἐργατικη τάξη τῆς Ρωσίας τὰ «*Γράμματα ἀπὸ μακριά*».

«Ἐργάτες! Πραγματοποιήσατε θαύματα προλεταριακοῦ, λαϊκοῦ ἡρωισμοῦ στὸν ἐμφύλιο πόλεμο ἐνάντια στὸν τσαρισμό. Πρέπει νὰ κάνετε

θαύματα προλεταριακής, παλλαικής οργάνωσης γιά νά έτοιμάσετε τή νίκη σας στό δεύτερο στάδιο τής έπανάστασης» (*Λένιν*, "Απαντα, τόμ. 20ος, σ. 19).

Ὁ Λένιν ἔφτασε στήν Πετρούπολη στίς 3 τοῦ 'Απρίλη, τή νύχτα. Στό σταθμό τῆς Φιλλανδίας καί στήν πλατεία μπροστά στό σταθμό, συγκεντρώθηκαν χιλιάδες ἐργάτες, φαντάροι καί ναῦτες γιά νά τόν χαιρετήσουν. 'Απερίγραπτος ἐνθουσιασμός κατέλαβε τίς μάζες ὅταν ὁ Λένιν κατέβηκε ἀπό τό τραῖνο. Σήκωσαν τό Λένιν στά χέρια. Ἔφεραν θριαμβευτικά τόν ἀρχηγό τους στή μεγάλη αἴθουσα τοῦ σταθμοῦ· ἐκεῖ οἱ μενσεβίκοι Τσχέϊτζε καί Σκόμπελε ἄρχισαν νά βγάζουν «χαιρετιστήριους» λόγους ἐξ ὀνόματος τοῦ Σοβιέτ τῆς Πετρούπολης, ὅπου «ἐκφράζαν τήν ἐλπίδα», πώς ὁ Λένιν θά βρεῖ μιά «κοινή γλῶσσα» μαζί τους. Ὁ Λένιν ὅμως δέ στάθηκε νά τούς ἀκούσει. Πέρασε δίπλα τους καί πῆγε πρός τή μάζα τῶν ἐργατῶν καί τῶν φαντάρων καί ἀνεβασμένος πάνω σ' ἕνα θωρακισμένο αὐτοκίνητο, ἔβγαλε τόν περίφημο λόγο του, ὅπου καλοῦσε τίς μάζες στήν πάλη γιά τή νίκη τῆς σοσιαλιστικῆς ἐπανάστασης. «Ζήτω ἡ σοσιαλιστική ἐπανάσταση», ἔτσι τελείωσε ὁ Λένιν αὐτό τόν πρῶτο λόγο του, ὕστερα ἀπό τή μακρόχρονη ἐξορία.

Γυρίζοντας στή Ρωσία, ὁ Λένιν δόθηκε, μέ ὅλη του τή δραστηριότητα, στήν ἐπαναστατική δουλειά. Τήν ἄλλη μέρα ὕστερα ἀπό τόν ἐρχομό του, ὁ Λένιν σέ συνέλευση τῶν μπολσεβίκων ἔκανε εἰσήγηση γιά τόν πόλεμο καί τήν ἐπανάσταση καί ἔπειτα ἐπανέλαβε τίς θέσεις τῆς εἰσήγησής του σέ μιά συγκέντρωση, ὅπου ἐκτός ἀπό τούς μπολσεβίκους συμμετεῖχαν καί μενσεβίκοι.

Ἦταν οἱ περίφημες θέσεις τοῦ 'Απρίλη, πού ἔδωσαν στό κόμμα καί στό προλεταριάτο μιά ξεκάθαρη ἐπαναστατική γραμμή γιά τό πέρασμα ἀπό τήν ἀστική ἐπανάσταση στή σοσιαλιστική.

Οἱ θέσεις τοῦ Λένιν εἶχαν τεράστια σημασία γιά τήν ἐπανάσταση, γιά τήν παραπέρα δράση τοῦ κόμματος. Ἡ ἐπανάσταση σήμαινε μιά πολύ μεγάλη καμπή στή ζωή τῆς χώρας καί τό κόμμα, μέσα στίς καινούριες συνθῆκες πάλης ὕστερα ἀπό τήν ἀνατροπή τοῦ τσαρισμοῦ, χρειαζόταν καινούριο προσανατολισμό γιά νά τραβήξει τολμηρά καί μέ πεποίθηση στόν καινούριο δρόμο. Οἱ θέσεις τοῦ Λένιν ἔδιναν στό κόμμα αὐτό τόν προσανατολισμό.

Μέ τίς θέσεις τοῦ 'Απρίλη ὁ Λένιν ἔδινε ἕνα μεγαλοφυές σχέδιο πάλης τοῦ κόμματος γιά τό πέρασμα ἀπό τήν ἀστικοδημοκρατική ἐπανάσταση στή σοσιαλιστική ἐπανάσταση, γιά τό πέρασμα ἀπό τόν πρῶτο σταθμό τῆς ἐπανάστασης στό δεύτερο σταθμό, τό σταθμό τῆς σοσιαλιστικῆς ἐπανάστασης. Ὅλη ἡ προηγούμενη ἱστορία τοῦ κόμματος τό εἶχε προετοιμάσει γι αὐτό τό μεγάλο καθῆκον. 'Ακόμα ἀπό τό 1905, ὁ Λένιν εἶχε γράψει στή μπροσούρα του «*Δυό ταχτικές τῆς σοσιαλδημοκρατίας στή δημοκρατική ἐπανάσταση*», πώς τό προλεταριάτο, μετά τήν ἀνατροπή τοῦ τσαρισμοῦ, θά περάσει στήν

πραγματοποίηση τῆς σοσιαλιστικῆς ἐπανάστασης. Τὸ καινούριο στὶς θέσεις ἦταν πὼς ἔδιναν ἕνα θεωρητικὰ θεμελιωμένο, συγκεκριμένο σχέδιο γιὰ ν' ἀρχίσει τὸ πέρασμα στὴ σοσιαλιστικὴ ἐπανάσταση.

Στὸν οἰκονομικὸ τομέα τὰ μεταβατικὰ μέτρα ἦταν: ἐθνικοποίηση ὅλης τῆς γῆς τῆς χώρας μὲ δήμευση τῆς γῆς τῶν τσιφλικάδων· συγχώνευση ὅλων τῶν τραπεζῶν σὲ μιὰ ἐθνικὴ τράπεζα καὶ ἐγκατάσταση ἐλέγχου πάνω σ' αὐτὴ ἀπὸ τὰ σοβιὲτ τῶν ἐργατῶν βουλευτῶν· ἔλεγχος τῆς κοινωνικῆς παραγωγῆς καὶ διανομῆς τῶν προϊόντων.

Στὸν πολιτικὸ τομέα, ὁ Λένιν πρότεινε τὸ πέρασμα ἀπὸ τὴν κοινοβουλευτικὴ δημοκρατία στὴ δημοκρατία τῶν σοβιέτ. Αὐτὸ ἦταν ἕνα σοβαρὸ βῆμα πρὸς τὰ μπρὸς στὸν τομέα τῆς θεωρίας καὶ τῆς πράξης τοῦ μαρξισμοῦ. Ὡς τότε οἱ θεωρητικοὶ τοῦ μαρξισμοῦ θεωροῦσαν τὴν κοινοβουλευτικὴ δημοκρατία σὰν τὴν καλύτερη πολιτικὴ μορφὴ γιὰ τὸ πέρασμα στὸ σοσιαλισμό. Τώρα ὁ Λένιν πρότεινε τὴν ἀντικατάσταση τῆς κοινοβουλευτικῆς δημοκρατίας μὲ τὴ δημοκρατία τῶν σοβιέτ, σὰν τὴν πιὸ ἐνδεδειγμένη μορφὴ γιὰ τὴν πολιτικὴ ὀργάνωση τῆς κοινωνίας στὴ μεταβατικὴ περίοδο ἀπὸ τὸν καπιταλισμὸ στὸ σοσιαλισμό.

> «Ἡ ἰδιομορφία τῆς τρέχουσας στιγμῆς στὴ Ρωσία, ἔλεγαν οἱ θέσεις, βρίσκεται στὸ π έ ρ α σ μ α ἀπὸ τὸν πρῶτο σταθμὸ τῆς ἐπανάστασης, ποὺ ἔδωσε τὴν ἐξουσία στὴν ἀστικὴ τάξη ἐπειδὴ ὁ βαθμὸς τῆς συνειδητότητας καὶ τῆς ὀργάνωσης τοῦ προλεταριάτου ἦταν ἀνεπαρκής, σ τ ὸ δ ε ύ τ ε ρ ο σταθμό, ποὺ πρέπει νὰ δώσει τὴν ἐξουσία στὸ προλεταριάτο καὶ τὰ φτωχὰ στρώματα τῆς ἀγροτιᾶς» (*Λένιν*, Ἅπαντα, τόμ. 20ος, σ. 88).

Καὶ παρακάτω:

> «Ὄχι κοινοβουλευτικὴ δημοκρατία—ἡ ἐπιστροφὴ σ' αὐτήν, ὕστερ' ἀπὸ τὰ σοβιὲτ τῶν ἐργατῶν βουλευτῶν, θὰ ἦταν ἕνα βῆμα πρὸς τὰ πίσω—ἀλλὰ δημοκρατία τῶν σοβιὲτ τῶν ἐργατῶν, τῶν ἐργατῶν γῆς καὶ τῶν ἀγροτῶν βουλευτῶν σὲ ὅλη τὴ χώρα, ἀπὸ τὰ κάτω ὡς τὰ πάνω» (Στὸ ἴδιο ἔργο, σ. 88).

Ὁ πόλεμος, ἔλεγε ὁ Λένιν, ἐξακολουθεῖ καὶ κάτω ἀπὸ τὴ νέα Προσωρινὴ κυβέρνηση νὰ εἶνε ἁρπαχτικός, ἰμπεριαλιστικὸς πόλεμος. Τὸ καθῆκον τοῦ κόμματος εἶνε νὰ τὸ ἐξηγήσει αὐτὸ στὶς μάζες καὶ νὰ τὶς δείξει πὼς ἂν δὲν ἀνατραπεῖ ἡ ἀστικὴ τάξη, εἶνε ἀδύνατο νὰ τελειώσει ὁ πόλεμος μὲ πραγματικὴ δημοκρατικὴ εἰρήνη καὶ ὄχι εἰρήνη ποὺ θὰ ἐπιβληθεῖ μὲ τὴ βία.

Ὅσο γιὰ τὴν Προσωρινὴ κυβέρνηση, ὁ Λένιν ἔρριξε τὸ σύνθημα: «Καμμιὰ ὑποστήριξη στὴν Προσωρινὴ κυβέρνηση!»

Ὁ Λένιν σημείωνε παρακάτω στὶς θέσεις, πὼς τὸ κόμμα μας γιὰ τὴν ὥρα εἶνε μειοψηφία μέσα στὰ σοβιέτ, ὅπου κυριαρχεῖ ὁ συνασπισμὸς τῶν μενσεβίκων καὶ τῶν ἐσέρων, ποὺ διοχετεύει τὴν ἀστικὴ ἐπιρροὴ μέσα στὸ προλεταριάτο. Γι' αὐτὸ ἔβαζε στὸ κόμμα τὸ καθῆκον:

«Νὰ ἐξηγήσει στὶς μάζες, πὼς τὰ σοβιὲτ τῶν ἐργατῶν βουλευτῶν εἶνε ἡ μ ό ν η δ υ ν α τ ὴ μορφὴ γιὰ τὴν ἐπαναστατικὴ κυβέρνηση καὶ πὼς γι αὐτὸ τὸ καθῆκον μας εἶνε, ὅσο ἡ κυβέρνηση αὐτὴ ὑποκύπτει στὴν ἐπίδραση τῆς ἀστικῆς τάξης, μόνο ἡ ἐπίμονη, συστηματική, σταθερή, προσαρμοσμένη κυρίως στὶς πραχτικὲς ἀνάγκες τῶν μαζῶν, ἐ ξ ή- γ η σ η τῶν λαθῶν τῆς ταχτικῆς της. Ὅσο εἴμαστε μειοψηφία, κάνουμε δουλειὰ κριτικῆς καὶ ἐξήγησης τῶν λαθῶν, κηρύσσοντας ταυτόχρονα τὴν ἀνάγκη νὰ περάσει ὅλη ἡ κρατικὴ ἐξουσία στὰ σοβιὲτ τῶν ἐργατῶν βουλευτῶν . . .» (Στὸ ἴδιο ἔργο σ. 88).

Αὐτὸ σήμαινε πὼς ὁ Λένιν δὲν ἔρριχνε τὸ σύνθημα τῆς ἐξέγερσης ἐνάντια στὴν Προσωρινὴ κυβέρνηση, ποὺ ἐκείνη τὴ στιγμὴ εἶχε τὴν ἐμπιστοσύνη τῶν σοβιέτ, δὲ ζητοῦσε τὴν ἀνατροπή της, ἀλλὰ ἐπιδίωκε νὰ καταχτηθεῖ ἡ πλειοψηφία στὰ σοβιὲτ μὲ μιὰ δουλειὰ διαφώτισης καὶ στρατολογίας, νὰ μεταβληθεῖ ἡ πολιτικὴ τῶν σοβιὲτ καὶ μέσο τῶν σοβιὲτ νὰ ἀλλάξει ἡ σύνθεση καὶ ἡ πολιτικὴ τῆς κυβέρνησης.

Αὐτὸ ἦταν προσανατολισμὸς πρὸς τὴν εἰρηνικὴ ἐξέλιξη τῆς ἐπανάστασης.

Ὁ Λένιν ζητοῦσε παρακάτω νὰ πεταχτοῦν τὰ «βρώμικα ἐσώρρουχα», νὰ ἐγκαταληφθεῖ ἡ ὀνομασία σοσιαλδημοκρατικὸ κόμμα. Τὰ κόμματα τῆς 2ης Διεθνοῦς, καθὼς καὶ οἱ ρῶσοι μενσεβίκοι, ὀνόμαζαν τὸν ἑαυτό τους σοσιαλδημοκράτη. Τὸ ὄνομα αὐτὸ εἶχε λερωθεῖ, ντροπιαστεῖ ἀπὸ τοὺς ὀππορτουνιστές, προδότες τοῦ σοσιαλισμοῦ. Ὁ Λένιν πρότεινε νὰ ὀνομαστεῖ τὸ μπολσεβίκικο κόμμα κ ο μ μ ο υ ν ι σ τ ι κ ὸ κ ό μ μ α, ὅπως ὀνόμαζαν τὸ κόμμα τους ὁ Μὰρξ καὶ ὁ Ἔνγκελς. Τὸ ὄνομα αὐτὸ εἶνε ἐπιστημονικὰ σωστό, ἀφοῦ τελικὸς σκοπὸς τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος εἶνε ἡ ἐπικράτηση τοῦ κομμουνισμοῦ. Ἀπὸ τὸ κεφαλαιοκρατικὸ σύστημα ἡ ἀνθρωπότητα μπορεῖ νὰ περάσει ἀμέσως μόνο στὸ σοσιαλισμό, δηλ. στὴν κοινὴ κατοχὴ τῶν μέσων παραγωγῆς καὶ στὴ διανομὴ τῶν προϊόντων ἀνάλογα μὲ τὴ δουλειὰ τοῦ καθενός. Ὁ Λένιν ἔλεγε, πὼς τὸ κόμμα μας βλέπει πιὸ μακριά. Ὁ σοσιαλισμὸς πρέπει ἀναπόφευκτα νὰ μετεξελιχθεῖ βαθμιαῖα σὲ κομμουνισμό, ποὺ στὴ σημαία του πάνω γράφει: «Ἀπὸ τὸν καθένα ἀνάλογα μὲ τὶς ἱκανότητές του, στὸν καθένα ἀνάλογα μὲ τὶς ἀνάγκες του».

Ὁ Λένιν ζητοῦσε τέλος στὶς θέσεις του, νὰ δημιουργηθεῖ μιὰ νέα διεθνής, ἡ τρίτη κομμουνιστικὴ διεθνής, ἀπαλλαγμένη ἀπὸ τὸν ὀππορτουνισμό, ἀπὸ τὸ σοσιαλσωβινισμό.

Οἱ θέσεις τοῦ Λένιν προκάλεσαν δαιμονισμένες κραυγὲς στὶς γραμμὲς τῆς ἀστικῆς τάξης, τῶν μενσεβίκων, τῶν ἐσέρων.

Οἱ μενσεβίκοι ἔβγαλαν μιὰ προκήρυξη πρὸς τοὺς ἐργάτες ποὺ ἄρχιζε μὲ τὴν προειδοποίηση: «Ἡ ἐπανάσταση κινδυνεύει». Ὁ κίνδυνος, κατὰ τοὺς μενσεβίκους, ἦταν τὸ σύνθημα ποὺ ἔρριξαν οἱ μπολσεβίκοι νὰ περάσει ἡ ἐξουσία στὰ σοβιὲτ τῶν ἐργατῶν καὶ στρατιωτῶν βουλευτῶν.

Ὁ Πλεχάνωφ δημοσίευσε στὴν ἐφημερίδα του «*Γιεντίνστβο*» (Ἑνότητα) ἕνα ἄρθρο, ὅπου χαρακτήριζε τὸ λόγο τοῦ Λένιν «λόγο παραληρήματος». Ὁ Πλεχάνωφ ἀναφερόταν στὰ λόγια τοῦ μενσεβίκου Τσχέϊζε, ποὺ δήλωνε: «Ἔξω ἀπὸ τὴν ἐπανάσταση θὰ μείνει μόνο ὁ Λένιν κ' ἐμεῖς θὰ τραβήξουμε τὸ δρόμο μας».

Στὶς 14 τοῦ Ἀπρίλη συνῆλθε ἡ συνδιάσκεψη τῶν μπολσεβίκων τῆς πόλης τῆς Πετρούπολης. Ἡ συνδιάσκεψη ἐνέκρινε τὶς θέσεις τοῦ Λένιν καὶ τὶς δέχτηκε γιὰ βάση τῆς δουλειᾶς της.

Σὲ λίγο καιρό, οἱ τοπικὲς ὀργανώσεις τοῦ κόμματος ἐνέκριναν ἐπίσης τὶς θέσεις τοῦ Λένιν.

Ὁλόκληρο τὸ κόμμα, ἐκτὸς ἀπὸ μερικὰ ἄτομα τύπου Κάμενεφ, Ρύκωφ, Πιατακώφ, υἱοθέτησε τὶς θέσεις τοῦ Λένιν μὲ ἀπέραντη ἱκανοποίηση.

2.— ΑΡΧΙΖΕΙ Η ΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ.— Η ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΑΠΡΙΛΗ ΤΟΥ ΜΠΟΛΣΕΒΙΚΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

Ἐνῶ οἱ μπολσεβίκοι ἑτοιμάζονταν γιὰ τὴν παραπέρα ἀνάπτυξη τῆς ἐπανάστασης, ἡ Προσωρινὴ κυβέρνηση συνέχιζε τὸ ἀντιλαϊκό της ἔργο. Στὶς 18 τοῦ Ἀπρίλη, ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν τῆς Προσωρινῆς κυβέρνησης Μιλιουκώφ, ἔκανε στοὺς συμμάχους τὴ δήλωση: «παλλαϊκὴ ἐπιθυμία εἶνε νὰ συνεχιστεῖ ὁ παγκόσμιος πόλεμος ὥς τὴν ἀποφασιστικὴ νίκη καὶ ἡ πρόθεση τῆς Προσωρινῆς κυβέρνησης εἶνε νὰ τηρήσει πέρα γιὰ πέρα τὶς ὑποχρεώσεις ποὺ ἔχουν ἀναληφθεῖ ἀπέναντι στοὺς συμμάχους μας».

Ἔτσι ἡ Προσωρινὴ κυβέρνηση ὁρκιζόταν πίστη στὶς τσαρικὲς συνθῆκες καὶ ὑποσχόταν νὰ χύσει κάμποσο ἀκόμα λαϊκὸ αἷμα, ὅσο θὰ χρειαστεῖ στοὺς ἰμπεριαλιστὲς γιὰ νὰ φτάσουν στὸ «νικηφόρο τέλος».

Οἱ ἐργάτες καὶ οἱ φαντάροι ἔμαθαν αὐτὴ τὴ δήλωση («διακοίνωση Μιλιουκώφ») στὶς 19 τοῦ Ἀπρίλη. Στὶς 20 τοῦ Ἀπρίλη, ἡ Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος κάλεσε τὶς μάζες νὰ διαμαρτυρηθοῦν ἐνάντια στὴν ἰμπεριαλιστικὴ πολιτικὴ τῆς Προσωρινῆς κυβέρνησης. Στὶς 20 - 21 τοῦ Ἀπρίλη (3 - 4 τοῦ Μάη) 1917, μάζες ἀπὸ ἐργάτες καὶ φαντάρους, τουλάχιστο 100.000 ἄνθρωποι, κατέβηκαν καταγαναχτισμένοι σὲ διαδήλωση, ἐνάντια στὴ «διακοίνωση τοῦ Μιλιουκώφ». Στὶς σημαῖες διακρίνονταν τὰ συνθήματα: «Κάτω ὁ πόλεμος», «Ὅλη ἡ ἐξουσία στὰ σοβιέτ». Οἱ ἐργάτες καὶ οἱ ἐργάτριες βάδιζαν ἀπὸ τὶς συνοικίες στὸ κέντρο, στὴν ἕδρα τῆς Προσωρινῆς κυβέρνησης. Στὴ λεωφόρο Νέβσκι καὶ σ' ἄλλα σημεῖα τῆς πόλης ἔγιναν συγκρούσεις μὲ σκόρπιες ὁμάδες τῆς ἀστικῆς τάξης.

Οἱ πιὸ ἀνοιχτοὶ ἀντεπαναστάτες, σὰν τὸ στρατηγὸ Κορνίλωφ, κάλεσαν τοὺς φαντάρους νὰ πυροβολήσουν τοὺς διαδηλωτές, ἔδωσαν μάλιστα καὶ τὶς ἀνάλογες διαταγές. Ὡστόσο οἱ στρατιωτικὲς μονάδες ἀρνήθηκαν νὰ ἐκτελέσουν αὐτὲς τὶς διαταγές.

Μιὰ μικρὴ ὁμάδα ἀπὸ μέλη τῆς κομματικῆς ἐπιτροπῆς τῆς Πετρούπολης (Μπαγντάτιεφ καὶ ἄλλοι) ἔρριξαν μέσα στὴ διαδήλωση τὸ σύνθημα τῆς ἄμεσης ἀνατροπῆς τῆς Προσωρινῆς κυβέρνησης. Ἡ Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος καταδίκασε αὐστηρὰ τὴ στάση αὐτῶν τῶν «ἀριστερῶν» τυχοδιωκτῶν, θεωρώντας τὸ σύνθημα αὐτὸ πρόωρο καὶ λαθεμένο, γιατὶ ἐμπόδιζε τὸ κόμμα νὰ πάρει μὲ τὸ μέρος του τὴν πλειοψηφία τῶν σοβιὲτ καὶ γιατὶ ἦταν ἀντίθετο μὲ τὸν προσανατολισμὸ πρὸς τὴν εἰρηνικὴ ἀνάπτυξη τῆς ἐπανάστασης.

Μὲ τὰ γεγονότα τῆς 20-21 τοῦ Ἀπρίλη ἀρχίζει ἡ κρίση τῆς Προσωρινῆς κυβέρνησης.

Ἦταν τὸ πρῶτο σοβαρὸ ρῆγμα στὴ συμβιβαστικὴ πολιτικὴ τῶν μενσεβίκων καὶ τῶν ἐσέρων.

Στὶς 2 τοῦ Μάη 1917, μὲ τὴν πίεση τῶν μαζῶν, ὁ Μιλιουκὼφ καὶ ὁ Γουτσγκὼφ διώχτηκαν ἀπὸ τὴν Προσωρινὴ κυβέρνηση.

Σχηματίστηκε ἡ πρώτη Προσωρινὴ κυβέρνηση συνασπισμοῦ, ποὺ, δίπλα στοὺς ἀντιπροσώπους τῆς ἀστικῆς τάξης, περιλάβαινε καὶ μενσεβίκους (Σκόμπελεφ, Τσερετέλλι) κ' ἐσέρους (Τσερνώφ, Κερένσκι καὶ ἄλλους).

Ἔτσι λοιπὸν οἱ μενσεβίκοι, ποὺ τὸ 1905 θεωροῦσαν ἀπαράδεχτη τὴ συμμετοχὴ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς σοσιαλδημοκρατίας σὲ ἐπαναστατικὴ προσωρινὴ κυβέρνηση, βρῆκαν τόρα πὼς ἐπιτρέπονταν ἡ συμμετοχὴ τῶν ἀντιπροσώπων τους σὲ μιὰ ἀντεπαναστατικὴ προσωρινὴ κυβέρνηση.

Οἱ μενσεβίκοι καὶ οἱ σοσιαλεπαναστάτες προσχωροῦσαν στὸ στρατόπεδο τῆς ἀντεπαναστατικῆς ἀστικῆς τάξης.

Στὶς 24 τοῦ Ἀπρίλη ἄρχισε ἡ 7η συνδιάσκεψη τῶν μπολσεβίκων (τοῦ Ἀπρίλη). Γιὰ πρώτη φορὰ ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ ὑπῆρχε τὸ κόμμα συνέρχονταν ἀνοιχτὰ συνδιάσκεψη τῶν μπολσεβίκων, ποὺ ἀπὸ τὴ σημασία της παίρνει τὴ θέση συνεδρίου στὴν ἱστορία τοῦ κόμματος.

Ἡ πανρωσικὴ συνδιάσκεψη τοῦ Ἀπρίλη ἀπόδειξε τὴν τεράστια ἀνάπτυξη τοῦ κόμματος. Πῆραν μέρος στὴ συνδιάσκεψη 133 ἀντιπρόσωποι μὲ θετικὴ ψῆφο καὶ 18 μὲ συμβουλευτική, ποὺ ἀντιπροσώπευαν 80.000 ὀργανωμένα μέλη τοῦ κόμματος.

Ἡ συνδιάσκεψη συζήτησε καὶ ἐπεξεργάστηκε τὴν κομματικὴ γραμμὴ πάνω σὲ ὅλα τὰ βασικὰ ζητήματα τοῦ πολέμου καὶ τῆς ἐπανάστασης: τρέχουσα κατάσταση, πόλεμος, προσωρινὴ κυβέρνηση, σοβιέτ, ἀγροτικὸ ζήτημα, ἐθνικὸ ζήτημα κλπ.

Στὴν ἔκθεσή του ὁ Λένιν ἀνάπτυξε τὶς ἀρχές, ποὺ εἶχε διατυπώσει προηγούμενα στὶς θέσεις τοῦ Ἀπρίλη. Τὸ καθῆκον τοῦ κόμματος ἦταν νὰ πραγματοποιήσει τὸ πέρασμα ἀπὸ τὸν πρῶτο σταθμὸ τῆς ἐπανάστασης «ποὺ ἔδωσε τὴν ἐξουσία στὴν ἀστικὴ τάξη... στὸ δεύτερο σταθμό της, ποὺ πρέπει νὰ δώσει τὴν ἐξουσία στὸ προλεταριάτο καὶ στὰ πιὸ φτωχὰ στρώματα τῆς

ἀγροτιᾶς» (Λένιν). Τὸ κόμμα ἔπρεπε νὰ προσανατολιστεῖ πρὸς τὴν προετοιμασία τῆς σοσιαλιστικῆς ἐπανάστασης. Σὰν ἄμεσο καθῆκον τοῦ κόμματος ὁ Λένιν διατύπωσε τὸ σύνθημα: «Ὅλη ἡ ἐξουσία στὰ σοβιέτ».

Τὸ σύνθημα «ὅλη ἡ ἐξουσία στὰ σοβιέτ» σήμαινε, πὼς ἦταν ἀπαραίτητο νὰ μπεῖ τέλος στὴ δυαδικὴ ἐξουσία, δηλ. στὸ μοίρασμα τῆς ἐξουσίας ἀνάμεσα στὴν Προσωρινὴ κυβέρνηση καὶ στὰ σοβιέτ, πὼς ἔπρεπε νὰ περάσει ὅλη ἡ ἐξουσία στὰ σοβιὲτ καὶ νὰ διωχτοῦν ἀπὸ τὰ ὄργανα τῆς ἐξουσίας οἱ ἐκπρόσωποι τῶν τσιφλικάδων καὶ τῶν κεφαλαιοκρατῶν.

Ἡ συνδιάσκεψη ὅρισε, πὼς ἕνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα καθήκοντα τοῦ κόμματος εἶνε νὰ ἐξηγεῖ ἀκούραστα στὶς μάζες αὐτὴ τὴν ἀλήθεια, ὅτι δηλ. «ἡ Προσωρινὴ κυβέρνηση, ἀπὸ τὸ χαρακτήρα της, εἶνε ὄργανο κυριαρχίας τῶν τσιφλικάδων καὶ τῆς ἀστικῆς τάξης», ὅπως καὶ νὰ καταγγέλνει ὅ,τι ὀλέθριο ὑπάρχει στὴ συμβιβαστικὴ πολιτικὴ τῶν ἐσέρων καὶ τῶν μενσεβίκων, ποὺ ξεγελᾶν τὸ λαὸ μὲ ἀπατηλὲς ὑποσχέσεις καὶ τὸν ἐκθέτουν στὰ χτυπήματα τοῦ ἰμπεριαλιστικοῦ πολέμου καὶ τῆς ἀντεπανάστασης.

Στὴ συνδιάσκεψη αὐτὴ ὁ Κάμενεφ καὶ ὁ Ρύκωφ πῆραν τὸ λόγο ἐνάντια στὸ Λένιν. Ἀκολουθώντας τοὺς μενσεβίκους ἐπαναλάμβαναν πὼς ἡ Ρωσία δὲν ἔχει ὡριμάσει γιὰ τὴ σοσιαλιστικὴ ἐπανάσταση, πὼς μόνο ἡ ἀστικὴ ἐπανάσταση εἶνε δυνατὸ νὰ γίνει στὴ Ρωσία. Πρότειναν στὸ κόμμα καὶ τὴν ἐργατικὴ τάξη νὰ περιοριστοῦν στὸ «νὰ ἐλέγχουν» τὴν Προσωρινὴ κυβέρνηση. Στὴν οὐσία κι αὐτοί, ὅπως κ' οἱ μενσεβίκοι, ὑπεράσπιζαν τὴ θέση τῆς διατήρησης τοῦ καπιταλισμοῦ, τῆς διατήρησης τῆς ἐξουσίας τῆς ἀστικῆς τάξης.

Ὁ Ζηνόβιεφ τάχθηκε ἐπίσης στὴ συνδιάσκεψη ἐνάντια στὸ Λένιν, πάνω στὸ ζήτημα ἂν τὸ μπολσεβίκικο κόμμα θὰ μείνει στὴν Ἕνωση τοῦ Τσίμερβαλντ ἢ θὰ διακόψει τὶς σχέσεις μ' αὐτὴν τὴν Ἕνωση καὶ θὰ ἱδρύσει νέα διεθνῆ. Ὅπως ἔδειξαν τὰ χρόνια τοῦ πολέμου, ἡ Ἕνωση αὐτή, ἂν καὶ προπαγάνδιζε τὴν εἰρήνη, δὲν εἶχε στὴν πράξη ξεκόψει ἀπὸ τοὺς ἀστοὺς ἀμυνίτες.

Γι αὐτὸ ὁ Λένιν ἐπέμενε γιὰ τὴν ἄμεση ἔξοδο ἀπ' αὐτὴ τὴν Ἕνωση καὶ γιὰ τὴν ὀργάνωση μιᾶς νέας διεθνοῦς, τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς. Ὁ Ζηνόβιεφ πρότεινε παραμονὴ στὴν Ἕνωση τοῦ Τσίμμερβαλντ. Ὁ Λένιν καταδίκασε ἀποφασιστικὰ τὴ στάση αὐτὴ τοῦ Ζηνόβιεφ, χαρακτηρίζοντας τὴν ταχτικὴ του «ἀρχιοπορτουνιστικὴ καὶ βλαβερή».

Ἡ συνδιάσκεψη τοῦ Ἀπρίλη συζήτησε ἀκόμα γιὰ τὸ ἀγροτικὸ καὶ τὸ ἐθνικὸ ζήτημα.

Σύμφωνα μὲ τὴν εἰσήγηση τοῦ Λένιν πάνω στὸ ἀγροτικὸ ζήτημα, ἡ συνδιάσκεψη ψήφισε νὰ δημευθεῖ ἡ γῆ τῶν τσιφλικάδων καὶ νὰ διατεθεῖ στὶς ἀγροτικὲς ἐπιτροπές· ψήφισε τὴν ἐθνικοποίηση ὅλης τῆς γῆς στὴ χώρα. Οἱ μπολσεβίκοι καλοῦσαν τὴν ἀγροτιὰ νὰ παλέψει γιὰ τὴ γῆ καὶ ἀπόδειχναν στὶς ἀγροτικὲς μάζες, πὼς τὸ κόμμα τῶν μπολσεβίκων εἶνε τὸ μοναδικὸ ἐπα-

ναστατικὸ κόμμα, ποὺ στὴν πράξη βοηθάει τοὺς ἀγρότες νὰ ἀνατρέψουν τοὺς τσιφλικάδες.

Μεγάλη σημασία εἶχε ἡ εἰσήγηση τοῦ συντρόφου Στάλιν γιὰ τὸ ἐθνικὸ ζήτημα. Ὁ Λένιν καὶ ὁ Στάλιν, ἀκόμα πρὶν ἀπὸ τὴν ἐπανάσταση, στὶς παραμονὲς τοῦ ἰμπεριαλιστικοῦ πολέμου, ἐπεξεργάστηκαν τὶς βάσεις τῆς πολιτικῆς τοῦ κόμματος τῶν μπολσεβίκων πάνω στὸ ἐθνικὸ ζήτημα. Ὁ Λένιν καὶ ὁ Στάλιν ἔλεγαν, πὼς τὸ προλεταριακὸ κόμμα πρέπει νὰ ὑποστηρίζει τὸ ἐθνικοαπελευθερωτικὸ κίνημα τῶν καταδυναστευομένων λαῶν, κίνημα ποὺ στρέφεται ἐνάντια στὸν ἰμπεριαλισμό. Γι αὐτὸ τὸ μπολσεβίκικο κόμμα ὑπεράσπιζε τὸ δικαίωμα τῶν ἐθνικοτήτων γιὰ αὐτοδιάθεση ὡς στὸν ἀποχωρισμό τους καὶ τὸ σχηματισμὸ ἀνεξάρτητων κρατῶν. Αὐτὴ τὴν ἄποψη ὑπεράσπισε στὴ συνδιάσκεψη ὁ εἰσηγητὴς ἀπὸ μέρους τῆς Κεντρικῆς ἐπιτροπῆς σ. Στάλιν.

Στὸ Λένιν καὶ τὸ Στάλιν ἀντιτάχθηκε ὁ Πιατακώφ, ποὺ ἀπὸ τὰ χρόνια τοῦ πολέμου εἶχε πάρει μαζὶ μὲ τὸ Μπουχάριν ἐθνικιστικὴ σωβινιστικὴ θέση στὸ ἐθνικὸ ζήτημα. Ὁ Πιατακὼφ καὶ ὁ Μπουχάριν ἦταν ἀντίθετοι μὲ τὸ δικαίωμα αὐτοδιάθεσης τῶν ἐθνῶν.

Ἡ ἀποφασιστικὴ καὶ συνεπὴς θέση τοῦ κόμματος στὸ ἐθνικὸ ζήτημα, ἡ πάλη τοῦ κόμματος γιὰ τὴν πλήρη ἰσοτιμία τῶν ἐθνῶν καὶ γιὰ τὴν κατάργηση ὅλων τῶν μορφῶν ἐθνικῆς καταπίεσης καὶ ἐθνικῆς ἀνισότητας, τοῦ ἐξασφάλισαν τὶς συμπάθειες καὶ τὴν ὑποστήριξη τῶν καταδυναστευομένων ἐθνοτήτων.

Νὰ τὸ κείμενο τῆς ἀπόφασης πάνω στὸ ἐθνικὸ ζήτημα, ποὺ ψήφισε ἡ Συνδιάσκεψη τοῦ Ἀπρίλη:

«Ἡ πολιτικὴ τῆς ἐθνικῆς καταπίεσης, κληρονομιὰ τοῦ ἀπολυταρχισμοῦ καὶ τῆς μοναρχίας, ὑποστηρίζεται ἀπὸ τοὺς τσιφλικάδες, τοὺς κεφαλαιοκράτες καὶ τοὺς μικροαστούς, ποὺ θέλουν νὰ προστατεύσουν ἔτσι τὰ ταξικά τους προνόμια καὶ νὰ διαιρέσουν τοὺς ἐργάτες τῶν διαφόρων ἐθνοτήτων. Ὁ σύγχρονος ἰμπεριαλισμός, ποὺ δυναμώνει τὴν τάση γιὰ καθυπόταξη τῶν ἀδύνατων λαῶν, εἶνε ἕνας καινούριος παράγοντας, ποὺ ὀξύνει τὴν ἐθνικὴ καταπίεση.

Ἡ κατάργηση τοῦ ἐθνικοῦ ζυγοῦ, στὸ μέτρο ποὺ μπορεῖ νὰ πραγματοποιηθεῖ μέσα στὴν κεφαλαιοκρατικὴ κοινωνία, εἶνε δυνατὴ μόνο μέσα σ' ἕνα συνεπὲς λαοκρατικὸ δημοκρατικὸ καθεστὼς καὶ μὲ κρατικὴ διοίκηση ποὺ νὰ ἐξασφαλίζει πλήρη ἰσοτιμία γιὰ ὅλα τὰ ἔθνη καὶ γιὰ ὅλες τὶς γλῶσσες.

Σὲ ὅλα τὰ ἔθνη, ποὺ ἀποτελοῦν μέρη τῆς Ρωσίας, πρέπει νὰ ἀναγνωριστεῖ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐλεύθερου ἀποχωρισμοῦ καὶ τοῦ σχηματισμοῦ ἀνεξάρτητου κράτους. Ἡ ἄρνηση αὐτοῦ τοῦ δικαιώματος καὶ ἡ μὴ λήψη τῶν μέτρων ποὺ ἐγγυοῦνται τὸ ἐφαρμόσιμό του στὴν πράξη, ἰσοδυναμοῦν μὲ ὑποστήριξη τῆς πολιτικῆς τῶν καταχτήσεων καὶ προσαρτήσεων.

Μόνο ἡ ἀναγνώριση ἀπὸ τὸ προλεταριάτο τοῦ δικαιώματος τῶν ἐθνῶν γιὰ ἀποχωρισμὸ ἐξασφαλίζει τὴν πλήρη ἀλληλεγγύη τῶν ἐργατῶν τῶν διαφόρων ἐθνῶν καὶ συντελεῖ στὴν πραγματικὰ δημοκρατικὴ προσέγγιση τῶν ἐθνῶν . . .

Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ συγχέουμε τὸ ζήτημα τοῦ δικαιώματος τῶν ἐθνῶν γιὰ ἐλεύθερο ἀποχωρισμὸ μὲ τὸ ζήτημα ἂν εἶνε σκόπιμος ὁ ἀποχωρισμὸς γιὰ τοῦτο ἢ τὸ ἄλλο ἔθνος, σὲ τούτη ἢ σὲ κείνη τὴ στιγμή. Τὸ τελευταῖο αὐτὸ ζήτημα τὸ κόμμα τοῦ προλεταριάτου ὀφείλει νὰ τὸ λύνει, σὲ κάθε ξεχωριστὴ περίπτωση, ἐντελῶς ἀνεξάρτητα, ἀποβλέποντας στὰ συμφέροντα τῆς κοινωνικῆς ἐξέλιξης στὸ σύνολό της καὶ στὰ συμφέροντα τῆς ταξικῆς πάλης τοῦ προλεταριάτου γιὰ τὸ σοσιαλισμό.

Τὸ κόμμα ζητάει πλατειὰ περιφερειακὴ αὐτονομία, κατάργηση τῆς ἐπίβλεψης ἀπὸ τὰ πάνω, κατάργηση τῆς ὑποχρεωτικῆς χρήσης τῆς κρατικῆς γλώσσας καὶ καθορισμὸ τῶν συνόρων στὶς αὐτοδιοικούμενες καὶ αὐτόνομες περιοχὲς μὲ βάση τὴν ἐκτίμηση, ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν ἐγχώριο πληθυσμό, τῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν, τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων, τῆς ἐθνικῆς σύνθεσης τοῦ πληθυσμοῦ κλπ.

Τὸ κόμμα τοῦ προλεταριάτου ἀποκρούει ἀποφασιστικὰ τὴ λεγόμενη «ἐκπολιτιστικὴ - ἐθνικὴ αὐτονομία», δηλ. τὴν ἀπόσπαση τῶν σχολείων ἀπὸ τὴ δικαιοδοσία τοῦ κράτους καὶ τὴν ὑπαγωγή τους σὲ ἕνα εἶδος ἐθνικῶν τοπικῶν βουλῶν. Ἡ «ἐκπολιτιστικὴ - ἐθνικὴ» αὐτονομία χωρίζει τεχνικὰ τοὺς ἐργάτες τῆς ἴδιας περιοχῆς καὶ μάλιστα καὶ τῆς ἴδιας ἐπιχείρησης, ἀνάλογα μὲ τὸ ἂν ἀνήκουν σὲ τοῦτον ἢ σὲ κεῖνον τὸν ἐθνικὸ πολιτισμό, δηλ. δυναμώνει τοὺς δεσμοὺς τῶν ἐργατῶν μὲ τὸν ἀστικὸ πολιτισμὸ τοῦ κάθε ἔθνους, ἐνῶ καθῆκον τῆς σοσιαλδημοκρατίας εἶνε νὰ δυναμώσει τὸ διεθνῆ πολιτισμὸ τοῦ παγκόσμιου προλεταριάτου.

Τὸ κόμμα ἀπαιτεῖ νὰ περιληφθεῖ στὸ σύνταγμα ἕνας θεμελιώδης νόμος, ποὺ νὰ καταργεῖ ὁποιαδήποτε προνόμια ἑνὸς ἔθνους καὶ ὁποιεσδήποτε παραβιάσεις τῶν δικαιωμάτων τῶν ἐθνικῶν μειονοτήτων.

Τὰ συμφέροντα τῶν ἐργατῶν ἀπαιτοῦν τὴ συγχώνευση τῶν ἐργατῶν ὅλων τῶν ἐθνοτήτων τῆς Ρωσίας σὲ ἑνιαῖες προλεταριακὲς ὀργανώσεις, πολιτικές, συνδικαλιστικές, συνεταιριστικές, μορφωτικὲς κλπ. Μονάχα μιὰ τέτια συγχώνευση σὲ ἑνιαῖες ὀργανώσεις τῶν ἐργατῶν τῶν διαφόρων ἐθνοτήτων θὰ δώσει τὴ δυνατότητα στὸ προλεταριάτο νὰ διεξάγει νικηφόρα πάλη μὲ τὸ διεθνὲς κεφάλαιο καὶ τὸν ἀστικὸ ἐθνικισμὸ (Τὸ ΚΚΣΕ-μπ. στὶς ἀποφάσεις του, μέρος 1ο, σ. 239—240).

Ἔτσι στὴ συνδιάσκεψη τοῦ Ἀπρίλη καταδικάστηκε ἡ ὀππορτουνιστικὴ ἀντιλενινιστικὴ γραμμὴ τῶν Κάμενεφ, Ζηνόβιεφ, Πιατακώφ, Μπουχάριν, Ρύκωφ καὶ τῶν λίγων ὁμοϊδεατῶν τους.

Ἡ συνδιάσκεψη ἀκολούθησε ὁμόφωνα τὸ Λένιν, παίρνοντας ξεκάθαρη

θέση σὲ ὅλα τὰ σημαντικὰ ζητήματα καὶ προσανατολίστηκε πρὸς τὴ νίκη τῆς σοσιαλιστικῆς ἐπανάστασης.

3. — ΟΙ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ ΤΟΥ ΜΠΟΛΣΕΒΙΚΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ — ΑΠΟΤΥΧΗΜΕΝΗ ΕΠΙΘΕΣΗ ΤΩΝ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΣΤΟ ΜΕΤΩΠΟ — ΚΑΤΑΠΝΙΞΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΗΛΩΣΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ ΚΑΙ ΦΑΝΤΑΡΩΝ ΤΟΝ ΙΟΥΛΗ

Τὸ κόμμα, στηριγμένο στὶς ἀποφάσεις τῆς συνδιάσκεψης τοῦ 'Απρίλη, ἀνάπτυξε τεράστια δουλειὰ γιὰ τὴν κατάχτηση τῶν μαζῶν, τὴ μαχητικὴ διαπαιδαγώγηση καὶ ὀργάνωσή τους. Στὴν περίοδο αὐτὴ ἡ γραμμὴ τοῦ κόμματος ἦταν νὰ ἐξηγεῖ ὑπομονετικὰ τὴ μπολσεβίκικη πολιτικὴ καὶ νὰ ξεσκεπάζει τὸ συμβιβαστικὸ πνεῦμα τῶν μενσεβίκων καὶ τῶν ἐσέρων, γιὰ νὰ απομονώσει αὐτὰ τὰ κόμματα ἀπὸ τὶς μάζες καὶ νὰ καταχτήσει τὴν πλειοψηφία στὰ σοβιέτ.

Οἱ μπολσεβίκοι, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ δράση τους μέσα στὰ σοβιέτ, ἔκαναν τεράστια δουλειὰ στὰ συνδικάτα, στὶς ἐργοστασιακὲς ἐπιτροπές.

'Ιδιαίτερα σημαντικὴ ἦταν ἡ δουλειὰ ποὺ ἔκαναν οἱ μπολσεβίκοι στὸ στρατό. Παντοῦ ἄρχισαν νὰ δημιουργοῦνται στρατιωτικὲς ὀργανώσεις. Στὰ μέτωπα καὶ στὰ μετόπισθεν οἱ μπολσεβίκοι δούλευαν ἀκούραστα γιὰ νὰ ὀργανώσουν τοὺς φαντάρους καὶ τοὺς ναῦτες. 'Η μπολσεβίκικη ἐφημερίδα τοῦ μετώπου «'Οκόπναγια Πράβντα» (ἡ 'Αλήθεια τῶν χαρακωμάτων) ἔπαιξε σπουδαῖο ρόλο γιὰ τὴν ἐπαναστατικοποίηση τῶν φαντάρων.

Χάρη σ' αὐτὴ τὴ δουλειὰ τῆς προπαγάνδας και ζύμωσης, που ἔκαναν οἱ μπολσεβίκοι ἀπὸ τοὺς πρώτους κι ὅλας μῆνες τῆς ἐπανάστασης, σὲ πολλὲς πόλεις οἱ ἐργάτες, ἐπανεκλέγοντας τὰ σοβιέτ, ἰδίως τῶν συνοικιῶν, ξετόπιζαν τοὺς μενσεβίκους καὶ τοὺς ἐσέρους καὶ ἔβγαζαν στὴ θέση τους ὀπαδοὺς τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος.

'Η δουλειὰ τῶν μπολσεβίκων ἔδινε λαμπρὰ αποτελέσματα ἰδιαίτερα στὴν Πετρούπολη.

'Απὸ τὶς 30 τοῦ Μάη ὡς τὶς 3 τοῦ 'Ιούνη 1917 συνῆλθε ἡ Συνδιάσκεψη τῶν ἐργοστασιακῶν ἐπιτροπῶν τῆς Πετρούπολης. Τὰ τρία τέταρτα τῶν ἀντιπροσωπων τῆς συνδιάσκεψης ἦταν πιὰ μὲ τοὺς μπολσεβίκους. Στὴν ὁλότητά του σχεδὸν τὸ προλεταριάτο τῆς Πετρούπολης ἀκολούθησε τὸ μπολσεβίκικο σύνθημα: «ὅλη ἡ ἐξουσία στὰ σοβιέτ!».

Στὶς 3 (16) τοῦ 'Ιούνη 1917 συνῆλθε τὸ 1ο πανρωσικὸ συνέδριο τῶν σοβιέτ. Οἱ μπολσεβίκοι ἦταν ἀκόμα μειοψηφία στὰ σοβιέτ. Εἶχαν στὸ συνέδριο λίγο περισσότερους ἀπὸ 100 ἀντιπροσώπους ἀπέναντι σὲ 700—800 μενσεβίκους, ἐσέρους καὶ ἄλλους.

Στὸ 1ο συνέδριο τῶν σοβιέτ, οἱ μπολσεβίκοι ξεσκέπαζαν ἐπίμονα τὰ ὀλέθρια ἀποτελέσματα τοῦ συμβιβασμοῦ μὲ τὴν ἀστικὴ τάξη, ξεσκέπαζαν τὸν

ἰμπεριαλιστικὸ χαρακτῆρα τοῦ πολέμου. Ὁ Λένιν στὸ λόγο του ἀπόδειξε τὴν ὀρθότητα τῆς γραμμῆς τῶν μπολσεβίκων, δηλώνοντας πὼς μόνο ἡ ἐξουσία τῶν σοβιὲτ μπορεῖ νὰ δώσει ψωμὶ στοὺς ἐργαζόμενους, γῆ στοὺς ἀγρότες, νὰ πετύχει τὴν εἰρήνη καὶ νὰ σώσει τὴ χώρα ἀπὸ τὴν καταστροφή.

Στὶς ἐργατικὲς συνοικίες τῆς Πετρούπολης γινόταν αὐτὴ τὴ στιγμὴ μιὰ μαζικὴ καμπάνια γιὰ νὰ ὀργανωθεῖ διαδήλωση καὶ νὰ ὑποβληθοῦν αἰτήματα στὸ συνέδριο τῶν σοβιέτ. Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ Σοβιὲτ τῆς Πετρούπολης, θέλοντας νὰ προλάβει μιὰ αὐθόρμητη διαδήλωση τῶν ἐργατῶν καὶ λογαριάζοντας νὰ χρησιμοποιήσει τὸ ἐπαναστατικὸ πνεῦμα τῶν μαζῶν γιὰ δικούς της σκοπούς, ἀποφάσισε νὰ ὁρίσει τὴ διαδήλωση τῆς Πετρούπολης γιὰ τὶς 18 τοῦ Ἰούνη (1 τοῦ Ἰούλη). Οἱ μενσεβίκοι καὶ οἱ ἐσέροι ὑπολόγιζαν πὼς ἡ κίνηση θὰ γινόταν μὲ ἀντιμπολσεβίκικα συνθήματα. Τὸ μπολσεβίκικο κόμμα ἄρχισε νὰ προετοιμάζεται δραστήρια γι αὐτὴ τὴ διαδήλωση. Ὁ σ. Στάλιν ἔγραφε τότε στὴν «Πράβντα»: «Τὸ καθῆκον μας εἶνε νὰ πετύχουμε ὥστε ἡ διαδήλωση τῆς 18 τοῦ Ἰούλη στὴν Πετρούπολη νὰ διεξαχθεῖ κάτω ἀπὸ τὰ ἐπαναστατικὰ συνθήματα».

Ἡ διαδήλωση τῆς 18 τοῦ Ἰούνη 1917, ποὺ ἔγινε μπροστὰ στοὺς τάφους τῶν θυμάτων τῆς ἐπανάστασης, στάθηκε ἀληθινὴ ἐπιθεώρηση τῶν δυνάμεων τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος. Ἔδειξε πὼς ἀναπτύσσεται ἡ ἐπαναστατικότητα τῶν μαζῶν καὶ αὐξάνεται ἡ ἐμπιστοσύνη τους στὸ μπολσεβίκικο κόμμα. Τὰ συνθήματα τῶν μενσεβίκων καὶ τῶν ἐσέρων γιὰ ἐμπιστοσύνη στὴν Προσωρινὴ κυβέρνηση, γιὰ τὴν ἀνάγκη νὰ συνεχιστεῖ ὁ πόλεμος, πνίγονταν μέσα στὸν τεράστιο ὄγκο τῶν μπολσεβίκικων συνθημάτων. 400.000 διαδηλωτὲς παρελάσανε κρατώντας σημαῖες μὲ τὰ συνθήματα: «Κάτω ὁ πόλεμος!», Κάτω οἱ δέκα κεφαλαιοκράτες ὑπουργοί!», «Ὅλη ἡ ἐξουσία στὰ σοβιέτ!».

Αὐτὸ σήμαινε πλήρη κατάρρευση τῶν μενσεβίκων καὶ τῶν ἐσέρων, κατάρρευση τῆς Προσωρινῆς κυβέρνησης στὴν πρωτεύουσα.

Ὡστόσο, η Προσωρινὴ κυβέρνηση, ἔχοντας τὴν ὑποστήριξη τοῦ 1ου συνεδρίου τῶν σοβιέτ, ἀποφάσισε νὰ συνεχίσει τὴν ἰμπεριαλιστικὴ πολιτικὴ της. Τὴν ἴδια αὐτὴ μέρα, στὶς 18 τοῦ Ἰούνη, ἡ Προσωρινὴ κυβέρνηση, ὑπακούοντας στὴ θέληση τῶν ἀγγλογάλλων ἰμπεριαλιστῶν, ἔρριξε τὰ στρατεύματα τοῦ μετώπου σὲ ἐπίθεση. Σ' αὐτὴ τὴν ἐπίθεση ἡ ἀστικὴ τάξη ἔβλεπε τὴ μόνη δυνατότητα νὰ τελειώσει μὲ τὴν ἐπανάσταση. Σὲ περίπτωση ποὺ ἡ ἐπίθεση θὰ πετύχαινε, ἡ ἀστικὴ τάξη ἔλπιζε νὰ πάρει ὅλη τὴν ἐξουσία στὰ χέρια της, νὰ παραμερίσει τὰ σοβιὲτ καὶ νὰ τσακίσει τοὺς μπολσεβίκους. Σὲ περίπτωση ποὺ ἡ ἐπίθεση θὰ ἀποτύχαινε, θὰ μποροῦσε νὰ ρίξει ὅλο τὸ φταίξιμο πάλι στοὺς μπολσεβίκους, κατηγορώντας τους γιὰ ἀποσύνθεση τοῦ στρατοῦ.

Μποροῦσε νὰ εἶνε κανεὶς σίγουρος πὼς ἡ ἐπίθεση θ' ἀποτύχαινε. Αὐτὸ πραγματικὰ καὶ ἔγινε. Οἱ φαντάροι ἦταν κουρασμένοι, δὲν καταλάβαιναν τοὺς σκοποὺς τῆς ἐπίθεσης, ἡ δυσπιστία τους γιὰ μιὰ διοίκηση ποὺ τοὺς ἦταν ξένη,

ἡ ἔλλειψη πολεμοφοδίων καὶ πυροβολικοῦ, ὅλα αὐτὰ προκαθόρισαν τὴν ἀποτυχία τῆς ἐπίθεσης στὸ μέτωπο.

Ἡ εἴδηση τῆς ἐπίθεσης στὸ μέτωπο καὶ κατόπι τῆς ἀποτυχίας της συγκίνησε ὅλη τὴν πρωτεύουσα. Ἡ ἀγανάχτηση τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν φαντάρων δὲν εἶχε ὅρια. Φάνηκε πὼς ἡ Προσωρινὴ κυβέρνηση, διακηρύσσοντας τὴν πολιτικὴ τῆς εἰρήνης, ἐξαπατοῦσε τὸ λαό. Φάνηκε πὼς ἡ Προσωρινὴ κυβέρνηση ἦταν ὑπὲρ τῆς συνέχισης τοῦ ἰμπεριαλιστικοῦ πολέμου. Φάνηκε πὼς ἡ πανρωσικὴ κεντρικὴ ἐκτελεστικὴ ἐπιτροπὴ τῶν σοβιὲτ καὶ τὸ Σοβιὲτ τῆς Πετρούπολης δὲ θέλησαν ἢ δὲ μπόρεσαν νὰ ἀντιταχθοῦν στὶς ἐγκληματικὲς ἐνέργειες τῆς Προσωρινῆς κυβέρνησης καὶ σύρθηκαν τὰ ἴδια στὴν οὐρά της.

Ξεχυλοῦσε ὁ ἐπαναστατικὸς ἀναβρασμὸς τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν φαντάρων τῆς Πετρούπολης. Στὶς 3 (16) τοῦ Ἰούλη, ξεσπᾶν αὐθόρμητες διαδηλώσεις στὴ συνοικία Βίμποργκ, ποὺ συνεχίστηκαν ὅλη τὴ μέρα. Ὁρισμένες διαδηλώσεις κατάληξαν σὲ μιὰ μεγαλειώδικη ἔνοπλη διαδήλωση, μὲ τὸ σύνθημα νὰ περάσει ὅλη ἡ ἐξουσία στὰ σοβιέτ. Τὸ μπολσεβίκικο κόμμα ἦταν ἐνάντια σὲ μιὰ ἔνοπλη ἐξόρμηση τούτη τὴ στιγμή, γιατὶ νόμιζε πὼς ἡ ἐπαναστατικὴ κρίση δὲν εἶχε ἀκόμα ὡριμάσει, πὼς ὁ στρατὸς καὶ οἱ ἐπαρχίες δὲν ἦταν ἀκόμα ἕτοιμοι νὰ ὑποστηρίξουν τὴν ἐξέγερση στὴν πρωτεύουσα, πὼς μιὰ ἀπομονωμένη καὶ πρόωρη ἐξέγερση στὴν Πετρούπολη μποροῦσε ἁπλῶς νὰ διευκολύνει τὴν ἀντεπανάσταση γιὰ νὰ τσακίσει τὴν πρωτοπορεία τῆς ἐπανάστασης. Ὅταν ὅμως ἔγινε φανερό, πὼς εἶνε ἀδύνατο νὰ συγκρατηθοῦν οἱ μάζες ἀπὸ τὸ νὰ διαδηλώσουν, τὸ κόμμα ἀποφάσισε νὰ πάρει μέρος στὴ διαδήλωση γιὰ νὰ τῆς δώσει εἰρηνικὸ κι ὀργανωμένο χαρακτήρα. Τὸ κόμμα τῶν μπολσεβίκων τὸ πέτυχε αὐτὸ καὶ ἑκατοντάδες χιλιάδες διαδηλωτὲς διευθύνθηκαν στὴν ἕδρα τοῦ Σοβιὲτ τῆς Πετρούπολης καὶ τῆς πανρωσικῆς κεντρικῆς ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς τῶν σοβιὲτ κ' ἐκεῖ ζητοῦσαν ἀπὸ τὰ σοβιὲτ νὰ πάρουν τὴν ἐξουσία στὰ χέρια τους, νὰ ξεκόψουν ἀπὸ τὴν ἰμπεριαλιστικὴ ἀστικὴ τάξη καὶ νὰ ἀκολουθήσουν δραστήρια πολιτικὴ εἰρήνης.

Παρὰ τὸν εἰρηνικὸ χαρακτήρα τῆς διαδήλωσης, ἀντιδραστικὰ ἀποσπάσματα, ἀπὸ εὐέλπιδες (γιοῦνκερς) καὶ ἀξιωματικούς, ρίχτηκαν ἐναντίον τους. Οἱ δρόμοι τῆς Πετρούπολης βάφτηκαν μὲ ἄφθονο αἷμα ἐργατῶν καὶ φαντάρων. Γιὰ νὰ τσακίσουν τοὺς ἐργάτες ἔφεραν ἀπὸ τὸ μέτωπο τὰ πιὸ σκοτεινά, τὰ πιὸ ἀντεπαναστατικὰ τμήματα τοῦ στρατοῦ. Οἱ μενσεβίκοι καὶ οἱ ἐσέροι σὲ συμμαχία μὲ τὴν ἀστικὴ τάξη καὶ τοὺς λευκοφρουροὺς στρατηγούς, ἀφοῦ κατάπνιξαν τὴ διαδήλωση τῶν ἐργατῶν καὶ φαντάρων, ρίχτηκαν πάνω στὸ μπολσεβίκικο κόμμα. Τὰ γραφεῖα τῆς σύνταξης τῆς «Πράβντας» λεηλατήθηκαν. Ἡ «Πράβντα», ἡ «Σολντάτσκαγια Πράβντα» (ἡ Ἀλήθεια τοῦ στρατιώτη) καὶ μιὰ σειρὰ ἄλλες μπολσεβίκικες ἐφημερίδες κλείστηκαν. Ὁ ἐργάτης Βόϊνωφ σκοτώθηκε στὸ δρόμο ἀπὸ τοὺς εὐέλπιδες μόνο καὶ μόνο γιατὶ

πουλοῦσε τὴν ἐφημερίδα «Λιστόκ - Πράβντι» (Φύλλο ἀλήθειας). Ἄρχισαν ν' ἀφοπλίζουν τοὺς κόκκινους φρουρούς, ν' ἀποσύρουν ἀπὸ τὴν πρωτεύουσα τὶς ἐπαναστατικὲς μονάδες τῆς φρουρᾶς καὶ νὰ τὶς στέλνουν στὸ μέτωπο. Ἔγιναν συλλήψεις στὰ μετόπισθεν καὶ στὸ μέτωπο. Στὶς 7 τοῦ Ἰούλη ἐκδόθηκε ἔνταλμα σύλληψης τοῦ Λένιν. Ἔπιασαν μιὰ σειρὰ σημαίνοντα στελέχη τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος. Ἔσπασαν τὸ τυπογραφεῖο «Τρούντ» (ἐργασία), ὅπου τυπώνονταν οἱ μπολσεβίκικες ἐκδόσεις. Μιὰ ἀνακοίνωση τοῦ εἰσαγγελέα τῆς Πετρούπολης ἔλεγε πὼς ὁ Λένιν καὶ μιὰ σειρὰ ἄλλοι μπολσεβίκοι, παραπέμπονται σὲ δίκη γιὰ «ἐσχάτη προδοσία» καὶ ὀργάνωση τῆς ἔνοπλης ἐξέγερσης. Ἡ κατηγορία ἐνάντια στὸ Λένιν εἶχε κατασκευαστεῖ στὸ ἐπιτελεῖο τοῦ στρατηγοῦ Ντενίκιν, μὲ βάση τὶς ὑποδείξεις κατασκόπων καὶ χαφιέδων.

Ἔτσι ἡ Προσωρινὴ κυβέρνηση συνασπισμοῦ, ὅπου συμμετεῖχαν γνωστοὶ ἀντιπρόσωποι τῶν μενσεβίκων καὶ τῶν ἐσέρων, ὅπως ὁ Τσερετέλλι κι ὁ Σκόμπελεφ, ὁ Κερένσκι κι ὁ Τσερνώφ, κυλοῦσε στὸ βοῦρκο τοῦ ἀνοιχτοῦ ἰμπεριαλισμοῦ καὶ τῆς ἀντεπανάστασης. Ἀντὶ πολιτικὴ εἰρήνης ἀκολουθοῦσε πολιτικὴ συνέχισης τοῦ πολέμου. Ἀντὶ νὰ περιφρουρεῖ τὰ δημοκρατικὰ δικαιώματα τοῦ λαοῦ ἄρχισε νὰ ἐφαρμόζει μιὰ πολιτικὴ ποὺ ἀπαιτοῦσε τὴν κατάργηση αὐτῶν τῶν δικαιωμάτων καὶ τὴν ἔνοπλη κατάπνιξη τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν φαντάρων.

Ὅ,τι δεν τόλμησαν νὰ κάνουν οἱ ἐκπρόσωποι τῆς ἀστικῆς τάξης Γκουτσκὼφ καὶ Μιλιουκώφ, ἀποφάσισαν νὰ τὸ κάνουν οἱ «σοσιαλιστὲς» Κερένσκι καὶ Τσερετέλλι, Τσερνὼφ καὶ Σκόμπελεφ.

Ἡ δυαδικὴ ἐξουσία εἶχε τελειώσει. Εἶχε τελειώσει σε ὄφελος τῆς ἀστικῆς τάξης, γιατὶ ἡ ἐξουσία πέρασε στὰ χέρια τῆς Προσωρινῆς κυβέρνησης καὶ τὰ σοβιέτ, μὲ τὴν ἐσερομενσεβίκικη καθοδήγησή τους, μετατράπηκαν σὲ παράρτημα τῆς Προσωρινῆς κυβέρνησης.

Τέλειωσε ἡ εἰρηνικὴ περίοδος τῆς ἐπανάστασης, ἀφοῦ στὴν ἡμερήσια διάταξη μπῆκε ἡ ξιφολόγχη.

Μπροστὰ στὴν ἀλλαγὴ τῆς κατάστασης τὸ μπολσεβίκικο κόμμα ἀποφάσισε ν' ἀλλάξει ταχτική. Πέρασε στὴν παρανομία, ἔκρυψε τὸν ἀρχηγό του Λένιν στὴ βαθειὰ παρανομία κι ἄρχισε νὰ προετοιμάζεται γιὰ τὴν ἐξέγερση, γιὰ νὰ ἀνατρέψει μὲ τὰ ὅπλα τὴν ἐξουσία τῆς ἀστικῆς τάξης καὶ νὰ ἐγκαθιδρύσει τὴ σοβιετικὴ ἐξουσία.

4.— ΤΟ ΚΟΜΜΑ ΤΩΝ ΜΠΟΛΣΕΒΙΚΩΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΖΕΤΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΝΟΠΛΗΣ ΕΞΕΓΕΡΣΗΣ. — ΤΟ 6ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

Μέσα σὲ ἀτμόσφαιρα ἀφάνταστης πολεμικῆς ἀπὸ τὸν ἀστικὸ καὶ μικροαστικὸ τύπο, συνῆλθε στὴν Πετρούπολη τὸ 6ο συνέδριο τοῦ κόμματος τῶν μπολσεβίκων. Εἶχαν περάσει 10 χρόνια ἀπὸ τὸ 5ο συνέδριο τοῦ Λονδίνου

καὶ πέντε χρόνια ἀπὸ τὴ συνδιάσκεψη τῶν μπολσεβίκων στὴν Πράγα. Οἱ ἐργασίες τοῦ συνεδρίου συνεχίστηκαν παράνομα ἀπὸ τὶς 26 τοῦ Ἰούλη ὡς τὶς 3 τοῦ Αὐγούστου 1917. Στὸν τύπο εἶχε μονάχα ἀνακοινωθεῖ ἡ σύγκληση τοῦ συνεδρίου, χωρὶς ὅμως νὰ δηλωθεῖ ποῦ θὰ συνέρχονταν. Οἱ πρῶτες συνεδριάσεις ἔγιναν στὴ συνοικία Βίμποργκ. Οἱ τελευταῖες σ' ἕνα σχολειὸ κοντὰ στὴν πόλη τῆς Νάρβα, ὅπου σήμερα ἔχει χτιστεῖ ἕνα σπίτι πολιτισμοῦ. Ὁ ἀστικὸς τύπος ζητοῦσε νὰ συλληφθοῦν οἱ σύνεδροι. Τὰ λαγωνικὰ τῆς ἀστυνομίας τσακίστηκαν γιὰ ν' ἀνακαλύψουν τὸ μέρος ὅπου γινόταν τὸ συνέδριο, μὰ δὲ μπόρεσαν νὰ τὸ βροῦν.

Ἔτσι, πέντε μῆνες μετὰ τὴν ἀνατροπὴ τοῦ τσαρισμοῦ, οἱ μπολσεβίκοι ἦταν ὑποχρεωμένοι νὰ συνέρχονται στὰ κρυφὰ καὶ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ προλεταριακοῦ κόμματος, ὁ Λένιν, ἦταν ἀναγκασμένος νὰ κρύβεται σὲ μιὰ καλύβα, κοντὰ στὸ σταθμὸ τοῦ Ρασλίβ, γιατὶ καταδιώκονταν ἀπὸ τοὺς χαφιέδες τῆς Προσωρινῆς κυβέρνησης. Ὁ Λένιν δὲ μπόρεσε νὰ πάρει μέρος στὸ συνέδριο· τὸ καθοδήγησε ὅμως, μέσα ἀπὸ τὴν παρανομία, μέσο τῶν συμπολεμιστῶν καὶ μαθητῶν του τῆς Πετρούπολης: Στάλιν, Σβερντλώφ, Μόλοτωφ, Ὀρτζονικίτζε.

Στὸ συνέδριο ἦταν 157 ἀντιπρόσωποι μὲ θετικὴ ψῆφο καὶ 128 μὲ συμβουλευτική. Τὸ κόμμα εἶχε τότε περίπου 240.000 μέλη. Στὶς 3 τοῦ Ἰούλη, δηλ. πρὶν ἀπὸ τὸ τσάκισμα τῆς ἐργατικῆς διαδήλωσης, ὅταν οἱ μπολσεβίκοι δούλευαν ἀκόμα νόμιμα, τὸ κόμμα διάθετε 41 ἐφημερίδες· ἀπ' αὐτές, 29 βγαίναν στὰ ρωσικὰ καὶ 12 σὲ ἄλλες γλῶσσες.

Οἱ διωγμοὶ τῶν μπολσεβίκων καὶ τῆς ἐργατικῆς τάξης, ποὺ ἄρχισαν στὶς μερες τοῦ Ἰούλη, ὄχι μόνο δὲν ἐλάττωσαν τὴν ἐπιρροὴ τοῦ κόμματός μας, μα ἀπεναντίας τὴ μεγάλωσαν. Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν τοπικῶν ὀργανώσεων παρουσίασαν σωρὸ γεγονότα, ποὺ ἔδειχναν πὼς οἱ ἐργάτες καὶ οἱ φαντάροι ἐγκαταλείπουν μαζικὰ τοὺς μενσεβίκους καὶ τοὺς ἐσέρους, ἀποκαλώντας τους «σοσιαλ-δεσμοφύλακες». Οἱ ἐργάτες καὶ οἱ φαντάροι, μέλη τοῦ κόμματος τῶν μενσεβίκων καὶ τῶν ἐσέρων, ξέσκιζαν τὸ βιβλιάριο μέλους καὶ μὲ τὴν κατάρα στὰ χείλη ἔφευγαν, παρακαλώντας τοὺς μπολσεβίκους νὰ τοὺς δεχτοῦν στὶς γραμμές τους.

Τὰ βασικὰ ζητήματα τοῦ συνεδρίου ἦταν ἡ πολιτικὴ ἔκθεση τῆς Κεντρικῆς ἐπιτροπῆς καὶ ἡ πολιτικὴ κατάσταση. Στὶς εἰσηγήσεις πάνω σ' αὐτὰ τα ζητήματα, ὁ σ. Στάλιν ἔδειξε, μὲ ὅλη τὴν ἀπαιτούμενη ἀκρίβεια, ὅτι παρὰ τὶς προσπάθειες τῆς ἀστικῆς τάξης νὰ πνίξει τὴν ἐπανάσταση, ἡ ἐπανάσταση ἀνεβαίνει καὶ ἀναπτύσσεται. Ἔδειξε πὼς ἡ ἐπανάσταση βάζει τὸ ζήτημα τοῦ ἐργατικοῦ ἐλέγχου πάνω στὴν παραγωγὴ καὶ τὴ διανομὴ τῶν προϊόντων, τῆς παράδοσης τῆς γῆς στοὺς ἀγρότες, τῆς παράδοσης τῆς ἐξουσίας, ποὺ κατακρατεῖ ἡ ἀστικὴ τάξη, στὴν ἐργατικὴ τάξη καὶ στὴν ἀγροτικὴ φτωχολογιά. Εἶπε πώς, ἀπὸ τὸ χαρακτήρα της, ἡ ἐπανάσταση γίνεται σοσιαλιστική.

Ἡ πολιτικὴ κατάσταση τῆς χώρας ἄλλαξε ριζικά, ὕστερ' ἀπὸ τὶς μέρες

τοῦ 'Ιούλη. Δὲν ὑπῆρχε δυαδικὴ ἐξουσία. Τὰ σοβιέτ, μὲ τὴν ἐσερομενσεβίκικη καθοδήγησή τους, δὲ θέλησαν νὰ πάρουν ὅλη τὴν ἐξουσία στὰ χέρια τους. Γι αὐτὸ τὰ σοβιὲτ ἔμειναν δίχως ἐξουσία. Ἡ ἐξουσία εἶχε συγκεντρωθεῖ στὰ χέρια τῆς ἀστικῆς Προσωρινῆς κυβέρνησης, ποὺ ἐξακολουθοῦσε νὰ ἀφοπλίζει τὴν ἐπανάσταση, νὰ χτυπάει τὶς ὀργανώσεις της, νὰ χτυπάει τὸ κόμμα τῶν μπολσεβίκων. Οἱ δυνατότητες γιὰ εἰρηνικὴ ἀνάπτυξη τῆς ἐπανάστασης εἶχαν ἐξαφανιστεῖ. Ἕνα μόνο ἀπομένει, ἔλεγε ὁ σ. Στάλιν: νὰ πάρουμε τὴν ἐξουσία μὲ τὴ δύναμη, ἀνατρέποντας τὴν Προσωρινὴ κυβέρνηση. Μόνο ὅμως τὸ προλεταριάτο, σὲ συμμαχία μὲ τὴ φτωχολογιὰ τοῦ κάμπου, μπορεῖ νὰ πάρει τὴν ἐξουσία μὲ τὴ δύναμη.

Τὰ σοβιέτ, ποὺ καθοδηγοῦνται ἀκόμα ἀπὸ τοὺς μενσεβίκους καὶ τοὺς ἐσέρους, κύλησαν στὸ στρατόπεδο τῆς ἀστικῆς τάξης καὶ μὲ τὴν σημερινὴ κατάσταση μόνο σὰν βοηθοὶ τῆς Προσωρινῆς κυβέρνησης μποροῦν νὰ ἐμφανιστοῦν. Ὕστερ' ἀπὸ τὶς μέρες τοῦ 'Ιούλη, εἶπε ὁ σ. Στάλιν, πρέπει νὰ ἀποσυρθεῖ τὸ σύνθημα «ὅλη ἡ ἐξουσία στὰ σοβιέτ». Ἡ προσωρινὴ ὅμως ἀναστολὴ αὐτοῦ τοῦ συνθήματος καθόλου δὲ σημαίνει ἐγκατάλειψη τῆς πάλης γιὰ τὴν ἐξουσία τῶν σοβιέτ. Δὲν πρόκειται γιὰ τὰ σοβιὲτ γενικά, σὰν ὄργανα τῆς ἐπαναστατικῆς πάλης, ἀλλ' ἀποκλειστικὰ γιὰ τὰ συγκεκριμένα σοβιέτ, ποὺ καθοδηγοῦνται ἀπὸ τοὺς μενσεβίκους καὶ τοὺς ἐσέρους.

«Ἡ εἰρηνικὴ περίοδος τῆς ἐπανάστασης τελείωσε, εἶπε ὁ σ. Στάλιν· ἦρθε ἡ μὴ εἰρηνικὴ περίοδος, ἡ περίοδος τῶν συγκρούσεων καὶ τῶν ἐκρήξεων...» (Πραχτικὰ τοῦ 6ου συνεδρίου τοῦ ΡΣΔΕΚ, σ. 111).

Τὸ κόμμα βάδιζε πρὸς τὴν ἔνοπλη ἐξέγερση.

Στὸ συνέδριο βρέθηκαν ἄνθρωποι πού, ἐκφράζοντας τὴν ἀστικὴ ἐπιρροή, πολέμησαν τὴ γραμμὴ γιὰ τὴ σοσιαλιστικὴ ἐπανάσταση.

Ὁ τροτσκιστὴς Πρεομπραζένσκι πρότεινε νὰ σημειωθεῖ στὴν ἀπόφαση γιὰ κατάληψη τῆς ἐξουσίας, πὼς μόνο ἂν ὑπάρξει προλεταριακὴ ἐπανάσταση στὴ Δύση θὰ μποροῦμε νὰ κατευθύνουμε τὴ χώρα στὸ δρόμο τοῦ σοσιαλισμοῦ.

Ὁ σ. Στάλιν τάχθηκε ἐνάντια σ' αὐτὴ τὴν τροτσκιστικὴ πρόταση:

«Δὲν ἀποκλείεται ἡ δυνατότητα, εἶπε ὁ σ. Στάλιν, ἡ Ρωσία νὰ εἶνε ἀκριβῶς ἡ χώρα ποὺ θὰ ἀνοίξει τὸ δρόμο γιὰ τὸ σοσιαλισμό..... Πρέπει νὰ ἀπορρίψουμε τὴν ἀπαρχαιωμένη ἀντίληψη πὼς μόνο ἡ Εὐρώπη μπορεῖ νὰ μᾶς δείξει τὸ δρόμο. Ὑπάρχει μαρξισμὸς δογματικὸς καὶ μαρξισμὸς δημιουργικός. Εἶμαι μὲ τὸ μέρος τοῦ τελευταίου» (Στὸ ἴδιο, σελ. 233—234).

Ὁ Μπουχάριν, ποὺ ὑπεράσπιζε τὶς τροτσκιστικὲς θέσεις, ὑποστήριζε πὼς οἱ ἀγρότες διαπνέονται ἀπὸ ἀμυνίτικες διαθέσεις, πὼς βρίσκονται σὲ συνασπισμὸ μὲ τὴν ἀστικὴ τάξη καὶ δὲ θ' ἀκολουθήσουν τὴν ἐργατικὴ τάξη.

'Απαντώντας στὸ Μπουχάριν, ὁ σ. Στάλιν ἀπέδειξε πὼς ὑπάρχουν διάφορες κατηγορίες ἀγρότες: ὑπάρχουν εὔποροι ἀγρότες, ποὺ ὑποστηρίζουν τὴν

ἰμπεριαλιστικὴ ἀστικὴ τάξη· ὑπάρχει καὶ ἡ ἀγροτικὴ φτωχολογιά, ποὺ ζητάει νὰ συμμαχήσει μὲ τὴν ἐργατικὴ τάξη καὶ θὰ τὴν ὑποστηρίξει στὸν ἀγώνα της γιὰ τὴ νίκη τῆς ἐπανάστασης.

Τὸ συνέδριο ἀπόρριψε τὶς τροποποιήσεις τοῦ Πρεομπραζένσκι καὶ τοῦ Μπουχάριν καὶ ψήφισε τὸ σχέδιο ἀπόφασης τοῦ σ. Στάλιν.

Τὸ συνέδριο συζήτησε καὶ ψήφισε τὶς οἰκονομικὲς θέσεις τῶν μπολσεβίκων. Τὰ κυριότερα σημεῖα τους ἦταν: δήμευση τῆς γῆς τῶν τσιφλικάδων καὶ ἐθνικοποίηση ὅλης τῆς γῆς στὴ χώρα· ἐθνικοποίηση τῶν τραπεζῶν, ἐθνικοποίηση τῆς μεγάλης βιομηχανίας, ἐργατικὸς ἔλεγχος πάνω στὴν παραγωγὴ καὶ τὴ διανομή.

Τὸ συνέδριο τόνισε τὴ σημασία τῆς πάλης γιὰ τὸν ἐργατικὸ ἔλεγχο στὴν παραγωγή, ποὺ ἔπαιξε μεγάλο ρόλο γιὰ τὸ πέρασμα στὴν ἐθνικοποίηση τῆς μεγάλης βιομηχανίας.

Τὸ 6ο συνέδριο σὲ ὅλες του τὶς ἀποφάσεις ὑπογράμμισε ἔντονα τὴ θέση τοῦ Λένιν γιὰ τὴ συμμαχία τοῦ προλεταριάτου καὶ τῆς φτωχῆς ἀγροτιᾶς, σὰν ὅρο γιὰ τὴ νίκη τῆς σοσιαλιστικῆς ἐπανάστασης.

Τὸ συνέδριο καταδίκασε τὴ μενσεβίκικη θεωρία τῆς οὐδετερότητας τῶν συνδικάτων. Τὸ συνέδριο ἔδειξε πὼς τὰ σοβαρὰ καθήκοντα ποὺ βρίσκονται μπροστὰ στὴν ἐργατικὴ τάξη τῆς Ρωσίας, μπορεῖ νὰ πραγματοποιηθοῦν μονάχα στὴν περίπτωση ποὺ τὰ συνδικάτα θὰ παραμείνουν μαχητικὲς ταξικὲς ὀργανώσεις, ποὺ ἀναγνωρίζουν τὴν πολιτικὴ καθοδήγηση τοῦ κόμματος τῶν μπολσεβίκων.

Τὸ συνέδριο πῆρε ἀπόφαση γιὰ τὶς «Ἑνώσεις τῆς νεολαίας», ποὺ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη δημιουργοῦνταν συχνὰ αὐτόβουλα. Μὲ τὴν κατοπινὴ δουλειὰ τὸ κόμμα πέτυχε νὰ κάνει αὐτὲς τὶς ὀργανώσεις τῶν νέων ἐφεδρεῖες τῶν δυνάμεών του.

Στὸ συνέδριο συζητήθηκε τὸ ζήτημα ἂν ὁ Λένιν ἔπρεπε νὰ παρουσιαστεῖ στὴ δίκη. Οἱ Κάμενεφ, Ρύκωφ, Τρότσκι καὶ ἄλλοι, πρὶν ἀκόμα ἀπὸ τὸ συνέδριο, εἶχαν τὴ γνώμη πὼς ὁ Λένιν ἔπρεπε νὰ παρουσιαστεῖ στὸ δικαστήριο τῶν ἀντεπαναστατῶν. Ὁ σ. Στάλιν τάχθηκε ἀποφασιστικὰ ἐνάντια στὴν ἐμφάνιση τοῦ Λένιν στὸ δικαστήριο. Τὸ 6ο συνέδριο ἀποφάσισε νὰ μὴν παρουσιαστεῖ ὁ Λένιν στὴ δίκη, γιατὶ ἔκρινε πὼς αὐτὴ δὲ θὰ εἶνε δίκη ἀλλὰ ἐξόντωση. Τὸ συνέδριο δὲν εἶχε ἀμφιβολία, πὼς ἡ ἀστικὴ τάξη ἐπιζητεῖ ἕνα μονάχα: τὴ φυσικὴ ἐξόντωση τοῦ Λένιν, ποὺ εἶνε ὁ πιὸ ἐπικίνδυνος ἐχθρός της. Τὸ συνέδριο διαμαρτυρήθηκε ἔντονα γιὰ τὴν καταδίωξη τῶν ἀρχηγῶν τοῦ ἐπαναστατικοῦ προλεταριάτου ἀπὸ τὴν ἀστυνομία τῆς ἀστικῆς τάξης κ' ἔστειλε χαιρετισμὸ στὸ Λένιν.

Τὸ 6ο συνέδριο ψήφισε τὸ νέο καταστατικὸ τοῦ κόμματος. Τὸ καταστατικὸ αὐτὸ ὅριζε, πὼς ὅλες οἱ ὀργανώσεις τοῦ κόμματος πρέπει νὰ συγκροτοῦνται πάνω στὴν ἀρχὴ τοῦ δ η μ ο κ ρ α τ ι κ ο ῦ σ υ γ κ ε ν τ ρ ω τ ι σ μ ο ῦ. Αὐτὸ σήμαινε:

1) Ἐκλογὴ ὅλων τῶν καθοδηγητικῶν ὀργάνων τοῦ κόμματος, ἀπὸ τὰ πάνω ὡς τὰ κάτω.

2) Περιοδικὴ λογοδοσία τῶν κομματικῶν ὀργάνων μπροστὰ στὶς ἀντίστοιχες κομματικὲς ὀργανώσεις.

3) Αὐστηρὴ κομματικὴ πειθαρχία καὶ ὑποταγὴ τῆς μειοψηφίας στὴν πλειοψηφία.

4) Ὑποχρεωτικὸ χαρακτῆρα τῶν ἀποφάσεων τῶν ἀνώτερων ὀργάνων γιὰ τὰ κατώτερα καὶ γιὰ ὅλα τὰ μέλη τοῦ κόμματος.

Τὸ καταστατικὸ ἔλεγε πὼς ἡ ἐγγραφὴ μέλους στὸ κόμμα γίνεται ἀπὸ τὶς τοπικὲς ὀργανώσεις μὲ σύσταση δύο μελῶν τοῦ κόμματος καὶ ὕστερ' ἀπὸ ἐπικύρωση ἀπὸ τὴ γενικὴ συνέλευση τῶν μελῶν τῆς ἐνδιαφερόμενης κομματικῆς ὀργάνωσης.

Τὸ 6ο συνέδριο δέχτηκε στὸ κόμμα τοὺς «μεζραγιόντσι», μὲ τὸν ἡγέτη τους Τρότσκι. Ἡ μικρὴ αὐτὴ ὁμάδα, ποὺ ὑπῆρχε στὴν Πετρούπολη ἀπὸ τὸ 1913, ἀποτελοῦνταν ἀπὸ τροτσκιστὲς - μενσεβίκους καὶ πρώην μπολσεβίκους, ποὺ εἶχαν ἀποσπαστεῖ ἀπὸ τὸ κόμμα. Στὸ διάστημα τοῦ πολέμου οἱ «μεζραγιόντσι» ἦταν κεντριστικὴ ὀργάνωση. Πολεμοῦσαν τοὺς μπολσεβίκους, διαφωνοῦσαν ὅμως σὲ πολλὰ σημεῖα μὲ τοὺς μενσεβίκους, παίρνοντας ἔτσι μιὰ θέση ἐνδιάμεση, κεντριστική, ταλαντευόμενη. Στὸ 6ο συνέδριο τοῦ κόμματος οἱ «μεζραγιόντσι» δήλωσαν πὼς συμφωνοῦν μὲ τοὺς μπολσεβίκους σὲ ὅλα τὰ σημεῖα καὶ παρακάλεσαν νὰ γίνουν δεχτοὶ στὸ κόμμα. Τὸ συνέδριο δέχτηκε τὴν αἴτησή τους, μὲ τὴ σκέψη πὼς μὲ τὸν καιρὸ θὰ μποροῦσαν νὰ γίνουν πραγματικοὶ μπολσεβίκοι. Πραγματικὰ ὁρισμένοι «μεζραγιόντσι», ὅπως π. χ. ὁ Βολοντάρσκι, ὁ Οὐρίτσκι κι ἄλλοι, ἔγιναν κατοπινὰ μπολσεβίκοι. Ὅσο γιὰ τὸν Τρότσκι καὶ ὁρισμένους στενοὺς φίλους του, αὐτοί, ὅπως φάνηκε ἀργότερα, εἶχαν μπεῖ στὸ κόμμα ὄχι γιὰ νὰ δουλέψουν γιὰ ὄφελος τοῦ κόμματος, ἀλλὰ γιὰ νὰ τὸ ἀποσυνθέσουν, νὰ τὸ ἀνατινάξουν ἀπὸ τὰ μέσα.

Ὅλες οἱ ἀποφάσεις τοῦ 6ου συνεδρίου κατευθύνονταν στὴν προετοιμασία τοῦ προλεταριάτου καὶ τῆς φτωχῆς ἀγροτιᾶς γιὰ τὴν ἔνοπλη ἐξέγερση. Τὸ 6ο συνέδριο ἔβαλε στόχο τοῦ κόμματος τὴν ἔνοπλη ἐξέγερση, τὴ σοσιαλιστικὴ ἐπανάσταση.

Τὸ συνέδριο ἔβγαλε διακήρυξη τοῦ κόμματος, ποὺ καλοῦσε τοὺς ἐργάτες, τοὺς φαντάρους, τοὺς ἀγρότες, νὰ ἑτοιμάζονται γιὰ τὶς ἀποφασιστικὲς μάχες μὲ τὴν ἀστικὴ τάξη. Ἡ διακήρυξη τελείωνε μ' αὐτὰ τὰ λόγια:

«Ἑτοιμαστεῖτε γιὰ τὶς καινούριες μάχες, σύντροφοι τοῦ ἀγώνα! Μὲ σταθερότητα, θάρρος καὶ ἠρεμία, χωρὶς νὰ πέφτετε σὲ προκλήσεις, συγκεντρώνετε τὶς δυνάμεις σας, συγκροτεῖτε τὶς μαχητικὲς φάλαγγές σας! Ταχθεῖτε κάτω ἀπὸ τὴ σημαία μας, καταπιεζόμενοι τοῦ χωριοῦ!».

5.—ΣΥΝΩΜΟΣΙΑ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΚΟΡΝΙΛΩΦ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ.—ΣΥΝΤΡΙΒΗ ΤΗΣ ΣΥΝΩΜΟΣΙΑΣ.—ΤΑ ΣΟΒΙΕΤ ΣΤΗΝ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗ ΚΑΙ ΣΤΗ ΜΟΣΧΑ ΠΕΡΝΟΥΝ ΜΕ ΤΟ ΜΕΡΟΣ ΤΩΝ ΜΠΟΛΣΕΒΙΚΩΝ

Παίρνοντας όλη τὴν ἐξουσία ἡ ἀστικὴ τάξη ἄρχισε νὰ ἑτοιμάζεται γιὰ τὴ συντριβὴ τῶν ἀδυνατισμένων Σοβιὲτ καὶ τὴν ἐγκατάσταση ἀπροκάλυπτης ἀντεπαναστατικῆς δικτατορίας. Ὁ ἑκατομμυριοῦχος Ριαμπουσίνσκι δήλωσε κυνικά, πὼς μοναδικὴ διέξοδο ἀπὸ τὴν κατάσταση βλέπει «τὸ σκελετωμένο χέρι τῆς πείνας, τῆς ἀθλιότητας τοῦ λαοῦ, ποὺ θὰ πιάσει ἀπὸ τὸ λαιμὸ τοὺς ψευτοφίλους τοῦ λαοῦ, τὰ δημοκρατικὰ σοβιὲτ καὶ ἐπιτροπές». Στὸ μέτωπο ὀργίαζαν τὰ στρατοδικεῖα καὶ ἡ θανατικὴ ποινὴ γιὰ τοὺς φαντάρους. Στὶς 3 τοῦ Αὐγούστου 1917 ὁ ἀρχιστράτηγος Κορνίλωφ ζήτησε νὰ εἰσαχθεῖ ἡ θανατικὴ ποινὴ καὶ στὰ μετόπισθεν.

Στὶς 12 τοῦ Αὐγούστου ἄνοιξε, στὸ Μεγάλο θέατρο τῆς Μόσχας, ἡ κρατικὴ συνδιάσκεψη ποὺ κάλεσε ἡ Προσωρινὴ κυβέρνηση γιὰ νὰ κινητοποιήσει τὶς δυνάμεις τῆς ἀστικῆς τάξης καὶ τῶν τσιφλικάδων. Στὴ συνδιάσκεψη πῆραν μέρος κυρίως ἀντιπρόσωποι τῶν τσιφλικάδων, τῆς ἀστικῆς τάξης, τῶν στρατηγῶν, τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν κοζάκων. Τὰ Σοβιὲτ ἀντιπροσωπεύθηκαν στὴ σύσκεψη ἀπὸ τοὺς μενσεβίκους καὶ τοὺς ἐσέρους.

Τὴ μέρα ποὺ ἄρχιζε ἡ κρατικὴ συνδιάσκεψη, οἱ μπολσεβίκοι ὀργάνωσαν, σὲ ἔνδειξη διαμαρτυρίας, γενικὴ ἀπεργία στὴ Μόσχα· πῆρε σ' αὐτὴ μέρος ἡ πλειοψηφία τῶν ἐργατῶν. Ἀπεργίες ἔγιναν καὶ σὲ μιὰ σειρὰ ἄλλες πόλεις.

Ὁ ἐσέρος Κερένσκι, γεμάτος κομπασμό, στὸ λόγο του στὴ συνέλευση ἀπείλησε πὼς θὰ καταπνίξει «μὲ τὸ σίδερο καὶ στὸ αἷμα» κάθε ἀπόπειρα τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος, μαζὶ καὶ τὶς ἀπόπειρες τῶν ἀγροτῶν γιὰ νὰ καταλάβουν αὐτόβουλα τὴ γῆ τῶν τσιφλικάδων.

Ὁ ἀντεπαναστάτης στρατηγὸς Κορνίλωφ ἀπαιτοῦσε τὴν ἄμεση «κατάργηση τῶν ἐπιτροπῶν καὶ τῶν σοβιέτ».

Καὶ στὸ στρατηγεῖο τοῦ ἀρχιστράτηγου Κορνίλωφ ἔτρεχαν οἱ τραπεζίτες, οἱ ἔμποροι, οἱ ἐργοστασιάρχες, ποὺ ὑπόσχονταν λεφτὰ καὶ ὑποστήριξη.

Στὸ στρατηγὸ Κορνίλωφ παρουσιάστηκαν καὶ ἀντιπρόσωποι τῶν «συμμάχων», δηλ. τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας, ζητώντας νὰ ἐπισπευθεῖ ἡ ἐπίθεση ἐνάντια στὴν ἐπανάσταση.

Τραβούσαμε πρὸς τὴν ἀντεπαναστατικὴ συνωμοσία τοῦ στρατηγοῦ Κορνίλωφ.

Ἡ συνωμοσία τοῦ Κορνίλωφ ἑτοιμαζόταν ἀνοιχτά. Γιὰ νὰ ἀποσπάσουν τὴν προσοχὴ ἀπ' αὐτήν, οἱ συνωμότες εἶχαν διαδόσει τὴ φήμη πὼς οἱ μπολσεβίκοι ἑτοιμάζουν ἐξέγερση στὴν Πετρούπολη στὶς 27 τοῦ Αὐγούστου, μὲ τὴν εὐκαιρία ποὺ συμπληρώνονταν ἕξη μῆνες ἀπὸ τὴν ἐπανάσταση. Ἡ Προσωρινὴ κυβέρνηση, μὲ τὸν Κερένσκι ἐπικεφαλῆς, ρίχτηκε πάνω στοὺς μπολσεβίκους, δυνάμωσε τὴν τρομοκρατία ἐνάντια στὸ προλεταριακὸ κόμμα. Ταυ-

τόχρονα ὁ στρατηγὸς Κορνίλωφ συγκέντρωσε στρατὸ γιὰ νὰ βαδίσει ἐνάντια στὴν Πετρούπολη, νὰ διαλύσει τὰ σοβιὲτ καὶ νὰ σχηματίσει κυβέρνηση στρατιωτικῆς δικτατορίας.

Ὁ Κορνίλωφ εἶχε συνεννοηθεῖ προηγούμενα μὲ τὸν Κερένσκι γιὰ τὸ ἀντεπαναστατικό του πραξικόπημα. Ὅταν ὅμως ἦρθε ἡ ὥρα γιὰ τὴν ἐξόρμηση τοῦ Κορνίλωφ, ὁ Κερένσκι ἄλλαξε ἀπότομα μέτωπο, ξέκοψε ἀπὸ τὸ σύμμαχό του. Ὁ Κερένσκι φοβήθηκε, πὼς οἱ λαϊκὲς μάζες ποὺ θὰ ξεσηκώνονταν γιὰ νὰ τσακίσουν τὴν ἀντίδραση τοῦ Κορνίλωφ, θὰ σαρώσουν μὲ τὸ ἴδιο χτύπημα καὶ τὴν ἀστικὴ κυβέρνησή του, ἂν δὲν ξεκόψει ἀπὸ τόρα μὲ τὸν Κορνίλωφ.

Στὶς 25 τοῦ Αὐγούστου, ὁ Κορνίλωφ κίνησε πρὸς τὴν Πετρούπολη τὸ τρίτο σῶμα τοῦ ἱππικοῦ μὲ τὸ στρατηγὸ Κρίμωφ, διακηρύσσοντας πὼς εἶχε σκοπὸ «νὰ σώσει τὴν πατρίδα». Ἡ Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος, ἀπαντώντας στὸ κίνημα τοῦ Κορνίλωφ, κάλεσε τοὺς ἐργάτες καὶ τοὺς φαντάρους ν' ἀποκρούσουν ἐνεργὰ μὲ τὰ ὅπλα τὴν ἀντεπανάσταση. Οἱ ἐργάτες ἄρχισαν γρήγορα νὰ ἐξοπλίζονται καὶ νὰ ἑτοιμάζονται γιὰ ἀντίσταση. Τὰ ἀποσπάσματα τῶν κόκκινων φρουρῶν μεγάλωσαν πολὺ αὐτὲς τὶς μέρες. Τὰ συνδικάτα κινητοποίησαν τὰ μέλη τους. Οἱ ἐπαναστατικοὶ στρατιωτικοὶ σχηματισμοὶ τῆς Πετρούπολης ἑτοιμάστηκαν ἐπίσης γιὰ μάχη. Γύρω στὴν Πετρούπολη ἔσκαβαν χαρακώματα, τοποθετοῦσαν συρματοπλέγματα, χαλοῦσαν σιδηροδρομικὲς γραμμές. Κάμποσες χιλιάδες ἔνοπλοι ναῦτες ἦρθαν ἀπὸ τὴν Κροστάνδη γιὰ νὰ ὑπερασπίσουν τὴν πρωτεύουσα. Στάλθηκαν ἀντιπρόσωποι στὴν «ἄγρια μεραρχία» ποὺ βάδιζε ἐνάντια στὴν Πετρούπολη· ὅταν αὐτοὶ ἐξήγησαν στοὺς ὀρεινοὺς φαντάρους της τὴ σημασία τῆς ἐπίθεσης τοῦ Κορνίλωφ, ἡ «ἄγρια μεραρχία» ἀρνήθηκε νὰ βαδίσει ἐνάντια στὴν Πετρούπολη. Προπαγανδιστὲς στάλθηκαν καὶ σὲ ἄλλους σχηματισμοὺς τοῦ Κορνίλωφ. Παντοῦ ὅπου ὑπῆρχε κίνδυνος δημιουργήθηκαν ἐπαναστατικὲς ἐπιτροπὲς καὶ ἐπιτελεῖα γιὰ τὴν πάλη ἐνάντια στὸν Κορνίλωφ.

Θανάσιμα φοβισμένοι οἱ ἐσερομενσεβίκοι ἡγέτες, μαζὶ καὶ ὁ Κερένσκι, γύρευαν αὐτὲς τὶς μέρες προστασία ἀπὸ τοὺς μπολσεβίκους ἐπειδὴ εἶχαν πεισθεῖ πὼς μοναδικὴ πραγματικὴ δύναμη στὴν πρωτεύουσα, ἱκανὴ νὰ τσακίσει τὸν Κορνίλωφ, ἦταν οἱ μπολσεβίκοι.

Οἱ μπολσεβίκοι ὅμως, κινητοποιώντας τὶς μάζες γιὰ τὸ τσάκισμα τοῦ Κορνίλωφ, δὲ σταματοῦσαν τὸν ἀγώνα κατὰ τῆς κυβέρνησης Κερένσκι. Οἱ μπολσεβίκοι ξεσκέπαζαν μπροστὰ στὶς μάζες τὴν κυβέρνηση τοῦ Κερένσκι, τῶν μενσεβίκων καὶ τῶν ἐσέρων, ποὺ μὲ τὴν ὅλη πολιτική τους, ἀντικειμενικὰ βοήθησαν τὴν ἀντεπαναστατικὴ συνωμοσία τοῦ Κορνίλωφ.

Χάρη σ' ὅλα αὐτὰ τὰ μέτρα, τὸ πραξικόπημα τοῦ Κορνίλωφ τσακίστηκε. Ὁ στρατηγὸς Κρίμωφ αὐτοκτόνησε. Ὁ Κορνίλωφ καὶ οἱ συνεργάτες

του, ὁ Ντενίκιν καὶ ὁ Λουκόμσκι, πιάστηκαν (ἐξ ἄλλου ὁ Κερένσκι σὲ λίγο τοὺς ἄφησε ἐλεύθερους).

Τὸ τσάκισμα τοῦ πραξικοπήματος Κορνίλωφ ξεσκέπασε μονομιᾶς καὶ φώτισε τὸ συσχετισμὸ τῶν δυνάμεων ἀνάμεσα στὴν ἐπανάσταση καὶ στὴν ἀντεπανάσταση. Ἔδειξε πὼς ὁλόκληρο τὸ στρατόπεδο τῆς ἀντεπανάστασης ἦταν καταδικασμένο, ἀπὸ τοὺς στρατηγοὺς καὶ τὸ κόμμα τῶν καντὲ ὡς τοὺς μενσεβίκους καὶ τοὺς ἐσέρους, ποὺ εἶχαν μπλεχτεῖ στὰ δίχτυα τῆς ἀστικῆς τάξης. Ἔγινε ὁλοφάνερο, πὼς ἡ πολιτικὴ τῆς παράτασης ἑνὸς πολέμου ποὺ ξεπερνοῦσε τὶς δυνάμεις τῆς χώρας καὶ ἡ οἰκονομικὴ καταστροφὴ ποὺ προκαλοῦσε ἡ παράταση τοῦ πολέμου, εἶχαν τελειωτικὰ κλονίσει τὴν ἐπιρροή τους μέσα στὶς μάζες.

Τὸ τσάκισμα τοῦ Κορνίλωφ ἔδειξε πὼς τὸ μπολσεβίκικο κόμμα ἀνδρώθηκε σὲ ἀποφασιστικὴ δύναμη τῆς ἐπανάστασης, δύναμη ἱκανὴ νὰ συντρίψει ὁποιεσδήποτε ραδιουργίες τῆς ἀντεπανάστασης. Τὸ κόμμα μας δὲν ἦταν ἀκόμα κυβερνητικὸ κόμμα, στὸ πραξικόπημα ὅμως τοῦ Κορνίλωφ ἔδρασε σὰν πραγματικὴ δύναμη ποὺ κυβερνοῦσε, ἀφοῦ οἱ ἐργάτες καὶ οἱ φαντάροι ἐκτελοῦσαν ἀδίσταχτα τὶς ὁδηγίες του.

Τὸ τσάκισμα τοῦ Κορνίλωφ ἔδειξε τέλος πὼς τὰ σοβιέτ, ποὺ φαίνονταν νεκρά, ἔκρυβαν τεράστια δύναμη ἐπαναστατικῆς ἀντίστασης. Ἦταν αναμφισβήτητο πὼς ἀκριβῶς τὰ σοβιὲτ καὶ οἱ ἐπαναστατικές τους ἐπιτροπὲς ἔφραξαν τὸ δρόμο στὸ στρατὸ τοῦ Κορνίλωφ, ἔσπασαν τὶς δυνάμεις του.

Ἡ πάλη μὲ τὸν Κορνίλωφ ξαναζωντάνεψε τὰ σοβιὲτ τῶν ἐργατῶν καὶ στρατιωτῶν βουλευτῶν, τὰ ἀπελευθέρωσε ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς συμβιβαστικῆς πολιτικῆς, τὰ ἔβγαλε στὸν πλατὺ δρόμο τῆς ἐπαναστατικῆς πάλης καὶ τὰ ἔστρεψε πρὸς τὸ μπολσεβίκικο κόμμα.

Ἡ ἐπιρροὴ τῶν μπολσεβίκων μέσα στὰ σοβιὲτ μεγάλωσε ὅσο ποτέ. Ἐπίσης, ἡ ἐπιρροὴ τῶν μπολσεβίκων ἄρχισε νὰ μεγαλώνει γρήγορα καὶ στὴν ὕπαιθρο.

Ἡ στάση τοῦ Κορνίλωφ ἔδειξε στὶς πλατειὲς ἀγροτικὲς μάζες, πὼς ἂν τσακιστοῦν οἱ μπολσεβίκοι καὶ τὰ σοβιέτ, οἱ γαιοχτήμονες καὶ οἱ στρατηγοὶ θὰ καθίσουν στὴν πλάτη τῆς ἀγροτιᾶς. Γι αὐτὸ οἱ μεγάλες μάζες τῶν φτωχῶν ἀγροτῶν ἄρχισαν ὅλο καὶ πιὸ στενὰ νὰ συσπειρώνονται γύρω στοὺς μπολσεβίκους. Οἱ μεσαῖοι ἀγρότες, ποὺ οἱ ταλαντεύσεις τους συγκρατοῦσαν τὴν ἀνάπτυξη τῆς ἐπανάστασης στὴν περίοδο ἀπὸ τὸν Ἀπρίλη ὡς τὸν Αὔγουστο 1917, μετὰ τὸ τσάκισμα τοῦ Κορνίλωφ ἄρχισαν νὰ στρέφονται ξεκάθαρα πρὸς τὸ μπολσεβίκικο κόμμα, σμίγοντας τὴ μάζα τῶν φτωχῶν ἀγροτῶν. Οἱ πλατειὲς μάζες τῆς ἀγροτιᾶς ἄρχισαν νὰ καταλαβαίνουν πὼς μόνο τὸ μπολσεβίκικο κόμμα μποροῦσε νὰ τοὺς γλυτώσει ἀπὸ τὸν πόλεμο, πὼς μόνο αὐτὸ ἦταν ἱκανὸ νὰ τσακίσει τοὺς τσιφλικάδες καὶ ἕτοιμο νὰ δώσει γῆ στοὺς ἀγρότες. Ἡ κατάληψη τῆς γῆς τῶν τσιφλικάδων ἀπὸ τοὺς ἀγρότες πολλαπλασιάστηκε

σὲ τεράστιο βαθμὸ ἀπὸ τὸ Σεπτέμβρη ὡς τὸν Ὀχτώβρη 1917. Ἡ αὐτόβουλη καλλιέργεια αὐτῆς τῆς γῆς ἀπὸ τοὺς ἀγρότες γενικεύονταν σ' ὅλη τὴ χώρα. Οὔτε οἱ προτροπές, οὔτε τὰ ἐκτελεστικὰ ἀποσπάσματα δὲ μποροῦν νὰ σταματήσουν τοὺς ἀγρότες ποὺ ἐπαναστάτησαν.

Ἡ ἐπανάσταση ἀνέβαινε ὁλοένα.

Ἄρχισε μιὰ περίοδος ἀναζωογόνησης καὶ ἀνανέωσης τῶν σοβιέτ, ἡ περίοδος τῆς μπολσεβικοποίησης τῶν σοβιέτ. Φάμπρικες, ἐργοστάσια, στρατιωτικοὶ σχηματισμοί, ξαναεκλέγοντας τοὺς βουλευτές τους, στέλνουν στὰ σοβιέτ, στὴ θέση τῶν μενσεβίκων καὶ τῶν ἐσέρων, ἀντιπροσώπους τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος. Τὴν ἄλλη μέρα τῆς νίκης κατὰ τοῦ Κορνίλωφ, στὶς 31 τοῦ Αὐγούστου, τὸ Σοβιὲτ τῆς Πετρούπολης τάσσεται μὲ τὴν πολιτικὴ τῶν μπολσεβίκων. Τὸ παλιὸ μενσεβίκικο καὶ ἐσέρικο προεδρεῖο τοῦ Σοβιὲτ τῆς Πετρούπολης, μὲ τὸν Τσχέϊτζε ἐπὶ κεφαλῆς, παραιτεῖται ἀφήνοντας τὴ θέση στοὺς μπολσεβίκους. Στὶς 5 τοῦ Σεπτέμβρη τὸ Σοβιὲτ τῶν ἐργατῶν βουλευτῶν τῆς Μόσχας προσχωρεῖ στοὺς μπολσεβίκους. Τὸ ἐσερομενσεβίκικο προεδρεῖο τοῦ Σοβιὲτ τῆς Μόσχας παραιτεῖται κι αὐτό, ἀνοίγοντας τὸ δρόμο γιὰ τοὺς μπολσεβίκους.

Αὐτὸ σήμαινε πὼς οἱ βασικὲς προϋποθέσεις, οἱ ἀπαραίτητες γιὰ νικηφόρα ἐξέγερση, εἶχαν πιὰ ὡριμάσει.

Τὸ σύνθημα «ὅλη ἡ ἐξουσία στὰ σοβιέτ!» ξανα̃ρθε στὴν ἡμερήσια διάταξη.

Αὐτὸ ὅμως δεν ἦταν πιὰ τὸ παλιὸ σύνθημα νὰ περάσει ἡ ἐξουσία στὰ σοβιὲτ τῶν μενσεβίκων καὶ ἐσέρων. Ὄχι, ἦταν τὸ σύνθημα γιὰ τὴν ἐξέγερση τῶν σοβιὲτ ἐνάντια στὴν Προσωρινὴ κυβέρνηση, μὲ σκοπὸ νὰ περάσει ὅλη ἡ ἐξουσία μέσα στὴ χώρα στὰ σοβιέτ, ποὺ κατευθύνονταν ἀπὸ τοὺς μπολσεβίκους.

Μέσα στὰ συμβιβαστικὰ κόμματα ἐπικρατοῦσε σύγχυση.

Κάτω ἀπὸ τὴν πίεση τῶν ἀγροτῶν, ποὺ εἶχαν ἐπαναστατικὲς διαθέσεις σχηματίστηκε μέσα στοὺς ἐσέρους ἡ ἀριστερὴ πτέρυγα, οἱ «ἀριστεροὶ» ἐσέροι, ποὺ ἄρχισαν νὰ δείχνουν δυσαρέσκεια γιὰ τὴν πολιτικὴ τοῦ συμβιβασμοῦ μὲ τὴν ἀστικὴ τάξη.

Στοὺς μενσεβίκους ἐπίσης σχηματίστηκε ἡ ὁμάδα τῶν «ἀριστερῶν», οἱ λεγόμενοι «διεθνιστές», ποὺ ἄρχισαν νὰ κλίνουν πρὸς τοὺς μπολσεβίκους.

Οἱ ἀναρχικοὶ πάλι, ποὺ ἦταν μιὰ ὁμάδα μὲ μηδαμινὴ ἐπιρροή, τελειωτικὰ σκορπίστηκαν σὲ μικροομαδοῦλες, ποὺ ἄλλες ἀνακατώθηκαν μὲ ἐγκληματικὰ στοιχεῖα (κλέφτες καὶ χαφιέδες), μὲ κοινωνικὰ κατακάθια· ἄλλες ἔγιναν «ἰδεολόγοι» - ἀπαλλοτριωτές, ποὺ λήστευαν τοὺς ἀγρότες καὶ τὸ φτωχόκοσμο τῶν πόλεων, διάρπαζαν τὶς ἐργατικὲς λέσχες, τὶς οἰκονομίες τους· κι ἄλλοι τέλος μπῆκαν ἀνοιχτὰ στὸ στρατόπεδο τῶν ἀντεπαναστατῶν γιὰ νὰ ὀργανώσουν τὴν προσωπική τους ζωὴ στοὺς προθαλάμους τῆς ἀστικῆς

τάξης. Όλοι τους ήταν ενάντια σε κάθε εξουσία, μαζί και κυρίως ενάντια στην επαναστατική εξουσία των εργατών και αγροτών, γιατί ήταν σίγουροι πώς η επαναστατική εξουσία δε θα τους αφήσει να ληστεύουν το λαό και ν' αρπάζουν τον πλούτο του.

Μετά το τσάκισμα του Κορνίλωφ, οί μενσεβίκοι και οί εσέροι έκαναν μιά προσπάθεια να εξασθενήσουν την αναπτυσσόμενη επαναστατική άνοδο. Γιά το σκοπό αυτό συγκάλεσαν στίς 12 του Σεπτέμβρη 1917 μιά πανρωσική, δημοκρατική σύσκεψη από αντιπροσώπους των σοσιαλιστικών κομμάτων, των συμβιβαστικών σοβιέτ, των συνδικάτων, των ζέμστβος, των εμποροβιομηχανικών κύκλων και των στρατιωτικών μονάδων. Ἡ σύσκεψη ανάδειξε το Προκοινοβούλιο (προσωρινό συμβούλιο της δημοκρατίας). Οί συμβιβαστές νόμιζαν πώς με τη βοήθεια του Προκοινοβουλίου θά σταματούσαν την επανάσταση και θά περνούσαν τη χώρα από το δρόμο της σοβιετικής επανάστασης στο δρόμο του αστικού κοινοβουλευτισμού. Όλα όμως αυτά ήταν μιά απεγνωσμένη προσπάθεια χρεωκοπημένων πολιτικών να γυρίσουν πίσω τον τροχό της επανάστασης. Ἡ απόπειρα αυτή ήταν προορισμένη ν' αποτύχει οικτρά· κι απότυχε. Οί εργάτες κορόϊδευαν τίς ασκήσεις των συμβιβαστών· γιά να γελούν έλεγαν το Προκοινοβούλιο «προλουτρώνα».

Ἡ Κεντρική επιτροπή του μπολσεβίκικου κόμματος αποφάσισε να μποϋκοτάρει το Προκοινοβούλιο. Είνε αλήθεια πώς ή μπολσεβίκικη ομάδα στο Προκοινοβούλιο, όπου βρισκόνταν άνθρωποι σάν τον Κάμενεφ και τον Τεοντορόβιτς, δεν ήθελε να εγκαταλείψει τούς τοίχους του Προκοινοβουλίου. Ἡ Κεντρική όμως επιτροπή του κόμματος τούς ανάγκασε να φύγουν απ' αυτό.

Ὁ Κάμενεφ και ό Ζηνόβιεφ επιμένανε γιά τη συμμετοχή στο Προκοινοβούλιο, προσπαθώντας ν' αποσπάσουν έτσι το κόμμα από την προετοιμασία της εξέγερσης. Σε μιά συνεδρίαση της μπολσεβίκικης φράξιας της Πανρωσικής δημοκρατικής σύσκεψης, ό σ. Στάλιν αντιτάχτηκε αποφασιστικά σ' αυτή τη συμμετοχή. Χαρακτήρισε το Προκοινοβούλιο σάν «κορνιλωφικό έκτρωμα».

Ὁ Λένιν και ό Στάλιν θεωρούσαν σοβαρό λάθος ακόμα και μιά λιγόχρονη συμμετοχή στο Προκοινοβούλιο, γιατί μπορούσε να σπείρει απατηλές ελπίδες μέσα στίς μάζες πώς τάχα το Προκοινοβούλιο μπορεί πραγματικά να κάνει κάτι γιά τούς εργαζόμενους.

Ταυτόχρονα οί μπολσεβίκοι ετοίμαζαν επίμονα το 2ο συνέδριο των σοβιέτ, όπου υπολόγιζαν να πάρουν την πλειοψηφία. Κάτω από την πίεση των μπολσεβίκικων σοβιέτ και παρά τίς υπεκφυγές των μενσεβίκων και των εσέρων, πού ήταν στην Πανρωσική κεντρική εκτελεστική επιτροπή, το 2ο συνέδριο των Σοβιέτ ορίστηκε γιά το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Όχτώβρη 1917.

6.—Η ΟΧΤΩΒΡΙΑΝΗ ΕΞΕΓΕΡΣΗ ΣΤΗΝ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗ ΚΑΙ Η ΣΥΛΛΗΨΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ.— 2ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΩΝ ΣΟΒΙΕΤ ΚΑΙ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ.— ΤΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ ΤΟΥ 2ου ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΩΝ ΣΟΒΙΕΤ ΓΙΑ ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΙ ΓΗ.— ΝΙΚΗ ΤΗΣ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ.— ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ ΤΗΣ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

Οἱ μπολσεβίκοι ἄρχιζαν νὰ ἑτοιμάζονται δραστήρια γιὰ τὴν ἐξέγερση. Ὁ Λένιν τόνιζε πὼς οἱ μπολσεβίκοι, ἔχοντας πάρει τὴν πλειοψηφία στὰ σοβιὲτ τῶν ἐργατῶν καὶ στρατιωτῶν βουλευτῶν στὶς δυὸ πρωτεύουσες, Μόσχα καὶ Πετρούπολη, μποροῦσαν καὶ ἔπρεπε νὰ πάρουν στὰ χέρια τους τὴν ἐξουσία. Κάνοντας τὸν ἀπολογισμὸ τοῦ δρόμου ποὺ διατρέξανε, ὁ Λένιν ὑπογράμμιζε: «ἡ πλειοψηφία τοῦ λαοῦ εἶνε μαζί μας». Στὰ ἄρθρα του καὶ στὰ γράμματά του πρὸς τὴν Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ καὶ τὶς μπολσεβίκικες ὀργανώσεις ὁ Λένιν ἔδινε τὸ συγκεκριμένο σχέδιο γιὰ τὴν ἐξέγερση: πῶς νὰ χρησιμοποιηθοῦν οἱ στρατιωτικὲς μονάδες, ὁ στόλος καὶ οἱ κόκκινοι φρουροί· ποιὰ ἦταν τὰ ἀποφασιστικὰ σημεῖα ποὺ ἔπρεπε νὰ καταληφθοῦν στὴν Πετρούπολη γιὰ νὰ ἐξασφαλιστεῖ ἡ ἐπιτυχία τῆς ἐξέγερσης κλπ.

Στὶς 7 τοῦ Ὀχτώβρη ὁ Λένιν ἦρθε παράνομα ἀπὸ τὴ Φιλλανδία στὴν Πετρούπολη. Στὶς 10 τοῦ Ὀχτώβρη ἔγινε ἡ ἱστορικὴ συνεδρίαση τῆς Κεντρικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Κόμματος, ποὺ ἀποφάσισε ν' ἀρχίσει σύντομα ἡ ἔνοπλη ἐξέγερση. Ἡ ἱστορικὴ ἀπόφαση τῆς Κεντρικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Κόμματος, γραμμένη ἀπὸ τὸ Λένιν, ἔλεγε:

«Ἡ Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ ἀναγνωρίζει, πὼς ἡ διεθνὴς θέση τῆς ρωσικῆς ἐπανάστασης (ἐξέγερση τοῦ γερμανικοῦ στόλου σὰν ἀνώτατη ἐκδήλωση ἀνάπτυξης, σ' ὅλη τὴν Εὐρώπη, τῆς παγκόσμιας σοσιαλιστικῆς ἐπανάστασης· κίνδυνος μιᾶς εἰρήνης ἀνάμεσα στοὺς ἰμπεριαλιστὲς μὲ σκοπὸ νὰ πνίξουν τὴν ἐπανάσταση στὴ Ρωσία) καθὼς καὶ ἡ πολεμικὴ κατάσταση (ἀναμφισβήτητη ἀπόφαση τῆς ρωσικῆς ἀστικῆς τάξης καὶ τῶν Κερένσκι καὶ Σια νὰ παραδώσουν τὴν Πετρούπολη στοὺς γερμανούς)» καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ κατάκτηση ἀπὸ τὸ κόμμα τοῦ προλεταριάτου τῆς πλειοψηφίας στὰ σοβιέτ, ὅλ' αὐτά, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν ἐξέγερση τῶν ἀγροτῶν καὶ τὴ μεταστροφὴ τῆς λαϊκῆς ἐμπιστοσύνης ὑπὲρ τοῦ κόμματός μας (ἐκλογὲς στὴ Μόσχα), ἡ ἔκδηλη τέλος προπαρασκευὴ ἑνὸς καινούριου πραξικοπήματος Κορνίλωφ (ἀπομάκρυνση τῶν στρατευμάτων ἀπὸ τὴν Πετρούπολη, μεταφορὰ κοζάκων στὴν Πετρούπολη, κύκλωση τοῦ Μίνσκ ἀπὸ κοζάκους κλπ.), ὅλα αὐτὰ τὰ γεγονότα βάζουν στὴν ἡμερήσια διάταξη τὴν ἔνοπλη ἐξέγερση.

Ἡ Κεντρικὴ ἐπιτροπή, ἀναγνωρίζοντας ἔτσι πὼς ἡ ἔνοπλη ἐξέγερση εἶνε ἀναπόφευκτη καὶ ὡρίμασε πέρα γιὰ πέρα, καλεῖ ὅλες τὶς ὀργανώσεις τοῦ κόμματος νὰ καθοδηγοῦνται ἀπὸ τὸ γεγονὸς αὐτὸ κα

σύμφωνα μ' αὐτή τήν ἄποψη νά συζητοῦν καί νά λύνουν ὅλα τά πρακτικά ζητήματα (συνέδριο τῶν Σοβιέτ τῆς βόρειας περιοχῆς, ἀπομάκρυνση τῶν στρατευμάτων ἀπό τήν Πετρούπολη, ἐνέργειες στή Μόσχα καί στό Μίνσκ κλπ.)» (Λ έ ν ι ν, Ἅπαντα, τ. 21ος, σ. 330).

Δυό μέλη τῆς Κεντρικῆς ἐπιτροπῆς, ὁ Κάμενεφ κι ὁ Ζηνόβιεφ, καταψήφισαν τήν ἱστορική αὐτή ἀπόφαση. Ὀνειρεύονταν, τό ἴδιο ὅπως καί οἱ μενσεβίκοι, μιά ἀστική κοινοβουλευτική δημοκρατία καί συκοφαντούσαν τήν ἐργατική τάξη, ὑποστηρίζοντας πώς δέν ἔχει τίς δυνάμεις νά κάνει τή σοσιαλιστική ἐπανάσταση, πώς δέν ἦταν ἀκόμα ὥριμη νά πάρει τήν ἐξουσία.

Στή συνεδρίαση αὐτή, ὁ Τρότσκι, ἄν καί δέν καταψήφισε ἄμεσα τήν ἀπόφαση, πρότεινε ὅμως μιά τροποποίηση, πού θά ἐξουδετέρωνε καί θά τορπίλλιζε τήν ἐξέγερση. Πρότεινε νά μήν ἀρχίσει ἡ ἐξέγερση πρίν ἀνοίξει τό 2ο συνέδριο τῶν σοβιέτ, πράγμα πού σήμαινε νά τραβήξει σέ μάκρος τό ἔργο τῆς ἐξέγερσης, ν' ἀποκαλυφθεῖ ἀπό πρίν ἡ μέρα της, νά εἰδοποιηθεῖ ἡ Προσωρινή κυβέρνηση.

Ἡ Κεντρική ἐπιτροπή τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος ἔστειλε πληρεξούσιους στήν περιοχή τοῦ Ντόνετς, στά Οὐράλια, στό Ἕλσινγκφορς, στήν Κροστάνδη, στό νοτιοδυτικό μέτωπο κλπ. γιά τήν ὀργάνωση τῆς ἐξέγερσης στίς ἐπαρχίες. Οἱ σύντροφοι Βοροσίλωφ, Μόλοτωφ, Ντζερζίνσκυ, Ὀρτζονικίτζε, Κύρωφ, Καγκανόβιτς, Κουίμπιτσεφ, Φρούντζε, Γιαροσλάβσκι κι ἄλλοι πῆραν εἰδικές ἐντολές ἀπό τό κόμμα νά καθοδηγήσουν τήν ἐξέγερση στίς ἐπαρχίες. Στά Οὐράλια, στό Σάντρισκ, μέσα στά στρατεύματα δροῦσε ὁ σύντροφος Ζντάνωφ. Οἱ πληρεξούσιοι τῆς Κεντρικῆς ἐπιτροπῆς ἐνημέρωναν τούς καθοδηγητές τῶν τοπικῶν μπολσεβίκικων ὀργανώσεων γιά τό σχέδιο τῆς ἐξέγερσης καί τούς ἐπιστράτευαν γιά νά εἶναι ἕτοιμοι νά ὑποστηρίξουν τήν ἐξέγερση τῆς Πετρούπολης.

Μέ ὑπόδειξη τῆς Κεντρικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ κόμματος, δίπλα στό Σοβιέτ τῆς Πετρούπολης δημιουργήθηκε Σ τ ρ α τ ι ω τ ι κ ή ἐ π α ν α σ τ α τ ι κ ή ἐπιτροπή, πού ἔγινε τό νόμιμο ἐπιτελεῖο τῆς ἐξέγερσης.

Ταυτόχρονα κ' ἡ ἀντεπανάσταση συγκέντρωνε βιαστικά τίς δυνάμεις της. Οἱ ἀξιωματικοί ὀργανώθηκαν στήν ἀντεπαναστατική «Ἕνωση τῶν ἀξιωματικῶν». Παντοῦ οἱ ἀντεπαναστάτες δημιουργοῦσαν ἐπιτελεῖα γιά τό σχηματισμό ταγμάτων ἐφόδου. Στό τέλος τοῦ Ὀχτώβρη, ἡ ἀντεπανάσταση εἶχε στή διάθεσή της 43 τάγματα ἐφόδου. Ὀργανώθηκαν εἰδικά τάγματα ἀπό ἱππότες τοῦ ἁγίου Γεωργίου.

Ἡ κυβέρνηση τοῦ Κερένσκι ἔβαλε ζήτημα μεταφορᾶς της ἀπό τήν Πετρούπολη στή Μόσχα. Ἀπ' αὐτό φάνηκε πώς προετοίμαζε τήν παράδοση τῆς Πετρούπολης στούς γερμανούς, γιά νά προλάβει τήν ἐξέγερση στήν Πετρούπολη. Ἡ διαμαρτυρία τῶν ἐργατῶν καί τῶν στρατιωτῶν τῆς φρουρᾶς ἀνάγκασε τήν Προσωρινή κυβέρνηση νά μείνει στήν Πετρούπολη.

Στίς 16 τοῦ Ὀχτώβρη συνῆλθε ἡ εὐρεῖα συνεδρίαση τῆς Κεντρικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ κόμματος, ποῦβγαλε ἕνα Κομματικὸ κέντρο γιὰ τὴν καθοδήγηση τῆς ἐξέγερσης, μὲ τὸ σύντροφο Στάλιν ἐπὶ κεφαλῆς. Τὸ Κομματικὸ αὐτὸ κέντρο ἔγινε ὁ καθοδηγητικὸς πυρήνας τῆς Στρατιωτικῆς ἐπαναστατικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Σοβιὲτ τῆς Πετρούπολης καὶ καθοδήγησε πραχτικὰ ὅλη τὴν ἐξέγερση.

Στὴ συνεδρίαση τῆς Κεντρικῆς ἐπιτροπῆς, οἱ ἡττοπαθεῖς Ζηνόβιεφ καὶ Κάμενεφ ἀντιτάχθηκαν πάλι στὴν ἐξέγερση. Ὅταν τοὺς ἔβαλαν στὴ θέση τους, κατέφυγαν σὲ ἀνοιχτὴ ἐπίθεση στὸν τύπο ἐνάντια στὴν ἐξέγερση, ἐνάντια στὸ κόμμα. Στίς 18 τοῦ Ὀχτώβρη στὴ μενσεβίκικη ἐφημερίδα «Νόβαγια Ζίζν» (Νέα ζωή), δημοσιεύτηκε μιὰ δήλωση τοῦ Κάμενεφ καὶ τοῦ Ζηνόβιεφ γιὰ τὴν ἐξέγερση ποὺ προετοιμάζουν οἱ μπολσεβίκοι καὶ ποὺ αὐτοὶ θεωροῦν τυχοδιωκτισμό. Ἔτσι οἱ Κάμενεφ καὶ Ζηνόβιεφ φανέρωσαν στοὺς ἐχθροὺς τὴν ἀπόφαση τῆς Κεντρικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ κόμματος γιὰ τὴν ἐξέγερση, γιὰ τὴν ὀργάνωση τῆς ἐξέγερσης σὲ σύντομο χρονικὸ διάστημα. Αὐτὸ ἦταν προδοσία. Ὁ Λένιν ἔγραφε σχετικά: «Οἱ Κάμενεφ καὶ Ζηνόβιεφ κατέδωσαν στὸ Ροντζιάνκο καὶ στὸν Κερένσκι τὴν ἀπόφαση τῆς Κεντρικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ κόμματός τους γιὰ ἔνοπλη ἐξέγερση». Ὁ Λένιν ἔβαλε στὴν Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ ζήτημα διαγραφῆς τοῦ Ζηνόβιεφ καὶ τοῦ Κάμενεφ ἀπὸ τὸ κόμμα.

Εἰδοποιημένοι ἀπὸ τοὺς προδότες, οἱ ἐχθροὶ τῆς ἐπανάστασης ἄρχισαν νὰ παίρνουν ἀμέσως μέτρα γιὰ νὰ προλάβουν τὴν ἐξέγερση καὶ νὰ τσακίσουν τὸ καθοδηγητικὸ ἐπιτελεῖο τῆς ἐπανάστασης, τὸ μπολσεβίκικο κόμμα. Ἡ Προσωρινὴ κυβέρνηση, σὲ μυστικὴ συνεδρίαση, ἀποφασίζει τὰ μέτρα καταπολέμησης τῶν μπολσεβίκων. Στίς 19 τοῦ Ὀχτώβρη ἡ Προσωρινὴ κυβέρνηση κάλεσε βιαστικὰ στὴν Πετρούπολη στρατεύματα ἀπὸ τὸ μέτωπο. Στοὺς δρόμους ἄρχισαν νὰ κυκλοφοροῦν ἐνισχυμένες περιπολίες. Ἡ ἀντεπανάσταση κατόρθωσε νὰ συγκεντρώσει ἐξαιρετικὰ σημαντικὲς δυνάμεις στὴ Μόσχα. Ἡ Προσωρινὴ κυβέρνηση εἶχε καταστρώσει τὸ σχέδιό της: μιὰ μέρα πρὶν ἀρχίσει τὸ 2ο συνέδριο τῶν Σοβιὲτ νὰ ἐπιτεθεῖ καὶ νὰ καταλάβει τὸ ἰνστιτοῦτο Σμόλνυ, ἕδρα τῆς Κεντρικῆς ἐπιτροπῆς τῶν μπολσεβίκων καὶ νὰ τσακίσει τὸ καθοδηγητικὸ κέντρο τῶν μπολσεβίκων. Γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ εἶχαν συγκεντρωθεῖ στὴν Πετρούπολη στρατεύματα, ποὺ ἡ κυβέρνηση θεωροῦσε ἔμπιστα.

Ὡστόσο οἱ μέρες καὶ οἱ ὧρες τῆς Προσωρινῆς κυβέρνησης ἦταν πιὰ μετρημένες. Καμμιὰ δύναμη δὲ μποροῦσε νὰ ἀνακόψει τὴ θριαμβευτικὴ πορεία τῆς σοσιαλιστικῆς ἐπανάστασης.

Στίς 21 τοῦ Ὀχτώβρη, σὲ ὅλες τὶς ἐπαναστατικὲς μονάδες τοῦ στρατοῦ στάλθηκαν μπολσεβίκοι ἐπίτροποι τῆς Ἐπαναστατικῆς στρατιωτικῆς ἐπιτροπῆς. Ὅλες τὶς μέρες πρὶν ἀπὸ τὴν ἐξέγερση, στὶς στρατιωτικὲς μονάδες, στὰ ἐργοστάσια καὶ τὶς φάμπρικες γινόταν δραστήρια προετοιμασία γιὰ τὴ μάχη.

Συγκεκριμένα καθήκοντα ανατέθηκαν επίσης στά θωρηχτά Ἀ β ρ ό ρ α (Αὐγή) καί Ζ α ρ ι ά σ β ο μ π ό ν τ ι (Χαραυγή τῆς λευτεριᾶς).

Στή συνεδρίαση τοῦ Σοβιέτ τῆς Πετρούπολης ὁ Τρότσκι ἀπό κομπορρημοσύνη, φλυάρισε μπροστά στόν ἐχθρό γιά τήν ἡμερομηνία τῆς ἐξέγερσης. γιά τή μέρα πού οἱ μπολσεβίκοι λογάριαζαν ν' ἀρχίσει ἡ ἐξέγερση. Γιά νά μή δώσει στήν κυβέρνηση Κερένσκι τή δυνατότητα νά τορπιλλίσει τήν ἔνοπλη ἐξέγερση, ἡ Κεντρική ἐπιτροπή ἀποφάσισε ν' ἀρχίσει καί νά διεξαγάγει τήν ἐξέγερση πρίν ἀπό τήν καθορισμένη προθεσμία, μιά μέρα πρίν ἀπό τήν ἔναρξη τοῦ 2ου συνεδρίου τῶν Σοβιέτ.

Ὁ Κερένσκι ἄρχισε τήν ἐπίθεσή του νωρίς τό πρωΐ τῆς 24 τοῦ Ὀχτώβρη (6 τοῦ Νοέμβρη), διατάσσοντας νά κλειστεῖ τό κεντρικό ὄργανο τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος «Ραμπότσι Πούτ» (Ὁ ἐργατικός δρόμος) καί στέλνοντας θωρακισμένα αὐτοκίνητα στήν πόρτα τῶν γραφείων τοῦ «Ραμπότσι Πούτ» καί τοῦ τυπογραφείου τῶν μπολσεβίκων. Κατά τίς 10 ὅμως τό πρωΐ, μέ ὑπόδειξη τοῦ συντρόφου Στάλιν, οἱ κόκκινοι φρουροί καί οἱ ἐπαναστάτες φαντάροι ἐξετόπισαν τά θωρακισμένα αὐτοκίνητα καί τοποθέτησαν ἐνισχυμένη φρουρά γύρω στό τυπογραφεῖο καί στά γραφεῖα τοῦ «Ραμπότσι Πούτ». Κατά τίς 11 τό πρωΐ, τό «Ραμπότσι Πούτ» βγῆκε μέ τό σύνθημα: ἀ ν α τ ρ ο π ή τῆς Προσωρινῆς κυβέρνησης. Ταυτόχρονα, σύμφωνα μέ ὁδηγίες τοῦ Κομματικοῦ κέντρου τῆς ἐξέγερσης, στάλθηκαν ἐπειγόντως στό Σμόλνυ ἀποσπάσματα ἐπαναστατῶν φαντάρων καί κόκκινων φρουρῶν.

Ἡ ἐξέγερση ἄρχισε.

Στίς 24 τοῦ Ὀχτώβρη τή νύχτα ὁ Λένιν ἦρθε στό Σμόλνυ καί ἀνέλαβε ἀμέσως τήν καθοδήγηση τῆς ἐξέγερσης. Ὅλη τή νύχτα συρρέανε στό Σμόλνυ μονάδες ἐπαναστατικῶν στρατευμάτων καί ἀποσπάσματα τῆς Κόκκινης φρουρᾶς. Οἱ μπολσεβίκοι τά ἔστελναν πρός τό κέντρο τῆς πρωτεύουσας γιά νά κυκλώσουν τά Χειμερινά ἀνάκτορα, ὅπου εἶχε περιχαρακωθεῖ ἡ Προσωρινή κυβέρνηση.

Στίς 25 τοῦ Ὀχτώβρη (7 τοῦ Νοέμβρη) ἡ Κόκκινη φρουρά καί τά ἐπαναστατικά στρατεύματα κατέλαβαν τούς σιδηροδρομικούς σταθμούς, τό ταχυδρομεῖο, τό τηλεγραφεῖο, τά ὑπουργεῖα, τήν κρατική τράπεζα.

Τό Προκοινοβούλιο διαλύθηκε.

Τό Σμόλνυ, ἕδρα τοῦ Σοβιέτ τῆς Πετρούπολης καί τῆς Κεντρικῆς ἐπιτροπῆς τῶν μπολσεβίκων, ἔγινε τό μαχητικό ἐπιτελεῖο τῆς ἐπανάστασης, ἀπ' ὅπου δίνονταν οἱ πολεμικές διαταγές.

Οἱ ἐργάτες τῆς Πετρούπολης ἔδειξαν αὐτές τίς μέρες, πώς κάτω ἀπό τήν καθοδήγηση τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος εἶχαν περάσει ἀπό καλό σχολειό. Οἱ ἐπαναστατικές μονάδες τῶν στρατευμάτων, πού ἡ δουλειά τῶν μπολσεβίκων εἶχε ἑτοιμάσει γιά τήν ἐξέγερση, ἐκτελοῦσαν σωστά τίς διαταγές μάχης καί πολεμοῦσαν στό πλευρό τῆς Κόκκινης φρουρᾶς. Ὁ στόλος δέν

έμεινε πίσω από τό στρατό. Ἡ Κροστάνδη ἦταν τὸ φρούριο τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος, ὅπου ἀπὸ καιρὸ δὲν ἀναγνωριζόταν ἡ ἐξουσία τῆς Προσωρινῆς κυβέρνησης. Τὸ θωρηκτὸ «Ἀβρόρα» μὲ τὴ βροντὴ τῶν κανονιῶν του, ποὺ εἶχαν γιὰ στόχο τὰ Χειμερινὰ ἀνάκτορα, διακήρυξε στὶς 25 τοῦ Ὀχτώβρη, πὼς ἀρχίζει μιὰ νέα ἐποχή, ἡ ἐποχὴ τῆς Μεγάλης σοσιαλιστικῆς ἐπανάστασης.

Στὶς 25 τοῦ Ὀχτώβρη (7 τοῦ Νοέμβρη) δημοσιεύτηκε ἡ προκήρυξη τῶν μπολσεβίκων «Πρὸς τοὺς πολίτες τῆς Ρωσίας», ποὺ ἀνάγγελνε πὼς ἡ ἀστικὴ Προσωρινὴ κυβέρνηση καθαιρέθηκε καὶ ἡ κρατικὴ ἐξουσία πέρασε στὰ χέρια τῶν Σοβιέτ.

Ἡ Προσωρινὴ κυβέρνηση εἶχεν ὀχυρωθεῖ στὰ Χειμερινὰ ἀνάκτορα, κάτω ἀπὸ τὴν προστασία τῶν εὐέλπιδων καὶ τῶν ταγμάτων ἐφόδου. Τὴ νύχτα τῆς 25 πρὸς τὶς 26 τοῦ Ὀχτώβρη, ἐπαναστάτες ἐργάτες, φαντάροι καὶ ναῦτες κατέλαβαν μὲ ἔφοδο τὰ χειμερινὰ ἀνάκτορα καὶ συνέλαβαν τὴ Προσωρινὴ κυβέρνηση.

Ἡ ἔνοπλη ἐξέγερση τῆς Πετρούπολης εἶχε θριαμβεύσει.

Τὸ 2ο πανρωσικὸ συνέδριο τῶν Σοβιὲτ ἄνοιξε στὸ Σμόλνυ στὶς 10 καὶ 45' τὸ βράδυ τῆς 25 τοῦ Ὀχτώβρη (7 τοῦ Νοέμβρη) 1917, ὅταν ἡ νικηφόρα ἐξέγερση στὴν Πετρούπολη ἦταν στὴ μεγάλη της ἔνταση καὶ στὴν πρωτεύουσα ἡ ἐξουσία βρισκόταν πραγματικὰ στὰ χέρια τοῦ Σοβιὲτ τῆς Πετρούπολης.

Οἱ μπολσεβίκοι πῆραν τὴ συντριπτικὴ πλειοψηφία στὸ συνέδριο· οἱ μενσεβίκοι, οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Μπούντ καὶ οἱ δεξιοὶ ἐσέροι, βλέποντας πὼς πέρασε ὁ καιρός τους, ἐγκατέλειψαν τὸ συνέδριο δηλώνοντας πὼς ἀρνοῦνται νὰ πάρουν μέρος στὶς ἐργασίες του. Στὴ δήλωση, ποὺ διάβασαν στὸ συνέδριο, ὀνόμαζαν τὴν ἐπανάσταση τοῦ Ὀχτώβρη «στρατιωτικὴ συνωμοσία». Τὸ συνέδριο στιγμάτισε τοὺς μενσεβίκους καὶ τοὺς ἐσέρους, σημειώνοντας πὼς ὄχι μόνο δὲ λυπᾶται γιὰ τὴν ἀποχώρησή τους, ἀλλὰ καὶ χαίρεται, γιατὶ χάρη στὴν ἀποχώρηση τῶν προδοτῶν τὸ συνέδριο ἔγινε πραγματικὸ ἐπαναστατικὸ συνέδριο τῶν ἐργατῶν καὶ στρατιωτῶν βουλευτῶν.

Τὸ συνέδριο διακήρυξε πὼς ὅλη ἡ ἐξουσία περνᾶ στὰ χέρια τῶν Σοβιέτ.

Στηριγμένο στὴ θέληση τῆς τεράστιας πλειοψηφίας τῶν ἐργατῶν, τῶν φαντάρων καὶ τῶν ἀγροτῶν, στηριγμένο στὴ νικηφόρα ἐξέγερση τῶν ἐργατῶν καὶ τῆς φρουρᾶς τῆς Πετρούπολης, τὸ συνέδριο παίρνει τὴν ἐξουσία στὰ χέρια του», ἔλεγε ἡ προκήρυξη τοῦ 2ου συνεδρίου τῶν Σοβιέτ.

Τὴ νύχτα τῆς 26ης τοῦ Ὀχτώβρη (8 τοῦ Νοέμβρη) 1917, τὸ 2ο συνέδριο τῶν Σοβιὲτ ψήφισε τὸ διάταγμα γιὰ τὴν εἰρήνη. Τὸ συνέδριο πρότεινε στὶς ἐμπόλεμες χῶρες νὰ συνάψουν ἀμέσως τρίμηνη τουλάχιστο ἀνακωχὴ γιὰ νὰ γίνουν διαπραγματεύσεις εἰρήνης. Τὸ συνέδριο, ἂν καὶ ἀπευθυνόταν στὶς κυβερνήσεις καὶ τοὺς λαοὺς ὅλων τῶν ἐμπολέμων, ἀποτεινόταν ἐπίσης καὶ στοὺς «συνειδητοὺς ἐργάτες τῶν τριῶν πιὸ προηγμένων ἐθνῶν τῆς

ἀνθρωπότητας και τῶν πιὸ μεγάλων κρατῶν ποὺ συμμετέχουν στὸν τορινὸ πόλεμο: τῆς 'Αγγλίας, τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Γερμανίας». Ἔκανε ἔκκληση στοὺς ἐργάτες αὐτοὺς νὰ βοηθήσουν «γιὰ νὰ τελεσφορήσει τὸ ἔργο τῆς εἰρήνης καὶ ταυτόχρονα τὸ ἔργο τῆς ἀπελευθέρωσης τῶν ἐργαζομένων καὶ ἐκμεταλλευομένων μαζῶν τοῦ πληθυσμοῦ ἀπὸ κάθε σκλαβιὰ καὶ ἀπὸ κάθε ἐκμετάλλευση».

Τὴν ἴδια νύχτα τὸ 2ο συνέδριο τῶν Σοβιὲτ ψήφισε τὸ διάταγμα γιὰ τὴ γῆ. Σύμφωνα μ' αὐτό, «ἡ ἰδιοχτησία τῶν τσιφλικάδων πάνω στη γῆ καταργεῖται ἀμέσως, χωρὶς καμμιὰ ἀποζημίωση». Ὁ ἀγροτικὸς αὐτὸς νόμος στηριζόταν σὲ μιὰ παναγροτικὴ ἐντολή, βασισμένη σὲ 242 τοπικὲς ἀγροτικὲς ἐντολές. Σύμφωνα μὲ τὴν ἐντολὴ αὐτή, τὸ δικαίωμα τῆς ἀτομικῆς ἰδιοχτησίας πάνω στὴ γῆ καταργοῦνταν γιὰ πάντα καὶ ἀντικαθασταίνονταν ἀπὸ τὴν παλλαϊκὴ κρατικὴ ἰδιοχτησία πάνω στὴ γῆ. Ἡ γῆ τῶν τσιφλικάδων, τῶν κληροδοτημάτων καὶ τῶν μοναστηριῶν παραχωροῦνταν δωρεὰν γιὰ χρήση ὅλων τῶν ἐργαζομένων.

Μὲ τὸ διάταγμα αὐτὸ οἱ ἀγρότες πῆραν συνολικὰ ἀπὸ τὴν 'Οχτωβριανὴ σοσιαλιστικὴ ἐπανάσταση πάνω ἀπὸ 150 ἑκατομμύρια ντεσιατίνες [1 ντεσιατίνα— 1,092 ἑκτάρια] νέα γῆ, ποὺ προηγούμενα τὴν εἶχαν στὰ χέρια τους, οἱ τσιφλικάδες, ἡ ἀστικὴ τάξη, ἡ τσαρικὴ οἰκογένεια, τὰ μοναστήρια, οἱ ἐκκλησίες.

Οἱ ἀγρότες ἀπελευθερώνονταν ἀπὸ τὰ χρονιάτικα μισθώματα ποὺ πλήρωναν στοὺς τσιφλικάδες, συνολικὰ ἕνα ποσὸ γύρω στὰ 500 ἑκατομμύρια χρυσὰ ρούβλια.

Ὅλος ὁ πλοῦτος τοῦ ὑπεδάφους (πετρέλαιο, κάρβουνο, μεταλλεύματα κλπ), τὰ δάση καὶ τὰ νερά, περνοῦσαν στὴν ἰδιοχτησία τοῦ λαοῦ.

Τέλος, στὸ 2ο πανρωσικὸ συνέδριο τῶν Σοβιὲτ συγκροτήθηκε ἡ πρώτη Σοβιετικὴ κυβέρνηση, τὸ Συμβούλιο τῶν ἐπιτρόπων τοῦ λαοῦ, ποὺ ἀποτελέστηκε ὁλοκληρωτικὰ ἀπὸ μπολσεβίκους. Πρόεδρος τοῦ πρώτου Συμβουλίου τῶν ἐπιτρόπων τοῦ λαοῦ βγῆκε ὁ Λένιν.

Ἔτσι τελείωσε τὸ ἱστορικὸ 2ο συνέδριο τῶν Σοβιέτ.

Οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ συνεδρίου γύρισαν στὰ μέρη τους γιὰ νὰ φέρουν τὴν εἴδηση τῆς νίκης τῶν Σοβιὲτ στὴν Πετρούπολη καὶ νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν ἐπέκταση τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας σὲ ὅλη τὴ χώρα.

Ἡ ἐξουσία δὲν πέρασε ἀμέσως στὰ Σοβιὲτ σ' ὅλα τὰ μέρη. 'Ενῶ στὴν Πετρούπολη ὑπῆρχε κιόλας ἡ σοβιετικὴ ἐξουσία, στοὺς δρόμους τῆς Μόσχας διεξάγονταν πολλὲς μέρες ἀκόμα πεισματωμένες καὶ ἄγριες μάχες. Γιὰ νὰ μὴν ἐπιτρέψουν τὸ πέρασμα τῆς ἐξουσίας στὰ χέρια τοῦ Σοβιὲτ τῆς Μόσχας, τὰ κόμματα τῆς ἀντεπανάστασης, μενσεβίκοι καὶ ἐσέροι, μαζὶ μὲ τοὺς λευκοφρουροὺς καὶ τοὺς εὐέλπιδες, ἄρχισαν τὴν ἔνοπλη πάλη ἐνάντια στοὺς ἐργάτες καὶ τοὺς φαντάρους. Μόνο ὕστερα ἀπὸ κάμποσες μέρες οἱ στασιαστὲς τσακίστηκαν καὶ ἐγκαθιδρύθηκε ἡ ἐξουσία τῶν Σοβιὲτ στὴ Μόσχα.

Στὴν ἴδια τὴν Πετρούπολη ὅπως καὶ σὲ μερικὲς συνοικίες της εἶχαν γίνει ἀκόμα τὶς πρῶτες μέρες τῆς ἐπανάστασης, ἀντεπαναστατικὲς ἀπόπειρες γιὰ νὰ ἀνατραπεῖ ἡ σοβιετικὴ ἐξουσία. Στὶς 10 τοῦ Νοέμβρη ὁ Κερένσκι, ποὺ τὶς μέρες τῆς ἐξέγερσης εἶχε δραπετεύσει ἀπὸ τὴν Πετρούπολη στὴ ζώνη τοῦ βόρειου μετώπου, μάζεψε κάμποσα κοζάκικα τμήματα καὶ τὰ ἔστειλε ἐνάντια στὴν Πετρούπολη, μ' ἐπικεφαλῆς τὸ στρατηγὸ Κρασνώφ. Στὶς 11 τοῦ Νοέμβρη 1917, μιὰ ἀντεπαναστατικὴ ὀργάνωση, ἡ «Ἐπιτροπὴ σωτηρίας τῆς πατρίδας καὶ τῆς ἐπανάστασης», μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τοὺς ἐσέρους, ξεσήκωσε στὴν Πετρούπολη μιὰ στάση τῶν εὐέλπιδων. Οἱ κινηματίες τσακίστηκαν χωρὶς πολὺν κόπο. Μέσα σὲ μιὰ μέρα, τὸ βράδυ τῆς 11 τοῦ Νοέμβρη, οἱ ναῦτες καὶ οἱ κόκκινοι φρουροὶ ξεκαθάρισαν τὴ στάση τῶν εὐέλπιδων καὶ στὶς 13 τοῦ Νοέμβρη, κοντὰ στὰ ὑψώματα τοῦ Πούλκοβο, τσακίστηκε ὁ στρατηγὸς Κρασνώφ. Ὅπως καὶ στὴν ἐξέγερση τοῦ Ὀχτώβρη, ὁ Λένιν διεύθυνε προσωπικὰ τὸ τσάκισμα τῆς ἀντισοβιετικῆς ἀνταρσίας. Ἡ ἄκαμπτη σταθερότητά του καὶ ἡ ἥρεμη βεβαιότητά του γιὰ τὴ νίκη ἐμψύχωναν καὶ συσπείρωναν τὶς μάζες. Ὁ ἐχθρὸς εἶχε συντριβεῖ. Ὁ Κρασνὼφ πιάστηκε αἰχμάλωτος καὶ ἔδωσε «τὸ λόγο τῆς τιμῆς» του, πὼς θὰ πάψει νὰ πολεμᾶ τὴ σοβιετικὴ ἐξουσία. Μ' αὐτὸ τὸ λόγο τῆς τιμῆς ἀφέθηκε ἐλεύθερος, ἀλλ' ὅπως φάνηκε ἀργότερα ὁ Κρασνὼφ παραβίασε τὸ στρατηγικό του λόγο. Ὁ Κερένσκι, ντυμένος γυναικεῖα, κατόρθωσε νὰ φύγει σὲ «ἄγνωστη κατεύθυνση».

Στὸ Γενικὸ στρατηγεῖο στὸ Μογκιλιόφ, ὁ στρατηγὸς Ντουχόνιν ἀποπειράθηκε ἐπίσης νὰ ὀργανώσει στάση. Ὅταν ἡ σοβιετικὴ κυβέρνηση ἔδωσε ἐντολὴ στὸ Ντουχόνιν νὰ ἀρχίσει ἀμέσως διαπραγματεύσεις γιὰ ἀνακωχὴ μὲ τὴ γερμανικὴ διοίκηση, αὐτὸς ἀρνήθηκε νὰ ἐκτελέσει τὴν ἐντολὴ τῆς κυβέρνησης. Τότε μὲ διαταγὴ τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας ὁ Ντουχόνιν ἀντικαταστάθηκε. Τὸ ἀντεπαναστατικὸ Γενικὸ στρατηγεῖο διαλύθηκε καὶ ὁ Ντουχόνιν σκοτώθηκε ἀπὸ τοὺς ἐξεγερμένους φαντάρους.

Κι οἱ γνωστοὶ ὀππορτουνιστὲς μέσα στὸ κόμμα: Κάμενεφ, Ζηνόβιεφ, Ρύκωφ, Σλιάπνικωφ κι ἄλλοι, δοκίμασαν νὰ κάνουν ἐξόρμηση ἐνάντια στὴν ἐξουσία τῶν Σοβιέτ. Ἄρχισαν νὰ ζητοῦν «ὁμοιογενῆ σοσιαλιστικὴ κυβέρνηση» μὲ συμμετοχὴ τῶν μενσεβίκων καὶ τῶν ἐσέρων, ποὺ μόλις εἶχαν ἀνατραπεῖ ἀπὸ τὴν Ὀχτωβριανὴ ἐπανάσταση. Στὶς 15 τοῦ Νοέμβρη 1917 ἡ Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ κόμματος τῶν μπολσεβίκων πῆρε ἀπόφαση, ποὺ ἀπόρριπτε τὴ συμφωνία μὲ τὰ ἀντεπαναστατικὰ αὐτὰ κόμματα. Χαρακτήριζε ἀπεργοσπάστες τῆς ἐπανάστασης τοὺς Κάμενεφ καὶ Ζηνόβιεφ. Στὶς 17 τοῦ Νοέμβρη, ὁ Κάμενεφ, ὁ Ζηνόβιεφ, ὁ Ρύκωφ, ὁ Μιλιούτιν, διαφωνόντας μὲ τὴν πολιτικὴ τοῦ κόμματος, δήλωσαν πὼς ἀποσύρονται ἀπὸ τὴν Κεντρικὴ ἐπιτροπή. Τὴν ἴδια μέρα τῆς 17 τοῦ Νοέμβρη, ὁ Νόγκιν δήλωσε στ' ὄνομά του καὶ στ' ὄνομα τῶν Ρύκωφ, Β. Μιλιούτιν, Τεοντορόβιτς, Α. Σλιάπνικωφ, Δ. Ριαζάνωφ, Γιούρενεφ καὶ Λάριν, ποὺ ἦταν μέλη τοῦ Συμβουλίου τῶν ἐπι-

τρόπων τοῦ λαοῦ, πὼς διαφωνοῦν μὲ τὴν πολιτικὴ τῆς Κεντρικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Κόμματος καὶ πὼς ἀποσύρονται ἀπὸ τὸ Συμβούλιο τῶν ἐπιτρόπων τοῦ λαοῦ. Ἡ λιποταξία τῶν λίγων δειλῶν ἔκανε τοὺς ἐχθροὺς τῆς Ὀχταβριανῆς ἐπανάστασης ν' ἀναγαλιάσουν. Ὅλη ἡ ἀστικὴ τάξη καὶ οἱ βοηθοί της φωνάζαν μὲ χαιρεκακία πὼς ὁ μπολσεβικισμὸς καταρρέει, προφήτευαν τὴν καταστροφὴ τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος. Οἱ λιγοστοὶ λιποτάχτες δὲ μπόρεσαν νὰ κλονίσουν οὔτε γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸ κόμμα. Ἡ Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ τοὺς στιγμάτισε μὲ περιφρόνηση σὰν λιποτάχτες τῆς ἐπανάστασης καὶ βοηθοὺς τῆς ἀστικῆς τάξης καὶ πέρασε στὶς τρέχουσες ὑποθέσεις.

Οἱ «ἀριστεροὶ» πάλι ἐσέροι, ἐπιθυμῶντας νὰ διατηρήσουν ἐπιρροὴ πάνω στὶς ἀγροτικὲ μάζες ποὺ συμπαθοῦσαν ξεκάθαρα τοὺς μπολσεβίκους, ἀποφάσισαν νὰ μὴν τὰ χαλάσουν μὲ τοὺς μπολσεβίκους καὶ νὰ κρατήσουν γιὰ τὴν ὥρα ἑνιαῖο μέτωπο μαζί τους. Τὸ Συνέδριο τῶν ἀγροτικῶν σοβιέτ, ποὺ συνῆλθε τὸ Νοέμβρη τοῦ 1917, ἀναγνώρισε ὅλες τὶς καταχτήσεις τῆς σοσιαλιστικῆς ἐπανάστασης τοῦ Ὀχτώβρη καὶ τὰ διατάγματα τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας. Κλείστηκε συμφωνία μὲ τοὺς «ἀριστεροὺς» ἐσέρους καὶ μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς μπήκαν στὸ Συμβούλιο τῶν ἐπιτρόπων τοῦ λαοῦ (Κολεγκάεφ, Σπιριντόνοβα, Προσιὰν καὶ Στέϊνπεργκ). Ὡστόσο, ἡ συμφωνία αὐτὴ βάσταξε μονάχα ὡς τὴν ὑπογραφὴ τῆς εἰρήνης τοῦ Μπρέστ - Λιτόφσκ καὶ τὸ σχηματισμὸ τῶν ἐπιτροπῶν τῶν φτωχῶν ἀγροτῶν, ὁπότε ἔγινε βαθειὰ διαφοροποίηση μέσα στὴν ἀγροτιὰ καὶ οἱ «ἀριστεροὶ» ἐσέροι, ἐκφράζοντας ὅλο καὶ περισσότερο τὰ συμφέροντα τῶν κουλάκων, στασίασαν ἐνάντια στοὺς μπολσεβίκους καὶ τσακίστηκαν ἀπὸ τὴν ἐξουσία τῶν Σοβιέτ.

Ἀπὸ τὸν Ὀχτώβρη 1917 ὡς τὸ Γεννάρη - Φλεβάρη 1918, ἡ σοβιετικὴ ἐπανάσταση κατόρθωσε νὰ ἐπεκταθεῖ σ' ὅλη τὴ χώρα. Ἡ ἐπέκταση τῆς ἐξουσίας τῶν Σοβιὲτ στὸ ἔδαφος τῆς τεράστιας χώρας γινόταν μὲ τόσο γρήγορο ρυθμό, ποὺ ὁ Λένιν τὴν ἀποκαλοῦσε «θριαμβευτικὴ πορεία τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας».

Ἡ μεγάλη σοσιαλιστικὴ Ὀχτωβριανὴ ἐπανάσταση εἶχε νικήσει. Ἀπὸ τὶς αἰτίες, ποὺ καθόρισαν τὴν τέτια σχετικὰ εὔκολη νίκη τῆς σοσιαλιστικῆς ἐπανάστασης στὴ Ρωσία, πρέπει νὰ σημειωθοῦν οἱ ἀκόλουθες κυριότερες:

1) Ἡ Ὀχτωβριανὴ ἐπανάσταση εἶχε μπροστά της ἕνα τέτιο σχετικὰ ἀδύνατο, ἄσχημα ὀργανωμένο, πολιτικὰ λιγόπειρο ἐχθρό, ὅπως ἦταν ἡ ρωσικὴ ἀστικὴ τάξη. Μὴν ἔχοντας ἀκόμα στερεωθεῖ οἰκονομικὰ καὶ ἐξαρτημένη ἐντελῶς ἀπὸ τὶς κυβερνητικὲς παραγγελίες, ἡ ρωσικὴ ἀστικὴ τάξη δὲν εἶχε οὔτε τὴν πολιτικὴ ἀνεξαρτησία, οὔτε ἀρκετὴ πρωτοβουλία, ἀπαραίτητη γιὰ νὰ βρεῖ μιὰ διέξοδο ἀπὸ τὴν κατάσταση. Δὲν εἶχε οὔτε τὴν πεῖρα τῶν πολιτικῶν συνδυασμῶν καὶ τῆς πολιτικῆς ἀπάτης σὲ μεγάλη κλίμακα, ποὺ εἶχε π.χ. ἡ γαλλικὴ ἀστικὴ τάξη· οὔτε τὸ σχολειὸ τῶν ἀγυρτικῶν συμβιβασμῶν μεγάλης ὁλκῆς, ποὺ εἶχε π.χ. ἡ ἀγγλικὴ ἀστικὴ τάξη. Ἐπιζητῶντας.

χτὲς ἀκόμα, συνεννόηση μὲ τὸν τσάρο, ποὺ ἀνάτρεψε ἡ ἐπανάσταση τοῦ Φλεβάρη, δὲ μπόρεσε, ὅταν ὕστερ' ἀπ' αὐτὸ ἀνέβηκε στὴν ἐξουσία, νὰ σκεφθεῖ τίποτα καλύτερο ἀπὸ τὸ νὰ συνεχίσει στὶς βασικὲς γραμμὲς τὴν πολιτικὴ τοῦ μισητοῦ τσάρου. Κι αὐτή, ὅπως κι ὁ τσάρος, ἦταν ὑπὲρ τοῦ πολέμου, ὡς τὸ «νικηφόρο τέλος», παρ' ὅλο ποὺ ὁ πόλεμος εἶχε γίνει ἀβάσταχτος γιὰ τὴ χώρα καὶ εἶχε κουράσει τὸ λαὸ καὶ τὸ στρατό. Κι αὐτή, ὅπως κι ὁ τσάρος, ἤθελε νὰ διατηρήσει βασικὰ τὴν ἰδιοχτησία τῶν τσιφλικάδων πάνω στὴ γῆ, παρ' ὅλο ποὺ ἡ ἀγροτιὰ πέθαινε ἀπὸ ἔλλειψη γῆς καὶ ἀπὸ τὸ ζυγὸ τῶν τσιφλικάδων. Ὅσο γιὰ τὴν πολιτικὴ ἀπέναντι στὴν ἐργατικὴ τάξη, ἡ ρωσικὴ ἀστικὴ τάξη ξεπερνοῦσε τὸν τσαρισμὸ στὸ μῖσος της πρὸς τὴν ἐργατικὴ τάξη, γιατὶ προσπαθοῦσε ὄχι μόνο νὰ διατηρήσει καὶ νὰ στερεώσει τὴν καταπίεση τῶν ἐργοστασιαρχῶν, ἀλλὰ καὶ νὰ τὴν κάνει ἀνυπόφορη ἐφαρμόζοντας μαζικὰ λὸκ - ἄουτ.

Δὲν εἶνε παράξενο ὅτι ὁ λαὸς δὲν εἶδε καμμιὰ οὐσιώδικη διαφορὰ ἀνάμεσα στὴν πολιτικὴ τοῦ τσάρου καὶ τὴν πολιτικὴ τῆς ἀστικῆς τάξης καὶ μετάφερε στὴν Προσωρινὴ κυβέρνηση τῆς ἀστικῆς τάξης τὸ μῖσος του γιὰ τὸν τσάρο.

Ὅσο τὰ συμβιβαστικὰ κόμματα τῶν ἐσέρων καὶ τῶν μενσεβίκων εἶχαν κάποια ἐπιρροὴ στὸ λαό, ἡ ἀστικὴ τάξη μποροῦσε νὰ κρύβεται πίσω τους καὶ νὰ διατηρεῖ τὴν ἐξουσία. Ἀπὸ τότε ὅμως ποὺ οἱ μενσεβίκοι καὶ οἱ ἐσέροι ξεσκεπάστηκαν σὰν πράκτορες τῆς ἰμπεριαλιστικῆς ἀστικῆς τάξης κ' ἔτσι ἔχασαν τὴν ἐπιρροή τους στὸ λαό, ἡ ἀστικὴ τάξη κ' ἡ Προσωρινή της κυβέρνηση ἔμειναν κρεμασμένες στὸν ἀέρα.

2) Στὴν ἡγεσία τῆς Ὀχτωβριανῆς ἐπανάστασης βρισκόταν μιὰ ἐπαναστατικὴ τάξη σὰν τὴν ἐργατικὴ τάξη τῆς Ρωσίας, ποὺ εἶχε ἀτσαλωθεῖ στοὺς ἀγῶνες, ποὺ πέρασε σὲ σύντομο χρονικὸ διάστημα ἀπὸ δυὸ ἐπαναστάσεις καὶ ποὺ στὶς παραμονὲς τῆς τρίτης ἐπανάστασης εἶχε ἀποκτήσει τὸ κῦρος τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ λαοῦ στὴν πάλη γιὰ τὴν εἰρήνη, τὴ γῆ, τὴ λευτεριά, τὸ σοσιαλισμό. Ἂν δὲν ὑπῆρχε τέτιος ἀρχηγὸς στὴν ἐπανάσταση ποὺ νὰ ἔχει κατακτήσει τὴν ἐμπιστοσύνη τοῦ λαοῦ, ὅπως ἡ ἐργατικὴ τάξη τῆς Ρωσίας, δὲ θὰ ὑπῆρχε ἡ συμμαχία τῶν ἐργατῶν καὶ ἀγροτῶν καὶ δίχως αὐτὴ τὴ συμμαχία δὲ θὰ μποροῦσε νὰ νικήσει ἡ Ὀχτωβριανὴ ἐπανάσταση.

3) Ἡ ἐργατικὴ τάξη τῆς Ρωσίας εἶχε ἕνα σοβαρὸ σύμμαχο στὴν ἐπανάσταση, ὅπως ἦταν ἡ φτωχὴ ἀγροτιά, ποὺ ἀποτελοῦσε τὴν τεράστια πλειοψηφία τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ. Ἡ πεῖρα ἀπὸ τοὺς ὀχτὼ μῆνες τῆς ἐπανάστασης, ποὺ μπορεῖ ἀδίσταχτα νὰ παραβληθεῖ μὲ τὴν πεῖρα ἀπὸ κάμποσες δεκαετίες «ὁμαλῆς» ἀνάπτυξης, δὲν πῆγε χαμένη γιὰ τὶς ἐργαζόμενες μάζες τῆς ἀγροτιᾶς. Στὸ διάστημα αὐτὸ εἶχαν τὸν τρόπο νὰ δοκιμάσουν στὴν πράξη ὅλα τὰ κόμματα τῆς Ρωσίας καὶ νὰ πεισθοῦν, πὼς οὔτε οἱ καντέ, οὔτε οἱ ἐσέροι κ' οἱ μενσεβίκοι θὰ τὰ χαλάσουν στὰ σοβαρὰ μὲ τοὺς τσιφλικάδες καὶ

θὰ χύσουν τὸ αἷμα τους γιὰ χάρη τῶν ἀγροτῶν καὶ πὼς στὴ Ρωσία ὑπάρχει μόνο ἕνα κόμμα, ποὺ δὲ συνδέεται μὲ τοὺς τσιφλικάδες καὶ εἶνε ἕτοιμο νὰ τσακίσει τοὺς τσιφλικάδες γιὰ νὰ ἱκανοποιήσει τὶς ἀνάγκες τῶν ἀγροτῶν: κι αὐτὸ εἶνε τὸ μπολσεβίκικο κόμμα. Αὐτὴ στάθηκε ἡ πραγματικὴ βάση τῆς συμμαχίας τοῦ προλεταριάτου μὲ τὴν ἀγροτικὴ φτωχολογιά. Ἡ συμμαχία αὐτὴ τῆς ἐργατικῆς τάξης μὲ τὴν ἀγροτικὴ φτωχολογιά, καθόρισε καὶ τὴ στάση τῶν μεσαίων ἀγροτῶν, ποὺ ταλαντεύονταν γιὰ πολὺν καιρὸ καὶ ποὺ μόνο στὶς παραμονὲς τῆς ἐξέγερσης τοῦ Ὀχτώβρη ἔκαναν κανονικὴ στροφὴ μὲ τὸ μέρος τῆς ἐπανάστασης, προσχωρώντας μὲ τὸ μέρος τῆς ἀγροτικῆς φτωχολογιᾶς.

Εἶνε περιττὸ νὰ ἀποδείξουμε πὼς χωρὶς αὐτὴ τὴ συμμαχία δὲ μποροῦσε νὰ νικήσει ἡ Ὀχτωβριανὴ ἐπανάσταση.

4) Ἐπικεφαλῆς τῆς ἐργατικῆς τάξης βρισκόταν ἕνα κόμμα δοκιμασμένο στοὺς πολιτικοὺς ἀγῶνες, σὰν τὸ κόμμα τῶν μπολσεβίκων. Μονάχα ἕνα τέτιο κόμμα, σὰν τὸ κόμμα τῶν μπολσεβίκων, ἀρκετὰ τολμηρὸ γιὰ νὰ ὁδηγήσει τὸ λαὸ στὴν ἀποφασιστικὴ ἔφοδο καὶ ἀρκετὰ προσεχτικὸ γιὰ νὰ ἀποφεύγει τοὺς λογῆς - λογῆς σκοπέλους στὸ δρόμο πρὸς τὸ σκοπό του, μόνο ἕνα τέτιο κόμμα μποροῦσε νὰ συνενώσει τόσο ἐπιδέξια, σ' ἕνα κοινὸ ἐπαναστατικὸ χείμαρρο, τὰ τόσο διαφορετικὰ ἐπαναστατικὰ κινήματα, ὅπως τὸ πανδημοκρατικὸ κίνημα γιὰ τὴν εἰρήνη, τὸ ἀγροτικὸ δημοκρατικὸ κίνημα γιὰ τὴν κατάληψη τῆς γῆς τῶν τσιφλικάδων, τὸ ἐθνικοαπελευθερωτικὸ κίνημα τῶν καταπιεζόμενων λαῶν γιὰ τὴν ἐθνικὴ ἰσοτιμία καὶ τὸ σοσιαλιστικὸ κίνημα τοῦ προλεταριάτου γιὰ τὴν ἀνατροπὴ τῆς ἀστικῆς τάξης, γιὰ τὴν ἐγκαθίδρυση τῆς δικτατορίας τοῦ προλεταριάτου.

Εἶνε ἀναμφισβήτητο πὼς ἡ συνένωση αὐτῶν τῶν διαφορετικῶν ἐπαναστατικῶν ρευμάτων σ' ἕνα κοινό, ἰσχυρὸ ἐπαναστατικὸ χείμαρρο ἔκρινε τὴν τύχη τοῦ καπιταλισμοῦ στὴ Ρωσία.

5) Ἡ Ὀχτωβριανὴ ἐπανάσταση ἄρχισε σὲ μιὰ στιγμή, ποὺ ὁ ἰμπεριαλιστικὸς πόλεμος βρισκόταν στὴ μεγαλύτερή του ἔνταση, ὅταν τὰ κυριότερα ἀστικὰ κράτη ἦταν χωρισμένα σὲ δυὸ ἐχθρικὰ στρατόπεδα καὶ ἀπασχολοῦνταν στὸ νὰ ἀλληλοπολεμοῦνται καὶ νὰ ἀλληλοεξασθενοῦν· ἔτσι δὲ μποροῦσαν ν' ἀνακατωθοῦν σοβαρὰ στὶς «ρωσικὲς ὑποθέσεις» καὶ νὰ ἐπιτεθοῦν ἐνεργὰ κατὰ τῆς Ὀχτωβριανῆς ἐπανάστασης.

Εἶνε ὁλοφάνερο πὼς τὸ γεγονὸς αὐτὸ διευκόλυνε σημαντικὰ τὴ νίκη τῆς σοσιαλιστικῆς ἐπανάστασης τοῦ Ὀχτώβρη.

7. —Η ΠΑΛΗ ΤΟΥ ΜΠΟΛΣΕΒΙΚΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΕΡΕΩΣΗ ΤΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ ΤΩΝ ΣΟΒΙΕΤ.—ΕΙΡΗΝΗ ΤΟΥ ΜΠΡΕΣΤ-ΛΙΤΟΦΣΚ —ΤΟ 7ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

Γιὰ νὰ στερεωθεῖ ἡ ἐξουσία τῶν Σοβιὲτ ἔπρεπε νὰ καταστραφεῖ, νὰ γίνει κομμάτια, ὁ παλιὸς ἀστικὸς κρατικὸς μηχανισμὸς καὶ στὴ θέση του νὰ δη-

μιουργηθεῖ ὁ καινούριος μηχανισμὸς τοῦ σοβιετικοῦ κράτους. Ἔπρεπε παραπέρα νὰ καταστραφοῦν τὰ ὑπολείμματα ἀπὸ τὶς παλιὲς κάστες [1] καὶ τὸ καθεστὼς τῆς ἐθνικῆς καταπίεσης, νὰ καταργηθοῦν τὰ προνόμια τῆς ἐκκλησίας, νὰ κλείσει ὁ ἀντεπαναστατικὸς τύπος καὶ νὰ διαλυθοῦν οἱ κάθε λογῆς ἀντεπαναστατικὲς ὀργανώσεις, νόμιμες καὶ παράνομες, νὰ διαλυθεῖ ἡ ἀστικὴ συντακτικὴ ἐθνοσυνέλευση. Ἔπρεπε τέλος, ὕστερ' ἀπὸ τὴν ἐθνικοποίηση τῆς γῆς, νὰ ἐθνικοποιηθεῖ κ' ἡ μεγάλη βιομηχανία καὶ κατόπι νὰ βγεῖ ἡ χώρα ἀπὸ τὴν ἐμπόλεμη κατάσταση, νὰ μπεῖ τέρμα στὸν πόλεμο, ποὺ περισσότερο ἀπ' ὅλα ἐμπόδιζε τὸ ἔργο τῆς στερέωσης τῆς ἐξουσίας τῶν σοβιέτ.

Ὅλα αὐτὰ τὰ μέτρα ἐφαρμόστηκαν μέσα σὲ λίγους μῆνες, ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ 1917 ὡς τὰ μέσα τοῦ 1918.

Τὸ σαμποτάζ ποὺ ἔκαναν οἱ ὑπάλληλοι τῶν παλιῶν ὑπουργείων, ὀργανωμένοι ἀπὸ τοὺς ἐσέρους καὶ τοὺς μενσεβίκους, τσακίστηκε καὶ ἐκμηδενίστηκε. Τὰ ὑπουργεῖα καταργήθηκαν καὶ στὴ θέση τους δημιουργήθηκε ὁ σοβιετικὸς διοικητικὸς μηχανισμὸς καὶ τὰ ἀντίστοιχα λαϊκὰ ἐπιτροπάτα. Δημιουργήθηκε τὸ Ἀνώτατο Συμβούλιο τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας γιὰ νὰ διευθύνει τὴ βιομηχανία τῆς χώρας. Ὀργανώθηκε ἡ Ἔκτακτη πανρωσικὴ ἐπιτροπὴ (Τσεκὰ) γιὰ τὴν καταπολέμηση τῆς ἀντεπανάστασης καὶ τοῦ σαμποτάζ, με ἐπὶ κεφαλῆς τὸ Φ. Τζερζίνσκι. Δημοσιεύτηκε διάταγμα γιὰ τὴν ἵδρυση τοῦ κόκκινου στρατοῦ καὶ στόλου. Διαλύθηκε ἡ συντακτικὴ ἐθνοσυνέλευση, ποὺ οἱ ἐκλογές της εἶχαν γίνει οὐσιαστικὰ πρὶν ἀκόμα ἀπὸ τὴν Ὀχτωβριανὴ ἐπανάσταση καὶ ποὺ εἶχε ἀρνηθεῖ νὰ ἐπικυρώσει τὰ διατάγματα τοῦ 2ου συνεδρίου τῶν σοβιὲτ γιὰ τὴν εἰρήνη, τὴ γῆ καὶ τὸ πέρασμα τῆς ἐξουσίας στὰ σοβιέτ. Γιὰ νὰ ἐξαλειφθοῦν τελειωτικὰ τὰ ὑπολείμματα τῆς φεουδαρχίας, τῆς κάστας καὶ τῆς ἀνισότητας σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς δημόσιας ζωῆς, βγῆκαν διατάγματα γιὰ τὴν κατάργηση τῆς κάστας, τὴν κατάργηση τῶν ἐθνικῶν καὶ θρησκευτικῶν περιορισμῶν, τὸ χωρισμὸ τῆς ἐκκλησίας ἀπὸ τὸ κράτος, τὸ χωρισμὸ τοῦ σχολειοῦ ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, τὴν ἰσονομία τῶν γυναικῶν, τὴν ἰσοτιμία τῶν ἐθνοτήτων τῆς Ρωσίας.

Εἰδικὴ πράξη τῆς σοβιετικῆς κυβέρνησης, γνωστὴ μὲ τὸ ὄνομα «Διακήρυξη τῶν δικαιωμάτων τῶν λαῶν τῆς Ρωσίας», ὅριζε πὼς ἡ ἐλεύθερη ἀνάπτυξη τῶν λαῶν τῆς Ρωσίας καὶ ἡ πλήρης ἰσοτιμία δικαιωμάτων ἀποτελοῦν νόμο.

Γιὰ νὰ συντριβεῖ ἡ οἰκονομικὴ δύναμη τῆς ἀστικῆς τάξης καὶ νὰ ὀργανωθεῖ ἡ νέα σοβιετικὴ λαϊκὴ οἰκονομία, γιὰ νὰ ὀργανωθεῖ πρῶτ' ἀπ' ὅλα ἡ νέα σοβιετικὴ βιομηχανία, ἐθνικοποιήθηκαν οἱ τράπεζες, οἱ σιδηρόδρομοι, τὸ ἐξωτερικὸ ἐμπόριο, ὁ ἐμπορικὸς στόλος καὶ ὅλοι οἱ κλάδοι τῆς μεγά-

1. **Κάστα** (caste) εἶνε ἰδιαίτερη κοινωνικὴ ὁμάδα, μὲ καθορισμένα κοινωνικά, ἐπαγγελματικὰ κτλ διακριτικά, ποὺ ἔχουν σκοπὸ τὴ διατήρηση τῶν προνομίων της. (Σ.Μ.).

λης βιομηχανίας: κάρβουνο, μεταλλουργία, πετρέλαιο, χημικά προϊόντα, κατασκευή μηχανών, ὑφαντουργία, παραγωγὴ ζάχαρης κλπ.

Γιὰ νὰ ἀπελευθερωθεῖ ἡ χώρα μας ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴ ἐξάρτηση καὶ τὴν ἐκμετάλλευση τῶν ξένων κεφαλαιοκρατῶν, ἀκυρώθηκαν ὅλα τὰ δάνεια τῆς Ρωσίας, ποὺ ὁ τσάρος καὶ ἡ Προσωρινὴ κυβέρνηση εἶχαν κάνει στὸ ἐξωτερικό. Οἱ λαοὶ τῆς χώρας μας δὲν ἤθελαν νὰ πληρώνουν χρέη, ποὺ εἶχαν γίνει γιὰ νὰ συνεχιστεῖ ὁ ληστρικὸς πόλεμος καὶ ποὺ ὑποδούλωναν τὴ χώρα μας στὸ ξένο κεφάλαιο.

Ὅλα αὐτὰ τὰ μέτρα καὶ ἄλλα παρόμοια τσάκισαν σύρριζα τὶς δυνάμεις τῆς ἀστικῆς τάξης, τῶν τσιφλικάδων, τῶν ἀντιδραστικῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, τῶν ἀντεπαναστατικῶν κομμάτων καὶ στερέωσαν σημαντικὰ τὴν ἐξουσία τῶν Σοβιὲτ μέσα στὴ χώρα.

Ἡ ἐξουσία ὅμως τῶν Σοβιὲτ δὲ μποροῦσε νὰ θεωρεῖται στερεωμένη πέρα γιὰ πέρα ὅσο ἡ Ρωσία βρισκόταν σὲ πόλεμο μὲ τὴ Γερμανία καὶ τὴν Αὐστρία. Γιὰ νὰ στερεωθεῖ τελικὰ ἡ ἐξουσία τῶν σοβιέτ, ἔπρεπε νὰ μπεῖ τέρμα στὸν πόλεμο. Γι αὐτό, τὸ κόμμα ἀπὸ τὶς πρῶτες κιόλας μέρες τῆς νίκης τῆς Ὀχτωβριανῆς ἐπανάστασης, ἄρχισε ἀγώνα γιὰ τὴν εἰρήνη.

Ἡ σοβιετικὴ κυβέρνηση πρότεινε «σὲ ὅλους τοὺς ἐμπόλεμους λαοὺς καὶ στὶς κυβερνήσεις τους νὰ ἀρχίσουν χωρὶς ἀναβολὴ διαπραγματεύσεις γιὰ μιὰ δίκαιη, δημοκρατικὴ εἰρήνη». Ὡστόσο οἱ «σύμμαχοι», ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Γαλλία, ἀρνήθηκαν νὰ δεχτοῦν τὴν πρόταση τῆς σοβιετικῆς κυβέρνησης. Μπροστὰ στὴν ἄρνηση τῆς Γαλλίας καὶ Ἀγγλίας νὰ διαπραγματευθοῦν τὴν εἰρήνη, ἡ σοβιετικὴ κυβέρνηση, ἐκτελώντας τὴ θέληση τῶν Σοβιέτ, ἀποφάσισε νὰ ἀρχίσει διαπραγματεύσεις μὲ τὴ Γερμανία καὶ τὴν Αὐστρία.

Οἱ διαπραγματεύσεις ἄρχισαν στὶς 3 τοῦ Δεκέμβρη, στὸ Μπρέστ-Λιτόφσκ. Στὶς 5 τοῦ Δεκέμβρη ὑπογράφτηκε συμφωνία γιὰ ἀνακωχή, γιὰ προπροσωρινὴ διακοπὴ τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων.

Οἱ διαπραγματεύσεις ἔγιναν μέσα σὲ συνθῆκες καταστροφῆς τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, σὲ συνθῆκες γενικῆς κούρασης ἀπὸ τὸν πόλεμο καὶ ὑποχώρησης τῶν στρατευμάτων μας ἀπὸ τὸ μέτωπο, σὲ συνθῆκες κατάρρευσης τοῦ μετώπου. Στὶς διαπραγματεύσεις φάνηκε, πὼς οἱ γερμανοὶ ἰμπεριαλιστὲς θέλανε ν' ἁρπάξουν τεράστια ἐδάφη τῆς πρώην τσαρικῆς αὐτοκρατορίας καὶ νὰ μεταβάλουν τὴν Πολωνία, τὴν Οὐκρανία καὶ τὶς Βαλτικὲς ἐπαρχίες σὲ κράτη ἐξαρτημένα ἀπὸ τὴ Γερμανία.

Τὸ νὰ συνεχίσουμε τὸν πόλεμο κάτω ἀπὸ τέτιες συνθῆκες θὰ σήμαινε νὰ παίξουμε τὴν ὕπαρξη τῆς νεοσύστατης σοβιετικῆς δημοκρατίας. Ἡ ἐργατικὴ τάξη καὶ ἡ ἀγροτιὰ βρέθηκαν στὴν ἀνάγκη νὰ δεχτοῦν βαρεῖς ὅρους εἰρήνης, νὰ ὑποχωρήσουν μπροστὰ στὸ πιὸ ἐπικίνδυνο ἁρπακτικὸ ὄρνεο τῆς ἐποχῆς, τὸ γερμανικὸ ἰμπεριαλισμό, γιὰ νὰ ἐπιτύχουν μιὰ ἀνάπαυλα, νὰ στερεώσουν τὴν ἐξουσία τῶν σοβιὲτ καὶ νὰ δημιουργήσουν τὸν καινούριο,

τὸν κόκκινο στρατό, ἱκανὸ νὰ ὑπερασπίσει τὴ χώρα ἀπὸ τὶς ἐπιδρομὲς τοῦ ἐχθροῦ.

Ὅλοι οἱ ἀντεπαναστάτες, ἀρχίζοντας ἀπὸ τοὺς μενσεβίκους καὶ τοὺς ἐσέρους καὶ τελειώνοντας στοὺς πιὸ δηλωμένους λευκοφρουρούς, ἔκαναν λυσασμένη ἐκστρατεία ἐνάντια στὴν ὑπογραφὴ τῆς εἰρήνης. Οἱ σκοποί τους ἦταν φανεροί: ἤθελαν νὰ τορπιλλίσουν τὶς διαπραγματεύσεις τῆς εἰρήνης, νὰ προκαλέσουν τὴ γερμανικὴ ἐπίθεση καὶ νὰ ἐκθέσουν σὲ χτυπήματα τὴ σοβιετικὴ ἐξουσία, ποὺ δὲν εἶχε ἀκόμα καλὰ στερεωθεῖ, νὰ βάλουν σὲ κίνδυνο τὶς κατακτήσεις τῶν ἐργατῶν καὶ ἀγροτῶν.

Σύμμαχοί τους στὸ σκοτεινὸ αὐτὸ ἔργο ἀποδείχτηκαν ὁ Τρότσκι καὶ ὁ ὑποταχτικός του Μπουχάριν, ποὺ μαζὶ μὲ τοὺς Ρύκωφ καὶ Πιατακὼφ βρισκόταν ἐπικεφαλῆς σὲ μιὰ ἐχθρικὴ πρὸς τὸ κόμμα ὁμάδα, ποὺ γιὰ νὰ κρύβεται ὀνομαζόταν ὁμάδα τῶν «ἀριστερῶν κομμουνιστῶν». Ὁ Τρότσκι καὶ οἱ «ἀριστεροὶ κομμουνιστὲς» καταπολεμούσαν λυσσασμένα τὸ Λένιν μέσα στὸ κόμμα, ζητώντας συνέχιση τοῦ πολέμου. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἐξυπηρετοῦσαν ὁλοφάνερα τοὺς γερμανοὺς ἰμπεριαλιστὲς καὶ τοὺς ἀντεπαναστάτες μέσα στὴ χώρα, ἀφοῦ ἤθελαν νὰ ἐκθέσουν στὰ χτυπήματα τοῦ γερμανικοῦ ἰμπεριαλισμοῦ τὴ νεαρὴ σοβιετικὴ δημοκρατία, ποὺ δὲν εἶχε ἀκόμα στρατό.

Ἦταν μιὰ πολιτικὴ προβοκάτσιας, περίτεχνα κρυμμένη πίσω ἀπὸ ἀριστερὲς φράσεις.

Στὶς 10 τοῦ Φλεβάρη 1918 διακόπηκαν οἱ διαπραγματεύσεις τοῦ Μπρέστ-Λιτόφσκ. Ἂν καὶ ὁ Λένιν καὶ ὁ Στάλιν ἐπιμένανε, στὸ ὄνομα τῆς Κεντρικῆς ἐπιτροπῆς, νὰ ὑπογραφεῖ ἡ εἰρήνη, ὁ Τρότσκι, πρόεδρος τῆς σοβιετικῆς ἀντιπροσωπείας τοῦ Μπρέστ-Λιτόφσκ, παράβηκε προδοτικὰ τὶς ρητὲς ὁδηγίες τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος. Δήλωσε πὼς ἡ δημοκρατία τῶν σοβιὲτ ἀρνεῖται νὰ ὑπογράψει εἰρήνη μὲ τοὺς ὅρους ποὺ πρότεινε ἡ Γερμανία καὶ ταυτόχρονα πληροφόρησε τοὺς γερμανοὺς πὼς ἡ σοβιετικὴ δημοκρατία δὲ θὰ κάνει πόλεμο καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ἀποστρατεύεται.

Τερατώδικη πράξη. Οἱ γερμανοὶ ἰμπεριαλιστὲς δὲ μποροῦσαν νὰ ἀπαιτήσουν περισσότερα ἀπὸ ἕναν προδότη τῶν συμφερόντων τῆς χώρας τῶν Σοβιέτ.

Ἡ γερμανικὴ κυβέρνηση διέκοψε τὴν ἀνακωχὴ καὶ πέρασε στὴν ἐπίθεση. Τὰ ὑπολείμματα τοῦ παλιοῦ στρατοῦ μας δὲν ἄντεξαν στὴν πίεση τῶν γερμανικῶν στρατευμάτων καὶ ἄρχισαν νὰ φεύγουν. Οἱ γερμανοὶ προχωροῦσαν γρήγορα, καταλαμβάνοντας τεράστιο ἔδαφος καὶ ἀπειλώντας τὴν Πετρούπολη. Ὁ γερμανικὸς ἰμπεριαλισμός, ἀφοῦ εἰσχώρησε στὴ σοβιετικὴ χώρα, ἔβαλε γιὰ σκοπὸ νὰ ἀνατρέψει τὴ σοβιετικὴ ἐξουσία καὶ νὰ μετατρέψει τὴν πατρίδα μας σὲ ἀποικία. Ὁ παλιὸς ἐξαρθρωμένος τσαρικὸς στρατὸς δὲ μποροῦσε ν' ἀντισταθεῖ στὰ ἔνοπλα στίφη τοῦ γερμανικοῦ ἰμπεριαλισμοῦ. Ὀπισθοχωροῦσε κάτω ἀπὸ τὰ χτυπήματα τοῦ γερμανικοῦ στρατοῦ.

Ἡ στρατιωτικὴ ὅμως ἐπέμβαση τῶν γερμανῶν ἰμπεριαλιστῶν προκάλεσε

ἰσχυρὴ ἐπαναστατικὴ ἄνοδο στὴ χώρα. Στὴ φωνὴ τοῦ κόμματος καὶ τῆς κυβέρνησης τῶν Σοβιὲτ «ἡ σοσιαλιστικὴ πατρίδα σὲ κίνδυνο», ἡ ἐργατικὴ τάξη ἀπάντησε σχηματίζοντας ἐντατικὰ τμήματα τοῦ Κόκκινου στρατοῦ. Τὰ νεαρὰ τμήματα τοῦ καινούριου στρατοῦ, στρατοῦ τοῦ ἐπαναστατικοῦ λαοῦ, ἀπόκρουσαν ἡρωικὰ τὴν ἐπίθεση τοῦ γερμανοῦ ἅρπαγα, ποὺ ἦταν ὁπλισμένος ὡς τὰ δόντια. Κοντὰ στὴ Νάρβα καὶ τὸ Πσκὼβ δόθηκε γερὸ χτύπημα στοὺς γερμανοὺς ἐπιδρομεῖς. Ἀναχαιτίστηκε ἡ προέλασή τους πρὸς τὴν Πετρούπολη. Καὶ ἡ 23 τοῦ Φλεβάρη, μέρα ποὺ ἀποκρούστηκαν τὰ στρατεύματα τοῦ γερμανικοῦ ἰμπεριαλισμοῦ, ἔγινε ἡ μέρα ποὺ γεννήθηκε ὁ νεαρὸς Κόκκινος στρατός.

Ἀπὸ τὶς 18 ἀκόμα τοῦ Φλεβάρη 1918, ἡ Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ κόμματος εἶχε δεχτεῖ τὴν πρόταση τοῦ Λένιν νὰ σταλεῖ τηλεγράφημα στὴ γερμανικὴ κυβέρνηση, μὲ τὴν πρόταση νὰ κλειστεῖ ἀμέσως εἰρήνη. Οἱ γερμανοὶ συνέχισαν τὴν ἐπίθεση γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουν εὐνοϊκότερους ὅρους εἰρήνης καὶ μόνο στὶς 22 τοῦ Φλεβάρη ἡ γερμανικὴ κυβέρνηση δήλωσε πὼς εἶνε σύμφωνη νὰ ὑπογράψει εἰρήνη κι αὐτὸ μὲ ὅρους πολὺ πιὸ βαρεῖς ἀπὸ τοὺς πρώτους.

Ο Λένιν, ὁ Στάλιν καὶ ὁ Σβερντλὼφ χρειάστηκε νὰ κάνουν στὴν Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ πολὺ ἐπίμονο ἀγώνα ἐνάντια στὸν Τρότσκι, τὸ Μπουχάριν καὶ ἄλλους τροτσκιστές, γιὰ νὰ ἐπιτύχουν νὰ παρθεῖ ἀπόφαση γιὰ σύναψη εἰρήνης. Ὁ Λένιν ἔδειξε πὼς ὁ Μπουχάριν καὶ ὁ Τρότσκι «στὴν πράξη βοηθούσαν τοὺς γερμανοὺς ἰμπεριαλιστὲς καὶ ἐμπόδιζαν τὴν πρόοδο καὶ τὴν ἀνάπτυξη τῆς ἐπανάστασης στὴ Γερμανία» (*Λένιν*, Ἄπαντα, τόμ. 22ος, σ. 307).

Στὶς 23 τοῦ Φλεβάρη ἡ Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ ἀποφάσισε νὰ γίνουν δεχτοὶ οἱ ὅροι τῆς γερμανικῆς διοίκησης καὶ νὰ ὑπογραφεῖ ἡ συνθήκη εἰρήνης. Ἡ προδοσία τοῦ Τρότσκι καὶ τοῦ Μπουχάριν στοίχισε ἀκριβὰ στὴ Σοβιετικὴ δημοκρατία. Ἡ Λεττονία, ἡ Ἐσθονία, γιὰ νὰ μὴ μιλήσουμε πιὰ γιὰ τὴν Πολωνία πέρασαν στὴ Γερμανία· ἡ Οὐκρανία ἀποσπῶνταν ἀπὸ τὴ Σοβιετικὴ δημοκρατία καὶ μεταβάλλονταν σὲ κράτος ὑποτελὲς στὴ Γερμανία. Ἡ Σοβιετικὴ δημοκρατία ὑποχρεώνονταν νὰ πληρώσει ἀποζημίωση στοὺς γερμανούς.

Οἱ «ἀριστεροὶ κομμουνιστές», ὅμως, συνεχίζοντας τὴν πάλη ἐνάντια στὸ Λένιν, κυλοῦσαν ὅλο καὶ πιὸ χαμηλὰ στὸ βοῦρκο τῆς προδοσίας.

Τὸ Γραφεῖο τῆς κομματικῆς ὀργάνωσης τῆς περιοχῆς τῆς Μόσχας, ποὺ γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸ εἶχαν πάρει οἱ «ἀριστεροὶ κομμουνιστὲς (Μπουχάριν, Ὀσσίνσκι, Γιακόβλεφα, Στούκωφ, Μάντσεφ) ἔκανε δεκτὸ ἕνα διασπαστικὸ ψήφισμα δυσπιστίας στὴν Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ καὶ δήλωνε πὼς «εἶνε ζήτημα ἂν μπορεῖ ν' ἀποφευχθεῖ ἡ διάσπαση τοῦ κόμματος στὸ κοντινὸ μέλλον». Στὸ ψήφισμα αὐτὸ ἔφτασαν ὡς τὸ σημεῖο νὰ πάρουν μιὰ ἀντισοβιετικὴ ἀπόφαση: «Γιὰ τὸ συμφέρον τῆς παγκόσμιας ἐπανάστασης, ἔγραφαν οἱ «ἀριστεροὶ κομμουνιστὲς» σὲ κεῖνο τὸ ψήφισμα, θεωροῦμε σκόπιμο νὰ ἀντιμετωπισθεῖ ἡ ἐνδεχόμενη κατάργηση τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας, ποὺ καταντᾶ τώρα καθαρὰ τυπική».

Ὁ Λένιν ὀνόμασε τὴν ἀπόφαση αὐτὴ «παράδοξη καὶ τερατώδικη».

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη δὲν ἦταν ἀκόμα ξεκάθαροι οἱ πραγματικοὶ λόγοι γιὰ τὴν τέτια ἀντικομματικὴ συμπεριφορὰ τοῦ Τρότσκι καὶ τῶν «ἀριστερῶν κομμουνιστῶν». Ὅπως ὅμως διαπιστώθηκε τελευταῖα (στὶς ἀρχὲς τοῦ 1938), στὴ δίκη τοῦ ἀντισοβιετικοῦ συνασπισμοῦ τῶν «δεξιῶν καὶ τῶν τροτσκιστῶν», ὁ Μπουχάριν καὶ ἡ ὁμάδα τῶν «ἀριστερῶν κομμουνιστῶν», ποὺ αὐτὸς καθοδηγοῦσε, μαζὶ μὲ τὸν Τρότσκι καὶ τοὺς «ἀριστεροὺς» ἐσέρους, ἑτοίμαζαν τότε συνωμοσία ἐνάντια στὴ Σοβιετικὴ κυβέρνηση. Φαίνεται ὅτι ὁ Μπουχάριν, ὁ Τρότσκι καὶ οἱ συνεργοί τους στὴ συνωμοσία, ἔβαζαν γιὰ σκοπό τους νὰ τορπιλλίσουν τὴ συνθήκη τοῦ Μπρὲστ - Λιτόφσκ, νὰ συλλάβουν τὸ Β. Ι. Λένιν, τὸ Ι. Β. Στάλιν, τὸν Ι. Μ. Σβερντλώφ, νὰ τοὺς δολοφονήσουν καὶ νὰ σχηματίσουν νέα κυβέρνηση ἀπὸ μπουχαρινικούς, τροτσκιστὲς καὶ «ἀριστεροὺς» ἐσέρους.

Ὀργανώνοντας τὴ μυστικὴ ἀντεπαναστατικὴ συνωμοσία ἡ ὁμάδα τῶν «ἀριστερῶν κομμουνιστῶν» μὲ τὴν ὑποστήριξη τοῦ Τρότσκι, ἔκανε ταυτόχρονα ἀνοιχτὴ ἐπίθεση στὸ μπολσεβίκικο κόμμα, μὲ τὸ σκοπὸ νὰ διασπάσει τὸ κόμμα, νὰ σμπαραλιάσει τὶς γραμμές του. Ἀλλὰ στὴ δύσκολη αὐτὴ στιγμή, τὸ κόμμα συσπειρώθηκε γύρω ἀπὸ τὸ Λένιν, τὸ Στάλιν, τὸ Σβερντλὼφ καὶ ὑποστήριξε τὴν Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ στὸ ζήτημα τῆς εἰρήνης, καθὼς καὶ σὲ ὅλα τὰ ἄλλα ζητήματα.

Ἡ ὁμάδα τῶν «ἀριστερῶν κομμουνιστῶν» ἀπομονώθηκε καὶ τσακίστηκε.

Τὸ κόμμα συγκάλεσε τὸ 7ο συνέδριό του γιὰ νὰ λύσει τελικὰ τὸ ζήτημα τῆς ειρήνης.

Τὸ 7ο συνέδριο τοῦ κόμματος ἄρχισε στὶς 6 τοῦ Μάρτη 1918. Ἦταν τὸ πρῶτο συνέδριο μετὰ τὴν κατάληψη τῆς ἐξουσίας ἀπὸ τὸ κόμμα μας. Στὸ συνέδριο βρίσκονταν 46 ἀντιπρόσωποι μὲ θετικὴ ψῆφο καὶ 58 μὲ συμβουλευτική. Στὸ συνέδριο ἀντιπροσωπεύονταν 145.000 μέλη τοῦ κόμματος. Στὴν πραγματικότητα τὸ κόμμα ἐκείνη τὴν ἐποχὴ εἶχε τουλάχιστο 270.000 μέλη. Ἡ διαφορὰ ἐξηγεῖται μὲ τὸ γεγονός, ὅτι σημαντικὸ μέρος ἀπὸ ὀργανώσεις δὲν εἶχαν τὸν καιρὸ νὰ στείλουν τοὺς ἀντιπροσώπους τους, γιατὶ τὸ συνέδριο συγκλήθηκε πολὺ βιαστικὰ καὶ οἱ ὀργανώσεις τῶν περιοχῶν, ποὺ ἀνῆκαν προσωρινὰ στοὺς γερμανούς,δὲν εἶχαν τὴ δυνατότητα νὰ στείλουν ἀντιπροσώπους.

Κάνοντας τὴν εἰσήγηση γιὰ τὴν εἰρήνη τοῦ Μπρέστ - Λιτόφσκ ὁ Λένιν εἶπε στὸ συνέδριο.

> «.... ἡ βαρειὰ κρίση ποὺ ζεῖ τὸ κόμμα μας, ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι μέσα του σχηματίστηκε μιὰ ἀριστερὴ ἀντιπολίτευση, εἶνε μιὰ ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες κρίσεις, ποὺ ἔζησε ἡ ρωσικὴ ἐπανάσταση» (*Λένιν*, Ἅπαντα, τόμ. 22ος, σελ. 321).

Μὲ 30 ψήφους ἐνάντια σὲ 12 καὶ 4 λευκοὺς ψηφίστηκε ἡ πρόταση τοῦ Λένιν γιὰ τὴν εἰρήνη τοῦ Μπρέστ-Λιτόφσκ.

Ὁ Λένιν ἔγραφε τὴν ἄλλη μέρα σὲ ἄρθρο μὲ τὸν τίτλο «Μιὰ ἄτυχη εἰρήνη»:

«Οἱ ὅροι τῆς εἰρήνης εἶνε ἐξαιρετικὰ σκληροί. Ὡστόσο ἡ ἱστορία θὰ ἔχει τὸν τελευταῖο λόγο... Ἐμπρὸς στὴ δουλειά, γιὰ τὴν ὀργάνωση, τὴν ὀργάνωση καὶ τὴν ὀργάνωση! Στὸ πεῖσμα ὅλων τῶν δοκιμασιῶν, τὸ μέλλον εἶνε δικό μας» (Στὸ ἴδιο, σ. 288).

Ἡ ἀπόφαση τοῦ συνεδρίου σημείωνε πὼς καὶ στὸ μέλλον εἶνε ἀναπόφευκτες οἱ πολεμικὲς ἐνέργειες τῶν ἰμπεριαλιστικῶν κρατῶν ἐνάντια στὴ δημοκρατία τῶν σοβιέτ. Γι αὐτό, τὸ συνέδριο θεωρεῖ βασικὸ καθῆκον τοῦ κόμματος νὰ πάρει τὰ πιὸ δραστήρια καὶ ἀποφασιστικὰ μέτρα γιὰ νὰ ἀνεβάσει τὴν αὐτοπειθαρχία του καὶ τὴν πειθαρχία τῶν ἐργατῶν καὶ ἀγροτῶν, νὰ ἑτοιμάσει τὶς μάζες γιὰ νὰ ὑπερασπίσουν μὲ αὐταπάρνηση τὴ σοσιαλιστικὴ πατρίδα, νὰ ὀργανώσει τὸν Κόκκινο στρατό, νὰ καθιερώσει γενικὴ στρατιωτικὴ ἐκπαίδευση τοῦ πληθυσμοῦ.

Τὸ συνέδριο, ἀφοῦ ἐπικύρωσε τὴν ὀρθότητα τῆς γραμμῆς τοῦ Λένιν στὸ ζήτημα τῆς εἰρήνης τοῦ Μπρέστ - Λιτόφσκ, καταδίκασε τὴ θέση τοῦ Τρότσκι καὶ τοῦ Μπουχάριν, στιγμάτισε τὴν ἀπόπειρα τῶν ἡττημένων «ἀριστερῶν κομμουνιστῶν» νὰ συνεχίσουν μέσα στὸ ἴδιο τὸ συνέδριο τὴ διασπαστικὴ δουλειά τους.

Ἡ σύναψη τῆς εἰρήνης τοῦ Μπρέστ - Λιτόφσκ ἐπέτρεψε στὸ κόμμα νὰ κερδίσει καιρὸ γιὰ νὰ σταθεροποιήσει τὴν ἐξουσία τῶν σοβιὲτ καὶ νὰ βάλει σὲ τάξη τὴν οἰκονομία τῆς χώρας. Ἡ σύναψη τῆς εἰρήνης ἐπέτρεψε νὰ χρησιμοποιηθοῦν οἱ συγκρούσεις μέσα στὸ στρατόπεδο τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ, ὁ συνεχιζόμενος πόλεμος Αὐστρίας— Γερμανίας καὶ Ἀντάντ, νὰ ἀποσυντεθοῦν οἱ δυνάμεις τοῦ ἀντιπάλου, νὰ ὀργανωθεῖ ἡ σοβιετικὴ οἰκονομία, νὰ δημιουργηθεῖ ὁ Κόκκινος στρατός.

Ἡ σύναψη τῆς εἰρήνης ἐπέτρεψε στὸ προλεταριάτο νὰ διατηρήσει τὴν ὑποστήριξη τῆς ἀγροτιᾶς καὶ νὰ συγκεντρώσει δυνάμεις γιὰ νὰ τσακίσει τοὺς λευκοφρουροὺς στρατηγοὺς στὴν περίοδο τοῦ ἐμφυλίου πολέμου.

Στὴν περίοδο τῆς Ὀχτωβριανῆς ἐπανάστασης, ὁ Λένιν δίδαξε τὸ μπολσεβίκικο κόμμα πῶς πρέπει νὰ ἐπιτίθεται ἄφοβα καὶ ἀποφασιστικά, ὅταν γι αὐτὸ ὑπάρχουν οἱ ἀναγκαῖοι ὅροι. Στὴν περίοδο τῆς εἰρήνης τοῦ Μπρέστ - Λιτόφσκ ὁ Λένιν δίδαξε στὸ κόμμα πῶς πρέπει νὰ ὑποχωρεῖ συνταγμένο, τὴ στιγμὴ ποὺ οἱ δυνάμεις τοῦ ἀντιπάλου εἶνε φανερὸ ὅτι ξεπερνοῦν τὶς δικές μας, γιὰ νὰ ἑτοιμάσει μὲ τὴ μεγαλύτερη δραστηριότητα τὴν καινούρια ἐπίθεση ἐνάντια στοὺς ἐχθρούς.

Ἡ ἱστορία ἔδειξε τὴν ὀρθότητα τῆς γραμμῆς τοῦ Λένιν. Τὸ 7ο συνέδριο πῆρε ἀπόφαση νὰ ἀλλάξει τὸ ὄνομα τοῦ κόμματος καὶ νὰ τροποποιηθεῖ τὸ πρόγραμμά του. Τὸ κόμμα ὀνομάστηκε ἀπὸ τότε Ρωσικὸ Κομμουνιστικὸ Κόμμα (μπολσεβίκικο) Ρ.Κ.Κ. (μπ.). Ὁ Λένιν πρότεινε νὰ ὀνομάσουμε τὸ κόμμα μας «κομμουνιστικὸ» γιατὶ τὸ ὄνομα αὐτὸ ἀνταποκρινόταν ἀκριβῶς στὸ σκοπὸ

πού βάζει μπροστά του τό κόμμα: τήν πραγματοποίηση τοῦ κομμουνισμοῦ.

Βγῆκε μιά εἰδική ἐπιτροπή, ἀπό τό Λένιν, τό Στάλιν καί ἄλλους, γιά νά συντάξει τό καινούριο πρόγραμμα τοῦ κόμματος. Σάν βάση τοῦ προγράμματος πάρθηκε ἕνα σχέδιο τοῦ Λένιν.

Ἔτσι, τό 7ο συνέδριο ἐκπλήρωσε ἕνα κολοσσιαῖο ἱστορικό ἔργο: τσάκισε τούς ἐχθρούς πού ἐνέδρευαν μέσα στό κόμμα, «ἀριστερούς κομμουνιστές» καί τροτσκιστές· πέτυχε νά βγάλει τή χώρα ἀπό τόν ἰμπεριαλιστικό πόλεμο, πέτυχε εἰρήνη, ἀνάπαυλα· ἐπέτρεψε στό κόμμα νά κερδίσει χρόνο γιά νά ὀργανώσει τόν Κόκκινο στρατό καί ἔβαλλε στό κόμμα τό καθῆκον νά βάλει σοσιαλιστική τάξη στή λαϊκή οἰκονομία.

8 — ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥ ΛΕΝΙΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΞΗ ΤΗΣ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗΣ.—ΟΙ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΤΩΝ ΦΤΩΧΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ ΚΑΙ Η ΧΑΛΙΝΑΓΩΓΗΣΗ ΤΩΝ ΚΟΥΛΑΚΩΝ.— ΣΤΑΣΗ ΤΩΝ «ΑΡΙΣΤΕΡΩΝ» ΕΣΕΡΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΝΙΞΗ ΤΗΣ — 5ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΩΝ ΣΟΒΙΕΤ ΚΑΙ ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΡΩΣΙΚΗΣ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗΣ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ.

Ἡ ἐξουσία τῶν Σοβιέτ, ἀφοῦ ὑπόγραψε τήν εἰρήνη καί πέτυχε μιά ἀνάπαυλα, καταπιάστηκε μέ μιά πλατειά δουλειά γιά τή σοσιαλιστική ἀνοικοδόμηση. Τήν περίοδο ἀπό τό Νοέμβρη 1917 μέχρι τό Φλεβάρη 1918, ὁ Λένιν τήν ὀνόμασε περίοδο «τῆς ἐφόδου τῶν κόκκινων φρουρῶν ἐνάντια στό κεφάλαιο». Ἡ ἐξουσία τῶν Σοβιέτ κατόρθωσε, στό πρῶτο μισό τοῦ 1918, νά τσακίσει τήν οἰκονομική δύναμη τῆς ἀστικῆς τάξης, νά συγκεντρώσει στά χέρια της τίς διευθυντικές θέσεις τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας (φάμπρικες, ἐργοστάσια, τράπεζες, σιδηρόδρομους, ἐξωτερικό ἐμπόριο, ἐμπορικό στόλο κλπ.), νά σπάσει τόν ἀστικό κρατικό μηχανισμό καί νά ξεκάνει νικηφόρα τίς πρῶτες ἀπόπειρες τῆς ἀντεπανάστασης νά ἀνατρέψει τήν ἐξουσία τῶν σοβιέτ.

Ὅλα ὅμως αὐτά κάθε ἄλλο παρά ἦταν ἀρκετά. Γιά νά τραβήξουμε μπροστά ἔπρεπε, ἀπό τήν καταστροφή τοῦ παλιοῦ, νά περάσουμε στό χτίσιμο τοῦ νέου. Γι αὐτό τήν ἄνοιξη τοῦ 1918 ἄρχισε τό πέρασμα σ' ἕνα καινούριο σταθμό τῆς σοσιαλιστικῆς ἀνοικοδόμησης — ἀπό τήν «ἀπαλλοτρίωση τῶν ἀπαλλοτριωτῶν» στήν ὀργανωμένη κατοχύρωση τῶν νικῶν πού πετύχαμε, στό χτίσιμο τῆς σοβιετικῆς λαικῆς οἰκονομίας. Ὁ Λένιν ἔκρινε ἀπαραίτητο νά χρησιμοποιήσουμε στό ἀνώτατο ὅριο τήν ἀνάπαυλα γιά νά καταπιαστοῦμε νά χτίσουμε τά θεμέλια τῆς σοσιαλιστικῆς οἰκονομίας. Οἱ μπολσεβίκοι ἦταν ὑποχρεωμένοι νά μάθουν νά ὀργανώνουν καί νά διευθύνουν τήν παραγωγή μέ καινούριο τρόπο. Ὁ Λένιν ἔγραφε ὅτι τό κόμμα τῶν μπολσεβίκων εἶχε πείσει τή Ρωσία, ὅτι εἶχε καταχτήσει τή Ρωσία ἀπό τούς πλουσίους γιά ὄφελος τοῦ λαοῦ· τόρα, ἔλεγε ὁ Λένιν, τό κόμμα τῶν μπολσεβίκων πρέπει νά μάθει νά διοικεῖ τή Ρωσία.

Σπουδαιότερα καθήκοντα σ' αὐτὸ τὸ στάδιο ὁ Λένιν θεωροῦσε τὰ προβλήματα τῆς ἀπογραφῆς τῶν προϊόντων ποὺ παράγει ἡ λαϊκὴ οἰκονομία καὶ τὸν ἐλέγχου πάνω στὴ διάθεση ὅλης τῆς παραγωγῆς. Στὴν οἰκονομία τῆς χώρας ἐπικρατοῦσαν τὰ μικροαστικὰ στοιχεῖα. Ἑκατομμύρια μικρονοικοκυραῖοι στὴν πόλη καὶ τὸ χωριό, ἀποτελούσαν πρόσφορο ἔδαφος γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ καπιταλισμοῦ. Αὐτοὶ οἱ μικρονοικοκυραῖοι δὲν ἀναγνώριζαν οὔτε τὴν πειθαρχία τῆς ἐργασίας, οὔτε τὴ γενικὴ πειθαρχία τοῦ κράτους, δὲν ἔρχονταν οὔτε σὲ λογαριασμό, οὔτε σὲ ἔλεγχο. Σ' αὐτὴ τὴ δύσκολη στιγμὴ ἰδιαίτερο κίνδυνο ἀποτελοῦσε τὸ κερδοσκοπικὸ καὶ ἐμπορικὸ μικροαστικὸ στοιχεῖο, καθὼς καὶ οἱ προσπάθειες τῶν μικρονοικοκυραίων καὶ τῶν ἐμπόρων νὰ πλουτίσουν ἀπὸ τὴ λαϊκὴ δυστυχία.

Τὸ κόμμα ἄρχισε νὰ καταπολεμᾶ δραστήρια τὴ χαλάρωση τῆς ἐργασίας στὴν παραγωγή, τὴν ἔλλειψη πειθαρχίας στὴν ἐργασία τῆς βιομηχανίας. Οἱ μάζες ἀργούσαν ν' ἀφομοιώσουν τὶς καινούριες συνήθειες ἐργασίας. Γι αὐτὸ ἡ πάλη γιὰ τὴν πειθαρχία τῆς ἐργασίας ἔγινε, στὴν περίοδο αὐτή, τὸ κεντρικὸ καθῆκον.

Ὁ Λένιν ἔδειξε τὴν ἀνάγκη ν' ἀναπτυχθεῖ ἡ σοσιαλιστικὴ ἅμιλλα στὴ βιομηχανία, νὰ εἰσαχθεῖ ἡ πληρωμὴ μὲ τὸ κομμάτι, νὰ γίνει ἀγώνας ἐνάντια στὴν ἰσοπέδωση τῶν μεροκάματων, νὰ ἐφαρμοστοῦν παράλληλα μὲ τὰ μέτρα διαπαιδαγώγησης καὶ πειθοῦς καὶ μέθοδες ἐξαναγκασμοῦ ἐνάντια στὸν καθένα ποὺ ἤθελε ν' ἀποσπάσει ὅσο τὸ δυνατὸ περισσότερα ἀπὸ τὸ κράτος, ἐνάντια στὸν κάθε χασομέρη καὶ αἰσχροκερδῆ. Πίστευε πὼς ἑκατομμύρια ἐργαζόμενοι, στὴν καθημερινὴ πρακτικὴ δουλειά, δημιουργοῦν τὴν καινούρια πειθαρχία, τὴν πειθαρχία τῆς ἐργασίας, τὴν πειθαρχία τῶν συντροφικῶν δεσμῶν, τὴ σοβιετικὴ πειθαρχία. Ἔδειχνε πὼς «αὐτὸ θὰ γεμίσει μιὰν ὁλάκαιρη ἱστορικὴ ἐποχή» (*Λένιν*, Ἅπαντα, τομ. 23ος, σ. 44).

Ὅλα αὐτὰ τὰ ζητήματα τῆς σοσιαλιστικῆς ἀνοικοδόμησης, τὰ προβλήματα τῆς δημιουργίας τῶν σοσιαλιστικῶν παραγωγικῶν σχέσεων, φωτίστηκαν ἀπὸ τὸ Λένιν στὸ περίφημο ἔργο του «Τ ὰ ἄ μ ε σ α κ α θ ή κ ο ν τ α τ ῆ ς σ ο β ι ε τ ι κ ῆ ς ἐ ξ ο υ σ ί α ς».

Οἱ «ἀριστεροὶ κομμουνιστὲς» κάνοντας τὴν ἐπίθεσή τους μαζὶ μὲ τοὺς ἐσέρους καὶ τους μενσεβίκους πολέμησαν τὸ Λένιν καὶ σ' αὐτὰ τὰ ζητήματα. Ὁ Μπουχάριν, ὁ Ὀσσίνσκυ καὶ οἱ ἄλλοι ἀντιτάσσονταν στὴν ἐπιβολὴ τῆς πειθαρχίας, στὴ μονοπρόσωπη διεύθυνση μέσα στὶς ἐπιχειρήσεις, στὴ χρησιμοποίηση εἰδικῶν στὴ βιομηχανία, στὴν ἐγκαινίαση τῆς πολιτικῆς τῆς ἀνεξάρτητης οἰκονομικῆς διαχείρισης τῶν ἐπιχειρήσεων. Συκοφαντοῦσαν τὸ Λένιν μὲ τὸν ἰσχυρισμὸ πὼς ἡ πολιτικὴ αὐτὴ σημαίνει ξαναγύρισμα στὴν ἀστικὴ τάξη πραγμάτων. Ταυτόχρονα οἱ «ἀριστεροὶ κομμουνιστὲς» κήρυσσαν τὶς τροτσκιστικὲς ἀπόψεις, πὼς δὲν εἶνε δυνατὴ ἡ σοσιαλιστικὴ ἀνοικοδόμηση καὶ ἡ νίκη τοῦ σοσιαλισμοῦ στὴ Ρωσία.

Πίσω ἀπὸ τὶς «ἀριστερὲς» φράσεις τῶν «ἀριστερῶν κομμουνιστῶν» κρυβόταν ἡ ὑπεράσπιση τοῦ κουλάκου, τοῦ χασομέρη, τοῦ αἰσχροκερδοῦς, ποὺ ὅλοι τους ἦταν ἐνάντια στὴν πειθαρχία καὶ ἀντιμετώπιζαν μὲ ἐχθρότητα τὴ ρύθμιση τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς ἀπὸ τὸ κράτος, τὴν ἀπογραφὴ καὶ τὸν ἔλεγχο.

Τὸ κόμμα, ἔχοντας λύσει τὰ ζητήματα τῆς ὀργάνωσης τῆς καινούριας σοβιετικῆς βιομηχανίας, πέρασε στὰ ζητήματα τοῦ χωριοῦ. Στὸ χωριὸ ἔβραζε τότε ἡ πάλη τῶν φτωχῶν ἀγροτῶν μὲ τοὺς κουλάκους. Οἱ κουλάκοι συγκέντρωσαν δυνάμεις καὶ ἅρπαζαν τὴ γῆ ποὺ εἶχε ἀφαιρεθεῖ ἀπὸ τοὺς τσιφλικάδες. Οἱ φτωχοὶ ἀγρότες εἶχαν ἀνάγκη ἀπὸ βοήθεια. Οἱ κουλάκοι, ποὺ πάλευαν ἐνάντια στὸ προλεταριακὸ κράτος, ἀρνούνταν νὰ πουλᾶνε στὸ κράτος τὸ στάρι σὲ σταθερὲς τιμές. Ἤθελαν νὰ ἐξαναγκάσουν τὸ σοβιετικὸ κράτος μὲ τὴν πεῖνα νὰ ἐγκαταλείψει τὴν ἐφαρμογὴ τῶν σοσιαλιστικῶν μέτρων. Τὸ κόμμα ἔβαλε γιὰ σκοπὸ νὰ συντρίψει τοὺς ἀντεπαναστάτες κουλάκους. Γιὰ τὴν ὀργάνωση τῆς φτωχολογιᾶς τοῦ χωριοῦ καὶ τὴ νικηφόρα καταπολέμηση τῶν κουλάκων ποὺ διέθεταν τὰ πλεονάσματα σταριοῦ, ὀργανώθηκε ἡ ἐκστρατεία τῶν ἐργατῶν στὸ χωριό.

> «Σύντροφοι ἐργάτες, ἔγραφε ὁ Λένιν. Θυμηθεῖτε πὼς ἡ θέση τῆς ἐπανάστασης εἶνε κρίσιμη. Μὴν ξεχνᾶτε πὼς ἐσεῖς καὶ μ ο ν ά χ α ἐ σ ε ῖ ς μπορεῖτε νὰ σώσετε τὴν ἐπανάσταση. Ἑκατοντάδες χιλιάδες, διαλεχτοὶ πρωτοπόροι ἐργάτες ἀφοσιωμένοι στὸ σοσιαλισμό, ἀνίκανοι νὰ ὑποκύψουν στὴ δωροδοκία ἢ τὴν ἁρπαγή, ἱκανοὶ νὰ δημιουργήσουν τὴ σιδερένια δύναμη ἐνάντια στοὺς κουλάκους, τοὺς αἰσχροκερδεῖς, τοὺς ληστές, τοὺς διαλυτές, νὰ τί μᾶς χρειάζεται» (*Λένιν*, Ἅπαντα, τόμ. 23ος, σελ. 25).

Ἡ πάλη γιὰ τὸ ψωμὶ εἶνε πάλη γιὰ τὸ σοσιαλισμό, ἔλεγε ὁ Λένιν. Καὶ μ' αὐτὸ τὸ σύνθημα ὀργανώνονται οἱ ἐργάτες γιὰ τὴν ἐκστρατεία στὰ χωριά. Εἶχαν ἐκδοθεῖ πολλὰ διατάγματα, ποὺ ἐγκαινίαζαν τὴν ἐπισιτιστικὴ δικτατορία καὶ ἔδιναν στὰ ὄργανα τοῦ λαϊκοῦ ἐπιτροπάτου ἐπισιτισμοῦ ἔκτακτα δικαιώματα γιὰ τὴν ἀγορὰ τοῦ σταριοῦ σὲ σταθερὲς τιμές.

Μὲ τὸ διάταγμα τῆς 11 τοῦ Ἰούνη 1918, ἱδρύθηκαν οἱ ἐ π ι τ ρ ο π ὲ ς τ ῶ ν φ τ ω χ ῶ ν ἀ γ ρ ο τ ῶ ν. Οἱ ἐπιτροπὲς αὐτὲς ἔπαιξαν μεγάλο ρόλο στὴν πάλη μὲ τοὺς κουλάκους, στὸ ξαναμοίρασμα τῶν δημευμένων γαιῶν καὶ τὴ διανομὴ τῶν γεωργικῶν ἐφοδίων, τὴ συγκέντρωση τῶν πλεονασμάτων τροφίμων ποὺ διάθεταν οἱ κουλάκοι, τὸν ἐπισιτισμὸ τῶν ἐργατικῶν κέντρων καὶ τοῦ Κόκκινου στρατοῦ. 50 ἑκατομμύρια ἑκτάρια γῆς τῶν κουλάκων πέρασαν στὰ χέρια τῶν φτωχῶν καὶ μεσαίων ἀγροτῶν. Σημαντικὸ μέρος τῶν μέσων παραγωγῆς ἀπαλλοτριώθηκε ἀπὸ τοὺς κουλάκους γιὰ ὄφελος τῆς φτωχολογιᾶς.

Ἡ ὀργάνωση τῶν ἐπιτροπῶν τῶν φτωχῶν ἀγροτῶν ἀποτέλεσε ἕνα παραπέρα σταθμὸ στὴν ἀνάπτυξη τῆς σοσιαλιστικῆς ἐπανάστασης στὸ χωριό.

Οἱ ἐπιτροπὲς αὐτὲς ἔγιναν τὰ στηρίγματα τῆς δικτατορίας τοῦ προλεταριάτου στὸ χωριό. Ὁ σχηματισμὸς τῶν στελεχῶν τοῦ Κόκκινου στρατοῦ ἀπὸ τὸν ἀγροτικὸ πληθυσμὸ γινόταν σὲ σημαντικὸ βαθμὸ μέσο αὐτῶν τῶν ἐπιτροπῶν.

Ἡ ἐκστρατεία τῶν προλετάριων στὸ χωριὸ καὶ ἡ ὀργάνωση τῶν ἐπιτροπῶν τῶν φτωχῶν ἀγροτῶν στερέωσαν τὴ σοβιετικὴ ἐξουσία στὸ χωριὸ καὶ εἶχαν τεράστια πολιτικὴ σημασία γιὰ τὴν κατάχτηση τοῦ μεσαίου ἀγρότη μὲ τὸ μέρος τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας. Στὸ τέλος τοῦ 1918, ἀφοῦ πραγματοποίησαν τὰ καθήκοντά τους, οἱ ἐπιτροπὲς ἔπαψαν νὰ ὑπάρχουν· συγχωνεύτηκαν μὲ τὰ ἀγροτικὰ σοβιέτ.

Στὶς 4 τοῦ Ἰούλη 1918 ἄνοιξε τὸ 5ο συνέδριο τῶν σοβιέτ. Στὸ συνέδριο οἱ «ἀριστεροὶ» ἐσέροι ἄρχισαν λυσσασμένη πάλη κατὰ τοῦ Λένιν καὶ ὑπὲρ τῶν κουλάκων. Ἀπαιτούσαν νὰ πάψει ἡ πάλη μὲ τοὺς κουλάκους καὶ ἡ ἀποστολὴ ἐργατικῶν ἀποσπασμάτων ἐπισιτισμοῦ στὰ χωριά. Ὅταν οἱ «ἀριστεροὶ» ἐσέροι βεβαιώθηκαν πὼς ἡ γραμμή τους βρίσκει γερὴ ἀντίσταση στὴν πλειοψηφία τοῦ συνεδρίου, ὀργάνωσαν μιὰ στάση στὴ Μόσχα, κατέλαβαν τὴν πάροδο Τριοχσβιατίλελσκι καὶ ἀπὸ κεῖ ἄρχισαν νὰ κανονιοβολοῦν τὸ Κρεμλῖνο. Ὡστόσο, οἱ μπολσεβίκοι τσάκισαν μέσα σὲ λίγες ὧρες αὐτὸ τὸν τυχοδιωχτισμὸ τῶν «ἀριστερῶν» ἐσέρων. Σὲ μιὰ σειρὰ σημεῖα τῆς χώρας οἱ τοπικὲς ὀργανώσεις τῶν «ἀριστερῶν» ἐσέρων ἀποπειράθηκαν ἐπίσης νὰ ξεσηκωθοῦν, παντοῦ ὅμως αὐτὸς ὁ τυχοδιωχτισμὸς ξεκαθαρίστηκε γρήγορα.

Ὅπως ἀποδείχτηκε τώρα, στὴ δίκη τοῦ ἀντισοβιετικοῦ «συνασπισμοῦ τῶν δεξιῶν καὶ τῶν τροτσκιστῶν», ἡ στάση τῶν «ἀριστερῶν» ἐσέρων ἦταν σὲ γνώση καὶ ἔγινε μὲ συγκατάθεση τοῦ Μπουχάριν καὶ τοῦ Τρότσκι, ἦταν ἕνα μέρος ἀπὸ τὸ γενικὸ σχέδιο τῆς ἀντισοβιετικῆς συνωμοσίας ποὺ οἱ μπουχαρινικοί, οἱ τροτσκιστὲς καὶ οἱ «ἀριστεροὶ» ἐσέροι ὀργάνωναν ἐνάντια στὴ σοβιετικὴ ἐξουσία.

Τὸν ἴδιο καιρό, ὁ «ἀριστερὸς» ἐσέρος Μπλούμκιν, ἀργότερα πράκτορας τοῦ Τρότσκι, μπῆκε στὴ γερμανικὴ πρεσβεία καὶ δολοφόνησε τὸν πρεσβευτὴ Μίρμπαχ γιὰ νὰ προκαλέσει πόλεμο μὲ τὴ Γερμανία. Ἡ σοβιετικὴ ὅμως κυβέρνηση κατόρθωσε νὰ ἀποτρέψει τὸν πόλεμο καὶ νὰ ἐξουδετερώσει τὴν πρόκληση τῶν ἀντεπαναστατῶν.

Τὸ 5ο συνέδριο τῶν σοβιὲτ ψήφισε τὸ σύνταγμα τῆς Ρωσικῆς Σοβιετικῆς Ὁμοσπονδιακῆς Σοσιαλιστικῆς Δημοκρατίας, τὸ πρῶτο σοβιετικὸ σύνταγμα.

ΣΥΝΤΟΜΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Μέσα σὲ ὀχτὼ μῆνες, ἀπὸ τὸ Φλεβάρη ὡς τὸν Ὀχτώβρη 1917, τὸ κόμμα τῶν μπολσεβίκων πραγματοποιεῖ τὸ δυσκολότερο καθῆκον: καταχτᾶ τὴν πλειοψηφία τῆς ἐργατικῆς τάξης στὰ σοβιέτ, παίρνει μὲ τὸ μέρος τῆς σοσιαλιστικῆς ἐπανάστασης τὰ ἑκατομμύρια τῶν ἀγροτῶν. Ἀποσπᾶ αὐτὲς τὶς μάζες ἀπὸ τὴν ἐπιρροὴ τῶν μικροαστικῶν κομμάτων (ἐσέροι, μενσεβίκοι, ἀναρχικοί)· ξεσκεπάζει, βῆμα πρὸς βῆμα, τὴν πολιτικὴ αὐτῶν τῶν κομμάτων, ποὺ

στρέφεται ἐνάντια στὰ συμφέροντα τῶν ἐργαζομένων. Τὸ κόμμα τῶν μπολσεβίκων ἀναπτύσσει τεράστια πολιτικὴ δουλειὰ στὸ μέτωπο καὶ στὰ μετόπισθεν, προετοιμάζοντας τὶς μάζες γιὰ τὴ σοσιαλιστικὴ ἐπανάσταση τοῦ 'Οχτώβρη.

'Αποφασιστικὲς στιγμὲς στὴν ἱστορία τοῦ κόμματος σ' αὐτὴ τὴν περίοδο εἶνε: ἡ ἐπάνοδος τοῦ Λένιν ἀπὸ τὴν ξενητειά, οἱ θέσεις τοῦ 'Απρίλη τοῦ Λένιν, ἡ κομματικὴ συνδιάσκεψη τοῦ 'Απρίλη καὶ τὸ συνέδριο τοῦ κόμματος. 'Η ἐργατικὴ τάξη ἀντλεῖ ἀπὸ τὶς ἀποφάσεις τοῦ κόμματος τὴ δύναμη καὶ τὴ βεβαιότητα γιὰ τὴ νίκη, βρίσκει ἀπάντηση στὰ σπουδαιότατα ζητήματα τῆς ἐπανάστασης. 'Η συνδιάσκεψη τοῦ 'Απρίλη προσανατολίζει τὸ κόμμα στὴν πάλη γιὰ τὸ πέρασμα ἀπὸ τὴν ἀστικοδημοκρατικὴ ἐπανάσταση στὴ σοσιαλιστικὴ ἐπανάσταση. Τὸ 6ο συνέδριο κατευθύνει τὸ κόμμα στὴν ἔνοπλη ἐξέγερση ἐνάντια στὴν ἀστικὴ τάξη καὶ στὴν Προσωρινὴ της κυβέρνηση.

Τὰ συμβιβαστικὰ κόμματα τῶν ἐσέρων καὶ τῶν μενσεβίκων, οἱ ἀναρχικοὶ καὶ τὰ ἄλλα μὴ κομμουνιστικὰ κόμματα, ὁλοκληρώνουν τὴν ἐξέλιξή τους· ὅλα τους γίνονται ἀστικὰ κόμματα, πρὶν ἀκόμα ἀπὸ τὴν 'Οχτωβριανὴ ἐπανάσταση, ὑπερασπίζουν τὴν ἀκεραιότητα καὶ τὴ διατήρηση τοῦ κεφαλαιοκρατικοῦ καθεστῶτος. Τὸ κόμμα τῶν μπολσεβίκων διευθύνει μόνο του τὴν πάλη τῶν μαζῶν γιὰ τὴν ἀνατροπὴ τῆς ἀστικῆς τάξης καὶ τὴν ἐγκαθίδρυση τῆς ἐξουσίας τῶν σοβιέτ.

Ταυτόχρονα οἱ μπολσεβίκοι τσακίζουν τὶς προσπάθειες τῶν ἡττοπαθῶν μέσα στὸ κόμμα (Ζηνόβιεφ, Κάμενεφ, Ρύκωφ, Μπουχάριν, Τρότσκι, Πιατακὼφ) νὰ ἀποτραβήξουν τὸ κόμμα ἀπὸ τὸ δρόμο τῆς σοσιαλιστικῆς ἐπανάστασης.

Μὲ τὴν ἡγεσία τοῦ κόμματος τῶν μπολσεβίκων, ἡ ἐργατικὴ τάξη, σὲ συμμαχία μὲ τὴν ἀγροτικὴ φτωχολογιὰ καὶ μὲ τὴν ὑποστήριξη τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν ναυτῶν, ἀνατρέπει τὴν ἐξουσία τῆς ἀστικῆς τάξης, ἐγκαθιδρύει τὴν ἐξουσία τῶν σοβιέτ, δημιουργεῖ νέο τύπο κράτους, τὸ σοσιαλιστικὸ σοβιετικὸ κράτος, καταργεῖ τὴν ἰδιοχτησία τῶν τσιφλικάδων πάνω στὴ γῆ, παραχωρεῖ τὴ χρήση τῆς γῆς στὴν ἀγροτιά, ἐθνικοποιεῖ ὅλη τὴ γῆ τῆς χώρας, ἀπαλλοτριώνει τοὺς κεφαλαιοκράτες, κερδίζει τὴν ἔξοδο ἀπὸ τὸν πόλεμο, τὴν εἰρήνη, πετυχαίνει τὴν ἀπαραίτητη ἀνάπαυλα καὶ δημιουργεῖ ἔτσι τοὺς ὅρους τῆς σοσιαλιστικῆς ἀνοικοδόμησης.

'Η σοσιαλιστικὴ ἐπανάσταση τοῦ 'Οχτώβρη συνέτριψε τὸν καπιταλισμό, ἀφαίρεσε τὰ μέσα τῆς παραγωγῆς ἀπὸ τὴν ἀστικὴ τάξη καὶ μετάτρεψε τὶς φάμπρικες, τὰ ἐργοστάσια, τὴ γῆ, τοὺς σιδηρόδρομους, τὶς τράπεζες, σὲ ἰδιοχτησία ὅλου τοῦ λαοῦ, σὲ κοινωνικὴ ἰδιοχτησία.

'Εγκαθίδρυσε τὴ δικτατορία τοῦ προλεταριάτου καὶ παράδωσε τὴ διεύθυνση τοῦ ἀπέραντου κράτους στὴν ἐργατικὴ τάξη, κάνοντάς την ἔτσι τάξη κυρίαρχη.

Μ' αὐτὸ ἡ σοσιαλιστικὴ ἐπανάσταση τοῦ 'Οχτώβρη ἄνοιξε νέα ἐποχὴ στὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας, τὴν ἐποχὴ τῶν προλεταριακῶν ἐπαναστάσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ

ΤΟ ΚΟΜΜΑ ΤΩΝ ΜΠΟΛΣΕΒΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΞΕΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΜΦΥΛΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

(1918 - 1920)

1.— ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΞΕΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ.— ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΟΥ ΕΜΦΥΛΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Ἡ σύναψη τῆς εἰρήνης τοῦ Μπρέστ - Λιτόφσκ καὶ ἡ σταθεροποίηση τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας, ὕστερα ἀπὸ μιὰ σειρὰ ἐπαναστατικὰ οἰκονομικὰ μέτρα ποὺ πῆρε, τὸν καιρὸ ποὺ στὴ Δύση ὁ πόλεμος ἦταν ἀκόμα σ' ὅλη τὴν ἔντασή του, προκάλεσαν πολὺ μεγάλη ταραχὴ στοὺς ἰμπεριαλιστὲς τῆς Δύσης καὶ προπάντων στοὺς ἰμπεριαλιστὲς τῆς Ἀντάντ.

Οἱ ἰμπεριαλιστὲς τῆς Ἀντάντ φοβόνταν μήπως ἡ ὑπογραφὴ τῆς εἰρήνης μεταξὺ Γερμανίας καὶ Ρωσίας ξαλαφρώσει στρατιωτικὰ τὴ Γερμανία καὶ δυσκολέψει ἀντίστοιχα τὴ θέση τῶν στρατιῶν τῆς Ἀντάντ στὸ μέτωπο. Φοβόνταν ἀκόμα μήπως ἡ σύναψη εἰρήνης μεταξὺ Ρωσίας καὶ Γερμανίας δυναμώσει τὶς εἰρηνικὲς τάσεις σ' ὅλες τὶς χῶρες, σ' ὅλα τὰ μέτωπα καὶ τορπιλλίσει ἔτσι τὴν ὑπόθεση τοῦ πολέμου, τὴν ὑπόθεση τῶν ἰμπεριαλιστῶν. Φοβόνταν τέλος, μήπως ἡ ὕπαρξη τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας σὲ μιὰ ἀπέραντη χώρα καὶ οἱ ἐπιτυχίες της στὸ ἐσωτερικὸ ποὺ ἀκολούθησαν τὴν ἀνατροπὴ τῆς ἐξουσίας τῆς ἀστικῆς τάξης, γίνουν μεταδοτικὸ παράδειγμα γιὰ τοὺς ἐργάτες καὶ τοὺς φαντάρους τῆς Δύσης, ποὺ ἔννοιωθαν βαθειὰ δυσαρέσκεια γιὰ τὴν παράταση τοῦ πολέμου καί, ἀκολουθώντας τὸ παράδειγμα τῶν ρώσων, στρέφανε τὶς λόγχες τους ἐνάντια στοὺς ἀφεντάδες καὶ καταπιεστές τους. Γι αὐτὸ οἱ κυβερνήσεις τῆς Ἀντάντ ἀποφάσισαν ν' ἀρχίσουν τὴ στρατιωτικὴ ἐπέμβαση στὴ Ρωσία γιὰ ν' ἀνατρέψουν τὴ σοβιετικὴ ἐξουσία καὶ νὰ ἐγκαταστήσουν κυβέρνηση ἀστική, ποὺ θὰ παλινόρθωνε τὸ ἀστικὸ καθεστὼς στὴ χώρα, θὰ ἀκύρωνε τὴ συνθήκη εἰρήνης μὲ τὴ Γερμανία καὶ θ' ἀνασυγκροτοῦσε τὸ στρατιωτικὸ μέτωπο ἐνάντια στὴ Γερμανία καὶ τὴν Αὐστρία.

Οἱ ἰμπεριαλιστὲς τῆς Ἀντάντ μπαίνουν σ' αὐτὴ τὴ μαύρη ὑπόθεση μὲ τόσο πιὸ μεγάλη προθυμία, ὅσο εἶχαν τὴν πεποίθηση πὼς ἡ ἐξουσία τῶν σο-

μιὲτ δὲν ἦταν σταθερὴ καὶ δὲν ἀμφιβάλλανε γιὰ τὴν ἀναπόφευκτη ἢ γρήγορη πτώση της, ἂν οἱ ἐχθροί της κάνουν ὁρισμένες προσπάθειες.

Οἱ ἐπιτυχίες τῆς ἐξουσίας τῶν σοβιὲτ καὶ ἡ σταθεροποίησή της εἶχαν προκαλέσει ἀκόμα μεγαλύτερη ταραχὴ στὶς τάξεις, ποὺ εἶχαν ἀνατραπεῖ: τσιφλικάδες καὶ κεφαλαιοκράτες· στὰ κόμματα ποὺ εἶχαν συντριβεῖ: καντέ, μενσεβίκοι, ἐσέροι, ἀναρχικοί, ἀστοὶ ἐθνικιστὲς κάθε λογῆς· στὶς γραμμὲς τῶν λευκοφρουρῶν στρατηγῶν, τῶν κοζάκων ἀξιωματικῶν κλπ.

Ἀπὸ τὶς πρῶτες κιόλας μέρες τῆς νίκης τῆς Ὀχτωβριανῆς ἐπανάστασης τα ἐχθρικὰ αὐτὰ στοιχεῖα διαλαλοῦσαν πρὸς ὅλες τὶς κατευθύνσεις, πὼς ἡ σοβιετικὴ ἐξουσία δὲν ἔχει εὐνοικὸ ἔδαφος στὴ Ρωσία, πὼς ἦταν καταδικασμένη, πὼς θὰ καταρρεύσει ἀναγκαστικὰ μέσα σὲ μιὰ - δυὸ βδομάδες, σ' ἕνα μῆνα, ἢ τὸ πολὺ-πολὺ σὲ δυὸ-τρεῖς μῆνες. Ἐπειδὴ ὅμως, παρὰ τοὺς ἐξορκισμοὺς τῶν ἐχθρῶν της, ἡ σοβιετικὴ ἐξουσία ἐξακολουθοῦσε νὰ ὑπάρχει καὶ νὰ σταθεροποιεῖται, οἱ ἐχθροί της μέσα στὴ Ρωσία βρέθηκαν ὑποχρεωμένοι ν' ἀναγνωρίσουν πὼς ἡ σοβιετικὴ ἐξουσία εἶνε πιὸ ισχυρὴ ἀπ' ὅσο νόμιζαν πρὶν καὶ πὼς γιὰ ν' ἀνατραπεῖ χρειάζονταν σοβαρὲς προσπάθειες, πεισματωμένος ἀγώνας ὅλων τῶν δυνάμεων τῆς ἀντεπανάστασης. Γι αὐτὸ ἀποφάσισαν νὰ κάνουν πλατειὰ ἀντεπαναστατικὴ στασιαστικὴ δουλειὰ γιὰ νὰ συγκεντρώσουν τὶς δυνάμεις τῆς ἀντεπανάστασης, νὰ προσελκύσουν τὰ στρατιωτικὰ στελέχη, νὰ ὀργανώσουν στάσεις, πρῶτ' ἀπ' ὅλα στὶς περιοχὲς τῶν κοζάκων καὶ τῶν κουλάκων.

Κ' ἔτσι ἀπὸ τὸ πρῶτο κιόλας ἑξάμηνο τοῦ 1918 δημιουργήθηκαν δυὸ δυνάμεις ἕτοιμες νὰ τραβήξουν γιὰ τὴν ἀνατροπὴ τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας: οἱ ξένοι ἰμπεριαλιστὲς τῆς Ἀντὰντ καὶ ἡ ἀντεπανάσταση μέσα στὴ Ρωσία.

Καμμιὰ ἀπ' αὐτὲς τὶς δυνάμεις δὲ συγκέντρωνε ἀρκετὲς προϋποθέσεις γιὰ νὰ τραβήξει ἀνεξάρτητα στὴν ἀνατροπὴ τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας. Ἡ ἀντεπανάσταση στὴ Ρωσία διέθετε ὁρισμένα στρατιωτικὰ στελέχη, καθὼς καὶ ὁρισμένους ἀνθρώπους, κυρίως ἀνάμεσα στὰ ἀνώτερα στρώματα τῶν κοζάκων καὶ τῶν κουλάκων, ποὺ τῆς χρειάζονταν γιὰ νὰ ὀργανώσει ἐξέγερση ἐνάντια στὴ σοβιετικὴ ἐξουσία. Δὲν εἶχε ὅμως λεφτὰ καὶ ὅπλα. Ἀπεναντίας, οἱ ξένοι ἰμπεριαλιστὲς εἶχαν λεφτὰ καὶ ὅπλα, δὲ μποροῦσαν ὅμως νὰ διαθέσουν ἀρκετὲς στρατιωτικὲς δυνάμεις γιὰ τὴν ἐπέμβαση, ὄχι μόνο γιατὶ οἱ δυνάμεις αὐτὲς χρειάζονταν στὸν πόλεμο ἐνάντια στὴ Γερμανία καὶ τὴν Αὐστρία, μὰ καὶ γιατὶ μποροῦσαν νὰ μὴ φανοῦν πολὺ πιστὲς στὸν ἀγώνα ἐνάντια στὴ σοβιετικὴ ἐξουσία.

Οἱ συνθῆκες τοῦ ἀγώνα ἐνάντια στὴ σοβιετικὴ ἐξουσία ὑπαγόρευαν τὴ συνένωση καὶ τῶν δυὸ ἀντισοβιετικῶν δυνάμεων, τῆς ξένης καὶ τῆς ἐσωτερικῆς. Καὶ ἡ συνένωση αὐτὴ ἔγινε τὸ πρῶτο ἑξάμηνο τοῦ 1918.

Ἔτσι διαμορφώθηκε ἡ ξενικὴ ἐπέμβαση ἐνάντια στὴ σοβιετικὴ ἐξουσία, ποὺ τὴν ὑποστήριξαν οἱ ἀντεπαναστάτες στασιαστὲς ἐχθροὶ τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας μέσα στὴ Ρωσία.

Ἔτσι τέλειωσε ἡ ἀνάπαυλα καὶ ἄρχισε ὁ ἐμφύλιος πόλεμος στὴ Ρωσία, δηλ. ὁ πόλεμος τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν ἀγροτῶν τῶν λαῶν τῆς Ρωσίας ἐνάντια στοὺς ἐξωτερικοὺς καὶ ἐσωτερικοὺς ἐχθροὺς τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας.

Οἱ ἰμπεριαλιστὲς τῆς Ἀγγλίας, τῆς Γαλλίας, τῆς Ἰαπωνίας, τῆς Ἀμερικῆς ἄρχισαν τὴν πολεμικὴ ἐπέμβαση χωρὶς νὰ κηρύξουν τὸν πόλεμο, ἂν καὶ ἡ ἐπέμβαση ἦταν πόλεμος ἐνάντια στὴ Ρωσία καὶ πόλεμος τοῦ χειρότερου εἴδους. Στὰ κρυφά, σὰν τοὺς κλέφτες, τρύπωσαν οἱ «πολιτισμένοι» αὐτοὶ καὶ ἀποβίβασαν τὰ στρατεύματά τους στὸ ἔδαφος τῆς Ρωσίας.

Οἱ ἀγγλογάλλοι ἀποβίβασαν στρατὸ στὰ βόρεια τῆς Ρωσίας, κατέλαβαν τὸν Ἀρχάγγελο καὶ τὸ Μούρμανσκ καὶ ὑποστήριξαν ἐκεῖ τὴ στάση τῶν λευκοφρουρῶν, ἀνάτρεψαν τὴν ἐξουσία τῶν σοβιὲτ καὶ δημιούργησαν κυβέρνηση ἀπὸ λευκοφρουρούς, τὴν «κυβέρνηση τῆς βόρειας Ρωσίας».

Οἱ γιαπωνέζοι ἀποβίβασαν στρατεύματα στὸ Βλαδιβοστόκ, κατέλαβαν τὴν Παραθαλάσσια ἐπαρχία, διέλυσαν τὰ σοβιὲτ καὶ ὑποστήριξαν τοὺς στασιαστὲς λευκοφρουρούς, ποὺ ἀποκατάστησαν ἀργότερα τὸ ἀστικὸ καθεστώς.

Στὸ βόρειο Καύκασο, οἱ στρατηγοὶ Κορνίλωφ, Ἀλεξέγιεφ, Ντενίκιν, μὲ τὴ βοήθεια τῶν ἀγγλογάλλων, ὀργάνωσαν «ἐθελοντικὸ στρατὸ» ἀπὸ λευκοφρουρούς, ξεσήκωσαν ἀνταρσία στὰ ἀνώτερα στρώματα τῶν κοζάκων καὶ ἐκστρατεύσαν ἐνάντια στὰ σοβιέτ.

Στὴν περιοχὴ τοῦ Ντόν, οἱ στρατηγοὶ Κρασνὼφ καὶ Μάμοντωφ, ποὺ τοὺς βοηθοῦσαν στὰ κρυφὰ οἱ γερμανοὶ ἰμπεριαλιστὲς (οἱ γερμανοὶ δὲν τολμοῦσαν νὰ τοὺς ὑποστηρίξουν στ' ἀνοιχτὰ γιατὶ ὑπῆρχε ἡ συνθήκη εἰρήνης μὲ τὴ Ρωσία) ξεσήκωσαν ἐξέγερση μέσα στοὺς κοζάκους τοῦ Ντόν, κατέλαβαν τὴν περιοχὴ τοῦ Ντὸν καὶ ἐκστρατεύσαν ἐνάντια στὰ σοβιέτ.

Στὴν περιοχὴ τοῦ Βόλγα καὶ τὴ Σιβηρία, μὲ τὶς ραδιουργίες τῶν ἀγγλογάλλων, ὀργανώθηκε στάση στὸ τσεχοσλοβάκικο σῶμα στρατοῦ. Ἡ σοβιετικὴ κυβέρνηση εἶχε ἐπιτρέψει σ' αὐτὸ τὸ σῶμα στρατοῦ, ποὺ ἀποτελοῦνταν ἀπὸ αἰχμάλωτους πολέμου, νὰ ἐπιστρέψει στὴν πατρίδα του μέσο Σιβηρίας καὶ Ἄπω Ἀνατολῆς. Στὸ δρόμο ὅμως τὸ χρησιμοποίησαν οἱ ἐσέροι καὶ οἱ ἀγγλογάλλοι γιὰ νὰ ὀργανώσουν στάση ἐνάντια στὴν ἐξουσία τῶν σοβιέτ. Ἡ στάση τοῦ τσεχοσλοβάκικου σώματος στρατοῦ ἔγινε τὸ σύνθημα γιὰ τὴν ἐξέγερση τῶν κουλάκων στὴν περιοχὴ τοῦ Βόλγα καὶ στὴ Σιβηρία καὶ γιὰ τὴν ἐξέγερση τῶν ἐργατῶν, ποὺ ἐπηρεάζονταν ἀπὸ τοὺς ἐσέρους, στὰ ἐργοστάσια τοῦ Βότκινσκ καὶ τοῦ Ἴζεφσκ.

Στὸ Βόλγα σχηματίστηκε ἡ κυβέρνηση τῆς Σαμάρας ἀπὸ λευκοφρουροὺς καὶ ἐσέρους.

Στὸ Ὄμσκ σχηματίστηκε ἡ κυβέρνηση τῶν λευκοφρουρῶν τῆς Σιβηρίας

Ἡ Γερμανία δὲν πῆρε καὶ δὲ μποροῦσε νὰ πάρει, μέρος σ' αὐτὴ τὴν ἐπέμβαση τοῦ ἀγγλογαλλικοῦ, γιαπωνέζικου καὶ ἀμερικάνικου συνασπισμοῦ, γιατὶ βρισκόταν σὲ πόλεμο μ' αὐτὸ τὸ συνασπισμό. Ἀλλὰ παρὰ τὸ γεγονὸς

αὐτὸ καὶ παρὰ τὴ συνθήκη εἰρήνης ποὺ ὑπῆρχε ἀνάμεσα στὴ Ρωσία καὶ τὴ Γερμανία, κανένας μπολσεβίκος δὲν ἀμφέβαλε πὼς ἡ κυβέρνηση τοῦ κάϊζερ Γουλιέλμου εἶνε ἕνας τὸ ἴδιο φανατικὸς ἐχθρὸς τῆς σοβιετικῆς χώρας ὅσο καὶ οἱ ἀγγλογάλλοι, γιαπωνέζοι καὶ ἀμερικάνοι ἐπιδρομεῖς. Καὶ πραγματικά, οἱ γερμανοὶ ἰμπεριαλιστὲς ἔκαναν τ' ἀδύνατα δυνατὰ γιὰ νὰ ἀπομονώσουν, νὰ ἐξασθενίσουν καὶ νὰ καταστρέψουν τὴ χώρα τῶν σοβιέτ. Ἀπόσπασαν τὴν Οὐκρανία ἀπὸ τὴ σοβιετικὴ Ρωσία μὲ «συνθήκη» εἶν' ἀλήθεια, ποὺ ἔκαναν μὲ τὴ Ράντα (Συμβούλιο) τῆς Οὐκρανίας· ἔφεραν τὰ στρατεύματά τους στὴν Οὐκρανία μὲ αἴτηση τῆς ἀντεπαναστατικῆς οὐκρανικῆς Ράντας καὶ ἄρχισαν νὰ ληστεύουν καὶ νὰ καταπιέζουν ἀπάνθρωπα τὸν οὐκρανικὸ λαό, ἀπαγορεύοντάς του νὰ διατηρεῖ ὁποιουσδήποτε δεσμοὺς μὲ τὴ σοβιετικὴ Ρωσία. Ἀπόσπασαν ἀπὸ τὴ σοβιετικὴ Ρωσία τὴν Ὑπερκαυκασία, ἔφεραν ἐκεῖ, μὲ αἴτηση τῶν ἐθνικιστῶν τῆς Γεωργίας καὶ τοῦ Ἀρζερμπαϊτζάν, τὰ γερμανικὰ καὶ τουρκικὰ στρατεύματα καὶ ἐγκαταστάθηκαν σὰν κύριοι στὴν Τυφλίδα καὶ στὸ Βακοῦ. Ὑποστήριξαν μὲ κάθε τρόπο, στὰ κρυφὰ εἶνε ἀλήθεια, μὲ ὅπλα καὶ τρόφιμα, τὸ στασιαστὴ στρατηγὸ Κρασνὼφ στὸ Ντὸν ἐνάντια στὴ σοβιετικὴ ἐξουσία.

Ἔτσι ἡ σοβιετικὴ Ρωσία βρέθηκε ἀποκομένη ἀπὸ τὶς βασικές της πηγὲς τροφίμων, πρώτων ὑλῶν καὶ καυσίμων.

Δύσκολη ἦταν σ' αὐτὴ τὴν περίοδο ἡ θέση τῆς σοβιετικῆς Ρωσίας. Ἔλειπε τὸ ψωμί. Ἔλειπε τὸ κρέας. Ἡ πεῖνα βασάνιζε τοὺς ἐργάτες. Στοὺς ἐργάτες τῆς Μόσχας καὶ τῆς Πετρούπολης μοιράζονταν πενῆντα γραμμάρια ψωμὶ γιὰ δυὸ μέρες. Ἦταν μέρες ποὺ δὲ μοιράζονταν καθόλου ψωμί. Τὰ ἐργοστάσια δὲ δούλευαν ἢ σχεδὸν δὲ δούλευαν: δὲν ἐπαρκούσαν οἱ πρῶτες ὕλες, τὰ καύσιμα. Ἡ ἐργατικὴ τάξη ὅμως δὲν ἀποθαρρύνθηκε. Δὲν ἀποθαρρύνθηκε τὸ κόμμα τῶν μπολσεβίκων. Οἱ ἀπίστευτες δυσκολίες αὐτῆς τῆς περιόδου καὶ ἡ ἀπεγνωσμένη καταπολέμησή τους ἔδειξαν πόση ἀνεξάντλητη ἐνεργητικότητα κρύβει μέσα της ἡ ἐργατικὴ τάξη καὶ πόσο μεγάλη, ἀπροσμέτρητη, εἶνε ἡ δύναμη τοῦ κύρους τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος.

Τὸ κόμμα κήρυξε τὴ χώρα σὲ κατάσταση πολιορκίας καὶ ἀναπροσάρμοσε τὴν οἰκονομική, πολιτικὴ καὶ πνευματικὴ ζωὴ στὶς πολεμικὲς ἀνάγκες. Ἡ σοβιετικὴ κυβέρνηση κήρυξε τὴ «σοσιαλιστικὴ πατρίδα σὲ κίνδυνο» καὶ κάλεσε τὸ λαὸ στὴν ἀντίσταση. Ὁ Λένιν ἔρριξε τὸ σύνθημα: «Τὰ πάντα γιὰ τὸ μέτωπο» καὶ ἑκατοντάδες χιλιάδες ἐργάτες καὶ ἀγρότες πῆγαν ἐθελοντὲς στὸν Κόκκινο στρατό, στὸ μέτωπο. Τὰ μισὰ σχεδὸν μέλη τοῦ κόμματος καὶ τῆς κομμουνιστικῆς νεολαίας πῆγαν στὸ μέτωπο. Τὸ κόμμα ξεσήκωσε τὸ λαὸ στὸν π ό λ ε μ ο γ ι ὰ τ ὴ ν π α τ ρ ί δ α ἐνάντια στὴν ἐπιδρομὴ τῶν στρατευμάτων τῆς ξενικῆς ἐπέμβασης, ἐνάντια στὶς στάσεις τῶν ἐκμεταλλευτριῶν τάξεων, ποὺ εἶχε ἀνατρέψει ἡ ἐπανάσταση. Τὸ συμβούλιο τῆς ἐργατικῆς καὶ ἀγροτικῆς ἄμυνας, ποὺ ὀργάνωσε ὁ Λένιν, διεύθυνε τὸν ἀνεφοδιασμὸ τοῦ μετώπου σὲ ἀνθρώπους, τρόφιμα, ἱματισμό, ἐξοπλισμό. Τὸ

πέρασμα ἀπὸ τὴν ἐθελοντικὴ στὴν ὑποχρεωτικὴ στρατιωτικὴ θητεία ἔφερε στὸν Κόκκινο στρατὸ ἑκατοντάδες χιλιάδες νέους πολεμιστὲς καὶ σὲ μικρὸ χρονικὸ διάστημα ὁ Κόκκινος στρατὸς ἔφτασε τὸ ἕνα ἑκατομμύριο.

Ἂν καὶ ἡ θέση τῆς χώρας ἦταν δύσκολη καὶ ὁ Κόκκινος στρατὸς νεαρὸς καὶ δὲν εἶχε ἀκόμα κατορθώσει νὰ δυναμώσει, ὕστερα ἀπὸ τὰ μέτρα ποὺ πάρθηκαν γιὰ τὴν ἄμυνα, σημειώθηκαν κιόλας οἱ πρῶτες ἐπιτυχίες. Ὁ στρατηγὸς Κρασνὼφ ἀπωθήθηκε ἀπὸ τὸ Τσαρίτσιν, ποὺ ἦταν βέβαιος πὼς θὰ τὸ καταλάβει καὶ κυνηγήθηκε πέραν ἀπὸ τὸ Ντόν. Ἡ δράση τοῦ στρατηγοῦ Ντενίκιν ἐντοπίστηκε σὲ μικρὴ ἀχτίνα τοῦ βόρειου Καυκάσου καὶ ὁ στρατηγὸς Κορνίλωφ σκοτώθηκε στὶς μάχες μὲ τὸν Κόκκινο στρατό. Οἱ τσεχοσλοβάκοι καὶ οἱ συμμορίες τῶν ἐσέρων καὶ τῶν λευκοφρουρῶν διώχτηκαν ἀπὸ τὸ Καζάν, τὸ Σιμπίρσκ, τὴ Σαμάρα καὶ σπρώχτηκαν πρὸς τὰ Οὐράλια. Τσακίστηκε ἡ ἀνταρσία τοῦ λευκοφρουροῦ Σαβίνκωφ, στὸ Γιαροσλάβ, ποὺ εἶχε οργανωθεῖ ἀπὸ τὸ Λόκαρτ, ἀρχηγὸ τῆς ἀγγλικῆς ἀποστολῆς στὴ Μόσχα καὶ ὁ Λόκαρτ συνελήφθη. Οἱ ἐσέροι, ποὺ εἶχαν δολοφονήσει τοὺς συντρόφους Οὐρίτσκι καὶ Βολοντάρσκι καὶ ἔκαναν ἄνανδρη ἀπόπειρα ἐνάντια στὴ ζωὴ τοῦ Λένιν, γιὰ τὴ λευκή τους αὐτὴ τρομοκρατία κατὰ τῶν μπολσεβίκων ὑποβλήθηκαν στὴν κόκκινη τρομοκρατία καὶ τσακίστηκαν σ' ὅλα τὰ λίγο - πολὺ σημαντικὰ σημεῖα τῆς κεντρικῆς Ρωσίας.

Στὶς μάχες μὲ τὸν ἐχθρὸ ἀτσαλώνονταν καὶ ἀνδρώνονταν ὁ νεαρὸς Κόκκινος στρατός.

Οἱ κομμουνιστὲς ἐπίτροποι, ποὺ δούλευαν τότε μέσα στὸν Κόκκινο στρατό, ἔπαιξαν ἀποφασιστικὸ ρόλο στὴ στερέωση τοῦ στρατοῦ, στὴν πολιτική του διαπαιδαγώγηση, στὸ δυνάμωμα τῆς πολεμικῆς του ἱκανότητας, τῆς πειθαρχίας του.

Τὸ μπολσεβίκικο κόμμα ἔνοιωθε, πὼς οἱ ἐπιτυχίες αὐτὲς τοῦ Κόκκινου στρατοῦ δὲ μποροῦσαν νὰ κρίνουν τὴν ὑπόθεση καὶ εἶνε μόνο οἱ πρῶτες του ἐπιτυχίες. Ἔνοιωθε πὼς ἐπέρχονται καινούριες ἀκόμα πιὸ σοβαρὲς μάχες, πὼς μόνο ὕστερα ἀπὸ μακρόχρονες καὶ σοβαρὲς μάχες μὲ τὸν ἐχθρὸ ἡ χώρα μπορεῖ νὰ πάρει πίσω τὶς χαμένες βάσεις ἀνεφοδιασμοῦ της σὲ τρόφιμα, πρῶτες ὕλες καὶ καύσιμα. Γι αὐτὸ οἱ μπολσεβίκοι ἄρχισαν νὰ προετοιμάζονται ἐντατικὰ γιὰ μακρόχρονο πόλεμο, ἀποφασίζοντας νὰ θέσουν ὅλα τὰ μετόπισθεν στὴν ὑπηρεσία τοῦ μετώπου. Ἡ σοβιετικὴ κυβέρνηση ἐγκαινίασε τὸν π ο λ ε μ ι κ ὸ κ ο μ μ ο υ ν ι σ μ ό. Ἡ σοβιετικὴ ἐξουσία ἔβαλε κάτω ἀπὸ τὸν ἔλεγχό της, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ μεγάλη βιομηχανία καὶ τὴ μεσαία καὶ τὴ μικρὴ βιομηχανία, γιὰ νὰ συγκεντρώσει ἐμπορεύματα μαζικῆς κατανάλωσης καὶ νὰ ἐφοδιάζει τὸ στρατὸ καὶ τὸ χωριό. Καθιέρωσε τὸ μονοπώλιο τοῦ σταριοῦ, ἀπαγόρευσε τὸ ἰδιωτικὸ ἐμπόριο καὶ ἐπέβαλε τὸ παρακράτημα γιὰ νὰ βάλει κάτω ἀπὸ τὸν ἔλεγχό της ὅλα τὰ πλεονάσματα τῶν εἰδῶν διατροφῆς ποὺ κατεῖχαν οἱ ἀγρότες, νὰ συγκεντρώσει τὰ ἀποθέματα σταριοῦ καὶ νὰ ἐφοδιάσει

τὸ στρατὸ καὶ τοὺς ἐργάτες. Τέλος, καθιέρωσε τὴ γενικὴ ὑποχρεωτικὴ ἐργασία γιὰ ὅλες τὶς τάξεις. Ἐπιβάλλοντας στὴν ἀστικὴ τάξη τὴν ἀναγκαστικὴ σωματικὴ ἐργασία καὶ ἐλευθερώνοντας ἔτσι ἐργάτες γιὰ τὴν ἄλλη, τὴν πιὸ σπουδαία, ἐργασία τοῦ μετώπου, τὸ κόμμα πραγματοποιοῦσε τὴν ἀρχὴ «ὅποιος δὲν ἐργάζεται, δὲν τρώει».

Ὅλο αὐτὸ τὸ σύστημα μέτρων, ποὺ τὰ ἐπέβαλαν οἱ ἐξαιρετικὰ δύσκολες συνθῆκες ἄμυνας τῆς χώρας καὶ ποὺ εἶχαν προσωρινὸ χαρακτήρα, ὀνομάστηκε πολεμικὸς κομμουνισμός.

Ἡ χώρα ἑτοιμαζόταν γιὰ μακρόχρονο καὶ σοβαρὸ ἐμφύλιο πόλεμο μὲ τοὺς ἐξωτερικοὺς καὶ ἐσωτερικοὺς ἐχθροὺς τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας. Ἔπρεπε νὰ τριπλασιάσει τὶς δυνάμεις τοῦ στρατοῦ κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1918. Ἔπρεπε νὰ συγκεντρώσει τὰ μέσα γιὰ νὰ ανεφοδιάζει αὐτὸ τὸ στρατό.

Ὁ Λένιν ἔλεγε κεῖνες τὶς μέρες:

> «Εἴχαμε ἀποφασίσει νὰ ἔχουμε τὴν ἄνοιξη ἕνα στρατὸ ἀπὸ ἕνα ἑκατομμύριο ἄντρες. Τώρα μᾶς χρειάζεται ἕνας στρατὸς ἀπὸ τρία ἑκατομμύρια. Μποροῦμε νὰ τὸν ἔχουμε. Καὶ θὰ τὸν ἔχουμε».

2.— ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΗΤΤΑ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ — ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ — ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ 3ης ΔΙΕΘΝΟΥΣ.— 8ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

Ἐνῶ ἡ χώρα τῶν Σοβιὲτ ἑτοιμαζόταν γιὰ τὶς καινούριες μάχες ἐνάντια στὴν ξενικὴ ἐπέμβαση, στὴ Δύση διαδραματίζονταν ἀποφασιστικὰ γεγονότα στὰ μετόπισθεν καὶ στὰ μέτωπα τῶν ἐμπολέμων κρατῶν. Ἡ Γερμανία καὶ ἡ Αὐστρία πνίγονταν στὸ δόκανο τοῦ πολέμου καὶ τῆς ἐπισιτιστικῆς κρίσης. Ἐνῶ ἡ Ἀγγλία, ἡ Γαλλία καὶ ἡ βόρεια Ἀμερικὴ χρησιμοποιούσαν ὅλο καὶ νέες ἐφεδρεῖες, οἱ τελευταῖες πενιχρὲς ἐφεδρεῖες τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Αὐστρίας ἐξαντλούνταν. Ἦταν ὁλοφάνερο πὼς ἡ Γερμανία καὶ ἡ Αὐστρία, ἐξαντλημένες στὸ ἔπακρο, θὰ συντρίβονταν σὲ λίγο.

Ταυτόχρονα στὴ Γερμανία καὶ στὴν Αὐστρία ἔβραζε ἡ λαϊκὴ ἀγανάχτηση ἐνάντια στὸν ἀτέλειωτο καὶ καταστρεπτικὸ πόλεμο, ἐνάντια στὶς ἰμπεριαλιστικὲς κυβερνήσεις αὐτῶν τῶν χωρῶν, ποὺ ὁδήγησαν τὸ λαὸ στὴν ἐξάντληση, στὴν πεῖνα. Ἐδῶ φάνηκε καὶ ἡ ἰσχυρὴ ἐπαναστατικὴ ἐπίδραση ποὺ εἶχε ἡ Ὀχτωβριανὴ ἐπανάσταση, ἡ συναδέλφωση στὸ μέτωπο τῶν σοβιετικῶν στρατιωτῶν μὲ τοὺς αὐστρογερμανοὺς φαντάρους, ἀκόμα πρὶν ἀπὸ τὴν εἰρήνη τοῦ Μπρὲστ-Λιτόφσκ, ἡ ἐπίδραση τέλος τῆς κατάπαυσης τοῦ πολέμου μὲ τὴ σοβιετικὴ Ρωσία καὶ τῆς ὑπογραφῆς εἰρήνης μαζί της. Τὸ παράδειγμα τῆς Ρωσίας, ὅπου ὁ λαὸς εἶχε πετύχει νὰ δώσει τέλος στὸ μισητὸ πόλεμο ἀνατρέποντας τὴν ἰμπεριαλιστική του κυβέρνηση, δὲ μποροῦσε νὰ μὴ χρησιμεύσει σὰν δίδαγμα γιὰ τοὺς αὐστριακοὺς καὶ γερμανοὺς ἐργάτες. Καὶ οἱ γερμανοὶ φαντάροι ποὺ ἦταν στὸ ἀνατολικὸ μέτωπο καὶ ἀργότερα, μετὰ τὴν εἰρήνη τοῦ Μπρὲστ - Λιτόφσκ, στάλθηκαν στὸ δυτικὸ μέτωπο, δὲ μποροῦσε νὰ μὴν ἀπο-

συνθέσουν αὐτοῦ τὸ γερμανικὸ στρατὸ μὲ τὶς διηγήσεις τους γιὰ τὴ συναδέλφωση μὲ τοὺς σοβιετικοὺς φαντάρους καὶ γιὰ τὸ πῶς οἱ σοβιετικοὶ φαντάροι εἶχαν γλυτώσει ἀπὸ τὸν πόλεμο. Ὅσο γιὰ τὸν αὐστριακὸ στρατό, αὐτὸς εἶχε ἀρχίσει νὰ ἀποσυντίθεται ἀκόμα νωρίτερα, ἀπὸ τὶς ἴδιες αἰτίες.

Ὅλ' αὐτὰ τὰ περιστατικὰ δυνάμωσαν τὸν πόθο τῆς εἰρήνης μέσα στὰ γερμανικὰ στρατεύματα, ποὺ δὲν εἶχαν τὴν παλιὰ μαχητική τους ἱκανότητα καὶ ἄρχισαν νὰ ὀπισθοχωροῦν μπροστὰ στὴν πίεση τῶν στρατιῶν τῆς Ἀντάντ. Μέσα στὴν ἴδια τὴ Γερμανία, τὸ Νοέμβρη τοῦ 1918, ξέσπασε ἡ ἐπανάσταση, ποὺ ἀνάτρεψε τὸ Γουλιέλμο καὶ τὴν κυβέρνησή του.

Ἡ Γερμανία ἀναγκάστηκε νὰ ὁμολογήσει πὼς νικήθηκε καὶ ζήτησε εἰρήνη ἀπὸ τὴν Ἀντάντ.

Ἔτσι ἡ Γερμανία, δύναμη πρώτης γραμμῆς, ὑποβιβάστηκε μονομιᾶς σὲ δύναμη δευτερεύουσα.

Γιὰ τὴ σοβιετικὴ ἐξουσία τὸ γεγονὸς αὐτὸ εἶχε κάποια ἀρνητικὴ σημασία, γιατὶ ἔκανε τὰ κράτη τῆς Ἀντάντ, ποὺ ὀργάνωσαν τὴν ἐπέμβαση ἐνάντια στὴ σοβιετικὴ ἐξουσία, κυρίαρχη δύναμη στὴν Εὐρώπη καὶ τὴν Ἀσία, τοὺς ἔδινε τὴ δυνατότητα νὰ ἐντείνουν τὴν ἐπέμβαση καὶ νὰ ὀργανώσουν τὸν ἀποκλεισμὸ τῆς σοβιετικῆς χώρας, νὰ σφίξουν ἀκόμα περισσότερο τὴ θηλειὰ γύρω ἀπὸ τὴ σοβιετικὴ ἐξουσία. Αὐτὸ καὶ ἔγινε, ὅπως θὰ δοῦμε παρακάτω. Ἀπὸ τὸ ἄλλο ὅμως μέρος, τὸ γεγονὸς αὐτὸ εἶχε πιὸ σοβαρὴ θετικὴ σημασία, ποὺ διευκόλυνε ριζικὰ τὴ θέση τῆς σοβιετικῆς χώρας. Πρῶτο, ἡ σοβιετικὴ ἐξουσία μπόρεσε νὰ ἀκυρώσει τὴ ληστρικὴ συνθήκη εἰρήνης τοῦ Μπρὲστ - Λιτόφσκ, νὰ σταματήσει τὶς πληρωμὲς ἐπανορθώσεων καὶ ν' ἀρχίσει ἀνοιχτὸ στρατιωτικὸ καὶ πολιτικὸ ἀγώνα γιὰ νὰ ἀπελευθερώσει ἀπὸ τὸ ζυγὸ τοῦ γερμανικοῦ ἰμπεριαλισμοῦ τὴν Ἐσθονία, τὴ Λεττονία, τὴ Λευκορωσία, τὴ Λιθουανία, τὴν Οὐκρανία, τὴν Ὑπερκαυκασία. Δεύτερο καὶ σπουδαιότερο, τὸ γεγονὸς ὅτι ὑπῆρχε στὸ κέντρο τῆς Εὐρώπης, στὴ Γερμανία, ἕνα δημοκρατικὸ καθεστὼς καὶ σοβιὲτ τῶν ἐργατῶν καὶ στρατιωτῶν βουλευτῶν, θὰ ἐπαναστατικοποιοῦσε—καὶ πραγματικὰ ἐπαναστατικοποίησε — τὶς χῶρες τῆς Εὐρώπης, πρᾶγμα ποὺ δὲ μποροῦσε παρὰ νὰ στερεώσει τὴ θέση τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας στὴ Ρωσία. Εἶνε ἀλήθεια πὼς ἡ ἐπανάσταση στὴ Γερμανία ἦταν ἀστικὴ καὶ ὄχι σοσιαλιστικὴ καὶ τὰ σοβιὲτ ἐκεῖ ἦταν πειθήνια ὄργανα τῆς ἀστικῆς βουλῆς, γιατὶ ἐπικρατούσαν σ' αὐτὰ οἱ σοσιαλδημοκράτες, οἱ συμβιβαστὲς σὰν τοὺς ρώσους μενσεβίκους· κι αὐτὸ κυρίως ἐξηγεῖ τὴν ἀδυναμία τῆς ἐπανάστασης. Πόσο ἀσθενικὴ ἦταν ἐκεῖ ἡ ἐπανάσταση φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸ γεγονός, ὅτι ἄφησε ἀτιμώρητη τὴ δολοφονία γνωστῶν γερμανῶν ἐπαναστατῶν, ὅπως ἡ Ρ. Λούξεμπουργκ καὶ ὁ Κ. Λῆμπνεχτ, ποὺ τοὺς σκότωσαν οἱ γερμανοὶ λευκοφρουροί. Ὡστόσο, ἦταν μιὰ ἐπανάσταση, ὁ Γουλιέλμος εἶχε ἀνατραπεῖ, οἱ ἐργάτες ἔσπασαν τὰ δεσμά τους κι αὐτὸ μονάχα τὸ γεγονὸς δὲ μποροῦσε παρὰ νὰ λύσει τὰ χέρια τῆς ἐπανάστασης στὴ Δύση, δὲ μποροῦσε παρὰ νὰ προκαλέσει ἄνοδο τῆς ἐπανάστασης στὶς εὐρωπαϊκὲς χῶρες.

Στὴν Εὐρώπη ἄρχισε ἡ ἐπαναστατικὴ ἄνοδος. Στὴν Αὐστρία τὸ ἐπαναστατικὸ κίνημα ἔπαιρνε διαστάσεις. Στὴν Οὐγγαρία προκηρύχτηκε ἡ σοβιετικὴ δημοκρατία. Τὸ ἐπαναστατικὸ κῦμα ἔφερε στὴν ἐπιφάνεια τὰ κομμουνιστικὰ κόμματα τῆς Εὐρώπης.

Δημιουργήθηκε τὸ ἔδαφος γιὰ τὴ συνένωση τῶν κομμουνιστικῶν κομμάτων στὴν 3η. τὴν Κομμουνιστικὴ Διεθνή.

Τὸ Μάρτη τοῦ 1919, στὴ Μόσχα, στὸ πρῶτο συνέδριο τῶν κομμουνιστικῶν κομμάτων διαφόρων χωρῶν, μὲ τὴν πρωτοβουλία τοῦ Λένιν καὶ τῶν μπολσεβίκων, ἱδρύθηκε ἡ Κομμουνιστικὴ Διεθνής. Ἂν καὶ ὁ ἀποκλεισμὸς καὶ οἱ καταδιώξεις ἐμπόδισαν πολλοὺς ἀντιπροσώπους νὰ ἔρθουν στὴ Μόσχα, τὸ πρῶτο συνέδριο συγκέντρωσε ὡστόσο ἀντιπροσώπους ἀπὸ τὶς κυριότερες χῶρες τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς. Τὶς ἐργασίες τοῦ συνεδρίου διεύθυνε ὁ Λένιν

Στὴν εἰσήγησή του γιὰ τὴν ἀστικὴ δημοκρατία καὶ τὴ δικτατορία τοῦ προλεταριάτου, ὁ Λένιν ἔδειξε τὴ σημασία τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας, σὰν γνήσιας δημοκρατίας γιὰ τοὺς ἐργαζομένους. Τὸ συνέδριο ψήφισε μιὰ διακήρυξη πρὸς τὸ παγκόσμιο προλεταριάτο, ποὺ καλοῦσε στὴν ἀποφασιστικὴ πάλη γιὰ τὴν προλεταριακὴ δικτατορία, γιὰ τὴ νίκη τῶν σοβιὲτ σ' ὅλες τὶς χῶρες.

Τὸ συνέδριο σχημάτισε τὴν Ἐκτελεστικὴ ἐπιτροπὴ τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς (Ε. Ε. τῆς Κ. Δ.), ἐκτελεστικὸ ὄργανο τῆς 3ης Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς.

Ἔτσι δημιουργήθηκε ἡ διεθνὴς ἐπαναστατικὴ προλεταριακὴ ὀργάνωση νέου τύπου, ἡ Κομμουνιστικὴ Διεθνής, ἡ μαρξιστικὴ - λενινιστικὴ Διεθνής.

Μέσα σὲ ἀντιφατικὲς συνθῆκες, ποὺ ἐνῶ ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος δυνάμωνε ὁ ἀντιδραστικὸς συνασπισμὸς τῶν κρατῶν τῆς Ἀντὰντ ἐνάντια στὴ σοβιετικὴ ἐξουσία. ἀπὸ τὸ ἄλλο εἴχαμε ἐπαναστατικὴ ἄνοδο στὴν Εὐρώπη, κυρίως στὶς νικημένες χῶρες, ποὺ εἶχε πολὺ ἐλαφρώσει τὴ θέση τῆς σοβιετικῆς χώρας, συνῆλθε τὸ Μάρτη τοῦ 1919 τὸ 8ο συνέδριο τοῦ κόμματός μας.

Στὸ συνέδριο παρευρέθηκαν 301 ἀντιπρόσωποι μὲ θετικὴ ψῆφο, ποὺ ἀντιπροσώπευαν 313.766 μέλη τοῦ κόμματος καὶ 102 ἀντιπρόσωποι μὲ συμβουλευτικὴ ψῆφο.

Ἀνοίγοντας τὸ συνέδριο ὁ Λένιν ἀφιέρωσε τὰ πρῶτα λόγια του στὴ μνήμη ἑνὸς ἀπὸ τοὺς καλύτερους ἀγωνιστὲς τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος, τοῦ Σβερντλώφ, ποὺ εἶχε πεθάνει στὶς παραμονὲς τοῦ συνεδρίου.

Τὸ συνέδριο ψήφισε τὸ καινούριο πρόγραμμα τοῦ κόμματος. Τὸ πρόγραμμα δίνει τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ καπιταλισμοῦ καὶ τοῦ ἀνώτατου σταδίου του, τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ. Στὸ πρόγραμμα συγκρίνονται τὰ δύο κρατικὰ συστήματα: τὸ ἀστικοδημοκρατικὸ καὶ τὸ σοβιετικὸ σύστημα. Τὸ πρόγραμμα ὑποδείχνει λεπτομερειακὰ τὰ συγκεκριμένα καθήκοντα τοῦ κόμματος στὴν πάλη γιὰ τὸ σοσιαλισμό: ἀποπεράτωση τῆς ἀπαλλοτρίωσης τῆς ἀστικῆς τάξης, διεύθυνση

τῆς οἰκονομίας τῆς χώρας μὲ βάση ἕνα ἑνιαῖο σοσιαλιστικὸ σχέδιο, συμμετοχὴ τῶν συνδικάτων στὴν ὀργάνωση τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας, σοσιαλιστικὴ πειθαρχία στὴ δουλειά, χρησιμοποίηση εἰδικῶν στὴν ἐθνικὴ οἰκονομία κάτω ἀπὸ τὸν ἔλεγχο τῶν σοβιετικῶν ὀργάνων, βαθμιαῖο καὶ μεθοδικὸ τράβηγμα τῆς μεσαίας ἀγροτιᾶς στὸ ἔργο τῆς σοσιαλιστικῆς ἀνοικοδόμησης.

Τὸ συνέδριο δέχτηκε τὴν πρόταση τοῦ Λένιν νὰ μπεῖ στὸ πρόγραμμα, δίπλα στὸν ὁρισμὸ τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ σὰν ἀνώτατου σταδίου τοῦ καπιταλισμοῦ, ἡ περιγραφὴ τοῦ βιομηχανικοῦ καπιταλισμοῦ καὶ τῆς ἁπλῆς ἐμπορευματικῆς οἰκονομίας, ποὺ ὑπῆρχε στὸ παλιὸ πρόγραμμα, ποὺ εἶχε ψηφιστεῖ στὸ 2ο συνέδριο τοῦ κόμματος. Ὁ Λένιν ἔκρινε ἀναγκαῖο νὰ σημειωθεῖ στὸ πρόγραμμα τὸ πολυσύνθετο τῆς οἰκονομίας μας καὶ νὰ δείχνεται ἡ ὕπαρξη στὴ χώρα μας διαφόρων οἰκονομικῶν σχηματισμῶν, μαζὶ καὶ τῆς μικρῆς ἐμπορευματικῆς οἰκονομίας, ποὺ φορέας της εἶνε ὁ μεσαῖος ἀγρότης. Γι αὐτὸ τὸ λόγο ὁ Λένιν, στὴ συζήτηση τοῦ προγράμματος, ἀντιτάχθηκε ἀποφασιστικὰ στὴν ἀντιμπολσεβίκικη ἄποψη τοῦ Μπουχάριν, ποὺ πρότεινε νὰ σβυστοῦν ἀπὸ τὸ πρόγραμμα τὰ ἄρθρα γιὰ τὸν καπιταλισμό, τὴ μικρὴ ἐμπορευματικὴ παραγωγή, τὴν οἰκονομία τοῦ μεσαίου ἀγρότη. Ἡ ἄποψη τοῦ Μπουχάριν σήμαινε μενσεβίκικη τροτσκιστικὴ ἄρνηση τοῦ ρόλου τοῦ μεσαίου ἀγρότη στὸ χτίσιμο τοῦ σοβιετικοῦ καθεστῶτος. Μαζὶ μ' αὐτὸ ὁ Μπουχάριν ἔσβυνε τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ κουλάκικα στοιχεῖα γεννιοῦνται καὶ ἀναπτύσσονται ἀπὸ τὴ μικρὴ ἐμπορευματικὴ ἀγροτικὴ οἰκονομία.

Ὁ Λένιν ἀντέκρουσε ἐπίσης τὶς ἀντιμπολσεβίκικες ἀπόψεις τοῦ Μπουχάριν καὶ τοῦ Πιατακὼφ πάνω στὸ ἐθνικὸ ζήτημα. Αὐτοὶ ἀντιτάχθηκαν στὸ νὰ περιληφθεῖ στὸ πρόγραμμα παράγραφος γιὰ τὸ δικαίωμα αὐτοδιάθεσης τῶν ἐθνῶν, γιὰ τὴν ἰσοτιμία τῶν ἐθνῶν, μὲ τὸ πρόσχημα πὼς τὸ σύνθημα αὐτὸ ἐμποδίζει τάχα τὴ νίκη τῆς προλεταριακῆς ἐπανάστασης, ἐμποδίζει τὴ συνένωση τῶν προλετάριων τῶν διαφόρων ἐθνοτήτων. Ὁ Λένιν ἀνασκεύασε αὐτὲς τὶς βλαβερὲς ἰμπεριαλιστικὲς καὶ σωβινιστικὲς ἀντιλήψεις τοῦ Μπουχάριν καὶ τοῦ Πιατακώφ.

Σοβαρὸ μέρος στὶς ἐργασίες τοῦ 8ου συνεδρίου τοῦ κόμματος εἶχε τὸ ζήτημα τῆς στάσης ἀπέναντι στὸ μεσαῖο ἀγρότη. Ὕστερα ἀπὸ τὸ γνωστὸ διάταγμα γιὰ τὴ γῆ, τὸ χωριὸ γινόταν ὅλο καὶ περισσότερο χωριὸ τῶν μεσαίων ἀγροτῶν. Οἱ μεσαῖοι ἀγρότες ἀποτελοῦσαν τώρα τὴν πλειοψηφία τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ. Οἱ διαθέσεις καὶ ἡ στάση τῆς μεσαίας ἀγροτιᾶς, ποὺ ταλαντεύονταν ἀνάμεσα στὴν ἀστικὴ τάξη καὶ τὸ προλεταριάτο, εἶχε τεράστια σημασία γιὰ τὶς τύχες τοῦ ἐμφύλιου πολέμου καὶ τῆς σοσιαλιστικῆς ἀνοικοδόμησης. Ἡ ἔκβαση τοῦ ἐμφύλιου πολέμου ἐξαρτόνταν κατὰ μεγάλο μέρος ἀπὸ τὸ ποῦ θὰ κλίνει ὁ μεσαῖος ἀγρότης, ποιὰ τάξη θὰ κατορθώσει νὰ πάρει μὲ τὸ μέρος της τὴ μεσαία ἀγροτιά, τὸ προλεταριάτο ἢ ἡ ἀστικὴ τάξη. Τὸ καλοκαῖρι τοῦ 1918 οἱ τσεχοσλοβάκοι, οἱ λευκοφρουροί, οἱ κουλάκοι, οἱ ἐσέροι,

οἱ μενσεβίκοι, κατόρθωσαν νὰ ἀνατρέψουν τὴ σοβιετικὴ ἐξουσία στὴν περιοχὴ τοῦ Βόλγα, γιατὶ τοὺς ὑποστήριξε μιὰ σημαντικὴ μερίδα τῆς μεσαίας ἀγροτιᾶς. Τὸ ἴδιο ἔγινε καὶ μὲ τὶς στάσεις, ποὺ ὀργάνωσαν οἱ κουλάκοι στὴν κεντρικὴ Ρωσία. Τὸ φθινόπωρο ὅμως τοῦ 1918, μεταστράφηκαν οἱ διαθέσεις τῆς μεσαίας ἀγροτιᾶς πρὸς τὸ μέρος τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας. Ἡ ἀγροτιὰ εἶδε πὼς τὴ νίκη τῶν λευκοφρουρῶν τὴν ἀκολουθεῖ ἡ παλινόρθωση τῆς ἐξουσίας τῶν τσιφλικάδων, ἡ ἀφαίρεση τῆς γῆς ἀπὸ τοὺς ἀγρότες, οἱ ληστεῖες, τὸ κνοῦτο καὶ τὰ βασανιστήρια τῶν ἀγροτῶν. Ἐπίσης καὶ ἡ δράση τῶν ἐπιτροπῶν τῶν φτωχῶν ἀγροτῶν, ποὺ τσάκισαν τοὺς κουλάκους, ἔφερε τὴν ἀλλαγὴ στὴ στάση τῆς ἀγροτιᾶς. Τὸ Νοέμβρη τοῦ 1918 ὁ Λένιν ἔδωσε σχετικὰ τοῦτο τὸ σύνθημα:

«Νὰ μποροῦμε νὰ πετυχαίνουμε συμφωνία μὲ τὸ μεσαῖο ἀγρότη, χωρὶς οὔτε λεπτὸ νὰ ἐγκαταλείπουμε τὴν καταπολέμηση τοῦ κουλάκου καὶ νὰ στηριζόμαστε σταθερὰ μόνο στὴ φτωχολογιά» (*Λένιν*, Ἅπαντα, τ. 23ος, σ. 294).

Βέβαια, οἱ ταλαντεύσεις τῆς μεσαίας ἀγροτιᾶς δὲν ἔπαψαν ὁλότελα, ἀλλὰ ἡ μεσαία ἀγροτιὰ ἦρθε πιὸ κοντὰ στὴν ἐξουσία τῶν Σοβιέτ, ἄρχισε νὰ τὴν ὑποστηρίζει πιὸ σταθερά. Σ' αὐτὸ συνέτεινε πολὺ ἡ πολιτικὴ ἀπέναντι στὴν ἀγροτιά, ποὺ καθόρισε τὸ 8ο συνέδριο τοῦ κόμματος.

Τὸ 8ο συνέδριο σημείωσε στροφὴ στὴν πολιτικὴ τοῦ κόμματος σχετικὰ μὲ τὴ μεσαία ἀγροτιά. Ἡ εἰσήγηση τοῦ Λένιν καὶ οἱ ἀποφάσεις τοῦ κόμματος καθόρισαν καινούρια κομματικὴ γραμμὴ γι αὐτὸ τὸ ζήτημα. Τὸ συνέδριο ζήτησε ἀπὸ τὶς ὀργανώσεις τοῦ κόμματος κι ἀπ' ὅλους τοὺς κομμουνιστὲς νὰ κάνουν αὐστηρὴ διάκριση καὶ νὰ ξεχωρίζουν τὴ μεσαία ἀγροτιὰ ἀπὸ τοὺς κουλάκους, νὰ τὴν τραβᾶν στὸ πλευρὸ τῆς ἐργατικῆς τάξης παρακολουθώντας μὲ προσοχὴ τὶς ἀνάγκες της. Ἔπρεπε νὰ παλέψουν τὴν καθυστέρηση τοῦ μεσαίου ἀγρότη μὲ τὴν πειθὼ καὶ ὄχι μὲ μέσα ἐξαναγκασμοῦ, βίας. Γι αὐτό, τὸ συνέδριο ἔδωσε ἐντολὴ νὰ ἐφαρμοστοῦν σοσιαλιστικὰ μέτρα στὸ χωριὸ (να συστηθοῦν κομμοῦνες, γεωργικοὶ συνεταιρισμοί), δίχως νὰ χρησιμοποιεῖται ἐξαναγκασμός. Σὲ ὅλες τὶς περιστάσεις ὅπου θίγονταν ζωτικὰ συμφέροντα τοῦ μεσαίου ἀγρότη, ἔπρεπε νὰ καταλήγουν στὴν πρακτικὴ συνεννόηση μαζί του, νὰ τοῦ γίνονται ὁρισμένες παραχωρήσεις στὰ μέσα ἐφαρμογῆς τῶν σοσιαλιστικῶν μετασχηματισμῶν. Τὸ συνέδριο πρότεινε νὰ ἐφαρμοστεῖ πολιτικὴ στέρεης συμμαχίας μὲ τὸ μεσαῖο ἀγρότη, διατηρώντας τὸν ἡγετικὸ ρόλο τοῦ προλεταριάτου μέσα σ' αὐτὴ τὴ συμμαχία.

Ἡ καινούρια πολιτικὴ ἀπέναντι στὴ μεσαία ἀγροτιά, ποὺ ὁ Λένιν διακήρυξε στὸ 8ο συνέδριο, ζητοῦσε ἀπὸ τὸ προλεταριάτο νὰ στηριχτεῖ στὴ φτωχὴ ἀγροτιά, νὰ διατηρήσει γερὴ συμμαχία μὲ τὸ μεσαῖο ἀγρότη καὶ να διεξαγάγει τὸν ἀγώνα ἐνάντια στὸν κουλάκο. Ὡς τὸ 8ο συνέδριο τὸ κόμμα γενικὰ ἐφάρμοζε πολιτικὴ οὐδετεροποίησης τοῦ μεσαίου ἀγρότη. Ἤθελε δηλ. νὰ πετύχει νὰ μὴν ταχθεῖ ὁ μεσαῖος ἀγρότης μὲ τὸ μέρος τοῦ

κουλάκου, μὲ τὸ μέρος τῆς ἀστικῆς τάξης γενικά. Μὰ τόρα αὐτὸ δὲν ἦταν ἀρκετό. Τὸ 8ο συνέδριο πέρασε ἀπὸ τὴν πολιτικὴ τῆς οὐδετεροποίησης τοῦ μεσαίου ἀγρότη στὴ στέρεη συμμαχία μαζί του γιὰ τὴν πάλη ἐνάντια στοὺς λευκοφρουροὺς καὶ τὴν ξενικὴ ἐπέμβαση, καθὼς καὶ γιὰ τὴν ἐπιτυχημένη σοσιαλιστικὴ ἀνοικοδόμηση.

Ἡ γραμμὴ ποὺ ἔβαλε τὸ συνέδριο σχετικὰ μὲ τὴ βασικὴ μάζα τῆς ἀγροτιᾶς, τὸ μεσαῖο ἀγρότη, ἔπαιξε ἀποφασιστικὸ ρόλο γιὰ τὴ νίκη στὸν ἐμφύλιο πόλεμο ἐνάντια στὴν ξενικὴ ἐπέμβαση καὶ τοὺς λευκοφρουροὺς ὑπηρέτες της. Τὸ φθινόπωρο τοῦ 1919, ὅταν ἡ ἀγροτιὰ χρειάστηκε νὰ διαλέξει ἀνάμεσα στὴν ἐξουσία τῶν σοβιὲτ καὶ τὸ Ντενίκιν, ὑποστήριξε τὰ σοβιὲτ καὶ ἡ δικτατορία τοῦ προλεταριάτου νίκησε τὸν πιὸ ἐπικίνδυνο ἐχθρό της.

Ξεχωριστὴ θέση στὸ συνέδριο εἶχε τὸ ζήτημα τῆς συγκρότησης τοῦ κόκκινου στρατοῦ. Στὸ συνέδριο ἔκανε τὴν ἐμφάνισή της ἡ λεγόμενη «στρατιωτικὴ ἀντιπολίτευση». Εἶχε στοὺς κόλπους της ὄχι λίγους πρώην «ἀριστεροὺς κομμουνιστές»· μαζὶ ὅμως μὲ τοὺς ἐκπρόσωπους τοῦ τσακισμένου «ἀριστεροῦ κομμουνισμοῦ», ἡ «στρατιωτικὴ ἀντιπολίτευση» περιλάμβανε καὶ στελέχη ποὺ δὲν εἶχαν ποτὲ πάρει μέρος σὲ καμμιὰ ἀντιπολίτευση, ἦταν ὅμως δυσαρεστημένα ἀπὸ τὴν καθοδήγηση τοῦ Τρότσκι στὸ στρατό. Οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς στρατιωτικοὺς ἀντιπροσώπους ἦταν πολὺ δυσαρεστημένοι μὲ τὸν Τρότσκι, μὲ τὸ θαυμασμό του γιὰ τοὺς στρατιωτικοὺς εἰδικοὺς τοῦ παλιοῦ τσαρικοῦ στρατοῦ, ποὺ ἕνα μέρος τους μᾶς εἶχε προδόσει ἀνοιχτὰ στὸν ἐμφύλιο πόλεμο, μὲ τὴν ἀγέρωχη καὶ ἐχθρικὴ στάση τοῦ Τρότσκι γιὰ τὰ παλιὰ μπολσεβίκικα στελέχη στὸ στρατό. Στὸ συνέδριο ἀναφέρθηκαν παραδείγματα «ἀπὸ τὴν πράξη», ποὺ ἔδειχναν πὼς ὁ Τρότσκι δοκίμασε νὰ τουφεκίσει μιὰ σειρὰ ὑπεύθυνους κομμουνιστὲς στρατιωτικοὺς τοῦ μετώπου ποὺ δὲν τοῦ ἄρεσαν, βοηθώντας ἔτσι τὸν ἐχθρὸ καὶ μόνο ἡ ἐπέμβαση τῆς Κεντρικῆς ἐπιτροπῆς καὶ οἱ διαμαρτυρίες τῶν στελεχῶν τοῦ στρατοῦ εἶχαν προλάβει τὴν ἐκτέλεση αὐτῶν τῶν συντρόφων.

Ἡ «στρατιωτικὴ ἀντιπολίτευση» ὅμως, παλεύοντας ἐνάντια στὴ διαστρέβλωση τῆς στρατιωτικῆς πολιτικῆς τοῦ κόμματος ἀπὸ τὸν Τρότσκι, ὑπεράσπιζε ὡστόσο λαθεμένες ἀπόψεις σὲ μιὰ σειρὰ ζητήματα τῆς συγκρότησης τοῦ στρατοῦ. Ὁ Λένιν καὶ ὁ Στάλιν ἀντίκρουσαν ἀποφασιστικὰ τὴ «στρατιωτικὴ ἀντιπολίτευση», ποὺ ὑπεράσπιζε τὶς ἐπιβιώσεις τοῦ παρτιζάνικου πνεύματος μέσα στὸ στρατὸ καὶ ἀντιμάχονταν τὴ δημιουργία τακτικοῦ κόκκινου στρατοῦ, τὴ χρησιμοποίηση εἰδικῶν στρατιωτικῶν, τὴ σιδερένια ἐκείνη πειθαρχία, ποὺ χωρὶς αὐτὴ δὲ μπορεῖ νὰ ὑπάρξει πραγματικὸς στρατός. Ἀπαντώντας στὴ «στρατιωτικὴ ἀντιπολίτευση», ὁ σύντροφος Στάλιν ζήτησε νὰ δημιουργηθεῖ τακτικὸς στρατός, διαποτισμένος μὲ τὸ πνεῦμα τῆς αὐστηρότατης πειθαρχίας.

«Ἢ θὰ δημιουργήσουμε πραγματικὸ ἐργατοαγροτικό, κυρίως ἀγρο-

τικό, αὐστηρὰ πειθαρχημένο στρατὸ καὶ θὰ ὑπερασπίσουμε τὴ δημοκρατία, ἢ θὰ χαθοῦμε», ἔλεγε ὁ σ. Στάλιν.

Τὸ συνέδριο ἀπόρριψε μιὰ σειρὰ προτάσεις τῆς «στρατιωτικῆς ἀντιπολίτευσης» καὶ ταυτόχρονα χτύπησε τὸν Τρότσκι, ἀπαιτώντας νὰ βελτιωθεῖ ἡ δουλειὰ τῶν κεντρικῶν στρατιωτικῶν ὀργανισμῶν καὶ νὰ δυναμώσει ὁ ρόλος τῶν κομμουνιστῶν μέσα στὸ στρατό.

Οἱ ἐργασίες τῆς στρατιωτικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ συνεδρίου, κατάληξαν σὲ μιὰν ὁμόφωνη ἀπόφαση τοῦ συνεδρίου γιὰ τὸ στρατιωτικὸ ζήτημα.

Οἱ ἀποφάσεις τοῦ συνεδρίου δυνάμωσαν τὸν Κόκκινο στρατὸ καὶ τὸν ἔφεραν ἀκόμα πιὸ κοντὰ στὸ κόμμα.

Στὸ συνέδριο ἐξετάστηκε παραπέρα τὸ ζήτημα γιὰ τὴ συγκρότηση τοῦ κόμματος καὶ τῶν σοβιέτ, γιὰ τὸν ἡγετικὸ ρόλο τοῦ κόμματος στὴ δουλειὰ τῶν σοβιέτ. Στὴ συζήτηση αὐτοῦ τοῦ ζητήματος τὸ συνέδριο χτύπησε τὴν ὀππορτουνιστικὴ ὁμάδα Σαπρόνωφ - Ὀσίνσκυ, ποὺ ἀρνούνταν τὸν ἡγετικὸ ρόλο τοῦ κόμματος στὴ δουλειὰ τῶν σοβιέτ.

Τέλος, μπροστὰ στὴν τεράστια εἰσροὴ καινούριων μελῶν στὸ κόμμα, τὸ συνέδριο πῆρε ἀπόφαση νὰ βελτιωθεῖ ἡ κοινωνικὴ σύνθεση τοῦ κόμματος καὶ νὰ γίνει νέα ἀπογραφή τους.

Αὐτὴ ἦταν ἡ ἀρχὴ γιὰ τὸ πρῶτο ξεκαθάρισμα στὶς γραμμὲς τοῦ κόμματος.

3 — ΔΥΝΑΜΩΜΑ ΤΗΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ.— ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ.— ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΚΟΛΤΣΑΚ ΚΑΙ ΤΣΑΚΙΣΜΑ ΤΟΥ.— ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΝΤΕΝΙΚΙΝ ΚΑΙ ΤΣΑΚΙΣΜΑ ΤΟΥ — ΤΡΙΜΗΝΗ ΑΝΑΠΑΥΛΑ.— 9ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

Τὰ κράτη τῆς Ἀντάντ, ἔχοντας νικήσει τὴ Γερμανία καὶ τὴν Αὐστρία, ἀποφάσισαν νὰ ρίξουν ἰσχυρὲς στρατιωτικὲς δυνάμεις ἐνάντια στὴ σοβιετικὴ χώρα. Μετὰ τὴν ἧττα τῆς Γερμανίας καὶ τὴν ἀποχώρηση τῶν στρατευμάτων της ἀπὸ τὴν Οὐκρανία καὶ τὴν Ὑπερκαυκασία, οἱ ἀγγλογάλλοι πῆραν τὴ θέση τῆς Γερμανίας, φέρνοντας τὸ στόλο τους στὴ Μαύρη θάλασσα καὶ ἀποβιβάζοντας τὸ στρατό τους στὴν Ὀδησσὸ καὶ τὴν Ὑπερκαυκασία. Τὸ ξεφάντωμα τῶν ἐπιδρομέων τῆς Ἀντάντ στὶς κατεχόμενες περιοχὲς ἔφτασε σὲ τέτιο σημεῖο ἀγριότητας, ποὺ δὲ δίσταζαν νὰ τουφεκίζουν ὁλόκληρες ὁμάδες ἐργάτες καὶ ἀγρότες. Στὸ τέλος ὕστερα ἀπὸ τὴν κατάληψη τοῦ Τουρκεστάν, τὸ θράσος τῶν ἐπιδρομέων ἔφτασε στὸ σημεῖο νὰ πάρουν μαζί τους, πέρα ἀπὸ τὴν Κασπία, 26 μπολσεβίκους ἡγέτες τοῦ Βακοῦ, τοὺς συντρόφους Σαουμιάν, Φιολέτωφ Δζαπαρίτζε, Μαλύγκιν, Ἀζιζμπέκωφ, Κοργκάνωφ καὶ ἄλλους καὶ μὲ τὴν βοήθεια τῶν ἐσέρων νὰ τοὺς τουφεκίσουν ἀπάνθρωπα.

Ὕστερα ἀπὸ λίγο οἱ ἐπιδρομεῖς κήρυξαν τὸν ἀποκλεισμὸ τῆς Ρωσίας. Οἱ θαλάσσιοι καὶ ἄλλοι δρόμοι ἐπικοινωνίας μὲ τὸν ἔξω κόσμο κόπηκαν. Ἔτσι ἡ χώρα τῶν Σοβιὲτ κυκλώθηκε σχεδὸν ἀπὸ παντοῦ.

'Εκείνη τὴν ἐποχὴ ἡ 'Αντὰντ στήριζε τὴν κυριότερη ἐλπίδα της στὸ ναύαρχο Κολτσάκ, ἐγκάθετο τῆς 'Αντὰντ στὴ Σιβηρία, στὸ "Ομσκ. 'Ο Κολτσὰκ ἀνακηρύχτηκε «ὕπατος κυβερνήτης τῆς Ρωσσίας». "Ολη ἡ ἀντεπανάσταση τῆς Ρωσίας ὑπάγονταν στὶς διαταγές του.

"Ετσι τὸ ἀνατολικὸ μέτωπο ἔγινε τὸ κυριότερο μέτωπο. Τὴν ἄνοιξη τοῦ 1919 ὁ Κολτσάκ, ποὺ εἶχε μαζέψει ἰσχυρὸ στρατὸ ἔφτασε σχεδὸν ὡς τὸ Βόλγα. 'Ενάντια στὸν Κολτσὰκ τάχτηκαν οἱ δυνάμεις τῶν μπολσεβίκων, κινητοποιήθηκε ἡ Κομμουνιστικὴ Νεολαία καὶ ἐργάτες. Τὸν 'Απρίλη τοῦ 1919, ὁ Κολτσὰκ ἔπαθε σοβαρὴ ἧττα ἀπὸ τὸν Κόκκινο στρατό. Γρήγορα ἄρχισε ἡ ὑποχώρηση τοῦ στρατοῦ του σὲ ὅλη τὴ γραμμὴ τοῦ μετώπου.

Στὸ ὀξύτερο σημεῖο τῆς ἐπιθετικῆς δράσης τοῦ Κόκκινου στρατοῦ στὸ ἀνατολικὸ μέτωπο, ὁ Τρότσκι πρότεινε ἕνα ὕποπτο σχέδιο: νὰ σταματήσουμε μπροστὰ στὰ Οὐράλια, νὰ διακόψουμε τὴν καταδίωξη τῶν δυνάμεων τοῦ Κολτσὰκ καὶ νὰ ρίξουμε τὸ στρατὸ ἀπὸ τὸ ἀνατολικὸ στὸ νότιο μέτωπο. 'Η Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ κόμματος, ποὺ καταλάβαινε πολὺ καλὰ πὼς δὲν πρέπει ν' ἀφήσουμε στὰ χέρια τοῦ Κολτσὰκ τὰ Οὐράλια καὶ τὴ Σιβηρία, ὅπου θα μποροῦσε μὲ τὴ βοήθεια τῶν γιαπωνέζων καὶ τῶν ἄγγλων νὰ συνέλθει καὶ νὰ ξαναστυθεῖ στὰ πόδια του, ἀπόρριψε αὐτὸ τὸ σχέδιο καὶ ἔδωσε τὴν ἐντολὴ νὰ συνεχιστεῖ ἡ ἐπίθεση. 'Ο Τρότσκι παραιτήθηκε γιατὶ διαφωνοῦσε μὲ τὴν ἐντολὴ αὐτή. 'Η Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ δὲ δέχτηκε τὴν παραίτηση τοῦ Τρότσκι, τὸν ὑποχρέωσε ὅμως ταυτόχρονα νὰ πάψει χωρὶς ἀναβολὴ νὰ συμμετέχει στὴ διεύθυνση τῶν ἐπιχειρήσεων στὸ ἀνατολικὸ μέτωπο. 'Η ἐπίθεση τοῦ Κόκκινου στρατοῦ ἐνάντια στὸν Κολτσὰκ ξαπολύθηκε μὲ μεγαλύτερη ἔνταση. 'Ο Κόκκινος στρατὸς προξένησε σειρὰ καινούριες ἧττες στὸν Κολτσὰκ καὶ ἀπελευθέρωσε ἀπὸ τοὺς λευκοὺς τὰ Οὐράλια καὶ τὴ Σιβηρία, ὅπου τὸν Κόκκινο στρατὸ τὸν ὑποστήριξε ἕνα γερὸ παρτιζάνικο κίνημα, ποὺ εἶχε φουντώσει στὰ μετόπισθεν τῶν λευκῶν.

Τὸ καλοκαίρι τοῦ 1919, οἱ ἰμπεριαλιστὲς ἀνάθεσαν στὸ στρατηγὸ Γιούντενιτς, ποὺ βρισκόταν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς ἀντεπανάστασης στὰ βορειοδυτικὰ (στὶς Βαλτικὲς χῶρες, κάτω ἀπὸ τὴν Πετρούπολη) νὰ τραβήξει τὴν προσοχὴ τοῦ Κόκκινου στρατοῦ ἀπὸ τὸ ἀνατολικὸ μέτωπο, ξαπολώντας ἐπίθεση ἐνάντια στὴν Πετρούπολη. Ἡ φρουρὰ δυὸ ὀχυρῶν, ποὺ προάσπιζαν τὴν Πετρούπολη, παρασύρθηκε ἀπὸ τὴν ἀντεπαναστατικὴ ζύμωση τῶν πρώην ἀξιωματικῶν καὶ στασίασε ἐνάντια στὴν ἐξουσία τῶν Σοβιέτ· στὸ ἐπιτελεῖο ἐπίσης τοῦ μετώπου ἀνακαλύφτηκε ἀντεπαναστατικὴ συνωμοσία. 'Ο ἐχθρὸς ἀπειλοῦσε τὴν Πετρούπολη. Μὲ τὰ μέτρα ὅμως ποὺ πῆρε ἡ σοβιετικὴ ἐξουσία μὲ τὴ βοήθεια τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν ναυτῶν, τὰ στασιαστικὰ ὀχυρὰ ἀπελευθερώθηκαν ἀπὸ τοὺς λευκοφρουροὺς καὶ τὰ στρατεύματα τοῦ Γιούντενιτς κατανικήθηκαν κι ὁ ἴδιος ὁ Γιούντενιτς ἀπωθήθηκε στὴν 'Εσθονία.

'Η ἧττα τοῦ Γιούντενιτς στὴν Πετρούπολη διευκόλυνε τὸν ἀγώνα ἐνάν-

τια στὸν Κολτσάκ. Στὰ τέλη τοῦ 1919 ὁ στρατὸς τοῦ Κολτσὰκ εἶχε τελικὰ συντριβεῖ. Ὁ ἴδιος ὁ Κολτσὰκ πιάστηκε καὶ τουφεκίσθηκε στὸ Ἰρκούτσκ μὲ καταδικαστικὴ ἀπόφαση τῆς ἐπαναστατικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἔτσι τελείωσε ἡ ὑπόθεση καὶ μὲ τὸν Κολτσάκ.

Στὴ Σιβηρία ὁ λαὸς τραγουδοῦσε αὐτὸ τὸ τραγουδάκι γιὰ τὸν Κολτσάκ:

«Στολὴ ἐγγλέζικη	«Ἡ στολὴ ξέφτυσε,
«Γαλλικη ἐπωμίδα,	«Ἡ ἐπωμίδα ἔπεσε,
«Καπνὸς γιαπωνέζικος.	«Δὲν ἔμεινε καπνος,
«Κυβερνήτης τοῦ Ὄμσκ»	«Ὁ κυβερνήτης σκαστος».

Οἱ ἐπιδρομεῖς, βλέποντας πὼς ὁ Κολτσὰκ δὲ δικαίωσε τις ἐλπίδες ποὺ εἶχαν στηρίξει πάνω του, τροποποίησαν τὸ σχέδιο ἐπίθεσής τους κατὰ τῆς σοβιετικῆς δημοκρατίας. Ἀναγκάστηκαν νὰ ἀποσύρουν ἀπὸ τὴν Ὀδησσὸ τὰ ἀγήματα τῆς ἐπέμβασης, γιατὶ καθὼς ἔρχονταν σὲ ἐπαφὴ μὲ τὰ στρατεύματα τῆς σοβιετικῆς δημοκρατίας, μολύνονταν ἀπὸ τὸ ἐπαναστατικὸ πνεῦμα καὶ ἄρχιζαν νὰ ξεσηκώνονται ἐνάντια στοὺς ἰμπεριαλιστὲς κυρίους τους. Ἔτσι στὴν Ὀδησσὸ ἐξεγέρθηκαν οἱ γάλλοι ναῦτες, μὲ ἀρχηγὸ τὸν Ἀντρὲ Μαρτύ. Γι αὐτό, ὕστερα ἀπο τὸ τσάκισμα τοῦ Κολτσάκ, ἡ Ἀντὰντ ἔστρεψε τὴν κυριότερη προσοχή της στὸ στρατηγὸ Ντενίκιν, συνένοχο τοῦ Κορνίλωφ καὶ ὀργανωτὴ τοῦ «ἐθελοντικοῦ στρατοῦ». Ὁ Ντενίκιν δροῦσε ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ἐνάντια στὴν ἐξουσία τῶν σοβιὲτ στὸ νότο, στὴν περιοχὴ τοῦ Κουμπάν. Ἡ Ἀντὰντ ἐφοδίασε τὸ στρατό του μὲ μεγάλες ποσότητες ὅπλα καὶ πολεμοφόδια καὶ τὸν κίνησε πρὸς τὸ βορρᾶ, ἐνάντια στὴ σοβιετικὴ ἐξουσία.

Ἔτσι τὸ νότιο μέτωπο ἔγινε τώρα τὸ κύριο μέτωπο. Ὁ Ντενίκιν ἄρχισε τὴ μεγάλη του ἐκστρατεία ἐνάντια στὴ σοβιετικὴ ἐξουσία τὸ καλοκαῖρι τοῦ 1919. Ὁ Τρότσκι εἶχε ξεχαρβαλώσει τὴ δουλειὰ στὸ νότιο μέτωπο καὶ τὰ στρατεύματά μας πάθαιναν ἥττα πάνω σὲ ἥττα. Στὰ μέσα τοῦ Ὀχτώβρη οἱ λευκοὶ εἶχαν κυριεύσει ὅλη τὴν Οὐκρανία, πῆραν τὸ Ὀρὲλ καὶ ζύγωναν πρὸς τὴν Τοῦλα, ποὺ ἐφοδίαζε τὸ στρατό μας μὲ σφαῖρες, τουφέκια καὶ πολυβόλα. Οἱ λευκοὶ πλησίαζαν στὴ Μόσχα. Ἡ θέση τῆς σοβιετικῆς δημοκρατίας γινόταν περισσότερο ἀπὸ σοβαρή. Τὸ κόμμα σήμανε συναγερμὸ καὶ κάλεσε τὸ λαὸ στὴν ἀντίσταση. Ὁ Λένιν ἔρριξε τὸ σύνθημα: «Ὅλοι στὸν ἀγώνα ἐνάντια στὸ Ντενίκιν!» Ἐμψυχωμένοι ἀπὸ τοὺς μπολσεβίκους, οἱ ἐργάτες κ' οἱ ἀγρότες ἐντείναν ὅλες τὶς δυνάμεις γιὰ νὰ συντρίψουν τὸν ἐχθρό.

Ἡ Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ ἔστειλε στὸ νότιο μέτωπο τοὺς συντρόφους Στάλιν, Βοροσίλωφ, Ὀρτζονικίτζε, Μπουντιόνι, γιὰ νὰ ὀργανώσουν τὴ συντριβὴ τοῦ Ντενίκιν. Ὁ Τρότσκι ἀπομακρύνθηκε ἀπὸ τὴ διεύθυνση τῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ Κόκκινου στρατοῦ στὸ νότο. Πρὶν φτάσει ὁ σ. Στάλιν, ἡ διοίκηση τοῦ νοτιου μετώπου εἶχε ἐπεξεργαστεῖ ἕνα σχέδιο μαζὶ μὲ τὸν Τρότσκι. Τὸ σχέδιο πρόβλεπε τὸ κύριο χτύπημα ἐνάντια στὸ Ντενίκιν ἀπὸ τὸ Τσαρίτσιν πρὸς Νοβοροσίσκ ἀνάμεσα ἀπὸ τὶς στέππες τοῦ Ντόν, ὅπου ὁ Κόκκινος στρατὸς

θὰ συναντοῦσε μιὰ περιοχὴ ὁλότελα χωρὶς δρόμους καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ περνᾶ ἀπὸ ἐπαρχίες μὲ πληθυσμὸ ἀπὸ κοζάκους, ποὺ σημαντικὸ μέρος τους βρισκόταν τότε κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιρροὴ τῶν λευκοφρουρῶν. Ὁ σ. Στάλιν ὑπόβαλε σὲ αὐστηρὴ κριτικὴ αὐτὸ τὸ σχέδιο καὶ πρότεινε στὴν Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ τὸ δικό του σχέδιο γιὰ τὴ συντριβὴ τοῦ Ντενίκιν : τὸ κύριο χτύπημα νὰ κατευθυνθεῖ ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ Χάρκοβο—κοιλάδα τοῦ Ντονὲτς-Ροστόβ. Τὸ σχέδιο αὐτὸ ἐξασφάλιζε τὴ γρήγορη προώθηση τῶν στρατευμάτων μας ἐνάντια στὸ Ντενίκιν, γιατὶ ἦταν ἔκδηλη ἡ συμπάθεια τοῦ πληθυσμοῦ στὸ δρόμο τῆς προώθησης τοῦ στρατοῦ μας μέσα ἀπὸ ἐργατικὲς καὶ ἀγροτικὲς ἐπαρχίες. Ἐκτὸς ἀπ' αὐτό, στὴν περιοχὴ αὐτὴ ὑπῆρχε πλούσιο δίχτυ ἀπὸ σιδηροδρομικὲς γραμμὲς κι αὐτὸ ἔδινε τὴ δυνατότητα νὰ ἐξασφαλιστεῖ ὁ κανονικὸς ἐφοδιασμὸς τοῦ στρατοῦ μας μὲ ὅλα τὰ ἀπαραίτητα ἐφόδια. Τέλος, τὸ σχέδιο αὐτὸ ἔκανε δυνατὸ νὰ ἀπελευθερωθεῖ ἡ κοιλάδα τοῦ Ντονὲτς καὶ νὰ ἐξασφαλιστοῦν καύσιμα γιὰ τὴ χώρα μας.

Ἡ Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ κόμματος ἐνέκρινε τὸ σχέδιο τοῦ συντρόφου Στάλιν. Τὸ δεύτερο δεκαπενθήμερο τοῦ Ὀχτώβρη 1919, ὕστερα ἀπὸ λυσσώδικη ἀντίσταση, ὁ Ντενίκιν τσακίστηκε ἀπὸ τὸν Κόκκινο στρατὸ σὲ ἀποφασιστικὲς μάχες στὸ Ὀρὲλ καὶ στὸ Βορονέζ. Ὁ Ντενίκιν ἄρχισε νὰ ὑποχωρεῖ γρήγορα, ἔπειτα τράβηξε πρὸς τὰ νότια, καταδιωκόμενος ἀπὸ τὰ στρατεύματά μας. Στὶς ἀρχὲς τοῦ 1920, ὅλη ἡ Οὐκρανία καὶ ὁ βόρειος Καύκασος εἶχαν ἀπαλλαχτεῖ ἀπὸ τοὺς λευκούς.

Ἐνῶ διαρκοῦσαν οἱ ἀποφασιστικὲς μάχες τοῦ νότιου μετώπου, οἱ ἰμπεριαλιστὲς ξανάριξαν τὸ σῶμα στρατοῦ τοῦ Γιούντενιτς κατὰ τῆς Πετρούπολης γιὰ νὰ περισπάσουν τὶς δυνάμεις μας ἀπὸ τὰ νότια καὶ νὰ ξαλαφρώσουν ἔτσι τὴ θέση τῶν στρατευμάτων τοῦ Ντενίκιν. Οἱ λευκοὶ πλησίασαν τὴν ἴδια τὴν Πετρούπολη. Τὸ ἡρωικὸ προλεταριάτο τῆς Πετρούπολης πρόταξε τὰ στήθη του γιὰ νὰ ὑπερασπίσει τὴν πρώτη πόλη τῆς ἐπανάστασης. Ὅπως πάντα, οἱ κομμουνιστὲς ἦταν στὶς πρῶτες γραμμές. Ὕστερα ἀπὸ πεισματωμένες μάχες, οἱ λευκοὶ τσακίστηκαν καὶ πετάχτηκαν ξανὰ πέρα ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς χώρας μας, στὴν Ἐσθονία.

Ἔτσι τελείωσε ἡ ὑπόθεση καὶ μὲ τὸ Ντενίκιν.

Ἅμα τσακίστηκαν ὁ Κολτσὰκ καὶ ὁ Ντενίκιν ἔγινε μιὰ ἀνάπαυλα. Ὅταν οἱ ἰμπεριαλιστὲς εἶδαν πὼς οἱ λευκὲς στρατιὲς ἔχουν ἡττηθεῖ, πὼς ἡ ἐπέμβαση δὲν πετυχαίνει καὶ ἡ σοβιετικὴ ἐξουσία στερεώνεται σ' ὅλη τὴ χώρα καὶ πὼς στὴ δυτικὴ Εὐρώπη αὐξαίνει ἡ ἀγανάχτηση τῶν ἐργατῶν γιὰ τὴν ἔνοπλη ἐπέμβαση ἐνάντια στὴ σοβιετικὴ δημοκρατία, ἄρχισαν ν' ἀλλάζουν στάση ἀπέναντι στὸ σοβιετικὸ κράτος. Τὸ Γεννάρη τοῦ 1920 ἡ Ἀγγλία, ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἰταλία ἀποφάσισαν νὰ σταματήσουν τὸν ἀποκλεισμὸ τῆς σοβιετικῆς Ρωσίας.

Αὐτὸ ἦταν ἕνα σοβαρὸ ρῆγμα στὸ τεῖχος τῆς ἐπέμβασης.

Φυσικὰ αὐτὸ δὲ σήμαινε πὼς τὸ σοβιετικὸ κράτος εἶχε ἀπαλλαγεῖ πιὰ ἀπὸ τὴν ἐπέμβαση καὶ τὸν ἐμφύλιο πόλεμο. Ἐξακολουθοῦσε νὰ ὑπάρχει ὁ κίνδυνος ἐπίθεσης ἀπὸ τὴν ἰμπεριαλιστικὴ Πολωνία. Οἱ ἐπιδρομεῖς δὲν εἶχαν ἀκόμα διωχτεῖ ὁλότελα ἀπὸ τὴν Ἄπω Ἀνατολή, τὴν Ὑπερκαυκασία καὶ τὴν Κριμαία. Ἡ χώρα ὅμως τῶν σοβιὲτ πέτυχε μιὰ προσωρινὴ ἀνάπαυλα καὶ μπόρεσε νὰ ἀφιερώσει περισσότερες δυνάμεις στὴν ἀνόρθωση τῆς οἰκονομίας. Τὸ κόμμα μποροῦσε τώρα ν' ἀσχοληθεῖ μὲ τὰ οἰκονομικὰ προβλήματα.

Τὸν καιρὸ τοῦ ἐμφύλιου πολέμου πολλοὶ εἰδικευμένοι ἐργάτες ἔφυγαν ἀπὸ τὴν παραγωγή, γιατὶ εἶχαν κλείσει οἱ φάμπρικες καὶ τὰ ἐργοστάσια. Τώρα τὸ κόμμα ξαναγύριζε αὐτοὺς τοὺς ἐργάτες στὴν παραγωγή, γιὰ νὰ δουλέψουν ἀνάλογα μὲ τὴν εἰδικότητά τους. Κάμποσες χιλιάδες κομμουνιστὲς ἀφιερώθηκαν εἰδικὰ στὴν ἀποκατάσταση τῶν μεταφορῶν, ποὺ βρισκόνταν σὲ δύσκολη θέση. Χωρὶς τὴν ἀποκατάσταση τῶν μεταφορῶν δὲ μποροῦσε νὰ γίνει σοβαρὴ δουλειὰ γιὰ τὴν ἀνόρθωση τῶν κυριότερων κλάδων τῆς βιομηχανίας. Ἡ ἐπισιτιστικὴ δουλειὰ δυνάμωσε καὶ καλυτέρεψε. Ἄρχισε ἡ ἐπεξεργασία τοῦ σχεδίου ἠλεκτροκίνησης τῆς Ρωσίας. Στὰ ὅπλα βρισκόνταν πέντε ἑκατομμύρια κόκκινοι φαντάροι, ποὺ δὲ μποροῦσε ἀκόμα νὰ ἀπολυθοῦν ἐξ αἰτίας τοῦ κινδύνου πολέμου. Γι' αὐτὸ ὁρισμένες μονάδες τοῦ Κόκκινου στρατοῦ μετατράπηκαν σὲ στρατιὲς ἐργασίας καὶ χρησιμοποιήθηκαν στὸν τομέα τῆς οἰκονομικῆς οἰκοδόμησης. Τὸ Συμβούλιο τῆς ἐργατοαγροτικῆς ἄμυνας μετατράπηκε σὲ Συμβούλιο ἐργασίας καὶ ἄμυνας. Σὰν βοηθητικό του ὄργανο σχηματίσθηκε ἡ Κρατικὴ ἐπιτροπὴ σχεδίου (Γκοσπλάν).

Αὐτὴ ἦταν ἡ κατάσταση ὅταν ἄνοιξε τὸ 9ο συνέδριο τοῦ κόμματος, τὸ Μάρτη τοῦ 1920.

Στὸ συνέδριο ἦταν 554 ἀντιπρόσωποι μὲ θετικὴ ψῆφο, ποὺ ἐκπροσωποῦσαν 611.978 μέλη τοῦ κόμματος καὶ 162 ἀντιπρόσωποι μὲ συμβουλευτικὴ ψῆφο.

Τὸ συνέδριο καθόρισε τὰ ἄμεσα οἰκονομικὰ καθήκοντα τῆς χώρας στοὺς τομεῖς τῶν μεταφορῶν καὶ τῆς βιομηχανίας καὶ τόνισε ἰδιαίτερα τὴν ἀνάγκη τῆς συμμετοχῆς τῶν ἐπαγγελματικῶν σωματείων στὴν οἰκονομικὴ ἀνόρθωση.

Τὸ συνέδριο ἔδωσε ἰδιαίτερη προσοχὴ στὸ ἑνιαῖο οἰκονομικὸ σχέδιο, ποὺ πρόβλεπε σὲ πρώτη γραμμὴ τὴν ἀνόρθωση τῶν μεταφορῶν, τῆς παραγωγῆς καυσίμων, τῆς μεταλλουργίας. Στὸ σχέδιο αὐτὸ ἡ κυριότερη θέση ἀνῆκε στὸ ζήτημα τῆς ἠλεκτροκίνησης ὅλης τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, ποὺ ὁ Λένιν ἔβαλε μπρὸς σὰν «μεγάλο πρόγραμμα γιὰ 20 ἢ 30 χρόνια». Πάνω σ' αὐτὴ τὴ βάση καταστρώθηκε ἀργότερα τὸ περίφημο σχέδιο ΓΟΕΛΡΟ (Κρατικὸ σχέδιο γιὰ τὴν ἠλεκτροκίνηση τῆς Ρωσίας), ποὺ σήμερα ἔχει ἀπὸ καιρὸ ὑπερεκτελεστεῖ.

Τὸ συνέδριο χτύπησε τὴν ἀντικομματικὴ ὁμάδα τοῦ «δημοκρατικοῦ συγκεντρωτισμοῦ» ποὺ ἀντιτάσσονταν στὴ μονοπρόσωπη διεύθυνση καὶ τὴν προσωπικὴ εὐθύνη τῶν διευθυντῶν στὴ βιομηχανία καὶ ὑπεράσπιζε τὴν ἀπεριόρι-

στη «συλλογικότητα» καὶ τὸ ἀνεύθυνο στὴ διεύθυνση τῆς βιομηχανίας. Τὸν κυριότερο ρόλο σ' αὐτὴ τὴν ἀντικομματικὴ ὁμάδα τὸν ἔπαιζαν οἱ Σαπρόνωφ, 'Οσίνσκι, Β. Σμυρνώφ. Στὸ συνέδριο τοὺς ὑποστήριξαν ὁ Τρότσκι καὶ ὁ Τόμσκι.

4.— ΕΠΙΘΕΣΗ ΤΩΝ ΠΟΛΩΝΩΝ ΜΕΓΑΛΟΓΑΙΟΚΤΗΜΟΝΩΝ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗ ΧΩΡΑ. — ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΒΡΑΓΚΕΛ.— ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ

Παρ' ὅλο ποὺ συντρίφτηκαν ὁ Κολτσὰκ καὶ ὁ Ντενίκιν καὶ ἡ σοβιετικὴ χώρα πλάταινε ὁλοένα τὸ ἔδαφος της, ἀπελευθερώνοντας ἀπὸ τοὺς λευκοὺς καὶ τοὺς ἐπιδρομεῖς τὴν περιοχὴ τοῦ Βορρᾶ, τὸ Τουρκεστάν, τὴ Σιβηρία, τὸ Ντόν, τὴν Οὐκρανία κλπ, παρ' ὅλο ποὺ ἡ 'Αντὰντ ἀναγκάστηκε νὰ σταματήσει τὸν ἀποκλεισμὸ τῆς Ρωσίας, παρ' ὅλα αὐτὰ τὰ κράτη τῆς 'Αντὰντ δὲν ἤθελαν νὰ συνηθίσουν στὴ σκέψη πὼς ἡ σοβιετικὴ ἐξουσία φάνηκε ἀκλόνητη, πὼς ἀποδείχτηκε νικητής. Γι αὐτὸ ἀποφάσισαν νὰ ἐπιχειρήσουν καινούρια ἐπέμβαση ἐνάντια στὴ σοβιετικὴ ἐξουσία. Τούτη τὴ φορὰ οἱ ἐπιδρομεῖς ἀποφάσισαν νὰ χρησιμοποιήσουν ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος τὸν Πιλσούδσκι, ἀστὸ ἀντεπαναστάτη, ἐθνικιστή, οὐσιαστικὸ ἀρχηγὸ τοῦ πολωνικοῦ κράτους καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τὸ στρατηγὸ Βράγκελ, ποὺ εἶχε μαζέψει στὴν Κριμαία τὰ ὑπολείμματα τῆς στρατιᾶς τοῦ Ντενίκιν καὶ ἀπειλοῦσε ἀπὸ κεῖ τὴν κοιλάδα τοῦ Ντονέτς, τὴν Οὐκρανία

Κατὰ μιὰ ἔκφραση τοῦ Λένιν, ἡ Πολωνία τῶν μεγαλογαιοκτημόνων («πάνων») καὶ ὁ Βράγκελ ἦταν τὰ δυὸ χέρια τοῦ παγκόσμιου ἰμπεριαλισμοῦ, ποὺ προσπαθοῦσαν νὰ πνίξουν τὴ σοβιετικὴ χώρα.

Οἱ πολωνοὶ εἶχαν τὸ σχέδιό τους: νὰ καταλάβουν τὴ σοβιετικὴ Οὐκρανία τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Δνειπέρου, νὰ καταλάβουν τὴ σοβιετικὴ Λευκορωσία, νὰ παλινορθώσουν στὶς περιοχὲς αὐτὲς τὴν ἐξουσία τῶν πολωνῶν μεγαλογαιοκτημόνων, νὰ ξαπλώσουν τὰ σύνορα τοῦ πολωνικοῦ κράτους «ἀπὸ θάλασσα σὲ θάλασσα», ἀπὸ τὸ Ντάντσιγκ ὡς τὴν 'Οδησσὸ καί, γιὰ τὴ βοήθεια ποὺ θὰ τοὺς ἔδινε ὁ Βράγκελ, νὰ τὸν βοηθήσουν νὰ τσακίσει τὸν Κόκκινο στρατὸ καὶ νὰ παλινορθώσει τὴν ἐξουσία τῶν τσιφλικάδων καὶ τῶν ἀστῶν στὴ σοβιετικὴ Ρωσία

Τὸ σχέδιο αὐτὸ ἐγκρίθηκε ἀπὸ τὰ κράτη τῆς 'Αντάντ.

Οἱ προσπάθειες τῆς σοβιετικῆς κυβέρνησης νὰ ἀρχίσει διαπραγματεύσεις μὲ τὴν Πολωνία γιὰ νὰ διατηρηθεῖ ἡ εἰρήνη καὶ νὰ ἀποτραπεῖ ὁ πόλεμος, δὲν ἔδωσαν ἀποτέλεσμα. 'Ο Πιλσούδσκι δὲν ἤθελε ν' ἀκούσει συζήτηση γιὰ εἰρήνη. 'Ο Πιλσούδσκι ἤθελε τὸν πόλεμο. 'Υπολόγιζε πὼς τὰ κόκκινα στρατεύματα, κουρασμένα ἀπὸ τὶς μάχες μὲ τὸν Κολτσὰκ καὶ τὸ Ντενίκιν, δὲ θ' ἀντέξουν στὶς ἐπιθέσεις τῶν πολωνικῶν στρατευμάτων.

'Η λιγόχρονη ἀνάπαυλα εἶχε τελειώσει.

Τὸν 'Απρίλη τοῦ 1920 τὰ πολωνικὰ στρατεύματα πλημμύρισαν τὴ σοβιετικὴ Οὐκρανία καὶ κατέλαβαν τὸ Κίεβο. Ταυτόχρονα ὁ Βράγκελ πέρασε στὴν ἐπίθεση καὶ ἄρχισε νὰ ἀπειλεῖ τὴν κοιλάδα τοῦ Ντονέτς.

Ἀπαντώντας στὴν ἐπίθεση τοῦ πολωνικοῦ στρατοῦ τὰ κόκκινα στρατεύματα ἄρχισαν τὴν ἀντεπίθεση σ' ὅλο τὸ μέτωπο. Ἀφοῦ ἀπελευθέρωσαν τὸ Κίεβο καὶ διώξαν τοὺς πολωνοὺς μεγαλογαιοκτήμονες ἀπὸ τὴν Οὐκρανία καὶ τὴ Λευκορωσία, τὰ κόκκινα στρατεύματα τοῦ νότιου μετώπου στὴν ἐπιθετική τους ὁρμὴ ἔφτασαν ὡς τὶς πύλες τοῦ Λβὼφ στὴ Γαλικία καὶ τὰ στρατεύματα τοῦ δυτικοῦ μετώπου πλησίασαν στὴ Βαρσοβία. Τὰ πράγματα ὁδηγοῦσαν στὴν πλήρη ἧττα τῶν στρατευμάτων τῶν πολωνῶν μεγαλογαιοκτημόνων.

Οἱ ὕποπτες ὅμως ἐνέργειες τοῦ Τρότσκι καὶ τῶν ὀπαδῶν του στὸ Γενικὸ ἐπιτελεῖο τορπίλλισαν τὶς ἐπιτυχίες τοῦ Κόκκινου στρατοῦ. Ἀπὸ λάθος τοῦ Τρότσκι καὶ τοῦ Τουχατσέφσκι ἡ ἐπίθεση τῶν κόκκινων στρατευμάτων στὸ δυτικὸ μέτωπο, πρὸς τὴν πλευρὰ τῆς Βαρσοβίας, γινόταν κατὰ τρόπο ὁλότελα ἀνοργάνωτο: δὲν ἔδιναν στὰ στρατεύματα τὸν καιρὸ νὰ ἐνισχύσουν τὶς θέσεις ποὺ κατακτούσαν, τὰ προχωρημένα τμήματα ἀφήνονταν ν' προελάσουν πολὺ μακριά, οἱ ἐφεδρεῖες και τὰ ἐφόδια εἶχαν ἀφεθεῖ πολὺ μακριὰ στὰ μετόπισθεν καὶ ἔτσι τὰ προχωρημένα τμήματα ἀφέθηκαν δίχως ἐφεδρεῖες, ἡ γραμμὴ τοῦ μετώπου ἐπιμηκύνθηκε δίχως τελειωμὸ καὶ συνεπῶς ἔγινε εὔκολο τὸ ρῆγμα στὸ μέτωπο. Ὕστερα ἀπ' ὅλα αὐτά, ὅταν μιὰ μικρὴ ὁμάδα ἀπὸ πολωνικὰ στρατεύματα ἔσπασε τὸ δυτικό μας μέτωπο σὲ ενα σημεῖο, τὰ στρατεύματά μας, που εἶχαν μείνει χωρὶς ἐφοδιασμό, ἀναγκάστηκαν νὰ ὀπισθοχωρήσουν. Ὅσο γιὰ τὶς στρατιὲς τοῦ νότιου μετώπου, ποὺ βρίσκονταν τώρα στὶς πύλες τοῦ Λβὼφ καὶ πίεζαν τοὺς πολωνούς, ὁ «πρόεδρος τοῦ στρατιωτικοῦ ἐπαναστατικοῦ συμβουλίου» Τρότσκι τὶς ἀπαγόρευσε νὰ καταλάβουν τὸ Λβὼφ καὶ διά. ταξε νὰ μετακινήσουν τὴ στρατιὰ ἱππικοῦ, δηλ. τὴν κυριότερη δύναμη τοῦ νότιου μετώπου, μακριὰ πρὸς τὰ βορειοανατολικὰ γιὰ νὰ βοηθήσουν τάχα τὸ δυτικὸ μέτωπο, ἂν καὶ δὲν εἶνε δύσκολο νὰ καταλάβει κανεὶς πὼς ἡ κατάληψη τοῦ Λβὼφ θὰ ἦταν ἡ μόνη δυνατὴ καὶ ἡ καλύτερη βοήθεια στὸ δυτικὸ μέτωπο. Ἡ ἀπόσυρση ὅμως τοῦ ἱππικοῦ ἀπὸ τὸ νότιο μέτωπο καὶ ἡ ἀποχώρησή του ἀπὸ τὸ Λβὼφ στὴν πραγματικότητα σήμαινε ὑποχώρηση τῶν στρατιῶν μας καὶ στὸ νότιο μέτωπο. Ἔτσι γιὰ μεγάλη χαρὰ τῶν πολωνῶν μεγαλογαιοκτημόνων, ὁ Τρότσκι, μὲ μιὰ σαμποταριστικὴ διαταγή, ἐπέβαλε στὰ στρατεύματά μας τοῦ νότιου μετώπου τὴν ἀκατανόητη καὶ ἐντελῶς ἀδικαιολόγητη ὑποχώρηση.

Αὐτὸ ἦταν μιὰ ἄμεση βοήθεια, ὄχι ὅμως στὸ δυτικό μας μέτωπο, ἀλλὰ στοὺς πολωνοὺς μεγαλογαιοκτήμονες καὶ στὴν Ἀντάντ.

Σὲ μερικὲς μέρες, ἡ ἐπίθεση τῶν πολωνικῶν στρατευμάτων ἀναχαιτίστηκε καὶ τὰ στρατεύματά μας ἄρχισαν νὰ ἑτοιμάζονται γιὰ καινούρια ἀντεπίθεση. Ἡ Πολωνία ὅμως, μὴ ἔχοντας τὴ δύναμη νὰ συνεχίσει τὸν πόλεμο καὶ ταραγμένη ἀπὸ τὴν προοπτικὴ μιᾶς ἀντεπίθεσης τῶν κόκκινων, ἀναγκάστηκε νὰ παραιτηθεῖ ἀπὸ τὶς ἀξιώσεις της πάνω στὴν Οὐκρανία τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Δνειπέρου καὶ τὴ Λευκορωσία καὶ προτίμησε νὰ κλείσει εἰρήνη με τὴ Ρω-

σία. Στίς 20 τοῦ Ὀχτώβρη 1920 ὑπογράφτηκε στή Ρήγα συνθήκη εἰρήνης μέ τήν Πολωνία. Σύμφωνα μ' αὐτή, ἡ Πολωνία κρατοῦσε τή Γαλικία καί μέρος τῆς Λευκορωσίας.

Μετά τήν ὑπογραφή τῆς εἰρήνης μέ τήν Πολωνία ἡ σοβιετική δημοκρατία ἀποφάσισε νά τελειώνει μέ τό Βράγκελ. Ὁ Βράγκελ εἶχε πάρει ἀπό τούς ἄγγλους καί τούς γάλλους τά πιό νεώτερα ὅπλα, θωρακισμένα αὐτοκίνητα, τάνκς, ἀεροπλάνα, πολεμοφόδια. Εἶχε στή διάθεσή του τμήματα ἐφόδου ἀπό λευκούς κυρίως ἀξιωματικούς. Ἀλλά ὁ Βράγκελ δέν εἶχε κατορθώσει νά συγκεντρώσει κάπως σημαντικές δυνάμεις ἀπό ἀγρότες καί κοζάκους γύρω ἀπό τό ἄγημα, πού εἶχε κατεβάσει στό Κουμπάν καί στήν περιοχή τοῦ Ντόν. Ὁ Βράγκελ πλησίασε ὡστόσο στήν περιοχή τοῦ Ντονέτς καί ἀπειλοῦσε τήν ἀνθρακοφόρα περιοχή. Ἡ θέση τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας περιπλέκονταν ἀκόμα ἀπό τό γεγονός ὅτι ὁ Κόκκινος στρατός ἦταν τότε κουρασμένος. Οἱ κόκκινοι φαντάροι ἦταν ὑποχρεωμένοι νά προχωροῦν μέσα σέ ἐξαιρετικά δύσκολες συνθῆκες, συνεχίζοντας τήν ἐπίθεση ἐνάντια στά στρατεύματα τοῦ Βράγκελ καί τσακίζοντας ταυτόχρονα τίς συμμορίες τῶν ἀναρχικῶν ὀπαδῶν τοῦ Μάχνο, πού βοηθοῦσαν τό Βράγκελ. Ὅμως, ἄν καί ὁ Βράγκελ εἶχε μέ τό μέρος του τήν ὑπεροχή τῆς τεχνικῆς, ἄν καί ὁ Κόκκινος στρατός δέν εἶχε τάνκς, στρίμωξε τό Βράγκελ στή χερσόνησο τῆς Κριμαίας. Τό Νοέμβρη τοῦ 1920 τά κόκκινα στρατεύματα κατέλαβαν τίς ὀχυρωμένες θέσεις τοῦ Περεκόπ, διείσδυσαν στήν Κριμαία, τσάκισαν τά στρατεύματα τοῦ Βράγκελ καί ἀπελευθέρωσαν τήν Κριμαία ἀπό τούς λευκοφρουρούς καί τούς ἐπιδρομεῖς. Ἡ Κριμαία ἔγινε σοβιετική.

Μέ τήν κατάρευση τῶν σχεδίων τῶν πολωνῶν ἰμπεριαλιστῶν μεγαλογαιοκτημόνων καί τό τσάκισμα τοῦ Βράγκελ κλείνει ἡ περίοδος τῆς ἐπέμβασης.

Στό τέλος τοῦ 1920 ἄρχισε ἡ ἀπελευθέρωση τῆς Ὑπερκαυκασίας ἀπό τό ζυγό τῶν ἀστῶν ἐθνικιστῶν: τῶν μουσαβατιστῶν στό Ἀτζερμπαϊτζάν, τῶν ἐθνικομενσεβίκων στή Γεωργία, τῶν ντασνάκων στήν Ἀρμενία. Ἡ σοβιετική ἐξουσία νίκησε στό Ἀτζερμπαϊτζάν, στήν Ἀρμενία καί στή Γεωργία.

Αὐτό δέ σήμαινε ἀκόμα ὁλοκληρωτικό τέλος τῆς ἐπέμβασης. Ἡ γιαπωνέζικη ἐπέμβαση στήν Ἄπω Ἀνατολή συνεχίστηκε ὡς τό 1922. Ἐκτός ἀπ' αὐτό ἔγιναν καί καινούριες ἀπόπειρες νά ὀργανωθεῖ ἡ ἐπέμβαση (ἀταμάνος Σεμιόνωφ καί βαρῶνος Οὔνγκερν στά ἀνατολικά, ἐπέμβαση τῶν λευκοφρουρῶν τῆς Φιλλανδίας στήν Καρελία τό 1921). Οἱ κυριότεροι ὅμως ἐχθροί τῆς σοβιετικῆς χώρας, οἱ βασικές δυνάμεις τῆς ἐπέμβασης, κατά τό τέλος τοῦ 1920 εἶχαν τσακιστεῖ.

Ὁ πόλεμος τῶν ξένων ἐπιδρομέων καί τῶν ρώσων λευκοφρουρῶν ἐνάντια στά σοβιέτ τελείωσε μέ τή νίκη τῶν σοβιέτ.

Ἡ σοβιετική δημοκρατία διαφύλαξε τήν κρατική της ἀνεξαρτησία, τήν ἐλεύθερη ὕπαρξή της.

Αὐτὸ ἦταν τὸ τέλος τῆς ξενικῆς στρατιωτικῆς ἐπέμβασης καὶ τοῦ ἐμφύλιου πολέμου.

Αὐτὴ ἦταν ἡ ἱστορικὴ νίκη τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας.

5.— ΠΩΣ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ Η ΣΟΒΙΕΤΙΚΗ ΧΩΡΑ ΝΙΚΗΣΕ ΤΙΣ ΕΝΩΜΕΝΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ, ΓΑΛΛΙΚΗΣ, ΓΙΑΠΩΝΕΖΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΩΝΙΚΗΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΤΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ ΤΩΝ ΤΣΙΦΛΙΚΑΔΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΛΕΓΚΟΦΡΟΥΓΡΩΝ ΣΤΗ ΡΩΣΙΑ

Ἂν δεῖ κανεὶς τὸ μεγάλο εὐρωπαϊκὸ και ἀμερικάνικο τύπο τῆς ἐποχῆς τῆς ἐπέμβασης, θὰ διαπιστώσει δίχως δυσκολία πὼς κανένας γνωστὸς συγγραφέας, στρατιωτικὸς ἢ πολιτικός, κανένας γνώστης τῆς πολεμικῆς τέχνης, δὲν πίστευε στὴ νίκη τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας. Ἀπεναντίας, ὅλοι οἱ γνωστοὶ συγγραφεῖς, γνῶστες τῆς πολεμικῆς τέχνης, ἱστορικοὶ τῶν ἐπαναστάσεων ὅλων τῶν χωρῶν καὶ ὅλων τῶν λαῶν, οἱ λεγόμενοι ἄνθρωποι τῆς ἐπιστήμης, ὅλοι τους μὲ μιὰ φωνὴ διακήρυσσαν πὼς ἡ ἧττα τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας εἶνε ἀναπόφευκτη.

Στὴ βεβαιότητά τους γιὰ τὴ νίκη τῆς ἐπέμβασης ξεκινοῦσαν ἀπὸ τὴ σκέψη ὅτι ἡ σοβιετικὴ χώρα δὲν ἔχει ἀκόμα ἕνα συγκροτημένο Κόκκινο στρατό, ὅτι πρέπει νὰ τὸν δημιουργήσει, σὰ νὰ λέμε, στὴν πορεία τῆς πάλης, ἐνῶ οἱ ἐπιδρομεῖς καὶ οἱ λευκοφρουροὶ ἔχουν λίγο - πολὺ ἕτοιμο στρατό.

Ξεκινούσαν ἔπειτα ἀπὸ τὴ σκέψη πὼς ὁ Κόκκινος στρατὸς δὲν ἔχει ἔμπειρα στρατιωτικὰ στελέχη, γιατὶ τὰ περισσότερα ἀπ' αὐτὰ τὰ στελέχη πέρασαν στὴν ἀντεπανάσταση, ἐνῶ οἱ ἐπιδρομεῖς καὶ οἱ λευκοφρουροὶ ἔχουν τέτια στελέχη.

Ξεκινούσαν ἀκόμα ἀπὸ τὴ σκέψη πὼς ὁ Κόκκινος στρατὸς πάσχει ἀπὸ ποσοτικὴ καὶ ποιοτικὴ ἀνεπάρκεια ἐξοπλισμοῦ, πολεμοφοδίων, γιατὶ ἡ πολεμικὴ βιομηχανία εἶνε καθυστερημένη καὶ δὲ μπορεῖ νὰ πάρει πολεμικὸ ὑλικὸ ἀπὸ ἄλλες χῶρες, γιατὶ ἡ Ρωσία εἶνε φραγμένη ἀπ' ὅλες τὶς πλευρὲς μὲ ἀποκλεισμό, ἐνῶ οἱ στρατοὶ τῆς ἐπέμβασης καὶ τῶν λευκοφρουρῶν ἐφοδιάζονται ἄφθονα καὶ θὰ ἐφοδιάζονται μὲ ὁπλισμό, πολεμοφόδια καὶ ἐξάρτηση πρώτης τάξης.

Ξεκινούσαν τέλος ἀπὸ τὴ σκέψη πὼς οἱ στρατιὲς τῆς ἐπέμβασης καὶ τῶν λευκοφρουρῶν κατεῖχαν τότε τὶς πλουσιότερες σὲ τρόφιμα ἐπαρχίες τῆς Ρωσίας, ἐνῶ ὁ Κόκκινος στρατὸς εἶχε ἀποκοπεῖ ἀπ' αὐτὲς τὶς ἐπαρχίες καὶ ὑπόφερε ἀπὸ ἔλλειψη τροφίμων.

Καὶ πραγματικὰ οἱ μονάδες τοῦ Κόκκινου στρατοῦ εἶχαν ὅλες αὐτὲς τὶς ἐλλείψεις καὶ τὴν ἀνεπάρκεια.

Ἀπ' αὐτὴ τὴν ἄποψη, ἀλλὰ μόνο ἀπ' αὐτὴ τὴν ἄποψη, οἱ κύριοι ἐπιδρομεῖς εἶχαν πέρα γιὰ πέρα δίκιο.

Πῶς ἐξηγεῖται τότε ὅτι ὁ Κόκκινος στρατός, ποὺ εἶχε τόσο σοβαρὲς

ἐλλείψεις, νίκησε τὸ στρατὸ τῶν ἐπιδρομέων καὶ τῶν λευκοφρουρῶν ποὺ δὲν εἶχε τέτιες ἐλλείψεις;

1) Ὁ Κόκκινος στρατὸς νίκησε γιατὶ ἡ πολιτικὴ τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας, ποὺ στ' ὄνομά της πολεμοῦσε ὁ Κόκκινος στρατός, ἦταν πολιτικὴ σωστή, ποὺ ἀνταποκρίνονταν στὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ, γιατὶ ὁ λαὸς ἔνοιωθε καὶ καταλάβαινε αὐτὴ τὴν πολιτικὴ σὰν σωστή, σὰν δική του πολιτικὴ καὶ τὴν ὑποστήριζε ὡς τὸ τέλος.

Οἱ μπολσεβίκοι ἤξαιραν πὼς ἕνας στρατὸς ποὺ παλεύει στὸ ὄνομα μιᾶς λαθεμένης πολιτικῆς, ποὺ δὲν ὑποστηρίζεται ἀπὸ τὸ λαό, δὲ μπορεῖ νὰ νικήσει. Τέτιος ἀκριβῶς στρατὸς ἦταν ὁ στρατὸς τῶν ἐπιδρομέων καὶ τῶν λευκοφρουρῶν. Ὁ στρατὸς τῶν ἐπιδρομέων καὶ τῶν λευκοφρουρῶν τὰ εἶχε ὅλα: καὶ παλιοὺς ἔμπειρους διοικητὲς καὶ πρώτης τάξης ἐξοπλισμὸ καὶ πολεμοφόδια καὶ ἐξαρτήσεις καὶ τρόφιμα. Δὲν τοῦ ἔλειπε παρὰ ἕνα μόνο: ἡ ὑποστήριξη καὶ ἡ συμπάθεια τῶν λαῶν τῆς Ρωσίας, γιατὶ οἱ λαοὶ τῆς Ρωσίας δὲν ἤθελαν καὶ δὲν μπορούσαν νὰ ὑποστηρίξουν τὴν ἀντιλαϊκὴ πολιτικὴ τῶν ἐπιδρομέων καὶ τῶν λευκοφρουρῶν κυβερνητῶν. Κι ὁ στρατὸς τῶν ἐπιδρομέων καὶ τῶν λευκοφρουρῶν νικήθηκε.

2) Ὁ Κόκκινος στρατὸς νίκησε γιατὶ ἦταν πιστὸς καὶ ἀφοσιωμένος ὡς τὸ τέλος στὸ λαό του, γι αὐτὸ καὶ ὁ λαὸς τὸν ἀγαποῦσε καὶ τὸν ὑποστήριζε σὰν δικό του στρατό. Ὁ Κόκκινος στρατὸς εἶνε παιδὶ τοῦ λαοῦ κι ἂν εἶνε πιστὸς στὸ λαό του, ὅπως ὁ γιὸς εἶνε πιστὸς στὴ μητέρα του, θὰ ἔχει τὴν ὑποστήριξη τοῦ λαοῦ, θὰ νικήσει. Κι ὁ στρατὸς ποὺ πάει ἐνάντια στὸ λαό του, ἀναγκαστικὰ θὰ ὑποστεῖ ἧττα.

3) Ὁ Κόκκινος στρατὸς νίκησε γιατὶ ἡ σοβιετικὴ ἐξουσία κατόρθωσε νὰ ξεσηκώσει ὅλα τὰ μετόπισθεν, ὅλη τὴ χώρα, γιὰ νὰ ὑπηρετήσει τὰ συμφέροντα τοῦ μετώπου. Ἕνας στρατὸς χωρὶς γερὰ μετόπισθεν, ποὺ νὰ ὑποστηρίζουν τὸ μέτωπο μὲ ὅλα τὰ μέσα, εἶνε καταδικασμένος σὲ ἧττα. Οἱ μπολσεβίκοι τὸ ἤξαιραν αὐτὸ καὶ γι αὐτὸ ἀκριβῶς μετάτρεψαν τὴ χώρα σὲ πολεμικὸ στρατόπεδο, ποὺ ἐφοδίαζε τὸ μέτωπο μὲ πολεμικὸ ὑλικό, πολεμοφόδια, τρόφιμα, ἐφεδρικὲς ἐνισχύσεις.

4) Ὁ Κόκκινος στρατὸς νίκησε γιατί: α) οἱ κόκκινοι φαντάροι καταλάβαιναν τοὺς σκοποὺς καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ πολέμου καὶ εἶχαν συνείδηση ὅτι ἦταν σωστά· β) ἡ συνείδηση πὼς οἱ σκοποὶ καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ πολέμου εἶνε σωστά, δυνάμωναν μέσα τους τὸ πνεῦμα τῆς πειθαρχίας καὶ τὴ μαχητική τους ἱκανότητα· γ) γι αὐτὸ οἱ μάζες τῶν κόκκινων φαντάρων παρουσίασαν σὲ κάθε στιγμὴ δείγματα ἀπαράμιλλης αὐτοθυσίας καὶ μαζικὸ ἡρωισμὸ χωρὶς προηγούμενο.

5) Ὁ Κόκκινος στρατὸς νίκησε γιατὶ ἡγετικός του πυρήνας, στὰ μετόπισθεν καὶ στὸ μέτωπο, ἦταν τὸ κόμμα τῶν μπολσεβίκων, ἑνιαῖο μὲ τὴ συνοχὴ καὶ τὴν πειθαρχία του, δυνατὸ μὲ τὸ ἐπαναστατικό του πνεῦμα καὶ

τὴν προθυμία νὰ τραβήξει γιὰ κάθε θυσια γιὰ νὰ ἐπιτύχει ἡ κοινὴ ὑπόθεση ἄφθαστο στὴν ἱκανότητα νὰ ὀργανώνει τὰ ἑκατομμύρια τὶς μάζες καὶ νὰ τὶς καθοδηγεῖ σωστὰ μέσα στὶς πολύπλοκες συνθῆκες.

«Μονάχα γιατὶ τὸ κόμμα ἦταν σὲ ἐπιφυλακή, εἶπε ὁ Λένιν, γιατὶ ἦταν αὐστηρότατα πειθαρχημένο καὶ γιατὶ τὸ κῦρος του συνένωσε ὅλες τις ὑπηρεσίες καὶ ὀργανισμούς, γιατὶ δεκάδες, ἑκατοντάδες, χιλιάδες καὶ στὸ τέλος ἑκατομμύρια ἄνθρωποι ἀκολούθησαν σὰν ἕνας ἄνθρωπος τὰ συνθήματα ποὺ ἔδωσε ἡ Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ καὶ μονάχα γιατὶ εἶχαν προσφερθεῖ ἀνήκουστες θυσίες, μόνο γι αὐτό, παρα τὶς διπλές, τριπλές' τετραπλὲς ἐκστρατεῖες τῶν ἰμπεριαλιστῶν τῆς 'Αντὰντ καὶ τῶν ἰμπεριαλιστῶν ὅλου τοῦ κόσμου, μπορέσαμε νὰ νικήσουμε» (*Λένιν*, "Απαντα, τόμ. 25ος, σελ. 96).

6) Ὁ Κόκκινος στρατὸς νίκησε γιατί: α) κατόρθωσε νὰ σφυρηλατήσει μέσα στὶς γραμμές του στρατιωτικοὺς ἡγέτες νέου τύπου, σὰν τοὺς Φροῦντζε, Βοροσίλωφ, Μπουντιόνι καὶ ἄλλους· β) στὶς γραμμές του μάχονταν ἥρωες αὐτοδημιούργητοι σὰν τὸν Κοτόφσκυ, τὸν Τσαπάγιεφ, τὸ Λάζο, τὸ Στσόρς, τὸν Παρχομένκο καὶ πολλοὺς ἄλλους· γ) μὲ τὴν πολιτικὴ διαφώτιση τοῦ Κόκκινου στρατοῦ ἀσχολοῦνταν ἄνθρωποι σὰν τοὺς Λένιν, Στάλιν, Μόλοτωφ, Καλίνιν, Σβερντλώφ, Καγκανόβιτς, 'Ορτζονικίτζε, Κύρωφ, Κούιμπισεφ, Μικογιάν, Ζντάνωφ, 'Αντρέγιεφ, Πετρόφσκι, Γιαροσλάβσκι, Ντζερζίνσκι, Στσάντενκο, Μέχλις, Χρουστσώφ, Σβέρνικ, Σκιριάτωφ καὶ ἄλλοι· δ) ὁ Κόκκινος στρατὸς εἶχε στὶς γραμμές του αὐτοὺς τοὺς διαλεχτοὺς ὀργανωτὲς καὶ διαφωτιστές, ὅπως ἦταν οἱ στρατιωτικοὶ ἐπίτροποι, ποὺ μὲ τὴ δράση τους συσπείρωναν τὶς γραμμὲς τῶν κόκκινων φαντάρων, τοὺς ἐμφυσοῦσαν τὸ πνεῦμα τῆς πειθαρχίας καὶ τοῦ μαχητικοῦ θάρρους, συνέτριβαν δραστήρια, γρήγορα καὶ ἀμείλιχτα τὶς προδοτικὲς πράξεις ὁρισμένων ἀξιωματικῶν καὶ ἀντίθετα ὑποστήριζαν θαρραλέα καὶ ἀποφασιστικὰ τὸ κῦρος καὶ τὴ δόξα τῶν διοικητῶν, κομματικῶν ἢ ἐξωκομματικῶν, ποὺ εἶχαν ἀποδείξει τὴν ἀφοσίωσή τους στὴ σοβιετικὴ ἐξουσία καὶ ἦταν ἱκανοὶ νὰ διοικοῦν μὲ σταθερὸ χέρι τὰ τμήματα τοῦ Κόκκινου στρατοῦ.

«Χωρὶς τὸ στρατιωτικὸ ἐπίτροπο δὲ θὰ εἴχαμε κόκκινο στρατό», ἔλεγε ὁ Λένιν.

7) Ὁ Κόκκινος στρατὸς νίκησε γιατὶ στὰ μετόπισθεν τῶν στρατευμάτων τῶν λευκοφρουρῶν, στὰ μετόπισθεν τοῦ Κολτσάκ, τοῦ Ντενίκιν, τοῦ Κρασνώφ, τοῦ Βράγκελ, δροῦσαν παράνομα θαυμαστοὶ κομματικοὶ ἢ ἐξωκομματικοὶ μπολσεβίκοι, ποὺ ξεσήκωναν τοὺς ἐργάτες καὶ τοὺς ἀγρότες ἐνάντια στοὺς ἐπιδρομεῖς, ἐνάντια στοὺς λευκοφρουρούς, ὑπόσκαπταν τὰ μετόπισθεν τῶν ἐχθρῶν τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας καὶ διευκόλυναν ἔτσι τὴν προέλαση τοῦ Κόκκινου στρατοῦ. Ὅλοι ξαίρουν πὼς οἱ παρτιζάνοι τῆς Οὐκρανίας, τῆς Σιβηρίας, τῆς Ἄπω 'Ανατολῆς, τῶν Οὐραλίων, τῆς Λευκορωσίας, τῆς περιο-

χῆς τοῦ Βόλγα, ποὺ ὑπονόμευαν τὰ μετόπισθεν τῶν λευκοφρουρῶν καὶ τῶν ἐπιδρομέων, πρόσφεραν ἀνεχτίμητη ὑπηρεσία στὸν Κόκκινο στρατό.

8) Ὁ Κόκκινος στρατὸς νίκησε γιατὶ ἡ σοβιετικὴ χώρα δὲν ἦταν μόνη στὴν πάλη της ἐνάντια στοὺς λευκοφρουροὺς ἀντεπαναστάτες καὶ τὴν ξενικὴ ἐπέμβαση, γιατὶ ἡ πάλη τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας καὶ οἱ ἐπιτυχίες της προκαλοῦσαν τὴ συμπάθεια καὶ τὴ βοήθεια τῶν προλεταρίων ὅλου τοῦ κόσμου. Ἐνῶ οἱ ἰμπεριαλιστὲς ἤθελαν να πνίξουν τὴ σοβιετικὴ δημοκρατία με τὴν ἐπέμβαση καὶ τὸν ἀποκλεισμό, οἱ ἐργάτες αὐτῶν τῶν ἰμπεριαλιστικῶν χωρῶν ἦταν μὲ τὸ μέρος τῶν σοβιὲτ καὶ τὰ βοηθοῦσαν. Ἡ πάλη τους ἐνάντια στοὺς κεφαλαιοκράτες τῶν χωρῶν, ποὺ ἦταν ἐχθρικὲς πρὸς τὴ σοβιετικὴ δημοκρατία, συνέβαλε στὸ νὰ ἐξαναγκάσει τοὺς ἰμπεριαλιστὲς νὰ παρατήσουν τὴν ἐπέμβαση. Οἱ ἐργάτες τῆς Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ τῶν ἄλλων χωρῶν, ποὺ εἶχαν πάρει μέρος στὴν ἐπέμβαση, ὀργάνωναν ἀπεργίες, ἀρνοῦνταν νὰ φορτώσουν πολεμικὸ ὑλικὸ προορισμένο γιὰ τοὺς ἐπιδρομεῖς καὶ τοὺς λευκοφρουροὺς στρατηγούς, δημιούργησαν «ἐπιτροπὲς δράσης» μὲ τὸ σύνθημα: «Κάτω τὰ χέρια ἀπὸ τὴ Ρωσία».

«Μόλις ἡ παγκόσμια ἀστικὴ τάξη, ἔλεγε ὁ Λένιν, σηκώσει τὸ χέρι ἐναντίον μας, τῆς τὸ ἁρπάζουν οἱ ἴδιοι της οἱ ἐργάτες» (Στὸ ἴδιο, σ. 405).

ΣΥΝΤΟΜΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τσακισμένοι ἀπὸ τὴν Ὀχτωβριανὴ ἐπανάσταση, οἱ τσιφλικάδες καὶ οἱ κεφαλαιοκράτες, μαζὶ μὲ τοὺς λευκοφρουροὺς στρατηγούς, συνεννοοῦνται σὲ βάρος τῆς πατρίδας τους μὲ τὶς κυβερνήσεις τῶν χωρῶν τῆς Ἀντάντ, γιὰ τὴν κοινὴ στρατιωτικὴ ἐπίθεση ἐνάντια στὴ χώρα τῶν σοβιὲτ καὶ τὴν ἀνατροπὴ τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας. Πάνω σ' αὐτὴ τὴ βάση ὀργανώνεται ἡ στρατιωτικὴ ἐπέμβαση τῆς Ἀντάντ καὶ οἱ στάσεις τῶν λευκοφρουρῶν στὶς ἀκρινὲς περιοχὲς τῆς Ρωσίας κ' ἔτσι ἡ Ρωσία βρίσκεται ἀποκομένη ἀπὸ τὶς βάσεις ἀνεφοδιασμοῦ της σὲ τρόφιμα καὶ πρῶτες ὕλες.

Ἡ στρατιωτικὴ ἧττα τῆς Γερμανίας καὶ ἡ κατάπαυση τοῦ πολέμου ἀνάμεσα στοὺς δυὸ ἰμπεριαλιστικοὺς συνασπισμοὺς στὴν Εὐρώπη καταλήγει στὸ δυνάμωμα τῆς Ἀντάντ, στὸ δυνάμωμα τῆς ἐπέμβασης καὶ δημιουργεῖ καινούριες δυσκολίες γιὰ τὴ χώρα τῶν σοβιέτ.

Ἡ ἐπανάσταση στὴ Γερμανία καὶ ἡ ἐπαναστατικὴ κίνηση ποὺ ἄρχισε στὶς χῶρες τῆς Εὐρώπης, ἀπεναντίας, δημιουργοῦν γιὰ τὴ σοβιετικὴ ἐξουσία εὐνοϊκὴ διεθνῆ κατάσταση ποὺ εὐκολύνει τὴ θέση τῆς σοβιετικῆς χώρας.

Τὸ μπολσεβίκικο κόμμα ξεσηκώνει τοὺς ἐργάτες καὶ τοὺς ἀγρότες στὸν πόλεμο γιὰ τὴν πατρίδα, ἐνάντια στοὺς ξένους λῃστὲς καὶ τοὺς ἀστοτσιφλικάδες λευκοφρουρούς. Ἡ σοβιετικὴ δημοκρατία καὶ ὁ Κόκκινος στρατός της τσακίζουν, τὸ ἕνα ὕστερ' ἀπὸ τὸ ἄλλο, ὅλα τὰ δημιουργήματα τῆς Ἀν-

τάντ, τοὺς Κολτσάκ, Γιουντένιτς, Ντενίκιν, Κρασνώφ, Βράγκελ, διώχνουν ἀπὸ τὴν Οὐκρανία καὶ τὴ Λευκορωσία ἕνα ἄλλο δημιούργημα τῆς Ἀντάντ, τὸν Πιλσούδσκι κ' ἔτσι ἀποκρούουν τὴν ξενικὴ στρατιωτικὴ ἐπέμβαση πετώντας τὰ στρατεύματά της ἔξω ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς σοβιετικῆς χώρας.

Ἔτσι ἡ πρώτη στρατιωτικὴ ἐπέμβαση τοῦ διεθνοῦς κεφαλαίου ἐνάντια στὴ χώρα τοῦ σοσιαλισμοῦ τελείωσε μὲ ὁλοκληρωτικὴ ἀποτυχία.

Τσακισμένα ἀπὸ τὴν ἐπανάσταση, τὰ κόμματα τῶν ἐσέρων, μενσεβίκων, ἀναρχικῶν, ἐθνικιστῶν ὑποστηρίζουν, στὴν περίοδο τῆς ἐπέμβασης, τοὺς λευκοφρουροὺς στρατηγοὺς καὶ ἐπιδρομεῖς, μηχανεύονται ἀντεπαναστατικὲς συνωμοσίες ἐνάντια στὴ σοβιετικὴ δημοκρατία, ὀργανώνουν τὴν τρομοκρατία ἐνάντια στοὺς σοβιετικοὺς ἀγωνιστές. Τὰ κόμματα αὐτά, ποὺ πρὶν ἀπὸ τὴν ἐπανάσταση τοῦ Ὀχτώβρη εἶχαν κάποια ἐπιρροὴ μέσα στὴν ἐργατικὴ τάξη, τὸν καιρὸ τοῦ ἐμφύλιου πολέμου ξεσκεπάζονται πέρα γιὰ πέρα στὰ μάτια τῶν λαϊκῶν μαζῶν σὰν κόμματα ἀντεπαναστατικά.

Ἡ περίοδος τοῦ ἐμφύλιου πολέμου καὶ τῆς ἐπέμβασης ἦταν περίοδος τῆς πολιτικῆς καταστροφῆς αὐτῶν τῶν κομμάτων καὶ τοῦ τελειωτικοῦ θριάμβου τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος στὴ σοβιετικὴ χώρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΝΑΤΟ

ΤΟ ΚΟΜΜΑ ΤΩΝ ΜΠΟΛΣΕΒΙΚΩΝ ΣΤΗ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ ΣΤΗΝ ΕΙΡΗΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΟΡΘΩΣΗ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

(1921 - 1925)

1.—Η ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΣΟΒΙΕΤ ΥΣΤΕΡ' ΑΠΟ ΤΟ ΞΕΚΑΘΑΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΜΦΥΛΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ.—ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΤΗΣ ΑΝΟΡΘΩΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ

Ἔχοντας τελειώσει τὸν πόλεμο, ἡ χώρα τῶν σοβιὲτ ἄρχισε νὰ περνᾶ στὴν είρηνικὴ ἀνόρθωση τῆς οἰκονομίας. Ἔπρεπε νὰ γιατρευτοῦν οἱ πληγὲς τοῦ πολέμου. Ἔπρεπε ν' ἀποκατασταθεῖ ἡ ἐρειπωμένη ἐθνικὴ οἰκονομία, νὰ μπεῖ σὲ τάξη ἡ βιομηχανία, οἱ μεταφορές, ἡ ἀγροτικὴ οἰκονομία.

Τὸ πέρασμα ὅμως στὴν εἰρηνικὴ ἀνοικοδόμηση ἔπρεπε νὰ γίνει μέσα σὲ ἐξαιρετικὰ σκληρὲς συνθῆκες. Ἡ νίκη στὸν ἐμφύλιο πόλεμο δὲν εἶχε κερδηθεῖ εὔκολα. Ἡ χώρα εἶχε ρημαχτεῖ ἀπὸ τὸν τετράχρονο ἰμπεριαλιστικὸ πόλεμο καὶ τὴν ἐπέμβαση ποὺ κράτησε τρία χρόνια.

Ἡ συνολικὴ παραγωγὴ τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας τὸ 1920 ἀποτελοῦσε μόνο τὸ μ ι σ ὸ περίπου τῆς προπολεμικῆς παραγωγῆς. Καὶ εἶνε γνωστὸ πὼς τὸ προπολεμικὸ ἐπίπεδο ἦταν τὸ ἐπίπεδο τοῦ ἐξαθλιωμένου τσαρικοῦ χωριοῦ. Ἀκόμα, τὸ 1920 πολλὲς ἐπαρχίες εἶχαν ὑποφέρει ἀπὸ κακὴ ἐσοδεία. Ἡ ἀγροτικὴ οἰκονομία βρισκόταν σὲ δύσκολη θέση.

Σὲ χειρότερη ἀκόμα κατάσταση βρισκόταν ἡ βιομηχανία, ποὺ ἦταν κατεστρεμένη. Ἡ παραγωγὴ τῆς μεγάλης βιομηχανίας τὸ 1920 ἔφτανε μόνο τὸ ἕ ν α ἕ β δ ο μ ο περίπου τῆς προπολεμικῆς παραγωγῆς. Οἱ περισσότερες φάμπρικες καὶ τὰ περισσότερα ἐργοστάσια ἦταν σταματημένα, τὰ μεταλλεῖα καὶ τὰ ἀνθρακωρυχεῖα ἦταν κατεστρεμένα, πλημμυρισμένα. Ἡ μεταλλουργία βρισκόταν σὲ κατάσταση ἀξιοθρήνητη. Ἡ παραγωγὴ χυτοσιδήρου γιὰ ὁλόκληρο τὸ 1921 ἦταν μονάχα 116.300 τόννοι, δηλ. περίπου 3 % τῆς προπολεμικῆς παραγωγῆς χυτοσιδήρου. Δὲν ὑπῆρχαν ἀρκετὰ καύσιμα. Οἱ μεταφορὲς ἦταν ξεχαρβαλωμένες. Τὰ ἀποθέματα μετάλλων καὶ ὑφασμάτων, ποὺ ὑπῆρχαν στὴ χώρα, εἶχαν σχεδὸν ἐξαντληθεῖ. Ἡ χώρα στερούνταν τὰ πιὸ ἀναγκαῖα:

ψωμί, λίπη, κρέας, παπούτσια, ρούχα, σπίρτα, αλάτι, πετρέλαιο, σαπούνι.

Όσο βαστούσε ό πόλεμος ό κόσμος είχε συνηθίσει σ' αυτές τίς ελλείψεις καί στερήσεις, κάποτε μάλιστα έπαυε καί νά τίς προσέχει. Τώρα όμως πού δέν υπήρχε πιά πόλεμος, οί άνθρωποι ένοιωσαν ξαφνικά πόσο ανυπόφορες ήταν αυτές οί στερήσεις καί οί ελλείψεις καί άρχισαν νά ζητούν τήν άμεση εξάλειψή τους.

Μέσα στούς αγρότες άρχισε νά εκδηλώνεται ή δυσαρέσκεια. Στή φωτιά τού εμφύλιου πολέμου δημιουργήθηκε καί ατσαλώθηκε ή πολιτικοστρατιωτική συμμαχία τής εργατικής τάξης καί τής αγροτιάς. Η συμμαχία αυτή στηριζόταν πάνω σέ ορισμένη βάση. Η σοβιετική εξουσία έδινε στόν αγρότη τή γή καί τόν υπεράσπιζε από τόν τσιφλικά, από τόν κουλάκο καί οί αγρότες έδιναν στούς εργάτες τρόφιμα μέ τό σύστημα τού παρακρατήματος.

Τώρα ή βάση αυτή δέν ήταν πιά αρκετή.

Τό σοβιετικό κράτος είχε αναγκαστεί νά παίρνει από τόν αγρότη, μέ τό παρακράτημα, όλα του τά περισσεύματα γιά τίς ανάγκες τής άμυνας τής χώρας. Η νίκη στόν εμφύλιο πόλεμο δέ θά ήταν δυνατή δίχως τό παρακράτημα, δίχως τήν πολιτική τού πολεμικού κομμουνισμού. Η πολιτική τού πολεμικού κομμουνισμού επιβλήθηκε από τόν πόλεμο, από τήν επέμβαση. Όσο συνεχιζόταν ό πόλεμος, ή αγροτιά δεχόταν τό παρακράτημα καί δέν πρόσεχε τήν έλλειψη εμπορευμάτων· όταν όμως ό πόλεμος τελείωσε καί πέρασε ό κίνδυνος νά ξανάρθει ό τσιφλικάς, ό αγρότης άρχισε νά εκδηλώνει τή δυσαρέσκειά του γιά τήν αφαίρεση όλων τών πλεονασμάτων, τή δυσαρέσκεια γιά τό σύστημα τού παρακρατήματος καί άρχισε νά ζητεί νά τόν εφοδιάζουν μέ επαρκή ποσότητα εμπορευμάτων.

Όλο τό σύστημα τού πολεμικού κομμουνισμού, όπως σημείωνε ό Λένιν, ήρθε σέ σύγκρουση μέ τά συμφέροντα τής αγροτιάς.

Η δυσαρέσκεια απλώθηκε καί στήν εργατική τάξη. Τό προλεταριάτο είχε σηκώσει πάνω του τό μεγαλύτερο βάρος τού εμφύλιου πολέμου, παλεύοντας ηρωικά καί μέ αυταπάρνηση, ενάντια στίς ορδές τών λευκοφρουρών καί τών επιδρομέων, ενάντια στήν ερείπωση καί τήν πείνα. Οί καλύτεροι, οί πιό συνειδητοί, οί πιό αφοσιωμένοι καί οί πιό πειθαρχημένοι εργάτες φλέγονταν από σοσιαλιστικό ενθουσιασμό. Η μεγάλη όμως οικονομική καταστροφή επηρέαζε καί τήν εργατική τάξη. Οί λίγες φάμπρικες καί τά εργοστάσια πού δούλευαν ακόμα, εργάζονταν μέ διακοπές. Οί εργάτες ήταν υποχρεωμένοι ν' ασχολούνται μέ τή χειροτεχνία, νά φτιάνουν τσακμάκια, νά φορτώνονται τά σακκιά. Η ταξική βάση τής δικτατορίας τού προλεταριάτου άρχισε ν' αδυνατίζει, ή εργατική τάξη σκορπίζονταν, μιά μερίδα εργάτες έφευγαν στό χωριό, έπαυαν νάνε εργάτες, ξέπεφταν από τήν τάξη τους. Η πείνα καί ή κούραση προκαλούσαν δυσαρέσκεια σέ μιά μερίδα εργάτες.

Στό κόμμα μπήκε τό ζήτημα νά επεξεργαστεί νέες θέσεις τού κόμμα-

τος γιὰ ὅλα τὰ ζητήματα τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς τῆς χώρας, ποὺ ν' ἀνταποκρίνονται στὴν καινούρια κατάσταση.

Καὶ τὸ κόμμα καταπιάστηκε μὲ τὴν ἐπεξεργασία τῶν νέων κατευθύνσεων στὰ ζητήματα τῆς οἰκονομικῆς ἀνόρθωσης.

Ὅμως ὁ ταξικὸς ἐχθρὸς δὲν κοιμόταν. Προσπαθοῦσε νὰ ἐκμεταλλευτεῖ τὴ δύσκολη οἰκονομικὴ κατάσταση, προσπαθοῦσε νὰ ἐκμεταλλευτεῖ τὴ δυσαρέσκεια τῶν ἀγροτῶν. Στὴ Σιβηρία, στὴν Οὐκρανία, στὸ νομὸ τοῦ Ταμπὸφ (ἀνταρσία τοῦ Ἀντώνωφ) ξέσπασαν στάσεις τῶν κουλάκων, ὀργανωμένες ἀπὸ τοὺς λευκοφρουροὺς καὶ τοὺς ἐσέρους. Ξαναζωντάνεψε ἡ δραστηριότητα τῶν κάθε λογῆς ἀντεπαναστατικῶν στοιχείων: μενσεβίκων, ἐσέρων, ἀναρχικῶν, λευκοφρουρῶν, ἀστῶν ἐθνικιστικῶν. Ὁ ἐχθρὸς πέρασε σὲ καινούριες τακτικὲς μέθοδες πάλης μὲ τὴν ἐξουσία. Ἄρχισε νὰ κρύβεται πίσω ἀπὸ τὰ σοβιετικὰ χρώματα καὶ ἀντὶ τὸ παλιὸ χρεωκοπημένο σύνθημα «κάτω τὰ σοβιέτ», ἔρριχνε ἕνα καινούριο σύνθημα: «Ζήτω τὰ σοβιέτ, μὰ δίχως τοὺς κομμουνιστές!».

Ἡ ἀντεπαναστατικὴ στάση τῆς Κροστάνδης ἦταν ἕνα δεῖγμα τῆς νέας ταχτικῆς τοῦ ταξικοῦ ἐχθροῦ. Ἄρχισε μιὰ βδομάδα πρὶν ἀπὸ τὸ 10ο συνέδριο τοῦ κόμματος, τὸ Μάρτη τοῦ 1921. Ἐπικεφαλῆς τῆς στάσης ἦταν λευκοφρουροί, συνδεμένοι μὲ τοὺς ἐσέρους, τοὺς μενσεβίκους καὶ τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν ξένων κρατῶν. Οἱ στασιαστὲς προσπάθησαν στὴν ἀρχὴ νὰ κρύψουν τὴν προσπάθειά τους νὰ παλινορθώσουν τὴν ἐξουσία καὶ τὴν ἰδιοχτησία τῶν κεφαλαιοκρατῶν καὶ τῶν τσιφλικάδων, πίσω ἀπὸ μιὰ «σοβιετικὴ» ταμπέλα. Ἔρριξαν τὸ σύνθημα: «σοβιέτ, δίχως τοὺς κομμουνιστές». Ἡ ἀντεπανάσταση προσπαθοῦσε νὰ ἐκμεταλλευτεῖ τὴ δυσαρέσκεια τῶν μικροαστικῶν μαζῶν γιὰ νὰ ἀνατρέψει τὴ σοβιετικὴ ἐξουσία μὲ δῆθεν σοβιετικὰ συνθήματα.

Δυὸ περιστατικὰ διευκόλυναν τὴ στάση τῆς Κροστάνδης: τὸ χειροτέρεμα τῆς σύνθεσης τῶν πληρωμάτων στὰ πολεμικὰ σκάφη καὶ ἡ ἀδυναμία τῆς μπολσεβίκικης ὀργάνωσης τῆς Κροστάνδης. Οἱ παλιοὶ ναῦτες, ποὺ εἶχαν πάρει μέρος στὴν Ὀχτωβριανὴ ἐπανάσταση, εἶχαν ὅλοι σχεδὸν πάει στὸ μέτωπο καὶ μάχονταν ἡρωικὰ στὶς γραμμὲς τοῦ Κόκκινου στρατοῦ. Στὸ στόλο εἶχαν καταταχτεῖ νέες κλάσεις ποὺ δὲν εἶχαν ψηθεῖ στὴ φωτιὰ τῆς ἐπανάστασης. Οἱ κλάσεις αὐτὲς ἀποτελοῦσαν μιὰ ἐντελῶς ἄπλαστη ἀκόμα ἀγροτικὴ μάζα, ποὺ ἀντανακλοῦσε τὴ δυσαρέσκεια τῆς ἀγροτιᾶς ἀπὸ τὸ παρακράτημα. Ἡ μπολσεβίκικη πάλι ὀργάνωση τῆς Κρονστάνδης αὐτὴ τὴν περίοδο εἶχε πολὺ ἐξασθενίσει, ἀπὸ μιὰ σειρὰ ἐπιστρατεύσεις γιὰ τὸ μέτωπο. Τὰ περιστατικὰ αὐτὰ ἐπέτρεψαν στοὺς ἐσερομενσεβίκους καὶ τοὺς λευκοφρουροὺς νὰ εἰσχωρήσουν μέσα στὴν Κροστάνδη καὶ νὰ τὴν καταλάβουν.

Οἱ στασιαστὲς πῆραν στὰ χέρια τους ἕνα φρούριο πρώτης τάξης, τὸ στόλο, τεράστια ποσότητα ὅπλα καὶ ὀβίδες. Ἡ διεθνὴς ἀντεπανάσταση πανηγύριζε τὴ νίκη. Βιάστηκαν ὅμως πολὺ νὰ χαροῦν οἱ ἐχθροί. Τὰ σοβιετικὰ στρατεύματα τσάκισαν γρήγορα τὸ κίνημα. Τὸ κόμμα ἔστειλε ἐνάντια στοὺς στα-

σιαστές τῆς Κροστάνδης τὰ καλύτερά του παιδιά, τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ 10ου συνεδρίου, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸ σ. Βοροσίλωφ. Οἱ κόκκινοι φαντάροι βάδιζαν γιὰ τὴν Κροστάνδη πάνω σὲ λεπτὸ στρῶμα πάγου. Ὁ πάγος ἔσπαζε καὶ πολλοὶ πνίγονταν. Χρειάστηκε νὰ γίνει ἔφοδος στὰ σχεδὸν ἀπόρθητα ὀχυρὰ τῆς Κροστάνδης. Ὑπερίσχυσαν ἡ ἀφοσίωση στὴν ἐπανάσταση, τὸ θάρρος καὶ ἡ θέληση νὰ δώσουν τὴ ζωή τους γιὰ τὴ σοβιετικὴ ἐξουσία. Τὸ φρούριο τῆς Κροστάνδης καταλήφθηκε μὲ ἔφοδο ἀπὸ τὰ κόκκινα στρατεύματα. Τὸ κίνημα τῆς Κροστάνδης ξεκαθαρίστηκε.

2.—ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΣΥΝΔΙΚΑΤΑ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΚΟΜΜΑ.—10ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ.—ΗΤΤΑ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΟΛΙΤΕΥΣΗΣ — ΠΕΡΑΣΜΑ ΣΤΗ ΝΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (ΝΕΠ)

Ἡ Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ κόμματος, ἡ λενινιστική της πλειοψηφία, ἀντιλαμβάνονταν ξεκάθαρα πὼς ὕστερα ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ πολέμου καὶ τὸ πέρασμα στὴν εἰρηνικὴ οἰκοδόμηση τῆς οἰκονομίας, δὲν ὑπάρχει πιὰ λόγος νὰ διατηρηθεῖ τὸ σκληρὸ καθεστὼς τοῦ πολεμικοῦ κομμουνισμοῦ, ποὺ εἶχε ἐπιβληθεῖ ἀπὸ τὸν πόλεμο καὶ τὸν ἀποκλεισμό.

Ἡ Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ ἀντιλαμβάνονταν πὼς δὲ χρειάζονταν πιὰ τὸ παρακράτημα, πὼς ἔπρεπε νὰ ἀντικατασταθεῖ μὲ τὸ φόρο σὲ εἶδος, γιὰ νὰ μπορέσουν οἱ ἀγρότες νὰ χρησιμοποιήσουν ὅπως θέλουν τὸ μεγαλύτερο μέρος ἀπὸ τὰ πλεονάσματα τῆς παραγωγῆς τους. Ἡ Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ καταλάβαινε πὼς τὸ μέτρο αὐτὸ θὰ ἐπέτρεπε νὰ ἀναζωογονηθεῖ ἡ ἀγροτικὴ οἰκονομία, νὰ πλατύνει ἡ παραγωγὴ τῶν σιτηρῶν καὶ τῶν τεχνικῶν καλλιεργειῶν ποὺ ἦταν ἀπαραίτητες γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς βιομηχανίας, νὰ ζωντανέψει ἡ κυκλοφορία τῶν ἐμπορευμάτων μέσα στὴ χώρα, νὰ βελτιωθεῖ ὁ ἐπισιτισμὸς τῶν πόλεων, νὰ δημιουργηθεῖ μιὰ νέα οἰκονομικὴ βάση γιὰ τὴ συμμαχία τῶν ἐργατῶν καὶ ἀγροτῶν.

Ἡ Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ ἀντιλαμβάνονταν ἐπίσης πὼς ἡ ζωογόνηση της βιομηχανίας ἀποτελεῖ πρωταρχικὸ καθῆκον, θεωροῦσε ὅμως πὼς δὲ μπορεῖ νὰ ζωντανέψει ἡ βιομηχανία, ἂν δὲν καταπιαστοῦν μ' αὐτὸ τὸ ἔργο ἡ ἐργατικὴ τάξη καὶ τὰ συνδικάτα της, πὼς οἱ ἐργάτες μπορεῖ νὰ τραβηχτοῦν σ' αὐτὸ τὸ ἔργο ἂν πειστοῦν πὼς ἡ οἰκονομικὴ καταστροφὴ εἶνε γιὰ τὸ λαὸ ἐχθρὸς τὸ ἴδιο ἐπικίνδυνος ὅπως καὶ ἡ ἐπέμβαση καὶ ὁ ἀποκλεισμός, πὼς τὸ κόμμα καὶ τὰ συνδικάτα θὰ μπορέσουν ἀσφαλῶς νὰ πραγματοποιήσουν αὐτὸ τὸ ἔργο, ἂν ἐνεργήσουν ἀπέναντι στὴν ἐργατικὴ τάξη ὄχι μὲ στρατιωτικὲς διαταγές, ὅπως γινόταν στὸ μέτωπο ὅπου παρόμοιες διαταγὲς εἶνε πραγματικὰ ἀπαραίτητες, ἀλλὰ μὲ τὴν πειθὼ καὶ μὲ τὴ μέθοδο τῆς πειθοῦς.

Δὲ σκέφτονταν ὅμως ὅλα τὰ μέλη τοῦ κόμματος ὅπως ἡ Κεντρικὴ ἐπιτροπή. Οἱ μικρὲς ἀντιπολιτευτικὲς ὁμαδοῦλες: τροτσκιστές, «ἐργατικὴ ἀντιπολίτευση», «ἀριστεροὶ κομμουνιστές», «δημοκρατικοὶ συγκεντρωτι-

στές» κλπ., είχαν πέσει σέ σύγχυση καί κλονίζονταν μπροστά στίς δυσκολίες τοῦ περάσματος στήν εἰρηνική οἰκονομική οἰκοδόμηση. Στό κόμμα ὑπῆρχαν κάμποσοι πρώην μενσεβίκοι, πρώην ἐσέροι, πρώην ὀπαδοί τοῦ Μπούντ, πρώην μποροτβιστές[1] καί κάθε λογῆς μισο-εθνικιστές τῶν ἀκρινῶν ἐπαρχιῶν τῆς Ρωσίας. Τό μεγαλύτερο μέρος τους ἀνῆκε στή μιά ἤ στήν ἄλλη ἀντιπολιτευτική ὁμαδοῦλα. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, πού δέν ἦταν πραγματικοί μαρξιστές, πού δέν ἤξαιραν τούς νόμους τῆς οἰκονομικῆς ἐξέλιξης, πού δέν εἶχαν τό κομματικό - λενινιστικό ἀτσάλωμα, δέν ἔκαναν ἄλλο παρά νά μεγαλώνουν τή σύγχυση καί τίς ταλαντεύσεις τῶν μικρῶν ἀντιπολιτευτικῶν ὁμάδων. Ὁρισμένες ἀπ' αὐτές τίς ὁμάδες σκέφτονταν πῶς πρέπει νά χαλαρώσει τό σκληρό καθεστώς τοῦ πολεμικοῦ κομμουνισμοῦ, πώς ἀπεναντίας ἔπρεπε» νά σφίξουμε ἀκόμα πιό πολύ τίς βίδες». Ἄλλες σκέφτονταν πώς τό κόμμα καί τό κράτος πρέπει νά σταθοῦν μακριά ἀπό τό ἔργο τῆς ἀνόρθωσης τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, πώς τό ἔργο αὐτό πρέπει ν' ἀφεθεῖ ὁλοκληρωτικά στά συνδικάτα.

Ἦταν φανερό πώς μέ τέτια σύγχυση, μέσα σέ ὁρισμένα κομματικά στρώματα θά βρεθοῦν ἄνθρωποι, ἐρασιτέχνες τῶν συζητήσεων, διάφοροι ἀντιπολιτευόμενοι «ἡγέτες», πού θά προσπαθήσουν νά ὑποχρεώσουν τό κόμμα ν' ἀνοίξει συζήτηση.

Αὐτό κ' ἔγινε.

Ἡ συζήτηση ἄρχισε μέ τό ζήτημα γιά τό ρόλο τῶν ἐπαγγελματικῶν συνδικάτων, ἄν καί τό ζήτημα τῶν συνδικάτων δέν ἦταν τότε τό κύριο ζήτημα τῆς κομματικῆς πολιτικῆς.

Ὑποκινητής τῆς συζήτησης καί τῆς πάλης ἐνάντια στό Λένιν, ἐνάντια στή λενινιστική πλειοψηφία τῆς Κεντρικῆς ἐπιτροπῆς, ἦταν ὁ Τρότσκι. Θέλοντας νά ὀξύνει τήν κατάσταση ἐξόρμησε σέ μιά συνεδρίαση τῶν κομμουνιστῶν ἀντιπροσώπων τῆς 5ης πανρωσικῆς συνδιάσκεψης τῶν συνδικάτων, στίς ἀρχές τοῦ Νοέμβρη 1920, μέ τό ὕποπτο σύνθημα «σφίξιμο τῆς βίδας» καί «ξετίναγμα τῶν συνδικάτων». Ὁ Τρότσκι διατύπωσε τό αἴτημα τῆς ἄμεσης «κρατικοποίησης τῶν συνδικάτων». Ἦταν ἀντίθετος μέ τή μέθοδο νά πείσουμε τίς ἐργατικές μάζες. Ἤθελε νά μεταφέρει τίς στρατιωτικές μέθοδες στά συνδικάτα. Ὁ Τρότσκι ἦταν ἀντίθετος μέ τήν ἀνάπτυξη τῆς δημοκρατίας μέσα στά συνδικάτα καί μέ τό αἱρετό τῶν ὀργάνων τους.

Ἀντί τή μέθοδο τῆς πειθοῦς, πού δίχως αὐτή δέ μπορεῖ νά νοηθεῖ ἡ δράση τῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων, οἱ τροτσκιστές πρότειναν τή μέθοδο τοῦ ἀπροκάλυπτου ἐξαναγκασμοῦ, τῆς ἀπροκάλυπτης διαταγῆς. Μέ τήν πολιτική τους αὐτή οἱ τροτσκιστές, ὅπου τύχαινε ν' ἀναλάβουν τήν ἡγεσία τῆς συνδικα-

[1] Μποροτβιστες ἦταν οἱ ἀριστεροί τῆς οὐκρανικῆς σοσιαλδημοκρατίας, ἕνα σωβινιστικό, ἐθνικιστικο κόμμα. Ὡς το 1918 ἔβγαζαν το κεντρικό τους ὄργανο «Μποροτβά» (παλη) κι ἀπ' αὐτο πῆραν καί τὄνομα (σημ. μετ.).

λιστικῆς δουλειᾶς, ἔσπερναν μέσα στὰ σωματεῖα προστριβές, διάσπαση καὶ ἀποσύνθεση. Οἱ τροτσκιστὲς μὲ τὴν πολιτική τους ξεσήκωναν τὴ μάζα τῶν ἐξωκομματικῶν ἐργατῶν ἐνάντια στὸ κόμμα, διασπούσαν τὴν ἐργατικὴ τάξη.

Ἡ συζήτηση γιὰ τὰ συνδικάτα εἶχε στὴν πραγματικότητα πλατύτερη σημασία ἀπ' ὅ,τι τὸ ζήτημα τῶν συνδικάτων. Ὅπως τὸ ἔδειξε ἀργότερα ἡ ἀπόφαση τῆς Ὁλομέλειας τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ρωσικοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος (17 τοῦ Γεννάρη 1925), στὴν πραγματικότητα ἡ φιλονικία ἦταν γιὰ τὴ «στάση ἀπέναντι στὴν ἀγροτιὰ ποὺ ξεσηκώνονταν ἐνάντια στὸν πολεμικὸ κομμουνισμό, γιὰ τὴ στάση ἀπέναντι στὴ μάζα τῶν ἐξωκομματικῶν ἐργατῶν, γενικὰ γιὰ τὴ στάση τοῦ κόμματος ἀπέναντι στὴ μάζα, στὴν περίοδο ποὺ ὁ ἐμφύλιος πόλεμος ἔχει πιὰ τελειώσει» (Τὸ ΚΚΣΕ (μπ.) στὶς ἀποφάσεις του, μέρος 7ο, σ. 651).

Μετὰ τὸν Τρότσκι μίλησαν καὶ ἄλλες ἀντικομματικὲς ὁμάδες: ἡ «ἐργατικὴ ἀντιπολίτευση» (Σλιάπνικωφ - Μεντβέντιεφ - Κολλοντάι καὶ ἄλλοι) οἱ «δημοκρατικοὶ συγκεντρωτιστὲς» (Σαπρόνωφ, Ντρόμπνις, Μπογουσλάβσκι, Ὀσίνσκι, Β. Σμυρνὼφ καὶ ἄλλοι), οἱ «ἀριστεροὶ κομμουνιστὲς» (Μπουχάριν, Πρεομπραζένσκι).

Ἡ «ἐργατικὴ ἀντιπολίτευση» ἔρριξε τὸ σύνθημα νὰ παραδοθεῖ ἡ διαχείριση ὅλης τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας στὸ «πανρωσικὸ συνέδριο τῶν παραγωγῶν». Μηδένιζε τὸ ρόλο τοῦ κόμματος, ἀρνιόταν τὴ σημασία τῆς δικτατορίας τοῦ προλεταριάτου γιὰ τὴν οἰκονομικὴ ἀνοικοδόμηση. Ἡ «ἐργατικὴ ἀντιπολίτευση» ἀντιπαράθετε τὰ συνδικάτα στὸ σοβιετικὸ κράτος καὶ στὸ κομμουνιστικὸ κόμμα. Θεωροῦσε σὰν ἀνώτατη μορφὴ ὀργάνωσης τῆς ἐργατικῆς τάξης ὄχι τὸ κόμμα, ἀλλὰ τὰ συνδικάτα. Ἡ «ἐργατικὴ ἀντιπολίτευση» ἦταν στὴν οὐσία μιὰ ἀναρχοσυνδικαλιστική, ἀντικομματικὴ ὁμάδα.

Ἡ ὁμάδα «τοῦ δημοκρατικοῦ συγκεντρωτισμοῦ» ἀξιοῦσε πλήρη ἐλευθερία γιὰ τὶς φράξιες καὶ τὶς ὁμάδες. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, τὸ ἴδιο ὅπως καὶ οἱ τροτσκιστές, ἐπιδίωκαν νὰ ὑπονομεύσουν τὸν καθοδηγητικὸ ρόλο τοῦ κόμματος στὰ σοβιὲτ καὶ στὰ συνδικάτα. Ὁ Λένιν τοὺς ὀνόμασε φράξια «τῶν πιὸ δυνατῶν φωνακλάδων» καὶ τὴν πολιτική τους ἐσερομενσεβί .

Στὴν πάλη του ἐνάντια στὸ Λένιν καὶ στὸ κόμμα βοηθοῦσε τὸν Τρότσκι ὁ Μπουχάριν. Ὁ Μπουχάριν, ὁ Πρεομπραζένσκι, ὁ Σερεμπριακὼφ καὶ ὁ Σοκόλνικωφ σχημάτισαν μιὰν ἐνδιάμεση ὁμάδα «ταμπόν». Ἡ ὁμάδα αὐτὴ προστάτευε καὶ σκέπαζε τοὺς χειρότερους φραξιονιστές, τοὺς τροτσκιστές. Ὁ Λένιν χαρακτήρισε τὴ διαγωγὴ τοῦ Μπουχάριν σὰν «κορύφωμα ἰδεολογικῆς κατάπτωσης». Γρήγορα οἱ μπουχαρινικοὶ ἑνώθηκαν ἀνοιχτὰ μὲ τοὺς τροτσκιστὲς ἐνάντια στὸ Λένιν.

Ὁ Λένιν καὶ οἱ λενινιστὲς ἔστρεψαν τὸ κυριότερό τους χτύπημα ἐνάντια στοὺς τροτσκιστές, σὰν βασικὴ δύναμη τῶν ἀντικομματικῶν ὁμάδων. Κατάγγειλαν τοὺς τροτσκιστὲς πὼς συγχέουν τὰ συνδικάτα μὲ τὶς στρατιωτικὲς

ὀργανώσεις, καὶ τόνιζαν πὼς δὲν πρέπει νὰ μεταφέρονται στὰ συνδικάτα οἱ μέθοδες τῶν στρατιωτικῶν ὀργανώσεων. Σὰν ἀπάντηση στὶς θέσεις τῶν ὁμάδων τῆς ἀντιπολίτευσης, ὁ Λένιν καὶ οἱ λενινιστὲς διατύπωσαν τὶς δικές τους θέσεις. Οἱ θέσεις αὐτὲς ὑπογράμμιζαν πὼς τὰ συνδικάτα εἶνε σχολειὸ διοίκησης, σχολειὸ οἰκονομικῆς διαχείρισης, σχολειὸ τοῦ κομμουνισμοῦ. Τὰ συνδικάτα πρέπει νὰ στηρίζουν ὅλη τὴ δουλειά τους στὴ μέθοδο τῆς πειθοῦς. Μόνο μ' αὐτὸ τὸν ὅρο θὰ μπορέσουν νὰ κινητοποιήσουν ὅλους τοὺς ἐργάτες στὴν καταπολέμηση τῆς οἰκονομικῆς καταστροφῆς, θὰ μπορέσουν νὰ τοὺς τραβήξουν στὴ σοσιαλιστικὴ ἀνοικοδόμηση.

Στὴν πάλη μὲ τὶς ἀντιπολιτευτικὲς ὁμάδες, οἱ κομματικὲς ὀργανώσεις συσπειρώθηκαν γύρω ἀπὸ τὸ Λένιν. Ἡ πάλη πῆρε ἐξαιρετικὰ ἔντονο χαρακτήρα στὴ Μόσχα. Ἐδῶ ἡ ἀντιπολίτευση συγκέντρωσε τὶς βασικές της δυνάμεις, βάζοντας γιὰ σκοπό της νὰ καταχτήσει τὴν ὀργάνωση τῆς πρωτεύουσας. Οἱ μπολσεβίκοι ὅμως τῆς Μόσχας ἀπόκρουσαν ἀποφασιστικὰ τὶς ραδιουργίες τῶν φραξιονιστῶν. Μιὰ ὀξύτατη πάλη ἔγινε καὶ στὶς κομματικὲς ὀργανώσεις τῆς Οὐκρανίας. Οἱ μπολσεβίκοι τῆς Οὐκρανίας, μὲ τὴν καθοδήγηση τοῦ συντρόφου Μόλοτωφ, τότε γραμματέα τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κομμουνιστικοῦ κόμματος τῆς Οὐκρανίας, τσάκισαν τοὺς τροτσκιστὲς καὶ τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Σλιάπνικωφ. Τὸ κομμουνιστικὸ κόμμα τῆς Οὐκρανίας ἔμεινε στήριγμα πιστὸ τοῦ λενινιστικοῦ κόμματος. Στὸ Μπακοῦ τὸ τσάκισμα τῆς ἀντιπολίτευσης ὀργανώθηκε μὲ τὴν καθοδήγηση τοῦ σ. Ὀρτζονικίτζε. Στὴν κεντρικὴ Ἀσία τὴν πάλη μὲ τὶς ἀντικομματικὲς ὁμάδες τὴν καθοδηγοῦσε ὁ σ. Λ. Καγκανόβιτς.

Ὅλες οἱ βασικὲς τοπικὲς κομματικὲς ὀργανώσεις προσχώρησαν στὶς θέσεις τοῦ Λένιν.

Στὶς 8 τοῦ Μάρτη 1921 ἄνοιξε τὸ 10ο συνέδριο τοῦ κόμματος. Σ' αὐτὸ πῆραν μέρος 694 ἀντιπρόσωποι μὲ θετικὴ ψῆφο, ποὺ ἀντιπροσώπευαν 732.521 μέλη τοῦ κόμματος καὶ 296 ἀντιπρόσωποι μὲ συμβουλευτικὴ ψῆφο.

Τὸ συνέδριο ἔβγαλε τὰ συμπεράσματα ἀπὸ τὴ συζήτηση γιὰ τὰ συνδικάτα καὶ ἐνέκρινε, μὲ συντριπτικὴ πλειοψηφία, τὶς θέσεις τοῦ Λένιν.

Ὁ Λένιν, ἀνοίγοντας τὸ συνέδριο, δήλωσε πὼς ἡ συζήτηση ἦταν ἀπαράδεχτη πολυτέλεια. Ἔδειξε πὼς οἱ ἐχθροὶ ὑπολόγιζαν πάνω στὴν ἐσωτερικὴ πάλη καὶ στὴ διάσπαση τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος.

Τὸ συνέδριο, ἔχοντας ὑπόψη του πὼς ἡ ὕπαρξη τῶν φραξιονιστικῶν ὁμάδων ἀποτελοῦσε τεράστιο κίνδυνο γιὰ τὸ μπολσεβίκικο κόμμα καὶ τὴ δικτατορία τοῦ προλεταριάτου, ἔδωσε ἰδιαίτερη προσοχὴ στὸ ζήτημα τῆς ἑνότητας τοῦ κόμματος. Ὁ Λένιν εἰσηγήθηκε αὐτὸ τὸ θέμα. Τὸ συνέδριο καταδίκασε ὅλες τὶς ἀντιπολιτευτικὲς ὁμάδες καὶ ἀπόδειξε πὼς «στὴν πραγματικότητα βοηθοῦσαν τοὺς ταξικοὺς ἐχθροὺς τῆς προλεταριακῆς ἐπανάστασης».

Τὸ συνέδριο ἔδωσε ἐντολὴ νὰ διαλυθοῦν ἀμέσως ὅλες οἱ φραξιονιστικὲς ὁμάδες καὶ ἀνάθεσε σ' ὅλες τὶς ὀργανώσεις νὰ ἐπαγρυπνοῦν αὐστηρά, ὥστε νὰ μὴν ὑπάρξει καμμία φραξιονιστικὴ ἐκδήλωση· ἡ μὴ ἐκτέλεση τῆς ἀπόφασης τοῦ συνεδρίου συνεπάγονταν ἄμεση καὶ χωρὶς ὅρους διαγραφὴ ἀπὸ τὸ κόμμα. Σὲ περίπτωση παραβίασης τῆς πειθαρχίας καὶ σὲ περίπτωση ἀναβίωσης ἢ ἀνοχῆς τοῦ φραξιονισμοῦ ἀπὸ μέλη τῆς κεντρικῆς ἐπιτροπῆς, τὸ συνέδριο ἐξουσιοδοτοῦσε τὴν κεντρικὴ ἐπιτροπὴ νὰ ἐπιβάλλει ὅλες τὶς ἐπιβαλλόμενες κυρώσεις ὡς τὴ διαγραφή τους ἀπὸ τὴν κεντρικὴ ἐπιτροπὴ καὶ ἀπὸ τὸ κόμμα.

Ὅλες αὐτὲς οἱ ἀποφάσεις περιλήφθηκαν σὲ μιὰ εἰδικὴ ἀπόφαση «πάνω στὴν ἑνότητα τοῦ κόμματος», ποὺ ψήφισε τὸ συνέδριο μὲ πρόταση τοῦ Λένιν.

Μὲ τὴν ἀπόφαση αὐτὴ τὸ κόμμα ἐφιστοῦσε τὴν προσοχὴ ὅλων τῶν μελῶν τοῦ κόμματος στὸ ὅτι ἡ ἑνότητα καὶ ἡ συνοχὴ τῶν γραμμῶν του, ἡ ἑνότητα θέλησης τῆς πρωτοπορείας τοῦ προλεταριάτου, εἶνε ἀπαραίτητες πρὸ πάντων σὲ στιγμές, ὅπως τοῦ 10ου συνεδρίου, που μιὰ σειρὰ περιστατικὰ δυνάμωσαν τὶς ταλαντεύσεις μέσα στὸ μικροαστικὸ πληθυσμὸ τῆς χώρας.

> «Στὸ διάστημα αὐτό, ἔλεγε ἡ ἀπόφαση, πρὶν ἀκόμα ἀπὸ τὴ γενικὴ κομματικὴ συζήτηση γιὰ τὰ συνδικάτα, ἐκδηλώθηκαν μέσα στὸ κόμμα ὁρισμένες ἐνδείξεις φραξιονισμοῦ, δηλ. ἐμφανίστηκαν ὁμάδες μὲ ἰδιαίτερες θέσεις καὶ μὲ τὴν τάση ὡς ἕνα βαθμὸ νὰ κλειστοῦν στὸν ἑαυτό τους καὶ νὰ δημιουργήσουν δική τους πειθαρχία τῆς ὁμάδας. Εἶνε ἀνάγκη ὅλοι οἱ συνειδητοὶ ἐργάτες νὰ ἀντιληφθοῦν ξεκάθαρα τὸ ἐπιζήμιο καὶ τὸ ἀπαράδεχτο ὁποιουδήποτε φραξιονισμοῦ, ποὺ στὴν πράξη ὁδηγεῖ ἀναπόφευκτα στὸ ἀδυνάτισμα τῆς συντροφικῆς δουλειᾶς καὶ ἐνισχύει τὶς ἐπανειλημμένες ἀπόπειρες τῶν ἐχθρῶν, ποὺ προσκολλήθηκαν στὸ κυβερνητικὸ κόμμα, νὰ βαθύνουν τὴ διαίρεση του (τοῦ κόμματος) καὶ νὰ τὴν ἐκμεταλλευτοῦν γιὰ ἀντεπαναστατικοὺς σκοπούς»,

Τὸ συνέδριο ἔλεγε παρακάτω σ' αὐτὴ τὴν ἀπόφαση:

> «Ἡ χρησιμοποίηση ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ προλεταριάτου τῶν κάθε λογῆς παρεκκλίσεων ἀπὸ τὴν αὐστηρὴ κομμουνιστικὴ γραμμή, φάνηκε μὲ τὸν πιὸ χτυπητὸ τρόπο στὴ στάση τῆς Κρονστάνδης, ὅταν ἡ ἀστικὴ ἀντεπανάσταση καὶ οἱ λευκοφρουροὶ ὅλων τῶν χωρῶν τοῦ κόσμου ἔδειξαν πὼς εἶνε ἀμέσως ἕτοιμοι νὰ δεχτοῦν ἀκόμα καὶ συνθήματα τοῦ σοβιετικοῦ καθεστῶτος, φτάνει νὰ ἀνατρέψουν τὴ δικτατορία τοῦ προλεταριάτου στὴ Ρωσία, ὅταν οἱ ἐσέροι καὶ γενικὰ ἡ ἀστικὴ ἀντεπανάσταση, ἐκμεταλλεύτηκε στὴν Κρονστάνδη τὰ συνθήματα τῆς ἐξέγερσης, δῆθεν στ' ὄνομα τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας, ἐνάντια στὴ σοβιετικὴ κυβέρνηση τῆς Ρωσίας. Παρόμοια γεγονότα δείχνουν πέρα γιὰ πέρα πὼς οἱ λευκοφρουροὶ προσπαθοῦν καὶ ξαίρουν νὰ μεταμφιέζονται σὲ κομμουνιστές, μάλιστα «ἀριστερότερους» ἀπ' αὐτούς, φτάνει ν' ἀδυνατίσουν καὶ ν' ἀνατρέψουν τὸ στήριγμα τῆς προλεταριακῆς ἐπανάστασης στὴ Ρωσία. Οἱ μενσεβίκι-

κες προκηρύξεις στὴν Πετρούπολη, τὴν παραμονὴ τῆς στάσης τῆς Κρονστάνδης, δείχνουν ἐπίσης πὼς οἱ μενσεβίκοι χρησιμοποίησαν τὶς διαφωνίες μέσα στὸ κομμουνιστικὸ κόμμα τῆς Ρωσίας γιὰ νὰ σπρώξουν καὶ νὰ ἐνισχύσουν οὐσιαστικὰ τοὺς στασιαστὲς τῆς Κρονστάνδης, τοὺς ἐσέρους καὶ λευκοφρουρούς, ἐνῶ παρουσιάζονταν στὰ λόγια ἀντίθετοι μὲ τὶς στάσεις καὶ ὀπαδοὶ τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας μὲ μικρὲς τάχατες διορθώσεις».

Ἡ ἀπόφαση ἔδειχνε πὼς ἡ κομματικὴ προπαγάνδα πρέπει νὰ ἐξηγεῖ διεξοδικὰ πόσο ἐπιζήμιος καὶ ἐπικίνδυνος εἶνε ὁ φραξιονισμὸς γιὰ τὴν ἑνότητα τοῦ κόμματος καὶ γιὰ τὴν πραγματοποίηση τῆς ἑνιαίας θέλησης τῆς πρωτοπορείας τοῦ προλεταριάτου, ποὺ εἶνε βασικὸς ὅρος γιὰ τὴν ἐπιτυχία τῆς δικτατορίας τοῦ προλεταριάτου.

Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος, ἡ ἀπόφαση τοῦ συνεδρίου σημείωνε πὼς ἡ κομματικὴ προπαγάνδα πρέπει νὰ ἐξηγεῖ τὴν ἰ δ ι ο μ ο ρ φ ί α ποὺ ὑπάρχει στὶς τελευταῖες μέθοδες ταχτικῆς τῶν ἐχθρῶν τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας.

«Οἱ ἐχθροὶ αὐτοί, ἔλεγε ἡ ἀπόφαση, ἔχοντας πεισθεῖ πὼς ἡ ἀνοιχτὴ ἀντεπανάσταση κάτω ἀπὸ τὴ σημαία τῶν λευκοφρουρῶν εἶνε καταδικασμένη, καταβάλλουν τώρα ὅλες τους τὶς δυνάμεις γιὰ νὰ ἐκμεταλλευθοῦν τὶς διαφωνίες μέσα στὸ ΡΚΚ, νὰ προωθήσουν ἔτσι, μὲ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλο τρόπο, τὴν ἀντεπανάσταση, δίνοντας τὴν ἐξουσία σὲ πολιτικὲς ὁμάδες ποὺ φαινομενικὰ εἶνε οἱ πιὸ διατεθειμένες ν' ἀναγνωρίσουν τὴ σοβιετικὴ ἐξουσία» (τὸ ΚΚΣΕ (μπ) στὶς ἀποφάσεις του, μέρος 1ο, σ. 373 - 374).

Ἡ ἀπόφαση σημείωνε παραπέρα πὼς ἡ κομματικὴ προπαγάνδα «πρέπει νὰ ξεκαθαρίσει καὶ τὴν πεῖρα τῶν προηγουμένων ἐπαναστάσεων, ὅταν ἡ ἀντεπανάσταση ὑποστήριξε τὶς μικροαστικὲς ὁμάδες, τὶς πιὸ κοντινὲς στὸ ἄκρο ἐπαναστατικὸ κόμμα, γιὰ νὰ κλονίσει καὶ νὰ ἀνατρέψει τὴν ἐπαναστατικὴ δικτατορία, ξεκαθαρίζοντας ἔτσι τὸ δρόμο γιὰ τὴν παραπέρα πλήρη νίκη τῆς ἀντεπανάστασης, τῶν κεφαλαιοκρατῶν καὶ τῶν τσιφλικάδων».

Μὲ τὴν ἀπόφαση «γιὰ τὴν ἑνότητα τοῦ κόμματος» συνδέθηκε στενὰ μιὰ ἄλλη ἀπόφαση «γιὰ τὴ συνδικαλιστικὴ καὶ ἀναρχικὴ παρέκκλιση μέσα στὸ κόμμα μας», ποὺ τὴν πρότεινε ἐπίσης ὁ Λένιν καὶ τὴν ψήφισε τὸ συνέδριο. Στὴν ἀπόφαση αὐτὴ τὸ 10ο συνέδριο καταδίκασε τὴ λεγόμενη «ἐργατικὴ ἀντιπολίτευση». Τὸ συνέδριο δέχτηκε πὼς ἡ προπαγάνδιση τῶν ἰδεῶν τῆς ἀναρχοσυνδικαλιστικῆς παρέκκλισης εἶνε ἀσυμβίβαστη μὲ τὴν ἰδιότητα τοῦ μέλους τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος καὶ κάλεσε τὸ κόμμα νὰ καταπολεμήσει ἀποφασιστικὰ αὐτὴ τὴν παρέκκλιση.

Τὸ 10ο συνέδριο πῆρε τὴ σπουδαιότατη ἀπόφαση γιὰ τὸ πέρασμα ἀπὸ τὸ παρακράτημα στὸ φόρο σὲ εἶδος, γιὰ τὸ πέρασμα σ τ ὴ Ν έ α ο ἰ κ ο ν ο μ ι κ ὴ π ο λ ι τ ι κ ὴ (ΝΕΠ).

Στὴ στροφὴ αὐτὴ ἀπὸ τὸν πολεμικὸ κομμουνισμὸ στὴ ΝΕΠ φανερώθηκε ὅλη ἡ σοφία καὶ ἡ διορατικότητα τῆς πολιτικῆς τοῦ Λένιν.

Ἡ ἀπόφαση τοῦ συνεδρίου μιλοῦσε γιὰ ἀντικατάσταση τοῦ παρακρατήματος μὲ τὸ φόρο σὲ εἶδος. Ὁ φόρος σὲ εἶδος ἦταν μικρότερος ἀπὸ τὸ παρακράτημα. Τὸ σύνολο τοῦ φόρου ἔπρεπε νὰ γνωστοποιηθεῖ πρὶν ἀπὸ τὴν ἀνοιξιάτικη σπορά. Καθορίζονταν μὲ ἀκρίβεια οἱ προθεσμίες παράδοσης τοῦ φόρου. Ὅ,τι ἔμενε μετὰ τὴν καταβολὴ τοῦ φόρου ἦταν στὴν ἀπόλυτη διάθεση τοῦ ἀγρότη, ποὺ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ ἐμπορευτεῖ ἐλεύθερα αὐτὰ τὰ πλεονάσματα. Ἡ ἐλευθερία τοῦ ἐμπορίου, ἔλεγε ὁ Λένιν στὴν εἰσήγησή του, θὰ φέρει στὴν ἀρχὴ κάποιο ζωντάνεμα τοῦ καπιταλισμοῦ μέσα στὴ χώρα. Θὰ ἐπιτρέψουμε τὸ ἰδιωτικὸ ἐμπόριο καὶ θ' ἀφήσουμε τοὺς ἰδιῶτες βιομήχανους ν' ἀνοίξουν μικρὲς ἐπιχειρήσεις. Αὐτὸ ὅμως δὲν πρέπει νὰ μᾶς φοβίζει. Ὁ Λένιν πίστευε πὼς μιὰ ὁρισμένη ἐλευθερία στὴν κυκλοφορία ἐμπορευμάτων θὰ κεντρίσει τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἀγρότη γιὰ τὸ νοικοκυριό του, θ' ἀνεβάσει τὴν παραγωγικότητα τῆς δουλειᾶς του καὶ θὰ προκαλέσει γρήγορη ἄνοδο τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας· πὼς πάνω στὴ βάση αὐτὴ θὰ ἀνορθώνεται ἡ κρατικὴ οἰκονομία καὶ θὰ ἐκτοπίζεται τὸ ἰδιωτικὸ κεφάλαιο, θὰ συσσωρεύονται δυνάμεις καὶ μέσα γιὰ νὰ δημιουργηθεῖ ἰσχυρὴ βιομηχανία, ποὺ εἶνε ἡ βάση τοῦ σοσιαλισμοῦ· ὕστερα ἀπ' αὐτὸ θὰ μπορέσουμε τὰ περάσουμε στὴν ἀποφασιστικὴ ἐπίθεση γιὰ νὰ ἐκμηδενιστοῦν τὰ ὑπολείμματα τοῦ καπιταλισμοῦ στὴ χώρα.

Ὁ πολεμικὸς κομμουνισμὸς ἦταν μιὰ προσπάθεια νὰ καταληφθεῖ ἐξ ἐφόδου, μὲ κατὰ μέτωπο ἐπίθεση, τὸ φρούριο τῶν κεφαλαιοκρατικῶν στοιχείων στὴν πόλη καὶ στὸ χωριό. Στὴν ἐπίθεση αὐτὴ τὸ κόμμα ἔτρεξε πολὺ μπροστὰ καὶ κινδύνεψε ν' ἀποκοπεῖ ἀπὸ τὴ βάση του. Τώρα ὁ Λένιν πρότεινε νὰ κάνουμε λίγο πίσω, νὰ ὑποχωρήσουμε προσωρινὰ πιὸ κοντὰ στὰ μετόπισθέν μας, νὰ περάσουμε ἀπὸ τὴν ἔφοδο σὲ μιὰ μακρόχρονη πολιορκία τοῦ φρουρίου, γιὰ νὰ συγκεντρώσουμε δυνάμεις καὶ νὰ ξαναπεράσουμε στὴν ἐπίθεση.

Οἱ τροτσκιστὲς καὶ οἱ ἀντιπολιτευόμενοι θεωροῦσαν πὼς ἡ ΝΕΠ ἦταν μ ό ν ο ὑποχώρηση. Μιὰ τέτια ἑρμηνεία τοὺς σύμφερε γιατί ἡ γραμμή τους ἦταν γραμμὴ παλινόρθωσης τοῦ καπιταλισμοῦ. Ἦταν μιὰ πολὺ ἐπιζήμια ἀντιλενινιστικὴ ἑρμηνεία τῆς ΝΕΠ. Στὴν πραγματικότητα, ἕνα χρόνο κιόλας μετὰ τὴν εἰσαγωγὴ τῆς ΝΕΠ, στὸ 11ο συνέδριο τοῦ κόμματος, ὁ Λένιν δήλωνε πὼς ἡ ὑ π ο χ ώ ρ η σ η τ ε λ ε ί ω σ ε καὶ ἔρριξε τὸ σύνθημα: Π ρ ο ε τ ο ι μ α σ ί α τ ῆ ς ἐ π ί θ ε σ η ς ἐ ν ά ν τ ι α σ τ ὸ ἰ δ ι ω τ ι κ ὸ κ ε φ ά λ α ι ο μ έ σ α σ τ ὴ ν ο ἰ κ ο ν ο μ ί α» (*Λένιν*, Ἅπαντα, τομ. 27ος, σ. 223).

Οἱ ἀντιπολιτευόμενοι, ποὺ ἦταν κακοὶ μαρξιστὲς καὶ ὁλότελα ἀγράμματοι στὰ ζητήματα τῆς μπολσεβίκικης πολιτικῆς, δὲν καταλάβαιναν οὔτε τὴν οὐσία τῆς ΝΕΠ, οὔτε τὸ χαρακτήρα τῆς ὑποχώρησης στὴν ἀρχὴ τῆς ΝΕΠ. Γιὰ τὴν οὐσία τῆς ΝΕΠ ἔγινε κιόλας λόγος παραπάνω. Ὅσο γιὰ τὸ χαρακτήρα τῆς ὑποχώρησης, πρέπει νὰ εἰπωθεῖ ὅτι ὑπάρχουν πολλῶν εἰδῶν ὑποχωρήσεις. Εἶνε στιγμές, ποὺ τὸ κόμμα ἢ ὁ στρατὸς ἀναγκάζονται νὰ ὑποχωρήσουν γιατὶ ἔπαθαν ἥττα. Στὶς περιπτώσεις αὐτές, τὸ κόμμα ἢ ὁ

στρατός ὑποχωρεῖ γιὰ νὰ διαφυλάξει τὸν ἑαυτό του καὶ νὰ διαφυλάξει τὰ στελέχη του γιὰ νέες μάχες. Ὁ Λένιν εἰσάγοντας τὴν ΝΕΠ δὲ εἶχε ὑπόψη του τέτια ὑποχώρηση, γιατί τὸ κόμμα ὄχι μόνο δὲν εἶχε πάθει ἧττα καὶ δὲν εἶχε συντριβεῖ, ἀλλὰ ἀπεναντίας εἶχε νικήσει τὸ ἴδιο τοὺς ἐπιδρομεῖς καὶ τοὺς λευκοφρουροὺς στὸν ἐμφύλιο πόλεμο. Μὰ ὑπάρχουν καὶ στιγμὲς ποὺ τὸ νικηφόρο κόμμα, ἢ ὁ νικηφόρος στρατός, στὴν ἐπίθεσή του προχωρεῖ πολὺ μακριά, χωρὶς νὰ ἔχει ἐξασφαλίσει τὴ βάση του στὰ μετόπισθεν. Αὐτὸ δημιουργεῖ σοβαρὸ κίνδυνο. Σὲ τέτιες περιπτώσεις, ἕνα ἔμπειρο κόμμα ἢ ἕνας ἔμπειρος στρατός, γιὰ νὰ μὴν ἀποκοπεῖ ἀπὸ τὴ βάση του, κρίνει συνήθως ἀναγκαῖο νὰ ὑποχωρήσει λιγάκι, πλησιάζοντας τὰ μετόπισθεν, γιὰ νὰ συνδεθεῖ πιὸ γερὰ μὲ τὴ βάση του στὰ μετόπισθεν, νὰ ἐξασφαλίσει ὅλα τὰ ἀναγκαῖα ἐφόδια καὶ νὰ ξαναπεράσει ἔπειτα στὴν ἐπίθεση μὲ περισσότερη πεποίθηση, μὲ τὴν ἐγγύηση τῆς ἐπιτυχίας. Ὁ Λένιν μὲ τὴ ΝΕΠ ἐφάρμοσε αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ εἶδος τῆς προσωρινῆς ὑποχώρησης. Στὴν ἔκθεσή του στὸ 4ο συνέδριο τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς γιὰ τοὺς λόγους τῆς εἰσαγωγῆς τῆς ΝΕΠ, ὁ Λένιν ἔλεγε καθαρὰ πὼς «στὴν οἰκονομική μας ἐπίθεση εἴχαμε προωθηθεῖ πολὺ μακριά, χωρὶς νὰ ἔχουμε ἐξασφαλίσει ἀρκετὴ βάση» καὶ πὼς γι αὐτὸ εἶνε ἀπαραίτητο νὰ ὑποχωρήσουμε προσωρινὰ σὲ ἀσφαλῆ μετόπισθεν.

Τὸ δυστύχημα γιὰ τὴν ἀντιπολίτευση ἦταν πὼς μὲ τὴν ἀγραμματοσύνη της δὲν καταλάβαινε καὶ δὲν κατάλαβε ὡς τὸ τέλος τῆς ζωῆς της αὐτὴ τὴν ἰδιομορφία τῆς ὑποχώρησης μὲ τὴ ΝΕΠ.

Ἡ ἀπόφαση τοῦ 10ου συνεδρίου γιὰ τὴ ΝΕΠ ἐξασφάλιζε μιὰ στέρεη οἰκονομικὴ συμμαχία τῆς ἐργατικῆς τάξης καὶ τῆς ἀγροτιᾶς, γιὰ τὴν ἀνοικοδόμηση τοῦ σοσιαλισμοῦ.

Τὸ βασικὸ αὐτὸ καθῆκον ἐξυπηρετοῦσε καὶ μιὰ ἄλλη ἀπόφαση τοῦ συνεδρίου, ἡ ἀπόφαση γιὰ τὸ ἐθνικὸ ζήτημα. Ὁ σύντροφος Στάλιν ἔκανε τὴν εἰσήγηση γιὰ τὸ ἐθνικὸ ζήτημα. Ἐξαλείψαμε, εἶπε ὁ σύντροφος Στάλιν, τὴν ἐθνικὴ καταπίεση, αὐτὸ ὅμως δὲ φτάνει. Τὸ καθῆκον μας εἶνε νὰ ἐξαλείψουμε τὴ βαρειὰ κληρονομιὰ τοῦ παρελθόντος, τὴν οἰκονομική, πολιτικὴ καὶ ἐκπολιτιστικὴ καθυστέρηση τῶν ἄλλοτε καταπιεζομένων λαῶν. Πρέπει νὰ τοὺς βοηθήσουμε νὰ φτάσουν σ' αὐτὸ τὴν κεντρικὴ Ρωσία.

Ὁ σύντροφος Στάλιν στάθηκε παραπέρα σὲ δυὸ ἀντικομματικὲς παρεκκλίσεις πάνω στὸ ἐθνικὸ ζήτημα: τὸν ἰμπεριαλιστικὸ (μεγαλορωσικὸ) σωβινισμὸ καὶ τὸν τοπικὸ ἐθνικισμό. Τὸ συνέδριο καταδίκασε καὶ τὶς δυὸ παρεκκλίσεις σὰν βλαβερὲς καὶ ἐπικίνδυνες γιὰ τὸν κομμουνισμὸ καὶ τὸν προλεταριακὸ διεθνισμό. Ταυτόχρονα τὸ συνέδριο ἔστρεψε τὸ πιὸ δυνατὸ χτύπημά του ἐνάντια στὸ μεγαλορωσικὸ σωβινισμό, σὰν τὸν κυριότερο κίνδυνο, δηλ. ἐνάντια στὰ ὑπολείμματα καὶ τὶς ἐπιβιώσεις μιᾶς θέσης ἀπέναντι στὶς ἐθνότητες ἀνάλογης μὲ κείνη ποὺ τὸν καιρὸ τοῦ τσαρισμοῦ οἱ μεγαλορῶσοι σωβινιστὲς πέρναν ἀπέναντι στὶς μὴ ρωσικὲς ἐθνότητες.

3. — ΠΡΩΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΝΕΠ. — 11ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ. — ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΣΟΒΙΕΤΙΚΩΝ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΩΝ —ΑΡΡΩΣΤΕΙΑ ΤΟΥ ΛΕΝΙΝ.—ΤΟ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥ ΛΕΝΙΝ. — 12ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ.

Ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ΝΕΠ συνάντησε ἀντίσταση ἀπὸ τὰ ἀσταθῆ στοιχεῖα τοῦ κόμματος. Ἡ ἀντίσταση αὐτὴ ἐκδηλώνονταν ἀπὸ δυὸ πλευρές. Ἀπὸ τὴ μιὰ πλευρά, ἐξορμοῦσαν οἱ «ἀριστεροὶ» φωνακλάδες, πολιτικὰ ἐκτρώματα σὰν τὸ Λομινάτζε, τὸ Σάτσκιν καὶ ἄλλους, ποὺ «ἀπόδειχναν» πὼς ἡ ΝΕΠ εἶνε ἀπάρνηση τῶν κατακτήσεων τῆς Ὀχτωβριανῆς ἐπανάστασης, ἐπιστροφὴ στὸν καπιταλισμό, καταστροφὴ τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοί, ἀπὸ πολιτικὴ ἀγραμματοσύνη καὶ ἄγνοια τῶν νόμων τῆς οἰκονομικῆς ἐξέλιξης, δὲν καταλάβαιναν τὴν πολιτικὴ τοῦ κόμματος, πανικοβάλονταν, σκορποῦσαν γύρω τους τὴν ἀποθάρρυνση. Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρά, ἐξόρμησαν οἱ ὀπαδοὶ τῆς ἄμεσης συνθηκολόγησης, σὰν τοὺς Τρότσκι, Ράντεκ, Σοκόλνικωφ, Κάμενεφ, Σλιάπνικωφ, Μπουχάριν, Ρύκωφ καὶ ἄλλους, ποὺ δὲν πίστευαν πὼς εἶνε δυνατὴ ἡ σοσιαλιστικὴ ἀνάπτυξη τῆς χώρας μας. Ὑποκλίνονταν μπροστὰ στὴν «παντοδυναμία» τοῦ κεφαλαιοκρατικοῦ συστήματος, ἀποβλέποντας νὰ ἐνισχύσουν τὶς θέσεις τοῦ καπιταλισμοῦ στὴ χώρα τῶν σοβιέτ, ζητοῦσαν νὰ γίνουν μεγάλες παραχωρήσεις στὸ ἰδιωτικὸ κεφάλαιο, τόσο στὸ ἐσωτερικὸ τῆς χώρας ὅσο καὶ ἔξω. Ζητοῦσαν νὰ παραδοθοῦν στὸ ἰδιωτικὸ κεφάλαιο μιὰ σειρὰ διευθυντικὲς θέσεις τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας μέσα στὴ λαϊκὴ οἰκονομία, μὲ τὴ μορφὴ τῶν παραχωρήσεων ἢ μικτῶν μετοχικῶν ἑταιριῶν μὲ συμμετοχὴ τοῦ ἰδιωτικοῦ κεφαλαίου.

Καὶ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ δεύτεροι ἦταν ξένοι πρὸς τὸ μαρξισμό, τὸ λενινισμό.

Τὸ κόμμα ξεσκέπασε καὶ ἀπομόνωσε καὶ τοὺς πρώτους καὶ τοὺς δεύτερους. Τὸ κόμμα ἀντέκρουσε ἀποφασιστικὰ τοὺς πανικόβλητους καὶ τοὺς ἡττοπαθεῖς.

Ἡ ὕπαρξη τέτιας ἀντίθεσης μὲ τὴν πολιτικὴ τοῦ κόμματος ἔδειχνε ἀκόμα μιὰ φορὰ τὴν ἀνάγκη νὰ ξεκαθαριστεῖ τὸ κόμμα ἀπὸ τὰ ἀσταθῆ στοιχεῖα. Κάτω ἀπ' αὐτὲς τὶς συνθῆκες ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ ἔκανε μεγάλη δουλειὰ γιὰ τὸ δυνάμωμα τοῦ κόμματος, ὀργανώνοντας τὴν ἐκκαθάριση τοῦ κόμματος τὸ 1921. Ἡ ἐκκαθάριση ἔγινε σὲ δημόσιες συγκεντρώσεις μὲ τὴ συμμετοχὴ καὶ ἐξωκομματικῶν. Ὁ Λένιν συμβούλεψε νὰ ξεκαθαριστεῖ γερὰ τὸ κόμμα ἀπὸ «τοὺς λωποδύτες, τοὺς γραφειοκράτες, τοὺς ὄχι τίμιους καὶ ὄχι σταθεροὺς κομμουνιστὲς καὶ ἀπὸ τοὺς μενσεβίκους ποὺ ἔβαψαν τὴν «πρόσοψη» μὰ ποὺ ἔμειναν στὴν ψυχὴ μενσεβίκοι» (*Λένιν*, Ἅπαντα, τόμ. 27ος, σ. 13).

Συνολικὰ μὲ τὴν ἐκκαθάριση διαγράφτηκαν ἀπὸ τὸ κόμμα ὡς 170.000 ἄτομα, δηλαδὴ περίπου τὰ 25% ἀπ' ὅλη τὴ δύναμη τοῦ κόμματος.

Ἡ ἐκκαθάριση δυνάμωσε σημαντικὰ τὸ κόμμα, καλυτέρεψε τὴν κοινω-

νική του σύνθεση, ἐνίσχυσε τὴν ἐμπιστοσύνη τῶν μαζῶν στὸ κόμμα, ἀνέβασε τὸ κῦρος του. Αὔξησε ἡ συνοχὴ καὶ ἡ πειθαρχία τοῦ κόμματος.

Ἀπὸ τὸν πρῶτο κιόλας χρόνο φάνηκε πόσο σωστὴ ἦταν ἡ ΝΕΠ. Τὸ πέρασμα στὴ ΝΕΠ δυνάμωσε σημαντικὰ τὴ συμμαχία τῶν ἐργατῶν καὶ ἀγροτῶν, πάνω σὲ νέα βάση. Μεγάλωσε ἡ δύναμη, ἡ στερεότητα τῆς δικτατορίας τοῦ προλεταριάτου. Ἐξαλείφθηκαν σχεδὸν ὁλοκληρωτικὰ οἱ ληστρικὲς συμμορίες τῶν κουλάκων. Οἱ μεσαῖοι ἀγρότες, ὕστερα ἀπὸ τὴν κατάργηση τοῦ παρακρατήματος, βοηθοῦσαν τὴ σοβιετικὴ ἐξουσία στὴν καταπολέμηση τῶν συμμοριῶν τῶν κουλάκων. Ἡ σοβιετικὴ ἐξουσία διαφύλαξε στὰ χέρια της ὅλες τὶς δεσπόζουσες θέσεις στὴν ἐθνικὴ οἰκονομία: τὴ μεγάλη βιομηχανία, τὶς μεταφορές, τὶς τράπεζες, τὴ γῆ, τὸ ἐσωτερικὸ καὶ ἐξωτερικὸ ἐμπόριο. Τὸ κόμμα πέτυχε μεταστροφὴ στὸ οἰκονομικὸ μέτωπο. Ἡ ἀγροτικὴ οἰκονομία ἔκανε γρήγορα προόδους. Ἡ βιομηχανία καὶ οἱ μεταφορὲς σημείωσαν τὶς πρῶτες τους ἐπιτυχίες. Ἄρχισε νὰ σημειώνεται μιὰ πολὺ ἀργὴ μὰ σταθερὴ οἰκονομικὴ ἄνοδος. Οἱ ἐργάτες καὶ οἱ ἀγρότες ἔνοιωθαν κ' ἔβλεπαν πὼς τὸ κόμμα βαδίζει τὸ σωστὸ δρόμο.

Τὸ Μάρτη 1922 συνῆλθε τὸ 11ο συνέδριο τοῦ κόμματος. Στὸ συνέδριο ἦταν 522 ἀντιπρόσωποι μὲ θετικὴ ψῆφο, ποὺ αντιπροσώπευαν 532.000 μέλη τοῦ κόμματος, δηλαδὴ λιγότερα ἀπὸ τὸ προηγούμενο συνέδριο καὶ 165 ἀντιπρόσωποι μὲ συμβουλευτικὴ ψῆφο. Ἡ ἐλάττωση τοῦ αριθμοῦ τῶν μελῶν ἐξηγεῖται μὲ τὴν ἐκκαθάριση τοῦ κόμματος, ποὺ εἶχε ἀρχίσει.

Στὸ συνέδριο τὸ κόμμα ἔβγαλε τὰ συμπεράσματα ἀπὸ τὸν πρῶτο χρόνο τῆς ΝΕΠ. Τὰ ἀποτελέσματα αὐτὰ ἐπέτρεψαν στὸ Λένιν νὰ δηλώσει στὸ συνέδριο:

> «Ἕνα χρόνο ὑποχωρούσαμε. Τώρα πρέπει νὰ ποῦμε στὸ ὄνομα τοῦ κόμματος: ἀρκετά. Φτάσαμε τὸ σκοπὸ ποὺ ἐπιδίωκε ἡ ὑποχώρηση. Ἡ περίοδος αὐτὴ τελειώνει ἢ τελείωσε. Τώρα μπαίνει μπρὸς ἕνας ἄλλος σκοπός: νὰ ἀνασυντάξουμε τὶς δυνάμεις» (*Λένιν*, Ἅπαντα τομ. 27ος, σελ. 38).

Ὁ Λένιν ἔδειξε πὼς ἡ ΝΕΠ σημαίνει λυσσώδικη πάλη, θανάσιμη πάλη ἀνάμεσα στὸν καπιταλισμὸ καὶ τὸ σοσιαλισμό. «Ποιὸς - ποιόν;», ἔτσι μπαίνει τὸ ζήτημα. Γιὰ τὴ νίκη πρέπει νὰ ἐξασφαλιστεῖ ἡ ἕνωση τῆς ἐργατικῆς τάξης καὶ τῆς ἀγροτιᾶς, τῆς σοσιαλιστικῆς βιομηχανίας καὶ τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας, ἀναπτύσσοντας μὲ ὅλα τὰ μέσα τὶς ἀνταλλαγὲς ἀνάμεσα στὴν πόλη καὶ στὸ χωριό. Γι αὐτὸ εἶνε ἀπαραίτητο νὰ μάθουμε νὰ διαχειριζόμαστε καλὰ τὴν οἰκονομία μας, νὰ μάθουμε νὰ ἐμπορευόμαστε πολιτισμένα.

Στὴν περίοδο αὐτὴ τὸ ἐμπόριο ἀποτελοῦσε τὸ βασικὸ κρίκο στὴν ἁλυσσίδα τῶν προβλημάτων ποὺ μπαίναν μπροστὰ στὸ κόμμα. Ἂν δὲ λύνονταν αὐτὸ τὸ πρόβλημα, δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ ἀναπτυχθεῖ ἡ κυκλοφορία ἐμπορευμάτων ἀνάμεσα στὴν πόλη καὶ στὸ χωριό, δὲ μποροῦσε νὰ δυναμώσει

ἡ οἰκονομικὴ συμμαχία τῶν ἐργατῶν καὶ ἀγροτῶν, δὲ μποροῦσε νὰ ἀνορθωθεῖ ἡ ἀγροτικὴ οἰκονομία, νὰ βγεῖ ἡ βιομηχανία ἀπὸ τὰ ἐρείπια.

Κεῖνο τὸν καιρὸ τὸ σοβιετικὸ ἐμπόριο ἦταν ἀκόμα πολὺ ἀδύνατο. Ὁ ἐμπορικὸς μηχανισμὸς ἦταν ἀδύνατος. Οἱ κομμουνιστὲς δὲν εἶχαν ἀκόμα τὴ συνήθεια τοῦ ἐμπορίου, δὲν εἶχαν ἀκόμα μάθει νὰ γνωρίζουν τὸν ἐχθρό, τὸ νέπμαν, δὲν εἶχαν ἀκόμα μάθει νὰ τὸν καταπολεμοῦν. Οἱ ἰδιῶτες ἔμποροι, οἱ νέπμαν, ἐπωφελοῦνταν ἀπὸ τὴν ἀδυναμία τοῦ σοβιετικοῦ ἐμπορίου καὶ ἅρπαζαν στὰ χέρια τους τὸ ἐμπόριο τῶν ὑφασμάτων καὶ ἄλλων εἰδῶν τρέχουσας ἀνάγκης. Τὸ πρόβλημα τῆς ὀργάνωσης τοῦ κρατικοῦ καὶ τοῦ συνεταιριστικοῦ ἐμπορίου ἀπόχτοῦσε τεράστια σημασία.

Μετὰ τὸ 11ο συνέδριο ἡ οἰκονομικὴ δουλειὰ πῆρε καινούρια ἔνταση. Ὑπερνικήθηκαν μ' ἐπιτυχία οἱ συνέπειες τῆς κακῆς ἐσοδείας, ποὺ εἶχε πλήξει τὴ χώρα. Ἡ ἀγροτικὴ οἰκονομία πῆρε γρήγορα πάνω της. Τὰ τραῖνα λειτούργησαν καλύτερα. Ὅλο καὶ μεγάλωνε ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐργοστασίων, ποὺ ξανάρχιζαν τὴ δουλειά.

Τὸν Ὀχτώβρη τοῦ 1922 ἡ σοβιετικὴ δημοκρατία καὶ ὁ Κόκκινος στρατὸς γιόρτασαν μιὰ μεγάλη νίκη: ὁ Κόκκινος στρατὸς καὶ οἱ παρτιζάνοι τῆς Ἄπω Ἀνατολῆς ἀπελευθέρωσαν ἀπὸ τοὺς γιαπωνέζους ἐπιδρομεῖς τὸ Βλαδιβοστόκ, τὸ τελευταῖο κομμάτι σοβιετικῆς γῆς, ποὺ βρισκόταν στὰ χέρια τῶν ἐπιδρομέων.

Τώρα ποὺ ὅλο τὸ ἔδαφος τῆς σοβιετικῆς χώρας ξεκαθαρίστηκε ἀπὸ τοὺς ἐπιδρομεῖς καὶ τὰ καθήκοντα τῆς σοσιαλιστικῆς ἀνοικοδόμησης καὶ τῆς ἄμυνας τῆς χώρας ἀπαιτοῦσαν νὰ ἐνισχυθεῖ ἀκόμα περισσότερο ἡ συμμαχία τῶν λαῶν τῆς σοβιετικῆς χώρας, μπῆκε στὴν ἡμερήσια διάταξη τὸ ζήτημα τῆς ἀκόμα πιὸ στενῆς συνένωσης τῶν σοβιετικῶν δημοκρατιῶν σὲ μιὰ ἑνιαία κρατικὴ ἕνωση. Ἔπρεπε νὰ συγκεντρωθοῦν ὅλες οἱ λαϊκὲς δυνάμεις γιὰ τὴν οἰκοδόμηση τοῦ σοσιαλισμοῦ. Ἔπρεπε νὰ ὀργανωθεῖ γερὰ ἡ ἄμυνα τῆς χώρας. Ἔπρεπε νὰ ἐξασφαλιστεῖ ἡ ὁλόπλευρη ἀνάπτυξη γιὰ ὅλες τὶς ἐθνότητες τῆς πατρίδας μας. Γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ ἦταν ἀνάγκη νὰ πλησιάσουμε ἀκόμα πιὸ πολὺ τὸν ἕνα μὲ τὸν ἄλλο, ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς σοβιετικῆς χώρας.

Τὸ Δεκέμβρη 1922 συνῆλθε τὸ 4ο πανενωσιακὸ συνέδριο τῶν σοβιέτ. Στὸ συνέδριο αὐτό, μὲ πρόταση τοῦ Λένιν καὶ τοῦ Στάλιν, δημιουργήθηκε ἡ προαιρετικὴ κρατικὴ συνένωση τῶν σοβιετικῶν λαῶν: ἡ Ἕνωση τῶν Σοσιαλιστικῶν Σοβιετικῶν Δημοκρατιῶν (ΕΣΣΔ). Στὶς ἀρχὲς στὴν ΕΣΣΔ ἀνῆκαν: ἡ Ρωσικὴ Σοβιετικὴ Ὁμοσπονδιακὴ Σοσιαλιστικὴ Δημοκρατία, ἡ Σοβιετικὴ Σοσιαλιστικὴ Δημοκρατία τῆς Ὑπερκαυκασίας, ἡ Σοβιετικὴ Σοσιαλιστικὴ Δημοκρατία τῆς Οὐκρανίας καὶ ἡ Σοβιετικὴ Σοσιαλιστικὴ Δημοκρατία τῆς Λευκορωσίας. Λίγο ἀργότερα ἱδρύθηκαν στὴν κεντρικὴ Ἀσία τρεῖς ἀνεξάρτητες σοβιετικὲς δημοκρατίες: τοῦ Οὐζμπεκιστάν, τοῦ Τουρκμενιστὰν καὶ τοῦ Ταντζικιστάν. Τώρα ὅλες αὐτὲς οἱ δημοκρατίες ἑνώθηκαν σὲ μιὰ μοναδικὴ ἕνωση

σοβιετικῶν κρατῶν, τὴν ΕΣΣΔ, μὲ βάση τὴ λεύτερη συγκατάθεση καὶ ἰσοτιμία καὶ τὸ δικαίωμα καθεμιᾶς ν' ἀποχωρήσει ἀπὸ τὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση.

Ἡ δημιουργία τῆς Ἕνωσης Σοβιετικῶν Σοσιαλιστικῶν Δημοκρατιῶν σήμαινε ἐνίσχυση τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας καὶ μεγάλη νίκη τῆς λενινιστικῆς - σταλινικῆς πολιτικῆς τοῦ κόμματος τῶν μπολσεβίκων στὸ ἐθνικὸ ζήτημα.

Τὸ Νοέμβρη τοῦ 1922 ὁ Λένιν πῆρε τὸ λόγο στὴν ὁλομέλεια τοῦ Σοβιὲτ τῆς Μόσχας. Κάνοντας τὸν ἀπολογισμὸ τῆς πεντάχρονης ζωῆς τῆς ἐξουσίας τῶν σοβιέτ, ὁ Λένιν διαδήλωσε τὴ βαθειὰ πεποίθησή του, πὼς «ἀπὸ τὴ Ρωσία τῆς ΝΕΠ θὰ βγεῖ ἡ Ρωσία ἡ σοσιαλιστική». Αὐτὸς ἦταν ὁ τελευταῖος δημόσιος λόγος του. Τὸ φθινόπωρο τοῦ 1922 ἕνα μεγάλο ἀτύχημα βρῆκε τὸ κόμμα: ὁ Λένιν ἀρρώστησε βαρειά. Ὅλο τὸ κόμμα, ὅλοι οἱ ἐργαζόμενοι ζοῦσαν τὴν ἀρρώστεια τοῦ Λένιν σὰν ἕνα δικό τους μεγάλο πόνο. Ὅλοι βρίσκονταν σὲ ἀνησυχία γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ αγαπημένου Λένιν. Μὰ καὶ ἄρρωστος ὁ Λένιν δὲ σταμάτησε τὴ δουλειά του. Βαρειὰ ἄρρωστος ὁ Λένιν ἔγραψε μιὰ σειρὰ πολὺ σπουδαῖα ἄρθρα. Σ' αὐτὰ τὰ τελευταῖα του ἄρθρα ἔκανε τὸν ἀπολογισμὸ τῆς δουλειᾶς καὶ χάραζε τὸ σχέδιο γιὰ τὸ χτίσιμο τοῦ σοσιαλισμοῦ στὴ χώρα μας, μὲ τὸ μπάσιμο τῆς ἀγροτιᾶς στὸ ἔργο τῆς σοσιαλιστικῆς οἰκοδόμησης. Σ' αὐτὸ τὸ σχέδιο ὁ Λένιν παρουσίαζε τὸ συνεταιριστικὸ σχέδιο τοῦ προσεταιρισμοῦ τῆς ἀγροτιᾶς στὸ ἔργο τῆς οἰκοδόμησης τοῦ σοσιαλισμοῦ.

Στοὺς συνεταιρισμοὺς γενικὰ καὶ τοὺς ἀγροτικοὺς συνεταιρισμοὺς ἰδιαίτερα, ὁ Λένιν ἔβλεπε ἕνα μέσο, ποὺ ἦταν προσιτὸ καὶ κατανοητὸ γιὰ τὰ ἑκατομμύρια τῶν ἀγροτῶν γιὰ νὰ περάσουν ἀπὸ τὸ μικρὸ ἀτομικὸ νοικοκυριὸ στὶς μεγάλες συντροφικὲς ἑνώσεις παραγωγῆς, στὰ κολχόζ. Ὁ Λένιν σημείωνε πὼς ἡ ἀνάπτυξη τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας στὴ χώρα μας πρέπει ν' ἀκολουθήσει τὸ δρόμο ποὺ μπάζει τοὺς ἀγρότες στὴ σοσιαλιστικὴ οἰκοδόμηση μέσο τῶν συνεταιρισμῶν, τὸ δρόμο τῆς βαθμιαίας εἰσαγωγῆς τῶν ἀρχῶν τοῦ κολλεχτιβισμοῦ στὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία, ἀρχικὰ στὸν τομέα τῆς πώλησης κ' ἔπειτα στὸν τομέα τῆς παραγωγῆς τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων. Ὁ Λένιν ἔλεγε πὼς ὅταν ὑπάρχει ἡ δικτατορία τοῦ προλεταριάτου καὶ ἡ συμμαχία τῆς ἐργατικῆς τάξης μὲ τὴν ἀγροτιά, ὅταν τὸ προλεταριάτο ἔχει ἐξασφαλίσει τὴν καθοδήγηση τῆς ἀγροτιᾶς, ὅταν ὑπάρχει σοσιαλιστικὴ βιομηχανία, οἱ παραγωγικοὶ συνεταιρισμοὶ ποὺ ἀγκαλιάζουν τὰ ἑκατομμύρια τῆς ἀγροτιᾶς, εἶνε τὸ μέσο ποὺ μὲ τὴ βοήθειά του μπορεῖ νὰ χτισθεῖ στὴ χώρα μας ἡ πλήρης σοσιαλιστικὴ κοινωνία.

Τὸν Ἀπρίλη τοῦ 1923 συνῆλθε τὸ 12ο συνέδριο τοῦ κόμματος. Ἦταν τὸ πρῶτο συνέδριο, ὕστερα ἀπὸ τὴν καταληψη τῆς ἐξουσίας ἀπὸ τοὺς μπολσεβίκους, ὅπου ὁ Λένιν δὲ μπόρεσε νὰ παρευρεθεῖ. Στὸ συνέδριο ἦταν 408 ἀντιπρόσωποι μὲ θετικὴ ψῆφο, ποὺ ἀντιπροσώπευαν 386.000 μέλη τοῦ κόμματος, δηλ. λιγότερα ἀπὸ τὸ προηγούμενο συνέδριο τοῦ κόμματος. Ἐδῶ φαίνονταν τ' ἀποτελέσματα τῆς ἐκκαθάρισης, ποὺ συνεχίζονταν μέσα στὸ κόμμα

καὶ εἶχε προκαλέσει τὴ διαγραφὴ ἑνὸς σημαντικοῦ ποσοστοῦ μελῶν. Ἀντιπρόσωποι μὲ συμβουλευτικὴ ψῆφο ἦταν 417.

Στὶς ἀποφάσεις του τὸ 12 συνέδριο τοῦ κόμματος πῆρε ὑπόψη του δλες τὶς ὑποδείξεις, ποὺ ἔκανε ὁ Λένιν στὰ τελευταῖα του ἄρθρα καὶ γράμματα.

Τὸ συνέδριο ἀντέκρουσε ἀποφασιστικὰ ὅλους ποὺ θεωροῦσαν τὴ ΝΕΠ σὰν ὑποχώρηση ἀπὸ τὶς σοσιαλιστικὲς θέσεις, σὰν παράδοση θέσεων στὸν καπιταλισμό, ποὺ πρότειναν νὰ ὑποδουλωθοῦμε στὸν καπιταλισμό. Τέτιες προτάσεις ἔκαναν στὸ συνέδριο οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Τρότσκι, Ράντεκ καὶ Κράσιν. Πρότειναν νὰ ἀφεθοῦμε στὴν καλοσύνη τῶν ξένων κεφαλαιοκρατῶν, νὰ τοὺς παραδώσουμε, μὲ τὴ μορφὴ τῶν ἐκχωρήσεων, βιομηχανικοὺς κλάδους ποὺ ἀποτελοῦσαν ζωτικὴ ἀνάγκη γιὰ τὸ σοβιετικὸ κράτος. Πρότειναν νὰ πληρώσουμε τὰ χρέη τῆς τσαρικῆς κυβέρνησης ποὺ εἶχεν ἀκυρώσει ἡ Ὀχτωβριανὴ ἐπανάσταση. Τὸ κόμμα στιγμάτισε αὐτὲς τὶς προτάσεις συνθηκολόγησης σὰν προδοτικές. Τὸ κόμμα δὲν ἀρνοῦνταν νὰ χρησιμοποιήσει τὴν πολιτικὴ τῶν ἐκχωρήσεων, ἀλλα μόνο στοὺς κλάδους καὶ σὲ ἔκταση ποὺ σύμφερε στὸ σοβιετικὸ κράτος.

Πρὶν ἀκόμα ἀπὸ τὸ συνέδριο, ὁ Μπουχάριν καὶ ὁ Σοκόλνικωφ εἶχαν προτείνει νὰ καταργηθεῖ τὸ μονοπώλιο τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου. Ἡ πρόταση αὐτὴ ἦταν ἐπίσης ἀποτέλεσμα τοῦ τρόπου ποὺ καταλάβαιναν τὴ ΝΕΠ, σὰν παράδοση τῶν θέσεών μας στὸν καπιταλισμό. Ὁ Λένιν στιγμάτισε τότε τὸ Μπουχάριν σὰν ὑπερασπιστὴ τῶν αἰσχροκερδῶν, τῶν νέπμαν, τῶν κουλάκων. Τὸ 12ο συνέδριο ἀπόκρουσε ἀποφασιστικὰ αὐτές τὶς ἐπιβουλὲς ἐνάντια στὸ ἀπαραβίαστο τοῦ μονοπωλίου τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου.

Τὸ συνέδριο ἀπόκρουσε ἀκόμα τὴν προσπάθεια τοῦ Τρότσκι νὰ ἐπιβάλλει στὸ κόμμα μιὰ καταστρεπτικὴ πολιτικὴ ἀπέναντι στὴν ἀγροτιά. Τὸ συνέδριο ἔδειξε πὼς δὲ μπορεῖ νὰ παραγνωρίζεται τὸ γεγονὸς ὅτι μέσα στὴ χώρα ἐπικρατεῖ τὸ μικρὸ ἀγροτικὸ νοικοκυριό. Τόνισε πὼς ἡ ἀνάπτυξη τῆς βιομηχανίας — μαζὶ καὶ τῆς βαρειᾶς βιομηχανίας — δὲν πρέπει νὰ πάει ἀντίθετα ἀπὸ τὰ συμφέροντα τῶν ἀγροτικῶν μαζῶν, ἀλλὰ σε συμμαχία μαζί τους, σὲ ὄφελος ὁλόκληρου τοῦ ἐργαζόμενου πληθυσμοῦ. Οἱ ἀποφάσεις αὐτὲς στρέφονταν ἐνάντια στὸν Τρότσκι, ποὺ πρότεινε νὰ ὀργανωθεῖ ἡ βιομηχανία μὲ τὴν ἐκμετάλλευση τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας, ποὺ δὲν ἀναγνώριζε στὴν πράξη τὴν πολιτικὴ τῆς συμμαχίας τοῦ προλεταριάτου μὲ τὴν ἀγροτιά.

Ὁ Τρότσκι πρότεινε ταυτόχρονα νὰ κλείσουνε μεγάλα ἐργοστάσια, ποὺ εἶχαν σημασία γιὰ τὴν ἄμυνα, ὅπως τοῦ Πουτίλωφ, τοῦ Μπριάνσκ καὶ ἄλλα, γιατί, ὅπως ἔλεγε, δὲν ἔδιναν κέρδη. Τὸ συνέδριο ἀπόρριψε μὲ ἀγανάχτηση τὶς προτάσεις αὐτὲς τοῦ Τρότσκι.

Τὸ 12ο συνέδριο, σύμφωνα μὲ μιὰ γραπτὴ πρόταση ποὺ τοῦ ἔστειλε ὁ Λένιν, ἵδρυσε ἕνα ἑνοποιημένο ὄργανο: τὴν Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ ἐλέγχου - ἐργατοαγροτικὴ ἐπιθεώρηση. Στὸν ὀργανισμὸ αὐτὸ ἀνατίθονταν ὑπεύθυνα καθήκοντα: νὰ περιφρουρεῖ τὴν ἑνότητα τοῦ κόμματός μας, νὰ στερεώνει

τὴν κομματικὴ καὶ κρατικὴ πειθαρχία, νὰ καλυτερεύει μὲ ὅλα τὰ μέσα τὸ μηχανισμὸ τοῦ σοβιετικοῦ κράτους.

Τὸ συνέδριο ἔδωσε σοβαρὴ προσοχὴ στὸ ἐθνικὸ ζήτημα. Εἰσηγητὴς σ' αὐτὸ τὸ θέμα ἦταν ὁ σύντροφος Στάλιν. Ὁ σ. Στάλιν τόνισε τὴ διεθνῆ σημασία τῆς πολιτικῆς μας στὸ ἐθνικὸ ζήτημα. Οἱ καταπιεζόμενοι λαοὶ στὴ δύση καὶ τὴν ἀνατολὴ βλέπουν στὸ πρόσωπο τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης τὸ πρότυπο γιὰ τὴ λύση τοῦ ἐθνικοῦ ζητήματος καὶ τὴν κατάργηση τῆς ἐθνικῆς καταπίεσης. Ὁ σ. Στάλιν ὑπόδειξε τὴν ἀνάγκη νὰ διεξαχθεῖ δραστήρια δουλειὰ γιὰ νὰ ἐξαλειφθεῖ ἡ οἰκονομικὴ καὶ ἐκπολιτιστικὴ ἀνισότητα ἀνάμεσα στοὺς λαοὺς τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης. Κάλεσε ὅλο τὸ κόμμα νὰ καταπολεμήσει ἀποφασιστικὰ τὶς παρεκκλίσεις στὸ ἐθνικὸ ζήτημα: τὸ μεγαλορωσικὸ σωβινισμὸ καὶ τὸν τοπικὸ ἀστικὸ ἐθνικισμό.

Τὸ συνέδριο ξεσκέπασε τοὺς φορεῖς τῶν ἐθνικιστικῶν παρεκκλίσεων καὶ τὴν ἰμπεριαλιστικὴ πολιτική τους ἀπέναντι στὶς ἐθνικὲς μειονότητες. Τότε οἱ φορεῖς τῆς ἐθνικῆς παρέκκλισης στὴ Γεωργία, Μντιβάνι καὶ ἄλλοι, εἶχαν ξεσηκωθεῖ ἐνάντια στὸ κόμμα. Ἀντιτάσσονταν στὴ δημιουργία ὁμοσπονδίας τῆς Ὑπερκαυκασίας, στὸ δυνάμωμα τῆς φιλίας ἀνάμεσα στοὺς λαοὺς τῆς Ὑπερκαυκασίας. Συμπεριφέρονταν ἀπέναντι στὶς ἄλλες ἐθνότητες τῆς Γεωργίας σὰν πραγματικοὶ μεγαλογεωργιανοὶ σωβινιστές. Ἔδιωχναν ἀπὸ τὴν Τιφλίδα ὅλους τοὺς μὴ γεωργιανούς, ἰδίως τοὺς ἀρμένηδες, ἔβγαλαν νόμο πὼς κάθε γεωργιανὴ ποὺ παντρεύεται μὴ γεωργιανὸ χάνει τὴ γεωργιανὴ ὑπηκοότητα. Οἱ Τρότσκι, Ράντεκ, Μπουχάριν, Σκρίπνικ, Ρακόβσκι ὑποστήριζαν τοὺς γεωργιανοὺς ἐθνικιστές.

Λίγο μετὰ τὸ συνέδριο κλήθηκε σύσκεψη τῶν στελεχῶν τῶν ἐθνικῶν δημοκρατιῶν μὲ θέμα τὸ ἐθνικὸ ζήτημα. Ἐκεῖ ξεσκεπάστηκε ἡ ὁμάδα τῶν τατάρων ἀστῶν ἐθνικιστῶν: Σουλτὰν - Γαλίεφ καὶ ἄλλοι καὶ ἡ ὁμάδα τῆς ἐθνικῆς παρέκκλισης τοῦ Οὐζμπεκιστάν: Φαϊζουλά, Χοτζάεφ καὶ ἄλλοι.

Τὸ 12ο συνέδριο τοῦ κόμματος συνόψισε τὰ ἀποτελέσματα δυὸ χρόνων τῆς ΝΕΠ. Ὁ ἀπολογισμὸς αὐτὸς ἐνέπνεε θάρρος καὶ πεποίθηση γιὰ τὴν τελικὴ νίκη.

> «Τὸ κόμμα μας διατήρησε τὴν ἑνότητα καὶ τὴ συνοχή του, ἄντεξε στὴ μεγάλη στροφὴ καὶ τραβάει μπροστὰ μὲ διάπλατη τὴ σημαία», δήλωσε ὁ σ. Στάλιν στὸ συνέδριο.

1.—ΠΑΛΗ ΜΕ ΤΙΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΤΗΣ ΑΝΟΡΘΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ — ΕΝΤΑΣΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΤΡΟΤΣΚΙΣΤΩΝ ΣΕ ΣΥΣΧΕΤΙΣΜΟ ΜΕ ΤΗΝ ΑΡΡΩΣΤΕΙΑ ΤΟΥ ΛΕΝΙΝ.— ΝΕΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΚΟΜΜΑ.— ΗΤΤΑ ΤΩΝ ΤΡΟΤΣΚΙΣΤΩΝ.— ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΛΕΝΙΝ.— ΣΤΡΑΤΟΛΟΓΙΑ ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΤΟΥ ΛΕΝΙΝ.— 13ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

Ἀπὸ τὰ πρῶτα κιόλας χρόνια ἡ πάλη γιὰ τὴν ἀνόρθωση τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας εἶχε σημαντικὲς ἐπιτυχίες. Κατὰ τὸ 1924 παρατηρούνταν ἄνοδος

σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς. Ἡ σπαρμένη ἐπιφάνεια αὔξησε σημαντικὰ ἀπὸ τὸ 1921, ἡ ἀγροτικὴ οἰκονομία δυνάμωνε ὅλο καὶ περισσότερο. Ἡ σοσιαλιστικὴ βιομηχανία μεγάλωνε καὶ ἀναπτύσσονταν. Αὔξησε σημαντικὰ ἡ ἀριθμητικὴ δύναμη τῆς ἐργατικῆς τάξης. Τὰ μεροκάματα ἀνέβηκαν. Οἱ ἐργάτες καὶ οἱ ἀγρότες ἄρχισαν νὰ ζοῦν καλύτερα καὶ πιὸ ἄνετα ἀπὸ τὸ 1920 - 1921.

Πάντα ὅμως ἦταν αἰσθητὲς οἱ συνέπειες τῆς οἰκονομικῆς καταστροφῆς που δὲν εἶχαν ἐξαλειφθεῖ. Ἡ βιομηχανία ὑστεροῦσε ἀκόμα ἀπὸ τὸ προπολεμικὸ ἐπίπεδο. Ἡ ἀνάπτυξή της ἔμενε σημαντικὰ πίσω ἀπὸ τὴν ἀνάπτυξη τῶν ἀναγκῶν τῆς χώρας. Στὸ τέλος τοῦ 1923 οἱ ἄνεργοι ἦταν σχεδὸν ἕνα ἑκατομμύριο. Ἡ ἀργὴ ἀνάπτυξη τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας δὲν ἐπέτρεπε νὰ απορροφηθεῖ ἡ ἀνεργία. Τὸ ἐμπόριο ἀναπτύσσονταν σπασμωδικά, γιατὶ ἦταν ὑπέρογκες οἱ τιμὲς τῶν εἰδῶν ποὺ κατασκευάζονταν στὶς πόλεις καὶ ποὺ τὶς ἐπεβάλλαν οἱ νέπμαν καὶ τὰ στοιχεῖα τῶν νέπμαν στὶς ἐμπορικές μας ὀργανώσεις. Ἀπὸ τὸ γεγονὸς αὐτὸ τὸ σοβιετικὸ ροῦβλι ἄρχισε νὰ ἔχει μεγάλες διακυμάνσεις, ἔχανε τὴν ἀξία του. Ὅλα αὐτὰ ἐμπόδιζαν νὰ καλυτερεύσει ἡ θέση τῶν ἐργατῶν καὶ ἀγροτῶν.

Τὸ φθινόπωρο τοῦ 1923, οἱ οἰκονομικὲς δυσκολίες ὀξύνθηκαν κάπως, γιατὶ οἱ βιομηχανικοὶ καὶ ἐμπορικοί μας ὀργανισμοὶ παραβίασαν τὴ σοβιετικὴ πολιτικὴ τῶν τιμῶν. Εἴχαμε μπροστά μας ἀπότομη διάσταση ἀνάμεσα στὶς τιμὲς τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων καὶ τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων. Οἱ τιμὲς τοῦ σταριοῦ ἦταν χαμηλές, ἐνῶ οἱ τιμὲς τῶν βιομηχανικῶν ἐμπορευμάτων ἦταν ἀσύγκριτα ὑψηλές. Τὰ γενικὰ ἔξοδα στὴ βιομηχανία ἦταν πολὺ μεγάλα καὶ προκαλοῦσαν τὴν ἀκρίβεια τῶν ἐμπορευμάτων. Τὰ χρήματα ποὺ ἔπαιρνε ἡ ἀγροτιὰ ἀπὸ τὴν πώληση τοῦ σταριοῦ της ἔχαναν γρήγορα τὴν ἀξία τους. Καὶ μαζὶ μ' ὅλα αὐτά, ὁ τροτσκιστὴς Πιατακώφ, ποὺ βρισκόταν τότε στὸ Ἀνώτατο συμβούλιο τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, ἔδωσε μιὰ ἐγκληματικὴ διαταγὴ στοὺς οἰκονομικοὺς διευθυντές: νὰ απομυζοῦν ὅσο τὸ δυνατὸ περισσότερα κέρδη ἀπὸ τὴν πώληση τῶν βιομηχανικῶν εἰδῶν, ν' ἀνεβάζουν ἀσυγκράτητα τὶς τιμὲς γιὰ ν' ἀναπτυχθεῖ τάχα ἡ βιομηχανία. Στὴν πραγματικότητα, τὸ σύνθημα αὐτό, σύνθημα νέπμαν, δὲ μποροῦσε παρὰ νὰ καταλήξει σὲ στένεμα τῆς βάσης τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς καὶ στὴν καταστροφὴ τῆς βιομηχανίας.

Ἡ ἀγροτιὰ δὲν εἶχε συμφέρον νὰ παίρνει ἐμπορεύματα ἀπὸ τὴν πόλη μ' αὐτοὺς τοὺς ὅρους καὶ ἔπαψε νὰ τ' ἀγοράζει. Ἄρχισε ἡ κρίση τῆς πώλησης, ποὺ εἶχε τὴν ἀντανάκλασή της στὴ βιομηχανία. Παρουσιάστηκαν δυσκολίες στὴν πληρωμὴ τοῦ μεροκάματου. Αὐτὸ προκάλεσε δυσαρέσκεια στοὺς ἐργάτες. Σὲ ὁρισμένα ἐργοστάσια οἱ πιὸ καθυστερημένοι ἐργάτες παρατοῦσαν τὴ δουλειά.

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ κόμματος καθόρισε τοὺς τρόπους γιὰ νὰ ξεπεραστοῦν ὅλες αὐτὲς οἱ δυσκολίες καὶ ἐλλείψεις. Πάρθηκαν μέτρα γιὰ νὰ λεί-

ψει ἡ κρίση τῆς πώλησης. Ὑποτιμήθηκαν τὰ εἴδη πλατειᾶς κατανάλωσης. Ἀποφασίστηκε νὰ γίνει νομισματικὴ μεταρρύθμιση, νὰ εἰσαχθεῖ ἕνα σταθερὸ νόμισμα, τὸ τσερβόνετς. Τακτοποιήθηκε ἡ πληρωμὴ τοῦ μεροκάματου στοὺς ἐργάτες. Πάρθηκαν μέτρα γιὰ νὰ ἀναπτυχθεῖ τὸ ἐμπόριο τῶν σοβιετικῶν ὀργανισμῶν καὶ τῶν συνεταιρισμῶν καὶ νὰ παραμερισθεῖ τὸ ἐμπόριο τῶν ἰδιωτῶν ἐμπόρων καὶ κάθε λογῆς αἰσχροκερδῶν.

Ἔπρεπε ν' ἀνασκουμπωθοῦμε στὴ δουλειά, ὅλοι μαζί. Ἔτσι σκέφτονταν καὶ ἐνεργοῦσαν οἱ ἄνθρωποι, οἱ ἀφοσιωμένοι στὸ κόμμα. Δὲν ἔκαναν ὅμως τὸ ἴδιο οἱ τροτσκιστές. Ἐπωφελούμενοι ἀπὸ τὴν ἀπουσία τοῦ Λένιν, ποὺ ἡ βαρειὰ ἀρρώστεια τὸν ἔθεσε ἐκτὸς μάχης, ξεσήκωσαν καινούρια ἐπίθεση ἐνάντια στὸ κόμμα καὶ τὴν ἡγεσία του. Ἔκριναν πὼς ἔφτασε ἡ εὐνοϊκὴ στιγμὴ γιὰ νὰ τσακίσουν τὸ κόμμα καὶ νὰ ἀνατρέψουν τὴν ἡγεσία του. Χρησιμοποίησαν τὰ πάντα στὴν ἀντικομματική τους πάλη: καὶ τὴν ἧττα τῆς ἐπανάστασης στὴ Γερμανία καὶ Βουλγαρία τὸ φθινόπωρο τοῦ 1923 καὶ τὶς οἰκονομικὲς δυσκολίες μέσα στὴ χώρα καὶ τὴν ἀρρώστεια τοῦ Λένιν. Ἀκριβῶς αὐτὴ τὴ δύσκολη γιὰ τὸ σοβιετικὸ κράτος στιγμή, τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ ἀρχηγὸς τοῦ κόμματος ἦταν καρφωμένος στὸ κρεββάτι, ὁ Τρότσκι ἄρχισε τὴν ἐπίθεσή του ἐνάντια στὸ μπολσεβίκικο κόμμα. Ἀφοῦ συγκέντρωσε γύρω του ὅλα τὰ ἀντιλενινιστικὰ στοιχεῖα τοῦ κόμματος, σκάρωσε τὶς θέσεις τῆς ἀντιπολίτευσης, ποὺ στρέφονταν ἐνάντια στὸ κόμμα, ἐνάντια στὴν ἡγεσία του, ἐνάντια στὴν πολιτική του. Οἱ θέσεις ὀνομάστηκαν: δήλωση τῶν 46 ἀντιπολιτευομένων. Στὴν πάλη ἐνάντια στὸ λενινιστικὸ κόμμα ἑνώθηκαν ὅλες οἱ ἀντιπολιτευτικὲς ὁμάδες: τροτσκιστές, ὀπαδοὶ τοῦ «δημοκρατικοῦ συγκεντρωτισμοῦ», ὑπολείμματα τῶν «ἀριστερῶν» κομμουνιστῶν καὶ τῆς «ἐργατικῆς ἀντιπολίτευσης». Στὴ δήλωσή τους προφήτευαν σοβαρὴ οἰκονομικὴ κρίση καὶ πτώση τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας καὶ ἀπαιτοῦσαν ἐλευθερία γιὰ τὶς φράξιες καὶ τὶς ὁμάδες, σὰν μοναδικὴ διέξοδο ἀπὸ τὴν κατάσταση.

Ἦταν πάλη γιὰ ν' ἀνασυγκροτηθοῦν οἱ φράξιες, ποὺ τὸ 10ο συνέδριο ἀπαγόρευσε μὲ πρόταση τοῦ Λένιν.

Οἱ τροτσκιστὲς δὲν ἀνακίνησαν κανένα συγκεκριμένο ζήτημα γιὰ νὰ καλυτερέψει ἡ βιομηχανία, ἡ ἀγροτικὴ οἰκονομία, ἡ κυκλοφορία τῶν ἐμπορευμάτων μέσα στὴ χώρα, γιὰ νὰ βελτιωθεῖ ἡ θέση τῶν ἐργαζομένων. Μὰ οὔτε καὶ τοὺς ἐνδιέφεραν αὐτά. Ἕνα μονάχα τοὺς ἐνδιέφερε: νὰ ἐπωφεληθοῦν ἀπὸ τὴν ἀπουσία τοῦ Λένιν, ν' ἀνασυγκροτήσουν τὶς φράξιες μέσα στὸ κόμμα καὶ νὰ κλονίσουν τὰ θεμέλια τοῦ κόμματος, νὰ κλονίσουν τὴν Κεντρική του Ἐπιτροπή.

Ὕστερα ἀπὸ τὶς θέσεις τῶν 46, ὁ Τρότσκι δημοσίευσε ἕνα γράμμα ὅπου ἔρριχνε λάσπη στὰ στελέχη τοῦ κόμματος καὶ διατύπωνε μιὰ σειρὰ καινούριες συκοφαντικὲς κατηγορίες ἐνάντια στὸ κόμμα. Στὸ γράμμα αὐτὸ ἐπαναλάβαινε τὰ παλιὰ μενσεβίκικα τροπάρια, ποὺ τὸ κόμμα τὰ εἶχε ξανακούσει τόσες φορὲς ἀπ' αὐτόν.

Οἱ τροτσκιστὲς χτυποῦσαν πρῶτ' ἀπ' ὅλα τὸν κομματικὸ μηχανισμό. Καταλάβαιναν πὼς τὸ κόμμα δὲ μπορεῖ νὰ ζήσει καὶ νὰ δουλέψει δίχως γερὸ κομματικὸ μηχανισμό. Ἡ ἀντιπολίτευση βάλθηκε νὰ κλονίσει, νὰ καταστρέψει αὐτὸ τὸ μηχανισμό, ν' ἀντιπαραθέσει τὰ μέλη τοῦ κόμματος στὸν κομματικὸ μηχανισμὸ καὶ τὴ νεολαία στὰ παλιὰ στελέχη τοῦ κόμματος. Ὁ Τρότσκι στὸ γράμμα του ποντάριζε πάνω στὴ σπουδάζουσα νεολαία, πάνω στὰ νεαρὰ μέλη τοῦ κόμματος, ποὺ δὲν ἤξαιραν τὴν ἱστορία τῆς πάλης τοῦ κόμματος ἐνάντια στὸν τροτσκισμό. Ὁ Τρότσκι γιὰ νὰ κερδίσει τὴ νεολαία τῶν σπουδαστῶν τὴν κολάκευε, ἀποκαλώντας την «τὸ πιστότερο βαρόμετρο τοῦ κόμματος» καὶ ταυτόχρονα μιλοῦσε γιὰ ἐκφύλιση τῆς παλιᾶς λενινιστικῆς φρουρᾶς. Ἀναφέροντας τοὺς διεφθαρμένους ἡγέτες τῆς 2ης Διεθνοῦς, ὑπαινίσσονταν πρόστυχα πὼς ἡ παλιὰ μπολσεβίκικη φρουρὰ ἀκολουθεῖ τὸν ἴδιο δρόμο. Μὲ τὶς φωνὲς γιὰ ἐκφύλιση τοῦ κόμματος ὁ Τρότσκι προσπαθοῦσε νὰ κρύψει τὸ δικό του ἐκφυλισμὸ καὶ τὰ ἀντικομματικὰ σχέδια, ποὺ μηχανεύονταν ὁ ἴδιος.

Οἱ τροτσκιστὲς ἔστειλαν καὶ τὰ δυὸ ἔγγραφα τῆς ἀντιπολίτευσης - τὶς θέσεις τῶν 46 καὶ τὸ γράμμα τοῦ Τρότσκι — στὶς ἀχτίδες καὶ τοὺς πυρῆνες γιὰ συζήτηση ἀπὸ τὰ μέλη τοῦ κόμματος.

Προκαλοῦσαν τὸ κόμμα σὲ συζήτηση.

Ἔτσι, ὅπως τὴ στιγμὴ τῆς συνδικαλιστικῆς συζήτησης πρὶν ἀπὸ τὸ 10ο συνέδριο, οἱ τροτσκιστὲς ἐπέβαλαν καὶ τώρα τὴ γενικὴ συζήτηση μέσα στὸ κόμμα.

Ἂν καὶ τὸ κόμμα ἦταν ἀπασχολημένο μὲ τὰ πιὸ σοβαρὰ οἰκονομικὰ προβλήματα, δέχτηκε τὴν πρόκληση καὶ ἄνοιξε συζήτηση. Ἡ συζήτηση ἐπεχτάθηκε σὲ ὅλο τὸ κόμμα. Ἡ πάλη πῆρε λυσσασμένο χαραχτήρα. Ἐξαιρετικὰ ἔντονη ἦταν στὴ Μόσχα. Οἱ τροτσκιστὲς σκόπευσαν νὰ καταλάβουν πρὶν ἀπ' ὅλα τὴν ὀργάνωση τῆς πρωτεύουσας. Μὰ ἡ συζήτηση δὲν τοὺς βοήθησε. Μόνο ποὺ τοὺς ντρόπιασε. Οἱ τροτσκιστὲς τσακίστηκαν κατακέφαλα, τόσο στὴ Μόσχα ὅσο καὶ σ' ὅλη τὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση. Τοὺς ψήφισαν μόνο μερικοὶ πυρῆνες ἀνώτερων σχολῶν καὶ δημοσίων ἱδρυμάτων.

Τὸ Γενάρη τοῦ 1924 συνῆλθε ἡ 13η κομματικὴ συνδιάσκεψη. Ἄκουσε τὴν ἔκθεση τοῦ συντρόφου Στάλιν, ποὺ συνόψισε τὰ πορίσματα τῆς συζήτησης. Ἡ συνδιάσκεψη καταδίκασε τὴν τροτσκιστικὴ ἀντιπολίτευση, μὲ τὴ δήλωση πὼς στὴν περίπτωσή της τὸ κόμμα ἔχει νὰ κάνει μὲ μικροαστικὴ παρέκκλιση ἀπὸ τὸ μαρξισμό. Οἱ ἀποφάσεις τῆς συνδιάσκεψης ἐπικυρώθηκαν ἀργότερα ἀπὸ τὸ 13ο συνέδριο τοῦ κόμματος καὶ τὸ 5ο συνέδριο τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς. Τὸ διεθνὲς κομμουνιστικὸ προλεταριάτο ὑποστήριζε τὸ μπολσεβίκικο κόμμα στὴν πάλη του ἐνάντια στὸν τροτσκισμό.

Οἱ τροτσκιστὲς ὅμως δὲν ἔπαψαν τὸ ὑπομονευτικὸ ἔργο τους. Τὸ φθινόπωρο τοῦ 1924, ὁ Τρότσκι δημοσίευσε ἕνα ἄρθρο «Διδάγματα τοῦ Ὀχτώβρη», ὅπου προσπαθοῦσε νὰ ἀντικαταστήσει τὸ λενινισμὸ μὲ τὸν τροτσκισμό. Τὸ

ἄρθρο αὐτὸ ἦταν μιὰ συμπυκνωμένη συκοφαντία ἐνάντια στὸ κόμμα μας καὶ τὸν ἀρχηγό του, τὸ Λένιν. Ὅλοι οἱ ἐχθροὶ τοῦ κομμουνισμοῦ καὶ τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας ἁρπάχτηκαν ἀπὸ αὐτὸ τὸ συκοφαντικὸ βιβλιαράκι. Τὸ κόμμα ἀντίκρυσε μὲ ἀγανάχτηση τὴν κατασυκοφάντηση τῆς ἡρωικῆς ἱστορίας τοῦ μπολσεβικισμοῦ ἀπὸ τὸν Τρότσκι. Ὁ σύντροφος Στάλιν ξεσκέπασε τὴν προσπάθεια τοῦ Τρότσκι νὰ ἀντικαταστήσει τὸ λενινισμὸ μὲ τὸν τροτσκισμό. Στοὺς λόγους του ὁ σ. Στάλιν τόνιζε πὼς «καθῆκον τοῦ κόμματος εἶνε νὰ θάψει τὸν τροτσκισμὸ σὰν ἰδεολογικὸ ρεῦμα».

Σοβαρὴ σημασία εἶχε γιὰ τὸ ἔργο τῆς ἰδεολογικῆς συντριβῆς τοῦ τροτσκισμοῦ καὶ τῆς ὑπεράσπισης τοῦ λενινισμοῦ, ἡ θεωρητικὴ ἐργασία τοῦ σ. Στάλιν. «Οἱ βάσεις τοῦ λενινισμοῦ» ποὺ βγῆκε τὸ 1924. Τὸ βιβλίο αὐτὸ εἶνε μιὰ ἀριστοτεχνικὴ ἔκθεση καὶ μιὰ σοβαρὴ θεωρητικὴ θεμελίωση τοῦ λενινισμοῦ. Ἐξόπλισε τότε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ἐξοπλίζει καὶ σήμερα τοὺς μπολσεβίκους ὅλου τοῦ κόσμου μὲ τὸ ἀκονισμένο ὅπλο τῆς μαρξιστικῆς - λενινιστικῆς θεωρίας.

Στὶς μάχες ἐνάντια στὸν τροτσκισμὸ ὁ σ. Στάλιν συσπείρωσε τὸ κόμμα γύρω στὴν Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ τὸ κίνησε στὴν παραπέρα πάλη γιὰ τὴ νίκη τοῦ σοσιαλισμοῦ στὴ χώρα μας. Ὁ σ. Στάλιν μπόρεσε ν' ἀποδείξει πὼς ἡ ἰδεολογικὴ συντριβὴ τοῦ τροτσκισμοῦ εἶνε ἀναγκαῖος ὅρος γιὰ νὰ ἐξασφαλισθεῖ ἡ παραπέρα νικηφόρα πορεία πρὸς τὰ μπρός, πρὸς τὸ σοσιαλισμό.

Κάνοντας ἀπολογισμὸ αὐτῆς τῆς περιόδου τῆς πάλης μὲ τὸν τροτσκισμὸ ὁ σ. Στάλιν ἔλεγε:

> «Χωρὶς νὰ συντρίψουμε τὸν τροτσκισμὸ εἶνε ἀδύνατο νὰ νικήσουμε μέσα στὶς συνθῆκες τῆς ΝΕΠ, εἶνε ἀδύνατο νὰ μεταβάλλουμε τὴ σημερινὴ Ρωσία σὲ Ρωσία σοσιαλιστική».

Οἱ ἐπιτυχίες ὅμως τῆς λενινιστικῆς πολιτικῆς τοῦ κόμματος σκιάστηκαν ἀπὸ τὸ μεγάλο δυστύχημα ποὺ χτύπησε τὸ κόμμα καὶ τὴν ἐργατικὴ τάξη. Στὶς 21 τοῦ Γενάρη 1924, στὸ Γκόρκι, κοντὰ στὴ Μόσχα, πέθανε ὁ ἀρχηγὸς καὶ δάσκαλός μας, ὁ δημιουργὸς τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος Λένιν. Ἡ ἐργατικὴ τάξη ὅλου τοῦ κόσμου δέχτηκε τὸ μήνυμα γιὰ τὸ θάνατο τοῦ Λένιν σὰν τὴν πιὸ βαρειὰ ἀπώλεια. Τὴ μέρα τῆς κηδείας τοῦ Λένιν τὸ διεθνὲς προλεταριάτο κήρυξε πεντάλεπτο σταμάτημα τῆς δουλειᾶς. Τὰ τραῖνα σταμάτησαν, διακόπηκε ἡ δουλειὰ στὰ ἐργοστάσια καὶ στὶς φάμπρικες. Οἱ ἐργαζόμενοι ὅλου τοῦ κόσμου μὲ βαθύτατη θλίψη συνόδεψαν στὸν τάφο τὸν πατέρα καὶ δάσκαλό τους, τὸν καλύτερο φίλο καὶ ὑπερασπιστή τους, τὸ Λένιν.

Ἡ ἐργατικὴ τάξη τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης ἀπάντησε στὸ θάνατο τοῦ Λένιν μὲ τὴν ἀκόμα πιὸ στενὴ συσπείρωσή της γύρω ἀπὸ τὸ λενινιστικὸ κόμμα. Σ' αὐτὲς τὶς μέρες τοῦ πένθους κάθε συνειδητὸς ἐργάτης σκέφτηκε γιὰ τὴ σχέση του μὲ τὸ κομμουνιστικὸ κόμμα, ποὺ ἐφάρμοζε τὶς ἐντολὲς τοῦ Λένιν. Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ λάβαινε χιλιάδες καὶ χιλιάδες αἰτήσεις ἀπὸ ἐξω-

κομματικούς ἐργάτες μὲ τὴν παράκληση νὰ γίνουν δεκτοὶ στὸ κόμμα. Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ δέχτηκε αὐτὴ τὴν κίνηση τῶν πρωτοπόρων ἐργατῶν καὶ προκήρυξε μαζικὴ εἴσοδο τῶν πρωτοπόρων ἐργατῶν στὸ κόμμα, προκήρυξε τὴ στρατολογία μελῶν πρὸς τιμὴν τοῦ Λένιν. Στὸ κόμμα μπῆκαν νέες δεκάδες χιλιάδες ἐργάτες. Μπῆκαν ἐκεῖνοι ποὺ ἦταν ἕτοιμοι νὰ δώσουν τὴ ζωή τους γιὰ τὴν ὑπόθεση τοῦ κόμματος, γιὰ τὴν ὑπόθεση τοῦ Λένιν. Σὲ σύντομο χρονικὸ διάστημα πάνω ἀπὸ 240.000 ἐργάτες προσχώρησαν τότε στὶς γραμμὲς τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος. Μπῆκε στὸ κόμμα ἡ πρωτοπόρα μερίδα τῆς ἐργατικῆς τάξης, ἡ πιὸ συνειδητὴ καὶ ἐπαναστατική, ἡ πιὸ θαρραλέα καὶ πειθαρχική. Αὐτὸ ἦταν ἡ στρατολογία πρὸς τιμὴν τοῦ Λένιν.

Ὁ θάνατος τοῦ Λένιν ἔδειξε πόσο κοντὰ στὶς ἐργατικὲς μάζες ἦταν τὸ κόμμα μας καὶ πόσο οἱ ἐργάτες ἀγαποῦν τὸ κόμμα τοῦ Λένιν.

Στὶς πένθιμες αὐτὲς μέρες, ὁ σύντροφος Στάλιν ἔδωσε στὸ 2ο συνέδριο τῶν Σοβιὲτ τῆς ΕΣΣΔ τὸ μεγάλο ὅρκο ἐξ ὀνόματος τοῦ κόμματος. Εἶπε:

«Ἐμεῖς οἱ κομμουνιστές, εἴμαστε ἄνθρωποι μὲ ἰδιόμορφη σύσταση. Εἴμαστε φτιαγμένοι ἀπὸ ξεχωριστὸ ὑλικό. Εἴμαστε ἐκεῖνοι ποὺ ἀποτελοῦμε τὴ στρατιὰ τοῦ μεγάλου προλετάριου στρατηλάτη, τὴ στρατιὰ τοῦ συντρόφου Λένιν. Δὲν ὑπάρχει τίποτε ἀνώτερο ἀπὸ τὴν τιμὴ νὰ ἀνήκεις σ' αὐτὴ τὴ στρατιά. Δὲν ὑπάρχει τίποτε ἀνώτερο ἀπὸ τὸν τίτλο τοῦ μέλους τοῦ κόμματος, ποὺ ἱδρυτὴς καὶ ἡγέτης του εἶνε ὁ σύντροφος Λένιν...

«Ἀφήνοντάς μας ὁ σ. Λένιν, μᾶς παράγγειλε νὰ κρατᾶμε ψηλὰ καὶ νὰ φυλάγουμε καθαρὸ τὸ μεγάλο τίτλο τοῦ μέλους τοῦ κόμματος. Σοῦ ὁρκιζόμαστε, σ. Λένιν, νὰ ἐκπληρώσουμε τιμημένα τὴν ἐντολή σου!...

«Ἀφήνοντάς μας ὁ σ. Λένιν, μᾶς παράγγειλε νὰ φυλάγουμε τὴν ἑνότητα τοῦ κόμματός μας, σὰν τὰ μάτια μας. Σοῦ ὁρκιζόμαστε, σύντροφε Λένιν, πὼς θὰ ἐκπληρώσουμε τιμημένα κι αὐτή σου τὴν ἐντολή!...

«Ἀφήνοντάς μας ὁ σ. Λένιν, μᾶς παράγγειλε νὰ φυλάγουμε καὶ νὰ στερεώνουμε τὴ δικτατορία τοῦ προλεταριάτου. Σοῦ ὁρκιζόμαστε, σ. Λένιν, πὼς δὲ θὰ λυπηθοῦμε τὶς δυνάμεις μας γιὰ νὰ ἐκπληρώσουμε τιμημένα κι αὐτή σου τὴν ἐντολή!...

«Ἀφήνοντάς μας ὁ σ. Λένιν, μᾶς παράγγειλε νὰ στερεώνουμε μὲ ὅλες μας τὶς δυνάμεις τὴ συμμαχία τῶν ἐργατῶν καὶ ἀγροτῶν. Σοῦ ὁρκιζόμαστε, σ. Λένιν, νὰ ἐκπληρώσουμε τιμημένα κι αὐτή σου τὴν ἐντολή!...

«Ὁ σ. Λένιν μᾶς μιλοῦσε διαρκῶς γιὰ τὴν ἀνάγκη τῆς προαιρετικῆς ἕνωσης τῶν λαῶν τῆς χώρας μας, γιὰ τὴν ἀνάγκη τῆς ἀδελφικῆς τους συνεργασίας μέσα στὰ πλαίσια τῆς Ἕνωσης τῶν Δημοκρατιῶν. Ἀφήνοντάς μας ὁ σ. Λένιν, μᾶς παράγγειλε νὰ στερεώνουμε καὶ νὰ ἐπεχτεί-

νουμε τὴν Ἕνωση τῶν Δημοκρατιῶν. Σοῦ ὁρκιζόμαστε, σ. Λένιν, νὰ ἐκπληρώσουμε τιμημένα κι αὐτή σου τὴν ἐντολή ! . . .

«Ὁ σ. Λένιν μᾶς ὑπόδειξε πολλὲς φορὲς πὼς τὸ δυνάμωμα τοῦ Κόκκινου στρατοῦ καὶ ἡ καλυτέρεψή του εἶνε ἕνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότατα καθήκοντα τοῦ κόμματός μας . . . Ἂς ὁρκιστοῦμε, λοιπόν, σύντροφοι, νὰ μὴ λυπηθοῦμε δυνάμεις γιὰ νὰ ἐνισχύσουμε τὸν Κόκκινο στρατό μας, τὸν Κόκκινο στόλο μας . . .

«Ἀφήνοντάς μας ὁ σ. Λένιν, μᾶς παράγγειλε νἆμαστε πιστοὶ στὶς ἀρχὲς τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς. Σοῦ ὁρκιζόμαστε, σ. Λένιν, πὼς δὲ θὰ λυπηθοῦμε τὴ ζωή μας γιὰ νὰ ἐνισχύσουμε καὶ νὰ πλατύνουμε τὴν ἕνωση τῶν ἐργαζομένων ὅλου τοῦ κόσμου, τὴν Κομμουνιστικὴ Διεθνῆ» !

Αὐτὸς ἦταν ὁ ὅρκος τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος στὸν ἀρχηγό του Λένιν, ποὺ θὰ ζεῖ στοὺς αἰῶνες.

Τὸ Μάη τοῦ 1924 συνῆλθε τὸ 13ο συνέδριο τοῦ κόμματος. Στὸ συνέδριο αὐτὸ πῆραν μέρος 748 ἀντιπρόσωποι μὲ θετικὴ ψῆφο, ποὺ ἐκπροσωποῦσαν 735.881 μέλη τοῦ κόμματος. Ἡ ἀπότομη αὔξηση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν τοῦ κόμματος σὲ σύγκριση μὲ τὸ προηγούμενο συνέδριο, ὀφείλεται στὸ ὅτι εἶχαν ἐγγραφεῖ στὸ κόμμα κάπου 250.000 νέα μέλη τῆς στρατολογίας Λένιν. 416 ἀντιπρόσωποι εἶχαν συμβουλευτικὴ ψῆφο.

Τὸ συνέδριο καταδίκασε ὁμόφωνα τὶς θέσεις τῆς τροτσκιστικῆς ἀντιπολίτευσης, χαρακτηρίζοντάς την σὰν μικροαστικὴ παρέκκλιση ἀπὸ τὸ μαρξισμό, σὰν ἀναθεώρηση τοῦ λενινισμοῦ καὶ ἐπικύρωσε τὶς ἀποφάσεις τῆς 13ης κομματικῆς συνδιάσκεψης «Γιὰ τὴν κομματικὴ ἀνοικοδόμηση» καὶ γιὰ «Τὰ συμπεράσματα τῆς συζήτησης».

Τὸ συνέδριο, ξεκινώντας ἀπὸ τὸ καθῆκον νὰ ἐνισχύσει τὴ συμμαχία τῆς πόλης καὶ τοῦ χωριοῦ, ἔκανε τὴν ὑπόδειξη νὰ ἀναπτυχθεῖ παραπέρα ἡ βιομηχανία καὶ στὴν πρώτη γραμμὴ ἡ ἐλαφριὰ βιομηχανία, ταυτόχρονα τόνισε τὴν ἀνάγκη νὰ ἀναπτυχθεῖ γρήγορα ἡ μεταλλουργία.

Τὸ συνέδριο ἐπικύρωσε τὴν ἵδρυση ἐπιτροπάτου τοῦ λαοῦ γιὰ τὸ ἐσωτερικὸ ἐμπόριο καὶ ἔβαλε σὲ ὅλα τὰ ὄργανα τοῦ ἐμπορίου τὸ καθῆκον νὰ καταχτήσουν τὴν ἀγορὰ καὶ νὰ ἐκτοπίσουν τὸ ἰδιωτικὸ κεφάλαιο ἀπὸ τὸ ἐμπόριο.

Τὸ συνέδριο καθόρισε τὸ καθῆκον νὰ ἐπεκταθοῦν οἱ φτηνὲς πιστώσεις ἀπὸ τὸ κράτος πρὸς τὴν ἀγροτιὰ καὶ νὰ ἐκτοπισθεῖ ὁ τοκογλύφος ἀπὸ τὸ χωριό.

Τὸ συνέδριο ἔβαλε σὰν βασικὸ καθῆκον τῆς δουλειᾶς στὸ χωριὸ τὴν ὁλόπλευρη ὀργάνωση τῶν ἀγροτικῶν μαζῶν στοὺς συνεταιρισμούς.

Τέλος, τὸ συνέδριο ὑπογράμμισε τὴν τεράστια σημασία τῆς στρατολογίας πρὸς τιμὴν τοῦ Λένιν καὶ ἔστρεψε τὴν προσοχὴ τοῦ κόμματος στὴν ἔνταση τῆς δουλειᾶς γιὰ τὴ διδασκαλία τῶν ἀρχῶν τοῦ λενινισμοῦ στὰ νέα μέλη τοῦ κόμματος καὶ ἰδιαίτερα στὰ μέλη τῆς στρατολογίας Λένιν.

.— Η ΣΟΒΙΕΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΤΗΣ ΑΝΟΡΘΩΣΗΣ.— ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ ΤΟΥ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΥ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ. — Η ΑΝΤΙΠΟΛΙΤΕΥΣΗ ΤΩΝ ΖΗΝΟΒΙΕΦ - ΚΑΜΕΝΕΦ.— 14ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ —ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΚΒΙΟΜΗΧΑΝΙΣΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Πέρασαν πάνω ἀπὸ τέσσερα χρόνια ἐπίμονης δουλειᾶς τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος καὶ τῆς ἐργατικῆς τάξης στὸ δρόμο τῆς νέας οἰκονομικῆς πολιτικῆς. Ἡ ἡρωικὴ δουλειὰ μὲ σκοπὸ τὴν ἀνόρθωση τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας πλησίαζε στὸ τέλος της. Ὅλο καὶ περισσότερο μεγάλωνε ἡ οἰκονομικὴ καὶ πολιτικὴ δύναμη τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης.

Ἡ διεθνὴς κατάσταση ἄλλαξε σ' αὐτὸ τὸ διάστημα. Ὁ καπιταλισμὸς ἄντεξε στὴν πρώτη ἐπαναστατικὴ ἔφοδο τῶν μαζῶν, ὕστερα ἀπὸ τὸν ἰμπεριαλιστικὸ πόλεμο. Τὸ ἐπαναστατικὸ κίνημα τσακίστηκε στὴ Γερμανία, Ἰταλία, Βουλγαρία, Πολωνία καὶ σὲ μιὰ σειρὰ ἄλλες χῶρες. Στὴ δουλειὰ αὐτὴ ἡ ἀστικὴ τάξη εἶχε γιὰ βοηθοὺς τοὺς ἡγέτες τῶν συμβιβαστικῶν σοσιαλδημοκρατικῶν κομμάτων. Ἦρθε ἡ προσωρινή, μερικὴ σταθεροποίηση τοῦ καπιταλισμοῦ στὴ δυτικὴ Εὐρώπη, τὸ δυνάμωμα τῶν θέσεών του. Ἡ σταθεροποίηση, ὅμως, τοῦ καπιταλισμοῦ δὲν ἀπομάκρυνε τὶς βασικὲς ἀντιθέσεις, ποὺ ξεσκίζουν τὴν κεφαλαιοκρατικὴ κοινωνία. Ἀπεναντίας, ἡ μερικὴ σταθεροποίηση ὄξυνε τοὺς ἀνταγωνισμοὺς ἀνάμεσα στοὺς ἐργάτες καὶ τοὺς κεφαλαιοκράτες, ἀνάμεσα στὸν ἰμπεριαλισμὸ καὶ τοὺς ἀποικιακοὺς λαούς, ἀνάμεσα στὶς ἰμπεριαλιστικὲς ὁμάδες τῶν διαφόρων χωρῶν. Ἡ σταθεροποίηση ἑτοίμασε ἕνα καινούριο ξέσπασμα τῶν ἀντιθέσεων, καινούριες κρίσεις στὶς κεφαλαιοκρατικὲς χῶρες.

Παράλληλα μὲ τὴ σταθεροποίηση τοῦ καπιταλισμοῦ πραγματοποιοῦνταν καὶ ἡ σταθεροποίηση τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης. Ὡστόσο οἱ δύο αὐτὲς σταθεροποιήσεις διαφέραν ριζικὰ ἡ μία ἀπὸ τὴν ἄλλη. Ἡ κεφαλαιοκρατικὴ σταθεροποίηση προμηνοῦσε καινούρια κρίση τοῦ καπιταλισμοῦ. Ἡ σταθεροποίηση τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης σήμαινε καινούρια ἀνάπτυξη τῆς οἰκονομικῆς καὶ πολιτικῆς δύναμης τῆς χώρας τοῦ σοσιαλισμοῦ.

Παρὰ τὴν ἥττα τῆς ἐπανάστασης στὴ Δύση, ἡ διεθνὴς θέση τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης ἐξακολουθοῦσε νὰ ἐνισχύεται ἂν καὶ πιὸ ἀργά.

Τὸ 1922 ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωση κλήθηκε στὴ διεθνὴ οἰκονομικὴ συνδιάσκεψη στὴ Γένουα τῆς Ἰταλίας. Στὴ συνδιάσκεψη τῆς Γένουας οἱ ἰμπεριαλιστικὲς κυβερνήσεις, ἔχοντας πάρει θάρρος ἀπὸ τὴν ἥττα τῆς ἐπανάστασης στὶς κεφαλαιοκρατικὲς χῶρες, δοκίμασαν νὰ ἐξασκήσουν καινούρια πίεση πάνω στὴ δημοκρατία τῶν σοβιέτ, αὐτὴ τὴ φορὰ μὲ διπλωματικὴ μορφή. Οἱ ἰμπεριαλιστὲς πρόβαλαν στὴ σοβιετικὴ χώρα ἀναιδέστατες ἀπαιτήσεις. Ζήτησαν ν' ἀποδοθοῦν στοὺς ξένους κεφαλαιοκράτες τὰ ἐργοστάσια καὶ οἱ φάμπρικες, ποὺ εἶχε ἐθνικοποιήσει ἡ Ὀχτωβριανὴ ἐπανάσταση, ζήτησαν νὰ πληρωθοῦν ὅλα τὰ χρέη τῆς τσαρικῆς κυβέρνησης. Μὲ τοὺς ὅρους αὐτοὺς τὰ

μπεριαλιστικὰ κράτη ὑπόσχονταν νὰ δώσουν στὸ σοβιετικὸ κράτος ἀσήμαντα δάνεια.

Ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωση ἀπόκρουσε αὐτὲς τὶς ἀπαιτήσεις.

Ἡ συνδιάσκεψη τῆς Γένουας δὲν ἔδωσε κανένα ἀποτέλεσμα.

Ἡ ἀπειλὴ νέας ἐπέμβασης, ποὺ διατυπώθηκε μὲ τὴ μορφὴ τελεσίγραφου τοῦ ἄγγλου ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν Κῶρζον, τὸ 1923, ἀποκρούστηκε κι αὐτὴ ὅπως τῆς ἄξιζε.

Τὰ κεφαλαιοκρατικὰ κράτη, ἀφοῦ ἔννοιωσαν τὴ στερεότητα τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας καὶ πείσθηκαν γιὰ τὴ σταθερότητά της, ἄρχισαν τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο νὰ ἀποκαθιστοῦν τὶς διπλωματικὲς σχέσεις μὲ τὴ χώρα μας. Μέσα στὸ 1924 ἀποκαταστάθηκαν οἱ διπλωματικὲς σχέσεις μὲ τὴν Ἀγγλία, Γαλλία, Ἰαπωνία, Ἰταλία.

Ἦταν φανερὸ πὼς ἡ σοβιετικὴ χώρα κατόρθωσε νὰ ἐξασφαλίσει ὁλόκληρη περίοδο εἰρηνικῆς ἀνάπαυλας.

Ἄλλαξε καὶ ἡ ἐσωτερικὴ κατάσταση τῆς χώρας. Ἡ γεμάτη αὐταπάρνηση δουλειὰ τῶν ἐργατῶν καὶ ἀγροτῶν, ποὺ καθοδηγοῦσε τὸ μπολσεβίκικο κόμμα, ἀπόδωσε τοὺς καρπούς της. Εἴχαμε γρήγορη ἀνάπτυξη τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας. Στὸ οἰκονομικὸ ἔτος 1924-25 ἡ ἀγροτικὴ οἰκονομία πλησίασε τὰ προπολεμικὰ ἐπίπεδα, φτάνοντας τὰ 87 %. Ἡ βαρειὰ βιομηχανία τῆς ΕΣΣΔ ἔδινε κιόλας τὸ 1925 σχεδὸν τὰ τρία τέταρτα τῆς προπολεμικῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς. Τὸ 1924-25 ἡ σοβιετικὴ χώρα μπόρεσε κιόλας νὰ ἐπενδύσει 385.000.000 ρούβλια σὲ βασικὰ ἔργα. Πραγματοποιούνταν μ' ἐπιτυχία τὸ σχέδιο γιὰ τὴν ἠλεκτροκίνηση τῆς χώρας. Δυνάμωναν οἱ διευθυντικὲς θέσεις τοῦ σοσιαλισμοῦ στὴν ἐθνικὴ οἰκονομία. Εἴχαμε σοβαρὲς ἐπιτυχίες στὴν πάλη μὲ τὸ ἰδιωτικὸ κεφάλαιο στὴ βιομηχανία καὶ τὸ ἐμπόριο.

Ἡ οἰκονομικὴ ἄνοδος συνεπάγονταν τὴν παραπέρα βελτίωση τῆς θέσης τῶν ἐργατῶν καὶ ἀγροτῶν. Ἡ ἐργατικὴ τάξη μεγάλωνε μὲ γρήγορο ρυθμό. Αὔξησαν τὰ μεροκάματα. Ἀνέβηκε ἡ παραγωγικότητα τῆς δουλειᾶς. Καλυτέρεψαν σημαντικὰ οἱ ὑλικοὶ ὅροι τῆς ζωῆς τῶν ἀγροτῶν. Τὸ 1924-25 τὸ ἐργατοαγροτικὸ κράτος μπόρεσε νὰ διαθέσει ὡς 290.000.000 ρούβλια γιὰ βοήθεια στοὺς φτωχοὺς ἀγρότες. Ἡ πολιτικὴ δραστηριότητα τῶν μαζῶν δυνάμωσε ἐντατικὰ μὲ τὴν καλυτέρευση τῆς θέσης τῶν ἐργατῶν καὶ ἀγροτῶν. Στερεώθηκε ἡ δικτατορία τοῦ προλεταριάτου. Ἀνέβηκε τὸ κῦρος καὶ ἡ ἐπιρροὴ τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος.

Ἡ ἀνόρθωση τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας πλησίαζε στὸ τέλος της. Γιὰ τὴ χώρα ὅμως τῶν σοβιέτ, τὴ χώρα ποὺ ἔχτιζε τὸ σοσιαλισμό, δὲν ἦταν ἀρκετὸ νὰ ἀνορθώσει ἁπλῶς τὴν οἰκονομία, νὰ φτάσει ἁπλῶς τὸ προπολεμικὸ ἐπίπεδο. Τὸ προπολεμικὸ ἐπίπεδο ἦταν ἐπίπεδο χώρας καθυστερημένης. Ἔπρεπε νὰ τραβήξουμε μπροστά. Ἡ μακρόχρονη ἀνάπαυλα, ποὺ κατάχτησε τὸ σοβιετικὸ κράτος, ἔκανε δυνατὴ τὴν παραπέρα ἀνοικοδόμηση.

Ἐδῶ ὅμως ἔμπαινε μὲ ὅλη του τὴ δύναμη τὸ πρόβλημα τῶν προοπτικῶν, τοῦ χαρακτῆρα τῆς ἀνάπτυξής μας, τῆς ἀνοικοδόμησής μας, τὸ πρόβλημα τῆς τύχης τοῦ σοσιαλισμοῦ στὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση. Πρὸς τὰ ποῦ πρέπει νὰ τραβήξει ἡ ἀνοικοδόμηση τῆς οἰκονομίας στὴ Σοβιετικὴ Ἕνωση, πρὸς τὸ σοσιαλισμὸ ἢ κάπου ἀλλοῦ; Ὀφείλουμε καὶ μποροῦμε νὰ χτίσουμε τὴ σοσιαλιστικὴ οἰκονομία, ἢ μήπως μᾶς εἶνε γραφτὸ νὰ λιπάνουμε τὸ ἔδαφος γιὰ μιὰν ἄλλη, κεφαλαιοκρατικὴ οἰκονομία; Εἶνε γενικὰ δυνατὸ νὰ χτιστεῖ ἡ σοσιαλιστικὴ οἰκονομία στὴν ΕΣΣΔ κι ἂν αὐτὸ εἶνε δυνατὸ μπορεῖ νὰ πραγματοποιηθεῖ ἐνῶ ἡ ἐπανάσταση ἀργεῖ στὶς κεφαλαιοκρατικὲς χῶρες καὶ ὁ καπιταλισμὸς σταθεροποιεῖται; Εἶνε δυνατὸ νὰ ἀνοικοδομηθεῖ ἡ σοσιαλιστικὴ οἰκονομία ἀκολουθώντας τὸ δρόμο τῆς νέας οἰκονομικῆς πολιτικῆς, ποὺ ἐνῶ στερεώνει καὶ πλαταίνει ὁλόπλευρα τὶς δυνάμεις τοῦ σοσιαλισμοῦ μέσα στὴ χώρα, φέρνει ταυτόχρονα γιὰ τὴν ὥρα καὶ κάποια ἀνάπτυξη τοῦ καπιταλισμοῦ; Πῶς πρέπει νὰ χτιστεῖ ἡ σοσιαλιστικὴ λαϊκὴ οἰκονομία κι ἀπὸ ποιὰν ἄκρη πρέπει ν' ἀρχίσει αὐτὴ ἡ ἀνοικοδόμηση;

Ὅλα αὐτὰ τὰ ἐρωτήματα ὀρθώθηκαν μπροστὰ στὸ κόμμα πρὸς τὸ τέλος τῆς περιόδου τῆς ἀνόρθωσης, ὄχι πιὰ σὰν θεωρητικὰ ζητήματα, ἀλλὰ σὰν ζητήματα πραχτικά, σὰν ζητήματα τῆς καθημερινῆς οἰκονομικῆς δράσης.

Ἔπρεπε νὰ δοθοῦν ἄμεσες καὶ ξεκάθαρες ἀπαντήσεις σὲ ὅλα αὐτὰ τὰ ἐρωτήματα, γιὰ νὰ ξαίρουν τὰ στελέχη τοῦ κόμματός μας ποὺ δουλεύουν στὴν ἐθνικὴ οἰκονομία, ποὺ χτίζουν τὴ βιομηχανία καὶ τὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία, καθὼς καὶ ὁλόκληρος ὁ λαὸς πρὸς τὰ ποῦ νὰ προσανατολιστοῦν, πρὸς τὸ σοσιαλισμὸ ἢ πρὸς τὸν καπιταλισμό;

Χωρὶς ξεκάθαρες ἀπαντήσεις σ' αὐτὰ τὰ ἐρωτήματα ὅλη ἡ πραχτικὴ δουλειά μας γιὰ τὴν ἀνοικοδόμηση θὰ ἦταν δουλειὰ χωρὶς προοπτικές, δουλειὰ στὰ τυφλά, δουλειὰ στὸ κενό.

Σὲ ὅλα αὐτὰ τὰ ἐρωτήματα τὸ κόμμα ἔδωσε σαφεῖς καὶ ὁριστικὲς ἀπαντήσεις.

Ναί, ἀπαντοῦσε τὸ κόμμα, μποροῦμε καὶ πρέπει νὰ χτίσουμε τὴ σοσιαλιστικὴ οἰκονομία στὴ χώρα μας, γιατὶ ἔχουμε ὅ,τι χρειάζεται γιὰ νὰ χτίσουμε τὴ σοσιαλιστικὴ οἰκονομία, γιὰ νὰ χτίσουμε πλέρια σοσιαλιστικὴ κοινωνία. Τὸν Ὀχτώβρη τοῦ 1917 ἡ ἐργατικὴ τάξη νίκησε π ο λ ι τ ι κ ὰ τὸν καπιταλισμό, ἐγκαθιδρύοντας τὴν πολιτικὴ δικτατορία της. Ἀπὸ τότε ἡ σοβιετικὴ ἐξουσία πῆρε ὅλα τὰ μέτρα γιὰ νὰ τσακιστεῖ ἡ οἰκονομικὴ δύναμη τοῦ καπιταλισμοῦ καὶ νὰ δημιουργηθοῦν οἱ ὅροι γιὰ τὸ χτίσιμο τῆς σοσιαλιστικῆς λαϊκῆς οἰκονομίας. Ἡ ἀπαλλοτρίωση τῶν κεφαλαιοκρατῶν καὶ τῶν τσιφλικάδων, ἡ μετατροπὴ τῆς γῆς, τῶν ἐργοστασίων, τῶν συγκοινωνιῶν, τῶν τραπεζῶν, σὲ ἰδιοχτησία ὅλου τοῦ λαοῦ· ἡ ἐφαρμογὴ τῆς νέας οἰκονομικῆς πολιτικῆς, ἡ οἰκοδόμηση σοσιαλιστικῆς κρατικῆς βιομηχανίας· ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ συνεταιριστικοῦ σχεδίου τοῦ Λένιν, αὐτὰ ἦταν τὰ μέτρα. Τώρα τὸ βασικὸ

πρόβλημα εἶνε ν' ἁπλώσουμε σ' ὅλη τὴ χώρα τὸ χτίσιμο τῆς νέας σοσιαλιστικῆς οἰκονομίας κ' ἔτσι θὰ ξεκάνουμε καὶ οἰκονομικὰ τὸν καπιταλισμό. Ὅλη ἡ πραχτικὴ δράση μας, ὅλες οἱ πράξεις μας, πρέπει νὰ ὑποταχθοῦν σ' αὐτὸ τὸ πρωταρχικὸ χρέος. Ἡ ἐργατικὴ τάξη μπορεῖ νὰ τὸ κάνει αὐτὸ καὶ τὸ κάνει. Ἡ πραγματοποίηση τοῦ μεγαλεπήβολου αὐτοῦ χρέους πρέπει ν' ἀρχίσει ἀπὸ τὴν ἐκβιομηχάνιση τῆς χώρας. Ἡ σοσιαλιστικὴ ἐκβιομηχάνιση τῆς χώρας εἶνε ὁ βασικὸς κρίκος ἀπ' ὅπου πρέπει ν' ἀρχίσουμε τὴν ἀνοικοδόμηση τῆς σοσιαλιστικῆς λαϊκῆς οἰκονομίας. Οὔτε ἡ ἀργοπορία τῆς ἐπανάστασης στὴ Δύση, οὔτε ἡ μερικὴ σταθεροποίηση τοῦ καπιταλισμοῦ στὶς μὴ σοβιετικὲς χῶρες, μποροῦν νὰ σταματήσουν τὴν πορεία μας πρὸς τὰ μπρός, πρὸς τὸ σοσιαλισμό. Ἡ νέα οἰκονομικὴ πολιτικὴ δὲ μπορεῖ παρὰ νὰ διευκολύνει αὐτὸ τὸ ἔργο, ἀφοῦ ἐφαρμόστηκε ἀπὸ τὸ κόμμα ἀκριβῶς γιὰ νὰ μποῦν πιὸ εὔκολα τὰ σοσιαλιστικὰ θεμέλια τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας.

Αὐτὴ ἦταν ἡ ἀπάντηση τοῦ κόμματος στὸ ἐρώτημα γιὰ τὴ νίκη τῆς σοσιαλιστικῆς ἀνοικοδόμησης στὴ χώρα μας.

Τὸ κόμμα μας ὅμως ἤξαιρε πὼς μ' αὐτὸ δὲν ἐξαντλεῖται τὸ πρόβλημα τῆς νίκης τοῦ σοσιαλισμοῦ σὲ μιὰ χώρα. Ἡ οἰκοδόμηση τοῦ σοσιαλισμοῦ στὴν ΕΣΣΔ ἀποτελεῖ μέγιστη καμπὴ στὴν ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας καὶ κοσμοϊστορικὴ νίκη τῆς ἐργατικῆς τάξης καὶ τῆς ἀγροτιᾶς τῆς ΕΣΣΔ. Πάντως ὅμως εἶνε ἐσωτερικὴ ὑπόθεση τῆς ΕΣΣΔ, δὲν εἶνε παρὰ ἕνα μέρος ἀπὸ τὸ πρόβλημα τῆς νίκης τοῦ σοσιαλισμοῦ. Τὸ ἄλλο μέρος τοῦ προβλήματος εἶνε ἡ διεθνής του πλευρά. Ὁ σ. Στάλιν, ὑποστηρίζοντας τὴ θέση γιὰ τὴ νίκη τοῦ σοσιαλισμοῦ σὲ μιὰ χώρα, ἔδειξε πολλὲς φορὲς πὼς πρέπει νὰ ξεχωρίζουμε τὶς δυὸ πλευρὲς τοῦ ζητήματος, τὴν ἐσωτερικὴ καὶ τὴ διεθνῆ. Ὅσο γιὰ τὴν ἐσωτερικὴ πλευρὰ τοῦ ζητήματος, δηλαδὴ τὸ συσχετισμὸ τῶν τάξεων μέσα στὴ χώρα, ἡ ἐργατικὴ τάξη καὶ ἡ ἀγροτιὰ τῆς ΕΣΣΔ μποροῦν νὰ κατανικήσουν οἰκονομικὰ τὴν ἀστικὴ τους τάξη καὶ νὰ χτίσουν τὴν πλήρη σοσιαλιστικὴ κοινωνία. Ὑπάρχει ὅμως ἀκόμα καὶ ἡ διεθνὴς πλευρὰ τοῦ ζητήματος, δηλ. ὁ τομέας τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεων, ὁ τομέας τῶν σχέσεων ἀνάμεσα στὴ σοβιετικὴ χώρα καὶ τὶς κεφαλαιοκρατικὲς χῶρες, ἀνάμεσα στὸ σοβιετικὸ λαὸ καὶ τὴ διεθνῆ ἀστικὴ τάξη, ποὺ μισεῖ τὸ σοβιετικὸ καθεστὼς καὶ ζητεῖ εὐκαιρία γιὰ νὰ ἐπιχειρήσει νέα ἔνοπλη ἐπέμβαση ἐνάντια στὴ χώρα τῶν σοβιέτ, νὰ κάνει καινούριες προσπάθειες γιὰ παλινόρθωση τοῦ καπιταλισμοῦ στὴν ΕΣΣΔ. Κ' ἐπειδὴ ἡ ΕΣΣΔ εἶνε γιὰ τὴν ὥρα ἡ μοναδικὴ χώρα τοῦ σοσιαλισμοῦ, ἐνῶ οἱ ἄλλες χῶρες παραμένουν κεφαλαιοκρατικές, ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχει γύρω στὴν ΕΣΣΔ τὸ κεφαλαιοκρατικὸ περίγυρο, ποὺ γεννᾶ τὸν κίνδυνο γιὰ νέα κεφαλαιοκρατικὴ ἐπέμβαση. Εἶνε ὁλοφάνερο πὼς ὅσο ὑπάρχει τὸ κεφαλαιοκρατικὸ περίγυρο θὰ ὑπάρχει καὶ ὁ κίνδυνος γιὰ κεφαλαιοκρατικὴ ἐπέμβαση. Εἶνε ὁ σοβιετικὸς λαὸς σὲ θέση μόνο μὲ τὶς δικές του δυνάμεις νὰ ἐξαφανίσει αὐτὸ τὸν ἐξωτερικὸ κίνδυνο, τὸν κίνδυνο κεφαλαιο-

κρατικῆς ἐπέμβασης ἐνάντια στὴν ΕΣΣΔ; Ὄχι δὲν εἶνε, γιατὶ γιὰ νὰ λείψει ὁ κίνδυνος κεφαλαιοκρατικῆς ἐπέμβασης, πρέπει νὰ λείψει τὸ κεφαλαιοκρατικὸ περίγυρο· καὶ τὸ κεφαλαιοκρατικὸ περίγυρο δὲ μπορεῖ νὰ λείψει παρὰ μόνο ὕστερ' ἀπὸ μιὰ νικηφόρα προλεταριακὴ ἐπανάσταση, τουλάχιστο σὲ μερικὲς χῶρες. Ἀπ' ἐδῶ δμως βγαίνει πὼς ἡ νίκη τοῦ σοσιαλισμοῦ στὴν ΕΣΣΔ, ποὺ ἐκφράζεται μὲ τὴν ἐξαφάνιση τοῦ κεφαλαιοκρατικοῦ συστήματος τῆς οἰκονομίας καὶ μὲ τὴν ἀνοικοδόμηση τοῦ σοσιαλιστικοῦ συστήματος τῆς οἰκονομίας, δὲ μπορεῖ πάντως νὰ θεωρεῖται σὰν τελειωτικὴ νίκη, δσο παραμένει ὁ κίνδυνος γιὰ ἔνοπλη ξενικὴ ἐπέμβαση καὶ προσπάθειες παλινόρθωσης τοῦ καπιταλισμοῦ, δσο ἡ χώρα τοῦ σοσιαλισμοῦ δὲν εἶνε ἐξασφαλισμένη ἀπὸ ἕναν τέτιον κίνδυνο. Γιὰ νὰ λείψει ὁ κίνδυνος ξενικῆς κεφαλαιοκρατικῆς ἐπέμβασης πρέπει νὰ ἐξαφανιστεῖ τὸ κεφαλαιοκρατικὸ περίγυρο.

Φυσικὰ ὁ σοβιετικὸς λαὸς καὶ ὁ Κόκκινος στρατός του, μὲ τὴ σωστὴ πολιτικὴ τῆς ἐξουσίας τῶν σοβιέτ, θὰ μπορέσουν ν' ἀποκρούσουν δπως πρέπει μιὰ νέα ξενικὴ κεφαλαιοκρατικὴ ἐπέμβαση, δπως ἔκαναν καὶ γιὰ τὴν πρώτη κεφαλαιοκρατικὴ ἐπέμβαση τὸ 1918-1920. Αὐτὸ δμως πάλι δὲ θὰ πεῖ, πὼς ἔλειψε ὁ κίνδυνος γιὰ νέες κεφαλαιοκρατικὲς ἐπεμβάσεις. Ἡ ἧττα τῆς πρώτης ἐπέμβασης δὲν ἐξαφάνισε τὸν κίνδυνο νέας ἐπέμβασης, γιατὶ πάντα ἐξακολουθεῖ νὰ κυριαρχεῖ ἡ πηγὴ τοῦ κινδύνου ἐπέμβασης, τὸ κεφαλαιοκρατικὸ περίγυρο. Δὲν πρόκειται νὰ ἐξαφανίσει τὸν κίνδυνο ἐπέμβασης ἡ ἧττα μιᾶς νέας ἐπέμβασης, ἂν τὸ κεφαλαιοκρατικὸ περίγυρο θὰ ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχει ἀκόμα.

Ἀπὸ δῶ βγαίνει πὼς ἡ νίκη τῆς προλεταριακῆς ἐπανάστασης στὶς κεφαλαιοκρατικὲς χῶρες εἶνε ζωτικὸ συμφέρον τῶν ἐργαζόμενων τῆς ΕΣΣΔ.

Αὐτὴ ἦταν ἡ γραμμὴ τοῦ κόμματος πάνω στὸ ζήτημα τῆς νίκης τοῦ σοσιαλισμοῦ στὴ χώρα μας.

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ ζήτησε νὰ συζητηθεῖ αὐτὴ ἡ θέση στὴν ἐπικείμενη 14η συνδιάσκεψη τοῦ κόμματος, γιὰ νὰ ἐγκριθεῖ καὶ ψηφιστεῖ σὰν θέση τοῦ κόμματος, σὰν νόμος τοῦ κόμματος ὑποχρεωτικὸς γιὰ δλα τὰ μέλη τοῦ κόμματος.

Ἡ θέση αὐτὴ τοῦ κόμματος παραζάλισε τὴν ἀντιπολίτευση. Πρῶτ' ἀπ' δλα γιατὶ τὸ κόμμα τῆς ἔδινε πραχτικό, συγκεκριμμένο χαραχτήρα, τὴ συνέδεε μὲ τὸ πραχτικὸ σχέδιο τῆς σοσιαλιστικῆς ἐκβιομηχάνισης τῆς χώρας καὶ ζήτησε νὰ τὴν περιβάλλει μὲ τὴ μορφὴ κομματικοῦ νόμου, μὲ τὴ μορφὴ ἀπόφασης τῆς 14ης κομματικῆς συνδιάσκεψης ποὺ θὰ ἦταν ὑποχρεωτικὴ γιὰ δλα τὰ μέλη τοῦ κόμματος.

Οἱ τροτσκιστὲς ξεσηκώθηκαν ἐνάντια στὴ θέση τοῦ κόμματος, ἀντιτάσσοντάς της τὴ μενσεβίκικη «θεωρία τῆς διαρκοῦς ἐπανάστασης», ποὺ μόνο σὰν κοροϊδία τοῦ μαρξισμοῦ μποροῦσε νὰ ὀνομαστεῖ μαρξικὴ θεωρία καὶ ποὺ ἀρνούνταν τὴ δυνατότητα τῆς νίκης τῆς σοσιαλιστικῆς οἰκοδόμησης στὴν ΕΣΣΔ.

Οἱ μπουχαρινικοὶ δὲν τόλμησαν νὰ ἀντιταχθοῦν ἀνοιχτὰ στὴ θέση τοῦ κόμματος. Τῆς ἀντέταξαν ὅμως κι αὐτοὶ σιωπηρὰ τὴ «θεωρία» τους γιὰ εἰρηνικὴ ἐξέλιξη τῆς ἀστικῆς τάξης πρὸς τὸ σοσιαλισμό, συμπληρώνοντάς την μὲ τὸ «νέο» σύνθημα: «πλουτίζετε». Κατὰ τοὺς μπουχαρινικούς, ἡ νίκη τοῦ σοσιαλισμοῦ δὲ σημαίνει ἐξαφάνιση τῆς ἀστικῆς τάξης, ἀλλὰ καλλιέργειά της καὶ πλουτισμό της.

Ὁ Ζηνόβιεφ καὶ ὁ Κάμενεφ ἕνα διάστημα ἀποτόλμησαν καὶ δήλωσαν πὼς ἡ νίκη τοῦ σοσιαλισμοῦ στὴν ΕΣΣΔ δὲν εἶνε δυνατὴ ἐξ αἰτίας τῆς τεχνικο-οικονομικῆς της καθυστέρησης· ἔπειτα ὅμως ἀναγκάστηκαν νὰ χωθοῦν στὴν τρύπα τους.

Ἡ 14η συνδιάσκεψη τοῦ κόμματος (Ἀπρίλης τοῦ 1925) καταδίκασε ὅλες αὐτὲς τὶς ἡττοπαθεῖς «θεωρίες» τῶν φανερῶν καὶ κρυφῶν μελῶν τῆς ἀντιπολίτευσης καὶ ἐπικύρωσε τὴ θέση τοῦ κόμματος γιὰ τὴ νίκη τοῦ σοσιαλισμοῦ στὴν ΕΣΣΔ, ψηφίζοντας τὴν ἀντίστοιχη ἀπόφαση.

Ὅταν τοὺς κόλλησαν στὸν τοῖχο, ὁ Ζηνόβιεφ καὶ ὁ Κάμενεφ προτίμησαν νὰ ψηφίσουν ὑπὲρ τῆς ἀπόφασης. Τὸ κόμμα ὅμως ἤξαιρε πὼς εἶχαν ἀναβάλει μονάχα τὴν πάλη τους, ἀποφασίζοντας νὰ «δώσουν τὴ μάχη μὲ τὸ κόμμα» στὸ 14ο συνέδριο. Συγκέντρωναν τοὺς ὀπαδούς τους στὸ Λένινγκραντ καὶ σχηματίζαν τὴ λεγομένη «νέα ἀντιπολίτευση».

Τὸ Δεκέμβρη τοῦ 1925 ἄνοιξε τὸ 14ο συνέδριο τοῦ κόμματος. Τὸ συνέδριο ἔγινε μέσα σὲ ὀξυμένη ἐσωκομματικὴ κατάσταση. Σ' ὅλη τὴ διάρκεια τῆς ὕπαρξης τοῦ κόμματος δὲν ξανάτυχε περίπτωση, ποὺ ὁλόκληρη ἀντιπροσωπεία τοῦ μεγαλύτερου κομματικοῦ κέντρου, σὰν τὸ Λένινγκραντ, νὰ ἑτοιμάζεται ν' ἀντιταχτεῖ στὴν Κεντρική της Ἐπιτροπή.

Στὸ συνέδριο πῆραν μέρος 665 ἀντιπρόσωποι μὲ θετικὴ ψῆφο καὶ 641 μὲ συμβουλευτική, ποὺ ἀντιπροσώπευαν 643.000 μέλη τοῦ κόμματος καὶ 445.000 δόκιμα μέλη, δηλαδὴ κάπως λιγότερα ἀπὸ τὸ προηγούμενο συνέδριο: αὐτὸ ἦταν ἀποτέλεσμα τῆς μερικῆς ἐκκαθάρισης στοὺς πυρῆνες τῶν ἀνώτερων σχολῶν καὶ κρατικῶν ἱδρυμάτων, ποὺ ἀποδείχτηκαν γεμάτοι ἀπὸ ἀντικομματικὰ στοιχεῖα.

Ὁ σύντροφος Στάλιν ἔκανε τὴν πολιτικὴ λογοδοσία τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἔδωσε ζωντανὴ εἰκόνα τῆς ἀνάπτυξης ποὺ σημείωσε ἡ πολιτικὴ καὶ οἰκονομικὴ δύναμη τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης. Χάρη στὰ πλεονεχτήματα τοῦ σοβιετικοῦ συστήματος οἰκονομίας ἡ βιομηχανία καὶ ἡ ἀγροτικὴ οἰκονομία εἶχαν ἀνορθωθεῖ σχετικὰ σὲ σύντομο χρονικὸ διάστημα καὶ πλησίαζαν στὸ προπολεμικὸ ἐπίπεδο. Παρ' ὅλες ὅμως αὐτὲς τὶς ἐπιτυχίες ὁ σ. Στάλιν καλοῦσε νὰ μὴν ἐπαναπαυόμαστε σ' αὐτές, γιατὶ οἱ ἐπιτυχίες αὐτὲς δὲ μποροῦσαν νὰ ἀναιρέσουν τὸ γεγονὸς πὼς ἡ χώρα μας ἐξακολουθοῦσε ἀκόμα νὰ μένει χώρα καθυστερημένη, ἀγροτική. Τὰ δύο τρίτα τῆς συνολικῆς παραγωγῆς τὰ ἔδινε ἡ ἀγροτικὴ οἰκονομία καὶ μόνο τὸ ἕνα τρίτο ἔδινε ἡ βιομηχανία. Μπροστὰ στὸ

κόμμα, είπε ὁ σ. Στάλιν, μπαίνει σὲ ὅλο του τὸ μέγεθος τὸ πρόβλημα τοῦ μετασχηματισμοῦ τῆς χώρας μας σὲ χώρα βιομηχανική, ἀνεξάρτητη οἰκονομικὰ ἀπὸ τὶς κεφαλαιοκρατικὲς χῶρες. Αὐτὸ μπορεῖ νὰ γίνει καὶ πρέπει νὰ γίνει. Κεντρικὸ καθῆκον τοῦ κόμματος γίνεται ἡ πάλη γιὰ τὴ σοσιαλιστικὴ ἐκβιομηχάνιση τῆς χώρας, ἡ πάλη γιὰ τὴ νίκη τοῦ σοσιαλισμοῦ.

«Νὰ μετατρέψουμε τὴ χώρα μας ἀπὸ ἀγροτικὴ σὲ βιομηχανική, ἱκανὴ νὰ παράγει μὲ τὶς δικές της δυνάμεις τὸν ἀναγκαῖο τεχνικὸ ἐξοπλισμό. Αὐτὴ εἶνε ἡ *οὐσία*, ἡ *βάση* τῆς γενικῆς μας γραμμῆς», ἔλεγε ὁ σ. Στάλιν.

Ἡ ἐκβιομηχάνιση τῆς χώρας ἐξασφάλιζε τὴν *οἰκονομική της ἀνεξαρτησία*, δυνάμωνε τὴν ἀμυντική της ἱκανότητα καὶ δημιουργοῦσε τοὺς ὅρους γιὰ τὴ νίκη τοῦ σοσιαλισμοῦ στὴν ΕΣΣΔ.

Οἱ ζηνοβιεφικοὶ ξεσηκώθηκαν ἐνάντια στὴ γενικὴ γραμμὴ τοῦ κόμματος. Στὸ σχέδιο τοῦ Στάλιν γιὰ τὴ σοσιαλιστικὴ ἐκβιομηχάνιση, ὁ ζηνοβιεφικὸς Σοκόλνικωφ ἀντέταξε τὸ ἀστικὸ σχέδιο, ποὺ εἶχε πέραση ἀνάμεσα στοὺς καρχαρίες τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ. Σύμφωνα μὲ τὸ σχέδιο αὐτό, ἡ ΕΣΣΔ ἔπρεπε νὰ μείνει ἀγροτικὴ χώρα, ποὺ νὰ παράγει βασικὰ πρῶτες ὕλες καὶ ἀγροτικὰ προϊόντα, νὰ τὰ ἐξάγει στὸ ἐξωτερικὸ καὶ νὰ εἰσάγει σὲ ἀντάλλαγμα μηχανές, ποὺ δὲν παράγει οὔτε πρέπει νὰ παράγει. Μέσα στὶς συνθῆκες τοῦ 1925 τὸ σχέδιο αὐτὸ παρουσιάζονταν σὰν σχέδιο οἰκονομικῆς ὑποδούλωσης τῆς ΕΣΣΔ ἀπὸ τὶς οἰκονομικὰ ἐξελιγμένες χῶρες τοῦ ἐξωτερικοῦ, σὰν σχέδιο κατοχύρωσης τῆς βιομηχανικῆς καθυστέρησης τῆς ΕΣΣΔ, ποὺ σύμφερνε στοὺς ἰμπεριαλιστὲς καρχαρίες τῶν κεφαλαιοκρατικῶν χωρῶν.

Ἡ υἱοθέτηση αὐτοῦ τοῦ σχεδίου σήμαινε νὰ μετατρέψουμε τὴ χώρα μας σὲ ἀνίσχυρο ἀγροτικό, γεωργικὸ ἐξάρτημα τοῦ κεφαλαιοκρατικοῦ κόσμου, νὰ τὴν ἀφήσουμε ἄοπλη καὶ ἀδύνατη μπροστὰ στὸν κεφαλαιοκρατικὸ περίγυρο καὶ σὲ τελευταία ἀνάλυση νὰ θάψουμε τὴν ὑπόθεση τοῦ σοσιαλισμοῦ στὴν ΕΣΣΔ.

Τὸ συνέδριο στιγμάτισε τὸ οἰκονομικὸ «σχέδιο» τῶν ζηνοβιεφικῶν σὰν σχέδιο ὑποδούλωσης τῆς ΕΣΣΔ.

Τὴ «*νέα ἀντιπολίτευση*» δὲν τὴ βοήθησαν οὔτε οἱ μανοῦβρες, σὰν τὸν ἰσχυρισμὸ (ἀντίθετα μὲ τὸ Λένιν) πὼς ἡ κρατικὴ βιομηχανία δὲν εἶνε τάχα σοσιαλιστικὴ βιομηχανία, οὔτε ἡ δήλωση (κι αὐτὴ ἀντίθετη μὲ τὸ Λένιν!) πὼς ὁ μεσαῖος ἀγρότης δὲ μπορεῖ τάχα νὰ εἶνε σύμμαχος τῆς ἐργατικῆς τάξης στὸ ἔργο τῆς σοσιαλιστικῆς ἀνοικοδόμησης.

Τὸ συνέδριο καταδίκασε σὰν ἀντιλενινιστικὲς αὐτὲς τὶς μανοῦβρες τῆς «νέας ἀντιπολίτευσης».

Ὁ σύντροφος Στάλιν ξεσκέπασε τὴν τροτσκιστικὴ - μενσεβίκικη οὐσία τῆς «νέας ἀντιπολίτευσης». Ἀπόδειξε πὼς ὁ Ζηνόβιεφ καὶ ὁ Κάμενεφ συνέχιζαν τὴν παλιὰ ἐπωδὸ τῶν ἐχθρῶν τοῦ κόμματος, ποὺ στὸν καιρό του ὁ Λένιν τοὺς εἶχε πολεμήσει ἀμείλιχτα.

Ἦταν φανερὸ πὼς οἱ ζηνοβιεφικοὶ εἶνε κακομασκαρεμένοι τροτσκιστές.

Ὁ σύντροφος Στάλιν τόνισε πὼς τὸ σπουδαιότερο χρέος τοῦ κόμματος εἶνε νὰ ἐξασφαλίσει τὴ γερὴ συμμαχία τῆς ἐργατικῆς τάξης μὲ τὸ μεσαῖο ἀγρότη στὸ ἔργο τῆς οἰκοδόμησης τοῦ σοσιαλισμοῦ. Ἔδειξε τὶς δυὸ παρεκκλίσεις ποὺ ὑπῆρχαν τότε μέσα στὸ κόμμα πάνω στὸ ἀγροτικὸ ζήτημα καὶ ποὺ ἀποτελοῦσαν κίνδυνο γι αὐτὴ τὴ συμμαχία. Ἡ πρώτη παρέκκλιση ἦταν ἡ ὑποτίμηση καὶ ἡ μείωση τοῦ κινδύνου ἀπὸ τοὺς κουλάκους· ἡ δεύτερη ὁ πανικός, ὁ φόβος μπροστὰ στοὺς κουλάκους κ' ἡ ὑποτίμηση τοῦ ρόλου τοῦ μεσαίου ἀγρότη. Στὴν ἐρώτηση πιὰ ἀπ' αὐτὲς τὶς παρεκκλίσεις εἶνε ἡ χειρότερη, ὁ σύντροφος Στάλιν ἀπάντησε: «Καὶ οἱ δυὸ εἶνε χειρότερες καὶ ἡ πρώτη καὶ ἡ δεύτερη παρέκκλιση. Καὶ ἂν οἱ παρεκκλίσεις αὐτὲς πάρουν ἔκταση εἶνε ἱκανὲς νὰ ἀποσυνθέσουν καὶ νὰ καταστρέψουν τὸ κόμμα. Εὐτυχῶς στὸ κόμμα μας ὑπάρχουν οἱ δυνάμεις ποὺ μποροῦν νὰ τσακίσουν καὶ τὴν πρώτη καὶ τὴ δεύτερη παρέκκλιση».

Πραγματικά, τὸ κόμμα τσάκισε κ' ἐξόντωσε καὶ τὴν «ἀριστερὴ» καὶ τὴ δεξιὰ παρέκκλιση. Τὸ 14ο συνέδριο τοῦ κόμματος, κάνοντας τὸν ἀπολογισμὸ τῆς οἰκονομικῆς οἰκοδόμησης, ἀπόρριψε ὁμόφωνα τὰ ἡττοπαθῆ σχέδια ποὺ διατύπωσε ἡ ἀντιπολίτευση κ' ἔγραψε στὴν περίφημη ἀπόφασή του:

«Στὸν τομέα τῆς οἰκονομικῆς ἀνοικοδόμησης, τὸ συνέδριο ξεκινᾶ ἀπὸ τὸ γεγονὸς πὼς ἡ χώρα μας, χώρα τῆς δικτατορίας τοῦ προλεταριάτου, ἔχει «ὅ,τι χρειάζεται γιὰ τὴν ἀνοικοδόμηση τῆς πλέριας σοσιαλιστικῆς κοινωνίας» (Λένιν). Τὸ συνέδριο θεωρεῖ πὼς ἡ νίκη τῆς σοσιαλιστικῆς ἀνοικοδόμησης στὴν ΕΣΣΔ εἶνε βασικὸ καθῆκον τοῦ κόμματός μας».

Τὸ 14ο συνέδριο ψήφισε τὸ νέο καταστατικὸ τοῦ κόμματος.

Ἀπὸ τὸ 14ο συνέδριο τὸ κόμμα μας λέγεται Κομμουνιστικὸ κόμμα τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης (μπολσεβίκοι)—ΚΚΣΕ (μπ).

Οἱ ζηνοβιεφικοὶ ποὺ τσακίστηκαν στὸ συνέδριο, δὲν ὑποτάχθηκαν στὸ κόμμα. Ἀνάλαβαν ἀγώνα ἐνάντια στὶς ἀποφάσεις τοῦ 14ου συνεδρίου Ἀμέσως μετὰ τὸ 14ο συνέδριο ὁ Ζηνόβιεφ ὀργάνωσε συνεδρίαση τῆς Περιφερειακῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Λένινγκραντ τῆς κομμουνιστικῆς νεολαίας, ποὺ ἡ καθοδήγησή της εἶχε διαπαιδαγωγηθεῖ ἀπὸ τοὺς Ζηνόβιεφ, Ζαλούτσκι, Μπακάεφ, Εὐδοκίμωφ, Κουκλίν, Σαφάρωφ καὶ ἄλλους διπρόσωπους, μὲ τὸ μῖσος ἐνάντια στὴ λενινιστικὴ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ κόμματος. Στὴ συνεδρίαση αὐτή, ἡ Περιφερειακὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Λένινγκραντ τῆς κομμουνιστικῆς νεολαίας, ψήφισε τὴν ἀνήκουστη στὴν ἱστορία τῆς Ἕνωσης τῶν λενινιστικῶν κομμουνιστικῶν νεολαιῶν τῆς ΕΣΣΔ ἀπόφαση, ποὺ ἀρνοῦνταν νὰ ὑποταχτεῖ στὶς ἀποφάσεις τοῦ 14ου συνεδρίου τοῦ κόμματος.

Ἡ ζηνοβιεφικὴ ὅμως καθοδήγηση τῆς κομμουνιστικῆς νεολαίας τοῦ Λένινγκραντ δὲν ἐξέφραζε καθόλου τὶς διαθέσεις τῶν μαζῶν τῆς κομμουνιστικῆς

νεολαίας τοῦ Λένινγκραντ. Γι αὐτὸ καὶ τσακίστηκε εὔκολα καὶ σύντομα. Ἡ ὀργάνωση τῶν κομμουνιστικῶν νεολαιῶν τοῦ Λένινγκραντ ξαναπῆρε τὴ θέση ποὺ τῆς ταιριάζει μέσα στὴν κομμουνιστικὴ νεολαία.

Ἅμα τέλειωσε τὸ 14ο συνέδριο, στάλθηκε στὸ Λένινγκραντ μιὰ ὁμάδα ἀπὸ συνέδρους, οἱ σύντροφοι Μόλοτωφ, Κύρωφ, Βοροσίλωφ, Καλίνιν, Ἀντρέγιεφ καὶ ἄλλοι. Ἔπρεπε νὰ διαφωτιστοῦν τὰ μέλη τῆς κομματικῆς ὀργάνωσης τοῦ Λένινγκραντ πάνω στὸν ἐγκληματικό, ἀντιμπολσεβίκικο χαρακτήρα τῆς θέσης ποὺ πῆρε στὸ συνέδριο ἡ ἀντιπροσωπεία τοῦ Λένινγκραντ, ποὺ εἶχε ὑποκλέψει τὰ πληρεξούσια. Οἱ συνεδριάσεις πάνω στὸν ἀπολογισμὸ τοῦ συνεδρίου ἤτανε θυελλώδικες. Κλήθηκε νέα ἔκτακτη συνδιάσκεψη τῆς κομματικῆς ὀργάνωσης τοῦ Λένινγκραντ. Ἡ συντριπτικὴ πλειοψηφία τῶν μελῶν τῆς ὀργάνωσης τοῦ Λένινγκραντ (πάνω ἀπὸ τὰ 97 %), ἐπιδοκίμασε ὁλοκληρωτικὰ τὶς ἀποφάσεις τοῦ 14ου συνεδρίου τοῦ κόμματος καὶ καταδίκασε τὴν ἀντικομματικὴ «νέα ἀντιπολίτευση» τοῦ Ζηνόβιεφ. Ἀπὸ τότε κιόλας αὐτὴ εἶχε μείνει σὰν τοὺς στρατηγοὺς χωρὶς στρατό.

Οἱ μπολσεβίκοι τοῦ Λένινγκραντ ἔμειναν στὶς πρῶτες γραμμὲς τοῦ κόμματος τοῦ Λένιν καὶ τοῦ Στάλιν.

Ὁ σ. Στάλιν ἔγραφε στὸν ἀπολογισμὸ τῶν ἐργασιῶν τοῦ 14ου συνεδρίου τοῦ κόμματος:

> «Ἡ ἱστορικὴ σημασία τοῦ 14ου συνεδρίου τοῦ ΚΚΣΕ (μπ.) εἶνε ὅτι μπόρεσε νὰ ξεσκεπάσει ὡς τὴ ρίζα τὰ λάθη τῆς «νέας ἀντιπολίτευσης», πέταξε μακριὰ τὴ δυσπιστία καὶ τὶς κλάψες της, χάραξε ξεκάθαρο καὶ σαφῆ τὸ δρόμο τῆς παραπέρα πάλης γιὰ τὸ σοσιαλισμό, ἔδωσε στὸ κόμμα τὴν προοπτικὴ τῆς νίκης καὶ ὅπλισε ἔτσι τὸ προλεταριάτο μὲ τὴν ἀκλόνητη πίστη γιὰ τὴ νίκη τῆς σοσιαλιστικῆς ἀνοικοδόμησης» (*Στάλιν:* Ζητήματα Λενινισμοῦ, σ. 150).

ΣΥΝΤΟΜΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τὰ χρόνια τοῦ περάσματος στὸ εἰρηνικὸ ἔργο τῆς ἀνόρθωσης τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας ἀποτελοῦν μιὰ ἀπὸ τὶς πιὸ ἀποφασιστικὲς περίοδες στὴν ἱστορία τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος. Μέσα σὲ ὀξυμένη ἀτμόσφαιρα, τὸ κόμμα κατόρθωσε νὰ πραγματοποιήσει τὴ δύσκολη στροφὴ ἀπὸ τὴν πολιτικὴ τοῦ πολεμικοῦ κομμουνισμοῦ στὴ νέα οἰκονομικὴ πολιτική. Τὸ κόμμα στερέωσε τὴ συμμαχία τῶν ἐργατῶν καὶ ἀγροτῶν πάνω σὲ νέα οἰκονομικὴ βάση. Δημιουργήθηκε ἡ Ἕνωση τῶν Σοβιετικῶν Σοσιαλιστικῶν Δημοκρατιῶν.

Μὲ τὶς μέθοδες τῆς νέας οἰκονομικῆς πολιτικῆς κατορθώθηκαν ἀποφασιστικὲς ἐπιτυχίες στὴν ἀνόρθωση τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας. Ἡ σοβιετικὴ χώρα πέρασε μὲ ἐπιτυχία τὴν περίοδο τῆς ἀνόρθωσης τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας καὶ ἄρχισε νὰ μπαίνει σὲ νέα περίοδο, τὴν περίοδο τῆς ἐκβιομηχάνισης τῆς χώρας.

Τὸ πέρασμα ἀπὸ τὸν ἐμφύλιο πόλεμο στὴν εἰρηνικὴ σοσιαλιστικὴ ἀνοικοδόμηση συνοδεύονταν, ἰδίως στὶς ἀρχές, ἀπὸ μεγάλες δυσκολίες. Οἱ ἐχθροὶ τοῦ μπολσεβικισμοῦ, τὰ ἐχθρικὰ στοιχεῖα μέσα στὶς γραμμὲς τοῦ ΚΚΣΕ (μπ) ἔκαναν ὅλη αὐτὴ τὴν περίοδο λυσσασμένη πάλη ἐνάντια στὸ λενινιστικὸ κόμμα. Ἐπικεφαλῆς στὰ ἀντικομματικὰ αὐτὰ στοιχεῖα βρισκόταν ὁ Τρότσκι. Ὑποταχτικοί του σ' αὐτὴ τὴν πάλη στάθηκαν οἱ Κάμενεφ, Ζηνόβιεφ, Μπουχάριν. Ἡ ἀντιπολίτευση λογάριαζε, μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Λένιν, ν' ἀποσυνθέσει τὶς γραμμὲς τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος, νὰ διασπάσει τὸ κόμμα, νὰ τοῦ μεταδώσει τὴ δυσπιστία γιὰ τὴ νίκη τοῦ σοσιαλισμοῦ στὴν ΕΣΣΔ. Στὴν οὐσία οἱ τροτσκιστὲς προσπαθοῦσαν νὰ δημιουργήσουν στὴν ΕΣΣΔ πολιτικὴ ὀργάνωση τῆς νέας ἀστικῆς τάξης, ἕνα ἄλλο κόμμα τῆς κεφαλαιοκρατικῆς παλινόρθωσης.

Τὸ κόμμα συσπειρώθηκε κάτω ἀπὸ τὴ σημαία τοῦ Λένιν, γύρω ἀπὸ τὴ λενινιστικὴ κεντρική του ἐπιτροπή, γύρω ἀπὸ τὸ σ. Στάλιν καὶ ἐπέφερε ἥττα τόσο στοὺς τροτσκιστὲς ὅσο καὶ στοὺς νέους φίλους τους στὸ Λένινγκραντ, τὴ νέα ἀντιπολίτευση Ζηνόβιεφ - Κάμενεφ.

Τὸ μπολσεβίκικο κόμμα, ἀφοῦ συσσώρευσε δυνάμεις καὶ πόρους, ἔφερε τὴ χώρα σ' ἕναν καινούριο ἱστορικὸ σταθμό, τὸ σταθμὸ τῆς σοσιαλιστικῆς ἐκβιομηχάνισης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ

ΤΟ ΚΟΜΜΑ ΤΩΝ ΜΠΟΛΣΕΒΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΑΛΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΟ-. ΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΚΒΙΟΜΗΧΑΝΙΣΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

(1926 - 1929)

1.— ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΕΚΒΙΟΜΗΧΑΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΟΥΣ — ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΤΡΟΤΣΚΙΣΤΙΚΟΥ - ΖΗΝΟΒΙΕΦΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΟΜΜΑΤΙΚΟΥ ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ.— ΑΝΤΙΣΟΒΙΕΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ.— ΗΤΤΑ ΤΟΥ ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ

Ὕστερα ἀπὸ τὸ 14ο συνέδριο, τὸ κόμμα καταπιάστηκε μὲ τὴν πάλη γιὰ τὸ γενικὸ προσανατολισμὸ τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας πρὸς τὴ σοσιαλιστικὴ ἐκβιομηχάνιση τῆς χώρας.

Στὴν περίοδο τῆς ἀνόρθωσης τὸ πρόβλημα ἦταν νὰ ἀναζωογονηθεῖ πρῶτ' ἀπ' ὅλα ἡ ἀγροτικὴ οἰκονομία, ὥστε νὰ παρέχει πρῶτες ὕλες, τρόφιμα καὶ νὰ κινηθεῖ, νὰ ἀναστηλωθεῖ ἡ βιομηχανία, τὰ ἐργοστάσια καὶ οἱ φάμπρικες ποὺ ὑπῆρχαν.

Ἡ σοβιετικὴ ἐξουσία ἔλυσε μὲ σχετικὴ εὐκολία τὸ πρόβλημα.

Ἡ περίοδος ὅμως τῆς ἀνόρθωσης παρουσίασε τρεῖς σοβαρὲς ἐλλείψεις.

Πρῶτα εἶχε νὰ κάνει τότε μὲ παλιὰ ἐργοστάσια καὶ φάμπρικες, ποὺ εἶχαν παλιὰ καθυστερημένη τεχνικὴ βάση καὶ μποροῦσαν σὲ λίγο νὰ καταντήσουν ἄχρηστα. Τὸ πρόβλημα ἦταν πῶς νὰ ἐπανεξοπλιστοῦν μὲ τὴ νέα τεχνική.

Δεύτερο, ἡ περίοδος τῆς ἀνόρθωσης εἶχε νὰ κάνει μὲ βιομηχανία ποὺ εἶχε πολὺ στενὴ βάση, γιατὶ ἀπὸ τὰ ἐργοστάσια καὶ τὶς φάμπρικες ποὺ ὑπῆρχαν, ἔλειπαν δεκάδες καὶ ἑκατοντάδες ἐργοστάσια κατασκευῆς μηχανῶν, ποὺ ἦταν ἀπόλυτα ἀναγκαῖα γιὰ τὴ χώρα, ποὺ δὲν τὰ εἴχαμε καὶ ἔπρεπε νὰ τὰ χτίσουμε, γιατὶ ἂν δὲν ὑπάρχουν τέτια ἐργοστάσια, ἡ βιομηχανία δὲ μπορεῖ νὰ θεωρεῖται πραγματικὴ βιομηχανία. Τὸ πρόβλημα ἦταν νὰ δημιουργηθοῦν αὐτὰ τὰ ἐργοστάσια καὶ νὰ ἐξοπλιστοῦν μὲ τὴ νέα τεχνική.

Τρίτο, ἡ περίοδο τῆς ἀνόρθωσης εἶχε κυρίως νὰ κάνει μὲ τὴν ἐλαφριὰ βιομηχανία, ποὺ ἀναπτύχθηκε καὶ μπῆκε στὸ δρόμο της. Ἡ ἴδια ὅμως ἀνάπτυξη τῆς ἐλαφριᾶς βιομηχανίας θὰ προσέκρουε παραπέρα στὴν ἀδυναμία τῆς βαρειᾶς βιομηχανίας, χωρὶς νὰ μιλᾶμε γιὰ τὶς ἄλλες ἀνάγκες τῆς χώρας, ποὺ

μπορούσαν νὰ ἱκανοποιηθοῦν μόνο μὲ ἀναπτυγμένη βαρειὰ βιομηχανία. Τὸ πρόβλημα ἦταν τώρα νὰ ρίξουμε τὸ βάρος πρὸς τὴν πλευρὰ τῆς βαρειᾶς βιομηχανίας.

Ὅλ' αὐτὰ τὰ νέα προβλήματα ἔπρεπε νὰ τὰ λύσει ἡ πολιτικὴ τῆς σοσιαλιστικῆς ἐκβιομηχάνισης.

Ἦταν ἀπαραίτητο νὰ δημιουργηθοῦν ἐ ξ α ρ χ ῆ ς μιὰ σειρὰ βιομηχανικοὶ κλάδοι ποὺ δὲν ὑπῆρχαν στὴν τσαρικὴ Ρωσία, νὰ χτιστοῦν νέα ἐργοστάσια κατασκευῆς μηχανῶν, ἐργαλείων, αὐτοκινήτων, χημικῶν προϊόντων, μεταλλουργίας· νὰ ὀργανωθεῖ ἡ δική μας παραγωγὴ κινητήρων καὶ ἐξαρτημάτων γιὰ ἠλεκτρικοὺς σταθμούς· νὰ αὐξηθεῖ ἡ ἐξόρυξη μετάλλου καὶ κάρβουνου, ἀφοῦ αὐτὸ ἀπαιτοῦσε ἡ ὑπόθεση τῆς νίκης τοῦ σοσιαλισμοῦ στὴν ΕΣΣΔ.

Ἔπρεπε νὰ δημιουργηθεῖ καινούρια βιομηχανία γιὰ τὴν ἄμυνα, νὰ χτιστοῦν καινούρια ἐργοστάσια πυροβόλων, ὀβίδων, ἀεροπλάνων, τάνκς, πολυβόλων, γιατὶ αὐτὸ ἀπαιτοῦσαν τὰ συμφέροντα τῆς ὑπεράσπισης τῆς ΕΣΣΔ στὶς συνθῆκες τοῦ κεφαλαιοκρατικοῦ περίγυρου.

Ἔπρεπε νὰ χτιστοῦν ἐργοστάσια τρακτέρ, ἐργοστάσια συγχρονισμένων ἀγροτικῶν μηχανῶν καὶ νὰ ἐφοδιαστεῖ μὲ τὴν παραγωγή τους ἡ ἀγροτικὴ οἰκονομία, γιὰ νὰ μπορέσουν τὰ ἑκατομμύρια μικρὰ ἀτομικὰ ἀγροτικὰ νοικοκυριὰ νὰ περάσουν στὴ μεγάλη παραγωγὴ τῶν κολχόζ, γιατὶ αὐτὸ ἀπαιτοῦσαν τὰ συμφέροντα τῆς νίκης τοῦ σοσιαλισμοῦ στὸ χωριό.

Καὶ ὅλ' αὐτὰ ἔπρεπε νὰ τὰ δώσει ἡ πολιτικὴ τῆς ἐκβιομηχάνισης, γιατὶ αὐτοῦ βρισκόταν ἡ σοσιαλιστικὴ ἐκβιομηχάνιση τῆς χώρας.

Εἶνε αὐτονόητο πὼς τόσο μεγάλη θεμελιώδικη ἀνοικοδόμηση δὲ μποροῦσε νὰ γίνει δίχως δισεκατομμύρια κεφάλαια. Δάνεια ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ δὲ μπορούσαμε νὰ περιμένουμε, γιατὶ οἱ κεφαλαιοκρατικὲς χῶρες ἀρνήθηκαν νὰ δώσουν δάνεια. Ἔπρεπε νὰ χτίσουμε μὲ δικά μας μέσα, δίχως βοήθεια ἀπὸ τὸ ἐξωτερικό. Καὶ ἡ χώρα μας δὲν ἦταν τότε πλούσια.

Αὐτοῦ βρισκόταν τόρα μιὰ ἀπὸ τὶς κυριότερες δυσκολίες.

Γενικὰ οἱ κεφαλαιοκρατικὲς χῶρες δημιούργησαν τὴ βαρειά τους βιομηχανία μὲ τὴν εἰσροὴ μέσων ἀπὸ τὸ ἐξωτερικό, ληστεύοντας τὶς ἀποικίες, ἐπιβάλλοντας ἀποζημιώσεις στοὺς ἡττημένους λαούς, συνάπτοντας δάνεια στὸ ἐξωτερικό. Γιὰ τὴν ΕΣΣΔ ἦταν ζήτημα ἀρχῆς ὅτι δὲ μποροῦσε νὰ καταφύγει σὲ τέτιες βρωμερὲς πηγές, ὅπως ἡ καταλήστεψη τῶν ἀποικιῶν ἢ τῶν ἡττημένων λαῶν, γιὰ νὰ ἀποχτήσει μέσα γιὰ τὴν ἐκβιομηχάνιση. Ὅσο γιὰ τὰ ἐξωτερικὰ δάνεια, ἡ πηγὴ αὐτὴ ἦταν γιὰ τὴν ΕΣΣΔ κλεισμένη, γιατὶ οἱ κεφαλαιοκρατικὲς χῶρες ἀρνοῦνταν νὰ τῆς δώσουν δάνειο. Ἔπρεπε νὰ βρεθοῦν οἱ πόροι μ έ σ α στὴ χώρα.

Οἱ πόροι αὐτοὶ βρέθηκαν στὴν ΕΣΣΔ. Ἡ ΕΣΣΔ εἶχε πηγὲς συσσώρευσης τέτιες ποὺ δὲ γνώρισε κανένα καφαλαιοκρατικὸ κράτος. Τὸ σοβιετικὸ κράτος εἶχε στὴ διάθεσή του ὅλες τὶς φάμπρικες καὶ ὅλα τὰ ἐργοστάσια, ὅλη

τὴ γῆ, ποὺ ἡ 'Οχτωβριανὴ σοσιαλιστικὴ ἐπανάσταση τὰ εἶχε ἀφαιρέσει ἀπὸ τοὺς κεφαλαιοκράτες καὶ τοὺς τσιφλικάδες, τὶς μεταφορές, τὶς τράπεζες τὸ ἐξωτερικὸ καὶ ἐσωτερικὸ ἐμπόριο. Τὰ κέρδη ἀπὸ τὰ κρατικὰ ἐργοστάσια καὶ φάμπρικες, τὶς μεταφορές, τὸ ἐμπόριο, τὶς τράπεζες, δὲν τὰ ἀπορροφοῦσε πιὰ ἡ παρασιτικὴ τάξη τῶν κεφαλαιοκρατῶν, ἀλλὰ χρησίμευαν γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς βιομηχανίας.

'Η σοβιετικὴ ἐξουσία ἀκύρωσε τὰ τσαρικὰ χρέη, ποὺ γιὰ τοὺς τόκους τους μονάχα ὁ λαὸς πλήρωνε κάθε χρόνο ἑκατοντάδες ἑκατομμύρια χρυσᾶ ρούβλια. 'Η σοβιετικὴ ἐξουσία, καταργώντας τὴν τσιφλικάδικη ἰδιοχτησία πάνω στὴ γῆ, εἶχεν ἐλευθερώσει τὴν ἀγροτιὰ ἀπὸ τὰ χρονιάτικα νοίκια, ποὺ πλήρωνε στοὺς τσιφλικάδες, κάπου 500 ἑκατομμύρια χρυσᾶ ρούβλια. 'Η ἀγροτιὰ ἔχοντας ἀπελευθερωθεῖ ἀπ' ὅλο αὐτὸ τὸ βάρος, μποροῦσε νὰ βοηθήσει τὸ κράτος γιὰ νὰ φτιάσει καινούρια γερὴ βιομηχανία. Οἱ ἀγρότες εἶχαν ζωτικὸ συμφέρο νὰ πάρουν τρακτὲρ καὶ ἀγροτικὲς μηχανές.

Τὸ σοβιετικὸ κράτος εἶχε στὴ διάθεσή του ὅλες αὐτὲς τὶς πηγὲς ἐσόδων, ποὺ μποροῦσαν νὰ τοῦ δίνουν ἑκατοντάδες ἑκατομμύρια καὶ δισεκατομμύρια ρούβλια γιὰ νὰ δημιουργηθεῖ ἡ βαρειὰ βιομηχανία. Ἔπρεπε μονάχα νὰ γίνει αὐτὴ ἡ δουλειὰ νοικοκυρεμένα καὶ μὲ τὴν πιὸ αὐστηρὴ οἰκονομία στὰ ἔξοδα, νὰ συστηματοποιηθεῖ ἡ παραγωγή, νὰ ἐλαττωθεῖ τὸ κόστος τῆς παραγωγῆς, νὰ καταργηθοῦν τὰ μὴ παραγωγικὰ ἔξοδα κλπ.

Αὐτὸ ἀκριβῶς ἔκανε ἡ σοβιετικὴ ἐξουσία.

Μὲ τὸ καθεστὼς τῶν οἰκονομιῶν ἄρχισαν νὰ συγκεντρώνονται ὅλο καὶ σημαντικότερα μέσα γιὰ τὰ μεγάλα ἔργα τῆς ἀνοικοδόμησης. Μπόρεσε νὰ ἀρχίσει τὸ χτίσιμο κολοσσιαίων ἐπιχειρήσεων, σὰν τὸν ὑδροηλεκτρικὸ σταθμὸ τοῦ Δνείπερου, τὸ σιδηρόδρομο Τουρκεστὰν - Σιβηρίας, τὸ ἐργοστάσιο τρακτὲρ τοῦ Στάλινγκραντ, τὰ ἐργοστάσια κατασκευῆς μηχανῶν-ἐργαλείων, τὸ ἐργοστάσιο αὐτοκινήτων «ΑΜΟ» (τώρα ἐργοστάσιο 'Ιωσὴφ Στάλιν «ΖΙΣ») κ.ἄ.

Ἂν τὸ 1926 - 1927 εἶχαν τοποθετηθεῖ στὴ βιομηχανία περίπου ἕνα δισεκατομμύριο ρούβλια, ὕστερ' ἀπὸ τρία χρόνια μπορέσαμε νὰ ἐπενδύσουμε περίπου πέντε δισεκατομμύρια ρούβλια.

'Η ἐκβιομηχάνιση τραβοῦσε μπροστά.

Οἱ κεφαλαιοκρατικὲς χῶρες ἔβλεπαν τὸ δυνάμωμα τῆς σοσιαλιστικῆς οἰκονομίας τῆς ΕΣΣΔ σὰν ἀπειλὴ γιὰ τὴν ὕπαρξη τοῦ κεφαλαιοκρατικοῦ συστήματος. Γι αὐτὸ οἱ ἰμπεριαλιστικὲς κυβερνήσεις πῆραν ὅλα τὰ δυνατὰ μέτρα γιὰ ν' ἀσκήσουν καινούρια πίεση πάνω στὴν ΕΣΣΔ, νὰ σπείρουν τὴ σύγχυση, νὰ καταστρέψουν ἢ τουλάχιστο νὰ παρεμποδίσουν τὴν ἐκβιομηχάνισή της.

Τὸ Μάη τοῦ 1927 οἱ ἄγγλοι συντηρητικοὶ (οἱ «σκληροτράχηλοι» τόρηδες) ποὺ ἦταν στὴν κυβέρνηση, ὀργάνωσαν ἐπιδρομὴ πρόκλησης στὰ γραφεῖα τοῦ «ΑΡΚΟΣ» (σοβιετικὴ ἑταιρεία ἐμπορίου μὲ τὴν 'Αγγλία). Στὶς 26 τοῦ Μάη

1927, ἡ συντηρητικὴ ἀγγλικὴ κυβέρνηση ἀνάγγειλε τὴ διακοπὴ τῶν διπλωματικῶν καὶ ἐμπορικῶν σχέσεων τῆς 'Αγγλίας μὲ τὴν ΕΣΣΔ.

Στὶς 7 τοῦ 'Ιούνη 1927 στὴ Βαρσοβία, ἕνας ρῶσος λευκοφρουρός, πολιτογραφημένος πολωνὸς ὑπήκοος, δολοφόνησε τὸν πρεσβευτὴ τῆς ΕΣΣΔ σύντροφο Βόϊκωφ.

Ταυτόχρονα σὲ σοβιετικὸ ἔδαφος ἄγγλοι κατάσκοποι καὶ σαμποτὲρ ἔρριξαν μπόμπες στὴ λέσχη τοῦ κόμματος στὸ Λένινγκραντ· πληγώθηκαν τριάντα ἄτομα καὶ μερικὰ ἀπ' αὐτὰ σοβαρά.

Τὸ καλοκαῖρι τοῦ 1927 ἔγιναν, σχεδὸν ταυτόχρονα, ἐπιδρομὲς στὶς σοβιετικὲς πρεσβεῖες καὶ ἐμπορικὲς ἀντιπροσωπεῖες στὸ Βερολῖνο, Πεκῖνο, Σαγγάη, Τιὲν - Τσίν.

Αὐτὸ δημιουργοῦσε πρόσθετες δυσκολίες γιὰ τὴ σοβιετικὴ ἐξουσία.

'Η ΕΣΣΔ δὲν ὑποχώρησε μπρὸς στὴν πίεση, ἀπόκρουσε μὲ εὐκολία τὶς προκλήσεις τῶν ἰμπεριαλιστῶν καὶ τῶν πραχτόρων τους.

'Η ὑπονομευτικὴ δουλειὰ τῶν τροτσκιστῶν καὶ τῶν ἄλλων μελῶν τῆς ἀντιπολίτευσης προκάλεσε ἄλλες τόσες δυσκολίες στὸ κόμμα καὶ στὸ σοβιετικὸ κράτος. 'Ο σύντροφος Στάλιν ἔλεγε τότε, πολὺ δικαιολογημένα, πὼς ἐνάντια στὴ σοβιετικὴ ἐξουσία «δημιουργεῖται κάτι σὰν ἑνιαῖο μέτωπο ἀπὸ τὸν Τσάμπερλαιν ὣς τὸν Τρότσκι». Παρὰ τὶς ἀποφάσεις τοῦ 14ου συνεδρίου τοῦ κόμματος καὶ τὴ νομιμοφροσύνη ποὺ διακήρυξε ἡ ἀντιπολίτευση, τὰ μέλη της δὲν κατάθεσαν τὰ ὅπλα. 'Απεναντίας μάλιστα, δυνάμωσαν ἀκόμα περισσότερο τὴν ὑπονομευτική, διασπαστικὴ δουλειά τους.

Τὸ καλοκαῖρι τοῦ 1926, οἱ τροτσκιστὲς καὶ οἱ ζηνοβιεφικοὶ συνενώνονται σ' ἕνα ἀντικομματικὸ συνασπισμό, μαζεύουνε γύρω του τὰ ὑπολείμματα ἀπ' ὅλες τὶς τσακισμένες ἀντιπολιτευτικὲς ὁμάδες καὶ βάζουν τὰ θεμέλια γιὰ τὸ παράνομο ἀντιλενινιστικὸ κόμμα τους, παραβιάζοντας ἔτσι κατάφωρα τὸ καταστατικὸ τοῦ κόμματος καὶ τὶς ἀποφάσεις τῶν συνεδρίων του, ποὺ ἀπαγορεύουν τὴ δημιουργία μερίδων (φράξιων). 'Η Κεντρικὴ 'Επιτροπὴ τοῦ κόμματος προειδοποιεῖ, πὼς ἂν δὲ διαλυθεῖ αὐτὸς ὁ ἀντικομματικὸς συνασπισμός, ποὺ θυμίζει τὸ γνωστὸ μενσεβίκικο συνασπισμὸ τοῦ Αὐγούστου, ἡ ὑπόθεση μπορεῖ νὰ τελειώσει ἄσχημα γιὰ τοὺς ὀπαδούς του. 'Ωστόσο οἱ ὀπαδοὶ τοῦ συνασπισμοῦ δὲ συμμαζεύονται.

Τὸ φθινόπωρο τοῦ ἴδιου χρόνου, στὶς παραμονὲς τῆς 15ης συνδιάσκεψης τοῦ κόμματος, κάνουν ἀπόπειρα στὶς κομματικὲς συνελεύσεις τῶν ἐργοστασίων τῆς Μόσχας, τοῦ Λένινγκραντ καὶ ἄλλων πόλεων, νὰ ἐπιβάλουν νέα συζήτηση στὸ κόμμα. Βάζουν γιὰ συζήτηση στὰ μέλη τοῦ κόμματος τὶς θέσεις τους, ποὺ εἶνε ἀντίγραφο ἀπὸ τὶς συνηθισμένες τροτσκιστικές, μενσεβίκικες, ἀντιλενινιστικὲς θέσεις. Τὰ μέλη τοῦ κόμματος δίνουν γερὴ ἀνταπάντηση στὴν ἀντιπολίτευση καὶ σὲ ὁρισμένα μέρη τοὺς διώχνουν ἁπλούστατα ἀπὸ τὶς συνελεύσεις. 'Η Κεντρικὴ 'Επιτροπὴ δίνει καινούρια προειδοποίηση στοὺς ὀπα-

δούς τοῦ συνασπισμοῦ, δηλώνοντας πὼς τὸ κόμμα δὲ μπορεῖ ν' ἀνεχτεῖ παραπέρα τὴν ὑπονομευτικὴ δράση τους.

Ἡ ἀντιπολίτευση ἀπευθύνει στὴν Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ μιὰ δήλωση ὑπογραμμένη ἀπὸ τοὺς Τρότσκι, Ζηνόβιεφ, Κάμενεφ καὶ Σοκόλνικωφ, ὅπου καταδικάζει τὴ φραξιονιστικὴ δουλειά της καὶ ὑπόσχεται νὰ τηρήσει στὸ μέλλον νομιμόφρονη στάση. Παρ' ὅλα αὐτὰ ὁ συνασπισμὸς ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχει στὴν πραγματικότητα καὶ οἱ ὀπαδοί του δὲ σταματοῦν τὴν παράνομη ἀντικομματικὴ δουλειά τους. Ἐξακολουθοῦν νὰ σκαρώνουν τὸ ἀντιλενινιστικό τους κόμμα, ὀργανώνουν παράνομο τυπογραφεῖο, καθορίζουν συνδρομὲς μελῶν ἀνάμεσα στοὺς ὀπαδούς τους, διαδίδουν τὶς θέσεις τους.

Μπροστὰ σ' αὐτὴ τὴ διαγωγὴ τῶν τροτσκιστῶν καὶ τῶν ζηνοβιεφικῶν ἡ 15η συνδιάσκεψη τοῦ κόμματος (Νοέμβρης 1926) καὶ ἡ εὐρεῖα ὁλομέλεια τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς (Δεκέμβρης 1926) βάζουν σὲ συζήτηση τὸ ζήτημα τοῦ τροτσκιστικο - ζηνοβιεφικοῦ συνασπισμοῦ καὶ στὶς ἀποφάσεις τους στιγματίζουν τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ συνασπισμοῦ σὰν διασπαστές, ποὺ μὲ τὴ γραμμή τους κύλησαν στὶς θέσεις τῶν μενσεβίκων.

Μὰ καὶ τὸ μάθημα αὐτὸ πῆγε χαμένο γιὰ τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ συνασπισμοῦ. Τὸ 1927, τὴ στιγμὴ ποὺ οἱ ἄγγλοι συντηρητικοὶ διάκοπταν τὶς διπλωματικὲς καὶ ἐμπορικὲς σχέσεις μὲ τὴν ΕΣΣΔ, ξαναδυνάμωσαν τὶς ἐπιθέσεις τους ἐνάντια στὸ κόμμα. Μαγείρεψαν νέες ἀντιλενινιστικὲς θέσεις, τὶς λεγόμενες «θέσεις τῶν 83» καὶ ἄρχισαν νὰ τὶς κυκλοφοροῦν ἀνάμεσα στὰ μέλη τοῦ κόμματος, ἀπαιτώντας ἀπὸ τὴν Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ νὰ ἀνοίξει νέα γενικὴ συζήτηση μέσα στὸ κόμμα.

Ἀπ' ὅλες τὶς θέσεις τῆς ἀντιπολίτευσης αὐτὲς ἦταν ἴσως οἱ πιὸ ψεύτικες καὶ πιὸ φαρισαϊκές.

Στὰ λόγια, δηλ. στὶς θέσεις τους, οἱ τροτσκιστὲς καὶ οἱ ζηνοβιεφικοὶ δὲν εἶχαν ἀντίρρηση νὰ τηροῦν τὶς ἀποφάσεις τοῦ κόμματος καὶ κηρύσσονταν ὑπὲρ τῆς νομιμοφροσύνης· στὴν πράξη ὅμως παραβίαζαν μὲ τὸν πιὸ χοντρὸ τρόπο τὶς ἀποφάσεις τοῦ κόμματος, κορόϊδευαν κάθε νομιμοφροσύνη ἀπέναντι στὸ κόμμα καὶ τὴν Κεντρική του Ἐπιτροπή.

Στὰ λόγια, δηλ. στὶς θέσεις τους, δὲν ἦταν ἀντίθετοι μὲ τὴν ἑνότητα τοῦ κόμματος καὶ ἦταν κατὰ τῆς διάσπασης· στὴν πράξη ὅμως παραβίαζαν μὲ τὸν πιὸ χοντρὸ τρόπο τὴν ἑνότητα τοῦ κόμματος, ἀκολουθοῦσαν διασπαστικὴ γραμμὴ καὶ εἶχαν κιόλας τὸ δικό τους παράνομο ἀντιλενινιστικὸ κόμμα, ποὺ εἶχε ὅ,τι χρειάζονταν γιὰ νὰ μετεξελιχτεῖ σὲ ἀντισοβιετικό, ἀντεπαναστατικὸ κόμμα.

Στὰ λόγια, δηλ. στὶς θέσεις τους, ἤθελαν τὴν πολιτικὴ τῆς ἐκβιομηχάνισης, κατηγοροῦσαν μάλιστα τὴν Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ ὅτι δὲν διεξάγει τὴν ἐκβιομηχάνιση μὲ ἀρκετὰ γρήγορο ρυθμό· στὴν πράξη ὅμως κακολογοῦσαν τὴν ἀπόφαση τοῦ κόμματος γιὰ τὴ νίκη τοῦ σοσιαλισμοῦ στὴν ΕΣΣΔ, δυσφη-

μοῦσαν τὴν πολιτικὴ τῆς σοσιαλιστικῆς ἐκβιομηχάνισης, ἀπαιτοῦσαν νὰ ἐκχωρηθεῖ στοὺς ξένους ὁλόκληρη σειρὰ ἀπὸ ἐργοστάσια καὶ φάμπρικες, ἔβαζαν τὶς κυριότερες ἐλπίδες τους στοὺς ξένους κεφαλαιοκράτες ποὺ εἶχαν πάρει ἐκχωρήσεις στὴν ΕΣΣΔ.

Στὰ λόγια, δηλ. στὶς θέσεις τους, ἤθελαν τὸ κίνημα τῶν κολχόζ, κατηγοροῦσαν μάλιστα τὴν Κεντρικὴ Ἐπιτροπή, ὅτι δὲν πραγματοποιεῖ τὴ συνεταιρικὴ ὀργάνωση μὲ ἀρκετὰ γρήγορο ρυθμό· στὴν πράξη ὅμως δυσφημοῦσαν τὴν πολιτικὴ τῆς προσέλκυσης τῶν ἀγροτῶν στὴ σοσιαλιστικὴ ἀνοικοδόμηση, κήρυσσαν πὼς ἀναπόφευκτα θὰ δημιουργηθοῦν «ἀξεδιάλυτες συγκρούσεις» ἀνάμεσα στὴν ἐργατικὴ τάξη και τὴν ἀγροτιὰ καὶ στήριζαν τὶς ἐλπίδες τους στοὺς «πολιτισμένους ἐνοικιαστὲς κτημάτων» στὸ χωριό, δηλ. στὰ νοικοκυριὰ τῶν πλουσιοχωρικῶν.

Οἱ θέσεις αὐτὲς ἦταν οἱ πιὸ ψεύτικες ἀπ' ὅλες τὶς ψεύτικες θέσεις τῆς ἀντιπολίτευσης.

Λογάριαζαν νὰ ἐξαπατήσουν τὸ κόμμα.

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ ἀρνήθηκε ν' ἀνοίξει ἀμέσως συζήτηση, δηλώνοντας στὴν ἀντιπολίτευση πὼς ἡ συζήτηση μποροῦσε νὰ προσδιοριστεῖ σύμφωνα μονάχα μὲ τὸ καταστατικὸ τοῦ κόμματος, δηλ. δυὸ μῆνες πρὶν ἀπὸ τὸ συνέδριο τοῦ κόμματος.

Τὸν Ὀχτώβρη τοῦ 1927, δηλ. δυὸ μῆνες πρὶν ἀπὸ τὸ 15ο συνέδριο, ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ κόμματος ἄνοιξε γενικὴ κομματικὴ συζήτηση. Ἄρχισαν οἱ προσυνεδριακὲς συνελεύσεις γιὰ τὴ συζήτηση. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς συζήτησης ἦταν περισσότερο ἀπὸ ἀξιοθρήνητα γιὰ τὸ τροτσκιστικο-ζηνοβιεφικὸ συνασπισμό. 724.000 μέλη ψήφισαν τὴν πολιτικὴ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς. Μὲ τὸ συνασπισμὸ τῶν τροτσκιστῶν καὶ τῶν ζηνοβιεφικῶν πῆγαν 4.000, δηλ. λιγότερο ἀπὸ 1 %. Ὁ ἀντικομματικὸς συνασπισμὸς τσακίστηκε κατακέφαλα. Τὸ κόμμα στὴν καταπληκτικὴ του πλειοψηφία ἀπόρριψε ὁμόφωνα τὶς θέσεις τοῦ συνασπισμοῦ.

Αὐτὴ ἦταν ἡ ξεκάθαρα ἐκφρασμένη θέληση τοῦ κόμματος, ποὺ τὴ γνώμη του εἶχαν ἐπικαλεστεῖ οἱ ἴδιοι οἱ ὀπαδοὶ τοῦ συνασπισμοῦ.

Μὰ καὶ αὐτὸ τὸ μάθημα πῆγε χαμένο γιὰ τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ συνασπισμοῦ. Ἀντὶ νὰ ὑποταχθοῦν στὴ θέληση τοῦ κόμματος, ἀποφάσισαν νὰ παραβοῦν τὴ θέληση τοῦ κόμματος. Πρὶν ἀκόμα κλείσει ἡ συζήτηση, βλέποντας πὼς ἦταν ἀναπόφευκτη ἡ ἐπαίσχυντη ἀποτυχία τους, εἶχαν ἀποφασίσει νὰ καταφύγουν σὲ πιὸ ἔντονες μορφὲς πάλης ἐνάντια στὸ κόμμα καὶ τὴ σοβιετικὴ κυβέρνηση. Ἀποφάσισαν νὰ ὀργανώσουν στὴ Μόσχα καὶ στὸ Λένινγκραντ ἀνοιχτὴ διαδήλωση διαμαρτυρίας. Μέρα γιὰ τὴ διαδήλωση διάλεξαν τὶς 7 τοῦ Νοέμβρη, ἐπέτειο τῆς Ὀχτωβριανῆς ἐπανάστασης, μέρα ποὺ οἱ ἐργαζόμενοι τῆς ΕΣΣΔ συγκροτοῦν τὴν ἐπαναστατικὴ παλλαικὴ τους διαδήλωση. Οἱ τροτσκιστὲς καὶ οἱ ζηνοβιεφικοὶ θέλησαν λοιπὸν νὰ ὀργανώσουν παράλληλη

διαδήλωση. Όπως έπρεπε νά τό περιμένουν, οἱ ὀπαδοί τοῦ συνασπισμοῦ μπόρεσαν νά κατεβάσουν στό δρόμο μόνο τήν ἀξιοθρήνητη ὁμάδα τῶν λίγων λιβανιστῶν τους. Οἱ λιβανιστές καί οἱ καπετανέοι τους τσαλακώθηκαν καί πετάχτηκαν ἔξω ἀπό τήν παλλαϊκή διαδήλωση.

Τώρα πιά δέ χωροῦσε ἀμφιβολία πώς οἱ τροτσκιστές καί οἱ ζηνοβιεφικοί κύλησαν στόν ἀντισοβιετικό βοῦρκο. Ἂν κατά τή γενική κομματική συζήτηση ἔκαναν ἔφεση στό κόμμα ἐνάντια στή Κεντρική του Ἐπιτροπή, τώρα μέ τήν ἀξιοθρήνητή τους διαδήλωση μπῆκαν στό δρόμο τῶν ἐφέσεων πρός τίς ἐχθρικές τάξεις ἐνάντια στό κόμμα καί τό σοβιετικό κράτος.

Μιά πού εἶχαν βάλει γιά σκοπό τους νά ὑπονομεύσουν τό μπολσεβίκικο κόμμα, ἦταν ἀναπόφευκτα ὑποχρεωμένοι νά κυλήσουν στήν ὑπονόμευση τοῦ σοβιετικοῦ κράτους, γιατί τό κόμμα τῶν μπολσεβίκων καί τό κράτος εἶνε ἀξεχώριστα στή χώρα τῶν σοβιέτ. Κ' ἔτσι οἱ καπετανέοι τοῦ τροτσκιστικο-ζηνοβιεφικοῦ συνασπισμοῦ τοποθέτησαν τόν ἑαυτό τους ἔξω ἀπό τό κόμμα ἐπειδή ἦταν ἀδύνατο τό μπολσεβίκικο κόμμα νά ἀνέχεται στίς γραμμές του ἀνθρώπους, πού εἶχαν κατρακυλήσει στόν ἀντισοβιετικό βοῦρκο.

Στίς 14 τοῦ Νοέμβρη 1927, ἡ κοινή συνεδρίαση τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς καί τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ἐλέγχου διέγραψε τούς Τρότσκι καί Ζηνόβιεφ ἀπό τό κόμμα.

2. — ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ ΤΗΣ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΕΚΒΙΟΜΗΧΑΝΙΣΗΣ — ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.— 15ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ.— ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.—ΣΥΝΤΡΙΒΗ ΤΟΥ ΤΡΟΤΣΚΙΣΤΙΚΟ - ΖΗΝΟΒΙΕΦΙΚΟΥ ΣΥΝΑΣΠΙΣΜΟΥ.— ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΠΡΟΣΩΠΙΑ

Ἀπό τό τέλος κιόλας τοῦ 1927 ἡ πολιτική τῆς σοσιαλιστικῆς ἐκβιομηχάνισης σημείωνε ἀποφασιστικές ἐπιτυχίες. Ἡ ἐκβιομηχάνιση μέσα στίς συνθῆκες τῆς ΝΕΠ μπόρεσε νά δόσει μέσα σέ σύντομο χρονικό διάστημα μιά σοβαρή ὤθηση πρός τά μπρός. Ἡ συνολική παραγωγή τῆς βιομηχανίας καί τῆς ἀγροτικῆς μας οἰκονομίας (μαζί καί τῆς δασικῆς οἰκονομίας καί τῆς ἁλιείας) ὄχι μόνο ἔφτασε στήν ἀξία τῆς ἀκαθάριστης παραγωγῆς τό προπολεμικό ἐπίπεδο μά καί τό ξεπέρασε. Τό εἰδικό βάρος τῆς βιομηχανίας στή λαϊκή οἰκονομία ἀνέβηκε στά 42 % φτάνοντας τό ἀντίστοιχο προπολεμικό ἐπίπεδο.

Ὁ σοσιαλιστικός τομέας τῆς βιομηχανίας μεγάλωνε γρήγορα σέ βάρος τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέα· ἀπό 81 % πού ἦταν στό 1924 - 1925 ἀνέβηκε στά 86 % τό 1926 - 1927, ἐνῶ στό ἴδιο διάστημα τό εἰδικό βάρος τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέα ἔπεσε ἀπό 19 σέ 14 %.

Οἱ ἀριθμοί αὐτοί ἔδειχναν πώς ἡ ἐκβιομηχάνιση τῆς ΕΣΣΔ ἔχει ἔντονο σοσιαλιστικό χαρακτήρα, πώς ἡ βιομηχανία τῆς ΕΣΣΔ ἀναπτύσσεται στό δρόμο τῆς νίκης τοῦ σοσιαλιστικοῦ συστήματος παραγωγῆς, πώς στόν τομέα

τῆς βιομηχανίας τὸ ζήτημα «ποιός - ποιόν» ἔχει κιόλας προδικαστεῖ σὲ ὄφελος τοῦ σοσιαλισμοῦ.

Μὲ τὴν ἴδια ταχύτητα ἐκτοπίζονταν ὁ ἰδιώτης ἀπὸ τὸ ἐμπόριο: τὸ ποσοστὸ τῆς συμμετοχῆς του ἔπεσε στὸν τομέα τοῦ λιανικοῦ ἐμπορίου ἀπὸ τὰ 42 % τὸ 1924 - 1925 σὲ 32 % τὸ 1926 - 1927, χωρὶς νὰ ἀναφέρουμε τὸ χονδρικὸ ἐμπόριο, ὅπου τὸ ποσοστὸ τοῦ ἰδιώτη ἔπεσε στὴν ἴδια περίοδο ἀπὸ τὰ 9 στὰ 5 %.

Μὲ πιὸ γρήγορους ἀκόμα ρυθμοὺς βάδιζε ἡ ἀνάπτυξη τῆς μεγάλης σοσιαλιστικῆς βιομηχανίας, ποὺ σημείωσε τὸ 1927, πρῶτο χρόνο ὕστερα ἀπὸ τὴν περίοδο τῆς ἀνόρθωσης, αὔξηση τῆς παραγωγῆς 18 % σὲ σχέση μὲ τὸν προηγούμενο χρόνο. Ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς ἀποτελοῦσε ρεκὸρ αὔξησης, ἀπρόσιτο γιὰ τὴ μεγάλη βιομηχανία τῶν πιὸ προοδευμένων χωρῶν τοῦ καπιταλισμοῦ.

Ἡ ἀγροτικὴ οἰκονομία παρουσίαζε ὁλότελα διαφορετικὴ εἰκόνα, προπάντων ἡ καλλιέργεια σιτηρῶν. Ἂν καὶ ἡ ἀγροτικὴ οἰκονομία στὸ σύνολό της εἶχε ξεπεράσει τὸ προπολεμικὸ ἐπίπεδο, ἡ συνολικὴ παραγωγὴ τοῦ κυριότερου κλάδου της, τῆς καλλιέργειας σιτηρῶν, ἔφτανε μόνο στα 91 % τοῦ προπολεμικοῦ ἐπιπέδου καὶ τὸ μέρος τῆς σιτοπαραγωγῆς, ποὺ ἔμπαινε στὸ ἐμπόριο γιὰ τὸν ἐφοδιασμὸ τῶν πόλεων, μόλις ἔφτανε στὰ 37 % τοῦ προπολεμικοῦ ἐπιπέδου κι ἀκόμα ὅλα τὰ στοιχεῖα ἔδειχναν πὼς ὑπάρχει ὁ κίνδυνος νὰ συνεχιστεῖ ἡ πτώση τῆς ἐμπορεύσιμης παραγωγῆς δημητριακῶν.

Αὐτὸ σήμαινε πὼς στὸ χωριὸ συνεχίζεται ἀκόμα τὸ κομμάτιασμα τῶν μεγάλων ἐπιχειρήσεων, ποὺ δουλεύουν γιὰ τὴν ἀγορὰ (ἐμπορευματικῶν), σὲ μικρὰ νοικοκυριὰ καὶ τῶν μικρῶν σὲ ἀκόμα μικρότερα, ποὺ εἶχε ἀρχίσει ἀπὸ τὸ 1918· πὼς τὰ μικρὰ καὶ μικρότατα ἀγροτικὰ νοικοκυριὰ καταντοῦν μισοφυσικὲς οἰκονομίες, ἱκανὲς νὰ δίνουν μόνο ἕνα ἐλάχιστο ποσοστὸ ἐμπορεύσιμων δημητριακῶν· πὼς ἡ καλλιέργεια τῶν δημητριακῶν στὴν περίοδο τοῦ 1927, ποὺ ἦταν κάτι λιγότερο ἀπὸ τὴν προπολεμική, δὲν εἶνε ὡστόσο σὲ θέση νὰ δόσει γιὰ τὸν ἀνεφοδιασμὸ τῶν πόλεων περισσότερο ἀπὸ τὸ ἕνα τρίτο τῆς ποσότητας ποὺ μποροῦσε νὰ δόσει ἡ προπολεμικὴ καλλιέργεια.

Δὲ χωροῦσε ἀμφιβολία πὼς στὴν κατάσταση ποὺ βρισκόταν ἡ καλλιέργεια δημητριακῶν, ὁ στρατὸς καὶ οἱ πόλεις τῆς ΕΣΣΔ θὰ ἀντιμετώπιζαν χρόνιο λιμό.

Ἐπρόκειτο γιὰ κρίση τῆς οἰκονομίας δημητριακῶν, ποὺ θὰ τὴν ἀκολουθοῦσε κρίση στὴν κτηνοτροφία.

Γιὰ νὰ βγοῦμε ἀπ᾽ αὐτὴ τὴν κατάσταση ἔπρεπε ἡ ἀγροτικὴ οἰκονομία νὰ περάσει στὴ μεγάλη παραγωγή, ποὺ εἶνε ἱκανὴ νὰ χρησιμοποιεῖ τρακτὲρ καὶ ἀγροτικὲς μηχανὲς καὶ νὰ ἀνεβάσει κάμποσες φορὲς τὴν ἐμπορευματικὴ παραγωγὴ σιτηρῶν. Μπροστὰ στὴ χώρα πρόβαλαν δυὸ δυνατότητες: ἢ νὰ περάσει στὴ μεγάλη καπιταλιστικὴ παραγωγή, ποὺ θὰ σήμαινε κα-

ταστροφὴ τῶν ἀγροτικῶν μαζῶν, κατάρρευση τῆς συμμαχίας τῆς ἐργατικῆς τάξης καὶ τῆς ἀγροτιᾶς, δυνάμωμα τῶν κουλάκων καὶ ἧττα τοῦ σοσιαλισμοῦ στὸ χωριό· ἢ νὰ συνενώσει τὰ μικρὰ ἀγροτικὰ νοικοκυριὰ σὲ μεγάλες σ ο σ ι α λ ι σ τ ι κ ὲ ς οἰκονομίες, σὲ κολχόζ, ποὺ θὰ εἶνε ἱκανὰ νὰ χρησιμοποιήσουν τρακτὲρ καὶ ἄλλες σύγχρονες μηχανὲς γιὰ νὰ ἀναπτυχθεῖ γρήγορα ἡ καλλιέργεια δημητριακῶν καὶ ἡ ἐμπορευματικὴ παραγωγή τους.

Φυσικὰ τὸ κόμμα τῶν μπολσεβίκων καὶ τὸ σοβιετικὸ κράτος μποροῦσαν νὰ ἀκολουθήσουν μόνο τὸ δεύτερο δρόμο, τὸ δρόμο τῆς ἀνάπτυξης τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας μὲ τὰ κολχόζ.

Στὴν περίπτωση αὐτὴ τὸ κόμμα στηρίχτηκε στὶς παρακάτω ὑποδείξεις τοῦ Λένιν γιὰ τὴν ἀνάγκη νὰ περάσουμε ἀπὸ τὰ μικρὰ ἀγροτικὰ νοικοκυριὰ στὸ μεγάλο συνεταιρικὸ - συλλογικὸ νοικοκυριὸ στὴ γεωργία.

α) «Μὲ τὸ μικρὸ νοικοκυριὸ δὲ βγαίνεις ἀπὸ τὴ φτώχεια» (*Λένιν*, Ἅπαντα, τόμ. 24ος, σ. 540).

β) «Ἂν ἐξακολουθοῦμε νὰ καθόμαστε ὅπως πρὶν στὰ μικρὰ νοικοκυριά, ἔστω καὶ ἂν εἴμαστε λεύτεροι πολίτες σὲ λεύτερη γῆ, θὰ μᾶς ἀπειλεῖ ὁπωσδήποτε ἀναπόφευκτη ἐξαφάνιση» (τομ. 20ος, σ. 417).

γ) «Ἂν ἡ ἀγροτικὴ οἰκονομία πρόκειται νὰ ἀναπτύσσεται παραπέρα, πρέπει νὰ ἐξασφαλισθεῖ γερὰ καὶ τὸ παραπέρα βῆμα· καὶ τὸ παραπέρα βῆμα της εἶνε ἀναπόφευκτα τὸ νὰ συνενώνεται καὶ νὰ ὀργανώνεται σιγὰ-σιγὰ τὸ λίγο ἀποδοτικὸ καὶ πιὸ καθυστερημένο μικρὸ νοικοκυριό, σὲ κοινή, μεγάλη γεωργικὴ ἐπιχείρηση» (τόμ. 26ος, σ. 299).

δ) «Μόνο στὴν περίπτωση, ποὺ θὰ κατορθώσουμε νὰ δείξουμε στὴν πράξη στοὺς ἀγρότες τὰ πλεονεχτήματα τῆς κοινῆς, συλλογικῆς, συνεταιρικῆς καλλιέργειας τῆς γῆς, μόνο ἂν κατορθώσουμε νὰ βοηθήσουμε τὸν ἀγρότη μὲ τὴ συντροφική, συνεταιρικὴ οἰκονομία, μόνο τότε ἡ ἐργατικὴ τάξη, ποὺ κρατᾶ στὰ χέρια της τὴν κρατικὴ ἐξουσία, θὰ ἀποδείξει πραγματικὰ στοὺς ἀγρότες πὼς ἔχει δίκιο, θὰ τραβήξει πραγματικὰ μὲ τὸ μέρος της, στέρεα καὶ ἀληθινά, τὰ ἑκατομμύρια τῆς ἀγροτικῆς μάζας» (τόμ. 24ος, σ. 579).

Αὐτὴ ἦταν ἡ κατάσταση στὶς παραμονὲς τοῦ 15ου συνεδρίου τοῦ κόμματος.

Τὸ 15ο συνέδριο ἄνοιξε στὶς 2 τοῦ Δεκέμβρη τοῦ 1927. Στὸ συνέδριο παρευρίσκονταν 898 ἀντιπρόσωποι μὲ θετικὴ ψῆφο καὶ 771 μὲ συμβουλευτική, ποὺ ἀντιπροσώπευαν 887.233 μέλη τοῦ κόμματος καὶ 348.957 δόκιμα μέλη.

Στὴ λογοδοσία τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ὁ σ. Στάλιν, διαπιστώνοντας τὶς ἐπιτυχίες τῆς ἐκβιομηχάνισης καὶ τὴ γρήγορη ἀνάπτυξη τῆς σοσιαλιστικῆς βιομηχανίας, ἔβαλε μπροστὰ στὸ κόμμα τὸ καθῆκον:

«Νὰ ἐπεκταθοῦν καὶ νὰ δυναμώσουν οἱ σοσιαλιστικὲς διευθυντικὲς

θέσεις μας σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας, τόσο στὴν πόλη ὅσο καὶ στὸ χωριό, μὲ κατεύθυνση τὴν ἐξάλειψη τῶν καπιταλιστικῶν στοιχείων ἀπὸ τὴ λαϊκὴ οἰκονομία».

Συγκρίνοντας τὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία μὲ τὴ βιομηχανία καὶ σημειώνοντας τὴν καθυστέρηση τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας, πρὸ πάντων στὴν καλλιέργεια δημητριακῶν, ποὺ ἐξηγεῖται μὲ τὸ κομμάτιασμα τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας, ποὺ δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἐφαρμογὴ συγχρονισμένης τεχνικῆς, ὁ σ. Στάλιν τόνισε πὼς αὐτὴ ἡ μίζερη κατάσταση τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας δημιουργεῖ ἀπειλὴ γιὰ τὸ σύνολο τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας.

«Ποῦ λοιπὸν βρίσκεται ἡ διέξοδος;» ρωτοῦσε ὁ σ. Στάλιν.

«Ἡ διέξοδος βρίσκεται, ἀπάντησε ὁ σ. Στάλιν, στὸ νὰ περάσουμε ἀπὸ τὰ μικρά, σκόρπια ἀγροτικὰ νοικοκυριὰ στὶς μεγάλες καὶ συνενωμένες ἐπιχειρήσεις, μὲ βάση τὴν κοινὴ καλλιέργεια τῆς γῆς, στὸ νὰ περάσουμε στὴ συλλογικὴ (κολλεχτιβιστικὴ) καλλιέργεια τῆς γῆς, μὲ βάση τὴ νέα ἀνώτερη τεχνική. Η διέξοδος βρίσκεται στὸ νὰ συνενωθοῦν τὰ μικρὰ καὶ μικρότατα ἀγροτικὰ νοικοκυριά, σιγὰ-σιγὰ ἀλλὰ σταθερά—ὄχι μὲ τὴν πίεση, ἀλλὰ μὲ τὴν ἀπόδειξη καὶ τὴν πειθώ- -σὲ μεγάλα νοικοκυριά, μὲ βάση τὴν κοινωνική, συντροφική, συλλογικὴ καλλιέργεια τῆς γῆς μὲ ἀγροτικὲς μηχανὲς καὶ τρακτέρ, μὲ τὴν ἐφαρμογὴ ἐπιστημονικῶν μεθόδων ἐντατικοποίησης τῆς γεωργίας. Ἄλλη λύση δὲν ὑπάρχει».

Τὸ 15ο συνέδριο ἀποφάσισε τὴν ὁλόπλευρη ἀνάπτυξη τῆς συνεταιρικῆς ὀργάνωσης τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας. Τὸ συνέδριο κατάστρωσε ἕνα σχέδιο γιὰ νὰ ἐπεχταθεῖ καὶ νὰ στερεωθεῖ τὸ δίχτυ τῶν κολχὸζ καὶ τῶν σοβχὸζ καὶ ὑπόδειξε καθαρὰ τοὺς τρόπους τῆς πάλης γιὰ τὴ συνεταιρικὴ ὀργάνωση τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας.

Μαζὶ μ' αὐτὸ τὸ συνέδριο ἔδοσε τὴν παρακάτω ὁδηγία:

«Νὰ δυναμώσει παραπέρα ἡ ἐπίθεση ἐνάντια στοὺς κουλάκους καὶ νὰ παρθοῦν καινούρια μέτρα, ποὺ νὰ περιορίζουν τὴν ἀνάπτυξη τοῦ καπιταλισμοῦ στὸ χωριὸ καὶ νὰ ὁδηγοῦν τὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία πρὸς τὸ σοσιαλισμὸ» (Τὸ ΚΚΣΕ (μπ.) στὶς ἀποφάσεις του, μέρος 2ο, σελ. 260).

Τέλος τὸ συνέδριο, βασισμένο στὴν ἀρχὴ τῆς σχεδιασμένης λαϊκῆς οἰκονομίας καὶ τὴν ἐνίσχυσή της καὶ ἀποβλέποντας στὴν ὀργάνωση τῆς σχεδιασμένης ἐπίθεσης τοῦ σοσιαλισμοῦ ἐνάντια στὰ κεφαλαιοκρατικὰ στοιχεῖα σὲ ὅλο τὸ μέτωπο τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας, ἀνάθεσε στὰ ἀντίστοιχα ὄργανα νὰ καταρτίσουν τὸ πρῶτο πεντάχρονο σχέδιο τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας.

Ἀφοῦ κανόνισε τὰ προβλήματα τῆς σοσιαλιστικῆς ἀνοικοδόμησης τὸ 15ο συνέδριο τοῦ κόμματος πέρασε στὸ ζήτημα τῆς ἐξάλειψης τοῦ τροτσκιστικο-ζηνοβιεφικοῦ συνασπισμοῦ.

Τὸ συνέδριο ἀναγνώρισε πὼς «ἡ ἀντιπολίτευση ξέκοψε ἰδεολογικὰ μὲ τὸ λενινισμό, ἐκφυλίστηκε σὲ μενσεβίκικη ὁμάδα, πῆρε τὸ δρόμο τῆς συνθηκολόγησης μπροστὰ στὶς δυνάμεις τῆς διεθνοῦς καὶ τῆς ντόπιας ἀστικῆς τάξης καὶ ἀντικειμενικὰ ἔγινε ὄργανο τρίτης δύναμης ἐνάντια στὸ καθεστὼς τῆς δικτατορίας τοῦ προλεταριάτου» (Τὸ ΚΚΣΕ (μπ.) στὶς ἀποφάσεις του, μέρος II, σελ. 232).

Τὸ συνέδριο ἔκρινε πὼς οἱ διαφωνίες ἀνάμεσα στὸ κόμμα καὶ τὴν ἀντιπολίτευση ἐξελίχτηκαν σὲ διαφωνίες προγραμματικές, πὼς ἡ τροτσκιστικὴ ἀντιπολίτευση μπῆκε στὸ δρόμο τῆς ἀντισοβιετικῆς πάλης. Γι αὐτὸ τὸ 15ο συνέδριο δήλωσε πὼς τὸ ν' ἀνήκει κανεὶς στὴν τροτσκιστικὴ ἀντιπολίτευση καὶ νὰ προπαγανδίζει τις ἀπόψεις της εἶνε ἀσυμβίβαστο μὲ τὴν ἰδιότητα τοῦ μέλους τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος.

Τὸ συνέδριο ἐνέκρινε τὴν ἀπόφαση τῆς κοινῆς συνέλευσης τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ἐλέγχου γιὰ τὴ διαγραφὴ τοῦ Τρότσκι καὶ τοῦ Ζηνόβιεφ ἀπὸ τὸ κόμμα καὶ ἀποφάσισε νὰ διαγράψει ἀπὸ τὸ κόμμα ὅλους τοὺς «δρῶντες παράγοντες» τοῦ τροτσκιστικο-ζηνοβιεφικοῦ συνασπισμοῦ, ὅπως οἱ Ράντεκ, Πρεομπραζένσκι, Ρακόφσκι, Πιατακώφ, Σερεμπριακώφ, Ι. Σμυρνώφ, Κάμενεφ, Σάρκις, Σαφάρωφ, Λίφσιτς, Μντιβάνι Σμίλγκα καὶ ὅλη τὴν ὁμάδα τοῦ «δημοκρατικοῦ συγκεντρωτισμοῦ» (Σαπρόνωφ, Β. Σμυρνώφ, Μποκουσλάβσκι, Ντρόμπνις κ.ἄ.).

Μετὰ τὸ ἰδεολογικό τους τσάκισμα καὶ τὴν ὀργανωτική τους συντριβή, οἱ ὀπαδοὶ τοῦ τροτσκιστικο-ζηνοβιεφικοῦ συνασπισμοῦ ἔχασαν καὶ τὰ τελευταῖα ἀπομεινάρια τῆς ἐπιρροῆς τους μέσα στὸ λαό.

Οἱ ἀντιλενινιστές, οἱ διαγραμμένοι ἀπὸ τὸ κόμμα, ἄρχισαν λίγο μετὰ τὸ 15ο συνέδριο νὰ ὑποβάλλουν γραπτὲς δηλώσεις, ὅτι διακόπτουν κάθε σχέση μὲ τὸν τροτσκισμὸ καὶ παρακαλοῦσαν νὰ ξαναγυρίσουν στὸ κόμμα. Φυσικὰ τὸ κόμμα δὲ μποροῦσε ἀκόμα τότε νὰ ξαίρει πὼς οἱ Τρότσκι, Ρακόφσκι, Ράντεκ, Κρεστίνσκι, Σοκόλνικωφ καὶ οἱ ἄλλοι εἶνε ἀπὸ καιρὸ ἐχθροὶ τοῦ λαοῦ, σπιοῦνοι ποὺ εἶχαν στρατολογηθεῖ ἀπὸ τὴν ξένη κατασκοπεία, πὼς οἱ Κάμενεφ, Ζηνόβιεφ, Πιατακὼφ καὶ ἄλλοι ὀργανώνουν κιόλας ἐπαφὴ μὲ τοὺς ἐχθροὺς τῆς ΕΣΣΔ στὶς κεφαλαιοκρατικὲς χῶρες γιὰ νὰ «συνεργαστοῦν» μαζί τους ἐνάντια στὸ σοβιετικὸ λαό. Τὸ κόμμα ὅμως εἶχε διδαχτεῖ ἀρκετὰ ἀπὸ τὴν πεῖρα γιὰ νὰ ξαίρει. πὼς μποροῦσε νὰ περιμένει τὶς χειρότερες προστυχιὲς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς ποὺ πολλὲς φορές, στὶς πιὸ ὑπεύθυνες στιγμές, εἶχαν ἀντιταχτεῖ στὸ Λένιν καὶ στὸ λενινιστικὸ κόμμα.

Γι αὐτὸ τὸ κόμμα δέχτηκε μὲ δυσπιστία τὶς δηλώσεις τῶν διαγραμμένων. Σὰν πρώτη δοκιμασία γιὰ τὴν εἰλικρίνεια τῆς δήλωσής τους ἔβαλε τὶς ἀκόλουθες ἀπαιτήσεις γιὰ τὴν ἐπιστροφή τους στὸ κόμμα:

α) Νὰ καταδικάσουν ἀνοιχτὰ τὸν τροτσκισμό, σὰν ἀντιμπολσεβίκικη καὶ ἀντισοβιετικὴ ἰδεολογία. β) Νὰ ἀναγνωρίσουν ἀνοιχτὰ τὴν πολιτικὴ τοῦ κόμματος σὰν τὴ μόνη σωστή. γ) Νὰ ὑποταχθοῦν χωρὶς ἐπιφύλαξη στὶς ἀποφά-

σεις τοῦ κόμματος καὶ τῶν ὀργάνων του. δ) Νὰ περάσουν ἕνα χρονικὸ διάστημα δοκιμασίας, ὥστε νὰ ἐξακριβώσει τὸ κόμμα τὴν εἰλικρίνεια αὐτῶν ποὺ ὑπογράφουν τὴ δήλωση καὶ ὕστερ' ἀπ' αὐτό, ἀνάλογα μὲ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐξέτασης, τὸ κόμμα θὰ συζητήσει γιὰ τὸν καθένα ξεχωριστὰ τὸ ζήτημα τῆς ἐπανεγγραφῆς του.

Τὸ κόμμα ὑπολόγιζε πὼς ἡ δημόσια ἀναγνώριση ὅλων αὐτῶν τῶν σημείων ἀπὸ τοὺς διαγραμμένους θὰ εἶχε ὁπωσδήποτε θετικὴ σημασία γιὰ τὸ κόμμα, γιατί θἄσπαζε τὴν ἑνότητα στὶς τροτσκιστικὲς - ζηνοβιεφικὲς γραμμές, θὰ ἔσπερνε τὴν ἀποσύνθεση στὸν κύκλο τους, θἄδειχνε ἀκόμα μιὰ φορὰ τὸ δίκιο καὶ τὴν παντοδυναμία τοῦ κόμματος καὶ θἄκανε δυνατὸ γιὰ τὸ κόμμα νὰ ἐπαναφέρει στὶς γραμμές του πρώην στελέχη του ἂν ἦταν εἰλικρινεῖς στὴ δήλωσή τους ἢ νὰ τὰ ξεσκεπάσει στὰ μάτια ὁλονῶν, ὄχι πιὰ σὰν ἀνθρώπους ποὺ ἔσφαλαν, μὰ σὰν καρριερίστες χωρὶς ἰδεολογία, ἀπατεῶνες τῆς ἐργατικῆς τάξης, σὰν ἀποδειγμένους διπρόσωπους, ἂν οἱ δηλώσεις τους δὲν ἦταν εἰλικρινεῖς.

Ἡ πλειοψηφία τῶν διαγραμμένων δέχτηκε τοὺς ὅρους γιὰ τὴν ἐπιστροφή τους, ποὺ διατύπωσε τὸ κόμμα καὶ ἔκανε τὴ σχετικὴ δήλωση στὸν τύπο

Τὸ κόμμα, ποὺ τοὺς λυπόταν καὶ δὲν ἤθελε νὰ τοὺς στερήσει τὴ δυνατότητα νὰ ξαναγίνουν ἄνθρωποι τοῦ κόμματος καὶ τῆς ἐργατικῆς τάξης, τοὺς ἀποκατέστησε στὰ δικαιώματα τῶν μελῶν τοῦ κόμματος.

Μὲ τὸν καιρὸ ὅμως φάνηκε πὼς οἱ δηλώσεις τῶν «δρώντων παραγόντων» τοῦ τροτσκιστικο - ζηνοβιεφικοῦ συνασπισμοῦ, ἐκτὸς ἀπὸ λίγες ἐξαιρέσεις, ἦταν πέρα γιὰ πέρα ψεύτικες καὶ διπρόσωπες.

Φάνηκε πὼς οἱ κύριοι αὐτοί, πρὶν ἀκόμα κάνουν τὶς δηλώσεις τους, εἶχαν πάψει νὰ ἀποτελοῦν ἕνα πολιτικὸ ρεῦμα ἕτοιμο νὰ ὑπερασπιστεῖ τὶς ἀπόψεις του μπροστὰ στὸ λαὸ καὶ εἶχαν μεταβληθεῖ σὲ μιὰ κλίκα καρριεριστῶν, δίχως ἰδεολογία, ἕτοιμη νὰ τσαλαπατήσει τὰ ὑπολείμματα τῶν ἀπόψεών της μπροστὰ σ' ὅλους, ἕτοιμη νὰ ἐξυμνήσει μπροστὰ σ' ὅλους τὶς ἀπόψεις τοῦ κόμματος, ποὺ τῆς ἦταν ξένες, ἕτοιμη νὰ πάρει ὁποιοδήποτε χρῶμα σὰν τὸ χαμαιλέοντα, μὲ τὸ μοναδικὸ σκοπὸ νὰ παραμείνουν μέσα στὸ κόμμα, στὴν ἐργατικὴ τάξη, γιὰ νὰ μποροῦν νὰ κάνουν προστυχιὲς καὶ στὴν ἐργατικὴ τάξη καὶ στὸ κόμμα της.

Οἱ τροτσκιστικο - ζηνοβιεφικοὶ «δρῶντες παράγοντες» ἀποδείχτηκαν πολιτικοὶ ἀγύρτες, πολιτικοὶ διπρόσωποι.

Οἱ διπρόσωποι πολιτικοὶ συνήθως ἀρχίζουν μὲ τὴν ἀπάτη καὶ κάνουν τὸ σκοτεινό τους ἔργο ξεγελώντας τὸ λαό, τὴν ἐργατικὴ τάξη, τὸ κόμμα τῆς ἐργατικῆς τάξης. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ θεωροῦμε τοὺς διπρόσωπους πολιτικοὺς μόνο ἀπατεῶνες. Οἱ διπρόσωποι πολιτικοὶ ἀποτελοῦν μιὰ κλίκα ἀπὸ πολιτικοὺς καρριερίστες χωρὶς ἰδεολογία, ποὺ ἔχουν ἀπὸ καιρὸ χάσει τὴν ἐμπιστοσύνη τοῦ λαοῦ καὶ ζητοῦν νὰ τὴν ξανακερδίσουν μὲ τὴν ἀπάτη, μὲ τὴν πολι-

τική τοῦ χαμαιλέοντα, μὲ τὴν ἀγυρτία, μὲ ὁποιαδήποτε μέσα, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ διατηρήσουν τὸν τίτλο τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν. Οἱ διπρόσωποι πολιτικοὶ ἀποτελοῦν μιὰ κλίκα ἀπὸ πολιτικοὺς καρριερίστες δίχως ἀρχές, ποὺ εἶνε ἕτοιμοι νὰ στηριχτοῦν σὲ ὁποιονδήποτε, ἀκόμα καὶ σὲ ἐγκληματικὰ στοιχεῖα, ἀκόμα καὶ στὰ κατακάθια τῆς κοινωνίας, ἀκόμα καὶ στοὺς ἄσπονδους ἐχθροὺς τοῦ λαοῦ, γιὰ νὰ ξαναεμφανιστοῦν τὴν «κατάλληλη στιγμὴ» στὴν πολιτικὴ σκηνὴ καὶ νὰ καθίσουν στὸ σβέρκο τοῦ λαοῦ σὰν «κυβερνῆτες» του.

Τέτιοι ἀκριβῶς διπρόσωποι πολιτικοὶ ἀποδείχτηκαν οἱ τροτσκιστικο-ζηνοβιεφικοὶ «δρῶντες παράγοντες».

3.—ΕΠΙΘΕΣΗ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟΥΣ ΚΟΥΛΑΚΟΥΣ.—ΑΝΤΙΚΟΜΜΑΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΜΠΟΥΧΑΡΙΝ-ΡΥΚΩΦ.—ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΠΕΝΤΑΧΡΟΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ.—ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΜΙΛΛΑ.—ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΜΑΖΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΚΟΛΧΟΖ

Ἡ ζύμωση, ποὺ ἔκανε ὁ τροτσκιστικο-ζηνοβιεφικὸς συνασπισμὸς ἐνάντια στὴν πολιτικὴ τοῦ κόμματος, στὴν οἰκοδόμηση τοῦ σοσιαλισμοῦ, στὴν κολλεχτιβοποίηση, καθὼς καὶ ἡ ζύμωση τῶν μπουχαρινικῶν, που ἔλεγαν πὼς μὲ τὰ κολχὸζ δὲ θὰ βγεῖ τίποτα, πὼς δὲν πρέπει νὰ πειράξουμε τοὺς κουλάκους, γιατὶ θὰ «ἐνσωματωθοῦν ἐξελιχτικὰ» μόνοι τους στὸ σοσιαλισμό, πὼς ὁ πλουτισμὸς τῆς ἀστικῆς τάξης δὲν ἀποτελεῖ κίνδυνο γιὰ τὸ σοσιαλισμὸ — ὅλη αὐτὴ ἡ ζύμωση βρῆκε μεγάλη ἀπήχηση ἀνάμεσα στὰ κεφαλαιοκρατικὰ στοιχεῖα καὶ πρῶτ' ἀπ' ὅλα στοὺς κουλάκους. Οἱ κουλάκοι ἤξαιραν τόρα ἀπὸ τὰ σχόλια τοῦ τύπου πὼς δὲν εἶνε μόνοι τους, πὼς στὸ πρόσωπο τῶν Τρότσκι, Ζηνόβιεφ, Κάμενεφ, Μπουχάριν, Ρύκωφ καὶ τῶν ἄλλων, ἔχουν τοὺς ὑπερασπιστὲς-συνηγόρους τους. Εἶνε αὐτονόητο πὼς τὸ γεγονὸς αὐτὸ δὲ μποροῦσε παρὰ ν' ἀνεβάσε. τὸ πνεῦμα ἀντίστασης τῶν κουλάκων στὴν πολιτικὴ τῆς σοβιετικῆς κυβέρνησης. Καὶ πραγματικὰ οἱ κουλάκοι ἄρχισαν ν' ἀντιστέκονται ὅλο καὶ πιὸ πολύ. Οἱ κουλάκοι ἄρχισαν ν' ἀρνοῦνται μαζικὰ νὰ πουλήσουν στὸ σοβιετικὸ κράτος τὰ πλεονάσματα τοῦ σταριοῦ, ποὺ εἶχαν μαζέψει σὲ ποσότητες. Ἄρχισαν νὰ ἐφαρμόζουν τρομοκρατία ἐνάντια στοὺς κολχόζνικους, στὰ κομματικὰ σοβιετικὰ στελέχη στὸ χωριό, ἄρχισαν νὰ καῖνε τὰ κολχὸζ καθὼς καὶ τὰ κρατικὰ κέντρα συγκέντρωσης σταριοῦ.

Τὸ κόμμα καταλάβαινε πὼς ὅσο δὲ θὰ σπάσει ἡ ἀντίσταση τῶν κουλάκων, ὅσο δὲ θὰ τσακιστοῦν οἱ κουλάκοι σὲ ἀνοιχτὴ μάχη μπροστὰ στὰ μάτια τῆς ἀγροτιᾶς, ἡ ἐργατικὴ τάξη καὶ ὁ Κόκκινος στρατὸς θὰ ὑποφέρουν ἀπὸ ἔλλειψη ψωμιοῦ καὶ τὸ ἀγροτικὸ κίνημα τῶν κολχὸζ δὲ θὰ μπορέσει νὰ γίνει μαζικό.

Ἐφαρμόζοντας τὶς ὁδηγίες τοῦ 15ου συνεδρίου, τὸ κόμμα πέρασε στὴν ἀποφασιστικὴ ἐπίθεση ἐνάντια στοὺς κουλάκους. Στὴν ἐπίθεσή του τὸ κόμμα ἐφάρμοσε τὸ σύνθημα: στηριζόμενοι γερὰ στὴ φτωχολογιὰ καὶ δυναμώνοντας τὴ συμμαχία μὲ τοὺς μεσαίους ἀγρότες, νὰ καταπολεμήσουμε ἀποφασιστικὰ

τοὺς κουλάκους. Σὰν ἀπάντηση στὴν ἄρνηση τῶν κουλάκων νὰ πουλήσουν στὸ κράτος τὰ πλεονάσματα τοῦ σταριοῦ μὲ σταθερὲς τιμές, κόμμα καὶ κυβέρνηση πῆραν σειρὰ ἀπὸ ἐξαιρετικὰ μέτρα ἐνάντια στοὺς κουλάκους, ἐφάρμοσαν τὸ ἄρθρο 107 τοῦ ποινικοῦ κώδικα γιὰ δικαστικὴ κατάσχεση τῶν πλεονασμάτων σταριοῦ ἀπὸ τοὺς κουλάκους καὶ τοὺς αἰσχροκερδεῖς, στὴν περίπτωση ποὺ ἀρνιοῦνται νὰ πουλήσουν αὐτὰ τὰ ἀποθέματα στὸ κράτος μὲ σταθερὲς τιμὲς κ' ἔκαναν μιὰ σειρὰ διευκολύνσεις στὴ φτωχολογιά, βάζοντας στὴ διάθεσή της τὰ 25 % τοῦ σταριοῦ, ποὺ θὰ κατάσχονταν ἀπὸ τοὺς κουλάκους.

Τὰ ἐξαιρετικὰ αὐτὰ μέτρα ἔφεραν τὸ ἀποτέλεσμά τους: ἡ φτωχολογιὰ καὶ οἱ μεσαῖοι ἀγρότες προσχώρησαν στὴν ἀποφασιστικὴ πάλη ἐνάντια στοὺς κουλάκους καὶ οἱ κουλάκοι ἀπομονώθηκαν, ἡ ἀντίσταση τῶν κουλάκων καὶ τῶν αἰσχροκερδῶν τσακίστηκε. Στὰ τέλη τοῦ 1928 τὸ σοβιετικὸ κράτος εἶχε πιὰ στὴ διάθεσή του ἀρκετὰ ἀποθέματα σταριοῦ καὶ τὸ κίνημα τῶν κολχὸζ τράβηξε μπροστὰ μὲ πιὸ σταθερὸ βῆμα.

Τὴν ἴδια χρονιὰ ἀνακαλύφθηκε ἀνάμεσα στοὺς ἀστοὺς εἰδικοὺς τοῦ Σάχτι, στὴν κοιλάδα τοῦ Ντόνετς, μεγάλη ὀργάνωση σαμποταριστῶν. Ο σαμποταριστὲς τοῦ Σάχτι ἦταν στενὰ συνδεμένοι μὲ τοὺς πρώην ἰδιοχτῆτες τῶν ἐπιχειρήσεων (ρώσους καὶ ξένους κεφαλαιοκράτες) καὶ τὶς ξένες στρατιωτικὲς ὑπηρεσίες κατασκοπείας. Σκοπός τους ἦταν νὰ κάνουν νὰ ἀποτύχει ἡ ἀνάπτυξη τῆς σοσιαλιστικῆς βιομηχανίας καὶ νὰ διευκολύνουν τὴν παλινόρθωση τοῦ καπιταλισμοῦ στὴν ΕΣΣΔ. Οἱ σαμποταριστὲς ἐκμεταλλεύονταν ἀντικανονικὰ τὰ ὀρυχεῖα γιὰ νὰ ἐλαττώσουν τὴν ἐξόρυξη κάρβουνου. Χαλοῦσαν τὶς μηχανές, τὸν ἀερισμό, ὀργάνωσαν καταχώσεις, ἐκρήξεις καὶ ἐμπρησμοὺς στὰ ὀρυχεῖα, τὰ ἐργοστάσια, τοὺς ἠλεκτρικοὺς σταθμούς. Οἱ σαμποταριστὲς ἐμπόδιζαν συνειδητὰ τὴ βελτίωση τῶν ὅρων ζωῆς τῶν ἐργατῶν, παραβίαζαν τοὺς σοβιετικοὺς νόμους γιὰ τὴν προστασία τῆς ἐργασίας.

Οἱ σαμποταριστὲς παραπέμφθηκαν στὴ δικαιοσύνη καὶ τιμωρήθηκαν ὅπως τοὺς ἄξιζε.

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ κόμματος κάλεσε ὅλες τὶς κομματικὲς ὀργανώσεις νὰ βγάλουν συμπεράσματα ἀπὸ τὴν ὑπόθεση τοῦ Σάχτι. Ὁ Στάλιν τόνισε, πὼς οἱ μπολσεβίκοι ποὺ διευθύνουν τὶς ἐπιχειρήσεις, πρέπει νὰ μάθουν οἱ ἴδιοι τὴν τεχνικὴ τῆς παραγωγῆς, γιὰ νὰ μὴ μποροῦν πιὰ νὰ τοὺς ἐξαπατοῦν οἱ σαμποταριστὲς ἀπὸ τὸν κόσμο τῶν ἀστῶν εἰδικῶν, πὼς πρέπει νὰ ἐπιταχυνθεῖ ἡ προετοιμασία καινούριων τεχνικῶν στελεχῶν ἀπὸ ἀνθρώπους τῆς ἐργατικῆς τάξης.

Μὲ ἀπόφαση τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τελειοποιήθηκε ἡ κατάρτιση τῶν νέων εἰδικῶν στὰ ἀνώτερα τεχνικὰ ἐκπαιδευτήρια. Χιλιάδες μέλη τοῦ κόμματος καὶ τῆς κομμουνιστικῆς νεολαίας καὶ ἐξωκομματικοί, ἀφοσιωμένοι στὴν ὑπόθεση τῆς ἐργατικῆς τάξης, ἐπιστρατεύθηκαν γιὰ σπουδές.

Πρὶν περάσει στὴν ἐπίθεση ἐνάντια στοὺς κουλάκους, ὅσο τὸ κόμμα ἦταν

ἀπασχολημένο μὲ τὸ ξεκαθάρισμα τοῦ τροτσκιστικο-ζηνοβιεφικοῦ συνασπισμοῦ, ἡ ὁμάδα Μπουχάριν-Ρύκωφ κάθονταν λίγο-πολὺ ἥσυχα, ἔμενε στὴν ἐφεδρεία τῶν ἀντικομματικῶν δυνάμεων, δὲν ἀποφάσιζε νὰ ὑποστηρίξει ἀνοιχτὰ τοὺς τροτσκιστὲς καὶ μάλιστα κάπου-κάπου τοὺς καταπολεμοῦσε μαζὶ μὲ τὸ κόμμα. Ὅταν τὸ κόμμα πέρασε στὴν ἐπίθεση ἐνάντια στοὺς κουλάκους καὶ ἐφαρμόστηκαν ἐξαιρετικὰ μέτρα ἐναντίον τους, ἡ ὁμάδα Μπουχάριν - Ρύκωφ πέταξε τὴ μάσκα κι ἄρχισε ν' ἀντιτάσσεται ἀνοιχτὰ στὴν πολιτικὴ τοῦ κόμματος. Ἡ κουλάκικη ψυχὴ τῆς ὁμάδας Μπουχάριν-Ρύκωφ δὲ βάσταξε ἄλλο καὶ οἱ ὀπαδοί της ἀνάλαβαν ἀνοιχτὰ τὴν ὑπεράσπιση τῶν κουλάκων. Ἀπαιτοῦσαν νὰ καταργηθοῦν τὰ ἐξαιρετικὰ μέτρα, φοβερίζοντας τοὺς ἁπλοϊκοὺς πὼς σὲ ἀντίθετη περίπτωση μπορεῖ ν' ἀρχίσει ἡ «κατάπτωση» τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας, ὑποστηρίζοντας πὼς ἡ «κατάπτωση» εἶχε κιόλας ἀρχίσει. Μὴ βλέποντας πὼς αναπτύσσονται τὰ κολχὸζ καὶ τὰ σοβχόζ, αὐτὲς οἱ ἀνώτερες μορφὲς τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας καὶ βλέποντας τὴν πτώση τῆς οἰκονομίας τῶν κουλάκων, παρουσίαζαν τὴν κατάπτωση τῆς οἰκονομίας τῶν κουλάκων σὰν κατάπτωση τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας.

Γιὰ νὰ βροῦν ἕνα θεωρητικὸ στήριγμα σκάρωσαν τὴ γελοία θεωρία γιὰ «τὸ σβύσιμο τῆς ταξικῆς πάλης». Μὲ βάση αὐτὴ τὴ θεωρία ἰσχυρίζονταν πὼς ὅσο περισσότερες ἐπιτυχίες ἔχει ὁ σοσιαλισμὸς στὴν πάλη του ἐνάντια στὰ κεφαλαιοκρατικὰ στοιχεῖα, τόσο περισσότερο θὰ μαλακώνει ἡ ταξικὴ πάλη· πὼς ἡ πάλη τῶν τάξεων γρήγορα θὰ σβύσει καὶ ὁ ταξικὸς ἐχθρὸς θὰ παραδόσει ὅλες τὶς θέσεις του χωρὶς ἀντίσταση καὶ γι αὐτὸ δὲν ὑπάρχει λόγος ν' ἀναληφθεῖ ἐπίθεση ἐνάντια στοὺς κουλάκους. Ταυτόχρονα ἀνάσταιναν τὴν τριμένη ἀστικὴ θεωρία τους γιὰ τὴν εἰρηνικὴ ἐξελιχτικὴ ἐνσωμάτωση τῶν κουλάκων στὸ σοσιαλισμὸ καὶ ποδοπατοῦσαν τὴν πασίγνωστη θέση τοῦ λενινισμοῦ, ποὺ λέει πὼς ἡ ἀντίσταση τοῦ ταξικοῦ ἐχθροῦ θὰ παίρνει τόσο ὀξύτερες μορφές, ὅσο περισσότερες ἐπιτυχίες θὰ ἔχει ὁ σοσιαλισμός, πὼς ἡ ταξικὴ πάλη μπορεῖ νὰ «σβύσει» μόνο ὅταν ἐκμηδενιστεῖ ὁ ταξικὸς ἐχθρός.

Δὲν ἦταν δύσκολο νὰ καταλάβει κανεὶς πὼς ἡ ὁμάδα Μπουχάριν-Ρύκωφ ἦταν μιὰ δεξιὰ ὀππορτουνιστικὴ ὁμάδα, ποὺ ξεχώριζε ἀπὸ τὸ τροτσκιστικο-ζηνοβιεφικὸ συνασπισμὸ μόνο στὴ μορφή, μόνο στὸ ὅτι οἱ τροτσκιστὲς καὶ οἱ ζηνοβιεφικοὶ εἶχαν κάποιο τρόπο νὰ κρύβουν τὴν ἡττοπάθειά τους κάτω ἀπὸ ἀριστερές, ἠχηρὲς ἐπαναστατικὲς φράσεις γιὰ τὴ «διαρκῆ ἐπανάσταση», ἐνῶ ἡ ὁμάδα Μπουχάριν-Ρύκωφ, ποὺ ἐξόρμησε ἐνάντια στὸ κόμμα ὅταν τὸ κόμμα περνοῦσε στὴν ἐπίθεση ἐνάντια στοὺς κουλάκους, δὲν εἶχε πιὰ τὴ δυνατότητα νὰ κρύψει τὸ ἡττοπαθές της πρόσωπο καὶ ἦταν ὑποχρεωμένη νὰ ὑπερασπίσει τὶς ἀντιδραστικὲς δυνάμεις τῆς χώρας μας καὶ πρῶτ' ἀπ' ὅλα τοὺς κουλάκους, ἀνοιχτά, χωρὶς βάψιμο, χωρὶς μάσκα.

Τὸ κόμμα ἔννοιωθε πὼς ἡ ὁμάδα Μπουχάριν-Ρύκωφ θὰ δόσει ἀργὰ ἤ

γρήγορα τὸ χέρι στὰ ὑπολείμματα τοῦ τροτσκιστικο-ζηνοβιεφικοῦ συνασπισμοῦ γιὰ τὴν κοινὴ ἀντικομματικὴ ἐπίθεση.

Ἡ ὁμάδα Μπουχάριν - Ρύκωφ παράλληλα μὲ τὴν πολιτική της δράση ἔκανε καὶ ὀργανωτικὴ «δουλειὰ» γιὰ νὰ συγκεντρώσει τοὺς ὀπαδούς της. Μέσο τοῦ Μπουχάριν μάζευε τὴν ἀστικὴ νεολαία τοῦ εἴδους τῶν Σλεπκώφ, Μαρέτσκι, Ἀιχενβαλντ, Γκόλντεμπεργκ καὶ ἄλλων· μέσο τοῦ Τόμσκι τὶς γραφειοκρατοποιημένες κορυφὲς τῶν συνδικάτων (Μελνιτσάνσκι, Ντογκάντωφ, κ. ἄ.)· μέσο τοῦ Ρύκωφ τοὺς ἐκφυλισμένους ἀνώτερους σοβιετικοὺς ὑπαλλήλους (Α. Σμυρνώφ, Ἀϊμοντ, Β. Σμὶτ κ.ἄ.). Στὴν ὁμάδα προσχωροῦσαν πρόθυμα ἄνθρωποι πολιτικὰ ἐκφυλισμένοι, ποὺ δὲν ἔκρυβαν τὴν ἡττοπάθειά τους.

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ἡ ὁμάδα Μπουχάριν - Ρύκωφ βρῆκε ὑποστήριξη ἀπὸ ορισμένα ἀνώτερα στελέχη τῆς κομματικῆς ὀργάνωσης τῆς Μόσχας (Οὐγκλάνωφ, Κοτώφ, Οὐχάνωφ, Ριοῦτιν, Γιάγκοντα, Πολόσκι καὶ ἄλλους). Ἀκόμα ἕνα μέρος τῆς δεξιᾶς ἔμενε κρυφό, δὲν ἀντιτάσσονταν ἀνοιχτὰ στὴ γραμμὴ τοῦ κόμματος. Ἀπὸ τὶς στῆλες τοῦ κομματικοῦ τύπου στὴ Μόσχα καὶ σὲ κομματικὲς συνελεύσεις, ὑποστήριζαν ὅτι εἶνε ἀνάγκη νὰ γίνουν παραχωρήσεις στοὺς κουλάκους, ὅτι δὲν εἶνε σκόπιμο νὰ ἐπιβάλλονται φόροι στοὺς κουλάκους, ὅτι ἡ ἐκβιομηχάνιση εἶνε βάρος γιὰ τὸ λαό, ὅτι εἶνε πολὺ πρόωρο νὰ δημιουργηθεῖ βαρειὰ βιομηχανία. Ὁ Οὐγκλάνωφ ἦταν ἀντίθετος μὲ τὴν κατασκευὴ τοῦ ὑδροηλεκτρικοῦ σταθμοῦ τοῦ Δνειπέρου καὶ ζητοῦσε νὰ μεταφερθοῦν οἱ πιστώσεις ἀπὸ τὴ βαρειὰ βιομηχανία στὴν ἐλαφριά. Ὁ Οὐγκλάνωφ καὶ ἄλλοι δεξιοὶ ἡττοπαθεῖς βεβαίωναν πὼς ἡ Μόσχα ἦταν καὶ θὰ μείνει ἡ Μόσχα τοῦ τσιτιοῦ (*), πὼς δὲν πρέπει νὰ χτιστοῦν σ' αὐτὴ ἐργοστάσια μηχανοκατασκευῶν.

Ἡ κομματικὴ ὀργάνωση τῆς Μόσχας ξεσκέπασε τὸν Οὐγκλάνωφ καὶ τοὺς ὀπαδούς του, τοὺς ἔδωσε τὴν τελευταία προειδοποίηση καὶ συσπειρώθηκε ἀκόμα πιὸ πολὺ γύρω στὴν Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ κόμματος. Τὸ 1928, στὴν ὁλομέλεια τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Μόσχας τοῦ ΚΚΣΕ (μπ), ὁ σ. Στάλιν τόνισε τὴν ἀνάγκη τῆς πάλης σὲ δυὸ μέτωπα, συγκεντρώνοντας τὰ πυρὰ ἐνάντια στὴ δεξιὰ παρέκκλιση. Οἱ δεξιοί, εἶπε ὁ σ. Στάλιν, εἶνε πράχτορες τῶν κουλάκων μέσα στὸ κόμμα.

> «Ἡ νίκη τῆς δεξιᾶς παρέκκλισης μέσα στὸ κόμμα μας θὰ ἐλευθέρωνε τὶς δυνάμεις τοῦ καπιταλισμοῦ, θὰ ὑπόσκαπτε τὶς ἐπαναστατικὲς θέσεις τοῦ προλεταριάτου καὶ θὰ αὔξαινε τὶς πιθανότητες γιὰ παλινόρθωση τοῦ καπιταλισμοῦ στὴ χώρα μας», εἶπε ὁ σ. Στάλιν (Ζητήματα λενινισμοῦ, σελ. 234).

Στὶς ἀρχὲς τοῦ 1929, γίνεται φανερὸ πὼς ὁ Μπουχάριν, ἐξουσιοδοτημέ-

(*) Ἡ Μόσχα εἶχε καὶ προεπαναστατικὰ τὰ μεγαλύτερα ἐργοστάσια βαμβακουργίας τῆς Ρωσίας (σημ. μετ.).

νος ἀπὸ τὴν ὁμάδα τῶν δεξιῶν ἡττοπαθῶν, συνδέθηκε μὲ τοὺς τροτσκιστὲς μέσο τοῦ Κάμενεφ καὶ καταρτίζει ἕνα σχέδιο συνεννόησης μαζί τους γιὰ κοινὴ πάλη ἐνάντια στὸ κόμμα. Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ ξεσκεπάζει αὐτὴ τὴν ἐγκληματικὴ δράση τῶν δεξιῶν ἡττοπαθῶν καὶ προειδοποιεῖ πὼς ἡ ὑπόθεση αὐτὴ μπορεῖ νἄχει οἰχτρὸ τέλος γιὰ τοὺς Μπουχάριν, Ρύκωφ, Τόμσκι καὶ τοὺς ἄλλους. Οἱ δεξιοὶ ὅμως ἡττοπαθεῖς δὲ σταματοῦν. Παρουσιάζουν στὴ συνεδρίαση τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς νέες θέσεις, μιὰ δήλωση ποὺ καταδικάζεται ἀπὸ τὴν Κεντρικὴ Ἐπιτροπή. Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοὺς δίνει καινούρια προειδοποίηση, θυμίζοντάς τους τὴν τύχη τοῦ τροτσκιστικο - ζηνοβιεφικοῦ συνασπισμοῦ. Παρ' ὅλα αὐτὰ ἡ ὁμάδα Μπουχάριν - Ρύκωφ συνεχίζει τὴν ἀντικομματική της δράση. Οἱ Ρύκωφ, Τόμσκι καὶ Μπουχάριν ὑποβάλλουν τὶς παραιτήσεις τους ἀπὸ τὴν Κεντρικὴ Ἐπιτροπή, νομίζοντας πὼς θὰ φοβερίσουν ἔτσι τὸ κόμμα. Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ καταδικάζει αὐτὴ τὴ σαμποταριστικὴ πολιτικὴ τῶν παραιτήσεων. Τέλος, ἡ ὁλομέλεια τῆς Κεντρικης Ἐπιτροπῆς, τὸ Νοέμβρη 1929, ἀποφάσισε πὼς ἡ προπαγάνδιση τῶν ἀπόψεων τῶν δεξιῶν όππορτουνιστῶν εἶνε ἀσυμβίβαστη μὲ τὴν ἰδιότητα τοῦ μέλους τοῦ κόμματος καὶ πρότεινε νὰ φύγει ἀπὸ τὸ Πολιτικὸ Γραφεῖο τοῦ κόμματος ὁ Μπουχάριν, σὰν ὑποκινητὴς καὶ καθοδηγητὴς τῶν δεξιῶν ἡττοπαθῶν καὶ στοὺς Ρύκωφ, Τόμσκι καὶ τὰ ἄλλα μέλη τῆς δεξιᾶς ἀντιπολίτευσης ἔκανε αὐστηρὴ προειδοποίηση.

Οἱ καπετανέοι τῶν δεξιῶν ἡττοπαθῶν βλέποντας πὼς ἡ ὑπόθεση παίρνει ἄσχημη τροπή, κάνουν μιὰ γραπτὴ δήλωση, ὅπου ἀναγνωρίζουν τὰ λάθη τους καὶ τὴν ὀρθότητα τῆς πολιτικῆς γραμμῆς τοῦ κόμματος.

Οἱ δεξιοὶ ἡττοπαθεῖς ἀποφάσισαν νὰ ὑποχωρήσουν προσωρινὰ γιὰ νὰ σώσουν τὶς δυνάμεις τους ἀπὸ τὴν καταστροφή.

Ἐδῶ τελειώνει τὸ πρῶτο στάδιο τῆς πάλης τοῦ κόμματος μὲ τοὺς δεξιοὺς ἡττοπαθεῖς.

Οἱ καινούριες διαφωνίες μέσα στὸ κόμμα δὲ διέφυγαν τὴν προσοχὴ τῶν ἐξωτερικῶν ἐχθρῶν τῆς ΕΣΣΔ. Ὑποθέτοντας πὼς οἱ «νέες διχόνοιες» εἶνε σημάδια ἐξασθένισης τοῦ κόμματος, δοκιμάζουν νὰ παρασύρουν τὴν ΕΣΣΔ σὲ πόλεμο καὶ νὰ τορπιλλίσουν τὴν ἐκβιομηχάνιση τῆς χώρας ποὺ δὲν εἶχε ἀκόμα στερεωθεῖ. Τὸ καλοκαῖρι τοῦ 1929 οἱ ἰμπεριαλιστὲς ὀργανώνουν τὴ σύγκρουση τῆς Κίνας μὲ τὴν ΕΣΣΔ, τὴν κατάληψη τῶν κινεζικῶν ἀνατολικῶν σιδηροδρόμων (ποὺ ἀνῆκαν στὴν ΕΣΣΔ) ἀπὸ τοὺς κινέζους στρατοκράτες καὶ τὴν ἐπίθεση τῶν στρατευμάτων τῆς κινέζικης ἀντίδρασης στὰ σύνορα τῆς πατρίδας μας στὴν Ἄπω Ἀνατολή. Ἡ ἐπίθεση ὅμως τῶν κινέζων στρατοκρατῶν ξεκαθαρίστηκε σύντομα, οἱ στρατοκράτες ὑποχώρησαν νικημένοι ἀπὸ τὸν Κόκκινο στρατὸ καὶ ἡ σύγκρουση τελείωσε μὲ συμφωνία ποὺ ὑπογράφτηκε μὲ τὶς ἀρχὲς τῆς Μαντζουρίας.

Ἡ εἰρηνικὴ πολιτικὴ τῆς ΕΣΣΔ θριάμβευσε ἀκόμα μιὰ φορά, παρὰ

τὶς ραδιουργίες τῶν ἐξωτερικῶν ἐχθρῶν καὶ τὶς «διχόνοιες» μέσα στὸ κόμμα.

Σὲ λίγο ἀποκαταστάθηκαν οἱ διπλωματικὲς καὶ ἐμπορικὲς σχέσεις ΕΣΣΔ καὶ Ἀγγλίας, ποὺ τὶς εἶχαν διακόψει στὸ παρελθὸν οἱ ἄγγλοι συντηρητικοί.

Τὸ κόμμα, ἀποκρούοντας ἐπιτυχημένα τὶς ἐπιθέσεις τῶν ἐξωτερικῶν καὶ ἐσωτερικῶν ἐχθρῶν, ἔκανε ταυτόχρονα μεγάλη δουλειὰ γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς βαρειᾶς βιομηχανίας, τὴν ὀργάνωση τῆς σοσιαλιστικῆς ἅμιλλας, τὴ δημιουργία κολχὸζ καὶ σοβχὸζ, τὴν ἑτοιμασία τέλος τῶν συνθηκῶν ποὺ χρειάζονταν γιὰ τὴν ψήφιση καὶ τὴν πραγματοποίηση τοῦ πρώτου πεντάχρονου σχεδίου τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας.

Τὸν Ἀπρίλη τοῦ 1929 συνῆλθε ἡ 16η συνδιάσκεψη τοῦ κόμματος. Βασικὸ ζήτημα στὴ συνδιάσκεψη ἦταν τὸ πρῶτο πεντάχρονο σχέδιο. Ἡ συνδιάσκεψη ἀπόρριψε τὴν παραλλαγὴ «μίνιμουμ» (κατώτατο ὅριο), ποὺ ὑπεράσπιζαν οἱ δεξιοὶ ἡττοπαθεῖς καὶ ψήφισε τὴν παραλλαγὴ «ὄπτιμα» (αἰσιόδοξη) τοῦ πεντάχρονου σχεδίου, σὰν ὑποχρεωτικὴ γιὰ κάθε περίπτωση.

Τὸ κόμμα υἱοθέτησε ἔτσι τὸ περίφημο πρῶτο πεντάχρονο σχέδιο τῆς ἀνοικοδόμησης τοῦ σοσιαλισμοῦ.

Σύμφωνα μὲ τὸ πεντάχρονο σχέδιο, τὸ ποσὸ τῶν τοποθετήσεων κεφαλαίων στὰ μεγάλα ἔργα τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας καθορίζονταν σὲ 64,4 δισεκατομμύρια ρούβλια γιὰ τὸ 1928 - 1933. Ἀπὸ τὸ ποσὸ αὐτὸ 19,5 δισεκατομμύρια ρούβλια προβλέπονταν γιὰ τὴ βιομηχανία καὶ τὸν ἠλεκτρισμό· 10 δισεκατομμύρια ρούβλια γιὰ τὶς μεταφορές· 23,2 δισεκατομμύρια ρούβλια γιὰ τὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία.

Ἦταν ἕνα μεγαλεπήβολο σχέδιο ἐξοπλισμοῦ τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας τῆς ΕΣΣΔ μὲ τὴ σύγχρονη τεχνική.

> «Βασικὸς ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τοῦ πεντάχρονου σχεδίου, σημείωσε ὁ σ. Στάλιν, ἦταν νὰ δημιουργήσει στὴ χώρα μας βιομηχανία ποὺ νὰ εἶνε ἱκανὴ νὰ ἐπανεξοπλίσει καὶ νὰ ἀναδιοργανώσει, πάνω στὴ βάση τοῦ σοσιαλισμοῦ, ὄχι μόνο τὴ βιομηχανία στὸ σύνολό της, μὰ καὶ τὶς μεταφορὲς καὶ τὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία» (*Στάλιν*, Ζητήματα λενινισμοῦ, σελ. 485).

Τὸ σχέδιο αὐτό, ὅσο κι ἂν ἦταν μεγαλεπήβολο, δὲν ἦταν κάτι ἀναπάντεχο ἢ ἰλιγγιῶδες γιὰ τοὺς μπολσεβίκους. Τὸ εἶχε προετοιμάσει ὅλη ἡ πορεία τῆς ἀνάπτυξης τῆς ἐκβιομηχάνισης καὶ τῆς συνεταιρικῆς ὀργάνωσης. Τὸ εἶχε προετοιμάσει ἡ ἔξαρση τῆς ἐργασίας, ποὺ εἶχε καταλάβει τοὺς ἐργάτες καὶ τοὺς ἀγρότες καὶ ποὺ βρῆκε τὴν ἐκδήλωσή της στὴ σοσιαλιστικὴ ἅμιλλα.

Ἡ 16η κομματικὴ συνδιάσκεψη ψήφισε προκήρυξη πρὸς ὅλους τοὺς ἐργαζόμενους γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς σοσιαλιστικῆς ἅμιλλας.

Ἡ σοσιαλιστικὴ ἅμιλλα παρουσίασε ἀξιοσημείωτα παραδείγματα δουλειᾶς καὶ καινούριας στάσης ἀπέναντι στὴ δουλειά. Σὲ πολλὲς ἐπιχειρήσεις, κολχὸζ

καὶ σοβχόζ, οἱ ἐργάτες καὶ οἱ κολχόζνικοι κατέστρωσαν ἀντισχέδια. Ἔκαναν θαύματα ἡρωϊσμοῦ στὴ δουλειά. Δὲν ἐχτελοῦσαν μόνο, μὰ καὶ ξεπερνοῦσαν τὰ σχέδια τῆς σοσιαλιστικῆς ἀνοικοδόμησης, ποὺ καθόρισε τὸ κόμμα καὶ ἡ κυβέρνηση. Ἄλλαξαν οἱ ἀπόψεις τῶν ἀνθρώπων γιὰ τὴν ἐργασία. Ἡ ἐργασία ἀπὸ ἄθελη καὶ καταναγκαστική, ὅπως ἦταν μέσα στὸν καπιταλισμό, ἄρχισε νὰ γίνεται «ὑπόθεση τιμῆς, ὑπόθεση δόξας, ὑπόθεση γενναιότητας καὶ ἡρωϊσμοῦ» (Στάλιν).

Σ' ὅλη τὴ χώρα προχωροῦσε ἡ νέα γιγάντια βιομηχανικὴ ἀνοικοδόμηση. Χτίζονταν ὁ ὑδροηλεκτρικὸς σταθμὸς τοῦ Δνειπέρου. Στὴν κοιλάδα τοῦ Ντόνετς ἄρχισαν νὰ χτίζονται τὰ ἐργοστάσια τοῦ Κραματόρσκι καὶ τῆς Γκορλόφκα, μετασκευάζονταν τὰ ἐργοστάσια ἀτμομηχανῶν τοῦ Λουγκάνσκ. Φύτρωσαν καινούρια ὀρυχεῖα καὶ ὑψικάμινες. Στὰ Οὐράλια χτίζονταν τὸ ἐργοστάσιο μηχανῶν τοῦ Οὐράλ, τὰ χημικὰ συγκροτήματα Μπερεζνισκόφσκι καὶ Σολικάμσκι. Ἄρχισε νὰ χτίζεται τὸ μεταλλουργικὸ ἐργοστάσιο Μαγκνιτογκόρσκι. Προχωροῦσε τὸ χτίσιμο τῶν μεγάλων ἐργοστασίων αὐτοκινήτων τῆς Μόσχας καὶ τοῦ Γκόρκι. Χτίζονταν γιγάντια ἐργοστάσια τρακτέρ, ἐργοστάσια σύνθετων ἀλωνιστικῶν καὶ θεριστικῶν μηχανῶν (κομπάιν), ἕνα γιγάντιο ἐργοστάσιο γιὰ κατασκευὴ γεωργικῶν μηχανῶν στὸ Ροστώβ - πάνω στὸ Ντόν. Ἐπεχτάθηκε ἡ δεύτερη βάση κάρβουνου τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης, ἡ κοιλάδα τοῦ Κουζνέτ. Μέσα σὲ ἕντεκα μῆνες, στὴν καρδιὰ τῆς στέππας, ξεπήδησε ἕνα τεράστιο ἐργοστάσιο τρακτέρ, στὸ Στάλινγκραντ. Στὸν κρατικὸ ἠλεκτρικὸ σταθμὸ τοῦ Δνειπέρου (Ντνιεπρογκὲς) καὶ στὸ ἐργοστάσιο τρακτὲρ τοῦ Στάλινγκραντ, οἱ ἐργάτες ξεπέρασαν τὰ παγκόσμια ρεκὸρ παραγωγικότητας τῆς ἐργασίας.

Ἡ ἱστορία δὲν εἶχε ἀκόμα γνωρίσει βιομηχανικὴ ἀνοικοδόμηση μὲ τέτια γιγάντια ὁρμή, μὲ τέτιο πάθος γιὰ τὸ καινούριο ἔργο, τέτιον ἡρωϊσμὸ δουλειᾶς ἀπὸ ἑκατομμύρια μάζες τῆς ἐργατικῆς τάξης.

Μέσα στὴν ἐργατικὴ τάξη ἀναπτύσσονταν μιὰ πραγματικὴ ἔξαρση ἐργασίας, πάνω στὴ βάση τῆς σοσιαλιστικῆς ἅμιλλας.

Τὴ φορὰ αὐτὴ οἱ ἀγρότες δὲν ἔμειναν πίσω ἀπὸ τοὺς ἐργάτες. Καὶ στὸ χωριὸ ἄρχισε ἡ ἔξαρση τῆς δουλειᾶς τῶν ἀγροτικῶν μαζῶν, ποὺ ἔχτιζαν τὰ κολχόζ. Οἱ ἀγροτικὲς μάζες ἄρχισαν νὰ στρέφονται σταθερὰ πρὸς τὰ κολχόζ. Σπουδαῖο ρόλο ἔπαιξαν ἐδῶ τὰ σοβχὸζ καὶ οἱ σταθμοὶ μηχανῶν καὶ τρακτέρ, ἐξοπλισμένοι μὲ τρακτὲρ καὶ ἄλλες μηχανές. Οἱ ἀγροτικὲς μάζες ἐπισκέπτονταν τὰ σοβχὸζ καὶ τοὺς σταθμοὺς μηχανῶν καὶ τρακτέρ, παρατηροῦσαν τὴ λειτουργία τῶν τρακτέρ, τῶν γεωργικῶν μηχανῶν, ἐκφράζαν τὸ θαυμασμό τους καὶ ἀποφάσιζαν ἐπὶ τόπου νὰ «πᾶνε στὰ κολχόζ». Οἱ ἀγρότες ποὺ ἦταν χωρισμένοι σὲ μικρὰ καὶ μικρότατα ἀτομικὰ νοικοκυριά, δὲν εἶχαν σύνεργα κάπως τῆς προκοπῆς καὶ δύναμη ἕλξης, ποὺ στεροῦνταν τὴ δυνατότητα νὰ ξεχερσώσουν τεράστιες ἐκτάσεις παρθένας γῆς, ποὺ δὲν εἶχαν καμμιὰ προο-

πτικὴ βελτίωσης τοῦ νοικοκυριοῦ τους, ἦταν τσακισμένοι ἀπὸ τὴν ἀνάγκη καὶ τὴν ἀπομόνωση, ἐγκαταλειμένοι στὸν ἑαυτό τους, βρῆκαν τέλος τὴ διέξοδο, τὸ δρόμο γιὰ μιὰ καλύτερη ζωὴ στὴν ἕνωση τῶν μικρῶν νοικοκυριῶν σὲ συλλογικὰ νοικοκυριά, σὲ κολχόζ, στὰ τρακτέρ, ποὺ εἶνε ἱκανὰ νὰ ξεχερσώσουν ὁποιαδήποτε «σκληρὴ γῆ», ὁποιαδήποτε χέρσα ἔκταση, στὴ βοήθεια ποὺ τοὺς ἔδινε τὸ κράτος σὲ μηχανές, χρήματα, ἀνθρώπους, συμβουλές, στὴ δυνατότητα νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὸ ζυγὸ τῶν κουλάκων, ποὺ λίγο πρὶν ἡ σοβιετικὴ κυβέρνηση εἶχε τσακίσει καὶ γονατίσει ἐντελῶς, γιὰ μεγάλη χαρὰ τῶν ἑκατομμυρίων τῆς ἀγροτιᾶς.

Πάνω σ' αὐτὴ τὴ βάση ἄρχισε κι ἀναπτύχθηκε κατοπινὰ ἡ μαζικὴ κίνηση τῶν κολχόζ, ποὺ δυνάμωσε ἐξαιρετικὰ στὸ τέλος τοῦ 1929 καὶ σημείωσε ρυθμοὺς αὔξησης τῶν κολχὸζ τέτιους ποὺ δὲ γνώρισε οὔτε ἡ σοσιαλιστική μας βιομηχανία.

Τὸ 1928 ἡ σπαρμένη ἐπιφάνεια τῶν κολχὸζ ἦταν 1.390 χιλ. ἑκτάρια, τὸ 1929 ἦταν 4.262 χιλ. ἑκτάρια καὶ τὸ 1930 τὰ κολχὸζ μποροῦσαν κιόλας νὰ προσχεδιάσουν τὸ ὄργωμα 15.000.000 ἑκταρίων.

> «Πρέπει νὰ ἀναγνωρίσουμε, εἶπε ὁ σύντροφος Στάλιν γιὰ τοὺς ρυθμοὺς ἀνάπτυξης τῶν κολχὸζ στὸ ἄρθρο του «Τὸ ἔτος τῆς μεγάλης μεταστροφῆς» (1929), πὼς τόσο ὁρμητικοὶ ρυθμοὶ ἀνάπτυξης εἶνε ἄγνωστοι καὶ στὴ μεγάλη μας κοινωνικοποιημένη βιομηχανία, ποὺ οἱ ρυθμοὶ ἀνάπτυξής της ξεχωρίζουν γενικὰ ἀπὸ τὴ μεγάλη τους ἔκταση».

Ἐπρόκειτο γιὰ στροφὴ στὴν ἀνάπτυξη τοῦ κινήματος τῶν κολχόζ.

Ἐπρόκειτο γιὰ ἔναρξη τῆς μαζικῆς κίνησης τῶν κολχόζ.

«Τί καινούριο ὑπάρχει στὸ σημερινὸ κίνημα τῶν κολχόζ;» ρωτοῦσε ὁ σύντροφος Στάλιν στὸ ἄρθρο του «Τὸ ἔτος τῆς μεγάλης μεταστροφῆς». Καὶ ἀπαντοῦσε:

> «Τὸ καινούριο καὶ ἀποφασιστικὸ στὸ σημερινὸ κίνημα τῶν κολχὸζ εἶνε ὅτι οἱ ἀγρότες δὲν πᾶνε στὰ κολχὸζ σὲ χωριστὲς ὁμάδες, ὅπως γινόταν προηγούμενα, ἀλλὰ κατὰ ὁλόκληρα χωριά, κατὰ δήμους, ἀχτίδες ἀκόμα καὶ περιφέρειες. Τί θὰ πεῖ αὐτό; Θὰ πεῖ πὼς ὁ μεσαῖος ἀγρότης πῆρε τὸ δρόμο τῶν κολχόζ. Ἐδῶ βρίσκεται ἡ βάση τῆς ριζικῆς μεταστροφῆς στὴν ἀνάπτυξη τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας, ποὺ ἀποτελεῖ σπουδαιότατη κατάχτηση τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας...».

Αὐτὸ σήμαινε πὼς ὡριμάζει, εἴτε ὡρίμασε κιόλας, τὸ ζήτημα τῆς ἐξάλειψης τῶν κουλάκων σὰν τάξης πάνω στὴ βάση τῆς ὁλοκληρωτικῆς συνεταιρικῆς ὀργάνωσης.

ΣΥΝΤΟΜΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στὴν πάλη γιὰ τὴ σοσιαλιστικὴ ἐκβιομηχάνιση τῆς χώρας τὸ κόμμα ὑπερνίκησε τὸ 1926 - 1929 τεράστιες ἐσωτερικὲς καὶ ἐξωτερικὲς δυσκολίες.

Οἱ προσπάθειες τοῦ κόμματος καὶ τῆς ἐργατικῆς τάξης ἔφεραν τὴ νίκη τῆς πολιτικῆς τῆς σοσιαλιστικῆς ἐκβιομηχάνισης τῆς χώρας.

Λύθηκε βασικὰ ἕνα ἀπὸ τὰ δυσκολότερα προβλήματα τῆς ἐκβιομηχάνισης, τὸ πρόβλημα τῆς συσσώρευσης μέσων γιὰ τὴ δημιουργία βαρειᾶς βιομηχανίας. Μπῆκαν τὰ θεμέλια βαρειᾶς βιομηχανίας, ἱκανῆς νὰ ἐπανεξοπλίσει ὅλη τὴ λαϊκὴ οἰκονομία.

Ψηφίστηκε τὸ πρῶτο πεντάχρονο σχέδιο τῆς σοσιαλιστικῆς οἰκοδόμησης. Ἄρχισαν νὰ χτίζονται σὲ μεγάλη ἔκταση καινούρια ἐργοστάσια, σοβχὸζ καὶ κολχόζ.

Ἡ προχωρητικὴ αὐτὴ κίνηση στὸ δρόμο τοῦ σοσιαλισμοῦ συνοδευόταν ἀπὸ μιὰ ὄξυνση τῆς ταξικῆς πάλης μέσα στὴ χώρα καὶ ἀπὸ μιὰ ὄξυνση τῆς ἐσωκομματικῆς πάλης. Ἡ πάλη αὐτὴ εἶχε γιὰ κυριότερο ἀποτέλεσμα τὸ τσάκισμα τῆς ἀντίστασης τῶν κουλάκων, τὸ ξεσκέπασμα τοῦ τροτσκιστικο - ζηνοβιεφικοῦ συνασπισμοῦ τῶν ἡττοπαθῶν σὰν συνασπισμοῦ ἀντισοβιετικοῦ, τὸ ξεσκέπασμα τῶν δεξιῶν ἡττοπαθῶν σὰν πραχτόρων τῶν κουλάκων, τὸ διώξιμο τῶν τροτσκιστῶν ἀπὸ τὸ κόμμα, τὴν ἀναγνώριση τοῦ ἀσυμβίβαστου τῶν ἀπόψεων τῶν τροτσκιστῶν καὶ δεξιῶν ὀππορτουνιστῶν μὲ τὴν ἰδιότητα τοῦ μέλους τοῦ ΚΚΣΕ (μπ).

Τσακισμένοι ἰδεολογικὰ ἀπὸ τὸ μπολσεβίκικο κόμμα καὶ χάνοντας κάθε ἔδαφος μέσα στὴν ἐργατικὴ τάξη, οἱ τροτσκιστὲς ἔπαψαν νὰ εἶνε πολιτικὸ ρεῦμα καὶ μεταβλήθηκαν σὲ μιὰ δίχως ἀρχὲς καρριεριστικὴ κλίκα ἀπὸ πολιτικοὺς ἀγύρτες, μιὰ συμμορία ἀπὸ διπρόσωπους πολιτικούς.

Τὸ κόμμα ἔχοντας βάλει τὰ θεμέλια τῆς βαρειᾶς βιομηχανίας, κινητοποιεῖ τὴν ἐργατικὴ τάξη καὶ τὴν ἀγροτιὰ γιὰ τὴν ἐκπλήρωση τοῦ πρώτου πεντάχρονου σχεδίου τῆς σοσιαλιστικῆς ἀναδιοργάνωσης τῆς ΕΣΣΔ. Στὴ χώρα, ἑκατομμύρια ἐργαζόμενοι ἀναπτύσσουν τὴ σοσιαλιστικὴ ἅμιλλα, γεννιέται μιὰ δυνατὴ ἔξαρση τῆς δουλειᾶς, διαμορφώνεται ἡ νέα πειθαρχία τῆς δουλειᾶς.

Ἡ περίοδος αὐτὴ τελειώνει μὲ τὸ χρόνο τῆς μεγάλης μεταστροφῆς, ποὺ σημειώνει τεράστιες ἐπιτυχίες τοῦ σοσιαλισμοῦ στὴ βιομηχανία, τὶς πρῶτες σοβαρὲς ἐπιτυχίες στὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία, τὴ στροφὴ τοῦ μεσαίου ἀγρότη πρὸς τὸ κολχόζ, τὴν ἀρχὴ τοῦ μαζικοῦ κινήματος τῶν κολχόζ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΔΕΚΑΤΟ

ΤΟ ΚΟΜΜΑ ΤΩΝ ΜΠΟΛΣΕΒΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΑΛΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

(1930 - 1934)

1.—Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟ 1930 - 1934.— ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΣΤΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΚΡΑΤΙΚΕΣ ΧΩΡΕΣ. — ΑΡΠΑΓΜΑ ΤΗΣ ΜΑΝΤΖΟΥΡΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΑΠΩΝΙΑ. — ΑΝΟΔΟΣ ΤΩΝ ΦΑΣΙΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΞΟΥΣΙΑ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ — ΔΥΟ ΕΣΤΙΕΣ ΠΟΛΕΜΟΥ

Ἐνῶ ἡ ΕΣΣΔ σημείωνε σοβαρὲς ἐπιτυχίες στὴ σοσιαλιστικὴ ἐκβιομηχάνιση τῆς χώρας καὶ ἀνάπτυσσε τὴ βιομηχανία της μὲ γρήγορους ρυθμούς, ξέσπασε στὸ τέλος τοῦ 1929 κ' ἔγινε ἀκόμα πιὸ βαθειὰ στὰ τρία ἑπόμενα χρόνια, μιὰ παγκόσμια οἰκονομικὴ κρίση, μὲ καταστροφικὴ δύναμη χωρὶς προηγούμενο. Ἡ βιομηχανικὴ κρίση περιπλέχτηκε μὲ τὴν ἀγροτικὴ κρίση, πράγμα ποὺ χειροτέρεψε ἀκόμα περισσότερο τὴν κατάσταση στὶς κεφαλαιοκρατικὲς χῶρες.

Τὸ ἴδιο χρονικὸ διάστημα (1930 - 1933) ἡ βιομηχανία τῆς ΕΣΣΔ αὔξησε πάνω ἀπὸ τὸ διπλὸ κ' ἔφτασε τὸ 1933 τὰ 201 % σὲ σύγκριση μὲ τὸ ἐπίπεδο τοῦ 1929, ἐνῶ ἡ βιομηχανία τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς ἔπεσε κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1939 στὰ 65 % τοῦ ἐπιπέδου τοῦ 1929, ἡ βιομηχανία τῆς Ἀγγλίας στὰ 86 %, ἡ βιομηχανία τῆς Γερμανίας στὰ 66 %, ἡ βιομηχανία τῆς Γαλλίας στὰ 77 %.

Τὸ φαινόμενο αὐτὸ ἔδειχνε γιὰ μιὰ ἀκόμα φορὰ τὴν ὑπεροχὴ τοῦ σοσιαλιστικοῦ οἰκονομικοῦ συστήματος σὲ σύγκριση μὲ τὸ κεφαλαιοκρατικὸ σύστημα. Φανέρωνε πὼς ἡ χώρα τοῦ σοσιαλισμοῦ εἶνε ἡ μοναδικὴ χώρα στὸν κόσμο, ποὺ εἶνε ἀπαλλαγμένη ἀπὸ οἰκονομικὲς κρίσεις.

Σὰν συνέπεια τῆς παγκόσμιας οἰκονομικῆς κρίσης, 24 ἑκατομμύρια ἄνεργοι εἶχαν καταδικαστεῖ στὴν πεῖνα, τὴν ἀθλιότητα, τὰ βάσανα. Ἀπὸ τὴν ἀγροτικὴ κρίση ὑπόφεραν δεκάδες ἑκατομμύρια ἀγρότες.

Ἡ παγκόσμια οἰκονομικὴ κρίση ὄξυνε ἀκόμα περισσότερο τὶς ἀντιθέσεις ἀνάμεσα στὰ ἰμπεριαλιστικὰ κράτη, τὶς νικήτριες καὶ τὶς ἡττημένες χῶρες, τὰ ἰμπεριαλιστικὰ κράτη καὶ τὶς ἀποικιακὲς καὶ ἐξαρτημένες χῶρες, τοὺς ἐργάτες καὶ τοὺς κεφαλαιοκράτες, τοὺς ἀγρότες καὶ τοὺς τσιφλικάδες.

Ὁ σ. Στάλιν ἔλεγε στὴν ἔκθεση δράσης τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς στὸ

16ο συνέδριο τοῦ κόμματος, πῶς ἡ ἀστικὴ τάξη θὰ ζητοῦσε νὰ βγεῖ ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴ κρίση καταπνίγοντας τὴν ἐργατικὴ τάξη μὲ τὴν ἐγκαθίδρυση φασιστικῆς δικτατορίας, δηλ. τῆς δικτατορίας τῶν πιὸ ἀντιδραστικῶν, τῶν πιὸ σωβινιστικῶν, τῶν πιὸ ἰμπεριαλιστικῶν στοιχείων τοῦ καπιταλισμοῦ ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος καὶ μὲ τὸ ξαπόλυμα πολέμου γιὰ τὸ ξαναμοίρασμα τῶν ἀποικιῶν καὶ τῶν σφαιρῶν ἐπιρροῆς σὲ βάρος τῶν συμφερόντων τῶν χωρῶν ποὺ εἶνε ἀδύνατες ἀμυντικά, ἀπὸ τὸ ἄλλο.

Αὐτὸ καὶ ἔγινε.

Τὸ 1932 δυνάμωσε ἡ ἀπειλὴ πολέμου ἀπὸ μέρος τῆς Ἰαπωνίας. Οἱ γιαπωνέζοι ἰμπεριαλιστές, βλέποντας πῶς οἱ δυνάμεις τῆς Εὐρώπης καὶ οἱ Ἑνωμένες Πολιτεῖες εἶνε ὁλότελα ἀπορροφημένες ἀπὸ τὶς ἐσωτερικές τους ὑποθέσεις ἐξαιτίας τῆς οἰκονομικῆς κρίσης, ἀποφάσισαν νὰ ἐπωφεληθοῦν ἀπὸ τὴν περίσταση καὶ νὰ δοκιμάσουν νὰ ἀσκήσουν πίεση πάνω στὴν ἀμυντικὰ ἀδύνατη Κίνα, νὰ τὴν καθυποτάξουν καὶ νὰ γίνουν ἐκεῖ «κύριοι τῆς κατάστασης». Χωρὶς νὰ κηρύξουν τὸν πόλεμο στὴν Κίνα, χρησιμοποιώντας δόλια τὰ «τοπικὰ ἐπεισόδια» ποὺ οἱ ἴδιοι προκάλεσαν, οἱ γιαπωνέζοι ἰμπεριαλιστὲς ἔμπασαν μὲ κλέφτικο τρόπο στρατεύματα στὴ Μαντζουρία. Τὰ γιαπωνέζικα στρατεύματα κατέλαβαν ὅλη τὴ Μαντζουρία, προετοιμάζοντας ἔτσι εὐνοϊκὲς θέσεις γιὰ τὴν ἁρπαγὴ τῆς βόρειας Κίνας καὶ τὴν ἐπίθεση ἐνάντια στὴν ΕΣΣΔ. Γιὰ νὰ λύσει τὰ χέρια της ἡ Ἰαπωνία ἀποσύρθηκε ἀπὸ τὴν Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν καὶ ἄρχισε νὰ ἐξοπλίζεται ἐντατικά

Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἔσπρωξε τὶς Ἑνωμένες Πολιτεῖες, τὴν Ἀγγλία καὶ τὴ Γαλλία νὰ ἐντείνουν τοὺς ἐξοπλισμούς τους στὴν Ἄπω Ἀνατολὴ κατὰ ξηρὰ καὶ κατὰ θάλασσα. Ὁ σκοπὸς τῆς Ἰαπωνίας ἦταν ὁλοφάνερος: νὰ καθυποτάξει τὴν Κίνα καὶ νὰ ἐκτοπίσει ἀπὸ κεῖ τὶς ἰμπεριαλιστικὲς δυνάμεις τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς. Οἱ τελευταῖες αὐτὲς ἀπάντησαν ἐντείνοντας τοὺς ἐξοπλισμούς τους.

Ἡ Ἰαπωνία ὅμως ἔβαζε μπροστά της κ' ἕναν ἄλλο σκοπό, ν' ἁρπάξει τὴ σοβιετικὴ Ἄπω Ἀνατολή. Εἶνε αὐτονόητο πῶς ἡ ΕΣΣΔ δὲ μποροῦσε ν' ἀγνοήσει αὐτὸ τὸν κίνδυνο κι ἄρχισε νὰ ἐνισχύει ἐντατικὰ τὴν ἀμυντικὴ ἱκανότητα τῆς περιοχῆς τῆς Ἄπω Ἀνατολῆς.

Κ' ἔτσι, ἀπὸ ὑπαιτιότητα τῶν γιαπωνέζων ἰμπεριαλιστῶν, ποὺ φασιστικοποιήθηκαν, σχηματίσθηκε στὴν Ἄπω Ἀνατολὴ ἡ πρώτη ἑστία πολέμου.

Ἡ οἰκονομικὴ κρίση δὲν ὄξυνε τὶς ἀντιθέσεις τοῦ καπιταλισμοῦ μόνο στὴν Ἄπω Ἀνατολή, τὶς ὄξυνε καὶ στὴν Εὐρώπη. Ἡ κρίση τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας ποὺ βάσταξε πολύ, ἡ τεράστια ἀνεργία καὶ ἡ ὅλο καὶ πιὸ μεγάλη ἀβεβαιότητα τῆς θέσης τῶν ἀκτημόνων τάξεων, δυνάμωσαν τὴ δυσαρέσκεια τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν ἀγροτῶν. Ἡ δυσαρέσκεια μεταβλήθηκε σὲ ἐπαναστατικὴ ἀγανάκτηση τῆς ἐργατικῆς τάξης. Ἡ δυσαρέσκεια δυνάμωσε ἰδιαίτερα στὴ Γερμανία, χώρα ἐξηντλημένη οἰκονομικὰ ἀπὸ τὸν

πόλεμο, ἀπὸ τὶς ἐπανορθώσεις ποὺ πλήρωνε στοὺς ἀγγλογάλλους νικητὲς κι ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴ κρίση, ποὺ ἀνάγκαζε τὴν ἐργατικὴ τάξη νὰ στενάζει κάτω ἀπὸ τὸ ζυγὸ τῆς δικῆς της καὶ τῆς ξένης, τῆς ἀγγλογαλλικῆς ἀστικῆς τάξης. Αὐτὸ ἀπόδειξαν εὔγλωττα τὰ ἕξη ἑκατομμύρια ψῆφοι ποὺ πῆρε τὸ γερμανικὸ κομμουνιστικὸ κόμμα στὶς τελευταῖες ἐκλογὲς τοῦ Ράϊχσταγ, πρὶν ἀπὸ τὸν ἐρχομὸ τῶν φασιστῶν στὴν ἐξουσία. Ἡ γερμανικὴ ἀστικὴ τάξη ἔβλεπε πὼς οἱ ἀστικὲς δημοκρατικὲς ἐλευθερίες ποὺ ὑπῆρχαν στὴ χώρα, μποροῦσαν νὰ τῆς παίξουν ἄσχημο παιγνίδι, πὼς ἡ ἐργατικὴ τάξη μποροῦσε νὰ χρησιμοποιήσει αὐτὲς τὶς ἐλευθερίες γιὰ νὰ ἀναπτύξει τὸ ἐπαναστατικὸ κίνημα. Ἔτσι κατάληξε στὴν ἀπόφαση πὼς ὑπῆρχε μόνο ἕνα μέσο νὰ διατηρηθεῖ στὴ Γερμανία ἡ ἐξουσία τῆς ἀστικῆς τάξης: νὰ καταργήσει τὶς ἀστικὲς ἐλευθερίες, νὰ ἐκμηδενίσει τὸ κοινοβούλιο (τὸ Ράϊχσταγ) καὶ νὰ ἐγκαθιδρύσει μιὰ τρομοκρατικὴ ἀστικο - εθνικιστικὴ δικτατορία, ποὺ νὰ εἶνε ἱκανὴ νὰ τσακίσει τὴν ἐργατικὴ τάξη καὶ νὰ βρεῖ στήριγμα στὶς τάσεις τῶν μικροαστικῶν μαζῶν γιὰ ἀνταπόδοση (ρεβάνς). Καὶ κάλεσε στὴν ἐξουσία τὸ κόμμα τῶν φασιστῶν, ποὺ γιὰ νὰ ξεγελάσει τὸ λαὸ ὀνομάστηκε κόμμα τῶν ἐθνικοσοσιαλιστῶν, ξαίροντας καλὰ πὼς τὸ κόμμα τῶν φασιστῶν εἶνε πρῶτα - πρῶτα ἡ πιὸ ἀντιδραστικὴ κ' ἡ πιὸ ἐχθρικὴ πρὸς τὴν ἐργατικὴ τάξη μερίδα τῆς ἰμπεριαλιστικῆς ἀστικῆς τάξης καὶ δεύτερο τὸ κόμμα ποὺ περισσότερο ἀπ' ὅλα εἶνε κηρυγμένο ὑπὲρ τῆς ἀνταπόδοσης καὶ ἱκανὸ νὰ παρασύρει τὰ ἑκατομμύρια τὶς μάζες τῶν μικροαστῶν, ποὺ ἔχουν ἐθνικιστικὲς διαθέσεις. Σ' αὐτὸ τὴ βοήθησαν οἱ προδότες τῆς ἐργατικῆς τάξης, οἱ ἡγέτες τῆς γερμανικῆς σοσιαλδημοκρατίας, ποὺ μὲ τὴ συμβιβαστικὴ πολιτική τους ἄνοιξαν τὸ δρόμο γιὰ τὸ φασισμό.

Τέτιες ἦταν οἱ συνθῆκες ποὺ καθόρισαν τὴν ἀνάληψη τῆς ἐξουσίας ἀπὸ τοὺς γερμανοὺς φασίστες τὸ 1933.

Ἀναλύοντας τὰ γεγονότα τῆς Γερμανίας, ὁ σ. Στάλιν ἔλεγε στὴ λογοδοσία τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς στὸ 17ο συνέδριο τοῦ Κόμματος.

> «Τὴ νίκη τοῦ φασισμοῦ στὴ Γερμανία δὲν πρέπει νὰ τὴ θεωροῦμε μόνο σὰν δεῖγμα ἀδυναμίας τῆς ἐργατικῆς τάξης καὶ ἀποτέλεσμα τῶν προδοσιῶν τῆς σοσιαλδημοκρατίας ἀπέναντι στὴν ἐργατικὴ τάξη, ποὺ ἄνοιξαν τὸ δρόμο γιὰ τὸ φασισμό. Πρέπει νὰ τὴ βλέπουμε ἀκόμα σὰν δεῖγμα ἀδυναμίας τῆς ἀστικῆς τάξης, σὰν δεῖγμα ὅτι ἡ ἀστικὴ τάξη δὲν εἶνε πιὰ σὲ θέση νὰ κυβερνᾶ μὲ τὶς παλιὲς μέθοδες τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ καὶ τῆς ἀστικῆς δημοκρατίας, πράγμα ποὺ τὴν ἀναγκάζει νὰ καταφεύγει, στὴν ἐσωτερική της πολιτική, σὲ τρομοκρατικὲς μέθοδες διακυβέρνησης...» (*Στάλιν*, Ζητήματα λενινισμοῦ, σελ. 545).

Οἱ γερμανοὶ φασίστες ἐγκαινίασαν τὴν ἐσωτερική τους πολιτικὴ μὲ τὸν ἐμπρησμὸ τοῦ Ράϊχσταγ, μὲ τὸν ἄγριο διωγμὸ τῆς ἐργατικῆς τάξης, τὴ διάλυση τῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων, τὴν κατάργηση τῶν ἀστικο δημοκρατικῶν ἐλευθεριῶν. Τὴν ἐξωτερική τους πολιτικὴ τὴν ἐγκαινίασαν μὲ τὴν

ἔξοδο ἀπὸ τὴν Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν καὶ τὴν ἀνοιχτὴ προπαρασκευὴ τοῦ πολέμου γιὰ τὴ β ί α ι η ἀναθεώρηση τῶν συνόρων τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν σὲ ὄφελος τῆς Γερμανίας.

Ἔτσι, ἀπὸ ὑπαιτιότητα τῶν γερμανῶν φασιστῶν, στὸ κέντρο τῆς Εὐρώπης σχηματίσθηκε ἡ δεύτερη ἑστία πολέμου.

Καταλαβαίνουμε πὼς ἡ ΕΣΣΔ δὲ μποροῦσε νὰ ἀγνοήσει ἕνα τόσο σοβαρὸ γεγονός. Καὶ βάλθηκε νὰ παρακολουθεῖ ἄγρυπνα τὴν πορεία τῶν γεγονότων στὴ Δύση, δυναμώνοντας τὴν ἀμυντικὴ ἱκανότητα τῆς χώρας στὰ δυτικά της σύνορα.

2.—ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΚΟΥΛΑΚΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΞΑΛΕΙΨΗΣ ΤΩΝ ΚΟΥΛΑΚΩΝ ΣΑΝ ΤΑΞΗΣ.—ΠΑΛΗ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗ ΔΙΑΣΤΡΕΒΛΩΣΗ ΤΗΣ ΚΟΜΜΑΤΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΗΣ ΣΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ΤΩΝ ΚΟΛΧΟΖ.—ΟΛΟΜΕΤΩΠΗ ΕΠΙΘΕΣΗ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΚΡΑΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ.— 16ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

Ἡ μαζικὴ εἴσοδος τῶν ἀγροτῶν στὰ κολχόζ, ποὺ ἀναπτύχτηκε τὸ 1929—1930, ἦταν ἀποτέλεσμα ὅλης τῆς προηγούμενης δράσης τοῦ κόμματος καὶ τῆς κυβέρνησης. Ἡ ἄνοδος τῆς σοσιαλιστικῆς οἰκονομίας, ποὺ ἄρχισε νὰ κατασκευάζει κατὰ μάζες τρακτὲρ καὶ μηχανὲς γιὰ τὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία, ἡ ἀποφασιστικὴ πάλη ἐνάντια στοὺς κουλάκους στὶς περίοδες συγκέντρωσης σιτηρῶν τὸ 1928—1929, ἡ ἀνάπτυξη τῶν ἀγροτικῶν συνεταιρισμῶν, ποὺ συνήθιζε σιγὰ - σιγὰ τὸν ἀγρότη στὴ συνεταιρικὴ οἰκονομία, ἡ καλὴ πεῖρα ἀπὸ τὰ πρῶτα κολχὸζ καὶ σοβχόζ, ὅλα αὐτὰ προετοίμασαν τὸ πέρασμα στὴν ὁλοκληρωτικὴ συνεταιρικὴ ὀργάνωση (κολλεχτιβοποίηση), στὴν προσχώρηση τῶν ἀγροτῶν στὰ κολχὸζ κατὰ ὁλόκληρα χωριά, ἐπαρχίες, περιφέρειες.

Τὸ πέρασμα στὴν ὁλοκληρωτικὴ συνεταιρικὴ ὀργάνωση δὲ γινόταν μὲ τὴν ἁπλῆ καὶ εἰρηνικὴ προσχώρηση τῶν βασικῶν μαζῶν τῆς ἀγροτιᾶς στὰ κολχόζ, ἀλλὰ μὲ τὴ μαζικὴ πάλη τῶν ἀγροτῶν ἐνάντια στοὺς κουλάκους. Ἡ ὁλοκληρωτικὴ συνεταιρικὴ ὀργάνωση σήμαινε πὼς ὅλη ἡ γῆ τοῦ χωριοῦ ἔπρεπε νὰ περάσει στὰ χέρια τοῦ κολχόζ. Ἕνα ὅμως σημαντικὸ μέρος ἀπὸ αὐτὴ τὴ γῆ ἦταν στὰ χέρια τῶν κουλάκων, γι αὐτὸ οἱ ἀγρότες ἔδιωχναν τοὺς κουλάκους ἀπὸ τὴ γῆ, τοὺς ἀφαιροῦσαν τὴν περιουσία, τοὺς ἔπερναν τὰ ζῶα, τὶς μηχανὲς κι ἀπαιτοῦσαν ἀπὸ τὴ σοβιετικὴ ἐξουσία νὰ συλληφθοῦν καὶ νὰ ἐξορισθοῦν οἱ κουλάκοι.

Ἔτσι ἡ ὁλοκληρωτικὴ συνεταιρικὴ ὀργάνωση σήμαινε ἐκμηδένιση τῶν κουλάκων.

Αὐτὴ ἦταν ἡ πολιτικὴ τῆς ἐκμηδένισης τῶν κουλάκων σὰν τάξης πάνω στὴ βάση τῆς ὁλοκληρωτικῆς συνεταιρικῆς ὀργάνωσης.

Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ἡ ΕΣΣΔ εἶχε πιὰ ἀποχτήσει ὑλικὴ βάση ἐπαρκῆ γιὰ νὰ τελειώσει μὲ τοὺς κουλάκους, γιὰ νὰ τσακίσει τὴν ἀντίστασή τους, νὰ

τοὺς ἐκμηδενίσει σὰν τάξη καὶ ν' ἀντικαταστήσει τὴν παραγωγή τους μὲ τὴν παραγωγὴ τῶν κολχὸζ καὶ σοβχόζ.

Τὸ 1927 οἱ κουλάκοι παρήγαγαν ἀκόμα πάνω ἀπὸ 600 ἑκατομμύρια πούτια σιτηρὰ καὶ ἀπὸ αὐτὰ τὰ 130 ἑκατομμύρια ἦταν προορισμένα γιὰ τὸ ἐμπόριο. Τὰ κολχὸζ καὶ τὰ σοβχὸζ δὲ μποροῦσαν νὰ παράγουν παρὰ μόνο 35 ἑκατομμύρια πούτια ἐμπορεύσιμα σιτηρά. Τὸ 1929, μὲ τὴ σταθερὴ πολιτικὴ τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῶν σοβχὸζ καὶ τῶν κοχλὸζ καὶ τὶς ἐπιτυχίες τῆς σοσιαλιστικῆς βιομηχανίας, ποὺ ἐφοδίαζε τὸ χωριὸ μὲ τρακτὲρ καὶ ἀγροτικὲς μηχανές, τὰ κολχὸζ καὶ τὰ σοβχὸζ ἔγιναν σοβαρὴ δύναμη. Ἀπὸ τούτη κιόλας τὴ χρονιά, τὰ κολχὸζ καὶ τὰ σοβχὸζ παρήγαγαν πάνω ἀπὸ 400 ἑκατομμύρια πούτια ἐμπορεύσιμα σιτηρά, δηλαδὴ περισσότερο ἀπ' ὅσο εἶχαν παράγει οἱ κουλάκοι τὸ 1927. Τὸ 1930 τὰ κολχὸζ καὶ σοβχὸζ ἔπρεπε νὰ δόσουν καὶ πραγματικὰ ἔδοσαν, πάνω ἀπὸ 400 ἑκατομμύρια πούτια ἐμπορεύσιμα σιτηρὰ δηλ. ποσότητα πολὺ μεγαλύτερη ἀπὸ κείνη ποὺ εἶχαν δώσει οἱ κουλάκοι τὸ 1927.

Ἔτσι ἡ ἀνακατάταξη τῶν ταξικῶν δυνάμεων στὴν οἰκονομικὴ διάρθρωση τῆς χώρας καὶ ἡ ὕπαρξη τῆς ὑλικῆς βάσης ποὺ χρειάζονταν γιὰ νὰ μπορέσει ἡ κουλάκικη παραγωγὴ σιτηρῶν ν' ἀντικατασταθεῖ ἀπὸ τὴν παραγωγὴ τῶν κοχλὸζ καὶ τῶν σοβχόζ, ἐπιτρέψανε στὸ μπολσεβίκικο κόμμα νὰ περάσει ἀπὸ τὴν πολιτικὴ τοῦ π ε ρ ι ο ρ ι σ μ ο ῦ τῶν κουλάκων σὲ μιὰ καινούρια πολιτική, τὴν πολιτικὴ τῆς ἐ ξ ά λ ε ι ψ η ς τ ῶ ν κ ο υ λ ά κ ω ν σ ὰ ν τ ά ξ η ς, πάνω στὴ βάση τῆς ὁλοκληρωτικῆς συνεταιρικῆς ὀργάνωσης.

Ὡς τὸ 1929, ἡ σοβιετικὴ ἐξουσία ἐφαρμόζει τὴν πολιτικὴ τοῦ περιορισμοῦ τῶν κουλάκων. Ἡ σοβιετικὴ ἐξουσία ἔβαζε στὸν κουλάκο αὐξημένο φόρο, ἀπαιτοῦσε νὰ πουλάει τὰ σιτηρά του στὸ κράτος σὲ σταθερὲς τιμές, περιόριζε σὲ ὁρισμένη ἔκταση τὴ γῆ ποὺ χρησιμοποιοῦσε ὁ κουλάκος μὲ τὸ νόμο γιὰ τὴν ἐκμίσθωση τῆς γῆς, περιόριζε τὴν κουλάκικη οἰκονομία σύμφωνα μὲ τὸ νόμο γιὰ τὴ χρησιμοποίηση τῆς μισθωτῆς ἐργασίας στὰ ἀτομικὰ ἀγροτικὰ νοικοκυριά. Δὲν ἐφάρμοζε ὅμως ἀκόμα τὴν πολιτικὴ τῆς ἐξάλειψης τῶν κουλάκων, γιατὶ οἱ νόμοι γιὰ τὴν ἐκμίσθωση τῆς γῆς καὶ τὴ μίσθωση ἐργασίας ἐπέτρεπαν τὴν ὕπαρξη τῶν κουλάκων καὶ ἡ ἀπαγόρευση νὰ τοὺς ἀφαιροῦν τὴν περιουσία τους ποὺ ἴσχυε τότε, τοὺς ἔδινε ὁρισμένες ἐγγυήσεις. Ἡ πολιτικὴ αὐτὴ συγκρατοῦσε τὴν ἀνάπτυξη τῶν κουλάκων, ἐκτόπιζε καὶ κατάστρεφε ὁρισμένα στρώματα κουλάκων ποὺ δὲν ἄντεχαν σ' αὐτοὺς τοὺς περιορισμούς. Δὲν κατάστρεφε ὅμως τὶς οἰκονομικὲς βάσεις τῶν κουλάκων σὰν τάξης, δὲν ὁδηγοῦσε στὴν ἐξάλειψη τῶν κουλάκων. Ἦταν πολιτικὴ περιορισμοῦ καὶ ὄχι ἐξάλειψης τῶν κουλάκων. Ἦταν ὅμως ἀπαραίτητη, ὡς μιὰ ὁρισμένη περίοδο, ὅσο τὰ κολχὸζ καὶ τὰ σοβχὸζ ἦταν ἀκόμα ἀδύνατα καὶ δὲ μποροῦσαν νὰ ἀντικαταστήσουν τὴν παραγωγὴ σιτηρῶν τῶν κουλάκων μὲ τὴ δική τους παραγωγή.

Στὸ τέλος τοῦ 1929, μὲ τὴν ἀνάπτυξη τῶν κολχὸζ καὶ τῶν σοβχόζ, ἡ

σοβιετική έξουσία έκανε μιά άπότομη στροφή άπ' αύτή τήν πολιτική. Πέρασε στήν πολιτική τής έκμηδένισης, στήν πολιτική τής έξάλειψης τών κουλάκων σάν τάξης. Κατάργησε τούς νόμους γιά τήν έκμίσθωση τής γής καί τή μίσθωση έργασίας κ' έτσι στέρησε άπό τούς κουλάκους καί τή γή καί τούς μισθωτούς έργάτες. Κατάργησε τήν άπαγόρευση νά άφαιρεϊται ή ίδιοχτησία τών κουλάκων. Έδοσε τό δικαίωμα στούς άγρότες νά κατάσχουν άπό τούς κουλάκους, σέ δφελος τών κολχόζ, τά ζώα, τίς μηχανές καί τό άλλο ύλικό. Οί κουλάκοι άπαλλοτριώθηκαν. Άπαλλοτριώθηκαν δπως τό 1918 είχαν άπαλλοτριωθεϊ οί καπιταλιστές στόν τομέα τής βιομηχανίας, μέ τούτη ώστόσο τή διαφορά, πώς τόρα τά παραγωγικά μέσα τών κουλάκων δέν πέρασαν στά χέρια τοϋ κράτους μά στά χέρια τών ένωμένων άγροτών, στά χέρια τών κολχόζ.

Αύτό ήταν μιά βαθύτατη έπαναστατική άνατροπή, ένα άλμα άπό τήν παλιά ποιοτική κατάσταση τής κοινωνίας σέ μιά νέα ποιοτική κατάσταση, πού ώς πρός τίς συνέπειές του ίσοδυναμοϋσε μέ τήν έπαναστατική άνατροπή τοϋ Όχτώβρη 1917.

Ή ίδιομορφία αύτής τής έπανάστασης ήταν δτι συντελέστηκε ά π ό τ ά π ά ν ω, μέ πρωτοβουλία τής κρατικής έξουσίας, μέ τήν άμεση ύποστήριξη ά π ό τ ά κ ά τ ω, άπό τά έκατομμύρια τών άγροτικών μαζών, πού πάλευαν ένάντια στόν κουλάκικο ζυγό, γιά λεύτερη κολχόζνικη ζωή.

Ή έπανάσταση αύτή έλυσε μ' ένα χτύπημα τρία βασικά προβλήματα τής οίκοδόμησης τοϋ σοσιαλισμοϋ:

α) Έξάλειψε τήν πιό πολυάριθμη τάξη έκμεταλλευτών στή χώρα μας, τήν τάξη τών κουλάκων, στήριγμα τής παλινόρθωσης τοϋ καπιταλισμοϋ.

β) Πέρασε τήν πιό πολυάριθμη έργαζόμενη τάξη τής χώρας μας, τήν άγροτιά, άπό τό δρόμο τοϋ άτομικοϋ νοικοκυριοϋ, πού γεννά τόν καπιταλισμό, στό δρόμο τής κοινωνικής, συνεταιρικής, σοσιαλιστικής οίκονομίας.

γ) Έδοσε στή σοβιετική έξουσία μιά σοσιαλιστική βάση στήν άγροτική οίκονομία, πού είνε ό πιό έκτεταμένος, ό πιό ζωτικός, μά κι ό πιό καθυστερημένος τομέας τής λαικής οίκονομίας.

Κ' έτσι έξαλείφθηκαν στό έσωτερικό τής χώρας οί τελευταίες πηγές γιά τήν παλινόρθωση τοϋ καπιταλισμοϋ καί μαζί δημιουργήθηκαν οί καινούριες άποφασιστικές συνθήκες, πού είνε άπαραίτητες γιά νά χτιστεϊ ή σοσιαλιστική λαϊκή οίκονομία.

Στηρίζοντας τήν πολιτική τής έξάλειψης τών κουλάκων σάν τάξης καί σημειώνοντας τά άποτελέσματα τοϋ μαζικοϋ κινήματος τών άγροτών γιά τήν όλοκληρωτική συνεταιρική όργάνωση, ό σ. Στάλιν έγραφε τό 1929:

> «Καταρρέει καί γίνεται στάχτη ή τελευταία έλπίδα τών κεφαλαιοκρατών δλων τών χωρών πού όνειρεύονται παλινόρθωση τοϋ καπιταλισμοϋ στήν ΕΣΣΔ, ή «ίερή άρχή τής άτομικής ίδιοχτησίας». Οί άγρότες, πού τούς θεωροϋν σάν ύλικό πού κοπρίζει τό έδαφος γιά τόν καπιταλι-

σμό, ἐγκαταλείπουν κατὰ μάζες τὴν παινεμένη σημαία τῆς «ἀτομικῆς ἰδιοχτησίας» καὶ μπαίνουν στὸ δρόμο τοῦ κολλεχτιβισμοῦ, τοῦ σοσιαλισμοῦ. Καταρρέει ἡ ὕστατη ἐλπίδα νὰ ἰδοῦν τὴν παλινόρθωση τοῦ καπιταλισμοῦ» (*Στάλιν*, Ζητήματα λενινισμοῦ, σελ. 226).

Ἡ πολιτικὴ τῆς ἐξάλειψης τῶν κουλάκων σὰν τάξης κατοχυρώθηκε ἀπὸ τὴν ἱστορικὴ ἀπόφαση τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ΚΚΣΕ (μπ.) τῆς 5 τοῦ Γενάρη 1930 «Γιὰ τὸ ρυθμὸ τῆς συνεταιρικῆς ὀργάνωσης καὶ τὰ μέτρα βοήθειας ἀπὸ τὸ κράτος γιὰ τὴ δημιουργία τῶν κολχόζ». Ἡ ἀπόφαση ὑπολόγιζε πέρα γιὰ πέρα τὴν ποικιλία τῶν συνθηκῶν στὶς διάφορες ἐπαρχίες τῆς ΕΣΣΔ καὶ τὸν ἄνισο βαθμὸ προπαρασκευῆς τῶν διαφόρων περιοχῶν τῆς ΕΣΣΔ γιὰ τὴ συνεταιρικὴ ὀργάνωση.

Καθορίστηκαν διάφοροι ρυθμοὶ γιὰ τὴ συνεταιρικὴ ὀργάνωση. Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ ΚΚΣΕ (μπ.) διαίρεσε τὶς περιοχὲς τῆς ΕΣΣΔ σὲ τρεῖς ὁμάδες, ἀνάλογα μὲ τοὺς ρυθμοὺς ποὺ θ' ἀκολουθοῦσε ἡ συνεταιρικὴ ὀργάνωση.

Ἡ πρώτη ὁμάδα περιλάβαινε τὶς σπουδαιότερες σιτοπαραγωγικὲς ἐπαρχίες, ποὺ ἦταν οἱ πιὸ προετοιμασμένες γιὰ τὴ συνεταιρικὴ ὀργάνωση, εἶχαν τὰ περισσότερα τρακτέρ, τὰ περισσότερα σοβχόζ, τὴ μεγαλύτερη πεῖρα στὴν πάλη μὲ τοὺς κουλάκους ἀπὸ τὶς περασμένες καμπάνιες συγκέντρωσης σταριοῦ: βόρειος Καύκασος (Κουμπάν, Ντόν, Τέρεκ), μέσος Βόλγας καὶ κάτω Βόλγας. Σ' αὐτὴ τὴν ὁμάδα σιτοπαραγωγῶν περιοχῶν ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ πρότεινε νὰ τελειώσει βασικὰ ἡ συνεταιριστικὴ ὀργάνωση τὴν ἄνοιξη τοῦ 1931.

Ἡ δεύτερη ὁμάδα τῶν σιτοπαραγωγῶν ἐπαρχιῶν, ποὺ περιλάβαινε τὴν Οὐκρανία, τὴν κεντρικὴ περιοχὴ τοῦ Μαύρου Χώματος, τὴ Σιβηρία, τὸ Οὐράλ, τὸ Καζαχστὰν κι ἄλλες σιτοπαραγωγικὲς ἐπαρχίες, μποροῦσε νὰ τελειώσει βασικὰ τὴ συνεταιρικὴ ὀργάνωση τὴν ἄνοιξη τοῦ 1932.

Οἱ ὑπόλοιπες ἐπαρχίες, ἀκρινὲς περιοχὲς καὶ δημοκρατίες (περιοχὴ τῆς Μόσχας, Ὑπερκαυκασία, Δημοκρατίες τῆς κεντρικῆς Ἀσίας κλπ.) μποροῦσαν νὰ παρατείνουν τὶς προθεσμίες τῆς συνεταιρικῆς ὀργάνωσης ὡς τὸ τέλος τοῦ πεντάχρονου σχεδίου, δηλ. ὡς τὸ 1933.

Καθὼς οἱ ρυθμοὶ τῆς συνεταιρικῆς ὀργάνωσης μεγάλωναν, ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ κόμματος θεώρησε καλὸ νὰ ἐπιταχύνει ἀκόμα περισσότερο τὸ χτίσιμο ἐργοστασίων ποὺ παράγουν τρακτέρ, σύνθετες γεωργικὲς μηχανὲς καὶ μηχανήματα ποὺ ρυμουλκοῦνται ἀπὸ τρακτὲρ κλπ. Ταυτόχρονα ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ ἀπαιτοῦσε «ν' ἀντικρουστοῦν ἀποφασιστικὰ οἱ τάσεις ὑποτίμησης τοῦ ρόλου τῆς ἕλξης μὲ ἄλογα στὸ στάδιο αὐτὸ τοῦ συνεταιρικοῦ κινήματος, οἱ τάσεις ποὺ ὁδηγοῦν στὸ παζάρεμα καὶ τὸ ξεπούλημα τῶν ἀλόγων».

Οἱ πιστώσεις στὰ κολχὸζ διπλασιάστηκαν γιὰ τὸ ἔτος 1929 - 1930 (ἔφτασαν τὰ 500 ἑκατομμύρια ρούβλια).

Ἔγινε πρόταση νὰ ἐξασφαλιστεῖ μὲ ἔξοδα τοῦ κράτους ἡ κατανομὴ τῆς γῆς στὰ κολχόζ.

Ἡ ἀπόφαση ἔκανε τὴ σπουδαιότατη ὑπόδειξη, ὅτι ἡ κυριότερη μορφὴ γιὰ τὸ κίνημα τῶν κολχὸζ σ' αὐτὸ τὸ στάδιο εἶνε ὁ ἀγροτικὸς συνεταιρισμὸς (ἀρτὲλ) ὅπου συνεταιροποιοῦνται μόνο τὰ βασικὰ μέσα παραγωγῆς.

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ προειδοποιοῦσε μὲ ὅλη τὴ σοβαρότητα τὶς κομματικὲς ὀργανώσεις «ἐνάντια σ' ὁποιαδήποτε ἐπιβολὴ τῆς συνεταιριστικῆς κίνησης μὲ «διαταγὲς» ἀπὸ τὰ πάνω, γιατὶ μ' αὐτὸ μπορεῖ νὰ δημιουργηθεῖ ὁ κίνδυνος νὰ ὑποκατασταθεῖ ἡ πραγματικὴ σοσιαλιστικὴ ἅμιλλα γιὰ τὴν ὀργάνωση κολχὸζ μὲ τὸ παιγνίδι τῆς κολλεχτιβοποίησης» (Τὸ ΚΚΣΕ (μπ) στὶς ἀποφάσεις του, μέρος 2ο, σ. 662).

Ἡ ἀπόφαση αὐτὴ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ξεκαθάριζε τὸ πῶς θὰ ἐφαρμόζεται στὴν πράξη ἡ νέα πολιτικὴ τοῦ κόμματος στὸ χωριό.

Μὲ βάση τὴν πολιτικὴ τῆς ἐξάλειψης τῶν κουλάκων καὶ τῆς ὁλοκληρωτικῆς συνεταιρικῆς ὀργάνωσης, ἀναπτύχθηκε ἕνα γερὸ συνεταιρικὸ ἀγροτικὸ κίνημα. Οἱ ἀγρότες μπαίναν στὰ κολχὸζ κατὰ ὁλόκληρα χωριὰ καὶ ἐπαρχίες, σάρωναν ἀπὸ τὸ δρόμο τους τοὺς κουλάκους καὶ ἐλευθερώνονταν ἀπὸ τὸν κουλάκικο ζυγό.

Δίπλα ὅμως στὶς τεράστιες ἐπιτυχίες τῆς συνεταιρικῆς ὀργάνωσης γρήγορα ἄρχισαν νὰ ξεσκεπάζονται καὶ τὰ κενὰ στὴν πραχτικὴ δουλειὰ τῶν κομματικῶν στελεχῶν, διαστρεβλώσεις τῆς πολιτικῆς τοῦ κόμματος γιὰ τὴ δημιουργία τῶν κολχόζ. Παρὰ τὴν προειδοποίηση τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, ποὺ συνιστοῦσε νὰ μὴν ἀφήσουμε νὰ μᾶς ζαλίσουν οἱ ἐπιτυχίες τῆς συνεταιρικῆς ὀργάνωσης, πολλὰ στελέχη τοῦ κόμματος ἄρχισαν νὰ ἐκβιάζουν τεχνητὰ τὴ δημιουργία κολχόζ, χωρὶς νὰ λαβαίνουν ὑπόψη τὶς τοπικὲς καὶ χρονικὲς συνθῆκες, οὔτε τὸ βαθμὸ τῆς προπαρασκευῆς τῶν ἀγροτῶν γιὰ τὴν προσχώρησή τους στὸ κολχόζ.

Ἔγινε φανερὸ πὼς στὴ δημιουργία τῶν κολχὸζ παραβιάζονταν ἡ ἀρχὴ τῆς ἐλεύθερης συγκατάθεσης. Σὲ μιὰ σειρὰ ἐπαρχίες ἀντὶ γιὰ τὴν ἐλεύθερη συγκατάθεση χρησιμοποιούνταν ὁ ἐξαναγκασμὸς γιὰ τὴν προσχώρηση στὰ κολχόζ, μὲ τὴν ἀπειλὴ τῆς ἀφαίρεσης τῆς περιουσίας τους, τῆς στέρησης τῶν ἐκλογικῶν τους δικαιωμάτων κλπ.

Σὲ μιὰ σειρὰ περιοχές, ἀντικαταστούσαν τὴν προπαρασκευαστικὴ δουλειὰ καὶ τὴν ὑπομονητικὴ ἐξήγηση τῶν ἀρχῶν τῆς κομματικῆς πολιτικῆς στὸ ζήτημα τῆς συνεταιρικῆς ὀργάνωσης μὲ γραφε.οκρατικὰ διατάγματα, παραφουσκωμένα μὲ στατιστικὲς γιὰ ὀργανωμένα κολχόζ, μὲ τεχνητὴ ἐξόγκωση τοῦ ποσοστοῦ τῆς συνεταιρικῆς ὀργάνωσης.

Παρὰ τὶς ὑποδείξεις τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ὅτι βασικὸς κρίκος τοῦ κινήματος τῶν κολχὸζ εἶνε ὁ ἀγροτικὸς συνεταιρισμὸς (ἀρτέλ), ὅπου κοινωνικοποιοῦνται μόνο τὰ βασικὰ μέσα παραγωγῆς, σὲ ὁρισμένα μέρη πηδοῦσαν ἀστόχαστα πάνω ἀπὸ τὸν ἀγροτικὸ συνεταιρισμὸ (ἀρτὲλ) στὴν κομ-

μούνα, δηλ. κοινωνικοποιοῦσαν σπίτια, γαλακτοφόρα ζῶα μὴ προορισμένα γιὰ τὴν ἀγορά, μικρὰ ζῶα, πουλερικὰ κλπ.

Τὰ ἡγετικὰ στελέχη ὁρισμένων περιοχῶν, ζαλισμένα ἀπὸ τὶς πρῶτες ἐπιτυχίες τῆς συνεταιρικῆς ὀργάνωσης παραβίαζαν τὶς συγκεκριμένες ὁδηγίες τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τοὺς ρυθμοὺς καὶ τὰ χρονικὰ ὅρια τῆς συνεταιρικῆς ὀργάνωσης. Ἡ περιοχὴ τῆς Μόσχας, κυνηγώντας παραφουσκωμένες στατιστικές, ἔσπρωχνε τὰ στελέχη της νὰ τελειώσουν τὴ συνεταιρικὴ ὀργάνωση τὴν ἄνοιξη τοῦ 1930, ἂν καὶ εἶχε στὴ διάθεσή της τουλάχιστο τρία χρόνια (τέλος τοῦ 1932). Ἀκόμα πιὸ κατάφωρη παραβίαση ἔγινε στὴν Ὑπερκαυσία καὶ στὴν κεντρικὴ Ἀσία.

Οἱ κουλάκοι καὶ τὰ μεγάφωνά τους, ἐκμεταλλευόμενοι αὐτὲς τὶς ὑπερβασίες γιὰ σκοποὺς προβοκάτσιας, προπαγάνδιζαν προτάσεις νὰ ὀργανωθοῦν κομμοῦνες ἀντὶ ἀγροτικοὶ συνεταιρισμοὶ (ἀρτέλ) νὰ κοινωνικοποιηθοῦν ἀμέσως τὰ σπίτια, τὰ μικρὰ ζῶα, τὰ πουλερικά. Ταυτόχρονα οἱ κουλάκοι ἔσπρωχναν τοὺς χωρικοὺς νὰ σκοτώνουν τὰ ζῶα τους πρὶν μποῦν στὰ κολχόζ, πείθοντάς τους πὼς μπαίνοντας στὰ κολχὸζ «ἔτσι κ' ἔτσι θὰ τοὺς τὰ πάρουν». Ὁ ταξικὸς ἐχθρὸς ὑπολόγιζε πὼς αὐτὲς οἱ ὑπερβασίες καὶ τὰ λάθη, ποὺ διέπραξαν οἱ τοπικὲς ὀργανώσεις στὴ συνεταιρικὴ ὀργάνωση θὰ ἐξαγριώσουν τὴν ἀγροτιά, θὰ προκαλέσουν στάσεις ἐνάντια στὴ σοβιετικὴ ἐξουσία.

Ὕστερα ἀπὸ τὰ λάθη, ποὺ διέπραξαν οἱ κομματικὲς ὀργανώσεις καὶ τὶς ἄμεσες προβοκατορικὲς ἐνέργειες τοῦ ταξικοῦ ἐχθροῦ, στὸ δεύτερο δεκαπενθήμερο τοῦ Φλεβάρη 1930, μέσα σὲ μιὰ γενικὴ ἀναμφισβήτητη ἐπιτυχία τῆς συνεταιρικῆς ὀργάνωσης, εἴχαμε σὲ μιὰ σειρὰ περιοχὲς ἐπικίνδυνα φανερώματα σοβαρῆς δυσαρέσκειας τῶν ἀγροτῶν καὶ οἱ κουλάκοι καὶ οἱ πράχτορές τους κατάφεραν ἀκόμα καὶ νὰ ὑποκινήσουν τοὺς ἀγρότες σὲ ἄμεση δράση κατὰ τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ κόμματος μόλις πῆρε ὁρισμένες ἐνδείξεις γιὰ τὶς διαστρεβλώσεις τῆς κομματικῆς γραμμῆς, ποὺ ἀπειλοῦσαν νὰ τινάξουν τὴ συνεταιρικὴ ὀργάνωση στὸν ἀέρα, ἄρχισε ἀμέσως νὰ διορθώνει τὴν κατάσταση, νὰ προσανατολίζει τὰ κομματικὰ στελέχη στὸ γρήγορο διόρθωμα καὶ τὰ λάθη ποὺ εἶχαν γίνει. Στὶς 2 τοῦ Μάρτη 1930 μὲ ἀπόφαση τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, δημοσιεύτηκε τὸ ἄρθρο τοῦ σ. Στάλιν «Ἡ ζαλάδα ἀπὸ τὶς ἐπιτυχίες». Τὸ ἄρθρο αὐτὸ ἔδινε μιὰ προειδοποίηση σ' ὅλους ἐκείνους, ποὺ παρασυρμένοι ἀπὸ τὶς ἐπιτυχίες τῆς συνεταιρικῆς ὀργάνωσης εἶχαν πέσει σὲ χοντρὰ λάθη καὶ ἀπομακρύνθηκαν ἀπὸ τὴ γραμμὴ τοῦ κόμματος, σ' ὅλους ἐκείνους ποὺ προσπαθοῦσαν νὰ φέρουν τοὺς ἀγρότες στὸ δρόμο τοῦ κολχὸζ μὲ μέτρα διοικητικῆς πίεσης. Τὸ ἄρθρο ὑπογράμμιζε ἔντονα τὴν ἀρχὴ τῆς ἐλεύθερης συγκατάθεσης γιὰ τὴ συγκρότηση τῶν κολχόζ, τὴν ἀνάγκη νὰ ὑπολογίζεται ἡ ἰδιομορφία τῶν συνθηκῶν στὶς διάφορες περιοχὲς τῆς ΕΣΣΔ, ὅταν καθορίζονται οἱ ρυθμοὶ καὶ οἱ μέθοδες τῆς συνεταιρικῆς ὀργάνωσης. Ὁ σ. Στάλιν θύμιζε πὼς βα-

σικός κρίκος στὸ κίνημα τῶν κολχόζ, εἶνε τὸ ἀγροτικὸ ἀρτέλ, ὅπου κοινωνικοποιοῦνται μόνο τὰ βασικὰ μέσα παραγωγῆς, προπάντων στὴν οἰκονομία σιτηρῶν καὶ δὲν κοινωνικοποιοῦνται τὸ οἰκόπεδο τὸ συνεχόμενο μὲ τὸ σπίτι, τὰ σπίτια, ἕνα μέρος ἀπὸ τὰ γαλακτοφόρα ζῶα, τὰ μικρὰ ζῶα, τὰ πουλερικὰ κλπ.

Τὸ ἄρθρο τοῦ σ. Στάλιν εἶχε τεράστια πολιτικὴ σημασία. Τὸ ἄρθρο αὐτὸ βοήθησε τὶς κομματικὲς ὀργανώσεις νὰ διορθώσουν τὰ λάθη τους καὶ ἔδοσε ἕνα βαρὺ χτύπημα στοὺς ἐχθροὺς τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας, ποὺ ἔλπιζαν νὰ κατορθώσουν νὰ ξεσηκώσουν τὴν ἀγροτιὰ κατὰ τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας ἐκμεταλλευόμενοι αὐτὲς τὶς ὑπερβολές. Οἱ πλατειὲς ἀγροτικὲς μάζες πείστηκαν πὼς ἡ γραμμὴ τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος δὲν εἶχε τίποτε τὸ κοινὸ μὲ τὶς κουφιοκέφαλες «ἀριστερὲς» ὑπερβασίες ποὺ ἔγιναν κατὰ τόπους. Τὸ ἄρθρο καθησύχασε τὶς ἀγροτικὲς μάζες.

Γιὰ νὰ φέρει σὲ πέρας τὴ διόρθωση τῶν ὑπερβασιῶν καὶ λαθῶν, ποὺ ἄρχισε μὲ τὸ ἄρθρο τοῦ σ. Στάλιν, ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ ΚΚΣΕ (μπ.) ἀποφάσισε νὰ καταφέρει ἀκόμα ἕνα χτύπημα σ' αὐτὰ τὰ λάθη, δημοσιεύοντας στὶς 15 τοῦ Μάρτη 1930 τὴν ἀπόφαση «Γιὰ τὴν καταπολέμηση τῶν διαστρεβλώσεων τῆς κομματικῆς γραμμῆς στὸ κίνημα τῶν κολχόζ».

Ἡ ἀπόφαση αὐτὴ ἀνάλυε λεπτομερειακὰ τὰ λάθη ποὺ διαπράχτηκαν καὶ ποὺ ἦταν ἀποτέλεσμα τῆς ἀπομάκρυνσης ἀπὸ τὴ λενινιστικὴ - σταλινικὴ γραμμὴ τοῦ κόμματος, ἀποτέλεσμα τῆς ἄμεσης παραβίασης τῶν ὁδηγιῶν τοῦ κόμματος.

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ ἔδειχνε ὅτι οἱ «ἀριστερὲς» ὑπερβασίες βοηθοῦν ἄμεσα τὸν ταξικὸ ἐχθρό.

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ πρότεινε νὰ καθαιροῦνται καὶ ν' ἀντικαθιστοῦνται τὰ στελέχη ποὺ δὲν ξαίρουν ἢ δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ καταπολεμήσουν ἀποφασιστικὰ τὶς διαστρεβλώσεις τῆς κομματικῆς γραμμῆς (Τὸ ΚΚΣΕ (μπ.) στὶς ἀποφάσεις του, μέρος ΙΙ, σελ. 663).

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ ἀνανέωσε τὶς καθοδηγήσεις σὲ μερικὲς κομματικὲς ὀργανώσεις περιοχῶν (περιοχὴ τῆς Μόσχας, τῆς Ὑπερκαυκασίας), ποὺ εἶχαν κάνει πολιτικὰ λάθη καὶ δὲν κατόρθωσαν νὰ τὰ διορθώσουν.

Στὶς 3 τοῦ Ἀπρίλη 1930 δημοσιεύτηκε τὸ ἄρθρο τοῦ σ. Στάλιν «Ἀπάντηση στοὺς συντρόφους τῶν κολχόζ». Τὸ ἄρθρο ἔδειχνε τὴ ρίζα τῶν λαθῶν στὸ ἀγροτικὸ ζήτημα καὶ τὰ κυριότερα λάθη στὸ κίνημα τῆς συνεταιρικῆς ὀργάνωσης, τὴ λαθεμένη στάση ἀπέναντι στὸ μεσαῖο ἀγρότη, τὴν παραβίαση τῆς λενινιστικῆς ἀρχῆς τῆς προαιρετικότητας στὸ σχηματισμὸ τῶν κολχόζ, τὴν παραβίαση τῆς λενινιστικῆς ἀρχῆς τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν ἰδιόμορφων συνθηκῶν στὶς διάφορες ἐπαρχίες τῆς ΕΣΣΔ, τὸ πέρασμα κατευθεῖαν στὴν κομμούνα, ὑπερπηδώντας τὸν ἀγροτικὸ συνεταιρισμὸ (ἀρτέλ).

Ὅλα αὐτὰ τὰ μέτρα ἐπέτρεψαν στὸ κόμμα νὰ ἐξαλείψει τὶς ὑπερβασίες, ποὺ ἔκαναν τὰ τοπικὰ στελέχη σὲ μιὰ σειρὰ ἐπαρχίες.

Χρειάστηκε νὰ δείξει ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τὴ μεγαλύτερη σταθερότητα, τὴν ἱκανότητά της νὰ βαδίσει ἐ ν ά ν τ ι α σ τ ὸ ρ ε ῦ μ α γιὰ νὰ στρέψει ἔγκαιρα στὸ σωστὸ δρόμο ἕνα σημαντικο μέρος ἀπὸ κομματικὰ στελέχη, ποὺ γοητευμένα ἀπὸ τὶς ἐπιτυχίες κατηφόριζαν καλπάζοντας καὶ ἀπομακρύνονταν ἀπὸ τὴν κομματικὴ γραμμή.

Τὸ κόμμα πέτυχε νὰ ξεκαθαριστοῦν οἱ διαστρεβλώσεις τῆς κομματικῆς γραμμῆς στὸ κίνημα τῶν κολχόζ.

Πάνω σ' αὐτὴ τὴ βάση στερεώθηκαν οἱ ἐπιτυχίες τοῦ κινήματος τῶν κολχόζ.

Πάνω σ' αὐτὴ τὴ βάση δημιουργήθηκε ἔδαφος κατάλληλο γιὰ νέα ἰσχυρὴ ἄνοδο τοῦ κινήματος τῶν κολχόζ.

Πρὶν περάσει τὸ κόμμα στὴν πολιτικὴ τῆς ἐξάλειψης τῶν κουλάκων σὰν τάξης, ἡ σοβαρὴ ἐπίθεση ἐνάντια στὰ καπιταλιστικὰ στοιχεῖα, ποὺ εἶχε σκοπὸ τὴν ἐξαλειψή τους, γίνονταν κυρίως στὶς πόλεις, στὴ βιομηχανία. Ἡ ἀγροτικὴ οἰκονομία, τὸ χωριό, καθυστεροῦσε γιὰ τὴν ὥρα ἀπὸ τὴ βιομηχανία, ἀπὸ τὴν πόλη. Ἔτσι ἡ ἐπίθεση εἶχε χαρακτήρα μονόπλευρο, δὲν ἦταν πλήρης, γενική. Τώρα ὅμως ἡ καθυστέρηση τοῦ χωριοῦ ἄρχιζε νὰ ἀνήκει στὸ παρελθόν, ἡ πάλη τῆς ἀγροτιᾶς γιὰ τὴν ἐξάλειψη τῶν κουλάκων διαγράφηκε πολὺ ξεκάθαρα καὶ τὸ κόμμα πέρασε στὴν πολιτικὴ τῆς ἐξάλειψης τῶν κουλάκων, ἡ ἐπίθεση ἐνάντια στὰ κεφαλαιοκρατικὰ στοιχεῖα γενικεύτηκε, ἡ μονόπλευρη ἐπιθεση ἔγινε ἐπίθεση ὁλομέτωπη. Τὴ στιγμὴ τῆς σύγκλησης τοῦ 16ου συνεδρίου τοῦ κόμματος ἡ γενικὴ ἐπίθεση ἐνάντια στὰ κεφαλαιοκρατικὰ στοιχεῖα εἶχε ξαπολυθεῖ σὲ ὅλη τὴ γραμμή.

Τὸ 16ο συνέδριο τοῦ κόμματος συνῆλθε στὶς 26 τοῦ Ἰούνη 1930. Στὸ συνέδριο αὐτὸ πῆραν μέρος 1268 ἀντιπρόσωποι μὲ θετικὴ ψῆφο καὶ 891 ἀντιπρόσωποι μὲ συμβουλευτικὴ ψῆφο, ποὺ ἀντιπροσώπευαν 1.260.874 μέλη τοῦ κόμματος καὶ 711.609 δόκιμα μέλη.

Τὸ 16ο συνέδριο μπῆκε στὴν ἱστορία «σὰν συνέδριο τῆς ἀναπτυγμένης ὁ λ ο μ έ τ ω π η ς ἐπίθεσης τοῦ σοσιαλισμοῦ, τῆς ἐξάλειψης τῶν κουλάκων σὰν τάξης καὶ τῆς πραγμάτωσης τῆς ὁλοκληρωτικῆς συνεταιριστικῆς ὀργάνωσης» (Στάλιν).

Στὴν πολιτικὴ ἔκθεση τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ὁ σ. Στάλιν ἔδειξε τὶς τεράστιες νίκες ποὺ πέτυχε τὸ μπολσεβίκικο κόμμα ἀναπτύσσοντας τὴ σοσιαλιστικὴ ἐπίθεση.

Στὸν τομέα τῆς σοσιαλιστικῆς ἐκβιομηχάνισης κατορθώθηκε ὥστε τὸ εἰδικὸ βάρος τῆς βιομηχανίας στὴ συνολικὴ παραγωγὴ τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας νὰ ὑπερτερεῖ τὸ εἰδικὸ βάρος τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας. Στὴν οἰκονομικὴ χρήση τοῦ 1929 - 1930 ἡ μερίδα τῆς βιομηχανίας στὴ συνολικὴ παραγωγὴ τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας ἦταν κιόλας τουλάχιστο 53 % καὶ ἡ μερίδα τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας περίπου 47 %.

Στὸ 15ο συνέδριο, τὸ 1926 - 1927, ἡ ἀξία τῆς παραγωγῆς ὅλης τῆς βιομηχανίας ἔφθανε συνολικὰ τὰ 102,5 % τοῦ προπολεμικοῦ ἐπιπέδου καὶ στὸ 16ο συνέδριο δηλ. τὸ 1929 - 1930, περίπου τὰ 180 % αὐτοῦ τοῦ ἐπιπέδου.

Ὅλο καὶ περισσότερο δυνάμωνε ἡ βαρειὰ βιομηχανία, ἡ παραγωγὴ μέσων παραγωγῆς, ἡ μηχανοκατασκευή.

«...Βρισκόμαστε στὴν παραμονὴ τῆς μετατροπῆς μας ἀπὸ χώρα ἀγροτικὴ σὲ χώρα βιομηχανική», δήλωσε ὁ σ. Στάλιν μὲ τὴ θυελλώδη ἐπικρότηση ὅλου τοῦ συνεδρίου.

Δὲν πρέπει ὡστόσο, ἐξηγοῦσε ὁ σ. Στάλιν, νὰ συγχέονται οἱ ὑψηλοὶ ρυθμοὶ τῆς βιομηχανικῆς ἀνάπτυξης μὲ τὸ ἐπίπεδο ἀνάπτυξης τῆς βιομηχανίας. Παρὰ τοὺς πρωτόφαντους ρυθμοὺς τῆς ἀνάπτυξης τῆς σοσιαλιστικῆς βιομηχανίας, ὡστόσο, συγκριτικὰ μὲ τὸ ἐπίπεδο ἀνάπτυξης τῆς βιομηχανίας, ἀκόμα καθυστεροῦμε σὲ πολλὰ ἀπὸ τὶς προχωρημένες κεφαλαιοκρατικὲς χῶρες. Αὐτὸ συνέβαινε στὴν παραγωγὴ ἠλεκτρενέργειας, παρὰ τὶς κολοσσιαῖες ἐπιτυχίες τῆς ἠλεκτροκίνησης στὴν ΕΣΣΔ. Τὸ ἴδιο ἦταν σχετικὰ μὲ τὴν παραγωγὴ μετάλλων. Ἡ παραγωγὴ χυτοσίδερου στὴν ΕΣΣΔ σύμφωνα μὲ τὸ σχέδιο ἔπρεπε νὰ ἀνέβει στὸ τέλος τοῦ 1929 - 1930 σὲ 5,5 ἑκατομμύρια τόννους, ἐνῶ στὴ Γερμανία τὸ 1929 ἡ παραγωγὴ χυτοσίδερου ἦταν 13,4 ἑκατομμύρια τόννους, στὴ Γαλλία 10,45 ἑκατομμύρια τόννους. Γιὰ νὰ ξεπεράσουμε σύντομα τὴν τεχνικοοικονομική μας καθυστέρηση, ἦταν ἀνάγκη νὰ ἐπιταχυνθοῦν ἀκόμα περισσότερο οἱ ρυθμοὶ ἀνάπτυξης τῆς βιομηχανίας μας, ἦταν ἀνάγκη νὰ διεξαχθεῖ ἡ πιὸ ἀποφασιστικὴ πάλη ἐνάντια στοὺς ὀππορτουνιστές, ποὺ προσπαθοῦσαν νὰ ἐλαττώσουν τοὺς ρυθμοὺς ἀνάπτυξης τῆς σοσιαλιστικῆς βιομηχανίας.

> «...Οἱ ἄνθρωποι ποὺ φλυαροῦν γιὰ τὴν ἀνάγκη ἐλάττωσης τῶν ρυθμῶν ἀνάπτυξης τῆς βιομηχανίας μας εἶνε ἐχθροὶ τοῦ σοσιαλισμοῦ, πράχτορες τῶν ταξικῶν ἐχθρῶν μας», σημείωνε ὁ σ. Στάλιν (Ζητήματα λενινισμοῦ, σελ. 309).

Ὅταν τὸ πρόγραμμα τῆς πρώτης χρονιᾶς τοῦ πεντάχρονου σχεδίου ἐκτελέστηκε καὶ ξεπεράστηκε, ἕνα σύνθημα ξεπετάχτηκε μέσα ἀπὸ τὶς μάζες: «Νὰ ἐκτελέσουμε τὸ πεντάχρονο μέσα σὲ τέσσερα χρόνια». Σὲ μιὰ σειρὰ πρωτοπόρους βιομηχανικοὺς κλάδους (πετρέλαιο, τύρφη, γενικὲς μηχανοκατασκευές, κατασκευὴ γεωργικῶν μηχανῶν, ἠλεκτροτεχνικὴ βιομηχανία) τὸ σχέδιο πραγματοποιούνταν μὲ τέτια ἐπιτυχία, ὥστε σ' αὐτοὺς τοὺς κλάδους τὸ πεντάχρονο θὰ μποροῦσε νὰ πραγματοποιηθεῖ σὲ δυόμισυ - τρία χρόνια. Αὐτὸ ἐπιβεβαίωνε πέρα γιὰ πέρα τὴ ρεαλιστικότητα τοῦ συνθήματος «Τὸ πεντάχρονο μέσα σὲ τέσσερα χρόνια» καὶ ξεσκέπαζε τὸν ὀππορτουνισμὸ τῶν λιγόπιστων, ποὺ ἀμφέβαλαν ὅτι μπορεῖ νὰ πραγματοποιηθεῖ αὐτὸ τὸ σύνθημα.

Τὸ 16ο συνέδριο ἐξουσιοδότησε τὴν Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ κόμματος νὰ ἐξασφαλίσει καὶ στὸ μέλλον μαχητικοὺς μπολσεβίκικους ρυθμοὺς σοσιαλιστικῆς ἀνοικοδόμησης, νὰ ἐπιτύχει ὥστε τὸ πεντάχρονο σχέδιο νὰ πραγματοποιηθεῖ μέσα σὲ τέσσερα χρόνια.

Στὴν ἐποχὴ τοῦ 16ου συνέδριου τοῦ κόμματος εἶχε κατορθωθεῖ ἡ μεγάλη μεταστροφὴ στὴν ἀνάπτυξη τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας τῆς ΕΣΣΔ. Οἱ μεγάλες μάζες τῆς ἀγροτιᾶς στράφηκαν πρὸς τὸ σοσιαλισμό. Τὴν 1η τοῦ Μάη ἡ συνεταιρικὴ ὀργάνωση εἶχε περιλάβει στὶς βασικὲς σιτοπαραγωγικὲς ἐπαρχίες τὰ 40 - 50 % τῶν ἀγροτικῶν νοικοκυριῶν (ἀντὶ 2 - 3 % τὴν ἄνοιξη τοῦ 1928). Ἡ ἐπιφάνεια ποὺ ἔσπειραν τὰ κολχὸζ ἔφτασε τὰ 36 ἑκατομμύρια ἑκτάρια.

Ἔτσι ξεπεράστηκε τὸ πρόγραμμα, ποὺ ἦταν κιόλας καθορισμένο σὲ ὑψηλὰ ἐπίπεδα μὲ τὴν ἀπόφαση τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς 5 τοῦ Γενάρη 1930 (30 ἑκατομμύρια ἑκτάρια). Ὅσο γιὰ τὸ πεντάχρονο σχέδιο δημιουργίας κολχὸζ μέσα σὲ δυὸ χρόνια, αὐτὸ ὑπερεκπληρώθηκε πάνω ἀπὸ 150 %.

Ἡ ἐμπορευματικὴ παραγωγὴ τῶν κολχὸζ αὔξησε πάνω ἀπὸ 40 φορὲς σὲ τρία χρόνια. Ἀπὸ τὸ 1930 κιόλας τὰ κολχὸζ ἔδοσαν στὸ κράτος πάνω ἀπὸ τὸ μισὸ τῆς ὅλης ἐμπορευματικῆς παραγωγῆς σιτηρῶν στὴ χώρα, χωρὶς νὰ ὑπολογίζουμε τὰ σοβχόζ.

Αὐτὸ σήμαινε πὼς οἱ τύχες τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας θὰ καθορίζονταν ἀπὸ δῶ καὶ μπρὸς ἀπὸ τὰ κολχὸζ καὶ τὰ σοβχὸζ καὶ ὄχι ἀπὸ τὰ ἀτομικὰ ἀγροτικὰ νοικοκυριά.

Ἂν πριν ἀπὸ τὴ μαζικὴ εἴσοδο τῆς ἀγροτιᾶς στὰ κολχὸζ ἡ σοβιετικὴ ἐξουσία στηρίζονταν κυρίως πάνω στὴ σοσιαλιστικὴ βιομηχανία, ἀπὸ δῶ καὶ μπρὸς ἄρχισε νὰ στηρίζεται καὶ πάνω στὸ σοσιαλιστικὸ τομέα τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας, ποὺ ἀναπτύσσονταν γρήγορα, στὰ κολχὸζ καὶ στὰ σοβχόζ.

Ἡ συνεταιρισμένη ἀγροτιά, ὅπως σημείωσε τὸ 16ο συνέδριο τοῦ κόμματος σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς ἀποφάσεις του, ἔγινε «τὸ πραγματικὸ καὶ γερὸ στήριγμα τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας».

3.— ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΚΛΑΔΩΝ ΤΗΣ ΛΑΪΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.— Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ.—ΠΑΡΑΠΕΡΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΚΟΛΧΟΖ.— ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΔΙΠΛΑ ΣΤΟΥΣ ΣΤΑΘΜΟΥΣ ΜΗΧΑΝΩΝ ΚΑΙ ΤΡΑΚΤΕΡ.—ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΕΝΤΑΧΡΟΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΜΕΣΑ ΣΕ ΤΕΣΣΕΡΑ ΧΡΟΝΙΑ.—ΟΛΟΜΕΤΩΠΗ ΝΙΚΗ ΤΟΥ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΥ.— 17ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

Ὅταν φάνηκε πὼς ἡ βαρειὰ βιομηχανία καὶ κυρίως ἡ βιομηχανία μηχανοκατασκευῶν δὲν εἶχε μονάχα δημιουργηθεῖ καὶ στερεωθεῖ ἀλλὰ καὶ ἀνα-

πτύσσονταν παραπέρα μὲ ἀρκετὰ γοργὸ ρυμθμό, μπῆκε μπροστὰ στὸ κόμμα τὸ νέο καθῆκον νὰ ἀναδιοργανώσει ὅλους τοὺς κλάδους τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας πάνω στὴ βάση τῆς νέας, συγχρονισμένης τεχνικῆς. Ἔπρεπε νὰ δοθεῖ νέα συγχρονισμένη τεχνική, καινούριες μηχανές, καινούριες μηχανικὲς ἐγκαταστάσεις στὴ βιομηχανία καυσίμων, τὴ μεταλλουργία, τὴν ἐλαφριὰ βιομηχανία, τὴν ἐπισιτιστικὴ βιομηχανία, τὴ δασικὴ βιομηχανία, τὶς πολεμικὲς βιομηχανίες, τὶς μεταφορές, τὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία. Μπροστὰ στὴν τεράστια αὔξηση τῆς ζήτησης σὲ ἀγροτικὰ προϊόντα καὶ βιομηχανικὰ εἴδη, ἔπρεπε νὰ διπλασιαστεῖ, νὰ τριπλασιαστεῖ ἡ παραγωγὴ σὲ ὅλους τοὺς κλάδους τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας. Αὐτὸ ὅμως δὲ μποροῦσε νὰ γίνει χωρὶς νὰ ἐφοδιαστοῦν τὰ ἐργοστάσια καὶ οἱ φάμπρικες, τὰ σοβχὸζ καὶ τὰ κολχὸζ μὲ ἀρκετὴ ποσότητα νέου συγχρονισμένου ὑλικοῦ, γιατὶ τὸ παλιὸ ὑλικὸ δὲν ἦταν σὲ θέση νὰ σηκώσει τέτια αὔξηση τῆς παραγωγῆς.

Δίχως τὴν ἀνοικοδόμηση τῶν βασικῶν κλάδων τῆς λαικῆς οἰκονομίας ἦταν ἀδύνατο νὰ ἱκανοποιηθοῦν οἱ νέες ὅλο καὶ μεγαλύτερες ἀνάγκες τῆς χώρας καὶ τῆς λαϊκῆς της οἰκονομίας.

Δίχως τὴν ἀνοικοδόμηση θὰ ἦταν ἀδύνατο νὰ φθάσει ὡς τὸ τέλος ἡ ὁλομέτωπη ἐπίθεση τοῦ σοσιαλισμοῦ, γιατὶ τὰ κεφαλαιοκρατικὰ στοιχεῖα τῆς πόλης καὶ τοῦ χωριοῦ ἔπρεπε νὰ χτυπηθοῦν καὶ νὰ ἀποτελειωθοῦν ὄχι μόνο μὲ νέα ὀργάνωση τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἰδιοχτησίας, μὰ ἀκόμα καὶ μὲ τὴ νέα τεχνική, μὲ τὴν ὑπεροχὴ τῆς τεχνικῆς.

Χωρὶς τὴν ἀναδιοργάνωση ἦταν ἀδύνατο νὰ φτάσουμε καὶ νὰ ξεπεράσουμε ἀπὸ τεχνικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἄποψη τὶς προχωρημένες κεφαλαιοκρατικὲς χῶρες, γιατὶ ἂν ἡ ΕΣΣΔ εἶχε ξεπεράσει τὶς κεφαλαιοκρατικὲς χῶρες στοὺς ρυθμοὺς τῆς βιομηχανικῆς ἀνάπτυξης, ἀπὸ τὴν ἄποψη ὅμως τοῦ ἐπιπέδου ἀνάπτυξης τῆς βιομηχανίας, ἀπὸ τὴν ἄποψη τῆς ποσότητας τῶν προϊόντων ποὺ ἔβγαζε, ἡ ΕΣΣΔ καθυστεροῦσε ἀκόμα σοβαρὰ ἀπ' αὐτές.

Γιὰ νὰ ξεπεραστεῖ αὐτὴ ἡ καθυστέρηση ἔπρεπε νὰ ἐξοπλιστεῖ ὅλη ἡ λαϊκή μας οἰκονομία μὲ τὴ νέα τεχνική. Ἔπρεπε ὅλοι οἱ κλάδοι τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας νὰ ἀναδιοργανωθοῦν πάνω στὴ βάση τῆς νέας τεχνικῆς.

Ἡ τεχνικὴ ἀποχτοῦσε ἔτσι ἀποφασιστικὴ σημασία.

Τὸ ἐμπόδιο σ' αὐτὴ τὴν ὑπόθεση δὲν ἦταν τόσο ἡ ἀνεπάρκεια νέων μηχανῶν καὶ ἐγκαταστάσεων, γιατὶ ἡ βιομηχανία κατασκευῆς μηχανῶν μποροῦσε νὰ προμηθεύσει τὸ νέο ἐξοπλισμό, ὅσο ἡ λαθεμένη στάση τῶν οἰκονομικῶν στελεχῶν μας ἀπέναντι στὴν τεχνική, ἡ ὑποτίμηση τοῦ ρόλου τῆς τεχνικῆς στὴν περίοδο τῆς ἀναδιοργάνωσης, ἡ περιφρονητικὴ στάση ἀπέναντι στὴν τεχνική. Οἱ καθοδηγητὲς τῆς βιομηχανίας μας θεωροῦσαν πὼς ἡ τεχνικὴ εἶνε ὑπόθεση τῶν «εἰδικῶν», ὑπόθεση δευτερεύουσα, ἐμπιστευμένη στοὺς «ἀστοὺς εἰδικούς», πὼς οἱ κομμουνιστὲς διευθυντὲς ἐπιχειρήσεων δὲν εἶνε ὑποχρεωμένοι ν' ἀνακατεύονται μὲ τὴν τεχνικὴ τῆς παραγωγῆς, πὼς δὲν εἶνε

ὑποχρεωμένοι ν' ἀσχολοῦνται μὲ τὴν τεχνική, ἀλλὰ μὲ σπουδαιότερα πράγματα, δηλαδὴ μὲ τὴ «γενική» διεύθυνση τῆς παραγωγῆς.

Ἄφηναν λοιπὸν στοὺς «εἰδικοὺς» τὴ φροντίδα νὰ χειρίζονται τὶς ὑποθέσεις τῆς παραγωγῆς καὶ οἱ κομμουνιστὲς διευθυντὲς ἐπιχειρήσεων κρατούσαν γιὰ τὸν ἑαυτό τους τὴ «γενική» διεύθυνση, τὴν ὑπογραφὴ χαρτιῶν.

Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἀποδείξουμε κάν, πὼς σὰν συνέπεια αὐτῆς τῆς τακτικῆς ἡ «γενική» διεύθυνση θὰ ἐκφυλιζόταν σὲ φλυαρίες γιὰ τὴ διεύθυνση «γενικά» καὶ σὲ ἄγονη ὑπογραφὴ χαρτιῶν, σὲ χαρτοπόλεμο.

Εἶνε αὐτονόητο πὼς μ' αὐτὴ τὴν περιφρόνηση ἀπὸ μέρους τῶν κομμουνιστῶν διευθυντῶν ὑπηρεσιῶν δὲ θὰ μπορούσαμε ποτὲ νὰ ξεπεράσουμε ἀλλὰ οὔτε νὰ φτάσουμε κὰν τὶς προχωρημένες κεφαλαιοκρατικὲς χῶρες. Ἡ στάση αὐτὴ ἀπέναντι στὴν τεχνικὴ καὶ μάλιστα στὴν περίοδο τῆς ἀναδιοργάνωσης, καταδίκαζε τὴ χώρα μας στὴν καθυστέρηση καὶ τοὺς ρυθμοὺς ἀνάπτυξής μας στὴν πτώση. Στὴν οὐσία ἡ στάση αὐτὴ ἀπέναντι στὴν τεχνικὴ σκέπαζε, ἔκρυβε τὸ μυστικὸ πόθο μιᾶς μερίδας κομμουνιστῶν διευθυντῶν ἐπιρήσεων νὰ ἐπιβραδύνουν τοὺς ρυθμοὺς ἀνάπτυξης τῆς βιομηχανίας, νὰ τοὺς χαμηλώσουν καὶ νὰ δημιουργήσουν μιὰ «ἀτμόσφαιρα ἠρεμίας» γιὰ τὸν ἑαυτό τους, ρίχνοντας τὴν εὐθύνη τῆς παραγωγῆς στοὺς «εἰδικούς».

Ἔπρεπε νὰ κάνουμε τοὺς κομμουνιστὲς διευθυντὲς ἐπιχειρήσεων ν' ἀντικρύσουν κατὰ πρόσωπο τὴν τεχνική, ν'ἀποχτήσουν τὴν αἴσθηση τῆς τεχνικῆς, νὰ τοὺς δείξουμε πὼς ἡ κατάχτηση τῆς καινούριας τεχνικῆς εἶνε ζήτημα ζωτικὸ γιὰ τὰ μπολσεβίκικα στελέχη τῆς οἰκονομίας, πὼς δίχως τὴν κατάχτηση τῆς καινούριας τεχνικῆς κινδυνεύουμε νὰ καταδικάσουμε τὴ χώρα μας στὴν καθυστέρηση, στὴ φυτοζωία.

Ἦταν ἕνα πρόβλημα ποὺ χωρὶς τὴ λύση του δὲ μπορούσαμε νὰ προχωρήσουμε μπροστά.

Σοβαρότατο ρόλο ἀπ' αὐτὴ τὴν ἄποψη ἔπαιξε ὁ λόγος τοῦ σ. Στάλιν στὴν πρώτη συνδιάσκεψη τῶν καθοδηγητικῶν στελεχῶν τῆς βιομηχανίας, τὸ Φλεβάρη τοῦ 1931.

> «Ρωτᾶνε κάποτε, εἶπε ὁ σ. Στάλιν στὸ λόγο του, ἂν δὲ μποροῦμε νὰ ἐπιβραδύνουμε κάπως τοὺς ρυθμούς, νὰ συγκρατήσουμε τὴν κίνηση. Ὄχι, σύντροφοι, δὲ μποροῦμε! Δὲν κάνει νὰ ἐλαττώνουμε τοὺς ρυθμούς! Ἐλάττωση τῶν ρυθμῶν θὰπεῖ καθυστέρηση. Καὶ τοὺς καθυστερημένους τοὺς χτυπᾶν. Ἐμεῖς ὅμως δὲ θέλουμε νὰ εἴμαστε οἱ χτυπημένοι. Ὄχι, δὲ θέλουμε!
>
> «Ἀνάμεσα στ' ἄλλα ἡ ἱστορία τῆς παλιᾶς Ρωσίας δείχνει ὅτι τὴ Ρωσία τὴ χτυποῦσαν διαρκῶς ἐξαιτίας τῆς καθυστέρησής της. Τὴ χτύπησαν οἱ χάνοι τῶν μογγόλων. Τὴ χτύπησαν οἱ τοῦρκοι μπέηδες. Τὴ χτύπησαν οἱ σουηδοὶ φεουδάρχες. Τὴ χτύπησαν οἱ πολωνο - λιθουανοὶ μεγαλοκαρχαρίες. Τὴ χτύπησαν οἱ ἀγγλογάλλοι κεφαλαιοκράτες. Τὴ

χτύπησαν οἱ γιαπωνέζοι βαρῶνοι. Τὴ χτυποῦσαν ὅλοι ἐξαιτίας τῆς καθυστέρησής της.

«Μείναμε 50 ὡς 100 χρόνια πίσω ἀπὸ τὶς προχωρημένες χῶρες. Πρέπει νὰ διατρέξουμε αὐτὸ τὸ διάστημα σὲ δέκα χρόνια. Εἴτε θὰ τὸ κάνουμε αὐτό, εἴτε θὰ μᾶς τσακίσουν...

«Τὸ πολὺ μέσα σὲ δέκα χρόνια, πρέπει νὰ διατρέξουμε τὸ διάστημα ποὺ μᾶς χωρίζει ἀπὸ τὶς προχωρημένες χῶρες τοῦ καπιταλισμοῦ. Ἔχουμε ὅλες τὶς «ἀντικειμενικὲς» δυνατότητες γι αὐτό. Ἐκεῖνο ποὺ δὲν εἶνε ἀρκετὸ εἶνε ἡ ἱκανότητα νὰ χρησιμοποιήσουμε ὅπως πρέπει αὐτὲς τὶς δυνατότητες. Αὐτὸ ὅμως ἐξαρτᾶται ἀπὸ μᾶς. Μ ό ν ο ἀπὸ μᾶς! Εἶνε καιρὸς νὰ μάθουμε νὰ χρησιμοποιοῦμε αὐτὲς τὶς δυνατότητες. Εἶνε καιρὸς νὰ τελειώνουμε μὲ τὴ σάπια ἀντίληψη νὰ μὴν ἀνακατευόμαστε στὴν παραγωγή. Εἶνε καιρὸς νὰ υἱοθετήσουμε μιὰν ἄλλη, νέα στάση, ποὺ ν' ἀνταποκρίνεται στὴ σημερινὴ περίοδο : νὰ ἀνακατευόμαστε σὲ ὅλα. Ἂν εἶσαι διευθυντὴς ἐργοστασίου ἀνακατέψου σὲ ὅλες τὶς δουλειές, εἰσχώρησε στὸ βάθος κάθε πράγματος, μὴν ἀφήνεις τίποτα νὰ περάσει, μάθαινε κι ἀκόμα μάθαινε. Οἱ μπολσεβίκοι πρέπει νὰ καταχτήσουν τὴν τεχνική. Εἶνε καιρὸς οἱ μπολσεβίκοι νὰ γίνουν οἱ ἴδιοι εἰδικοί. Ἡ τ ε χ ν ι κ ὴ σ τ ὴ ν π ε ρ ί ο δ ο τ ῆ ς ἀ ν α σ υ γ κ ρ ό τ η σ η ς κ ρ ί ν ε ι τ ὰ π ά ν τ α» (*Στάλιν*, Ζητήματα λενινισμοῦ, σελ. 444 - 446).

Ἡ ἱστορικὴ σημασία τοῦ λόγου τοῦ σ. Στάλιν βρίσκεται στὸ ὅτι ἔβαλε τέρμα στὴν περιφρονητικὴ στάση τῶν κομμουνιστῶν διευθυντῶν τῆς οἰκονομίας ἀπέναντι στὴν τεχνική, τοὺς σύνδεσε μὲ τὴν τεχνική, ἄνοιξε νέα περίοδο πάλης γιὰ τὴν κατάχτηση τῆς τεχνικῆς ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς μπολσεβίκους, διευκολύνοντας ἔτσι τὴν ἀνάπτυξη τῆς ἀνασυγκρότησης τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας.

Ἀπὸ δῶ καὶ μπρὸς ἡ τεχνική, ἀπὸ μονοπώλιο τῶν ἀστῶν «εἰδικῶν», γίνονταν ζωτικὴ ὑπόθεση γιὰ τὰ μπολσεβίκικα καθοδηγητικὰ στελέχη τῆς οἰκονομίας καὶ ἡ περιφρονητικὴ ὀνομασία «εἰδικὸς» ἔγινε τίτλος τιμῆς γιὰ τὸ μπολσεβίκο, ποὺ κατάχτησε τὴν τεχνική.

Ἀπὸ δῶ καὶ μπρὸς ἔπρεπε νὰ φανοῦν—καὶ πραγματικὰ φάνηκαν κατοπινὰ—ὁλόκληρα τμήματα, χιλιάδες καὶ δεκάδες χιλιάδες «κόκκινοι εἰδικοὶ» ποὺ εἶχαν καταχτήσει τὴν τεχνικὴ καὶ ἦταν ἱκανοὶ νὰ διευθύνουν τὴν παραγωγή.

Ἦταν ἡ νέα σοβιετικὴ παραγωγικοτεχνικὴ διανόηση τῆς ἐργατικῆς τάξης καὶ τῆς ἀγροτιᾶς, ποὺ ἀποτελεῖ σήμερα τὴ βασικὴ δύναμη τῆς οἰκονομικῆς μας ἡγεσίας.

Ὅλ' αὐτὰ ἐπρόκειτο νὰ διευκολύνουν—καὶ πραγματικὰ διευκόλυναν—τὴν πορεία τῆς ἀνασυγκρότησης τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας.

Ἡ ἀνασυγκρότηση δὲν ἔγινε μονάχα στὴ βιομηχανία καὶ τὶς μεταφορές. Ξαπολύθηκε μὲ μεγαλύτερη ἀκόμα ἔνταση στὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία. Κι αὐτὸ εἶνε εὐκολονόητο. Ἀπ' ὅλους τοὺς κλάδους τῆς οἰκονομίας ἡ ἀγρο-

τική οἰκονομία ἦταν λιγότερο ἐφοδιασμένη μὲ μηχανές, περισσότερο ἀπ' ὅλους τοὺς ἄλλους κλάδους χρειαζόταν νὰ τῆς δοθοῦν συγχρονισμένες μηχανές. Ὁ ἐντατικὸς ὅμως ἐφοδιασμὸς τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας μὲ καινούριες μηχανὲς ἦταν ἰδιαίτερα ἀναγκαῖος τόρα, ποὺ κάθε μῆνας, κάθε βδομάδα, ἔφερνε καινούρια ἀνάπτυξη στὴν ἵδρυση κολχόζ, ποὺ θὰ πεῖ καινούρια ζήτηση γιὰ χιλιάδες καὶ χιλιάδες τρακτὲρ καὶ ἀγροτικὲς μηχανές.

Τὸ 1931 σημείωσε καινούρια ἀνάπτυξη τοῦ κινήματος τῶν κολχόζ. Στὶς βασικὲς σιτοπαραγωγικὲς ἐπαρχίες, στὰ κολχὸζ ἀνήκαν κιόλας πάνω ἀπὸ τὰ 80 % τῶν ἀγροτικῶν νοικοκυριῶν. Ἡ ὁλοκληρωτικὴ συνεταιρικὴ ὀργάνωση ἐδῶ εἶχε βασικὰ τελειώσει. Στὶς λιγότερο σημαντικὲς σιτοπαραγωγικὲς ἐπαρχίες καὶ στὶς ἐπαρχίες τῶν τεχνικῶν καλλιεργειῶν εἶχαν ἑνωθεῖ στὰ κολχὸζ πάνω ἀπὸ 50 % τῶν νοικοκυριῶν. 200.000 κολχὸζ καὶ 4.000 σοβχὸζ ἔσπερναν τὰ δύο τρίτα ὅλης τῆς καλλιεργούμενης ἐπιφάνειας καὶ οἱ μονονοικοκυραῖοι ἀγρότες μόνο τὸ ἕνα τρίτο.

Ἦταν μιὰ τεράστια νίκη τοῦ σοσιαλισμοῦ στὸ χωριό.

Γιὰ τὴν ὥρα ὅμως, ἡ ἵδρυση τῶν κολχὸζ γίνονταν σὲ πλάτος καὶ ὄχι σὲ βάθος. Δὲ γίνονταν μὲ κατεύθυνση τὴν καλυτέρεψη τῆς ποιότητας τῆς δουλειᾶς τῶν κολχὸζ καὶ τῶν στελεχῶν τους, ἀλλὰ μὲ κατεύθυνση τὴν ἀριθμητικὴ αὔξηση τῶν κολχὸζ καὶ τὸ ξάπλωμά τους ὅλο σὲ καινούριες ἐπαρχίες. Ὁ λόγος ἦταν πὼς ἡ ἀνάπτυξη τῶν στελεχῶν τῶν κολχὸζ καθυστεροῦσε σὲ σύγκριση μὲ τὴν ἀνάπτυξη τῶν ἴδιων τῶν κολχόζ. Γι αὐτό, ἡ δουλειὰ μέσα στὰ καινούρια κολχὸζ δὲν ἦταν πάντα ἱκανοποιητικὴ καὶ τὰ ἴδια τὰ κολχὸζ παραμέναν ἀδύνατα, εὔθραστα. Τὸ δυνάμωμα τῶν κολχὸζ ἐμποδίζονταν ἀκόμα γιατὶ ἔλλειπαν μορφωμένοι ἄνθρωποι στὸ χωριό, ποὺ ἦταν ἀπαραίτητοι γιὰ τὰ κολχὸζ (λογιστές, διαχειριστές, γραμματικοί), γιατὶ οἱ ἀγρότες δὲν εἶχαν τὴν πεῖρα νὰ διευθύνουν μεγάλη, συνεταιρικὴ οἰκονομία. Τὰ κολχὸζ συγκέντρωναν τοὺς χθεσινοὺς μόνο νοικοκυρέους ἀγρότες. Αὐτοὶ εἶχαν πεῖρα στὴ διαχείριση μικρῶν κτημάτων. Τοὺς ἔλειπε ὅμως ἡ πεῖρα γιὰ νὰ διευθύνουν μεγάλες συνεταιρικὲς οἰκονομίες. Χρειάζονταν καιρὸς γιὰ ν' ἀποχτήσουν αὐτὴ τὴν πεῖρα.

Γιὰ ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους παρουσιάστηκαν στὶς ἀρχὲς σοβαρὲς ἐλλείψεις στὴ δουλειὰ τῶν κολχόζ. Φάνηκε πὼς στὰ κολχὸζ δὲν ἦταν ἀκόμα καλὰ ὀργανωμένη ἡ δουλειὰ καὶ ἡ πειθαρχία ἦταν χαλαρή. Σὲ πολλὰ κολχὸζ τὰ εἰσοδήματα δὲ μοιράζονταν σύμφωνα μὲ τὶς μέρες ἐργασίας*, ἀλλὰ σύμφωνα μὲ τὰ στόματα. Τύχαινε συχνὰ ἕνας ἀκαμάτης νὰ παίρνει περισσότερο στάρι ἀπὸ τὸν ἐργατικὸ τίμιο συνέταιρο. Οἱ ἐλλείψεις αὐτὲς στὴ διεύθυνση τῶν κολχὸζ λιγόστευαν τὸ ἐνδιαφέρο τῶν μελῶν τους γιὰ τὴ δουλειά, σημειώνονταν πολλὲς ἀπουσίες ἀπὸ τὴ δουλειά, ἀκόμα καὶ στὴν πιὸ μεγάλη φούρια, ἕνα

---

* **Μέτρο** γιὰ τὸν ὑπολογισμο καὶ τὴν ἀμοιβὴ τῆς ἐργασίας τῶν μελων τοῦ κολχόζ (σημ. μετ.).

μέρος ἀπὸ τὰ σπαρτὰ ἔμενε ἀθέριστο «ὡς τὰ πρῶτα χρόνια» καὶ ὁ ἴδιος ὁ θερισμὸς γίνονταν ἀφρόντιστα, εἶχε τεράστιες ἀπώλειες καρποῦ. Ἡ ἔλλειψη προσωπικῆς εὐθύνης γιὰ τὶς μηχανὲς καὶ τὰ ἄλογα, ἡ ἔλλειψη προσωπικῆς εὐθύνης στὴ δουλειά, ἀδυνάτιζαν τὰ κολχόζ, ἐλάττωναν τὰ εἰσοδήματά τους.

Ἡ κατάσταση ἦταν ἐξαιρετικὰ ἄσχημη στὶς ἐπαρχίες ὅπου οἱ πρώην κουλάκοι καὶ οἱ ὑποτακτικοί τους μπόρεσαν νὰ τρυπώσουν μέσα στὰ κολχόζ, σὲ ὑπεύθυνες θέσεις. Συχνὰ οἱ κουλάκοι, ποὺ τοὺς εἶχαν ἀφαιρέσει τὴν περιουσία, πήγαιναν σὲ ἄλλη ἐπαρχία ὅπου δὲν τοὺς ἤξαιραν καὶ τρύπωναν στὰ κολχὸζ γιὰ νὰ τὰ βλάψουν καὶ νὰ τὰ βρωμίσουν. Κάποτε οἱ κουλάκοι εἰσχωροῦσαν καὶ μέσα στὰ κολχὸζ τῆς ἐπαρχίας τους, γιατὶ ἔλειπε ἡ ἐπαγρύπνηση ἀπὸ τὰ στελέχη τοῦ κόμματος καὶ τῆς σοβιετικῆς διοίκησης. Ἡ διείσδυση τῶν πρώην κουλάκων στὰ κολχὸζ διευκολύνονταν γιατὶ εἶχαν ἀλλάξει ριζικὰ ταχτικὴ στὴν πάλη τους ἐνάντια στὰ κολχόζ. Παλαιότερα οἱ κουλάκοι ξεσηκώνονταν ἀνοιχτὰ ἐνάντια στὰ κολχόζ, πάλευαν σὰν τὰ θεριὰ ἐνάντια στὰ στελέχη καὶ στοὺς πρωτοπόρους κολχόζνικους, τοὺς δολοφονοῦσαν προδοτικά, ἔκαιαν τὰ σπίτια, τὶς ἀποθῆκες τους κλπ. Οἱ κουλάκοι ἤθελαν νὰ τρομοκρατήσουν ἔτσι τὴ μάζα τῶν ἀγροτῶν καὶ νὰ τὴν ἐμποδίσουν νὰ μπεῖ στὰ κολχόζ. Τώρα ποὺ ἡ ἀνοιχτὴ πάλη ἐνάντια στὰ κολχὸζ εἶχε ἀποτύχει ἄλλαξαν ταχτική. Δὲν πυροβολοῦσαν πιὰ μὲ τὰ παλιὰ βραχύκανα, ἀλλὰ καμώνονταν πὼς εἶνε φιλήσυχοι, εἰρηνικοί, ἥμεροι σοβιετικοὶ ἄνθρωποι. Ὅταν χώνονταν στὸ κολχὸζ τὸ ἔβλαφταν ὕπουλα. Παντοῦ προσπαθοῦσαν νὰ ἀποσυνθέσουν τὰ κολχὸζ ἀπὸ τὰ μέσα, νὰ κλονίσουν τὴν πειθαρχία τῆς δουλειᾶς, νὰ μπερδέψουν τὴν ἀπογραφὴ τῆς σοδειᾶς, τὸν ὑπολογισμὸ τῆς ἐργασίας. Οἱ κουλάκοι ποντάρισαν πάνω στὴν καταστροφὴ τῶν ἀλόγων μέσα στὰ κολχὸζ καὶ κατάφεραν νὰ ξεκάνουν πολλὰ ἀπ' αὐτά. Οἱ κουλάκοι συνειδητὰ μόλυναν τὰ ἄλογα μὲ μόρβα, ψώρα καὶ ἄλλες ἀρρώστειες, τὰ ἐγκατέλειπαν χωρὶς καμμιὰ περιποίηση κλπ. Οἱ κουλάκοι χαλοῦσαν τὰ τρακτὲρ καὶ τὶς μηχανές.

Οἱ κουλάκοι κατόρθωναν νὰ ἐξαπατοῦν τὰ μέλη τῶν κολχὸζ καὶ νὰ σαμποτάρουν ἀτιμώρητα, γιατὶ τὰ κολχὸζ ἦταν ἀκόμα ἀδύνατα, χωρὶς πεῖρα καὶ τὰ στελέχη τους δὲν εἶχαν ἀκόμα προλάβει νὰ δυναμώσουν.

Γιὰ νὰ μπεῖ τέρμα στὸ σαμποτὰζ τῶν κουλάκων καὶ νὰ ἐπιταχυνθεῖ ἡ στερέωση τῶν κολχόζ, ἔπρεπε νὰ δοθεῖ στὰ κολχὸζ γρήγορη καὶ σοβαρὴ βοήθεια σὲ ἀνθρώπους, συμβουλὲς καὶ καθοδήγηση.

Τὸ μπολσεβίκικο κόμμα ἔδωσε αὐτὴ τὴ βοήθεια στὰ κολχόζ.

Τὸ Γενάρη τοῦ 1933 ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ κόμματος ψήφισε τὴν ἀπόφαση νὰ ὀργανώσει π ο λ ι τ ι κ ὰ τ μ ή μ α τ α στοὺς σταθμοὺς μηχανῶν καὶ τρακτέρ, ποὺ ἐξυπηρετοῦσαν τὰ κολχόζ. 17.000 κομματικὰ στελέχη στάλθηκαν στὸ χωριὸ γιὰ νὰ βοηθήσουν τὰ κολχὸζ καὶ νὰ δουλέψουν στὰ πολιτικὰ τμήματα.

Αὐτὸ ἦταν μιὰ σοβαρὴ βοήθεια.

Τὰ πολιτικὰ τμήματα τῶν σταθμῶν μηχανῶν καὶ τρακτὲρ πέτυχαν νὰ κάνουν μέσα σὲ δύο χρόνια (1933 καὶ 1934) τεράστια δουλειὰ γιὰ νὰ ξεπεράσουν τὶς ἐλλείψεις τῆς δουλειᾶς στὰ κολχόζ, νὰ ἀναδείξουν τὰ στελέχη τῶν κολχόζ, νὰ στερεώσουν τὰ κολχόζ, νὰ τὰ ξεκαθαρίσουν ἀπὸ τὰ ἐχθρικὰ στοιχεῖα, τοὺς κουλάκους, τοὺς σαμποταριστές.

Τὰ πολιτικὰ τμήματα ἐκπλήρωσαν τιμημένα τὸ καθῆκον ποὺ τοὺς ἀνατέθηκε, δυνάμωσαν τὰ κολχὸζ ἀπὸ ὀργανωτικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἄποψη, ἀνάδειξαν καινούρια στελέχη, κανόνισαν τὴν οἰκονομικὴ διεύθυνση τῶν κολχὸζ καὶ ἀνύψωσαν τὸ πολιτικὸ ἐπίπεδο τῶν μαζῶν τους.

Τεράστια σημασία γιὰ τὸ ἀνέβασμα τῆς δραστηριότητας τῶν μαζῶν τῶν κολχόζ, στὴν πάλη γιὰ τὸ δυνάμωμα τῶν κολχόζ, εἶχε τὸ πρῶτο συνέδριο τῶν οὐντάρνικων * τῶν κολχὸζ (Φλεβάρης 1933) καὶ ὁ λόγος τοῦ σ. Στάλιν σ' αὐτό.

Ὁ σ. Στάλιν συγκρίνοντας στὸ λόγο του τὸ παλιό, προσυνεταιρικὸ καθεστὼς μὲ τὸ νέο καθεστὼς τῶν κολχόζ, ἔλεγε:

> «Στὸ παλιὸ καθεστὼς οἱ ἀγρότες δούλευαν ἕνας-ἕνας, δούλευαν μὲ τὶς παλιές, πατροπαράδοτες μέθοδες, μὲ παλιὰ ἐργαλεῖα, δούλευαν γιὰ τοὺς τσιφλικάδες καὶ τοὺς κεφαλαιοκράτες, τοὺς κουλάκους καὶ τοὺς αἰσχροκερδεῖς, δούλευαν, πεινοῦσαν καὶ πλούτιζαν τοὺς ἄλλους. Στὸ νέο καθεστώς, τὸ καθεστὼς τῶν κολχόζ, οἱ ἀγρότες δουλεύουν ὅλοι μαζί, συνεταιρικά, δουλεύουν χρησιμοποιώντας καινούρια ἐργαλεῖα, τρακτὲρ καὶ ἀγροτικὲς μηχανές, δουλεύουν γιὰ τὸν ἑαυτό τους καὶ γιὰ τὰ κολχόζ τους, ζοῦν χωρὶς κεφαλαιοκράτες καὶ τσιφλικάδες, χωρὶς κουλάκους καὶ αἰσχροκερδεῖς, δουλεύουν γιὰ νὰ καλυτερεύουν κάθε μέρα τὴν ὑλικὴ καὶ ἐκπολιτιστική τους θέση» (*Στάλιν*, Ζητήματα λενινισμοῦ, σελ. 528).

Στὸ λόγο του ὁ σ. Στάλιν ἔδειξε τί πέτυχε ὁ ἀγρότης στὴν πράξη, μπαίνοντας στὸ δρόμο τοῦ κολχόζ. Τὸ μπολσεβίκικο κόμμα βόηθησε ἑκατομμύρια φτωχοὺς ἀγρότες νὰ μποῦν στὰ κολχὸζ καὶ νὰ ἐλευθερωθοῦν ἀπὸ τὸ ζυγὸ τῶν κουλάκων. Μπαίνοντας στὰ κολχὸζ καὶ παίρνοντας ἐκεῖ τὴν καλύτερη γῆ καὶ τὰ καλύτερα ἐργαλεῖα παραγωγῆς, τὰ ἑκατομμύρια φτωχοὶ ἀγρότες ποὺ ἄλλοτε πεινοῦσαν, ἀνέβηκαν τόρα στὰ κολχὸζ στὸ ἐπίπεδο τῶν μεσαίων ἀγροτῶν, εἶνε στὸ ἑξῆς σίγουροι γιὰ τὸ αὔριο.

Αὐτὸ ἦταν τὸ πρῶτο βῆμα, ἡ πρώτη κατάχτηση στὸ δρόμο τῆς δημιουργίας τῶν κολχόζ.

Τὸ δεύτερο βῆμα, εἶπε ὁ σ. Στάλιν, θὰ εἶνε ν' ἀνέβουν οἱ κολχόζνικοι — τόσο οἱ πρώην φτωχοὶ ὅσο καὶ οἱ πρώην μεσαῖοι ἀγρότες, ἀκόμα παραπάνω καὶ νὰ γίνουν ὅλοι οἱ κολχόζνικοι εὔποροι καὶ ὅλα τὰ κολχὸζ—μπολσεβίκικα.

> «Γιὰ νὰ γίνουν οἱ κολχόζνικοι εὔποροι, εἶπε ὁ σ. Στάλιν χρειάζεται

---

* Οὐντάρνικοι εἶνε ὅσοι ἀνηκαν στις λεγομενε, ἑμάδες ἐφόδου καὶ πέρναν μὲ ἐπιτυχία μέρος στὴ σοσιαλιστικὴ ἅμιλλα (σημ. μετ.).

τόρα μόνο ένα πράγμα: νὰ δουλεύουν τίμια μέσα στὰ κολχόζ, νὰ χρησιμοποιοῦν ὅπως πρέπει τὰ τρακτὲρ καὶ τὶς μηχανές, νὰ χρησιμοποιοῦν ὅπως πρέπει τὰ ζῶα, νὰ καλλιεργοῦν ὅπως πρέπει τὴ γῆ, νὰ προφυλάγουν τὴν ἰδιοχτησία τῶν κολχόζ» (*Στάλιν*, Ζητήματα λενινισμοῦ, σελ. 532-533).

Ὁ λόγος τοῦ σ. Στάλιν ριζώθηκε βαθειὰ στὴ συνείδηση τῶν ἑκατομμυρίων κολχόζνικων. Ἔγινε τὸ πραχτικὸ μαχητικὸ πρόγραμμα τῶν κολχόζ.

Στὰ τέλη τοῦ 1934 τὰ κολχὸζ εἶχαν γίνει σταθερή, ἀκατανίκητη δύναμη· Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη συγκέντρωναν κιόλας περισσότερα ἀπὸ τὰ τρία τέταρτα ὅλων τῶν ἀγροτικῶν νοικοκυριῶν τῆς ΕΣΣΔ, εἶχαν στὴ διάθεσή τους περίπου τὰ 90% ἀπὸ τὶς καλλιεργούμενες ἐκτάσεις.

Τὸ 1934 στὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία τῆς ΕΣΣΔ δούλευαν κιόλας 281.000 τρακτὲρ καὶ 32.000 σύνθετες γεωργικὲς μηχανὲς (κομπάιν).

Τὸ 1934 ἡ ἀνοιξιάτικη σπορὰ τέλειωσε 15-20 μέρες νωρίτερα ἀπὸ τὸ 1933 καὶ 30-40 μέρες νωρίτερα ἀπὸ τὸ 1932 καὶ τὸ σχέδιο συγκέντρωσης ἐκτελέστηκε 3 μῆνες νωρίτερα ἀπὸ τὸ 1932.

Ἔτσι μέσα σὲ δυὸ χρόνια τὰ κολχὸζ δυνάμωσαν χάρη στὴν τεράστια βοήθεια ποὺ τοὺς ἔδοσαν τὸ κόμμα καὶ τὸ ἐργατοαγροτικὸ κράτος.

Ἡ σταθερὴ νίκη τοῦ συστήματος τῶν κολχὸζ καὶ ἡ σχετικὴ μ' αὐτὴν ἄνοδος τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας ἐπέτρεψαν στὴ σοβιετικὴ ἐξουσία νὰ καταργήσει τὸ σύστημα τῶν δελτίων γιὰ τὸ ψωμὶ καὶ τὰ ἄλλα προϊόντα καὶ νὰ ἀφήσει ἐλεύθερο τὸ ἐμπόριο τροφίμων.

Ἐφόσο τὰ πολιτικὰ τμήματα τῶν σταθμῶν μηχανῶν καὶ τρακτέρ, ποὺ δημιουργήθηκαν σὰν προσωρινὰ πολιτικὰ ὄργανα, εἶχαν ἐκπληρώσει τὴν ἀποστολή τους, ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποφάσισε νὰ τὰ ἀναδιοργανώσει σὲ συνηθισμένα κομματικὰ ὄργανα, νὰ συγχωνεύσει τὰ πολιτικὰ τμήματα μὲ τὶς ἀχτιδικὲς ἐπιτροπές.

Ὅλες αὐτὲς οἱ ἐπιτυχίες, τόσο στὸν τομέα τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας ὅσο καὶ στὸν τομέα τῆς βιομηχανίας, καταχτήθηκαν χάρη στὴν ἐπιτυχημένη πραγματοποίηση τοῦ πεντάχρονου σχεδίου.

Ἀπὸ τὶς ἀρχὲς κιόλας τοῦ 1933, φάνηκε ξεκάθαρα πὼς τὸ πρῶτο πεντάχρονο εἶχε ἐκτελεστεῖ πιὸ γρήγορα ἀπὸ τὴν προθεσμία, εἶχε ἐκτελεστεῖ σὲ τέσσερα χρόνια καὶ τρεῖς μῆνες.

Αὐτὸ ἦταν τεράστια κοσμοϊστορικὴ νίκη τῆς ἐργατικῆς τάξης καὶ τῆς ἀγροτιᾶς τῆς ΕΣΣΔ.

Στὴν ἔκθεσή του στὴν ὁλομέλεια τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ἐλέγχου, ποὺ συνῆλθε τὸ Γενάρη 1933, ὁ σ. Στάλιν συνόψισε τ' ἀποτελέσματα τοῦ πρώτου πεντάχρονου σχεδίου. Ὅπως ἐξήγησε ἡ ἔκθεση, τὸ κόμμα καὶ ἡ σοβιετικὴ ἐξουσία πέτυχαν στὴν περίοδο ποὺ πέρασε, δηλαδὴ στὴν περίοδο τῆς ἐκτέλεσης τοῦ πρώτου πεντάχρονου, τὰ παρακάτω βασικὰ ἀποτελέσματα:

α) Ἡ ΕΣΣΔ ἀπὸ χώρα ἀγροτικὴ ἔγινε χώρα βιομηχανική, γιατὶ τὸ εἰδικὸ βάρος τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς μέσα στὸ σύνολο τῆς παραγωγῆς τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας ἀνέβηκε στὰ 70 %.

β) Τὸ σοσιαλιστικὸ σύστημα τῆς οἰκονομίας ἐξάλειψε τὰ κεφαλαιοκρατικὰ στοιχεῖα στὸν τομέα τῆς βιομηχανίας καὶ ἔγινε τὸ μοναδικὸ οἰκονομικὸ σύστημα μέσα στὴ βιομηχανία.

γ) Τὸ σοσιαλιστικὸ σύστημα τῆς οἰκονομίας ἐξάλειψε τοὺς κουλάκους σὰν τάξη στὸν τομέα τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας κ' ἔγινε κυρίαρχη δύναμη μέσα στὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία.

δ) Τὸ καθεστὼς τῶν κολχὸζ ἐξάλειψε τὴν ἀθλιότητα, τὴ φτώχεια ἀπὸ τὸ χωριό, δεκάδες ἑκατομμύρια φτωχοὶ ἀγρότες ἔγιναν ἄνθρωποι ποὺ εἶνε σίγουροι γιὰ τὸ αὔριο.

ε') Τὸ σοσιαλιστικὸ σύστημα στὴ βιομηχανία ἐξάλειψε τὴν ἀνεργία, διατήρησε τὸ ὀχτάωρο σὲ μιὰ σειρὰ βιομηχανικοὺς κλάδους, ἐφάρμοσε τὸ ἐφτάωρο στὴν τεράστια πλειοψηφία τῶν ἐπιχειρήσεων καὶ τὸ ἑξάωρο στὶς ἀνθυγιεινὲς ἐπιχειρήσεις.

στ') Ἡ νίκη τοῦ σοσιαλισμοῦ σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας κατάργησε τὴν ἐκμετάλλευση ἀνθρώπου ἀπὸ ἄνθρωπο.

Ἡ σημασία αὐτῶν τῶν καταχτήσεων τοῦ πρώτου πεντάχρονου βρίσκονταν πρῶτ' ἀπ' ὅλα στὸ ὅτι ἀπελευθέρωσαν τελειωτικὰ τοὺς ἐργάτες καὶ τοὺς ἀγρότες ἀπὸ τὸ ζυγὸ τῆς ἐκμετάλλευσης καὶ ἄνοιξαν σὲ ΟΛΟΥΣ τοὺς ἐργαζόμενους τῆς ΕΣΣΔ τὸ δρόμο γιὰ μιὰ ἄνετη καὶ πολιτισμένη ζωή.

Τὸ Γενάρη τοῦ 1934 συνῆλθε τὸ 17ο συνέδριο τοῦ κόμματος. Στὸ συνέδριο αὐτὸ πῆραν μέρος 1.225 ἀντιπρόσωποι μὲ θετικὴ ψῆφο καὶ 736 ἀντιπρόσωποι μὲ συμβουλευτικὴ ψῆφο, ποὺ ἀντιπροσώπευαν 1.874.488 μέλη τοῦ κόμματος καὶ 935 298 δόκιμα μέλη.

Τὸ συνέδριο ἔκανε τὸν ἀπολογισμὸ τῆς δουλειᾶς τοῦ κόμματος στὴν περίοδο ποὺ πέρασε, σημείωσε τὶς ἀποφασιστικὲς ἐπιτυχίες τοῦ σοσιαλισμοῦ σὲ ὅλους τοὺς κλάδους τῆς οἰκονομίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ διαπίστωσε ὅτι ἡ γενικὴ γραμμὴ τοῦ κόμματος νίκησε σὲ ὅλο τὸ μέτωπο.

Τὸ 17ο συνέδριο τοῦ κόμματος μπῆκε στὴν ἱστορία σὰν «συνέδριο τῶν νικητῶν».

Στὴν ἔκθεση τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ὁ σ. Στάλιν σημείωσε τοὺς ριζικοὺς μετασχηματισμοὺς ποὺ εἶχαν γίνει στὴν ΕΣΣΔ στὴν περίοδο ποὺ ἀναφέρει ἡ ἔκθεση.

> «Στὴν περίοδο αὐτὴ ἡ ΕΣΣΔ μεταβλήθηκε ριζικά, πέταξε ἀπὸ πάνω της τὸ καθυστερημένο καὶ μεσαιωνικό της περίβλημα. Ἀπὸ χώρα ἀγροτικὴ ἔγινε χώρα βιομηχανική. Ἀπὸ χώρα τῆς μικρῆς ἀτομικῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας ἔγινε χώρα τῆς συλλογικῆς, μεγάλης, μηχανοποιημένης ἀγροτικῆς οἰκονομίας. Ἀπὸ χώρα βουτηγμένη στὸ σκοτάδι, ἀγράμματη

καὶ ἀπολίτιστη ἔγινε - ἢ ἀκριβέστερα γίνεται - χώρα γραμματισμένη καὶ πολιτισμένη, ποὺ τὴ σκεπάζει ἕνα τεράστιο δίχτυ ἀπὸ ἀνώτατες, μεσαῖες καὶ κατώτερες σχολές, ὅπου ἡ διδασκαλία γίνεται στὶς γλῶσσες τῶν διαφόρων ἐθνοτήτων τῆς ΕΣΣΔ» (*Στάλιν*, Ζητήματα λενινισμοῦ, σελ. 553).

Ἡ σοσιαλιστικὴ βιομηχανία τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ἀποτελοῦσε κιόλας τὰ 99% ἀπ' ὅλη τὴ βιομηχανία τῆς χώρας. Ἡ σοσιαλιστικὴ ἀγροτικὴ οἰκονομία - τὰ κολχὸζ καὶ σοβχὸζ - ἔπιανε περίπου τὰ 90% ἀπὸ ὅλη τὴ σπαρμένη ἐπιφάνεια τῆς χώρας. Ὅσο γιὰ τὴν κυκλοφορία ἐμπορευμάτων, τὰ κεφαλαιοκρατικὰ στοιχεῖα εἶχαν ὁλότελα παραμεριστεῖ ἀπὸ τὸ ἐμπόριο.

Ὅταν ἐγκαινιάζονταν ἡ νέα οἰκονομικὴ πολιτική, ὁ Λένιν εἶπε πὼς στὴ χώρα μας ὑπάρχουν στοιχεῖα ἀπὸ πέντε κοινωνικο - οἰκονομικὰ συστήματα: Πρῶτο σύστημα, ἡ πατριαρχικὴ οἰκονομία, ποὺ σ' ἕνα μεγάλο μέρος εἶνε φυσικὴ οἰκονομία, δηλαδὴ δὲν ἐμπορεύεται σχεδὸν καθόλου. Δεύτερο σύστημα, ἡ μικρὴ ἐμπορευματικὴ παραγωγή, δηλαδὴ ἡ πλειοψηφία ἀπὸ τὰ ἀγροτικὰ νοικοκυριὰ ποὺ πουλοῦν ἀγροτικὰ προϊόντα καὶ οἱ χειροτέχνες. Τὸ τελευταῖο αὐτὸ οἰκονομικὸ σύστημα στὰ πρῶτα χρόνια τῆς ΝΕΠ περιλάβαινε τὴν πλειοψηφία τοῦ πληθυσμοῦ. Τρίτο σύστημα, ὁ ἰδιωτικὸς καπιταλισμός, ποὺ εἶχε ξαναδυναμώσει στὶς ἀρχὲς τῆς ΝΕΠ. Τέταρτο σύστημα, ὁ κρατικὸς καπιταλισμός, κυρίως οἱ ἐκχωρήσεις (ξενικὲς συμβάσεις), ποὺ δὲν πῆραν καμμιὰ κάπως σημαντικὴ ἀνάπτυξη. Πέμπτο σύστημα, ὁ σοσιαλισμός, ἡ σοσιαλιστικὴ βιομηχανία, ποὺ τότε ἦταν ἀκόμα ἀδύνατη, τὰ σοβχὸζ καὶ τὰ κολχὸζ, ποὺ στὶς ἀρχὲς τῆς ΝΕΠ εἶχαν μιὰ μηδαμινὴ θέση στὴ λαϊκὴ οἰκονομία, τὸ κρατικὸ ἐμπόριο καὶ οἱ συνεταιρισμοί, ποὺ στὶς ἀρχὲς τῆς ΝΕΠ ἦταν ἐπίσης ἀδύνατοι.

Ὁ Λένιν εἶχε ὑποδείξει πὼς ἀπ' ὅλα αὐτὰ τὰ συστήματα ἔπρεπε νὰ ἐνισχυθεῖ τὸ σοσιαλιστικὸ σύστημα.

Ἡ νέα οἰκονομικὴ πολιτικὴ εἶχε ἐφαρμοστεῖ μὲ τὸ σκοπὸ νὰ νικήσουν πέρα γιὰ πέρα οἱ σοσιαλιστικὲς μορφὲς τῆς οἰκονομίας.

Κι ὁ σκοπὸς αὐτὸς τοῦ κόμματος εἶχε πιὰ πραγματοποιηθεῖ τὴν ἐποχὴ τοῦ 17ου Συνεδρίου.

«Τώρα, εἶπε ὁ σ. Στάλιν σ' αὐτό του τὸ λόγο, μποροῦμε νὰ ποῦμε πὼς τὸ πρῶτο, τὸ τρίτο καὶ τὸ τέταρτο κοινωνικο - οἰκονομικὸ σύστημα δὲν ὑπάρχουν πιά, τὸ δεύτερο ἔχει ἀπωθηθεῖ σὲ δευτερεύουσες θέσεις καὶ τὸ πέμπτο κοινωνικο - οἰκονομικὸ σύστημα, τὸ σοσιαλιστικό, κυριαρχεῖ ἀμέριστα καὶ εἶνε ἡ μόνη δύναμη ποὺ κυβερνᾶ μέσα σ' ὅλη τὴ λαϊκὴ οἰκονομία» (Στὸ ἴδιο, σελ. 555).

Τὰ προβλήματα τῆς πολιτικῆς καὶ ἰδεολογικῆς καθοδήγησης εἶχαν σπουδαία θέση στὴν ἔκθεση τοῦ σ. Στάλιν. Ὁ σ. Στάλιν προειδοποιοῦσε τὸ κόμμα πὼς ἂν καὶ οἱ ἐχθροὶ τοῦ κόμματος — οἱ ὀππορτουνιστὲς ὅλων τῶν εἰδῶν, οἱ δράστες κάθε λογῆς ἐθνικιστικῶν παρεκκλίσεων, ἔχουν συντριβεῖ, τὰ ὑπολείμ-

ματα ὅμως τῆς ἰδεολογίας τους ζοῦν ἀκόμα στὰ μυαλὰ ὁρισμένων μελῶν τοῦ κόμματος καὶ συχνὰ γίνονται αἰσθητά. Οἱ ἐπιβιώσεις τοῦ καπιταλισμοῦ στὴν οἰκονομία καὶ ἰδιαίτερα στὴ συνείδηση τῶν ἀνθρώπων ἀποτελοῦν εὐνοϊκὸ ἔδαφος γιὰ νὰ ἀναζωογονηθεῖ ἡ ἰδεολογία τῶν τσακισμένων ἀντιλενινιστικῶν ὁμάδων. Ἡ συνείδηση τῶν ἀνθρώπων στὴν ἐξέλιξή της καθυστερεῖ ἀπὸ τὴν οἰκονομική τους θέση. Γι αὐτὸ οἱ ἐπιβιώσεις τῶν ἀστικῶν ἀντιλήψεων μέσα στὰ μυαλὰ τῶν ἀνθρώπων μένουν καὶ θὰ μείνουν ἀκόμα, μ' ὅλο ποὺ ὁ καπιταλισμὸς ἔχει ἐξαλειφθεῖ ἀπὸ τὴν οἰκονομία. Ἀκόμα πρέπει νὰ ἔχουμε ὑπόψη μας ὅτι τὸ κεφαλαιοκρατικὸ περιβάλλον, ποὺ ἐνάντιά του πρέπει νὰ κρατᾶμε στεγνὸ τὸ μπαροῦτι μας, προσπαθεῖ νὰ ἀναζωογονήσει καὶ νὰ ὑποθάλψει αὐτὲς τὶς ἐπιβιώσεις.

Ὁ σ. Στάλιν στάθηκε, ἀνάμεσα στ' ἄλλα, στὶς ἐπιβιώσεις τοῦ καπιταλισμοῦ στὴ συνείδηση τῶν ἀνθρώπων σχετικὰ μὲ τὸ ἐθνικὸ ζήτημα, ὅπου εἶνε ἐξαιρετικὰ ζωηρές. Τὸ κόμμα τῶν μπολσεβίκων πάλεψε σὲ δυὸ μέτωπα: τόσο ἐνάντια στὴν παρέκκλιση πρὸς τὸ μεγαλορωσικὸ σωβινισμό, ὅσο καὶ ἐνάντια στὴν παρέκκλιση πρὸς τὸν τοπικὸ ἐθνικισμό. Σὲ μιὰ σειρὰ δημοκρατίες (Οὐκρανία, Λευκορωσία κλπ.) οἱ κομματικὲς ὀργανώσεις χαλάρωσαν τὴν πάλη ἐνάντια στὸν τοπικὸ ἐθνικισμό, τὸν ἄφησαν νὰ ἀναπτυχθεῖ ὥσπου ἦρθε σ' ἐπαφὴ μὲ τὶς ἐχθρικὲς δυνάμεις, μὲ τοὺς ὀπαδοὺς τῆς ξενικῆς ἐπέμβασης, ἔγινε κίνδυνος γιὰ τὸ κράτος. Ἀπαντώντας στὴν ἐρώτηση ποιὰ παρέκκλιση στὸ ἐθνικὸ ζήτημα ἀποτελεῖ τὸν κυριότερο κίνδυνο, ὁ σ. Στάλιν εἶπε:

> «Τὸν κυριότερο κίνδυνο τὸν ἀποτελεῖ ἡ παρέκκλιση ἐκείνη, ποὺ ἐνάντιά της ἔπαψαν νὰ παλεύουν καὶ τῆς ἐπέτρεψαν ἔτσι νὰ πάρει ἐπικίνδυνες διαστάσεις γιὰ τὸ κράτος» (Στὸ ἴδιο, σελ. 587).

Ὁ σ. Στάλιν κάλεσε τὸ κόμμα νὰ δυναμώσει τὴν ἰδεολογικὴ καὶ πολιτικὴ δουλειά, νὰ ξεσκεπάζει συστηματικὰ τὴν ἰδεολογία καὶ τὰ ὑπολείμματα τῆς ἰδεολογίας τῶν ἐχθρικῶν τάξεων καὶ τῶν ἐχθρικῶν γιὰ τὸ λενινισμὸ τάσεων.

Ὁ σ. Στάλιν ὑπόδειξε παρακάτω στὴν ἔκθεσή του πὼς ἡ λήψη σωστῶν ἀποφάσεων δὲν ἐγγυᾶται ἀκόμα, μόνο αὐτή, τὴν ἐπιτυχία τῆς ὑπόθεσης. Γιὰ νὰ ἐξασφαλιστεῖ ἡ ἐπιτυχία τῆς ὑπόθεσης πρέπει νὰ κατανεμηθοῦν σωστὰ οἱ ἄνθρωποι, ποὺ εἶνε ἱκανοὶ νὰ ἐφαρμόσουν στὴ ζωὴ τὶς ἀποφάσεις τῶν καθοδηγητικῶν ὀργάνων καὶ νὰ ὀργανώσουν τὸν ἔλεγχο τῆς ἐκτέλεσης αὐτῶν τῶν ἀποφάσεων. Χωρὶς τὰ ὀργανωτικὰ αὐτὰ μέτρα οἱ ἀποφάσεις κινδυνεύουν νὰ μείνουν στὰ χαρτιά, ἀποσπασμένες ἀπὸ τὴ ζωή. Ἐδῶ ὁ σ. Στάλιν ἐπικαλέστηκε τὴ γνωστὴ θέση τοῦ Λένιν, πὼς τὸ βασικὸ στὴν ὀργανωτικὴ δουλειὰ εἶνε ἡ ἐπιλογὴ τῶν ἀνθρώπων καὶ ὁ ἔλεγχος τῆς ἐκτέλεσης. Ὁ σ. Στάλιν ὑπογράμμισε ἀκόμα ὅτι ἡ διάσταση ἀνάμεσα στὶς ἀποφάσεις ποὺ παίρνονται καὶ τὴν ὀργανωτικὴ δουλειὰ γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τῶν ἀποφάσεων, γιὰ τὸν ἔλεγχο τῆς ἐφαρμογ

αὐτῶν τῶν ἀποφάσεων, ἀποτελεῖ τὸ βασικὸ κακὸ στὴν πρακτική μας δουλειά.

Τὸ 17ο συνέδριο τοῦ κόμματος γιὰ νὰ καλυτερέψει τὸν ἔλεγχο τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀποφάσεων τοῦ κόμματος καὶ τῆς κυβέρνησης ἵδρυσε στὴ θέση τῆς Κεντρικῆς ἐξελεγκτικῆς ἐπιτροπῆς καὶ τῆς 'Εργατοαγροτικῆς ἐπιθεώρησης ποὺ εἶχαν κιόλας, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ 12ου συνεδρίου, ἐκπληρώσει τὸν προορισμό τους, τὴν 'Επιτροπὴ τοῦ κομματικοῦ ἐλέγχου δίπλα στὴν Κεντρικὴ 'Επιτροπὴ τοῦ ΚΚΣΕ (μπ.) καὶ τὴν 'Επιτροπὴ σοβιετικοῦ ἐλέγχου δίπλα στὸ Συμβούλιο τῶν ἐπιτρόπων τοῦ λαοῦ τῆς ΕΣΣΔ.

'Ο σ. Στάλιν διατύπωσε ὡς ἑξῆς τὰ ὀργανωτικὰ καθήκοντα ποὺ μπαίνουν μπροστὰ στὸ κόμμα στὸ νέο στάδιο :

1) Νὰ κεντρίζεται ἡ ὀργανωτική μας δουλειὰ γιὰ νὰ φτάσει τὶς ἀπαιτήσεις τῆς πολιτικῆς γραμμῆς τοῦ κόμματος.

2) Νὰ ἀνυψωθεῖ ἡ ὀργανωτικὴ καθοδήγηση ὡς τὸ ἐπίπεδο τῆς πολιτικῆς καθοδήγησης.

3) Νὰ ἐπιτύχουμε ὥστε ἡ ὀργανωτικὴ καθοδήγηση νὰ ἐξασφαλίζει πλέρια τὴν ἔμπρακτη ἐφαρμογὴ τῶν πολιτικῶν συνθημάτων καὶ ἀποφάσεων τοῦ κόμματος.

'Ο σ. Στάλιν, τελειώνοντας τὴν ἔκθεσή του, προειδοποίησε πὼς ἂν καὶ οἱ ἐπιτυχίες τοῦ σοσιαλισμοῦ εἶνε μεγάλες καὶ γεννοῦν ἕνα αἴσθημα δίκαιης περηφάνειας, ὡστόσο δὲν πρέπει νὰ παρασυρόμαστε ἀπ' αὐτὲς τὶς ἐπιτυχίες, δὲν πρέπει νὰ «ξιπαζόμαστε», νὰ νανουριζόμαστε.

> «...Δὲν πρέπει νὰ νανουρίζουμε τὸ κόμμα ἀλλὰ νὰ ἀναπτύσσουμε τὴν ἐπαγρύπνησή του· νὰ μὴν τὸ ἀποκοιμίζουμε, ἀλλὰ νὰ τὸ κρατᾶμε ἕτοιμο γιὰ μάχη· νὰ μὴν τὸ ἀφοπλίζουμε, ἀλλὰ νὰ τὸ ἐξοπλίζουμε. Νὰ μὴν τὸ ἀποστρατεύουμε, ἀλλὰ νὰ τὸ κρατᾶμε σὲ ἐπιστράτευση, γιὰ τὴν πραγματοποίηση τοῦ δεύτερου πεντάχρονου σχεδίου», τόνιζε ὁ σ. Στάλιν (Ζητήματα λενινισμοῦ, σελ. 596).

Τὸ 17ο συνέδριο ἄκουσε τὶς εἰσηγήσεις τῶν σ. Μόλοτωφ καὶ Κουΐμπιτσεφ γιὰ τὸ δεύτερο πεντάχρονο σχέδιο ἀνάπτυξης τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας. Τὰ καθήκοντα τοῦ δεύτερου πεντάχρονου ἦταν ἀκόμα πιὸ μεγαλεπήβολα ἀπὸ τοῦ πρώτου πεντάχρονου. Στὸ τέλος τοῦ δεύτερου πεντάχρονου, τὸ 1937, ἡ βιομηχανικὴ παραγωγὴ θὰ ξεπερνοῦσε ὀχτὼ περίπου φορὲς τὸ προπολεμικὸ ἐπίπεδο. 'Η δαπάνη γιὰ τὰ βασικὰ ἔργα, ποὺ θὰ ἐκτελοῦνταν σὲ ὅλη τὴ λαϊκὴ οἰκονομία στὸ δεύτερο πεντάχρονο, ὑπολογίζονταν σὲ 133 δισεκατομμύρια ρούβλια, ἀντὶ 64 δισεκατομμύρια καὶ κάτι στὸ πρῶτο πεντάχρονο

'Η τέτια τεράστια ἔκταση τῶν μεγάλων ἔργων ἐξασφάλιζε τὸν πλήρη τεχνικὸ ἐπανεξοπλισμὸ ὅλων τῶν κλάδων τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας.

Στὴ δεύτερη πενταετία συμπληρωνόταν βασικὰ ἡ μηχανοποίηση τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας. 'Η δύναμη τοῦ ὄρχου τῶν τρακτὲρ ἐπρόκειτο νὰ αὐξηθεῖ ἀπὸ τὰ 2,25 ἑκατομμύρια ἄλογα (δύναμη μηχανῶν σὲ ἵππους) τὸ

1932 σὲ πάνω ἀπὸ 8 τουλάχιστο ἑκατομμύρια ἄλογα τὸ 1937. Προβλέπονταν πλατειὰ ἐφαρμογὴ ἀγροτεχνικῶν μέτρων (σωστὴ ἀλλαξοσποριά, χρησιμοποίηση διαλεχτῶν σπόρων, φθινοπωρινὲς καλλιέργειες κλπ.).

Προβλέπονταν τεράστια ἔργα γιὰ νὰ ἀνορθωθοῦν τεχνικὰ οἱ μεταφορὲς καὶ οἱ συγκοινωνίες.

Καταστρώθηκε ἕνα πλατὺ πρόγραμμα γιὰ τὴν παραπέρα ἀνύψωση τοῦ ὑλικοῦ καὶ ἐκπολιτιστικοῦ ἐπιπέδου τῶν ἐργατῶν καὶ ἀγροτῶν.

Τὸ 17ο συνέδριο ἔδοσε μεγάλη προσοχὴ στὰ ὀργανωτικὰ ζητήματα καὶ πῆρε εἰδικὲς ἀποφάσεις γιὰ τὰ ζητήματα τῆς κομματικῆς καὶ σοβιετικῆς ἀνοικοδόμησης, μὲ εἰσήγηση τοῦ σ. Καγκάνοβιτς. Τὸ ὀργανωτικὸ ζήτημα ἀποχτοῦσε ἀκόμα μεγαλύτερη σπουδαιότητα τώρα, ποὺ ἡ γενικὴ γραμμὴ τοῦ κόμματος εἶχε νικήσει, ποὺ ἡ πολιτικὴ τοῦ κόμματος εἶχε δοκιμασθεῖ μέσα στὴ ζωὴ μὲ τὴν πεῖρα ἑκατομμυρίων ἐργατῶν καὶ ἀγροτῶν. Τὰ νέα πολύπλοκα καθήκοντα τοῦ δεύτερου πεντάχρονου ἀπαιτοῦσαν ν' ἀνυψωθεῖ ἡ ποιότητα τῆς δουλειᾶς σ' ὅλους τοὺς κλάδους.

«Τὰ βασικὰ καθήκοντα τοῦ δεύτερου πεντάχρονου — τελειωτικὴ ἐξάλειψη τῶν κεφαλαιοκρατικῶν στοιχείων, ὑπερνίκηση τῶν ἐπιβιώσεων τοῦ καπιταλισμοῦ στὴν οἰκονομία καὶ τὴ συνείδηση τῶν ἀνθρώπων, ὁλοκλήρωση τῆς ἀνασυγκρότησης ὅλης τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας πάνω στὴ βάση τῆς νεότατης τεχνικῆς, ἀφομοίωση τῆς νέας τεχνικῆς καὶ τῶν νέων ἐπιχειρήσεων, ἐκμηχανισμὸς τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας καὶ αὔξηση τῆς παραγωγικότητάς της — βάζουν μὲ ὅλη του τὴν ὀξύτητα τὸ πρόβλημα νὰ ἀνυψώσουμε τὴν ποιότητα τῆς δουλειᾶς σὲ ὅλους τοὺς κλάδους καὶ πρῶτα πρῶτα τὴν ποιότητα τῆς ὀργανωτικῆς πρακτικῆς καθοδήγησης», ἔλεγαν οἱ ἀποφάσεις τοῦ συνεδρίου γιὰ τὰ ὀργανωτικὰ ζητήματα. (Τὸ ΚΚΣΕ (μπ) στὶς ἀποφάσεις του, Μέρος ΙΙ, σελ. 591).

Τὸ 17ο συνέδριο ψήφισε τὸ νέο καταστατικὸ τοῦ κόμματος, ποὺ ξεχωρίζει ἀπὸ τὸ παλιὸ καταστατικό, πρῶτα-πρῶτα γιατὶ ἔχει προστεθεῖ μιὰ εἰσαγωγή. Ἡ εἰσαγωγὴ αὐτὴ δίνει ἕνα σύντομο ὁρισμὸ τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος, τῆς σημασίας του γιὰ τὴν πάλη τοῦ προλεταριάτου καὶ τῆς θέσης του μέσα στὸ σύνολο τῶν ὀργάνων τῆς προλεταριακῆς δικτατορίας. Τὸ νέο καταστατικὸ ἀπαριθμεῖ λεπτομερειακὰ τὰ καθήκοντα τοῦ μέλους τοῦ κόμματος. Μπάζει αὐστηρότερους ὅρους γιὰ τὴν εἴσοδο στὸ κόμμα καθὼς καὶ ἕνα ἄρθρο γιὰ τὶς ὁμάδες συμπαθούντων. Ἡ ὀργανωτικὴ συγκρότηση τοῦ κόμματος ἐξετάζεται πιὸ ἐξονυχιστικὰ σ' αὐτὸ τὸ καταστατικό. Διατυπώνονται κατὰ νέο τρόπο τὰ ἄρθρα γιὰ τοὺς παλιοὺς πυρῆνες τοῦ κόμματος, τὶς ὀργανώσεις βάσης, ὅπως λέγονται μετὰ τὸ 17ο συνέδριο. Στὸ νέο καταστατικὸ δίνεται ἐπίσης καινούρια διατύπωση στὶς παραγράφους γιὰ τὴν ἐσωκομματικὴ δημοκρατία καὶ τὴν κομματικὴ πειθαρχία.

4. – ΟΙ ΜΠΟΥΧΑΡΙΝΙΚΟΙ ΕΚΦΥΛΙΖΟΝΤΑΙ ΣΕ ΔΙΠΡΟΣΩΠΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΥΣ. – ΟΙ ΤΡΟΤΣΚΙΣΤΕΣ ΔΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΕΚΦΥΛΙΖΟΝΤΑΙ ΣΕ ΣΥΜΜΟΡΙΑ ΛΕΥΚΟΦΡΟΥΡΩΝ ΔΟΛΟΦΟΝΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΟΠΩΝ – ΑΝΑΝΔΡΗ ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ ΤΟΥ Σ. Μ ΚΥΡΩΦ – ΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΥΝΑΜΩΜΑ ΤΗΣ ΜΠΟΛΣΕΒΙΚΙΚΗΣ ΕΠΑΓΡΥΠΝΗΣΗΣ

Οἱ ἐπιτυχίες τοῦ σοσιαλισμοῦ στὴ χώρα μας δὲ χαροποιοῦσαν μονάχα τὸ κόμμα, μόνο τοὺς ἐργάτες καὶ τοὺς κολχόζνικους. Χαροποιοῦσαν ἀκόμα ὅλη τὴ σοβιετική μας διανόηση, ὅλους τοὺς τίμιους πολίτες τῆς ΕΣΣΔ.

Ἀλλὰ δὲ χαροποιοῦσαν μὰ ὅλο καὶ περισσότερο ἐξαγρίωναν τὰ ὑπολείμματα ἀπὸ τὶς νικημένες ἐκμεταλλεύτριες τάξεις. Ἔκαναν νὰ λυσσοῦν τὰ μεγάτωνα των νικημένων τάξεων, τὰ ἀξιοθρήνητα ἀπομεινάρια τῶν μπουχαρινικῶν καὶ τροτσκιστῶν.

Οἱ κύριοι αὐτοὶ δὲν ἐκτιμοῦσαν τὶς κατακτήσεις τῶν ἐργατῶν καὶ ἀγροτῶν ἀπὸ τὴν ἄποψη τῶν συμφερόντων τοῦ λαοῦ, ποὺ χαιρετοῦσε κάθε τέτια ἐπιτυχία, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν ἄποψη τῶν συμφερόντων τῆς ἀξιοθρήνητης φραξιονιστικῆς ὁμάδας τους, ποὺ ἦταν ἀποσπασμένη ἀπὸ τὴ ζωὴ καὶ σαπισμένη πέρα γιὰ πέρα. Μιὰ καὶ οἱ ἐπιτυχίες τοῦ σοσιαλισμοῦ στὴ χώρα μας σήμαιναν νίκη τῆς πολιτικῆς τοῦ κόμματος καὶ τελειωτικὴ κατάρρευση τῆς πολιτικῆς τους, οἱ κύριοι αὐτοί, ἀντὶ νὰ παραδεχτοῦν τὰ ὁλοφάνερα γεγονότα καὶ νὰ ἐνταχθοῦν στὸ κοινὸ ἔργο, ἄρχισαν νὰ ἐκδικοῦνται τὸ κόμμα καὶ τὸ λαὸ γιὰ τὶς δικές τους ἀποτυχίες, γιὰ τὴ χρεωκοπία τους, ἄρχισαν νὰ λερώνουν καὶ νὰ βλάπτουν τὸ ἔργο τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν ἀγροτῶν τῶν κολχόζ, νὰ ἀνατινάζουν ὀρυχεῖα, νὰ καῖνε ἐργοστάσια, νὰ κάνουν σαμποτάζ στὰ κολχὸζ καὶ τὰ σοβχόζ, γιὰ νὰ τορπιλλίσουν ὅσα πραγματοποίησαν οἱ ἐργάτες καὶ οἱ ἀγρότες τῶν κολχὸζ καὶ νὰ προκαλέσουν μέσα στὸ λαὸ τὴ δυσαρέσκεια ἐνάντια στὴ σοβιετικὴ ἐξουσία. Καὶ γιὰ ν' ἀποφύγουν τὸ ξεσκέπασμα καὶ τὸ τσάκισμα τῆς ἀξιοθρήνητης ὁμάδας τους μεταμφιέζονταν σὲ ἀνθρώπους ἀφοσιωμένους στὸ κόμμα κι ἄρχισαν ὅλο καὶ περισσότερο νὰ σκύβουν ταπεινὰ μπροστὸ κόμμα, νὰ ὑμνολογοῦν τὸ κόμμα, νὰ σέρνονται μπροστά του, συνεχίζοντας στὴν πράξη τὸ κρυφὸ ὑπονομευτικό τους ἔργο ἐνάντια στοὺς ἐργάτες καὶ ἀγρότες

Στὸ 17ο συνέδριο οἱ Μπουχάριν, Ρύκωφ καὶ Τόμσκι ἔβγαλαν λόγους μετάνοιας, ἐξύμνησαν τὸ κόμμα, ἀνέβασαν στὰ ὕψη τὶς κατακτήσεις του. Τὸ συνέδριο ὅμως ἔνοιωθε καλὰ πὼς οἱ λόγοι τους ἔχουν τὴ σφραγίδα τῆς ἀνειλικρίνειας καὶ τῆς διπλοπροσωπίας, γιατὶ τὸ κόμμα δὲ ζητᾶ ἀπὸ τὰ μέλη του νὰ δοξολογοῦν καὶ νὰ ὑμνοῦν τὶς κατακτήσεις του, ἀλλὰ νὰ δουλεύουν τίμια στὸ μέτωπο τοῦ σοσιαλισμοῦ, πράγμα ὅμως ποὺ ἀπὸ πολὺν καιρὸ δὲν ἔκαναν οἱ μπουχαρινικοί. Τὸ κόμμα ἔβλεπε πὼς στὴν πραγματικότητα οἱ κύριοι αὐτοὶ μὲ τοὺς λόγους τους συνεννοοῦνται μὲ τοὺς ὀπαδούς τους ἔξω ἀπὸ τὸ συνέδριο, τοὺς διδάσκουν τὴ διπλοπροσωπία καὶ τοὺς καλοῦν νὰ μὴν καταθέσουν τὰ ὅπλα.

Στὸ 17ο συνέδριο, οἱ τροτσκιστὲς Ζηνόβιεφ καὶ Κάμενεφ πῆραν κι αὐτοὶ τὸ λόγο κάνοντας ἕνα ὑπέρμετρο αὐτομαστίγωμα γιὰ τὰ λάθη τους καὶ ὑμνολογώντας τὸ κόμμα — κ' ἐδῶ ὑπέρμετρα — γιὰ τὶς κατακτήσεις του. Τὸ συνέδριο ὡστόσο δὲ μποροῦσε νὰ μὴ διακρίνει πὼς καὶ τὸ ἀηδιαστικὸ αὐτομαστίγωμα κι ἡ μελιστάλαχτη ἀλλὰ σιχαμερὴ ἐξύμνηση τοῦ κόμματος εἶνε ἡ ἄλλη ὄψη τῆς ἀκάθαρτης καὶ ἀνήσυχης συνείδησης τῶν κυρίων αὐτῶν. Ὡστόσο τὸ κόμμα δὲν ἤξαιρε ἀκόμα, δὲ μάντευε ἀκόμα, πὼς τὴν ἴδια στιγμὴ ποὺ ἔβγαζαν μελιστάλαχτους λόγους στὸ συνέδριο οἱ κύριοι αὐτοὶ ἑτοίμαζαν τὴν ἄνανδρη δολοφονία τοῦ Σ. Μ. Κύρωφ.

Τὴν 1η τοῦ Δεκέμβρη 1934, στὸ Λένινγκραντ μέσα στὸ μέγαρο Σμόλνι, μὲ μιὰ πιστολιὰ δολοφονήθηκε ἄνανδρα ὁ Σ. Μ. Κύρωφ.

Ὁ δολοφόνος, ποὺ πιάστηκε στὸν τόπο τοῦ ἐγκλήματος, ἀποδείχτηκε μέλος μιᾶς μυστικῆς ἀντεπαναστατικῆς ὁμάδας, ποὺ ἀποτελοῦνταν ἀπὸ μέλη της ἀντισοβιετικῆς ὁμάδας τοῦ Ζηνόβιεφ στὸ Λένινγκραντ.

Ἡ δολοφονία τοῦ Σ. Μ. Κύρωφ — τοῦ λατρευτοῦ τοῦ κόμματος καὶ τῆς ἐργατικῆς τάξης — προκάλεσε τεράστια ἀγανάχτηση καὶ βαθειὰ λύπη στοὺς ἐργαζόμενους τῆς χώρας μας.

Ἡ συνέχεια ἀπόδειξε πὼς τὸ 1933-1934 εἶχε συσταθεῖ στὸ Λένινγκραντ μιὰ τρομοκρατικὴ μυστικὴ ἀντεπαναστατικὴ ὁμάδα, ἀπὸ παλιὰ μέλη τῆς ζηνοβιεφικῆς ἀντιπολίτευσης, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸ λεγόμενο «κέντρο τοῦ Λένινγκραντ». Ἡ ὁμάδα αὐτὴ ἔβαζε γιὰ σκοπό της νὰ δολοφονήσει τοὺς ἡγέτες τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος. Ὁ Σ. Μ. Κύρωφ εἶχε ὁριστεῖ τὸ πρῶτο θῦμα. Ἀπὸ τὶς καταθέσεις τῶν μελῶν τῆς ἀντεπαναστατικῆς αὐτῆς ὁμάδας ἀποδείχτηκε πὼς συνδέονταν μὲ ἀντιπροσώπους ξένων κεφαλαιοκρατῶν, ποὺ τοὺς χρηματοδοτοῦσαν.

Ὅσα μέλη τῆς ὀργάνωσης αὐτῆς ἀποκαλύφθηκαν, καταδικάστηκαν ἀπὸ τὸ στρατιωτικὸ τμῆμα τοῦ ἀνωτάτου δικαστηρίου τῆς ΕΣΣΔ σὲ θάνατο μὲ τουφεκισμό.

Σὲ λίγο διαπιστώθηκε ἡ ὕπαρξη τοῦ μυστικοῦ ἀντεπαναστατικοῦ «κέντρου τῆς Μόσχας». Ἡ ἀνάκριση καὶ ἡ δίκη ἔφεραν σὲ φῶς τὸν ἀπαίσιο ρόλο τῶν Ζηνόβιεφ, Κάμενεφ, Ἐβδοκίμωφ καὶ ἄλλων ἡγετῶν αὐτῆς τῆς ὀργάνωσης, ποὺ καλλιεργοῦσαν μέσα στοὺς ὁμοϊδεάτες τους τὶς τρομοκρατικὲς διαθέσεις γιὰ νὰ προετοιμάσουν τὴ δολοφονία τῶν μελῶν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς σοβιετικῆς κυβέρνησης. Ἡ διπλοπροσωπία καὶ ἡ ἀνανδρία αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων ἔφτασε στὸ σημεῖο ὥστε ὁ Ζηνόβιεφ, ἕνας ἀπὸ τοὺς ὀργανωτὲς καὶ ἐμπνευστὲς τῆς δολοφονίας τοῦ Σ. Μ. Κύρωφ, ποὺ βίαζε τὸ δολοφόνο νὰ ἐκτελέσει τὸ ἔγκλημα τὸ γρηγορότερο, ἔγραψε μιὰ ἐγκωμιαστικὴ νεκρολογία τοῦ Κύρωφ, ζητώντας νὰ δημοσιευθεῖ.

Ἀκόμα καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ προσποιοῦνταν ὅτι μετανοοῦν μπροστὰ στὸ δικαστήριο, οἱ ζηνοβιεφικοὶ ἐξακολουθοῦσαν πραγματικὰ νὰ παίζουν διπλὸ παι-

χνίδι. 'Απόκρυψαν τὴ σύνδεσή τους μὲ τὸν Τρότσκι. 'Απόκρυψαν ὅτι εἶχαν πουληθεῖ, μαζὶ μὲ τοὺς τροτσκιστές, στὶς φασιστικὲς ὑπηρεσίες κατασκοπείας, ἀπόκρυψαν τὴν κατασκοπευτική, σαμποταριστικὴ δράση τους. Οἱ ζηνοβιεφικοὶ ἀπόκρυψαν ἀπὸ τὸ δικαστήριο τὴ σύνδεσή τους μὲ τοὺς μπουχαρινικούς, τὴν ὕπαρξη ἑνιαίας τροτσκιστικο-ζηνοβιεφικῆς συμμορίας μισθοφόρων τοῦ φασισμοῦ.

'Η δολοφονία τοῦ σ. Κύρωφ, ὅπως ἐξακριβώθηκε ἀργότερα, διαπράχτηκε ἀπ' αὐτὴ τὴ συμμορία τῶν ἑνωμένων τροτσκιστῶν καὶ μπουχαρινικῶν.

'Απὸ τὸ 1935 κιόλας φάνηκε ξεκάθαρα πὼς ἡ ζηνοβιεφικὴ ὁμάδα εἶνε μιὰ μασκαρεμένη ἀντεπαναστατικὴ ὀργάνωση, ποὺ τὰ μέλη της ἄξιζε νὰ θεωροῦνται πέρα γιὰ πέρα λευκοφρουροί.

Ἕνα χρόνο ἀργότερα διαπιστώθηκε πὼς οἱ αὐθεντικοί, ἄμεσοι καὶ πραγματικοὶ ὀργανωτὲς τῆς δολοφονίας τοῦ σ. Κύρωφ καὶ ὀργανωτὲς τῆς προπαρασκευῆς τῶν δολοφονιῶν ἄλλων μελῶν τῆς Κεντρικῆς 'Επιτροπῆς ἦταν οἱ Τρότσκι, Ζηνόβιεφ, Κάμενεφ καὶ οἱ συνένοχοί τους. Παραπέμφθηκαν στὸ δικαστήριο οἱ Ζηνόβιεφ, Κάμενεφ, Μπακάεφ, 'Εβδοκίμωφ, Πίκελ, Ι. Ν. Σμυρνώφ, Μπρατσκόφσκι, Τερ - Βαγκανιάν, Ρέϊνγκολντ καὶ ἄλλοι. Πιασμένοι ἐπ' αὐτοφώρω, οἱ ἐγκληματίες ἀναγκάστηκαν νὰ ὁμολογήσουν δημόσια μπροστὰ στὸ δικαστήριο, πὼς ὄχι μόνο εἶχαν ὀργανώσει τὴ δολοφονία τοῦ σ. Κύρωφ, ἀλλὰ ἑτοίμαζαν ἀκόμα τὴ δολοφονία ὅλων τῶν ἄλλων ἡγετῶν τοῦ κόμματος καὶ τῆς κυβέρνησης. 'Η ἀνάκριση ἀπόδειξε ἀργότερα πὼς οἱ κακοῦργοι αὐτοὶ εἶχαν πάρει τὸ δρόμο τῆς ὀργάνωσης σαμποτάζ, τὸ δρόμο τῆς κατασκοπείας. 'Η πιὸ τερατώδικη ἠθικὴ καὶ πολιτικὴ κατάπτωση αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων, ἡ πιὸ πρόστυχη ἀνανδρία καὶ προδοσία κρυμμένη κάτω ἀπὸ διπρόσωπες δηλώσεις πὼς εἶνε πιστοὶ στὸ κόμμα, ἀποκαλύφτηκαν στὴ διάρκεια τῆς δίκης ποὺ ἔγινε στὴ Μόσχα τὸ 1936.

'Ο κυριότερος ἐμπνευστὴς καὶ ὀργανωτὴς ὅλης αὐτῆς τῆς συμμορίας τῶν δολοφόνων καὶ κατασκόπων ἦταν ὁ 'Ιούδας Τρότσκι. Βοηθοὶ τοῦ Τρότσκι καὶ ἐκτελεστὲς τῶν ἀντεπαναστατικῶν του ὑποδείξεων ἦταν οἱ Ζηνόβιεφ, Κάμενεφ καὶ οἱ τροτσκιστικές τους οὐρές. Προπαρασκεύαζαν τὴν ἧττα τῆς ΕΣΣΔ σὲ περίπτωση ποὺ θὰ τῆς ἐπιτίθονταν οἱ ἰμπεριαλιστές, εἶχαν γίνει ὀπαδοὶ τῆς ἥττας τοῦ ἐργατοαγροτικοῦ κράτους. Εἶχαν γίνει ἀξιοκαταφρόνητοι ὑπηρέτες καὶ πράκτορες τῶν γερμανῶν καὶ γιαπωνέζων φασιστῶν.

Τὸ βασικὸ μάθημα ποὺ οἱ κομματικὲς ὀργανώσεις ἔπρεπε νὰ βγάλουν ἀπὸ τὶς δίκες γιὰ τὴ δολοφονία τοῦ Σ. Μ. Κύρωφ, ἦταν νὰ ἐξαλείψουν τὴν ἴδια τους τὴν πολιτικὴ μυωπία, νὰ ἐξαλείψουν τὴν πολιτική τους ἀφροντισιὰ καὶ νὰ ὀξύνουν τὴν ἐπαγρύπνησή τους, τὴν ἐπαγρύπνηση ὅλων τῶν μελῶν τοῦ κόμματος.

'Η Κεντρικὴ 'Επιτροπή, στὸ γράμμα ποὺ δημοσίευσε μετὰ τὴν ἄτιμη δολοφονία τοῦ Σ. Μ. Κύρωφ, συνιστοῦσε:

α) «Πρέπει νὰ μπεῖ τέρμα στὴν ὀππορτουνιστικὴ ἀγαθότητα ποὺ ξε-

κινᾶ ἀπὸ τὴ λαθεμένη προϋπόθεση πὼς ὅσο μεγαλώνουν οἱ δυνάμεις μας ὁ ἐχθρὸς θὰ γίνεται περισσότερο τοῦ χεριοῦ μας καὶ ἀκίνδυνος. Ἡ προϋπόθεση αὐτὴ εἶνε ριζικὰ λαθεμένη, εἶνε ὑπόλειμμα τῆς δεξιᾶς παρέκκλισης, ποὺ διαβεβαίωνε τοὺς πάντες πὼς οἱ ἐχθροὶ σιγὰ - σιγὰ θὰ συρθοῦν μέσα στὸ σοσιαλισμό, πὼς στὸ τέλος θὰ γίνουν πραγματικοὶ σοσιαλιστές. Δὲν εἶνε δουλειὰ τῶν μπολσεβίκων νὰ ἀναπαύονται στὶς δάφνες τους καὶ νὰ χάφτουν μύγες. Δὲ μᾶς χρειάζεται ἀγαθότητα ἀλλὰ ἐπαγρύπνηση, ἀληθινή, μπολσεβίκικη, ἐπαναστατικὴ ἐπαγρύπνηση. Πρέπει νὰ θυμόμαστε πὼς οἱ ἐχθροί, ὅσο πιὸ ἀπελπιστικὴ θὰ εἶνε ἡ θέση τους τόσο πιὸ πρόθυμα θὰ ἁρπάζονται ἀπὸ τὸ «ἔσχατο μέσο» σὰν μοναδικὸ μέσο τῶν καταδικασμένων, στὴν πάλη τους ἐνάντια στὴ σοβιετικὴ ἐξουσία. Πρέπει νὰ τὸ θυμόμαστε αὐτὸ καὶ νὰ ἀγρυπνοῦμε».

β) «Πρέπει νὰ ἀνεβάσουμε στὸ ἀπαιτούμενο ὕψος τὴ διδασκαλία τῆς ἱστορίας τοῦ κόμματος μέσα στὰ κομματικὰ μέλη, τὴ μελέτη ὅλων τῶν κάθε λογῆς ἀντικομματικῶν ὁμάδων στὴν ἱστορία τοῦ κόμματός μας, τῶν μεθόδων πάλης τους ἐνάντια στὴ γραμμὴ τοῦ κόμματος, τῆς ταχτικῆς τους καὶ πολὺ περισσότερο τὴ μελέτη τῆς ταχτικῆς καὶ τῶν μεθόδων πάλης τοῦ κόμματός μας ἐνάντια στὶς ἀντικομματικὲς ὁμάδες, τῆς ταχτικῆς καὶ τῶν μεθόδων ποὺ ἐπιτρέψανε στὸ κόμμα μας νὰ ὑπερνικήσει, νὰ τσακίσει κατακέφαλα αὐτὲς τὶς ὁμάδες. Πρέπει τὰ μέλη τοῦ κόμματος νὰ ξαίρουν ὄχι μόνο πῶς τὸ κόμμα καταπολέμησε καὶ νίκησε τοὺς καντέ, τοὺς ἐσέρους, τοὺς μενσεβίκους, τοὺς ἀναρχικούς, μὰ ἀκόμα πῶς τὸ κόμμα καταπολέμησε καὶ νίκησε τοὺς τροτσκιστές, τοὺς δημοκρατικοὺς συγκεντρωτιστὲς τὴν «ἐργατικὴ ἀντιπολίτευση», τοὺς ζηνοβιεφικούς, ὅσους κάναν δεξιὲς παρεκκλίσεις, τὰ δεξιο - αριστερὰ ἐκτρώματα κλπ. Δὲν πρέπει νὰ ξεχνᾶμε πὼς ἡ γνώση καὶ ἡ κατανόηση τῆς ἱστορίας τοῦ κόμματός μας εἶνε τὸ σπουδαιότερο μέσο γιὰ νὰ ἐξασφαλιστεῖ πέρα γιὰ πέρα ἡ ἐπαναστατικὴ ἐπαγρύπνηση τῶν μελῶν τοῦ κόμματος».

Στὴν περίοδο αὐτὴ εἶχε τεράστια σημασία ἡ ἐκκαθάριση τῶν κομματικῶν γραμμῶν ἀπὸ τοὺς παρείσακτους καὶ τὰ ξένα στοιχεῖα, ἐκκαθάριση ποὺ εἶχε ἀρχίσει τὸ 1933 καὶ ἰδιαίτερα ὁ λεπτομερειακὸς ἔλεγχος τῶν κομματικῶν δελτίων τῶν μελῶν καὶ ἡ ἀντικατάσταση τῶν παλιῶν δελτίων μὲ νέα, ποὺ ἄρχισε ὕστερα ἀπὸ τὴν ἄτιμη δολοφονία τοῦ Σ. Μ. Κύρωφ.

Πρὶν ἀπ' αὐτὸ τὸν ἔλεγχο σὲ πολλὲς κομματικὲς ὀργανώσεις κυριαρχοῦσε ἡ αὐθαιρεσία καὶ ἡ ἀμέλεια σχετικὰ μὲ τὰ δελτία μελῶν. Σὲ μιὰ σειρὰ τοπικὲς κομματικὲς ὀργανώσεις ἀνακαλύφτηκε ἕνα ὁλότελα ἀπαράδεχτο χάος στὴν καταγραφὴ τῶν κομμουνιστῶν καὶ οἱ ἐχθροὶ ἐπωφελούνταν ἀπ' αὐτὸ γιὰ τοὺς ἄτιμους σκοπούς τους, χρησιμοποιώντας τὰ κομματικὰ δελτία σὰν μάσκα γιὰ κατασκοπεία, σαμποτὰζ κλπ. Πολλοὶ καθοδηγητὲς κομματικῶν ὀργανώσεων εἶχαν ἐμπιστευθεῖ σὲ τρίτους, ἀκόμα καὶ σὲ

ἀνθρώπους ποὺ δὲν εἶχαν καλὰ-καλὰ ἐλέγξει τὴν ἰδιότητά τους σὰν μελῶν τοῦ κόμματος, τὴ φροντίδα νὰ ἐγγράφουν μέλη στὸ κόμμα καὶ νὰ δίνουν δελτία μελῶν.

Σ' ἕνα εἰδικὸ γράμμα στὶς 13 τοῦ Μάη 1935 πρὸς ὅλες τὶς ὀργανώσεις γιὰ τὴν καταγραφή, τὴν ἔκδοση καὶ τὴ διατήρηση τῶν δελτίων μελῶν, ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ κόμματος πρότεινε σ' ὅλες τὶς ὀργανώσεις νὰ ἐλέγχουν προσεκτικὰ τὰ δελτία μελῶν «νὰ ἐπιβάλλουν τὴ μπολσεβίκικη τάξη μέσα στὸ ἴδιο μας τὸ κομματικὸ σπίτι».

Ὁ ἔλεγχος τῶν κομματικῶν δελτίων εἶχε τεράστια πολιτικὴ σημασία. Ἡ ἀπόφαση τῆς Ὁλομέλειας τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς 25 Δεκέμβρη 1935 γιὰ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἐλέγχου τῶν κομματικῶν δελτίων ἔλεγε πὼς ὁ ἔλεγχος αὐτὸς εἶχε τεράστια πολιτικὴ καὶ ὀργανωτικὴ σπουδαιότητα γιὰ τὴ στερέωση τῶν γραμμῶν τοῦ ΚΚΣΕ (μπ).

Ὅταν τέλειωσε ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ ἀντικατάσταση τῶν δελτίων τῶν μελῶν, ξανάρχισε ἡ ἐγγραφὴ μελῶν στὸ κόμμα. Ἀκόμα ἡ Κεντρικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ ΚΚΣΕ (μπ.) ἀπαιτοῦσε νὰ μπάσουμε στὸ κόμμα ὄχι χοντρικὰ ἀλλὰ μὲ αὐστηρὰ ἀτομικὴ ἐπιλογὴ «τοὺς πραγματικὰ πρωτοπόρους, τοὺς πραγματικὰ ἀφοσιωμένους στὴν ὑπόθεση τῆς ἐργατικῆς τάξης καλύτερους ἀνθρώπους τῆς χώρας μας, πρῶτ' ἀπ' ὅλα ἀπὸ τοὺς ἐργάτες, ἀλλὰ κι ἀπὸ τοὺς ἀγρότες κι ἀπὸ τοὺς ἐργαζόμενους διανοούμενους, ποὺ δοκιμάστηκαν στοὺς διάφορους τομεῖς τῆς πάλης γιὰ τὸ σοσιαλισμό».

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ ξαναρχίζοντας τὶς ἐγγραφὲς στὸ κόμμα ὑποχρέωνε τὶς κομματικὲς ὀργανώσεις νὰ θυμοῦνται πὼς τὰ ἐχθρικὰ στοιχεῖα θὰ ἐπιχειροῦν καὶ στὸ μέλλον νὰ εἰσχωροῦν στὶς γραμμὲς τοῦ ΚΚΣΕ (μπ.) Γι αὐτό:

«Κάθε κομματικὴ ὀργάνωση ἔχει τὸ καθῆκον, ἐντείνοντας ὁλόπλευρα τὴ μπολσεβίκικη ἐπαγρύπνηση, νὰ κρατᾶ ψηλὰ τὴ σημαία τοῦ κόμματος τοῦ Λένιν καὶ νὰ ἐξασφαλίζει τὸ κόμμα ἀπὸ τὴν εἰσχώρηση στὶς γραμμές του ξένων, ἐχθρικῶν καὶ τυχάρπαστων στοιχείων» (Ἀπόφαση τῆς ΚΕ τοῦ ΚΚΣΕ (μπ.) τῆς 29 τοῦ Σεπτέμβρη 1936, «Πράβντα», ἀρ. 270, 1936).

Ξεκαθαρίζοντας καὶ στερεώνοντας τὶς γραμμές του, ἐκμηδενίζοντας τοὺς κομματικοὺς ἐχθροὺς καὶ παλεύοντας ἀμείλιχτα ἐνάντια στὶς διαστρεβλώσεις τῆς γραμμῆς τοῦ κόμματος, τὸ μπολσεβίκικο κόμμα συσπειρωνόταν ὅλο καὶ πιὸ σφιχτὰ γύρω στὴν Κεντρική του Ἐπιτροπή, ποὺ μὲ τὴν καθοδήγησή της, τὸ κόμμα καὶ ἡ χώρα τῶν Σοβιὲτ παιρνοῦσαν στὸ νέο σταθμό, τῆς οἰκοδόμησης τῆς δίχως τάξεις σοσιαλιστικῆς κοινωνίας.

ΣΥΝΤΟΜΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τὸ 1930—1934 τὸ μπολσεβίκικο κόμμα ἔλυσε τὸ δυσκολότερο ἱστορικὸ πρόβλημα τῆς προλεταριακῆς ἐπανάστασης ὕστερα ἀπὸ τὴν κατάληψη τῆς

ἐξουσίας, νὰ ὁδηγήσει τὰ ἑκατομμύρια μικρονοικοκυρέους ἀγρότες στὸ δρόμο τῶν κολχόζ, στὸ δρόμο τοῦ σοσιαλισμοῦ.

Ἡ ἐξάλειψη τῶν κουλάκων, τῆς πιὸ πολυάριθμης ἐκμεταλλεύτριας τάξης καὶ τὸ πέρασμα τῶν βασικῶν μαζῶν τῆς ἀγροτιᾶς στὸ δρόμο τῶν κολχόζ κατάστρεψαν τὶς τελευταῖες ρίζες τοῦ καπιταλισμοῦ στὴ χώρα, ὁλοκλήρωσαν τὴ νίκη τοῦ σοσιαλισμοῦ στὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία, στερέωσαν τελειωτικὰ τὴ σοβιετικὴ ἐξουσία στὸ χωριό.

Τὰ κολχόζ, ἀφοῦ ξεπέρασαν μιὰ σειρὰ ὀργανωτικὲς δυσκολίες, στερεώθηκαν τελειωτικὰ καὶ μπῆκαν στὸ δρόμο τῆς εὔπορης ζωῆς.

Ἡ πραγματοποίηση τοῦ πρώτου πεντάχρονου σχεδίου εἶχε σὰν ἀποτέλεσμα νὰ χτιστοῦν στὴ χώρα μας τὰ ἀτράνταχτα θεμέλια τῆς σοσιαλιστικῆς οἰκονομίας, μιὰ πρώτης τάξης βαρειὰ σοσιαλιστικὴ βιομηχανία καὶ μιὰ συλλογικὴ μηχανοποιημένη γεωργία, καταργήθηκε ἡ ἀνεργία, καταργήθηκε ἡ ἐκμετάλλευση ἀνθρώπου ἀπὸ ἄνθρωπο, δημιουργήθηκαν οἱ συνθῆκες γιὰ νὰ καλυτερεύει ἀδιάκοπα ἡ ὑλικὴ καὶ ἐκπολιτιστικὴ κατάσταση τῶν ἐργαζομένων τῆς πατρίδας μας.

Οἱ γιγάντιες αὐτὲς ἐπιτυχίες ποὺ κέρδισε ἡ ἐργατικὴ τάξη, οἱ κολχόζνικοι καὶ ὅλοι οἱ ἐργαζόμενοι τῆς χώρας μας, ὀφείλονταν στὴ θαρραλέα ἐπαναστατικὴ καὶ σαφῆ πολιτικὴ τοῦ κόμματος καὶ τῆς κυβέρνησης.

Τὸ κεφαλαιοκρατικὸ περίγυρο, στὴν προσπάθειά του νὰ ἐξασθενίσει καὶ νὰ ὑποσκάψει τὴ δύναμη τῆς ΕΣΣΔ, ἐντείνει τὴ «δουλειά» του γιὰ νὰ ὀργανώσει στὸ ἐσωτερικὸ τῆς ΕΣΣΔ συμμορίες δολοφόνων, σαμποταριστῶν, κατασκόπων. Ἡ ἐχθρότητα τῶν κεφαλαιοκρατικῶν αὐτῶν χωρῶν ἐνάντια στὴν ΕΣΣΔ δυναμώνει ἰδιαίτερα μὲ τὴν ἄνοδο τῶν φασιστῶν στὴν ἐξουσία στὴ Γερμανία, στὴν Ἰαπωνία. Ὁ φασισμὸς ἀπόχτησε πιστοὺς ὑπηρέτες στὸ πρόσωπο τῶν τροτσκιστῶν, τῶν ζηνοβιεφικῶν, ποὺ ἀναλαμβάνουν νὰ κατασκοπεύουν, νὰ κάνουν σαμποτάζ, νὰ ἐξασκοῦν τρομοκρατία γιὰ τὴν ἧττα τῆς ΕΣΣΔ, γιὰ τὴν παλινόρθωση τοῦ καπιταλισμοῦ.

Ἡ σοβιετικὴ ἐξουσία τιμωρεῖ μὲ στιβαρὸ χέρι αὐτὰ τὰ ἀποβράσματα τοῦ ἀνθρώπινου γένους, τοὺς τιμωρεῖ ἀμείλιχτα σὰν ἐχθροὺς τοῦ λαοῦ καὶ προδότες τῆς πατρίδας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟ

ΤΟ ΚΟΜΜΑ ΤΩΝ ΜΠΟΛΣΕΒΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΑΛΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

(1935 - 1937)

1.—Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟ 1935 - 1937.— ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΥΦΕΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ.—ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ.—Η ΙΤΑΛΙΑ ΑΡΠΑΖΕΙ ΤΗΝ ΑΒΗΣΣΥΝΙΑ.—ΓΕΡΜΑΝΟ ΙΤΑΛΙΚΗ ΕΠΕΜΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ — ΕΙΣΒΟΛΗ ΤΗΣ ΙΑΠΩΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΚΙΝΑ.— ΑΡΧΗ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Ἡ οἰκονομικὴ κρίση, ποὺ ἄρχισε στὶς κεφαλαιοκρατικὲς χῶρες τὸ δεύτερο ἑξάμηνο τοῦ 1929 συνεχίστηκε ὡς τὸ τέλος τοῦ 1933. Ὕστερ' ἀπ' αὐτὸ σταμάτησε ἡ κατάπτωση τῆς βιομηχανίας, ἡ κρίση πέρασε σὲ στασιμότητα καὶ κατόπι ἄρχισε κάποια ἀναζωογόνηση τῆς βιομηχανίας, κάποια ἄνοδος της. Ἡ ἄνοδος ὅμως αὐτὴ δὲν ἦταν ἄνοδος ποὺ ἐγκαινιάζει τὴν ἄνθιση τῆς βιομηχανίας πάνω σὲ καινούρια, ψηλότερη βάση. Ἡ παγκόσμια κεφαλαιοκρατικὴ βιομηχανία δὲ μπόρεσε ν' ἀνέβει οὔτε στὸ ἐπίπεδο τοῦ 1929· στὰ μέσα τοῦ 1937 ἔφτασε μόλις τὰ 95 — 96% αὐτοῦ τοῦ ἐπιπέδου. Κι ἀπὸ τὸ δεύτερο ἑξάμηνο τοῦ 1937 ἄρχισε νέα οἰκονομικὴ κρίση ποὺ ἀγκαλιάζει πρῶτ' ἀπὸ ὅλα τὶς Ἑνωμένες Πολιτεῖες. Στὸ τέλος τοῦ 1937 ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνέργων στὶς Ἑνωμένες Πολιτεῖες ἀνέβηκε ξανὰ στὰ 10 ἑκατομμύρια. Κι ἄρχισε ν' ἀνεβαίνει γρήγορα ἡ ἀνεργία στὴν Ἀγγλία.

Ἔτσι οἱ κεφαλαιοκρατικὲς χῶρες, μόλις συνῆλθαν ἀπὸ τὰ χτυπήματα τῆς προηγούμενης οἰκονομικῆς κρίσης, βρίσκονται μπρὸς σὲ νέα κρίση.

Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ὄξυνε ἀκόμα περισσότερο τὶς ἀντιθέσεις ἀνάμεσα στὶς ἰμπεριαλιστικὲς χῶρες, καθὼς κι ἀνάμεσα στὴν ἀστικὴ τάξη καὶ τὸ προλεταριάτο. Σὲ σύνδεση μ' αὐτό, τὰ ἐπιθετικὰ κράτη πολλαπλασιάζουν τὶς ἀπόπειρές τους νὰ καλύψουν τὶς ζημιὲς ποὺ προξένησε ἡ οἰκονομικὴ κρίση στὸ ἐσωτερικὸ τῆς χώρας σὲ βάρος ἄλλων χωρῶν, ποὺ δὲν ἔχουν καλὴ ἄμυνα. Ἀκόμα,

στὰ δυὸ γνωστὰ ἐπιθετικὰ κράτη, τὴ Γερμανία καὶ τὴν Ἰαπωνία, ἦρθε νὰ προστεθεῖ ἕνα τρίτο: ἡ Ἰταλία.

Τὸ 1935 ἡ φασιστικὴ Ἰταλία ἐπιτέθηκε στὴν Ἀβησσυνία καὶ τὴν ὑποδούλωσε. Ἐπιτέθηκε στὴν Ἀβησσυνία χωρὶς καμμιὰ βάση ἢ δικαιολογία ἀπὸ ἄποψη «διεθνοῦς δικαίου». Ἡ ἐπίθεση ἔγινε δίχως νὰ κηρυχθεῖ πόλεμος, στὰ κλεφτά, ὅπως ἔγινε τόρα τῆς μόδας στοὺς φασίστες. Τὸ χτύπημα δὲ βάρεσε μονάχα τὴν Ἀβησσυνία. Στρέφονταν ἐξίσου καὶ ἐνάντια στὴν Ἀγγλία, στοὺς θαλασσινοὺς δρόμους τῆς Ἀγγλίας ἀπὸ τὴν Εὐρώπη στὶς Ἰνδίες καὶ τὴν Ἀσία. Οἱ προσπάθειες τῆς Ἀγγλίας νὰ ἐμποδίσει τὴν Ἰταλία νὰ ἐγκατασταθεῖ στὴν Ἀβησσυνία ἔμειναν χωρὶς ἀποτέλεσμα. Ἡ Ἰταλία γιὰ νὰ λύσει τὰ χέρια της ἔφυγε σὲ λίγο ἀπὸ τὴν Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν καὶ ἄρχισε νὰ ἐξοπλίζεται ἐντατικά.

Ἔτσι νέα ἑστία πολέμου ἐμφανίστηκε δίπλα στὸν πιὸ σύντομο θαλασσινὸ δρόμο ἀπὸ τὴν Εὐρώπη στὴν Ἀσία.

Ἡ φασιστικὴ Γερμανία ξέσκισε τὴ συνθήκη τῶν Βερσαλλιῶν μὲ μονομερῆ πράξη καὶ χάραξε τὸ σχέδιο για β ί α η ἀναθεώρηση τῶν συνόρων τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν. Οἱ γερμανοὶ φασίστες δὲν ἔκρυβαν πως λογαριάζουν νὰ ὑποτάξουν τὰ γειτονικά τους κράτη ἢ τουλάχιστο ν' ἁρπάξουν ὅσα ἐδάφη τους κατοικοῦνται ἀπὸ γερμανούς. Τὸ σχέδιο αὐτὸ πρόβλεπε: νὰ καταλάβουν πρῶτα τὴν Αὐστρία, ἔπειτα νὰ δώσουν μιὰ τῆς Τσεχοσλοβακίας καὶ ἔπειτα ἴσως τῆς Πολωνίας, ὅπου βρίσκεται ἐπίσης στὰ σύνορα τῆς Γερμανίας μιὰ ὁλόκληρη περιοχὴ μὲ γερμανικὸ πληθυσμὸ κ' ἔπειτα ... κ' ἔπειτα «βλέπουμε».

Τὸ καλοκαῖρι τοῦ 1936 ἡ Γερμανία καὶ ἡ Ἰταλία ἄρχισαν τὴ στρατιωτικὴ ἐπέμβαση ἐνάντια στὴ δημοκρατία τῆς Ἱσπανίας. Με το πρόσχημα πὼς ὑποστηρίζουν τους ἰσπανοὺς φασίστες, ἡ Ἰταλία καὶ ἡ Γερμανια μπόρεσαν νὰ μπάσουν στὰ κρυφὰ τὰ στρατεύματά τους σὲ ἰσπανικὸ ἔδαφος στὰ μετόπισθεν τῆς Γαλλίας καὶ τὸ στόλο τους στὰ ἰσπανικὰ νερά, στὴν περιοχὴ τῶν Βαλεαρίδων καὶ τοῦ Γιβραλτὰρ στὸ νότο, στὶς περιοχὲς τοῦ Ἀτλαντικοῦ στὰ δυτικά, στὴν ἀκτῖνα τοῦ Βισκαϊκοῦ κόλπου στὰ βορεινά. Στὶς ἀρχὲς τοῦ 1938 οἱ γερμανοὶ φασίστες κατέλαβαν τὴν Αὐστρία, εἰσχωρώντας ἔτσι στὴν περιοχὴ τοῦ Μέσου Δούναβι καὶ ξαπλώθηκαν στὰ νότια τῆς Εὐρώπης, κοντὰ στὴν Ἀδριατική.

Κάνοντας τὴν ἐπέμβαση ἐνάντια στὴν Ἱσπανία, οἱ γερμανοὶ καὶ ἰταλοὶ φασίστες βεβαίωναν ὅλο τὸν κόσμο πὼς ἀγωνίζονται ἐνάντια στοὺς «ἐρυθροὺς» καὶ δεν ἐπιδιώκουν ἄλλους σκοπούς. Μὰ αὐτὸ ἦταν ἕνα χοντροκομμένο καὶ κακότεχνο μασκάρεμα, προορισμένο νὰ ξεγελάσει τοὺς ἀνόητους ἁπλοϊκούς: Στὴν πραγματικότητα χτυποῦσαν καὶ τὴν Ἀγγλία καὶ τὴ Γαλλία. ἀφοῦ παρεμβάλονταν στοὺς θαλασσινοὺς δρόμους τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας, ποὺ ὁδηγοῦν στὶς ἀπέραντες ἀποικιακὲς κτήσεις τους στὴν Ἀφρικὴ καὶ τὴν Ἀσία.

Όσο γιά τήν κατάληψη τής Αυστρίας, ήταν ολότελα αδύνατο νά ισχυριστοῦν ὅτι ἡ προσάρτηση αὐτή περιλαμβάνεται στό πλαίσιο τῆς πάλης ἐνάντια στή συνθήκη τῶν Βερσαλλιῶν, στό πλαίσιο τῆς προστασίας τῶν «ἐθνικῶν» συμφερόντων τῆς Γερμανίας, πού ζητοῦσε νά ξαναπάρει τά ἐδάφη πού ἔχασε στόν πρῶτο ἰμπεριαλιστικό πόλεμο. Ἡ Αὐστρία δέν ἀποτελοῦσε μέρος τῆς Γερμανίας οὔτε πρίν ἀπό τόν πόλεμο, οὔτε ὕστερ' ἀπ' αὐτόν. Ἡ βίαιη συνένωση τῆς Αὐστρίας μέ τή Γερμανία εἶνε χοντροκομμένη ἰμπεριαλιστική ἁρπαγή ξένου ἐδάφους καί ξεσκεπάζει, χωρίς ἀμφιβολία, τήν ἐπιθυμία τῆς φασιστικῆς Γερμανίας νά κυριαρχήσει στήν ἠπειρωτική δυτική Εὐρώπη.

Αὐτό ἦταν πρῶτ' ἀπ' ὅλα χτύπημα στά συμφέροντα τῆς Γαλλίας καί 'Αγγλίας.

Ἔτσι στά νότια τῆς Εὐρώπης, στήν περιοχή τῆς Αὐστρίας καί τῆς 'Αδριατικῆς, ὅπως ἐπίσης καί στή δυτική της ἄκρη, στήν περιοχή τῆς Ἱσπανίας καί τῶν θαλασσῶν της, ἐμφανίστηκαν νέες ἑστίες πολέμου.

Τό 1937, ἡ γιαπωνέζικη φασιστική στρατοκρατία κατέλαβε τό Πεκῖνο, κατέκλυσε τήν κεντρική Κίνα καί κατέλαβε τή Σαγκάη. Ἡ εἰσβολή τῶν γιαπωνέζικων στρατευμάτων στήν κεντρική Κίνα ἔγινε ὅπως εἶχε γίνει πρίν λίγα χρόνια ἡ ἐπιδρομή στή Μαντζουρία, μέ τή γιαπωνέζικη μέθοδο, δηλαδή στά κλεφτά, μέ τό δόλιο πρόσχημα γιά «τοπικά ἐπεισόδια» πού τά δημιουργοῦσαν οἱ ἴδιοι οἱ γιαπωνέζοι, παραβιάζοντας στήν πράξη ὅλους τούς λογῆς - λογῆς «διεθνεῖς κανόνες», συμφωνίες, συνθῆκες κλπ. Ἡ κατάληψη τοῦ Τιέν - Τσίν καί τῆς Σαγκάης ἔδωσε στήν 'Ιαπωνία τό κλειδί τοῦ ἐμπορίου μέ τήν Κίνα καί τήν ἀπέραντη ἀγορά της. Αὐτό θά πεῖ ὅτι ἡ Ἰαπωνία, ὅσο κρατάει τή Σαγκάη καί τό Τιέν - Τσίν, μπορεῖ σέ κάθε στιγμή νά ἐκτοπίσει ἀπό τήν κεντρική Κίνα τήν 'Αγγλία καί τίς Ἑνωμένες Πολιτεῖες, πού ἔχουν σ' αὐτή κολοσσιαῖες τοποθετήσεις κεφαλαίων.

Φυσικά ἡ ἡρωική πάλη τοῦ κινέζικου λαοῦ καί τοῦ στρατοῦ του ἐνάντια στούς γιαπωνέζους ἐπιδρομεῖς, ἡ τεράστια ἄνοδος τοῦ ἐθνικοῦ αἰσθήματος στήν Κίνα, οἱ τεράστιες ἐφεδρεῖες τῆς χώρας σέ ἀνθρώπους καί ἐδάφη, ἡ ἀποφασιστικότητα τέλος τῆς ἐθνικῆς κινέζικης κυβέρνησης νά διεξαγάγει ὡς τό τέλος τόν ἀγώνα γιά τήν ἀπελευθέρωση τῆς Κίνας, ὥσπου νά διωχτοῦν ὁλότελα οἱ ἐπιδρομεῖς ἔξω ἀπό τά ὁριά της, ὅλα αὐτά τά στοιχεῖα μαρτυροῦν ἀναμφισβήτητα, πώς οἱ γιαπωνέζοι ἰμπεριαλιστές δέν ἔχουν καί δέ μποροῦν νά ἔχουν μέλλον στήν Κίνα.

Εἶνε ὅμως ἐπίσης ἀληθινό πώς ἡ 'Ιαπωνία κρατάει προσωρινά στά χέρια της τό κλειδί τοῦ ἐμπορίου μέ τήν Κίνα καί πώς ὁ πόλεμός της ἐνάντια στήν Κίνα εἶνε οὐσιαστικά σοβαρότατο χτύπημα στά συμφέροντα τῆς 'Αγγλίας καί τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν.

Ἔτσι στόν Εἰρηνικό, στήν περιοχή τῆς Κίνας, ἐμφανίστηκε μιά ἀκόμα ἑστία πολέμου.

Όλα αυτά τά γεγονότα δείχνουν πώς ό δεύτερος ιμπεριαλιστικός πόλεμος στήν πραγματικότητα έχει κιόλας άρχίσει. Έχει άρχίσει σιωπηρά, χωρίς κήρυξη πολέμου. Τά κράτη καί οί λαοί κάπως άπαρατήρητα γλύστρησαν στήν τροχιά τοῦ δεύτερου ιμπεριαλιστικοῦ πολέμου. Τόν πόλεμο αὐτόν τόν ἄρχισαν σέ διάφορα σημεῖα τοῦ κόσμου τρία ἐπιθετικά κράτη, οἱ ἡγετικοί φασιστικοί κύκλοι τῆς Γερμανίας, τῆς Ἰταλίας καί τῆς Ἰαπωνίας. Ὁ πόλεμος γίνεται πάνω σέ μιά τεράστια ἔκταση, ἀπό τό Γιβραλτάρ ὡς τή Σαγκάη. Ἔχει κιόλας κατορθώσει νά μπλέξει στήν τροχιά του πάνω ἀπό μισό δισεκατομμύριο ἀνθρώπους. Διεξάγεται, σέ τελευταία ἀνάλυση, ἐνάντια στά κεφαλαιοκρατικά συμφέροντα τῆς Ἀγγλίας, τῆς Γαλλίας καί τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν, γιατί ἔχει γιά σκοπό του τό ξαναμοίρασμα τοῦ κόσμου καί τῶν ζωνῶν ἐπιρροῆς σέ ὄφελος τῶν ἐπιθετικῶν χωρῶν καί σέ βάρος τῶν κρατῶν, πού λέγονται δημοκρατικά.

Ὁ δεύτερος ιμπεριαλιστικός πόλεμος γιά τήν ὥρα ἔχει τοῦτο τό ἰδιαίτερο χαρακτηριστικό, ὅτι τόν κάνουν καί τόν ἀναπτύσσουν οἱ ἐπιθετικές δυνάμεις, ἐνῶ οἱ ἄλλες, οἱ «δημοκρατικές» δυνάμεις, πού ἐνάντιά τους κυρίως στρέφεται ὁ πόλεμος, καμώνονται πώς ὁ πόλεμος δέν τίς ἀφορᾶ, «νίπτουν τάς χεῖρας των», ὀπισθοχωροῦν, ἐκθειάζουν τή φιλειρηνικότητά τους, βρίζουν τούς φασίστες ἐπιδρομεῖς καί ... παραδίνουν λίγο-λίγο τίς θέσεις τους στούς ἐπιδρομεῖς, βεβαιώνοντας ταυτόχρονα πώς ἑτοιμάζονται γιά ἀντίσταση.

Αὐτός ὁ πόλεμος, ὅπως βλέπουμε, ἔχει ἀρκετά περίεργο καί μονόπλευρο χαρακτήρα· αὐτό ὅμως δέν τόν ἐμποδίζει νά εἶνε ἄγριος καί βαθειά κατακτητικός ἔτσι ὅπως διεξάγεται πάνω στίς πλάτες τῶν ἀνυπεράσπιστων λαῶν τῆς Ἀβησσυνίας, τῆς Ἱσπανίας καί τῆς Κίνας.

Δέ θά ἦταν σωστό νά ἐξηγήσουμε αὐτό τό μονόπλευρο χαρακτήρα τοῦ πολέμου μέ τή στρατιωτική ἤ οἰκονομική ἀδυναμία τῶν «δημοκρατικῶν» χωρῶν. Τά «δημοκρατικά» κράτη εἶνε βέβαια πιό δυνατά ἀπό τά φασιστικά κράτη. Ὁ μονόπλευρος χαρακτήρας τοῦ παγκόσμιου πολέμου, πού ξετυλίγεται, ἐξηγεῖται μέ τήν ἔλλειψη ἑνιαίου μετώπου τῶν «δημοκρατικῶν» κρατῶν ἐνάντια στίς φασιστικές δυνάμεις. Βέβαια, τά λεγόμενα «δημοκρατικά» κράτη δέν ἐπιδοκιμάζουν τίς «ἀκρότητες» τῶν φασιστικῶν κρατῶν καί φοβοῦνται τό δυνάμωμα αὐτῶν τῶν τελευταίων. Φοβοῦνται ὅμως ἀκόμη περισσότερο τό ἐργατικό κίνημα στήν Εὐρώπη καί τό ἐθνικοαπελευθερωτικό κίνημα στήν Ἀσία καί πιστεύουν πώς ὁ φασισμός εἶνε «καλό ἀντίδοτο» γιά ὅλα αὐτά τά «ἐπικίνδυνα» κινήματα. Γι αὐτό οἱ ἡγετικοί κύκλοι τῶν «δημοκρατικῶν» κρατῶν καί κυρίως οἱ συντηρητικοί κύκλοι τῆς Ἀγγλίας, περιορίζονται σέ μιά πολιτική πού θέλει νά μεταπείσει τούς ἀποχαλινωμένους φασίστες κυβερνῆτες «νά μή σπρώξουν τά πράγματα στά ἄκρα», δίνοντάς τους ταυτόχρονα νά καταλάβουν πώς «κατανοοῦν πλήρως» καί συμπαθοῦν στό βάθος τήν ἀντιδραστική-ἀστυνομική πολιτική τους ἐνάντια στό ἐργατικό καί τό ἐθνικοαπελευθερωτικό κι-

νημα. Οἱ ἡγετικοὶ κύκλοι τῆς Ἀγγλίας ἀκολουθοῦν ἐδῶ τὴν ἴδια πάνω-κάτω πολιτικὴ ποὺ ἀκολουθοῦσαν τὸν καιρὸ τοῦ τσαρισμοῦ οἱ ρῶσοι φιλελευθερομοναρχικοὶ ἀστοὶ πού, ὅσο κι ἂν φοβόνταν τὶς «ἀκρότητες» τῆς τσαρικῆς πολιτικῆς, φοβόνταν ἀκόμα πιὸ πολὺ τὸ λαὸ καὶ γι αὐτὸ πέρασαν στὴν πολιτικὴ τῆς μετάπεισης τοῦ τσάρου, δηλαδὴ στὴν πολιτικὴ τῆς συνεννόησης μὲ τὸν τσάρο ἐνάντια στὸ λαό. Ὅπως εἶνε γνωστό, ἡ φιλελευθερομοναρχικὴ ἀστικὴ τάξη τῆς Ρωσίας πλήρωσε ἀκριβὰ τὸ διπλὸ αὐτὸ παιγνίδι. Πρέπει νὰ ὑποθέσουμε πὼς καὶ οἱ ἡγετικοὶ κύκλοι τῆς Ἀγγλίας καὶ οἱ φίλοι τους στὴ Γαλλία καὶ τὶς Ἑνωμένες Πολιτεῖες θὰ πληρωθοῦν ὅπως πρέπει ἀπὸ τὴν ἱστορία.

Εἶνε φανερὸ πὼς ἡ ΕΣΣΔ, μπροστὰ στὴν τέτια τροπὴ τῶν διεθνῶν πραγμάτων, δὲ μποροῦσε νὰ προσπεράσει αὐτὰ τὰ ἀπειλητικὰ γεγονότα. Κάθε πόλεμος ποὺ ἀρχίζουν οἱ ἐπιδρομεῖς, ἔστω καὶ μικρός, ἀποτελεῖ κίνδυνο γιὰ τὶς φιλειρηνικὲς χῶρες καὶ πολὺ περισσότερο ὁ δεύτερος ἰμπεριαλιστικὸς πόλεμος, ποὺ τόσο «ἀπαρατήρητα» ζύγωσε τοὺς λαοὺς καὶ ἁπλώθηκε σὲ πάνω ἀπὸ μισὸ δισεκατομμύριο ἀνθρώπους, δὲ μπορεῖ νὰ μὴν ἀποτελεῖ σοβαρὸ κίνδυνο γιὰ ὅλους τοὺς λαοὺς καὶ πρῶτ' ἀπ' ὅλα γιὰ τὴν ΕΣΣΔ. Αὐτὸ τὸ πιστοποιεῖ εὔγλωττα ἡ δημιουργία τοῦ «ἀντικομμουνιστικοῦ συνασπισμοῦ» τῆς Γερμανίας, τῆς Ἰταλίας καὶ τῆς Ἰαπωνίας. Γι αὐτὸ ἡ χώρα μας, ἐφαρμόζοντας τὴν εἰρηνικὴ πολιτική της, ἀνάπτυξε ταυτόχρονα τὸ ἔργο τῆς παραπέρα ἐνίσχυσης τῆς ἀμυντικῆς ἱκανότητας τῶν συνόρων μας καὶ τῆς μαχητικῆς ἑτοιμασίας τοῦ Κόκκινου στρατοῦ καὶ τοῦ Κόκκινου στόλου. Στὸ τέλος τοῦ 1934 ἡ ΕΣΣΔ μπῆκε στὴν Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν, ξαίροντας πὼς παρ' ὅλη τὴν ἀδυναμία τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτοῦ μπορεῖ ὡστόσο νὰ χρησιμεύσει σὰν βῆμα γιὰ νὰ ξεσκεπάζονται οἱ ἐπιδρομεῖς καὶ σὰν κάποιο, ἔστω καὶ ἀδύνατο ὄργανο, εἰρήνης, ποὺ θὰ ἐμποδίζει τὸ ξαμόλυμα τοῦ πολέμου. Ἡ ΕΣΣΔ θεώρησε πὼς σὲ τέτιους καιροὺς δὲν πρέπει νὰ περιφρονοῦμε ἀκόμα καὶ μιὰ διεθνὴ ὀργάνωση τόσο ἀδύνατη ὅπως ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν. Τὸ Μάη τοῦ 1935 ἡ Γαλλία καὶ ἡ ΕΣΣΔ ἔκλεισαν σύμφωνο ἀμοιβαίας βοήθειας ἐνάντια σὲ ἐνδεχόμενη ἐπίθεση τῶν ἐπιδρομέων. Παρόμοιο σύμφωνο κλείστηκε μὲ τὴν Τσεχοσλοβακία. Τὸ Μάρτη τοῦ 1936 ἡ ΕΣΣΔ ἔκλεισε σύμφωνο ἀμοιβαίας βοήθειας μὲ τὴ λαϊκὴ δημοκρατία τῆς Μογγολίας. Τὸν Αὔγουστο τοῦ 1937 ὑπογράφηκε σύμφωνο μὴ ἐπίθεσης ἀνάμεσα στὴν ΕΣΣΔ καὶ τὴ δημοκρατία τῆς Κίνας.

2. – ΝΕΑ ΑΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΣΣΔ.— ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΠΕΝΤΑΧΡΟΝΟΥ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΑΘΟΡΙΣΜΕΝΟ ΧΡΟΝΟ.— ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΗΣ.— ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ. — ΤΟ ΣΤΑΧΑΝΟΦΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ — ΑΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΛΑΪΚΗΣ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ — ΑΝΟΔΟΣ ΤΟΥ ΛΑΪΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ.— Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΗΣ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ.

Τὴ στιγμὴ ποὺ στὶς κεφαλαιοκρατικὲς χῶρες, τρία μόλις χρόνια ὕστερ' ἀπὸ τὴν κρίση τοῦ 1930 - 1933, ἄρχιζε νέα οἰκονομικὴ κρίση, στὴν ΕΣΣΔ σ' ὅλη αὐτὴ τὴν περίοδο ἡ ἄνοδος τῆς βιομηχανίας συνεχίστηκε ἀκατάσχετη. Ἐνῶ ἡ παγκόσμια κεφαλαιοκρατικὴ βιομηχανία στὸ σύνολό της ἔφτανε, στὰ μέσα τοῦ 1936, μόλις τὰ 95 - 96 % τοῦ ἐπιπέδου τοῦ 1929 γιὰ νὰ μπεῖ τὸ δεύτερο ἑξάμηνο τοῦ 1937 σὲ καινούρια οἰκονομικὴ κρίση, ἡ βιομηχανία τῆς ΕΣΣΔ στὸ τέλος τοῦ 1937 ἔφτασε στὴν ὁλοένα καὶ πιὸ μεγάλη ἄνοδό της, τὰ 428 % τοῦ ἐπιπέδου τοῦ 1929 καὶ σὲ σύγκριση μὲ τὸ προπολεμικὸ ἐπίπεδο αὔξησε πάνω ἀπὸ ἑφτὰ φορές.

Οἱ ἐπιτυχίες αὐτὲς ἦταν ἄμεση συνέπεια τῆς πολιτικῆς τῆς ἀνασυγκρότησης, ποὺ ἐφαρμόστηκε μ' ὅλη τὴ σταθερότητα ἀπὸ τὸ κόμμα καὶ τὴν κυβέρνηση.

Οἱ ἐπιτυχίες αὐτὲς εἶχαν γιὰ ἀποτέλεσμα τὸ δεύτερο πεντάχρονο σχέδιο στὴ βιομηχανία νὰ πραγματοποιηθεῖ πρὶν ἀπὸ τὴν ὁρισμένη προθεσμία. τὴν πρώτη τοῦ Ἀπρίλη τοῦ 1937, δηλαδὴ σὲ τέσσαρα χρόνια καὶ τρεῖς μῆνες.

Αὐτὸ ἦταν μιὰ πολὺ μεγάλη νίκη τοῦ σοσιαλισμοῦ.

Τὴν ἴδια σχεδὸν εἰκόνα ἀνόδου παρουσίαζε καὶ ἡ ἀγροτικὴ οἰκονομία. Ἡ σπαρμένη ἐπιφάνεια ἔφτασε, γιὰ τὸ σύνολο τῶν καλλιεργειῶν, ἀπὸ 105 ἑκατομμύρια ἑκτάρια τὸ 1913 (προπολεμικά), τὰ 135 ἑκατομμύρια τὸ 1937. Ἡ παραγωγὴ σιτηρῶν αὔξησε ἀπὸ 4.800 ἑκατομμύρια πούτια τὸ 1913, σὲ 6.800 ἑκατομμύρια τὸ 1937· ἡ παραγωγὴ ἀξεκόκκιστου βαμπακιοῦ ἀπὸ 44 ἑκατομμύρια πούτια σὲ 154 ἑκατομμύρια πούτια· ἡ παραγωγὴ λιναριοῦ (σὲ ἴνες) ἀπὸ 19 ἑκατομμύρια πούτια σὲ 31 ἑκατομμύρια· ἡ παραγωγὴ κοκκινογουλιῶν (γιὰ ζάχαρη) ἀπὸ 654 ἑκατομμύρια πούτια σὲ 2.311 ἑκατομμύρια· ἡ παραγωγὴ ἐλαιοσπόρων ἀπὸ 129 ἑκατομμύρια πούτια σὲ 306 ἑκατομμύρια πούτια.

Πρέπει νὰ σημειωθεῖ πὼς τὸ 1937 μόνο τὰ κολχὸζ (δίχως τὰ σοβχὸζ) ἔδωσαν στὴ χώρα πάνω ἀπὸ 1.700 ἑκατομμύρια πούτια ἐμπορεύσιμο στάρι, δηλαδὴ τουλάχιστο 400 ἑκατομμύρια πούτια περισσότερο ἀπὸ ὅσο εἶχαν δώσει τὸ 1933 οἱ τσιφλικάδες, οἱ κουλάκοι καὶ οἱ ἀγρότες ὅλοι μαζί.

Μόνο ἕνας κλάδος τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας, ἡ κτηνοτροφία, καθυστεροῦσε ἀκόμα ἀπὸ τὸ προπολεμικὸ ἐπίπεδο κ' ἐξακολουθοῦσε νὰ προχωρεῖ μὲ ἀργὸ ρυθμό.

Όσο γιά τή συνεταιρική όργάνωση τής άγροτικής οικονομίας, αύτή μπορούσε νά θεωρεΐται πιά τελειωμένη. Τό 1937 στά κολχόζ άνήκαν 18,5 έκατομμύρια άγροτικά νοικοκυριά, δηλ. τά 93% τού συνόλου καί ή έπιφάνεια πού έσπερναν μέ σιτηρά άντιπροσώπευε τά 99% άπό τίς σπορές αύτού τού είδους.

Ή άνασυγκρότηση τής άγροτικής οικονομίας καί ό έντατικός έφοδιασμός της μέ τρακτέρ καί άγροτικές μηχανές έδινε τούς καρπούς του.

Έτσι ή όλοκλήρωση τής βιομηχανικής καί άγροτικής άνασυγκρότησης είχε έπιτρέψει νά έφοδιαστεΐ άφθονα ή λαϊκή οικονομία μέ πρώτης τάξης τεχνικό έξοπλισμό. Βιομηχανία καί άγροτική οικονομία, μεταφορές καί στρατός, είχαν έφοδιαστεΐ μέ τεράστιες ποσότητες άπό νέα τεχνικά μέσα, νέες μηχανές καί έγκαταστάσεις, τρακτέρ καί γεωργικές μηχανές, άτμομηχανές καί άτμόπλοια, πυροβολικό καί τάνκς, άεροπλάνα καί πολεμικά πλοΐα. Έπρεπε νά τεθούν σέ κίνηση δεκάδες καί έκατοντάδες χιλιάδες ειδικευμένα στελέχη, ικανά νά κυριαρχήσουν πάνω σ' όλη αύτή τήν τεχνική καί νά πετύχουν τήν άνώτατη άπόδοσή της. Δίχως αύτό, δίχως άρκετό άριθμό άνθρώπων πού νά κατέχουν τήν τεχνική, ή τεχνική κινδύνευε νά μεταβληθεΐ σέ σωρό άπό νεκρά μέταλλα πού θάμεναν άχρησιμοποίητα. Αύτό ήταν ένας σοβαρός κίνδυνος, πού προέρχονταν άπό τό γεγονός ότι ή άνάπτυξη στελεχών ικανών νά κυριαρχήσουν τήν τεχνική δέ σ υ μ β ά δ ι ζ ε μέ τήν άνάπτυξη τής τεχνικής άλλά έ μ ε ν ε π ο λ ύ π ί σ ω. Τά πράγματα περιπλέκονταν άκόμα άπό τό ότι μιά σημαντική μερίδα άπό στελέχη μας δέν είχε έπίγνωση αύτού τού κινδύνου καί πίστευε πώς ή τεχνική «θά έκανε μόνη της» τό έργο της. Άν προηγούμενα ύποτιμούσαν τήν τεχνική καί τήν περιφρονούσαν, τώρα τήν ύπερτιμούσαν, τή μετέβαλλαν σέ είδωλο. Δέν καταλάβαιναν πώς ή τεχνική, δίχως άνθρώπους πού νά τήν έχουν κατακτήσει, είνε νεκρή. Δεν καταλάβαιναν πώς ή τεχνική μόνο μέ άνθρώπους πού τήν κατάκτησαν μπορεΐ νά δόσει τό άνώτατο όριο τής παραγωγικότητάς της.

Έτσι τό ζήτημα τών στελεχών πού κατέχουν τήν τεχνική άποκτούσε πρωταρχική σημασία.

Ήταν άνάγκη νά στρέψουμε τήν προσοχή τών στελεχών μας άπό τόν ύπερβολικό θαυμασμό τους γιά τήν τεχνική, άπό τήν ύποτίμηση τής σημασίας τών στελεχών, στήν άφομοίωση τής τεχνικής, στήν όλόπλευρη ένίσχυση τού έργου τής άνάδειξης πολυαρίθμων στελεχών, πού νά είνε ικανά νά κυριαρχούν πάνω στήν τεχνική καί νά τής άποσπούν τό άνώτερο όριο άπόδοσής της.

Άν προηγούμενα, στίς άρχές τής περιόδου τής άνασυγκρότησης, τόν καιρό πού ή χώρα ήταν διψασμένη άπό τεχνική, τό κόμμα είχε ρίξει τό, σύνθημα: «ή τ ε χ ν ι κ ή σ τ ή ν π ε ρ ί ο δ ο τ ή ς ά ν α σ υ γ κ ρ ό τ η σ η ς κ ρ ί ν ε ι τ ό π ά ν», τώρα μέ τήν άφθονία τών τεχνικών μέσων μιά καί ή περίοδος τής άνασυγκρότησης είχε τελειώσει στίς μεγάλες της

γραμμὲς καὶ ἡ χώρα αἰσθάνονταν ὀξύτατα τὴν ἔλλειψη στελεχῶν, τὸ κόμμα ἔπρεπε νὰ ρίξει ἕνα καινούριο σύνθημα, γιὰ νὰ αὐξήσει τὴν προσοχὴ ὄχι πιὰ πάνω στὴν τεχνική, μὰ πάνω στοὺς ἀνθρώπους, τὰ στελέχη, τὰ ἱκανὰ νὰ χρησιμοποιοῦν τὴν τεχνικὴ πέρα γιὰ πέρα.

Μεγάλη σημασία εἶχε ἀπ' αὐτὴ τὴν ἄποψη ὁ λόγος τοῦ σ. Στάλιν, τὸ Μάη τοῦ 1935, στὴν τελετὴ ἀποφοίτησης τῶν σπουδαστῶν τῆς 'Ακαδημίας τοῦ Κόκκινου στρατοῦ.

«Πρῶτα, εἶπε ὁ σ. Στάλιν, λέγαμε πὼς «ἡ τεχνικὴ κρίνει τὸ πᾶν». Αὐτὸ τὸ σύνθημα μᾶς βοήθησε ἀπὸ τὴν ἄποψη ὅτι ἐξαλείψαμε τὴ φτώχεια σὲ τεχνικὰ μέσα καὶ δημιουργήσαμε τὴν πιὸ πλατειὰ τεχνικὴ βάση σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς δράσης, γιὰ νὰ ἐξοπλίσουμε τοὺς ἀνθρώπους μας μὲ πρώτης τάξης τεχνική. Αὐτὸ εἶνε πολὺ καλό. Μὰ αὐτὸ κάθε ἄλλο παρὰ εἶνε ἀρκετό. Γιὰ νὰ κινήσουμε τὴν τεχνικὴ καὶ νὰ τὴ χρησιμοποιήσουμε πέρα γιὰ πέρα, χρειάζονται ἄνθρωποι ποὺ νὰ κατέχουν τὴν τεχνική, χρειάζονται στελέχη ἱκανὰ νὰ ἀφομοιώσουν καὶ νὰ χρησιμοποιήσουν αὐτὴ τὴν τεχνική, σύμφωνα μὲ ὅλους τοὺς κανόνες τῆς τέχνης. 'Η τεχνικὴ δίχως τοὺς ἀνθρώπους ποὺ τὴν κατέχουν εἶνε νεκρή. 'Η τεχνικὴ μὲ ἐπικεφαλῆς τοὺς ἀνθρώπους ποὺ τὴν κατέχουν, μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ κάνει θαύματα. Ἂν στὰ πρώτης τάξης ἐργοστάσια καὶ στὶς φάμπρικές μας, στὰ σοβχὸζ καὶ τὰ κολχὸζ μας, στὶς μεταφορές μας, στὸν Κόκκινο στρατό μας, ὑπῆρχε ἀρκετὸς ἀριθμὸς ἀπὸ στελέχη ἱκανὰ νὰ κυριαρχοῦν πάνω σ' αὐτὴ τὴν τεχνική, ἡ χώρα θὰ πετύχαινε ἀποτελέσματα τρεῖς καὶ τέσσερες φορὲς ἀνώτερα ἀπὸ τὰ σημερινά. Νὰ γιατὶ οἱ προσπάθειές μας πρέπει τόρα νὰ στραφοῦν στοὺς ἀνθρώπους, στὰ στελέχη, στοὺς ἐργαζόμενους, ποὺ κατέχουν τὴν τεχνική. Νὰ γιατὶ τὸ παλιὸ σύνθημα «ἡ τεχνικὴ κρίνει τὸ πᾶν», ποὺ εἶνε ἀντανάκλαση ἀπὸ μιὰ ξεπερασμένη πιὰ περίοδο ὁπότε μᾶς κατάτρωγε ἡ φτώχεια στὸν τεχνικὸ τομέα, πρέπει τόρα ν' ἀντικατασταθεῖ ἀπὸ ἕνα καινούριο σύνθημα: «τὰ στελέχη κρίνουν τὸ πᾶν». Αὐτὸ εἶνε σήμερα τὸ βασικό. . . . Πρέπει τέλος νὰ καταλάβουμε πὼς ἀπ' ὅλα τὰ πολύτιμα κεφάλαια ποὺ ὑπάρχουν στὸν κόσμο, τὸ πιὸ πολύτιμο καὶ τὸ πιὸ ἀποφασιστικὸ εἶνε οἱ ἄνθρωποι, τὰ στελέχη. Πρέπει νὰ καταλάβουμε πὼς στὶς σημερινὲς συνθῆκες «τὰ στελέχη κρίνουν τὸ πᾶν». Ἂν θὰ ἔχουμε καλὰ καὶ πολλὰ στελέχη στὴ βιομηχανία, στὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία, στὶς μεταφορές, στὸ στρατό, ἡ χώρα μας θὰ εἶνε ἀκατανίκητη. Ἂν δὲ θὰ ἔχουμε τέτια στελέχη, θὰ κουτσαίνουμε κι ἀπὸ τὰ δύο πόδια».

Ἔτσι ἡ γρήγορη κατάρτιση τεχνικῶν στελεχῶν καὶ ἡ γρήγορη κυριαρχία πάνω στὴν καινούρια τεχνικὴ μὲ σκοπὸ νὰ ἐξασφαλιστεῖ ἡ σταθερὴ ἄνοδος τῆς παραγωγικότητας τῆς δουλειᾶς, ἔγινε τὸ πρωταρχικὸ καθῆκον.

Τὸ πιὸ ζωντανὸ παράδειγμα ἀνάδειξης τέτιων στελεχῶν, παράδειγμα

ἀφομοίωσης τῆς καινούριας τεχνικῆς ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους μας καὶ παραπέρα αὔξησης τῆς παραγωγικότητας τῆς δουλειᾶς, ἦταν τὸ σταχανοφικὸ κίνημα. Τὸ κίνημα αὐτὸ γεννήθηκε καὶ ἀναπτύχθηκε στὴν κοιλάδα τοῦ Ντονέτς, στὴ βιομηχανία τοῦ κάρβουνου, ἁπλώθηκε καὶ σὲ ἄλλους βιομηχανικοὺς κλάδους, στὶς μεταφορὲς κι ἀγκάλιασε ἔπειτα τὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία. Ὀνομάστηκε σταχανοφικὸ κίνημα ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ πρωτεργάτη της μιναδόρου Ἀλεξέϊ Σταχάνωφ, ποὺ δούλευε στὸ ἀνθρακωρυχεῖο «Τσεντράλναγια Ἴλμινο» (κοιλάδα τοῦ Ντονέτς). Πρὶν ἀπὸ τὸ Σταχάνωφ, ὁ Νικήτας Ἰζότωφ εἶχε κιόλας ἐπιτύχει ρεκὸρ δίχως προηγούμενο στὴν ἐξόρυξη τοῦ κάρβουνου. Τὸ παράδειγμα τοῦ Σταχάνωφ, ποὺ στὶς 31 τοῦ Αὐγούστου 1935 ἔβγαλε σὲ μιὰ βάρδεια 102 τόννους κάρβουνο καὶ ξεπέρασε ἔτσι 14 φορὲς τὰ κανονικὰ ὅρια τῆς ἐξόρυξης, ἔγινε ἡ ἀπαρχὴ γιὰ μιὰ μαζικὴ κίνηση τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν ἀγροτῶν τῶν κολχὸζ γιὰ τὸ ἀνέβασμα τῶν ὁρίων τῆς ἀπόδοσης, γιὰ νέα ἄνοδο τῆς παραγωγικότητας τῆς δουλειᾶς. Ὁ Μπουσίγκιν στὴ βιομηχανία αὐτοκινήτων, ὁ Σμετάνιν στὴ βιομηχανία παπουτσιῶν, ὁ Κριβονὸς στὶς μεταφορές, ὁ Μουσίνσκι στὴ δασικὴ βιομηχανία, ἡ Εὐδοκία καὶ ἡ Μαρία Βινογκράντωφ στὴν ὑφαντουργία, ἡ Μαρία Ντέμτσενκο, ἡ Μαρίνα Γκνάτενκο, ἡ Π. Ἀγγελίνα, ὁ Πολαγκούτιν, ὁ Κολεσώφ, ὁ Κοβαρντάκ, ὁ Μπόριν στὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία, αὐτὰ εἶνε τὰ ὀνόματα τῶν σκαπανέων τοῦ σταχανοφικοῦ κινήματος.

Αὐτοὺς τοὺς ἀκολούθησαν ἄλλοι, ὁλόκληρα τμήματα ἀπὸ σκαπανεῖς, ποὺ ἀνέβασαν ἀκόμα πιὸ ψηλὰ τὴν παραγωγικότητα τῆς δουλειᾶς τῶν πρώτων.

Ἡ πρώτη συνδιάσκεψη τῶν σταχανοφικῶν τῆς ΕΣΣΔ, ποὺ συνῆλθε τὸ Νοέμβρη τοῦ 1935 στὸ Κρεμλῖνο, καθὼς καὶ ὁ λόγος τοῦ σ. Στάλιν σ' αὐτὴ τὴ συνδιάσκεψη, εἶχαν τεράστια σημασία γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ σταχανοφικοῦ κινήματος.

> «Τὸ σταχανοφικὸ κίνημα, εἶπε ὁ σ. Στάλιν στὸ λόγο του, ἐκφράζει μιὰ νέα ἄνοδο τῆς σοσιαλιστικῆς ἅμιλλας, ἕνα νέο, ἀνώτερο σταθμὸ τῆς σοσιαλιστικῆς ἅμιλλας... Στὸ παρελθόν, ἐδῶ καὶ τρία χρόνια περίπου, στὸν πρῶτο της σταθμό, ἡ σοσιαλιστικὴ ἅμιλλα δὲ συνδεόταν ἀναγκαστικὰ μὲ τὴν καινούρια τεχνική. Γιὰ τὴν ἀκρίβεια, τότε σχεδὸν δὲν εἴχαμε καινούρια τεχνική. Ὁ σημερινὸς ὅμως σταθμὸς τῆς σοσιαλιστικῆς ἅμιλλας, ἡ σταχανοφικὴ κίνηση, συνδέεται ἀναγκαστικὰ μὲ τὴν καινούρια τεχνική. Τὸ σταχανοφικὸ κίνημα δὲ θὰ μποροῦσε νὰ νοηθεῖ δίχως τὴν καινούρια, ἀνώτερη τεχνική. Μπροστά σας βρίσκονται ἄνθρωποι σὰν τοὺς συντρόφους Σταχάνωφ, Μπουσίγκιν, Σμετάνιν, Κριβονός, Πρόνιν, τὶς Βινογκράντωφ καὶ πολλοὺς ἄλλους, καινούριοι ἄνθρωποι, ἐργάτες καὶ ἐργάτριες ποὺ ἔχουν πέρα γιὰ πέρα κατακτήσει τὴν τεχνικὴ τῆς δουλειᾶς τους, τὴν ἔχουν δαμάσει καὶ σπρώξει μπροστά. Τέτιους ἀνθρώπους δὲν εἴχαμε, ἢ σχεδὸν δὲν εἴχαμε ἐδῶ καὶ τρία χρόνια... Ἡ σημασία τῆς σταχανοφικῆς κίνησης βρίσκεται στὸ ὅτι εἶνε μιὰ κίνηση ποὺ ἀνατρέπ

τοὺς παλιοὺς τεχνικοὺς κανόνες σὰν ἀνεπαρκεῖς, ξεπερνᾶ σὲ μιὰ σειρὰ περιπτώσεις τὴν παραγωγικότητα τῆς δουλειᾶς στὶς προοδευμένες κεφαλαιοκρατικὲς χῶρες καὶ κάνει ἔτσι πρακτικὰ δυνατὸ τὸ παραπέρα δυνάμωμα τοῦ σοσιαλισμοῦ στὴ χώρα μας, κάνει δυνατὸ νὰ γίνει ἡ χώρα μας ἡ πιὸ εὔπορη χώρα».

Χαρακτηρίζοντας τὶς μέθοδες δουλειᾶς τῶν σταχανοφικῶν καὶ ἀναλύοντας τὴν τεράστια σημασία αὐτῆς τῆς κίνησης γιὰ τὸ μέλλον τῆς χώρας μας, ὁ σ. Στάλιν ἔλεγε παρακάτω:

«Κοιτᾶχτε ἀπὸ κοντὰ τοὺς συντρόφους σταχανοφικούς. Τί εἶνε αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι; Εἶνε κυρίως νέοι ἢ μεσόκοποι ἐργάτες καὶ ἐργάτριες, ἄνθρωποι πολιτισμένοι, τεχνικὰ καταρτισμένοι, ποὺ δίνουν τὸ παράδειγμα τῆς ἀκρίβειας καὶ τῆς ἐπιμέλειας στὴ δουλειὰ καὶ ποὺ ξαίρουν νὰ μετρᾶν τὸ χρόνο ὄχι μόνο μὲ τὰ λεπτὰ μὰ καὶ μὲ τὰ δευτερόλεπτα. Οἱ περισσότεροί τους πέρασαν τὸ λεγόμενο ἐλάχιστο ὅριο τεχνικῶν γνώσεων κ' ἐξακολουθοῦν νὰ συμπληρώνουν τὴν τεχνική τους μόρφωση. Εἶνε ἀπαλλαγμένοι ἀπὸ τὸ συντηρητισμὸ καὶ τὴ ρουτίνα δρισμένων μηχανικῶν, τεχνικῶν καὶ διευθυντῶν ἐπιχειρήσεων. Βαδίζουν θαρραλέα μπροστά, ἀναποδογυρίζοντας τοὺς παλιωμένους τεχνικοὺς κανόνες καὶ δημιουργώντας νέους, πιὸ ὑψηλούς· κάνουν διορθώσεις στὶς προβλεπόμενες ἱκανότητες ἀπόδοσης καὶ στὰ οἰκονομικὰ σχέδια τὰ συνταγμένα ἀπὸ τοὺς διευθύνοντες τὶς βιομηχανίες μας, διορθώνουν κάθε τόσο τοὺς μηχανικοὺς καὶ τεχνικούς, ὄχι σπάνια τοὺς διδάσκουν καὶ τοὺς κινοῦν πρὸς τὰ μπρός, γιατί οἱ σταχανοφικοὶ εἶνε ἄνθρωποι ποὺ ἀφομοιώνουν τέλεια τὴν τεχνικὴ τῆς δουλειᾶς τους καὶ ξαίρουν νὰ ἀντλοῦν ἀπὸ τὴν τεχνικὴ τὸ ἀνώτατο ἀπ' ὅσο μπορεῖ νὰ δώσει. Οἱ σταχανοφικοὶ σήμερα εἶνε ἀκόμα λίγοι, ποιὸς ὅμως μπορεῖ ν' ἀμφιβάλλει πὼς αὔριο δὲ θὰ εἶνε δέκα φορὲς περισσότεροι; Δὲν εἶνε μήπως ὁλοφάνερο πὼς οἱ σταχανοφικοὶ εἶνε καινοτόμοι στὴ βιομηχανία μας, πὼς ἡ σταχανοφικὴ κίνηση ἀντιπροσωπεύει τὸ μέλλον τῆς βιομηχανίας μας, πὼς κλείνει μέσα της τὸ σπόρο γιὰ τὴ μελλοντικὴ ἐκπολιτιστικὴ-τεχνικὴ ἄνοδο τῆς ἐργατικῆς τάξης, πὼς μᾶς ἀνοίγει τὸ μόνο δρόμο ποὺ μπορεῖ νὰ μᾶς ἐπιτρέψει νὰ πραγματοποιήσουμε τοὺς ὑψηλότατους ἐκείνους δεῖκτες τῆς παραγωγικότητας τῆς δουλειᾶς, ποὺ εἶνε ἀπαραίτητοι γιὰ νὰ περάσουμε ἀπὸ τὸ σοσιαλισμὸ στὸν κομμουνισμὸ καὶ νὰ ἐξαλείψουμε τὴν ἀντίθεση ἀνάμεσα στὴν ἐργασία τὴν πνευματικὴ καὶ τὴν ἐργασία τὴ σωματική»;

Ἡ ἀνάπτυξη τοῦ σταχανοφικοῦ κινήματος καὶ ἡ ἐκτέλεση τοῦ δεύτερου πεντάχρονου σχεδίου πρὶν ἀπὸ τὴν καθορισμένη προθεσμία δημιούργησαν τοὺς ὅρους γιὰ νέα ἄνοδο τῆς εὐημερίας καὶ τῆς ἐκπολιτιστικῆς ἀνάπτυξης τῶν ἐργαζομένων.

Τὸ πραγματικὸ μεροκάματο τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν ὑπαλλήλων στὸ διά-

στημα τοῦ δεύτερου πεντάχρονου ὑπερδιπλασιάστηκε. Τὰ ποσὰ ποὺ διατέθηκαν γιὰ μεροκάματα αὐξήθηκαν ἀπὸ 34 δισεκατομμύρια ρούβλια τὸ 1933, σὲ 81 δισεκατομμύρια τὸ 1937. Τὰ ποσὰ ποὺ διατέθηκαν στὶς κρατικὲς κοινωνικὲς ἀσφαλίσεις αὐξήθηκαν ἀπὸ 4.600 ἑκατομμύρια ρούβλια τὸ 1933, σὲ 5.600 ἑκατομμύρια τὸ 1937. Μονάχα στὸ 1937 ξοδεύτηκαν 10 δισεκατομμύρια περίπου γιὰ τὶς κρατικὲς ἀσφαλίσεις τῶν ἐργατῶν καὶ ὑπαλλήλων, γιὰ τὴ βελτίωση τῆς ζωῆς, γιὰ τὶς ἐκπολιτιστικὲς ἀνάγκες, γιὰ σανατόρια, λουτροπόλεις, σπίτια ἀνάπαυσης καὶ ἰατρικὴ βοήθεια.

Στὸ χωριό, τὸ καθεστὼς τῶν κολχὸζ στερεώθηκε τελειωτικά. Σ' αὐτὸ βοήθησαν πολὺ τὸ καταστατικὸ τοῦ ἀγροτικοῦ συνεταιρισμοῦ (ἀρτὲλ) ποὺ ψηφίστηκε στὸ 2ο συνέδριο τῶν οὐντάρνικων τῶν κολχὸζ καὶ ἡ παραχώρηση στὰ κολχὸζ γιὰ παντοτεινὴ χρήση ὅλης τῆς γῆς ποὺ καλλιεργοῦν. Χάρη στὴ στερέωση τοῦ συστήματος τῶν κολχὸζ ἐξαφανίστηκε ἀπὸ τὸ χωριὸ ἡ φτώχεια καὶ ἡ ἀβεβαιότητα γιὰ τὴν αὔριο. Ἂν παλιότερα, ἐδῶ καὶ τρία περίπου χρόνια, τὰ κολχὸζ ἔδιναν ἕνα ἢ δυὸ κιλὰ σιτηρὰ γιὰ μιὰ ἐργάσιμη μέρα, τόρα ἡ πλειοψηφία τῶν κολχόζνικων στὶς σιτοπαραγωγικὲς ἐπαρχίες ἄρχισε νὰ παίρνει πέντε ὡς δώδεκα κιλὰ καὶ πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς εἴκοσι κιλὰ γιὰ μιὰ ἐργάσιμη μέρα, χωρὶς νὰ ὑπολογίζονται τὰ ἄλλα προϊόντα καὶ τὸ εἰσόδημα σὲ χρῆμα. Ἑκατομμύρια νοικοκυριὰ τῶν κολχὸζ παίρνουν 500-1500 πούτια σιτηρὰ τὸ χρόνο στὶς σιτοπαραγωγικὲς ἐπαρχίες, παίρνουν δεκάδες χιλιάδες ρούβλια χρηματικὸ εἰσόδημα στὶς ἐπαρχίες ποὺ καλλιεργοῦν βαμπάκι, κοκκινογούλια, λινάρι ἢ ἀπασχολοῦνται μὲ τὴν κτηνοτροφία, τὴν ἀμπελουργία ἢ καλλιεργοῦν ἑσπεριδοειδῆ, φροῦτα καὶ λαχανικά. Τὰ κολχὸζ ἔγιναν εὔπορα. Ἡ κυριότερη φροντίδα τοῦ κολχόζνικου νοικοκυριοῦ εἶνε νὰ χτίσει καινούριους σιτοβολῶνες καὶ ἀποθῆκες, γιατὶ οἱ παλιὲς ἀποθῆκες, ποὺ προορίζονταν γιὰ ἀσήμαντες προμήθειες τῆς χρονιᾶς, δὲν ἐπαρκοῦν οὔτε γιὰ τὸ ἕνα δέκατο ἀπὸ τὶς καινούριες ἀνάγκες τῶν μελῶν τῶν κολχόζ.

Μὲ τὴν αὔξηση τῆς εὐημερίας τῶν λαϊκῶν μαζῶν ἡ κυβέρνηση δημοσίευσε τὸ 1936 τὸ νόμο ποὺ ἀπαγορεύει τὶς ἐκτρώσεις. Ταυτόχρονα καταστρώθηκε ἕνα πλατύτατο πρόγραμμα γιὰ τὸ χτίσιμο μαιευτηρίων, βρεφικῶν σταθμῶν, σταθμῶν γιὰ γάλα, παιδικῶν κήπων. Τὸ 1936 διατέθηκαν γιὰ τὰ κοινωνικὰ αὐτὰ ἔργα 2.174 ἑκατομμύρια ρούβλια, ἀντὶ 875 ἑκατομμύρια τοῦ 1935. Εἰδικὸς νόμος προβλέπει σημαντικὲς ἐπιχορηγήσεις στὶς πολυμελεῖς οἰκογένειες καὶ σύμφωνα μ' αὐτὸν τὸ 1937 πληρώθηκαν πάνω ἀπὸ ἕνα δισεκατομμύριο ρούβλια.

Μὲ τὴν εἰσαγωγὴ τῆς γενικῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαίδευσης καὶ τὸ χτίσιμο καινούριων σχολικῶν κτιρίων, ἄρχισε ἰσχυρὴ ἄνοδος τοῦ ἐκπολιτιστικοῦ ἐπιπέδου τῶν λαϊκῶν μαζῶν. Σ' ὅλη τὴ χώρα ἄρχισε νὰ χτίζεται ἕνας τεράστιος ἀριθμὸς σχολείων. Ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν στὰ σχολεῖα τῆς κατώτερης καὶ μέ-

σης ἐκπαίδευσης ἀνέβηκε ἀπὸ 8 ἑκατομμύρια τὸ 1914 σὲ 28 ἑκατομμύρια τὸ 1936 - 1937. Ὁ ἀριθμὸς τῶν σπουδαστῶν στὰ ἀνώτατα ἐκπαιδευτικὰ ἱδρύματα ἀνέβηκε ἀπὸ 112.000 τὸ 1914 σὲ 542.000 τὸ 1936 - 1937.

Αὐτὸ ἦταν μιὰ ἐκπολιτιστικὴ ἐπανάσταση.

Στὴν ἄνοδο τῆς ὑλικῆς εὐημερίας καὶ ἐκπολιτιστικῆς ἀνάπτυξης τῶν λαϊκῶν μαζῶν ἐκδηλώνονταν ἡ δύναμη, τὸ μεγαλεῖο, τὸ ἀκατανίκητο τῆς σοβιετικῆς μας ἐπανάστασης. Οἱ ἐπαναστάσεις στὸ παρελθὸν χάνονταν γιατί, δίνοντας τὴ λευτεριὰ στὸ λαό, δὲν εἶχαν τὴ δυνατότητα νὰ τοῦ δώσουν μαζὶ καὶ μιὰ σοβαρὴ βελτίωση τῆς ὑλικῆς καὶ ἐκπολιτιστικῆς του κατάστασης. Αὐτὴ ἦταν ἡ βασική τους ἀδυναμία. Ἡ ἐπανάστασή μας ξεχωρίζει ἀπ' ὅλες τὶς ἄλλες ἐπαναστάσεις γιατὶ ὄχι μονάχα ἀπελευθέρωσε τὸ λαὸ ἀπὸ τὸν τσαρισμὸ καὶ τὸν καπιταλισμό, μὰ καὶ γιατὶ βελτίωσε ριζικὰ τὴν ὑλικὴ καὶ ἐκπολιτιστική του κατάσταση. Αὐτοῦ βρίσκεται ἡ δύναμη καὶ τὸ ἀκατανίκητό της.

«Ἡ προλεταριακή μας ἐπανάσταση, εἶπε ὁ σ. Στάλιν στὸ λόγο του στὴν πρώτη συνδιάσκεψη τῶν σταχανοφικῶν τῆς ΕΣΣΔ, εἶνε ἡ μοναδικὴ ἐπανάσταση στὸν κόσμο, ποὺ ἀξιώθηκε νὰ δείξει στὸ λαὸ ὄχι μόνο τὰ πολιτικὰ μὰ καὶ τὰ ὑλικά της ἀποτελέσματα. Ἀπ' ὅλες τὶς ἐργατικὲς ἐπαναστάσεις ξαίρουμε μόνο μιά, ποὺ μπόρεσε ἔτσι ἢ ἀλλοιῶς νὰ πάρει τὴν ἐξουσία. Εἶνε ἡ Κομμούνα τοῦ Παρισιοῦ. Δὲν ἔζησε ὅμως πολὺν καιρό. Προσπάθησε, ἀλήθεια, νὰ σπάσει τὰ δεσμὰ τοῦ καπιταλισμοῦ, μὰ δὲν κατόρθωσε νὰ τὰ σπάσει καὶ πολὺ περισσότερο δὲν πρόλαβε νὰ δείξει στὸ λαὸ τὰ ὑλικὰ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐπανάστασης. Ἡ ἐπανάστασή μας εἶνε ἡ μοναδικὴ ἐπανάσταση, ποὺ ὄχι μονάχα ἔσπασε τὰ δεσμὰ τοῦ καπιταλισμοῦ κ' ἔδωσε τὴ λευτεριὰ στὸ λαό, μὰ ποὺ κατόρθωσε ἀκόμα νὰ τοῦ δώσει τὶς ὑλικὲς συνθῆκες γιὰ μιὰν εὔπορη ζωή. Αὐτοῦ βρίσκεται ἡ δύναμη καὶ τὸ ἀκατανίκητο τῆς ἐπανάστασής μας».

8.—8ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΩΝ ΣΟΒΙΕΤ — ΨΗΦΙΣΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΣΣΔ

Τὸ Φλεβάρη τοῦ 1935 τὸ 7ο συνέδριο τῶν Σοβιὲτ τῆς Ἕνωσης Σοβιετικῶν Σοσιαλιστικῶν Δημοκρατιῶν εἶχε ἀποφασίσει νὰ ἐπιφέρει τροποποιήσεις στὸ σύνταγμα τῆς ΕΣΣΔ, ποὺ εἶχε ψηφιστεῖ τὸ 1924. Ἡ ἀνάγκη γι αὐτὲς τὶς τροποποιήσεις στὸ σύνταγμα πήγαζε ἀπὸ τὶς τεράστιες ἀλλαγὲς ποὺ ἔγιναν στὴ ζωὴ τῆς ΕΣΣΔ ἀπὸ τὸ 1924, δηλαδὴ ἀπὸ τὴν ψήφιση τοῦ πρώτου συντάγματος τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης ὡς τὶς μέρες μας. Στὰ χρόνια ποὺ πέρασαν ἄλλαξε ὁλότελα ὁ συσχετισμὸς τῶν ταξικῶν δυνάμεων στὴν ΕΣΣΔ, δημιουργήθηκε ἡ νέα σοσιαλιστικὴ βιομηχανία, οἱ κουλάκοι τσακίστηκαν, νίκησε τὸ σύστημα τῶν κολχόζ, στερεώθηκε ἡ σοσιαλιστικὴ ἰδιοκτησία στὰ μέσα τῆς παραγωγῆς, σὲ ὅλη τὴ λαϊκὴ οἰκονομία, σὰν βάση τῆς σοβιετικῆς κοινωνίας. Ἡ νίκη τοῦ σοσιαλισμοῦ ἐπέτρεψε νὰ περάσουμε στὸν παραπέρα ἐκδημο-

κρατισμὸ τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος, στὴν εἰσαγωγὴ τῆς καθολικῆς, ἴσης, ἄμεσης, μυστικῆς, ψηφοφορίας.

Εἰδικὴ συνταγματικὴ ἐπιτροπὴ μὲ τὴν προεδρεία τοῦ σ. Στάλιν ἐπεξεργάστηκε τὸ σχέδιο τοῦ νέου συντάγματος τῆς ΕΣΣΔ. Τὸ σχέδιο αὐτὸ ἔγινε ἀντικείμενο παλλαϊκῆς συζήτησης ποὺ βάσταξε πεντέμισυ μῆνες. Τὸ σχέδιο τοῦ συντάγματος μπῆκε γιὰ συζήτηση στὸ 8ο ἔκτακτο συνέδριο τῶν σοβιέτ.

Τὸ Νοέμβριο τοῦ 1936 συνῆλθε τὸ 8ο συνέδριο τῶν σοβιὲτ ποὺ εἶχε κληθεῖ γιὰ νὰ ἐγκρίνει ἢ ἀπορρίψει τὸ σχέδιο τοῦ νέου συντάγματος τῆς ΕΣΣΔ.

Στὸ 8ο συνέδριο, στὴν ἔκθεσή του πάνω στὸ σχέδιο τοῦ συντάγματος, ὁ σύντροφος Στάλιν ἐξέθεσε τὶς βασικὲς ἀλλαγές, ποὺ ἔγιναν στὴ χώρα τῶν σοβιὲτ ἀπὸ τὸν καιρὸ τῆς ψήφισης τοῦ συντάγματος τοῦ 1924.

Τὸ σύνταγμα τοῦ 1924 εἶχε διατυπωθεῖ στὴν πρώτη περίοδο τῆς ΝΕΠ. Τότε ἡ ἐξουσία τῶν σοβιὲτ ἀνέχονταν ἀκόμα τὴν ἀνάπτυξη τοῦ καπιταλισμοῦ δίπλα στὴν ἀνάπτυξη τοῦ σοσιαλισμοῦ. Τότε ἡ σοβιετικὴ ἐξουσία ὑπολόγιζε — στὴν πορεία τοῦ ἀνταγωνισμοῦ τῶν δύο συστημάτων, τοῦ καπιταλιστικοῦ καὶ τοῦ σοσιαλιστικοῦ — νὰ ὀργανώσει καὶ νὰ ἐξασφαλίσει τὴ νίκη τοῦ σοσιαλισμοῦ πάνω στὸν καπιταλισμὸ στὸν τομέα τῆς οἰκονομίας. Τότε δὲν εἶχε λυθεῖ ἀκόμα τὸ ζήτημα «ποιός-ποιόν;». Ἡ βιομηχανία, ποὺ βασιζόταν πάνω σὲ μιὰ παλιὰ καὶ φτωχὴ τεχνική, δὲν ἔφτανε οὔτε τὸ προπολεμικὸ ἐπίπεδο. Ἡ ἀγροτικὴ οἰκονομία παρουσίαζε ἀκόμα πιὸ δυσάρεστη εἰκόνα. Τὰ σοβχὸζ καὶ τὰ κολχὸζ ἀποτελοῦσαν μόνο νησάκια μέσα στὸν ἀπέραντο ὠκεανὸ τῶν ἀτομικῶν ἀγροτικῶν νοικοκυριῶν. Τότε δὲν ἔμπαινε τὸ ζήτημα νὰ ξεκαθαρίσουμε τοὺς κουλάκους, ἀλλὰ μόνο νὰ τοὺς περιορίσουμε. Στὸ ἐμπόριο ὁ σοσιαλιστικὸς τομέας ἀντιπροσώπευε μόνο τὰ 50 % περίπου.

Διαφορετικὴ ἦταν ἡ εἰκόνα ποὺ παρουσίαζε ἡ ΕΣΣΔ τὸ 1936. Τὸ 1936 ἡ οἰκονομία τῆς ΕΣΣΔ εἶχε ἀλλάξει πέρα γιὰ πέρα. Τὰ κεφαλαιοκρατικὰ στοιχεῖα εἶχαν ξεκαθαριστεῖ ὁλότελα, νίκησε τὸ σοσιαλιστικὸ σύστημα σὲ ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς λαικῆς οἰκονομίας. Ἡ ἰσχυρὴ σοσιαλιστικὴ βιομηχανία ξεπέρασε ἑφτὰ φορὲς τὴν προπολεμικὴ παραγωγὴ καὶ ἐκτόπισε ὁλότελα τὴν ἰδιωτικὴ βιομηχανία. Στὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία νίκησε ἡ πιὸ μεγάλη στὸν κόσμο, μηχανοκίνητη, ἐξοπλισμένη μὲ νέα τεχνική, σοσιαλιστικὴ παραγωγή, μὲ τὸ σύστημα τῶν κολχὸζ καὶ τῶν σοβχόζ. Τὸ 1936 οἱ κουλάκοι ἐξαλείφθηκαν ὁλότελα σὰν τάξη καὶ ὁ τομέας τῶν μονονοικοκύρηδων ἀγροτῶν εἶχε πάψει νὰ παίζει κάποιο σοβαρὸ ρόλο στὴν οἰκονομία τῆς χώρας. Ὅλο τὸ ἐμπόριο συγκεντρώθηκε στὰ χέρια τοῦ κράτους καὶ τῶν συνεταιρισμῶν. Καταργήθηκε γιὰ πάντα ἡ ἐκμετάλλευση ἀνθρώπου ἀπὸ ἄνθρωπο. Ἡ κοινωνικὴ σοσιαλιστικὴ ἰδιοκτησία πάνω στὰ μέσα παραγωγῆς στερεώθηκε σὰν ἀκλόνητη βάση τοῦ νέου σοσιαλιστικοῦ συστήματος σὲ ὅλους τοὺς κλάδους τῆς λαϊκῆς οἰκονομίας. Στὴ νέα σοσιαλιστικὴ κοινωνία ἐξαφανίστηκαν γιὰ πάντα οἱ κρίσεις, ἡ ἀθλιότητα, ἡ ἀνεργία καὶ ἡ καταστροφή. Δημιουργή-

θηκαν οἱ προϋποθέσεις γιὰ μιὰ εὔπορη καὶ πολιτισμένη ζωὴ γιὰ ὅλα τὰ μέλη τῆς σοβιετικῆς κοινωνίας.

Ἀντίστοιχα, ὅπως ἔλεγε ὁ σ. Στάλιν στὴν ἔκθεσή του, ἄλλαξε καὶ ἡ ταξικὴ σύνθεση τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης. Ἡ τάξη τῶν τσιφλικάδων καὶ ἡ παλιὰ μεγάλη ἰμπεριαλιστικὴ ἀστικὴ τάξη ξεκαθαρίστηκαν ἀπὸ τὸν καιρὸ ἀκόμα τοῦ ἐμφυλίου πολέμου. Στὰ χρόνια τῆς σοσιαλιστικῆς ἀνοικοδόμησης ξεκαθαρίστηκαν ὅλα τὰ ἐκμεταλλευτικὰ στοιχεῖα, κεφαλαιοκράτες, ἔμποροι, κουλάκοι, αἰσχροκερδεῖς. Ἀπ' ὅλες τὶς ἐξαφανισμένες ἐκμεταλλεύτριες τάξεις διατηροῦνται μόνον ἀσήμαντα ὑπολείμματα καὶ ἡ πλέρια ἐξαφάνισή τους εἶνε ζήτημα τοῦ κοντινοῦ μέλλοντος.

Οἱ ἐργαζόμενοι τῆς ΕΣΣΔ, ἐργάτες, ἀγρότες, διανοούμενοι, ἄλλαξαν ριζικὰ στὰ χρόνια τῆς σοσιαλιστικῆς ἀνοικοδόμησης.

Ἡ ἐργατικὴ τάξη ἔπαψε νὰ εἶνε τάξη ἐκμεταλλευόμενη, στερημένη ἀπὸ τὰ μέσα παραγωγῆς, ὅπως εἶνε στὸν καπιταλισμό. Κατάργησε τὸν καπιταλισμό, ἀφαίρεσε ἀπὸ τοὺς κεφαλαιοκράτες τὰ μέσα τῆς παραγωγῆς καὶ τὰ ἔκανε κοινωνικὴ ἰδιοκτησία. Ἔπαψε νὰ εἶνε προλεταριάτο στὴν κυριολεκτική, τὴν παλιὰ σημασία τῆς λέξης. Τὸ προλεταριάτο τῆς ΕΣΣΔ, ποὺ εἶχε στὰ χέρια του τὴν κρατικὴ ἐξουσία, ἔγινε μιὰ ὁλότελα νέα τάξη. Ἔγινε μιὰ ἐργατικὴ τάξη ἀπαλλαγμένη ἀπὸ τὴν ἐκμετάλλευση, τάξη ποὺ ἐξάλειψε τὸ κεφαλαιοκρατικὸ σύστημα οἰκονομίας καὶ ἐγκαθίδρυσε τὴ σοσιαλιστικὴ ἰδιοκτησία στὰ μέσα τῆς παραγωγῆς, δηλαδὴ τέτια ἐργατικὴ τάξη ποὺ δὲ γνώρισε ἀκόμα ἡ ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας.

Ὄχι λιγότερο βαθειὲς ἦταν οἱ ἀλλαγὲς ποὺ ἔγιναν στὴ θέση τῆς ἀγροτιᾶς τῆς ΕΣΣΔ. Τὸν παλιὸ καιρό, πάνω ἀπὸ εἴκοσι ἑκατομμύρια σκόρπια, μονωμένα νοικοκυριά, μικρὰ καὶ μεσαῖα, βολόδερναν χωριστὰ στοὺς κλήρους τους. Χρησιμοποιοῦσαν καθυστερημένα τεχνικὰ μέσα. Τὰ ἐκμεταλλεύονταν οἱ τσιφλικάδες καὶ κουλάκοι, οἱ ἔμποροι, οἱ αἰσχροκερδεῖς, οἱ τοκογλύφοι κλπ. Τώρα στὴν ΕΣΣΔ ἀνδρώθηκε μιὰ ὁλότελα νέα ἀγροτιά, δὲν ὑπάρχουν πιὰ τσιφλικάδες καὶ κουλάκοι, ἔμποροι καὶ τοκογλύφοι, ποὺ νὰ μποροῦν νὰ ἐκμεταλλεύονται τὴν ἀγροτιά. Ἡ τεράστια πλειοψηφία τῶν ἀγροτικῶν νοικοκυριῶν μπῆκε στὰ κολχὸζ ποὺ ἔχουν γιὰ βάση τους ὄχι τὴν ἀτομικὴ ἰδιοκτησία πάνω στὰ μέσα τῆς παραγωγῆς, ἀλλὰ τὴ συλλογικὴ ἰδιοκτησία, ποὺ γεννήθηκε ἀπὸ τὴ συλλογικὴ ἐργασία. Εἶνε ἕνας νέος τύπος ἀγροτιᾶς, ἀπαλλαγμένης ἀπὸ κάθε ἐκμετάλλευση. Τέτια ἀγροτιὰ δὲν εἶχε γνωρίσει ἡ ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας.

Ἄλλαξαν καὶ οἱ διανοούμενοι τῆς ΕΣΣΔ. Στὴ μεγάλη τους μάζα ἔγιναν ὁλότελα καινούριοι διανοούμενοι. Οἱ περισσότεροί τους προέρχονται ἀπὸ τοὺς ἐργάτες καὶ τοὺς ἀγρότες. Δὲν ὑπηρετοῦν τὸν καπιταλισμό, ὅπως ἡ παλιὰ διανόηση, ἀλλὰ τὸ σοσιαλισμό. Οἱ διανοούμενοι ἔγιναν ἰσότιμα μέλη τῆς σοσιαλιστικῆς κοινωνίας. Οἱ διανοούμενοι αὐτοὶ χτίζουν μαζὶ μὲ τοὺς ἐργάτες

καὶ τοὺς ἀγρότες τὴ νέα σοσιαλιστικὴ κοινωνία. Εἶνε διανοούμενοι νέου τύπου, ποὺ ὑπηρετοῦν τὸ λαό, ἀπαλλαγμένοι ἀπὸ κάθε ἐκμετάλλευση. Τέτιους διανοούμενους δὲ γνώρισε ἀκόμα ἡ ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας.

Ἔτσι σβύνουν τὰ ταξικὰ ὅρια ἀνάμεσα στοὺς ἐργαζόμενους τῆς ΕΣΣΔ, ἐξαφανίζεται ἡ παλιὰ ταξικὴ ἀποκλειστικότητα. Πέφτουν καὶ ἐξαφανίζονται οἱ οἰκονομικὲς καὶ πολιτικὲς ἀντιθέσεις ἀνάμεσα στοὺς ἐργάτες, τοὺς ἀγρότες καὶ τοὺς διανοούμενους. Δημιουργήθηκε ἡ βάση γιὰ τὴν ἠθικοπολιτικὴ ἑνότητα τῆς κοινωνίας.

Οἱ βαθειὲς αὐτὲς ἀλλαγὲς στὴ ζωὴ τῆς ΕΣΣΔ, οἱ ἀποφασιστικὲς αὐτὲς ἐπιτυχίες τοῦ σοσιαλισμοῦ σ' αὐτή, βρῆκαν τὴν ἔκφρασή τους στὸ νέο σύνταγμα τῆς ΕΣΣΔ.

Σύμφωνα μ' αὐτὸ τὸ σύνταγμα, ἡ σοβιετικὴ κοινωνία ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο φιλικὲς τάξεις, τοὺς ἐργάτες καὶ τοὺς ἀγρότες, ποὺ ἀνάμεσά τους διατηροῦνται ἀκόμα ταξικὲς διακρίσεις. Ἡ Ἕνωση Σοβιετικῶν Σοσιαλιστικῶν Δημοκρατιῶν εἶνε τὸ σοσιαλιστικὸ κράτος τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν ἀγροτῶν.

Τὴν πολιτικὴ βάση τῆς ΕΣΣΔ τὴν ἀποτελοῦν τὰ σοβιὲτ τῶν βουλευτῶν τῶν ἐργαζομένων, ποὺ ἀντρώθηκαν καὶ στερεώθηκαν ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀνατροπὴ τῆς ἐξουσίας τῶν τσιφλικάδων καὶ τῶν κεφαλαιοκρατῶν καὶ χάρη στὴν κατάκτηση τῆς δικτατορίας τοῦ προλεταριάτου.

Ὅλη ἡ ἐξουσία στὴν ΕΣΣΔ ἀνήκει στοὺς ἐργαζόμενους τῆς πόλης καὶ τοῦ χωριοῦ, ποὺ ἐκπροσωποῦνται ἀπὸ τὰ σοβιὲτ τῶν βουλευτῶν τῶν ἐργαζομένων.

Ἀνώτατο ὄργανο τῆς κρατικῆς ἐξουσίας στὴν ΕΣΣΔ εἶνε τὸ Ἀνώτατο σοβιὲτ τῆς ΕΣΣΔ.

Τὸ Ἀνώτατο σοβιὲτ τῆς ΕΣΣΔ ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο ἰσότιμα σώματα (βουλές), τὸ Σοβιὲτ τῆς Ἕνωσης καὶ τὸ Σοβιὲτ τῶν Ἐθνοτήτων καὶ ἐκλέγεται ἀπὸ τοὺς πολίτες τῆς ΕΣΣΔ γιὰ τέσσερα χρόνια, μὲ καθολική, ἄμεση, ἴση καὶ μυστικὴ ψηφοφορία.

Οἱ ἐκλογὲς στὸ Ἀνώτατο σοβιὲτ τῆς ΕΣΣΔ, ὅπως καὶ σὲ ὅλα τὰ σοβιὲτ τῶν βουλευτῶν τῶν ἐργαζομένων, εἶνε γ ε ν ι κ ὲ ς (καθολικές). Αὐτὸ σημαίνει ὅτι οἱ πολίτες τῆς ΕΣΣΔ ποὺ ἔκλεισαν τὰ 18 χρόνια, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴ φυλὴ καὶ ἐθνικότητα ποὺ ἀνήκουν, ἀπὸ θρήσκευμα, μορφωτικὸ ἐπίπεδο, τόπο κατοικίας, κοινωνικὴ προέλευση, περιουσιακὴ κατάσταση καὶ προηγούμενη δράση, ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ πάρουν μέρος στὴν ἐκλογὴ τῶν βουλευτῶν καὶ νὰ ἐκλεγοῦν, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς τρελλοὺς καὶ ὅσους ἔχουν στερηθεῖ μὲ δικαστικὴ ἀπόφαση τὰ ἐκλογικά τους δικαιώματα.

Ἡ ἐκλογὴ τῶν βουλευτῶν γίνεται μὲ ἴ σ η ψηφοφορία. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι κάθε πολίτης διαθέτει μιὰ μόνο ψῆφο καὶ ὅλοι οἱ πολίτες παίρνουν μέρος στὶς ἐκλογὲς μὲ βάση τὴν ἰσότητα.

Ἡ ἐκλογὴ τῶν βουλευτῶν γίνεται μὲ ἄ μ ε σ η ψηφοφορία. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι οἱ ἐκλογὲς γιὰ ὅλα τὰ σοβιὲτ τῶν βουλευτῶν τῶν ἐργαζομένων,

ἀπὸ τὰ σοβιὲτ τῶν ἀγροτικῶν περιοχῶν καὶ τῶν πόλεων ὡς τὸ ἀνώτατο σοβιὲτ τῆς ΕΣΣΔ, γίνονται μὲ τὴν ἄμεση ψηφοφορία ὅλων τῶν πολιτῶν.

Τὸ Ἀνώτατο Σοβιὲτ τῆς ΕΣΣΔ ἐκλέγει, σὲ κοινὴ συνεδρίαση τῶν δύο σωμάτων, τὸ Προεδρεῖο του, καθὼς καὶ τὸ Συμβούλιο τῶν Ἐπιτρόπων τοῦ λαοῦ τῆς ΕΣΣΔ.

Τὴν οἰκονομικὴ βάση τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης τὴν ἀποτελεῖ τὸ σοσιαλιστικὸ σύστημα τῆς οἰκονομίας καὶ ἡ σοσιαλιστικὴ ἰδιοκτησία πάνω στὰ μέσα τῆς παραγωγῆς. Στὴν ΕΣΣΔ πραγματοποιεῖται ἡ ἀρχὴ τοῦ σοσιαλισμοῦ: «Ἀπὸ τὸν καθένα ἀνάλογα μὲ τὶς ἱκανότητές του, στὸν καθένα ἀνάλογα μὲ τὴν ἐργασία του».

Σ' ὅλους τους πολίτες τῆς ΕΣΣΔ ἐξασφαλίζεται τὸ δικαίωμα στὴν ἐργασία, τὸ δικαίωμα στὴν ἀνάπαυση, τὸ δικαίωμα στὴ μόρφωση, τὸ δικαίωμα στὴν ὑλικὴ ἐξασφάλιση τῶν γηρατειῶν, καθὼς καὶ σὲ περίπτωση ἀρρώστειας ἢ ἀνικανότητας γιὰ ἐργασία.

Ἡ γυναίκα ἔχει ἴσα δικαιώματα μὲ τὸν ἄντρα σ' ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς δράσης.

Ἡ ἰσότητα δικαιωμάτων τῶν πολιτῶν τῆς ΕΣΣΔ, χωρὶς διάκριση ἐθνικότητας καὶ φυλῆς, εἶνε νόμος ἀπαράβατος.

Σ' ὅλους τοὺς πολίτες ἀναγνωρίζεται ἡ ἐλευθερία τῆς συνείδησης καὶ ἡ ἐλευθερία τῆς ἀντιθρησκευτικῆς προπαγάνδας.

Τὸ Σύνταγμα ἐξασφαλίζει, γιὰ τὸ συμφέρον τῆς στερέωσης τῆς σοσιαλιστικῆς κοινωνίας, τὴν ἐλευθερία τοῦ λόγου, τοῦ τύπου, τῶν συγκεντρώσεων, καὶ συλλαλητηρίων, τὸ δικαίωμα τῆς συνένωσης σὲ κοινωνικὲς ὀργανώσεις, τὸ ἀπαραβίαστο τοῦ ἀτόμου, τὸ ἀπαραβίαστο τῆς κατοικίας, τὸ ἀπόρρητο τῆς ἀλληλογραφίας, τὸ δικαίωμα ἀσύλου στοὺς ξένους πολίτες, ποὺ καταδιώκονται γιὰ τὴν ὑπεράσπιση τῶν συμφερόντων τῶν ἐργαζομένων ἢ γιὰ τὴν ἐπιστημονική τους δράση ἢ γιὰ τὴν ἐθνικοαπελευθερωτικὴ τους πάλη.

Τὸ νέο Σύνταγμα ἐπιβάλλει ταυτόχρονα σοβαρὰ καθήκοντα σὲ ὅλους τοὺς πολίτες τῆς ΕΣΣΔ: νὰ ἐκτελοῦν τοὺς νόμους, νὰ τηροῦν τὴν πειθαρχία τῆς ἐργασίας, νὰ ἐκτελοῦν τίμια τὰ κοινωνικά τους χρέη, νὰ σέβονται τοὺς κανόνες τῆς σοσιαλιστικῆς συμβίωσης, νὰ διαφυλάττουν καὶ νὰ στερεώνουν τὴν κοινωνικὴ σοσιαλιστικὴ ἰδιοκτησία, νὰ ὑπερασπίζουν τὴ σοσιαλιστικὴ πατρίδα.

«Ἡ ὑπεράσπιση τῆς πατρίδας εἶνε ἱερὸ χρέος τοῦ κάθε πολίτη τῆς ΕΣΣΔ».

Γιὰ τὸ δικαίωμα τῶν πολιτῶν νὰ ἑνώνονται σὲ διάφορες ὀργανώσεις, τὸ Σύνταγμα ἀναγράφει σ' ἕνα ἄρθρο του:

> «...Οἱ πιὸ δραστήριοι καὶ συνειδητοὶ πολίτες ἀπὸ τὴν ἐργατικὴ τάξη καὶ τὰ ἄλλα στρώματα τῶν ἐργαζομένων ἑνώνονται στὸ Κομμουνιστικὸ κόμμα τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης (μπολσεβίκοι), ποὺ εἶνε τὸ πρωτοπόρο ἀπόσπασμα τῶν ἐργαζομένων στὴν πάλη τους γιὰ τὴ στερέωση καὶ τὴν

ἀνάπτυξη τοῦ σοσιαλιστικοῦ καθεστῶτος καὶ ποὺ ἀποτελεῖ τὸν ἡγετικὸ πυρῆνα ὅλων τῶν ὀργανώσεων τῶν ἐργαζομένων, τόσο τῶν κοινωνικῶν ὅσο καὶ τῶν κρατικῶν».

Τὸ 8ο συνέδριο τῶν σοβιὲτ δέχτηκε καὶ ψήφισε ὁμόφωνα τὸ σχέδιο τοῦ νέου Συντάγματος τῆς ΕΣΣΔ.

Ἔτσι ἡ χώρα τῶν Σοβιὲτ ἀπόκτησε ἕνα νέο Σύνταγμα: Τὸ Σύνταγμα τῆς νίκης τοῦ σοσιαλισμοῦ καὶ τῆς ἐργατοαγροτικῆς δημοκρατίας.

Ἔτσι τὸ σύνταγμα ἐπικύρωσε τὸ κοσμοϊστορικὸ γεγονός, ὅτι ἡ ΕΣΣΔ μπῆκε σὲ καινούριο στάδιο ἀνάπτυξης, τὸ στάδιο τῆς ὁλοκλήρωσης τοῦ χτισίματος τῆς σοσιαλιστικῆς κοινωνίας καὶ τοῦ βαθμιαίου περάσματος στὴν κομμουνιστικὴ κοινωνία, ὅπου καθοδηγητικὴ ἀρχὴ τῆς κοινωνικῆς ζωῆς θὰ εἶνε ἡ κομμουνιστικὴ ἀρχή: «ἀπὸ τὸν καθένα ἀνάλογα μὲ τὶς ἱκανότητές του, στὸν καθένα ἀνάλογα μὲ τὶς ἀνάγκες του».

4.—ΞΕΚΑΘΑΡΙΣΜΑ ΤΩΝ ΥΠΟΛΕΙΜΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΜΠΟΥΧΑΡΙΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΤΣΚΙΣΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΟΠΩΝ, ΣΑΜΠΟΤΑΡΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΔΟΤΩΝ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΑΣ.—ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΣΤΟ ΑΝΩΤΑΤΟ ΣΟΒΙΕΤ ΤΗΣ ΕΣΣΔ.—ΤΟ ΚΟΜΜΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΖΕΤΑΙ ΣΕ ΜΙΑ ΠΛΑΤΕΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ.—ΕΚΛΟΓΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΝΩΤΑΤΟ ΣΟΒΙΕΤ ΤΗΣ ΕΣΣΔ

Τὸ 1937 ἔφερε στὸ φῶς νέες ἀποκαλύψεις γιὰ τὰ τέρατα τῆς μπουχαρινικῆς καὶ τροτσκιστικῆς συμμορίας. Ἡ δίκη τῶν Πιακατώφ, Ράντεκ καὶ τῶν ἄλλων, ἡ δίκη τῶν Τουχατσέφσκι, Γιάκιρ καὶ λοιπῶν, ἡ δίκη τέλος τῶν Μπουχάριν, Ρύκωφ, Κρεστίνσκι, Ρόζενγκολτς καὶ ἄλλων, ὅλες αὐτὲς οἱ δίκες ἔδειξαν πὼς οἱ μπουχαρινικοὶ καὶ οἱ τροτσκιστὲς ἀποτελοῦσαν ἀπὸ καιρὸ μιὰ κοινὴ συμμορία ἐχθρῶν τοῦ λαοῦ, σὰν «συνασπισμὸς τῶν δεξιῶν καὶ τῶν τροτσκιστῶν».

Οἱ δίκες ἔδειξαν πὼς αὐτὰ τὰ ἀποβράσματα τοῦ ἀνθρώπινου γένους, ἀπὸ τὶς πρῶτες κιόλας μέρες τῆς Ὀχτωβριανῆς σοσιαλιστικῆς ἐπανάστασης, συνωμοτοῦσαν μὲ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ λαοῦ Τρότσκι, Ζηνόβιεφ καὶ Κάμενεφ, ἐνάντια στὸ Λένιν, στὸ κόμμα, στὸ σοβιετικὸ κράτος. Οἱ προβοκατορικὲς προσπάθειες τορπιλλισμοῦ τῆς εἰρήνης τοῦ Μπρὲστ-Λιτόφσκ, στὶς ἀρχὲς τοῦ 1918· ἡ συνωμοσία ἐνάντια στὸ Λένιν καὶ ἡ συνεννόηση μὲ τοὺς «ἀριστεροὺς» ἐσέρους γιὰ σύλληψη καὶ δολοφονία τῶν Λένιν, Στάλιν, Σβερντλὼφ τὴν ἄνοιξη τοῦ 1918· ὁ κακοῦργος πυροβολισμὸς ἐνάντια στὸ Λένιν καὶ ὁ τραυματισμός του τὸ καλοκαῖρι τοῦ 1918· ἡ στάση τῶν «ἀριστερῶν» ἐσέρων τὸ καλοκαῖρι τοῦ 1918· ἡ σκόπιμη ὄξυνση τῶν διαφωνιῶν μέσα στὸ κόμμα τὸ 1921, μὲ σκοπὸ νὰ κλονιστεῖ καὶ νὰ ἀνατραπεῖ ἀπὸ τὰ μέσα ἡ καθοδήγηση τοῦ Λένιν· οἱ προσπάθειες νὰ ἀνατραπεῖ ἡ καθοδήγηση τοῦ κόμματος τὸν καιρὸ τῆς ἀρρώστειας τοῦ Λένιν καὶ ὕστερα ἀπὸ τὸ θάνατό του· ἡ κατάδοση μυστικῶν τοῦ κράτους καὶ ἡ παροχὴ πληροφοριῶν στις ξένες κατασκοπεῖες· ἡ ἄναντρη

δολοφονία τοῦ Κύρωφ· τὰ σαμποτάζ, πράξεις ἀντιπερισπασμοῦ, ἀνατινάξεις· οἱ ἄνανδρες δολοφονίες τῶν Μενζίνσκι, Κουίμπισεφ, Γκόρκι· ὅλα αὐτὰ καὶ ἄλλα παρόμοια κακουργήματα, ὅπως ἀποδείχνεται διαπράττονταν εἴκοσι χρόνια, μὲ τὴ συμμετοχὴ ἢ τὴν καθοδήγηση τῶν Τρότσκι, Ζηνόβιεφ, Κάμενεφ, Μπουχάριν, Ρύκωφ καὶ τῶν συνεργῶν τους, σύμφωνα μὲ ἐντολὲς τῶν ξένων ἀστικῶν ὑπηρεσιῶν κατασκοπείας.

Οἱ δίκες ἀποκάλυψαν πὼς τὰ τροτσκιστικὰ καὶ μπουχαρινικὰ τέρατα, ἀκολουθώντας τὴν ἐπιθυμία τῶν πατρώνων τους, τῶν ξένων ἀστικῶν ὑπηρεσιῶν κατασκοπείας, ἔβαλαν γιὰ καθῆκον τους νὰ καταστρέψουν τὸ κόμμα καὶ τὸ σοβιετικὸ κράτος, νὰ τορπιλλίσουν τὴν ἄμυνα τῆς χώρας, νὰ διευκολύνουν τὴ στρατιωτικὴ ἐπέμβαση ἀπὸ τὸ ἐξωτερικό, νὰ προετοιμάσουν τὴν ἥττα τοῦ Κόκκινου στρατοῦ, νὰ διαμελίσουν τὴν ΕΣΣΔ, νὰ παραδόσουν στοὺς γιαπωνέζους τὴν Παραθαλάσσια ἐπαρχία τῆς Ἄπω Ἀνατολῆς, νὰ παραδόσουν τὴ Λευκορωσία στοὺς πολωνούς, νὰ παραδόσουν τὴ σοβιετικὴ Οὐκρανία στοὺς γερμανούς, νὰ ἐξαφανίσουν τὶς κατακτήσεις τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν ἀγροτῶν τῶν κολχόζ, νὰ παλινορθώσουν τὴν καπιταλιστικὴ σκλαβιὰ στὴν ΕΣΣΔ.

Αὐτοὶ οἱ πυγμαῖοι ἀντεπαναστάτες, ποὺ ἡ δύναμή τους θὰ μποροῦσε νὰ συγκριθεῖ μόνο μὲ τὴ δύναμη μιᾶς τιποτένιας κατσαρίδας, θεωροῦσαν φαίνεται τὸν ἑαυτό τους — τί ἀστεῖο! — κύριους τῆς χώρας καὶ φαντάζονταν πὼς πραγματικὰ μποροῦν νὰ μοιράζουν καὶ νὰ ξεπουλοῦν τὴν Οὐκρανία, τὴ Λευκορωσία, τὴν Παραθαλάσσια ἐπαρχία!

Αὐτὲς οἱ παλιοκατσαρίδες τῶν λευκοφρουρῶν εἶχαν ξεχάσει πὼς νοικοκύρης στὴ σοβιετικὴ χώρα εἶνε ὁ σοβιετικὸς λαὸς καὶ οἱ κύριοι Ρύκωφ, Μπουχάριν, Ζηνόβιεφ, Κάμενεφ βρίσκονται ἁπλῶς προσωρινὰ στὴν ὑπηρεσία τοῦ κράτους, ποὺ σὲ κάθε στιγμὴ μπορεῖ νὰ τοὺς πετάξει ἀπὸ τὰ γραφεῖα του σὰν ἄχρηστη σαβούρα.

Αὐτοὶ οἱ τιποτένιοι λακέδες τῶν φασιστῶν ξέχασαν πὼς φτάνει νὰ κουνήσει ὁ σοβιετικὸς λαὸς τὸ δαχτυλάκι του γιὰ νὰ μὴ μείνει οὔτε ἴχνος τους.

Τὸ σοβιετικὸ δικαστήριο καταδίκασε τὰ μπουχαρινικὰ καὶ τροτσκιστικὰ τέρατα σὲ τουφεκισμό.

Τὸ Ἐπιτροπᾶτο τοῦ λαοῦ τῶν ἐσωτερικῶν ἐκτέλεσε τὴν ἀπόφαση.

Ὁ σοβιετικὸς λαὸς ἐνέκρινε τὸ τσάκισμα τῆς μπουχαρινικῆς καὶ τροτσκιστικῆς συμμορίας καὶ πέρασε στὶς τρέχουσες ὑποθέσεις του.

Καὶ οἱ τρέχουσες ὑποθέσεις του ἦταν νὰ προετοιμαστεῖ γιὰ τὶς ἐκλογὲς τοῦ Ἀνωτάτου σοβιὲτ καὶ νὰ τὶς διεξάγει ὀργανωμένα.

Τὸ κόμμα ἀνάπτυξε σὲ ὅλη της τὴν ἔκταση τὴν προεκλογικὴ δουλειά. Τὸ κόμμα πίστευε πὼς ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νέου συντάγματος τῆς ΕΣΣΔ σήμαινε στροφὴ στὴν πολιτικὴ ζωὴ τῆς χώρας. Τὸ κόμμα πίστευε πὼς ἡ στροφὴ αὐτὴ συνίσταται στὸν πλέριο ἐκδημοκρατισμὸ τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος, στὸ πέρασμα ἀπὸ τὴν περιορισμένη στὴν καθολικὴ ψηφοφορία, ἀπὸ τὴν

όχι έντελῶς ἴση ψηφοφορία στὴν ἴση, ἀπὸ τὴν πολυβάθμια στὴν ἄμεση ψηφοφορία, ἀπὸ τὴν ἀνοιχτὴ ψηφοφορία στὴ μυστική.

Ἂν πρὶν ἀπὸ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ νέου συντάγματος οἱ θρησκευτικοὶ λειτουργοί, οἱ πρώην λευκοφρουροί, οἱ πρώην κουλάκοι καὶ τὰ πρόσωπα ποὺ δὲν ἔκαναν κοινωφελῆ ἐργασία δὲν εἶχαν ἐκλογικὰ δικαιώματα, τὸ νέο σύνταγμα καταργεῖ ὅλους τοὺς περιορισμοὺς τοῦ ἐκλογικοῦ δικαιώματος γι αὐτὲς τὶς κατηγορίες τῶν πολιτῶν, ὁρίζοντας ὅτι οἱ βουλευτὲς ἐκλέγονται μὲ καθολικὴ ψηφοφορία.

Ἂν προηγούμενα ἡ ἐκλογὴ τῶν ἀντιπροσώπων δὲ γινόταν μὲ ἴση ψηφοφορία, μιὰ καὶ ὑπῆρχαν διαφορετικὰ ἐκλογικὰ ὅρια γιὰ τὸν πληθυσμὸ τῆς πόλης καὶ τὸν πληθυσμὸ τοῦ χωριοῦ, τώρα ἔλειψε ἡ ἀνάγκη νὰ περιορίζεται ἡ ἰσότητα τῆς ψηφοφορίας. Ὅλοι οἱ πολίτες ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ συμμετέχουν στὶς ἐκλογὲς πάνω στὴ βάση τῆς ἰσότητας.

Ἂν προηγούμενα οἱ ἐκλογὲς γιὰ τὰ διάμεσα καὶ ἀνώτερα ὄργανα τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας ἦταν πολυβάθμιες, τώρα, σύμφωνα μὲ τὸ νέο σύνταγμα, οἱ ἐκλογὲς ὅλων τῶν σοβιέτ, ἀπὸ τὰ ἀγροτικὰ καὶ τῶν πόλεων ὡς τὸ ἀνώτατο σοβιέτ, πρέπει νὰ γίνονται ἀπὸ τοὺς πολίτες μὲ ἄμεση ψηφοφορία.

Ἂν προηγούμενα ἡ ἐκλογὴ τῶν βουλευτῶν στὰ σοβιὲτ γινόταν μὲ ἀνοιχτὴ ψηφοφορία καὶ μὲ καταλόγους ὑποψηφίων, τώρα ἡ ψηφοφορία γιὰ τὴν ἐκλογὴ τῶν βουλευτῶν πρέπει νὰ εἶνε μυστική, ὄχι μὲ καταλόγους ὑποψηφίων, ἀλλὰ μὲ ἀτομικὲς ὑποψηφιότητες, ποὺ προτείνονται κατὰ ἐκλογικὲς περιφέρειες.

Εἴχαμε ἐδῶ ἀναμφισβήτη στροφὴ στὴν πολιτικὴ ζωὴ τῆς χώρας Τὸ νέο ἐκλογικὸ σύστημα ἔπρεπε νὰ προκαλέσει καὶ προκάλεσε πραγματικά, δυνάμωμα της πολιτικῆς δραστηριότητας τῶν μαζῶν, δυνάμωμα τοῦ ἐλέγχου τῶν μαζῶν πάνω στὰ ὄργανα τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας, δυνάμωμα τῆς εὐθύνης τῶν ὀργάνων τῆς σοβιετικῆς ἐξουσίας μπροστὰ στὸ λαό.

Τὸ κόμμα, γιὰ ν' ἀντιμετωπίσει αὐτὴ τὴ στροφὴ πάνοπλο, ἔπρεπε νὰ μπεῖ ἐπικεφαλῆς αὐτῆς τῆς στροφῆς καὶ νὰ ἐξασφαλίσει πέρα γιὰ πέρα τὸν ἡγετικό του ρόλο στὶς προσεχεῖς ἐκλογές. Γιὰ νὰ γίνει ὅμως αὐτό, θὰ ἔπρεπε οἱ κομματικὲς ὀργανώσεις νὰ γίνουν οἱ ἴδιες τους, στὴν πρακτική τους δουλειά, πέρα γιὰ πέρα δημοκρατικές, νὰ ἐφαρμόζουν πέρα γιὰ πέρα στὴν ἐσωτερική τους ζωὴ τὶς ἀρχὲς τοῦ δημοκρατικοῦ συγκεντρωτισμοῦ, ὅπως ἀπαιτεῖ τὸ καταστατικὸ τοῦ κόμματος, ὥστε ὅλα τὰ ὄργανα τοῦ κόμματος νὰ ἐκλέγονται. Ἡ κριτικὴ καὶ ἡ αὐτοκριτικὴ ν' ἀναπτυχθοῦν πέρα γιὰ πέρα μέσα στὸ κόμμα γιὰ νὰ εἶνε πλήρης ἡ εὐθύνη τῶν κομματικῶν ὀργανώσεων ἀπέναντι στὴν ἴδια τὴ μάζα τῶν μελῶν καὶ ἡ ἴδια ἡ κομματικὴ μάζα νὰ δραστηριοποιηθεῖ πέρα γιὰ πέρα.

Ἀπὸ τὴν εἰσήγηση τοῦ σ. Ζντάνωφ στὴν ὁλομέλεια τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ποὺ ἔγινε στὰ τέλη τοῦ Φλεβάρη 1937 γιὰ τὴν προπαρασκευὴ

τῶν κομματικῶν ὀργανώσεων γιὰ τὶς ἐκλογὲς στὸ 'Ανώτατο σοβιὲτ τῆς ΕΣΣΔ, φάνηκε πὼς μιὰ σειρὰ κομματικὲς ὀργανώσεις, στὴν πρακτική τους δουλειὰ παραβιάζουν τὸ καταστατικὸ τοῦ κόμματος καὶ τὶς ἀρχὲς τοῦ δημοκρατικοῦ συγκεντρωτισμοῦ: ἀντικαταστοῦν τὴν ἐκλογὴ μὲ τὴν πρόσληψη (κοοπτάτσια) στὰ καθοδηγητικὰ ὄργανα, τὴν ψηφοφορία πάνω σὲ μεμονωμένους ὑποψηφίους μὲ τὴν ψηφοφορία μὲ ἐκλογικὸ κατάλογο, τὴ μυστικὴ ψηφοφορία μὲ τὴ φανερὴ ψηφοφορία κτλ. Εἶνε αὐτονόητο πὼς τέτιες ὀργανώσεις, μὲ τέτιο τρόπο δουλειᾶς, δὲ μποροῦσαν νὰ ἀνταποκριθοῦν στὸ καθῆκον τους στὶς ἐκλογὲς στὸ 'Ανώτατο σοβιέτ, γι αὐτὸ ἦταν ἀπαραίτητο νὰ μπεῖ πρῶτα πρῶτα τέλος σ' αὐτὸ τὸν ἀντιδημοκρατικὸ τρόπο δουλειᾶς τῶν ὀργανώσεων τοῦ κόμματος καὶ νὰ ἀναδιοργανωθεῖ ἡ κομματικὴ δουλειὰ πάνω στὴ βάση τῆς ἀναπτυγμένης δημοκρατίας.

Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ ἡ ὁλομέλεια τῆς Κεντρικῆς 'Επιτροπῆς, ἀφοῦ ἄκουσε τὴν ἔκθεση τοῦ σ. Ζντάνωφ, πῆρε τὶς ἀκόλουθες ἀποφάσεις:

«α) Ν' ἀναδιοργανωθεῖ ἡ κομματικὴ δουλειὰ μὲ βάση τὴ χωρὶς ὅρους καὶ πλήρη ἐφαρμογὴ στὴ ζωὴ τοῦ κόμματος τῶν δημοκρατικῶν ἀρχῶν, ποὺ καθορίζει τὸ καταστατικό.

β) Νὰ μπεῖ τέρμα στὴν τακτικὴ τῆς πρόσληψης μελῶν στὶς κομματικὲς ἐπιτροπὲς καὶ ν' ἀποκατασταθεῖ σύμφωνα μὲ τὸ καταστατικὸ τοῦ κόμματος ἡ ἐκλογὴ τῶν διευθυντικῶν ὀργανισμῶν τῶν κομματικῶν ὀργανώσεων.

γ) Νὰ ἀπαγορευθεῖ στὴν ἐκλογὴ τῶν κομματικῶν ὀργάνων ἡ ψηφοφορία μὲ ἐκλογικοὺς καταλόγους· ἡ ἐκλογὴ νὰ γίνεται κατὰ χωριστὲς ὑποψηφιότητες, ἐξασφαλίζοντας σὲ ὅλα τὰ μέλη τοῦ κόμματος τὸ ἀπεριόριστο δικαίωμα νὰ ἀπορρίπτουν τὶς ὑποψηφιότητες καὶ νὰ τὶς κριτικάρουν.

δ) Νὰ καθιερωθεῖ ἡ μυστικὴ ψηφοφορία γιὰ τὶς ἐκλογὲς τῶν κομματικῶν ὀργάνων.

ε) Σὲ ὅλες τὶς κομματικὲς ὀργανώσεις νὰ γίνουν ἐκλογὲς καθοδηγητικῶν ὀργάνων, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὶς κομματικὲς ἐπιτροπὲς τῶν ὀργανώσεων βάσης ὡς τὶς ἐπιτροπὲς περιοχῶν καὶ ἐδαφῶν καὶ τὶς κεντρικὲς ἐπιτροπὲς τῶν ἐθνικῶν κομμουνιστικῶν κομμάτων καὶ τελειώνοντας τὶς ἐκλογὲς στὶς 20 τοῦ Μάη, τὸ ἀργότερο.

στ) Νὰ ὑποχρεωθοῦν ὅλες οἱ κομματικὲς ὀργανώσεις νὰ τηρήσουν αὐστηρὰ τὶς προθεσμίες ἐκλογῆς τῶν καθοδηγητικῶν ὀργάνων ποὺ καθορίζει τὸ καταστατικὸ τοῦ κόμματος: κάθε χρόνο γιὰ τὶς κομματικὲς ὀργανώσεις τῆς βάσης, κάθε χρόνο γιὰ τὶς ὀργανώσεις ἀχτίδας καὶ πόλης, κάθε ἑνάμισυ χρόνο γιὰ τὶς περιοχές, ἀκρινὲς περιοχὲς καὶ δημοκρατίες.

ζ) Στὶς κομματικὲς ὀργανώσεις τῆς βάσης νὰ ἐξασφαλιστεῖ ἡ αὐστηρὴ τήρηση τοῦ κανονισμοῦ ἐκλογῶν τῶν κομματικῶν ἐπιτροπῶν σὲ

γενικὲς ἐργοστασιακὲς συγκεντρώσεις, μὴν ἐπιτρέποντας τὴν ἀντικατάστασή τους ἀπὸ συνδιασκέψεις.

η) Νὰ καταργηθεῖ ὁ τρόπος τῆς δουλειᾶς ὁρισμένων πρωτοβάθμιων κομματικῶν ὀργανώσεων, ποὺ καταργοῦν στὴν πράξη τὶς γενικὲς συνελεύσεις καὶ τὶς ἀντικαθιστοῦν μὲ γενικὲς συνελεύσεις τμημάτων καὶ μὲ συνδιασκέψεις».

Ἔτσι ἄρχισε ἡ προετοιμασία τοῦ κόμματος γιὰ τὶς ἐκλογές.

Ἡ ἀπόφαση αὐτὴ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς εἶχε τεράστια πολιτικὴ σημασία. Ἡ σπουδαιότητά της δὲ βρισκόταν μονάχα στὸ ὅτι ἄρχισε τὴν ἐκλογικὴ καμπάνια τοῦ κόμματος γιὰ τὶς ἐκλογὲς στὸ Ἀνώτατο σοβιὲτ τῆς ΕΣΣΔ. Ἡ σημασία του πρῶτ' ἀπ' ὅλα βρισκόταν στὸ γεγονὸς ὅτι βοηθοῦσε τὶς κομματικὲς ὀργανώσεις νὰ αναδιοργανωθουν, νὰ στραφοῦν πρὸς τὴν ἐσωκομματικὴ δημοκρατία καὶ νὰ διεξαγάγουν πάνοπλα τὴν ἐκλογὴ στὸ Ἀνώτατο σοβιέτ.

Ἀνοίγοντας πλατειὰ ἐκλογικὴ καμπάνια τὸ κόμμα ἀποφάσισε νὰ στηρίξει ὅλη τὴν ἐκλογική του πολιτικὴ στὴν ἰδέα τοῦ ἐκλογικοῦ συνασπισμοῦ τῶν κομμουνιστῶν καὶ τῶν ἐξωκομματικῶν. Τὸ κόμμα κατέβηκε στὶς ἐκλογὲς σὲ συνασπισμὸ μὲ τοὺς ἐξωκομματικούς, σὲ συμμαχία μὲ τοὺς ἐξωκομματικούς, ἀποφασίζοντας νὰ ἐκθέσει κοινὲς ὑποψηφιότητες μὲ τοὺς ἐξωκομματικοὺς στὶς ἐκλογικὲς περιφέρειες. Αὐτὸ ἦταν κάτι πρωτοφανέρωτο καὶ ἐντελῶς ἀσυνήθιστο στοὺς ἐκλογικοὺς ἀγῶνες τῶν ἀστικῶν χωρῶν. Ὁ συνασπισμὸς τῶν κομμουνιστῶν καὶ τῶν ἐξωκομματικῶν ἀποδείχτηκε ὁλότελα φυσικὸ φαινόμενο γιὰ τὴ χώρα μας, ὅπου δὲν ὑπάρχουν πιὰ ἐχθρικὲς τάξεις κι ὅπου ἡ ἠθικοπολιτικὴ ἑνότητα ὅλων τῶν στρωμάτων τοῦ λαοῦ ἀποτελεῖ γεγονὸς ἀναμφισβήτητο.

Στὶς 7 τοῦ Δεκέμβρη 1937, ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ κόμματος ἀπηύθυνε προκήρυξη σ' ὅλους τοὺς ἐκλογεῖς, ποὺ ἔλεγε:

«Στὶς 12 τοῦ Δεκέμβρη 1937 οἱ ἐργαζόμενοι τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης, μὲ βάση τὸ σοσιαλιστικό μας σύνταγμα, θὰ ἐκλέξουν τοὺς ἀντιπροσώπους τους γιὰ τὸ Ἀνώτατο σοβιὲτ τῆς ΕΣΣΔ. Τὸ μπολσεβίκικο κόμμα παρουσιάζεται στὶς ἐκλογὲς σὲ συνασπισμό, σὲ συμμαχία μὲ τοὺς ἐξωκομματικούς, ἐργάτες, ἀγρότες, ὑπάλληλους, διανοούμενους... Τὸ μπολσεβίκικο κόμμα δὲ στήνει φράγματα ἀνάμεσα στὸν ἑαυτό του καὶ στοὺς ἐξωκομματικούς. Ἀντίθετα, παρουσιάζεται στὶς ἐκλογὲς σὲ συνασπισμό, σὲ συμμαχία μὲ τοὺς ἐξωκομματικούς, παρουσιάζεται σὲ συνασπισμὸ μὲ τὰ συνδικάτα τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν ὑπαλλήλων, μὲ τὴν κομμουνιστικὴ νεολαία καὶ τὶς ἄλλες ὀργανώσεις καὶ συλλόγους τῶν ἐξωκομματικῶν. Συνεπῶς, οἱ κομμουνιστὲς καὶ οἱ ἐξωκομματικοὶ θὰ ἔχουν κοινοὺς ὑποψήφιους, κάθε ἐξωκομματικὸς βουλευτὴς θὰ εἶνε καὶ βουλευτὴς τῶν κομμουνιστῶν, ὅπως κάθε κομμουνιστὴς βουλευτὴς θὰ εἶνε καὶ βουλευτὴς τῶν ἐξωκομματικῶν».

Ἡ προκήρυξη τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τελείωνε μὲ τὴν ἀκόλουθη ἔκκληση πρὸς τοὺς ἐκλογεῖς:

«Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος τῆς ΕΣΣΔ (μπολσεβίκων) καλεῖ ὅλους τοὺς κομμουνιστὲς καὶ τοὺς συμπαθοῦντες νὰ ψηφίσουν τοὺς ἐξωκομματικοὺς ὑποψήφιους μὲ τὴν ἴδια ὁμοφωνία ποὺ θὰ ψηφίσουν τοὺς κομμουνιστὲς ὑποψήφιους.

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος τῆς ΕΣΣΔ (μπολσεβίκων) καλεῖ ὅλους τοὺς ἐξωκομματικοὺς ἐκλογεῖς νὰ ψηφίσουν τοὺς κομμουνιστὲς ὑποψήφιους μὲ τὴν ἴδια ὁμοφωνία ποὺ θὰ ψηφίσουν τοὺς ἐξωκομματικοὺς ὑποψήφιους.

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμματος τῆς ΕΣΣΔ (μπολσεβίκων) καλεῖ ὅλους τοὺς ἐκλογεῖς νὰ παρουσιαστοῦν σὰν ἕνας ἄνθρωπος στὶς ἐκλογικὲς κάλπες, στὶς 12 τοῦ Δεκέμβρη 1937, γιὰ νὰ ἐκλέξουν τοὺς βουλευτὲς στὸ Σοβιὲτ τῆς Ἕνωσης καὶ στὸ Σοβιὲτ τῶν Ἐθνοτήτων.

Δὲν πρέπει νὰ μείνει οὔτε ἕνας ἐκλογέας, ποὺ νὰ μὴν ἀσκήσει τὸ τιμητικὸ δικαίωμά του νὰ ἐκλέξει τοὺς βουλευτὲς στὸ ἀνώτατο ὄργανο τοῦ σοβιετικοῦ κράτους. Δὲν πρέπει νὰ μείνει οὔτε ἕνας δραστήριος πολίτης, ποὺ νὰ μὴ θεωρήσει πολιτικό του καθῆκον νὰ συντελέσει στὴ συμμετοχὴ ὅλων τῶν ἐκλογέων χωρὶς ἐξαίρεση στὶς ἐκλογὲς τοῦ ἀνωτάτου σοβιέτ.

Ἡ 12 τοῦ Δεκέμβρη 1937 πρέπει νὰ γίνει ἡ μεγάλη γιορτὴ τῆς συνένωσης τῶν ἐργαζομένων ὅλων τῶν λαῶν τῆς ΕΣΣΔ γύρω ἀπὸ τὴ νικηφόρα σημαία τοῦ Λένιν καὶ τοῦ Στάλιν».

Στὶς 11 τοῦ Δεκέμβρη 1937, τὴν παραμονὴ τῶν ἐκλογῶν, ὁ σ. Στάλιν, στὸ λόγο του μπροστὰ στοὺς ἐκλογεῖς τῆς ἐκλογικῆς του περιφέρειας, ἐξέτασε τί πρέπει νὰ εἶνε οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ λαοῦ, οἱ βουλευτὲς στὸ Ἀνώτατο σοβιὲτ τῆς ΕΣΣΔ. Ὁ σ. Στάλιν εἶπε:

«Οἱ ἐκλογεῖς, ὁ λαὸς πρέπει νὰ ἀπαιτήσουν ἀπὸ τοὺς βουλευτές τους νὰ σταθοῦν στὸ ὕψος τῶν καθηκόντων τους. Στὴν πορεία τῆς δουλειᾶς τους νὰ μὴν κατεβοῦν στὸ ἐπίπεδο μικροαστῶν πολιτικάντηδων. Νὰ σταθοῦν στὴ θέση τους σὰν πολιτικοὶ ἄνδρες λενινιστικοῦ τύπου. Νὰ εἶνε πολιτικοὶ ἄνδρες μὲ ξεκάθαρες καὶ καθορισμένες ἀντιλήψεις, ὅπως ἦταν ὁ Λένιν· νὰ εἶνε τὸ ἴδιο ἄφοβοι στὴ μάχη καὶ ἀμείλικτοι γιὰ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ λαοῦ, ὅπως ἦταν ὁ Λένιν· νὰ εἶνε ἀπαλλαγμένοι ἀπὸ κάθε πανικό, ἀπὸ κάθε τι ποὺ μοιάζει μὲ πανικό, ὅταν τὰ πράγματα ἀρχίζουν νὰ περιπλέκονται κ' ἕνας ὁποιοσδήποτε κίνδυνος διαγράφεται στὸν ὁρίζοντα, νὰ εἶνε τὸ ἴδιο ἀπαλλαγμένοι ἀπὸ κάθε ἴχνος πανικοῦ, ὅπως ἦταν ἀπαλλαγμένος ὁ Λένιν· νὰ εἶνε τὸ ἴδιο σοφοὶ καὶ ὄχι βιαστικοί, ὅταν ἀποφασίζουν γιὰ πολύπλοκα ζητήματα, ὅπου χρειάζεται ὁλόπλευρος προσανα-

τολισμός καὶ ὁλόπλευρος ὑπολογισμὸς τῶν ὑπὲρ καὶ τῶν κατά, ὅπως ἦταν ὁ Λένιν· νὰ εἶνε τὸ ἴδιο ἀληθινοὶ καὶ τίμιοι, ὅπως ἦταν ὁ Λένιν· νὰ ἀγαποῦν τὸ λαό τους, ὅπως τὸν ἀγαποῦσε ὁ Λένιν».

Στὶς 12 τοῦ Δεκέμβρη ἔγιναν οἱ ἐκλογὲς γιὰ τὸ 'Ανώτατο σοβιὲτ τῆς ΕΣΣΔ. Ἔγιναν μέσα σὲ τεράστιο ἐνθουσιασμό. Δὲν ἦταν ἁπλῶς ἐκλογές, ἀλλὰ μεγαλειώδικη γιορτή, θρίαμβος τοῦ σοβιετικοῦ λαοῦ, διαδήλωση τῆς μεγάλης φιλίας τῶν λαῶν τῆς ΕΣΣΔ.

Ἀπὸ 94 ἑκατομμύρια ἐκλογεῖς πῆραν μέρος στὶς ἐκλογὲς 91 ἑκατομμύρια καὶ κάτι, δηλαδὴ τὰ 96,8 %. Ἀπὸ τὸν ἀριθμὸ αὐτὸ 89.844.000 ἄτομα, δηλαδὴ τὰ 98,6 % ψήφισαν τὸ συνασπισμὸ τῶν κομμουνιστῶν καὶ τῶν ἐξωκομματικῶν. Μόνο 632.000 πρόσωπα, δηλαδὴ λιγότερα ἀπὸ 1 %, καταψήφισαν τοὺς ὑποψήφιους τοῦ συνασπισμοῦ τῶν κομμουνιστῶν καὶ τῶν ἐξωκομματικῶν. Ὅλοι χωρὶς ἐξαίρεση οἱ ὑποψήφιοι τοῦ συνασπισμοῦ τῶν κομμουνιστῶν καὶ ἐξωκομματικῶν πέτυχαν στὶς ἐκλογές.

Ἔτσι 90 ἑκατομμύρια ἄνθρωποι ἐπισφράγισαν μὲ τὴν παμψηφία τους τὴ νίκη τοῦ σοσιαλισμοῦ στὴν ΕΣΣΔ.

Ἦταν μιὰ μεγαλειώδικη νίκη τοῦ συνασπισμοῦ τῶν κομμουνιστῶν καὶ τῶν ἐξωκομματικῶν.

Ἦταν ὁ θρίαμβος τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος.

Ἡ ἠθικοπολιτικὴ ἑνότητα τοῦ σοβιετικοῦ λαοῦ, ποὺ ἀναφέρει ὁ σ. Μόλοτωφ στὸν ἱστορικό του λόγο γιὰ τὰ εἰκοσάχρονα τῆς Ὀχτωβριανῆς ἐπανάστασης, πῆρε στὴν περίπτωση αὐτὴ μιὰ λαμπρὴ ἐπισφράγιση.

ΤΕΛΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ποιὰ βασικὰ πορίσματα πρέπει νὰ βγάλουμε ἀπὸ τὸ ἱστορικὸ ἔργο ποὺ πραγματοποίησε τὸ μπολσεβίκικο κόμμα ;

Τί μᾶς διδάσκει ἡ ἱστορία τοῦ ΚΚΣΕ (μπ.) ;

1) Ἡ ἱστορία τοῦ κόμματος διδάσκει, πρῶτ' ἀπ' ὅλα, πὼς ἡ νίκη τῆς προλεταριακῆς ἐπανάστασης, ἡ νίκη τῆς δικτατορίας τοῦ προλεταριάτου, εἶνε ἀδύνατη δίχως ἕνα ἐπαναστατικὸ κόμμα τοῦ προλεταριάτου, ἀπαλλαγμένο ἀπὸ τὸν ὀππορτουνισμό, ἀδιάλλαχτο ἀπέναντι στοὺς συμφιλιωτὲς καὶ τοὺς ἡττοπαθεῖς, ἐπαναστατικὸ ἀπέναντι στὴν ἀστικὴ τάξη καὶ τὴν κρατική της ἐξουσία.

Ἡ ἱστορία τοῦ κόμματος διδάσκει, πὼς ἂν τὸ προλεταριάτο ἀφεθεῖ χωρὶς τέτιο κόμμα σημαίνει πὼς ἀφήνεται χωρὶς ἐπαναστατικὴ ἡγεσία· τὸ νὰ μείνει ὅμως χωρὶς ἐπαναστατικὴ ἡγεσία σημαίνει πὼς καταστρέφεται τὸ ἔργο τῆς προλεταριακῆς ἐπανάστασης.

Ἡ ἱστορία τοῦ κόμματος διδάσκει πὼς αὐτὸ τὸ κόμμα δὲ μπορεῖ νὰ εἶνε ἕνα συνηθισμένο σοσιαλδημοκρατικὸ κόμμα δυτικοευρωπαϊκοῦ τύπου, ποὺ ἔχει διαπαιδαγωγηθεῖ μέσα σὲ συνθῆκες κοινωνικῆς εἰρήνης, σέρνεται στὴν

οὐρὰ τῶν ὀππορτουνιστῶν, ὀνειρεύεται «κοινωνικὲς μεταρρυθμίσεις» καὶ φοβᾶται τὴν κοινωνικὴ ἐπανάσταση.

Ἡ ἱστορία τοῦ κόμματος διδάσκει πῶς τὸ κόμμα αὐτὸ μπορεῖ νὰ εἶνε μόνο κόμμα νέου τύπου, μαρξιστικὸ - λενινιστικό, κόμμα τῆς κοινωνικῆς ἐπανάστασης, ἱκανὸ νὰ προετοιμάσει τὸ προλεταριάτο γιὰ τὶς ἀποφασιστικὲς συγκρούσεις μὲ τὴν ἀστικὴ τάξη καὶ νὰ ὀργανώσει τὴ νίκη τῆς προλεταριακῆς ἐπανάστασης.

Τέτιο κόμμα στὴν ΕΣΣΔ εἶνε τὸ μπολσεβίκικο κόμμα.

«Στὴν προεπαναστατικὴ περίοδο, λέει ὁ σ. Στάλιν, στὴν περίοδο τῆς λίγο - πολὺ εἰρηνικῆς ἐξέλιξης, ὅταν τὰ κόμματα τῆς 2ης Διεθνοῦς κυριαρχοῦσαν μέσα στὸ ἐργατικὸ κίνημα καὶ οἱ κοινοβουλευτικὲς μορφὲς πάλης θεωρούνταν οἱ βασικὲς—σ' αὐτὲς τὶς συνθῆκες τὸ κόμμα δὲν εἶχε καὶ δὲ μποροῦσε νὰ ἔχει τὴ σοβαρὴ καὶ ἀποφασιστικὴ σημασία ποὺ πῆρε κατοπινά, μέσα στὶς ἀνοιχτὲς ἐπαναστατικὲς μάχες. Ὑπερασπίζοντας τὴ 2η Διεθνῆ ἀπὸ τὶς ἐπιθέσεις, ὁ Κάουτσκι λέει πῶς τὰ κόμματα τῆς 2ης Διεθνοῦς εἶνε ὄργανα εἰρήνης καὶ ὄχι ὄργανα πολέμου, πὼς γι αὐτὸ ἀκριβῶς δὲ στάθηκαν ἱκανὰ νὰ ἀναλάβουν ὁ,τιδήποτε σοβαρὸ στὸ διάστημα τοῦ πολέμου, στὴν περίοδο τῶν ἐπαναστατικῶν ἐξορμήσεων τοῦ προλεταριάτου. Αὐτὸ εἶνε πέρα γιὰ πέρα σωστό. Τί θὰ πεῖ ὅμως αὐτό ; Θὰ πεῖ πὼς τὰ κόμματα τῆς 2ης Διεθνοῦς δὲν εἶνε κατάλληλα γιὰ τὴν ἐπαναστατικὴ πάλη τοῦ προλεταριάτου, πὼς δὲν εἶνε μαχητικὰ κόμματα τοῦ προλεταριάτου, ποὺ ὁδηγοῦν τοὺς ἐργάτες στὴν ἐξουσία, ἀλλὰ ἐκλογικὸς μηχανισμὸς προσαρμοσμένος στὶς κοινοβουλευτικὲς ἐκλογὲς καὶ στὸν κοινοβουλευτικὸν ἀγώνα. Αὐτὸ ἀκριβῶς ἐξηγεῖ καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι, στὴν περίοδο τῆς κυριαρχίας τῶν ὀππορτουνιστῶν τῆς 2ης Διεθνοῦς, βασικὴ πολιτικὴ ὀργάνωση τοῦ προλεταριάτου δὲν ἦταν τὸ κόμμα, ἀλλὰ ἡ κοινοβουλευτικὴ ὁμάδα (φράξια). Εἶνε γνωστὸ πὼς τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τὸ κόμμα ἦταν στὴν πράξη παράρτημα τῆς κοινοβουλευτικῆς ὁμάδας καὶ στοιχεῖο προορισμένο νὰ τὴν ἐξυπηρετεῖ. Δὲν ὑπάρχει κὰν ἀνάγκη νὰ ἀποδείξουμε πώς, κάτω ἀπὸ τέτιες συνθῆκες, μὲ ἐπικεφαλῆς ἕνα τέτιο κόμμα, δὲ μποροῦσε οὔτε λόγος νὰ γίνεται γιὰ προετοιμασία τοῦ προλεταριάτου γιὰ τὴν ἐπανάσταση.

Ἡ κατάσταση ὅμως ἄλλαξε ριζικὰ μὲ τὴ νέα περίοδο. Ἡ νέα περίοδος εἶνε περίοδος τῶν ἀνοικτῶν ταξικῶν συγκρούσεων, περίοδος τῶν ἐπαναστατικῶν ἐξορμήσεων τοῦ προλεταριάτου, περίοδος τῆς προλεταριακῆς ἐπανάστασης καὶ τῆς ἄμεσης προετοιμασίας τῶν δυνάμεων γιὰ τὴν ἀνατροπὴ τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ, γιὰ τὴν κατάληψη τῆς ἐξουσίας ἀπὸ τὸ προλεταριάτο. Ἡ περίοδος αὐτὴ βάζει μπροστὰ στὸ προλεταριάτο καινούρια καθήκοντα : ἀναδιοργάνωση ὅλης τῆς δουλειᾶς τοῦ κόμματος μὲ καινούριο ἐπαναστατικὸ τρόπο, διαπαιδαγώγηση τῶν ἐργατῶν στὸ πνεῦμα

τῆς ἐπαναστατικῆς πάλης γιὰ τὴν ἐξουσία, προετοιμασία καὶ συγκέντρωση τῶν ἐφεδρειῶν, συμμαχία μὲ τοὺς προλετάριους τῶν γειτονικῶν χωρῶν, ἀποκατάσταση στέρεων δεσμῶν μὲ τὸ ἀπελευθερωτικὸ κίνημα τῶν ἀποικιῶν καὶ τῶν ἐξαρτημένων χωρῶν κλπ. κλπ. Νὰ πιστεύει κανεὶς πὼς τὰ καινούρια αὐτὰ καθήκοντα μποροῦν νὰ πραγματοποιηθοῦν μὲ τὶς δυνάμεις τῶν παλιῶν σοσιαλδημοκρατικῶν κομμάτων, ποὺ ἔχουν διαπαιδαγωγηθεῖ μέσα στὶς εἰρηνικὲς συνθῆκες τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ, εἶνε σὰν νὰ αὐτοκαταδικάζεται σὲ ἀπελπιστικὴ ἀπογοήτευση, σὲ ἀναπόφευκτη ἥττα. Νὰ μένει κανεὶς μὲ τὰ παλιὰ κόμματα ἐπικεφαλῆς, ἔχοντας τέτια καθήκοντα στοὺς ὤμους, εἶνε σὰν νὰ μένει πλέρια ἀφοπλισμένος. Δὲν εἶνε κὰν ἀνάγκη νὰ ἀποδείξουμε πὼς τὸ προλεταριάτο δὲ μποροῦσε νὰ συμβιβαστεῖ μ' αὐτό.

Ἀπ' ἐδῶ πήγασε ἡ ἀνάγκη γιὰ ἕνα καινούριο κόμμα, κόμμα μαχητικό, κόμμα ἐπαναστατικό, ἀρκετὰ θαρραλέο ὥστε νὰ ὁδηγήσει τοὺς προλετάριους στὴν πάλη γιὰ τὴν ἐξουσία, ἀρκετὰ ἔμπειρο ὥστε νὰ μὴ χάνεται μέσα στὶς πολύπλοκες συνθῆκες μιᾶς ἐπαναστατικῆς κατάστασης καὶ ἀρκετὰ εὐλύγιστο γιὰ νὰ παρακάμπτει κάθε εἶδους σκοπέλους στὸ δρόμο πρὸς τὸ σκοπό.

Δίχως ἕνα τέτιο κόμμα, οὔτε κὰν σκέψη μποροῦσε νὰ γίνει γιὰ ἀνατροπὴ τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ καὶ κατάκτηση τῆς διχτατορίας τοῦ προλεταριάτου.

Τὸ νέο αὐτὸ κόμμα, εἶνε τὸ κόμμα τοῦ λενινισμοῦ» (Στάλιν, Ζητήματα λενινισμοῦ).

2) Ἡ ἱστορία τοῦ κόμματος μᾶς διδάσκει, ἀκόμα, πὼς τὸ κόμμα τῆς ἐργατικῆς τάξης δὲ μπορεῖ νὰ παίξει τὸ ρόλο τοῦ ἡγέτη τῆς τάξης του, δὲ μπορεῖ νὰ παίξει τὸ ρόλο τοῦ ὀργανωτῆ καὶ καθοδηγητῆ τῆς προλεταριακῆς ἐπανάστασης, ἂν δὲν κατέχει τὴν πρωτοπόρα θεωρία τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος, ἂν δὲν κατέχει τὴ μαρξιστικὴ - λενινιστικὴ θεωρία.

Ἡ δύναμη τῆς μαρξιστικῆς - λενινιστικῆς θεωρίας βρίσκεται στὸ ὅτι κάνει δυνατὸ γιὰ τὸ κόμμα νὰ προσανατολίζεται στὴν κατάσταση, νὰ καταλαβαίνει τὴν ἐσωτερικὴ σχέση τῶν τριγύρω γεγονότων, νὰ προβλέπει τὴν πορεία τῶν γεγονότων καὶ νὰ διακρίνει ὄχι μόνο πῶς καὶ πρὸς τὰ ποῦ ἐξελίσσονται σήμερα τὰ γεγονότα, ἀλλὰ ἀκόμα πῶς καὶ πρὸς τὰ ποῦ θὰ ἐξελιχτοῦν αὔριο.

Μόνο τὸ κόμμα ποὺ κατέχει τὴ μαρξιστικὴ - λενινιστικὴ θεωρία μπορεῖ νὰ προχωρεῖ μὲ σίγουρο βῆμα καὶ νὰ ὁδηγεῖ μπροστὰ τὴν ἐργατικὴ τάξη.

Καὶ ἀντίθετα, ἕνα κόμμα ποὺ δὲν κατέχει τὴ μαρξιστικὴ - λενινιστικὴ θεωρία εἶνε ἀναγκασμένο νὰ πλανιέται ψηλαφητά. Χάνει τὴν πεποίθηση στὶς ἐνέργειές του, εἶνε ἀνίκανο νὰ ὁδηγήσει τὴν ἐργατικὴ τάξη μπροστά.

Μπορεῖ νὰ νομιστεῖ πὼς ἀφομοίωση τῆς μαρξιστικῆς - λενινιστικῆς θεωρίας, σημαίνει εὐσυνείδητη ἀποστήθιση ὁρισμένων συμπερασμάτων καὶ θέσεων, ποὺ

βρίσκονται στὰ ἔργα τοῦ Μάρξ, τοῦ Ἔνγκελς, τοῦ Λένιν, μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς τὰ συμπεράσματα καὶ οἱ θέσεις ποὺ ἀποστήθισα θὰ ταιριάζουν γιὰ κάθε περίσταση, γιὰ κάθε περίπτωση τῆς ζωῆς. Ἕνα τέτιο ὅμως ἀντίκρισμα τῆς μαρξιστικῆς - λενινιστικῆς θεωρίας εἶνε ἀπόλυτα λαθεμένο. Ἡ μαρξιστικὴ - λενινιστικὴ θεωρία δὲ μπορεῖ νὰ θεωρεῖται σὰν συλλογὴ ἀπὸ δόγματα, σὰν κατήχηση, σὰν σύμβολο πίστης καὶ οἱ μαρξιστὲς σὰν σχολαστικοὶ βιβλιοφάγοι. Ἡ μαρξιστικὴ - λενινιστικὴ θεωρία εἶνε ἡ ἐπιστήμη τῆς ἐξέλιξης τῆς κοινωνίας, ἡ ἐπιστήμη τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος, ἡ ἐπιστήμη τῆς προλεταριακῆς ἐπανάστασης, ἡ ἐπιστήμη τῆς οἰκοδόμησης τῆς κομμουνιστικῆς κοινωνίας. Σὰν ἐπιστήμη δὲ στέκεται καὶ δὲ μπορεῖ νὰ σταθεῖ στὸ ἴδιο σημεῖο, ἐξελίσσεται καὶ τελειοποιεῖται. Εἶνε αὐτονόητο πὼς στὴν ἐξέλιξή της δὲ μπορεῖ παρὰ νὰ πλουτίζεται μὲ τὴ νέα πεῖρα, τὶς νέες γνώσεις· καὶ ὁρισμένες θέσεις καὶ συμπεράσματά της δὲ μπορεῖ νὰ μὴν ἀλλάζουν μὲ τὸν καιρό, δὲ μπορεῖ νὰ μὴν ἀντικαταστοῦνται μὲ νέα συμπεράσματα καὶ θέσεις, ποὺ ἀνταποκρίνονται στὶς νέες ἱστορικὲς συνθῆκες.

Κατακτῶ τὴ μαρξιστικὴ - λενινιστικὴ θεωρία διόλου δὲ σημαίνει ἀποστηθίζω ὅλες τὶς διατυπώσεις καὶ τὰ συμπεράσματά της καὶ ἀγκιστρώνομαι σὲ κάθε γράμμα αὐτῶν τῶν διατυπώσεων καὶ συμπερασμάτων. Γιὰ νὰ κατακτήσω τὴ μαρξιστικὴ - λενινιστικὴ θεωρία πρέπει πρῶτα ἀπ' ὅλα νὰ μάθω νὰ διακρίνω ἀνάμεσα στὸ γράμμα καὶ τὴν οὐσία της.

Κατακτῶ τὴ μαρξιστικὴ - λενινιστικὴ θεωρία θὰ πεῖ κάνω κτῆμα μου τὴν οὐσία αὐτῆς τῆς θεωρίας καὶ μαθαίνω νὰ χρησιμοποιῶ αὐτὴ τὴ θεωρία στὴ λύση τῶν πρακτικῶν ζητημάτων τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος στὶς διάφορες συνθῆκες τῆς ταξικῆς πάλης τοῦ προλεταριάτου.

Κατακτῶ τὴ μαρξιστικὴ - λενινιστικὴ θεωρία θὰ πεῖ ξαίρω νὰ πλουτίζω αὐτὴ τὴ θεωρία μὲ τὴ νέα πεῖρα τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος, ξαίρω νὰ τὴν πλουτίζω μὲ καινούριες θέσεις καὶ συμπεράσματα, ξαίρω νὰ τὴν ἀναπτύσσω καὶ νὰ τὴν προωθῶ παραπέρα καὶ—ξεκινώντας ἀπὸ τὴν οὐσία τῆς θεωρίας δὲ διστάζω ν' ἀντικαταστήσω ὁρισμένες θέσεις καὶ συμπεράσματά της ποὺ ἔχουν πιὰ παλιώσει, μὲ νέες θέσεις καὶ συμπεράσματα ποὺ ἀνταποκρίνονται στὴ νέα ἱστορικὴ κατάσταση.

Ἡ μαρξιστικὴ - λενινιστικὴ θεωρία δὲν εἶνε δόγμα μὰ ὁδηγὸς γιὰ δράση.

Πρὶν ἀπὸ τὴ δεύτερη ρωσικὴ ἐπανάσταση (Φλεβάρης 1917), οἱ μαρξιστὲς ὅλων τῶν χωρῶν ξεκινοῦσαν ἀπὸ τὴν ἄποψη πὼς ἡ κοινοβουλευτικὴ λαοκρατικὴ δημοκρατία εἶνε ἡ πιὸ ἐνδεδειγμένη μορφὴ γιὰ τὴν πολιτικὴ ὀργάνωση τῆς κοινωνίας στὴ μεταβατικὴ περίοδο ἀπὸ τὸν καπιταλισμὸ στὸ σοσιαλισμό. Εἶνε ἀλήθεια πὼς ὁ Μάρξ εἶχε ὑποδείξει, στὰ 1870—1880, πὼς ἡ πιὸ ἐνδεδειγμένη μορφὴ γιὰ τὴ δικτατορία τοῦ προλεταριάτου δὲν εἶνε ἡ κοινοβουλευτικὴ δημοκρατία, ἀλλὰ ἡ πολιτικὴ ὀργάνωση τύπου Κομμούνας τοῦ Παρισιοῦ. Δυστυχῶς ὅμως ἡ ὑπόδειξη αὐτὴ τοῦ Μάρξ δὲ βρῆκε παραπέρα ἀνά-

πτυξη στὰ ἔργα του καὶ εἶχε ξεχαστεῖ. Ἐκτὸς ἀπ' αὐτὸ ἡ ἔγκυρη δήλωση τοῦ Ἔνγκελς στὴν κριτική του πάνω στὸ πρόγραμμα τῆς Ἐρφούρτης, τὸ 1891, ποὺ ἔλεγε ὅτι «ἡ λαοκρατικὴ δημοκρατία...εἶνε...ἡ εἰδικὴ μορφὴ τῆς δικτατορίας τοῦ προλεταριάτου», δὲν ἄφηνε ἀμφιβολία πὼς οἱ μαρξιστὲς ἐξακολουθοῦν νὰ θεωροῦν τὴ λαοκρατικὴ δημοκρατία σὰν πολιτικὴ μορφὴ τῆς δικτατορίας τοῦ προλεταριάτου. Ἡ θέση αὐτὴ τοῦ Ἔνγκελς ἔγινε κατοπινὰ ὁδηγητικὴ ἀρχὴ γιὰ ὅλους τοὺς μαρξιστές, μαζὶ καὶ γιὰ τὸ Λένιν.

Ἡ ρωσικὴ ὅμως ἐπανάσταση τοῦ 1905 καὶ προπαντὸς ἡ ἐπανάσταση τοῦ Φλεβάρη τοῦ 1917, ἔφερε στὸ προσκήνιο μιὰ νέα μορφὴ πολιτικῆς ὀργάνωσης τῆς κοινωνίας, τὰ σοβιὲτ τῶν ἐργατῶν καὶ ἀγροτῶν βουλευτῶν. Μὲ βάση τὴ μελέτη τῆς πείρας τῶν δυὸ ρωσικῶν ἐπαναστάσεων, ὁ Λένιν, ξεκινώντας ἀπὸ τὴ θεωρία τοῦ μαρξισμοῦ, ἔφτασε στὸ συμπέρασμα, πὼς ἡ καλύτερη πολιτικὴ μορφὴ γιὰ τὴ δικτατορία τοῦ προλεταριάτου δὲν εἶνε ἡ κοινοβουλευτικὴ λαοκρατικὴ δημοκρατία, ἀλλὰ ἡ δημοκρατία τῶν σοβιέτ. Πάνω σ' αὐτὴ τὴ βάση, τὸν Ἀπρίλη τοῦ 1917, στὸ πέρασμα ἀπὸ τὴν ἀστικὴ στὴ σοσιαλιστικὴ ἐπανάσταση, ὁ Λένιν ἔρριξε τὸ σύνθημα τῆς ὀργάνωσης τῆς δημοκρατίας τῶν σοβιὲτ σὰν τῆς καλύτερης πολιτικῆς μορφῆς τῆς δικτατορίας τοῦ προλεταριάτου. Οἱ ὀππορτουνιστὲς ὅλων τῶν χωρῶν ἀγκιστρώνονταν ἀπὸ τὴν κοινοβουλευτικὴ δημοκρατία, κατηγορώντας τὸ Λένιν πὼς ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸ μαρξισμό, πὼς καταστρέφει τὴ δημοκρατία! Ὁ ἀληθινὸς ὅμως μαρξιστής, ποὺ κατεῖχε τὴ θεωρία τοῦ μαρξισμοῦ, ἦταν φυσικὰ ὁ Λένιν καὶ ὄχι οἱ ὀππορτουνιστές, γιατὶ ὁ Λένιν προωθοῦσε τὴ θεωρία τοῦ μαρξισμοῦ πλουτίζοντάς την μὲ τὴ νέα πεῖρα, ἐνῶ οἱ ὀππορτουνιστὲς τὴν ἔσπρωχναν πίσω, μεταβάλλοντας μιὰ ἀπὸ τὶς θέσεις της σὲ δόγμα.

Τί θὰ γινόταν τὸ κόμμα, ἡ ἐπανάστασή μας, ὁ μαρξισμός, ἂν ὁ Λένιν εἶχε σκύψει μπροστὰ στὸ γράμμα τοῦ μαρξισμοῦ καὶ δὲν εἶχε ἀποφασίσει ν' ἀντικαταστήσει μιὰ ἀπὸ τὶς παλιὲς θέσεις τοῦ μαρξισμοῦ, ποὺ εἶχε διατυπώσει ὁ Ἔνγκελς, μὲ τὴ νέα θέση γιὰ τὴ δημοκρατία τῶν σοβιέτ, ποὺ ἀνταποκρίνονταν στὴ νέα ἱστορικὴ κατάσταση; Τὸ κόμμα θὰ παραπατοῦσε μέσα στὰ σκοτάδια, τὰ σοβιὲτ θὰ ξεχαρβαλώνονταν, δὲ θὰ εἴχαμε τὴν ἐξουσία τῶν σοβιέτ, ἡ μαρξιστικὴ θεωρία θὰ εἶχε ὑποστεῖ μιὰ σοβαρὴ ζημιά. Τὸ προλεταριάτο θὰ ἔχανε καὶ θὰ κέρδιζαν οἱ ἐχθροὶ τοῦ προλεταριάτου.

Μελετώντας τὸν προϊμπεριαλιστικὸ καπιταλισμὸ ὁ Ἔνγκελς καὶ ὁ Μὰρξ ἔφθασαν στὸ συμπέρασμα πὼς ἡ σοσιαλιστικὴ ἐπανάσταση δὲ μπορεῖ νὰ νικήσει σὲ μιὰ ξεχωριστὴ χώρα, πὼς μπορεῖ νὰ νικήσει μόνο μὲ ταυτόχρονο χτύπημα σὲ ὅλες τὶς χῶρες, ἢ στὴν πλειοψηφία τῶν πολιτισμένων χωρῶν. Αὐτὸ γινόταν στὰ μέσα τοῦ 19ου αἰώνα. Τὸ συμπέρασμα αὐτὸ ἔγινε ἀργότερα ὁδηγητικὴ θέση γιὰ ὅλους τοὺς μαρξιστές. Ὡστόσο, στὶς ἀρχὲς τοῦ 20ου αἰώνα ὁ προϊμπεριαλιστικὸς καπιταλισμὸς πέρασε στὸν ἰμπεριαλιστικὸ καπιταλισμό, ὁ καπιταλισμὸς τῆς ἀνόδου μετατράπηκε σὲ καπιταλισμὸ ποὺ πεθαίνει.

Βασισμένος στὴ μελέτη τοῦ ἰμπεριαλιστικοῦ καπιταλισμοῦ ὁ Λένιν, ξεκινώντας ἀπὸ τὴ μαρξιστικὴ θεωρία, ἔφτασε στὸ συμπέρασμα πὼς ἡ παλιὰ διατύπωση τῶν Ἔνγκελς καὶ Μὰρξ δὲν ἀνταποκρίνεται πιὰ στὴ νέα ἱστορικὴ κατάσταση, πὼς ἡ σοσιαλιστικὴ ἐπανάσταση μπορεῖ κάλλιστα νὰ νικήσει σὲ μιὰ μόνο ξεχωριστὴ χώρα. Καὶ οἱ ὀππορτουνιστὲς ὅλων τῶν χωρῶν ἀγκιστρώνονταν ἀπὸ τὴν παλιὰ διατύπωση τῶν Ἔνγκελς καὶ Μάρξ, κατηγορώντας τὸ Λένιν ὅτι ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὸ μαρξισμό. Μὰ ὁ πραγματικὸς μαρξιστής, ποὺ κατεῖχε τὴ θεωρία τοῦ μαρξισμοῦ, ἦταν φυσικὰ ὁ Λένιν καὶ ὄχι οἱ ὀππορτουνιστές, ἀφοῦ ὁ Λένιν προωθοῦσε τὴ μαρξιστικὴ θεωρία, πλουτίζοντάς την μὲ νέα πεῖρα, ἐνῶ οἱ ὀππορτουνιστὲς τὴ σπρώχναν πίσω, τὴ μεταβάλανε σὲ μούμια.

Τί θὰ γινόταν τὸ κόμμα, ἡ ἐπανάσταση μας, ὁ μαρξισμός, ἂν ὁ Λένιν εἶχε σκύψει μπροστὰ στὸ γράμμα τοῦ μαρξισμοῦ, ἂν δὲν εἶχε τὴ θεωρητικὴ παλληκαριὰ νὰ ἀπορρίψει ἕνα ἀπὸ τὰ παλιὰ συμπεράσματα τοῦ μαρξισμοῦ, νὰ τὸ ἀντικαταστήσει μὲ τὸ νέο συμπέρασμα γιὰ τὴ δυνατότητα τῆς νίκης τοῦ σοσιαλισμοῦ σὲ μιὰ μόνη, ξεχωριστὴ χώρα, συμπέρασμα ποὺ ἀνταποκρίνεται στὴν νέα ἱστορικὴ κατάσταση; Τὸ κόμμα θὰ παραπατοῦσε μέσα στὰ σκοτάδια, ἡ προλεταριακὴ ἐπανάσταση δὲ θὰ εἶχε καθοδήγηση, ἡ μαρξιστικὴ θεωρία θ' ἄρχιζε νὰ ξεπέφτει. Τὸ προλεταριάτο θὰ ἔχανε καὶ θὰ κέρδιζαν οἱ ἐχθροὶ τοῦ προλεταριάτου.

Ὁ ὀππορτουνισμὸς δὲ σημαίνει πάντα ἄμεση ἄρνηση τῆς μαρξιστικῆς θεωρίας ἢ ὁρισμένων θέσεων καὶ συμπερασμάτων της. Ὁ ὀππορτουνισμὸς ἐκδηλώνεται κάποτε σὰν προσπάθεια ν' ἀγκιστρώνεται κανεὶς ἀπὸ ὁρισμένες θέσεις τοῦ μαρξισμοῦ, ποῦχουν πιὰ παλιώσει καὶ νὰ τὶς μεταβάλλει σὲ δόγματα, γιὰ νὰ συγκρατήσει ἔτσι τὴν παραπέρα ἀνάπτυξη τοῦ μαρξισμοῦ καὶ συνεπῶς νὰ συγκρατήσει ἐπίσης τὴν ἀνάπτυξη τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος τοῦ προλεταριάτου.

Μποροῦμε νὰ ποῦμε δίχως ὑπερβολὴ πὼς ὕστερα ἀπὸ τὸ θάνατο τοῦ Ἔνγκελς, ὁ μέγιστος θεωρητικὸς Λένιν κ' ὕστερα ἀπὸ τὸ Λένιν ὁ Στάλιν καὶ οἱ ἄλλοι μαθητὲς τοῦ Λένιν, στάθηκαν οἱ μόνοι μαρξιστὲς ποὺ προωθοῦσαν τὴ μαρξιστικὴ θεωρία καὶ τὴν πλούτισαν μὲ τὴ νέα πεῖρα, μέσα στὶς νέες συνθῆκες τῆς ταξικῆς πάλης τοῦ προλεταριάτου.

Καὶ ἀκριβῶς γιατὶ ὁ Λένιν καὶ οἱ λενινιστὲς προώθησαν τὴ μαρξιστικὴ θεωρία, ὁ λενινισμὸς εἶνε ἡ παραπέρα ἀνάπτυξη τοῦ μαρξισμοῦ, εἶνε ὁ μαρξισμὸς στὶς νέες συνθῆκες τῆς ταξικῆς πάλης τοῦ προλεταριάτου, ὁ μαρξισμὸς τῆς ἐποχῆς τοῦ ἰμπεριαλισμοῦ καὶ τῶν προλεταριακῶν ἐπαναστάσεων, ὁ μαρξισμὸς τῆς ἐποχῆς τῆς νίκης τοῦ σοσιαλισμοῦ στὸ ἕνα ἕκτο τοῦ κόσμου.

Τὸ κόμμα τῶν μπολσεβίκων δὲ θὰ μποροῦσε νὰ νικήσει τὸν Ὀχτώβρη τοῦ 1917 ἂν τὰ πρωτοπόρα στελέχη του δὲν εἶχαν κάνει κτῆμα τους τὴ θεωρία τοῦ μαρξισμοῦ, ἂν δὲν εἶχαν μάθει νὰ βλέπουν τὴ θεωρία αὐτὴ

σὰν ὁδηγὸ γιὰ δράση, ἂν δὲν εἶχαν μάθει νὰ προωθοῦν τὴ μαρξιστικὴ θεωρία, πλουτίζοντάς την μὲ τὴ νέα πεῖρα τῆς ταξικῆς πάλης τοῦ προλεταριάτου.

Ὁ Ἔνγκελς ἔγραφε στὴν κριτική του γιὰ τοὺς γερμανοὺς μαρξιστὲς τῆς Ἀμερικῆς, ποὺ εἶχαν ἀναλάβει τὴν καθοδήγηση τοῦ ἀμερικάνικου ἐργατικοῦ κινήματος:

«Οἱ γερμανοὶ δὲν κατόρθωσαν νὰ κάνουν τὴ θεωρία τους μοχλὸ ποὺ θὰ βάζε σὲ κίνηση τὶς ἀμερικάνικες μάζες. Τὶς περισσότερες φορὲς δὲν καταλαβαίνουν καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὴ τὴ θεωρία καὶ παίρνουν ἀπέναντί της δογματικὴ θέση, νομίζοντας πὼς πρέπει νὰ τὴν ἀποστηθίσουν καὶ πὼς αὐτὸ μονάχα εἶνε ἀρκετὸ γιὰ ὅλες τὶς περιστάσεις τῆς ζωῆς. Γι αὐτοὺς ἡ θεωρία εἶνε δόγμα κι ὄχι ὁδηγὸς γιὰ δράση» (Κ. Μ ὰ ρ ξ καὶ Φ. Ἔ ν γ κ ε λ ς, Ἅπαντα, τομ. 27ος σελ. 606).

Στὴν κριτική του γιὰ τὸν Κάμενεφ καὶ ὁρισμένους παλιοὺς μπολσεβίκους, ποὺ τὸν Ἀπρίλη τοῦ 1917 ἀγκιστρώνονταν ἀπὸ τὴν παλιὰ διατύπωση τῆς ἐπαναστατικῆς δημοκρατικῆς δικτατορίας τοῦ προλεταριάτου καὶ τῆς ἀγροτιᾶς, ἐνῶ τὸ ἐπαναστατικὸ κίνημα τραβοῦσε μπροστὰ καὶ ἀπαιτοῦσε πέρασμα στὴ σοσιαλιστικὴ ἐπανάσταση, ὁ Λένιν ἔγραφε:

«Ἡ θεωρία μας δὲν εἶνε δόγμα μὰ ὁδηγὸς γιὰ δράση—ἔτσι ἔλεγαν πάντα ὁ Μὰρξ καὶ ὁ Ἔνγκελς, κοροϊδεύοντας μὲ τὸ δίκιο τους τὴν ἀποστήθιση καὶ ἁπλῆ ἐπανάληψη «διατυπώσεων», ποὺ στὴν καλύτερη περίπτωση εἶνε κατάλληλες τὸ πολὺ νὰ ὑποδείξουν τὰ γ ε ν ι κ ὰ καθήκοντα, ποὺ ἀναγκαστικὰ τὰ μεταβάλλει ἡ σ υ γ κ ε κ ρ ι μ έ ν η οἰκονομικὴ καὶ πολιτικὴ κατάσταση σὲ κάθε ἰδιαίτερο στάδιο τῆς ἱστορικῆς πορείας (προτσές). Εἶνε ἀνάγκη ν' ἀφομοιώσουμε αὐτὴ τὴν ἀναμφισβήτητη ἀλήθεια, ὅτι ὁ μαρξισμὸς πρέπει νὰ μελετᾶ τὴν ἴδια τὴ ζωντανὴ ζωή, τὰ ἀκριβῆ γεγονότα τῆς π ρ α γ μ α τ ι κ ό τ η τ α ς καὶ νὰ μὴν ἐξακολουθεῖ νὰ ἀγκιστρώνεται ἀπὸ θεωρία τῆς χτεσινῆς ἡμέρας.....» (Λ έ ν ι ν, Ἅπαντα, τόμ. 20ος, σελ. 100 - 101)

3) Ἡ ἱστορία τοῦ κόμματος διδάσκει παρακάτω πὼς ἂν δὲν συντριβοῦν τὰ μικροαστικὰ κόμματα, ποὺ δροῦν μέσα στὶς γραμμὲς τῆς μικροαστικῆς τάξης, ποὺ σπρώχνουν τὰ καθυστερημένα στρώματα τῆς ἐργατικῆς τάξης στὴν ἀγκαλιὰ τῆς ἀστικῆς τάξης καὶ διασποῦν ἔτσι τὴν ἑνότητα τῆς ἐργατικῆς τάξης, δὲ μπορεῖ νὰ νικήσει ἡ προλεταριακὴ ἐπανάσταση.

Ἡ ἱστορία τοῦ κόμματός μας εἶνε ἱστορία πάλης καὶ συντριβῆς τῶν μικροαστικῶν κομμάτων: ἐσέρων, μενσεβίκων, ἀναρχικῶν, ἐθνικιστῶν. Δίχως τὴν ὑπερνίκηση αὐτῶν τῶν κομμάτων καὶ τὸ διώξιμό τους ἀπὸ τὶς γραμμὲς τῆς ἐργατικῆς τάξης, θὰ ἦταν ἀδύνατο νὰ πραγματοποιηθεῖ ἡ ἑνότητα τῆς ἐργατικῆς τάξης καὶ δίχως τὴν ἑνότητα τῆς ἐργατικῆς τάξης θὰ ἦταν ἀδύνατο νὰ νικήσει ἡ προλεταριακὴ ἐπανάσταση.

Δίχως τὴ συντριβὴ αὐτῶν τῶν κομμάτων, ποὺ στὴν ἀρχὴ ἦταν ὑπὲρ τῆς

διατήρησης τοῦ καπιταλισμοῦ καὶ κατοπινά, ὕστερ' ἀπὸ τὴν 'Οχτωβριανὴ ἐπανάσταση, ὑπὲρ τῆς παλινόρθωσης τοῦ καπιταλισμοῦ, θὰ ἦταν ἀδύνατο νὰ διαφυλαχτεῖ ἡ δικτατορία τοῦ προλεταριάτου, νὰ ἡττηθεῖ ἡ ξένη στρατιωτικὴ ἐπέμβαση, νὰ χτιστεῖ ὁ σοσιαλισμός.

Δὲ μπορεῖ νὰ θεωρεῖται τυχαῖο τὸ γεγονός, ὅτι ὅλα τὰ μικροαστικὰ κόμματα πού, γιὰ νὰ ξεγελάσουν τὸ λαό, τιτλοφοροῦνται «ἐπαναστατικὰ» καὶ «σοσιαλιστικὰ» κόμματα, ἐσερομενσεβίκοι, ἀναρχικοί, ἐθνικιστές, ἔγιναν κόμματα ἀντεπαναστατικὰ ἀκόμα πρὶν ἀπὸ τὴν 'Οχτωβριανὴ ἐπανάσταση καὶ κατοπινὰ πράκτορες τῶν ξένων ἀστικῶν κατασκοπειῶν, μιὰ συμμορία ἀπὸ κατασκόπους, σαμποταριστές, δολοφόνους, προδότες τῆς πατρίδας.

«Ἡ ἑνότητα τοῦ προλεταριάτου, λέει ὁ Λένιν, στὴν ἐποχὴ τῆς κοινωνικῆς ἐπανάστασης μπορεῖ νὰ πραγματοποιηθεῖ μονάχα ἀπὸ τὸ ἄκρο ἐπαναστατικὸ κόμμα, τὸ κόμμα τοῦ μαρξισμοῦ, μονάχα μὲ τὴν ἀμείλικτη πάλη ἐνάντια σ' ὅλα τ' ἄλλα κόμματα» (Λ έ ν ι ν, τόμ. 26ος σελ. 50).

4) Ἡ ἱστορία τοῦ κόμματος διδάσκει παραπέρα πὼς δίχως ἀδιάλλαχτη πάλη ἐνάντια στοὺς ὀππορτουνιστὲς μέσα στὶς ἴδιες του τὶς γραμμές, δίχως τὸ τσάκισμα τῶν ἡττοπαθῶν μέσα στὶς ἴδιες τὶς γραμμές του, τὸ κόμμα τῆς ἐργατικῆς τάξης δὲ μπορεῖ νὰ διατηρήσει τὴν ἑνότητα καὶ τὴν πειθαρχία του, δὲ μπορεῖ νὰ ἐκπληρώσει τὸ ρόλο του σὰν ὀργανωτὴς καὶ ὁδηγητὴς τῆς προλεταριακῆς ἐπανάστασης, δὲ μπορεῖ νὰ ἐκπληρώσει τὸ ρόλο του σὰν οἰκοδόμος τῆς νέας σοσιαλιστικῆς κοινωνίας.

Ἡ ἱστορία τῆς ἀνάπτυξης τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς τοῦ κόμματός μας εἶνε ἱστορία τῆς πάλης καὶ τῆς συντριβῆς τῶν ὀππορτουνιστικῶν ὁμάδων μέσα στὸ κόμμα, «οἰκονομιστῶν», μενσεβίκων, τροτσκιστῶν, μπουχαρινικῶν, αὐτῶν ποὺ κάναν ἐθνικιστικὲς παρεκκλίσεις.

Ἡ ἱστορία τοῦ κόμματος διδάσκει, πὼς ὅλες οἱ ἡττοπαθεῖς αὐτὲς ὁμάδες ἦταν στὸ βάθος πράκτορες τοῦ μενσεβικισμοῦ μέσα στὸ κόμμα μας, παράρτημά του, συνέχισή του. Τὸ ἴδιο ὅπως καὶ ὁ μενσεβικισμός, χρησίμεψαν σὰν μέσο γιὰ τὴ διοχέτευση τῆς ἀστικῆς ἐπιρροῆς μέσα στὴν ἐργατικὴ τάξη καὶ στὸ κόμμα. Γι αὐτὸ καὶ ἡ πάλη γιὰ τὸ ξεκαθάρισμα αὐτῶν τῶν ὁμάδων μέσα ἀπὸ τὸ κόμμα ἦταν συνέχιση τῆς πάλης γιὰ τὸ ξεκαθάρισμα τοῦ μενσεβικισμοῦ.

Ἂν δὲν εἴχαμε τσακίσει τοὺς «οἰκονομιστὲς» καὶ τοὺς μενσεβίκους δὲ θὰ μπορούσαμε νὰ χτίσουμε τὸ κόμμα καὶ νὰ ὁδηγήσουμε τὴν ἐργατικὴ τάξη στὴν προλεταριακὴ ἐπανάσταση.

Ἂν δὲν εἴχαμε τσακίσει τοὺς τροτσκιστὲς καὶ τοὺς μπουχαρινικοὺς δὲ θὰ μπορούσαμε νὰ προετοιμάσουμε τὶς ἀναγκαῖες συνθῆκες γιὰ τὸ χτίσιμο τοῦ σοσιαλισμοῦ.

Ἂν δὲν εἴχαμε τσακίσει ὅσους κάναν κάθε λογῆς ἐθνικιστικὲς παρεκκλίσεις δὲ θὰ μπορούσαμε νὰ διαπαιδαγωγήσουμε τὸ λαὸ στὸ πνεῦμα τοῦ διε-

θνισμοῦ, δὲ θὰ μπορούσαμε νὰ ὑπερασπίσουμε τὴ σημαία τῆς μεγάλης φιλίας τῶν λαῶν τῆς ΕΣΣΔ, δὲ θὰ μπορούσαμε νὰ χτίσουμε τὴν Ἕνωση Σοβιετικῶν Σοσιαλιστικῶν Δημοκρατιῶν.

Μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ πὼς οἱ μπολσεβίκοι ἀφιέρωσαν πάρα πολὺ καιρὸ στὴν πάλη ἐνάντια στὰ ὀππορτουνιστικὰ στοιχεῖα μέσα στὸ κόμμα, πὼς ὑπερτίμησαν τὴ σημασία τους. Αὐτὸ ὅμως δὲν εἶνε καθόλου σωστό. Δὲ μπορεῖ ν' ἀνέχεται κανεὶς τὸν ὀππορτουνισμὸ μέσα στὶς γραμμές του, ὅπως δὲ μπορεῖ ν'ἀνεχτεῖ μιὰ πληγὴ σὲ γερὸ ὀργανισμό. Τὸ κόμμα εἶνε τὸ ἡγετικὸ τμῆμα τῆς ἐργατικῆς τάξης, τὸ προχωρημένο της φρούριο, τὸ μαχητικό της ἐπιτελεῖο. Δὲ μπορεῖ κανεὶς νὰ ἐπιτρέψει νὰ ὑπάρχουν λιγόπιστοι, ὀππορτουνιστές, ἡττοπαθεῖς, προδότες μέσα στὸ ἐπιτελεῖο τῆς ἐργατικῆς τάξης. Ὅταν κάνεις ἀγώνα θανάτου ἐνάντια στὴν ἀστικὴ τάξη καὶ κρατᾶς μέσα στὸ ἴδιο σου τὸ ἐπιτελεῖο, στὸ ἴδιο σου τὸ φρούριο ἡττοπαθεῖς καὶ προδότες, εἶνε σὰν νὰ σὲ τουφεκᾶνε καὶ κατὰ μέτωπο κι ἀπὸ τὰ νῶτα. Δὲν εἶνε δύσκολο νὰ καταλάβουμε πὼς μιὰ τέτια πάλη μπορεῖ νὰ τελειώσει μόνο μὲ ἧττα. Τὰ φρούρια κυριεύονται εὐκολότερα ἀπὸ τὰ μέσα. Γιὰ νὰ κερδίσουμε τὴ νίκη πρέπει πρῶτ' ἀπ' ὅλα νὰ ξεκαθαρίσουμε τὸ κόμμα τῆς ἐργατικῆς τάξης, τὸ ἡγετικό της ἐπιτελεῖο, τὸ προχωρημένο της φρούριο ἀπὸ τοὺς ἡττοπαθεῖς, τοὺς λιποτάκτες, τοὺς ἀπεργοσπάστες, τους προδότες.

Δὲ μπορεῖ νὰ θεωρηθεῖ τυχαῖο τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ τροτσκιστές, οἱ μπουχαρινικοί, αὐτοὶ ποὺ κάναν ἐθνικιστικὲς παρεκκλίσεις, καταπολεμῶντας τὸ Λένιν καὶ τὸ κόμμα, κατάληξαν ὅπως εἶχαν καταλήξει καὶ τὰ κόμματα τῶν μενσεβίκων καὶ τῶν ἐσέρων — ἔγιναν πράκτορες τῶν φασιστικῶν κατασκοπειῶν, ἔγιναν κατάσκοποι, σαμποταριστές, δολοφόνοι, ὑπονομευτές, προδότες τῆς πατρίδας.

> «Ὅταν ἔχεις μέσα στὶς γραμμές σου ρεφορμιστές, μενσεβίκους, λέει ὁ Λένιν, δὲ μπορεῖ νὰ νικήσεις στὴν προλεταριακὴ ἐπανάσταση, δὲ μπορεῖ νὰ τὴν ὑπερασπίσεις. Αὐτὸ εἶνε μιὰ ἀρχὴ ὁλοφάνερη. Ἡ πεῖρα τῆς Ρωσίας καὶ τῆς Οὐγγαρίας τὸ ἐπιβεβαίωσε ξεκάθαρα... Στὴ Ρωσία πολλὲς φορὲς παρουσιάστηκαν δύσκολες καταστάσεις, ποὺ σίγουρα θὰ ἀνατρέπονταν τὸ σοβιετικὸ καθεστὼς ἂν οἱ μενσεβίκοι, οἱ ρεφορμιστές, οἱ μικροαστοὶ δημοκράτες εἶχαν μείνει μέσα στὸ κόμμα μας....» (Λένιν, Ἅπαντα, τόμος 25ος, σελ. 462 - 463).

> «Ἂν τὸ κόμμα μας, λέει ὁ σ. Στάλιν, κατόρθωσε νὰ δημιουργήσει τὴν ἐσωτερική του ἑνότητα καὶ τὴ χωρὶς προηγούμενο συνοχὴ τῶν γραμμῶν του, αὐτὸ ὀφείλεται πρῶτ' ἀπ' ὅλα στὸ ὅτι μπόρεσε νὰ ξεκαθαριστεῖ ἔγκαιρα ἀπὸ τὴ βρωμιὰ τοῦ ὀππορτουνισμοῦ, μπόρεσε νὰ διώξει μακριὰ ἀπὸ τὸ κόμμα τοὺς λικβινταριστὲς καὶ τοὺς μενσεβίκους. Ὁ δρόμος τῆς ἀνάπτυξης καὶ τοῦ δυναμώματος τῶν προλεταριακῶν κομμάτων περνᾶ μέσα ἀπὸ τὸ ξεκαθάρισμά τους ἀπὸ τοὺς ὀππορτουνιστὲς καὶ τοὺς ρεφορ-

μιστές, τοὺς σοσιαλιμπεριαλιστὲς καὶ τοὺς σοσιαλσωβινιστές, τοὺς σοσιαλπατριῶτες καὶ τοὺς σοσιαλπασιφιστές. Τὸ κόμμα δυναμώνει ὅσο ξεκαθαρίζεται ἀπὸ τὰ ὀππορτουνιστικὰ στοιχεῖα» (Σ τ ά λ ι ν, Ζητήματα λενινισμοῦ, σελ. 72).

5) Ἡ ἱστορία τοῦ κόμματος διδάσκει παρακάτω πὼς τὸ κόμμα δὲ μπορεῖ νὰ παίξει τὸ ρόλο του σὰν ἡγέτης τῆς ἐργατικῆς τάξης ἂν παρασυρμένο ἀπὸ τὶς ἐπιτυχίες του, ἀρχίζει νὰ ξιπάζεται, παύει νὰ διακρίνει τὶς ἐλλείψεις τῆς δουλειᾶς του, φοβᾶται ν' ἀναγνωρίσει τὰ λάθη του, φοβᾶται νὰ τὰ διορθώσει ἔγκαιρα, ἀνοιχτὰ καὶ τίμια.

Τὸ κόμμα εἶνε ἀκατανίκητο ἂν δὲ φοβᾶται τὴν κριτικὴ καὶ αὐτοκριτική, ἂν δὲ σκεπάζει τὰ λάθη καὶ τὶς ἐλλείψεις τῆς δουλειᾶς του, ἂν διδάσκει καὶ διαπαιδαγωγεῖ τὰ στελέχη μὲ τὰ λάθη ποὺ διαπράττονται στὴ δουλειά, ἂν ξαίρει νὰ διορθώνει ἔγκαιρα τὰ λάθη του.

Τὸ κόμμα χάνεται ὅταν κρύβει τὰ λάθη του, παρασιωπᾶ τὰ ἀσθενικὰ σημεῖα του, σκεπάζει τὶς ἀτέλειές του κάτω ἀπὸ μιὰ πλαστὴ ἐπίδειξη εὐημερίας, ὅταν δὲν ἀνέχεται τὴν κριτικὴ καὶ αὐτοκριτική, διαποτίζεται ἀπὸ αἴσθημα αὐτοϊκανοποίησης, παραδίνεται στὸ αἴσθημα τῆς αὐταρέσκειας κι ἀρχίζει ν' ἀναπαύεται στὶς δάφνες του.

«Ἡ στάση ἑνὸς πολιτικοῦ κόμματος μπροστὰ τὰ λάθη του, λέει ὁ Λένιν, εἶνε ἕνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα καὶ ἀσφαλέστερα κριτήρια γιὰ τὴ σοβαρότητα τοῦ κόμματος καὶ γιὰ τὴν ἐκπλήρωση στὴν π ρ ά ξ η τῶν ὑποχρεώσεών του ἀπέναντι στὴν τ ά ξ η του καὶ στὶς ἐργαζόμενες μ ά ζ ε ς. Νὰ ἀναγνωρίζει ἀνοιχτὰ τὸ λάθος του, νὰ βρίσκει τὶς αἰτίες του, νὰ ἀναλύει τὴν κατάσταση ποὺ τὸ γέννησε, νὰ ἐξετάζει προσεκτικὰ τὰ μέσα τῆς διόρθωσης τοῦ λάθους, αὐτὸ εἶνε τὸ χαρακτηριστικὸ τοῦ σοβαροῦ κόμματος, αὐτὸ θὰ πεῖ ἐκπλήρωση τῶν ὑποχρεώσεών του, αὐτὸ θὰ πεῖ διαπαιδαγώγηση καὶ μόρφωση τῆς τ ά ξ η ς καὶ ἔπειτα τῆς μ ά ζ α ς». (Λ έ ν ι ν, Ἅπαντα, τόμ. 25ος, σελ. 200).

Καὶ παρακάτω:

«Ὅλα τὰ ἐπαναστατικὰ κόμματα ποὺ χάθηκαν ὡς τόρα, χάθηκαν γιατὶ ξ ι π ά ζ ο ν τ α ν καὶ δὲν ἤξαιραν νὰ δοῦν ποῦ βρίσκεται ἡ δύναμή τους καὶ φ ο β ό ν τ α ν νὰ μ ι λ ή σ ο υ ν γ ι ὰ τ ὶ ς ἀ δ υ ν α μ ί ε ς τ ο υ ς. Ἐμεῖς ὅμως δὲ θὰ χαθοῦμε, γιατὶ δὲ φοβόμαστε νὰ μιλᾶμε γιὰ τὶς ἀδυναμίες μας καὶ θὰ μάθουμε νὰ ξεπερνᾶμε τὶς ἀδυναμίες». (Λ έ ν ι ν, Ἅπαντα, τόμ. 27ος, σελ. 260 - 261).

6) Τέλος ἡ ἱστορία τοῦ κόμματος μᾶς διδάσκει πὼς ἂν δὲν ἔχει πλατειοὺς δεσμοὺς μὲ τὶς μάζες, ἂν δὲ στερεώνει ἀδιάκοπα αὐτοὺς τοὺς δεσμούς, ἂν δὲν ξαίρει ν' ἀφουγκράζεται τὴ φωνὴ τῶν μαζῶν καὶ νὰ νοιώθει τὶς ἐπιτακτικές τους ἀνάγκες, ἂν δὲν εἶνε ἕτοιμο ὄχι μονάχα νὰ διδάσκει τὶς μάζες, ἀλλὰ καὶ νὰ διδάσκεται ἀπ' αὐτές, τὸ κόμμα τῆς ἐργατικῆς τάξης, δὲ μπορεῖ

νά εἶνε ἕνα πραγματικό μαζικό κόμμα, ἱκανό νά πάρει μαζί του τά ἑκατομμύρια τῆς ἐργατικῆς τάξης καί ὅλους τούς ἐργαζόμενους.

Τό κόμμα εἶνε ἀκατανίκητο ἄν ξαίρει, ὅπως λέει ὁ Λένιν, «νά συνδέεται, νά πλησιάζει κι ἄν θέλετε νά συγχωνεύεται ὡς ἕνα ὁρισμένο σημεῖο μέ τήν πιό πλατειά μάζα τῶν ἐργαζομένων, κατά πρῶτο λόγο μέ τήν προλεταριακή, μά ἀκόμα καί μέ τή μή προλεταριακή ἐργαζόμενη μάζα» (Λ έ ν ι ν, Ἄπαντα, τόμ. 25ος σελ. 174).

Τό κόμμα χάνεται ἄν κλειστεῖ στό στενό κομματικό του καύκαλο, ἄν ἀποσπαστεῖ ἀπό τίς μάζες, ἄν σκεπαστεῖ ἀπό γραφειοκρατική σκουριά.

«Μποροῦμε νά παραδεχτοῦμε σάν κανόνα, λέει ὁ σ. Στάλιν, πώς οἱ μπολσεβίκοι ὅσον καιρό διατηροῦν τή σύνδεσή τους μέ τίς μεγάλες λαϊκές μάζες, θά εἶνε ἀκατανίκητοι. Καί ἀντίθετα, φτάνει νά ἀποσπαστοῦν οἱ μπολσεβίκοι ἀπό τίς μάζες καί νά χάσουν τή σύνδεσή τους μ' αὐτές, φτάνει νά σκεπαστοῦν ἀπό γραφειοκρατική σκουριά, γιά νά χάσουν ὅλη τους τή δύναμη καί νά μεταβληθοῦν σέ μηδενικό.

Ἡ μυθολογία τῶν ἀρχαίων ἑλλήνων εἶχε ἕνα διάσημο ἥρωα, τόν Ἀνταῖο, πού ὅπως λέει ἡ μυθολογία ἦταν γιός τοῦ Ποσειδώνα, θεοῦ τῆς θάλασσας καί τῆς Γαίας, θεᾶς τῆς γῆς. Ἔτρεφε ἰδιαίτερη ἀφοσίωση στή μάννα του, πού τόν γέννησε, τόν ἔθρεψε καί τόν μεγάλωσε. Δέν ὑπῆρχε ἥρωας πού νά μή μπορεῖ νά τόν νικήσει αὐτός ὁ Ἀνταῖος. Θεωροῦνταν ἥρωας ἀκατανίκητος. Ποῦ βρίσκονταν ἡ δύναμή του; Κάθε φορά πού στήν πάλη μέ τόν ἀντίπαλο τἄφερνε δύσκολα, ἄγγιζε τή γῆ, τή μητέρα του, πού τόν εἶχε γεννήσει καί ἀναθρέψει καί ξανάπαιρνε νέα δύναμη. Εἶχε ὅμως ἕνα ἀδύνατο σημεῖο: ἦταν ὁ κίνδυνος νά ἀποσπαστεῖ ἀπό τή γῆ, μέ ὁποιονδήποτε τρόπο. Οἱ ἐχθροί του εἶχαν ὑπόψη τους αὐτή τήν ἀδυναμία του καί τόν παραμόνευαν. Καί νά πού βρέθηκε ἕνας ἐχθρός πού ἐπωφελήθηκε ἀπ' αὐτή τήν ἀδυναμία του καί τόν νίκησε. Ἦταν ὁ Ἡρακλῆς. Πῶς ὅμως τόν νίκησε; Τόν ἀπόσπασε ἀπό τή γῆ, τόν σήκωσε στόν ἀέρα, τοῦ ἀφαίρεσε τή δυνατότητα νἄρθει σ' ἐπαφή μέ τή γῆ καί τόν ἔπνιξε ἔτσι στόν ἀέρα.

«Σκέφτομαι πώς οἱ μπολσεβίκοι μᾶς θυμίζουν τόν ἥρωα τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας, τόν Ἀνταῖο. Τό ἴδιο ὅπως καί ὁ Ἀνταῖος εἶνε δυνατοί γιατί εἶνε συνδεμένοι μέ τή μάννα τους, μέ τίς μάζες πού τούς γέννησαν, τούς ἔθρεψαν καί τούς διαπαιδαγώγησαν. Καί ὅσον καιρό διατηροῦν τή σύνδεση μέ τή μάννα τους, μέ τό λαό, ἔχουν ὅλες τίς πιθανότητες νά μείνουν ἀκατανίκητοι.

«Αὐτοῦ βρίσκεται τό κλειδί γιά τό ἀκατανίκητο τῆς μπολσεβίκικης

καθοδήγησης» (Σ τ ά λ ι ν, «Γιὰ τὶς ἐλλείψεις τῆς κομματικῆς δουλειᾶς»).

Αὐτὰ εἶνε τὰ βασικὰ διδάγματα ἀπὸ τὸ ἱστορικὸ ἔργο ποὺ πραγματοποίησε τὸ μπολσεβίκικο κόμμα.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ Β' ΤΟΜΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ Β' ΤΟΜΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΤΟ ΚΟΜΜΑ ΤΩΝ ΜΠΟΛΣΕΒΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΟΧΤΩΒΡΗ (Απρίλης 1917—1918)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ

ΤΟ ΚΟΜΜΑ ΤΩΝ ΜΠΟΛΣΕΒΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΞΕΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΕΠΕΜΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΜΦΥΛΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ (1918—1920)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΝΑΤΟ

ΤΟ ΚΟΜΜΑ ΤΩΝ ΜΠΟΛΣΕΒΙΚΩΝ ΣΤΗ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ ΣΤΗΝ ΕΙΡΗΝΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΟΡΘΩΣΗ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (1921—1925)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ

ΤΟ ΚΟΜΜΑ ΤΩΝ ΜΠΟΛΣΕΒΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΑΛΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΚΒΙΟΜΗΧΑΝΙΣΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ (1926—1929)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΔΕΚΑΤΟ

ΤΟ ΚΟΜΜΑ ΤΩΝ ΜΠΟΛΣΕΒΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΑΛΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (1930—1934)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟ

ΤΟ ΚΟΜΜΑ ΤΩΝ ΜΠΟΛΣΕΒΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΠΑΛΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ (1935—1937)

Τίτλος τοῦ πρωτοτύπου:
ИСТОРИЯ ВСЕСОЮЗНОЙ КОММУНИСТИ ЧЕСКОЙ ПАРТИИ (БОЛЬШЕВИКОВ)
Ἱστορία τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος τῆς Σοβιετικῆς Ἔνωσης (μπολσεβίκων). Ἔκδοση: Μόσχα, 1942.
Ἡ μετάφραση ἔγινε ἀπὸ τὰ ρωσικὰ ἀπὸ τὴ Δ. Παπάζογλου. Ἡ θεώρηση τῆς μετάφρασης ἔγινε ἀπὸ τὸν Πέτρο Ροῦσο.
Στὰ ἑλληνικὰ ἐκδόθηκε σὲ δυὸ τόμους.
Ὁ Α' Τόμος (κεφάλαια I - VI) τυπώθηκε τὸ Σεπτέμβρη τοῦ 1945 σὲ 5000 ἀντίτυπα.
Ἀριθ. ἔκδοσης 5/1945.
Σχ. 70 × 100, 8ο. Τυπογρ. φύλλα 12 1/4
Ὁ Β' ΤΟΜΟΣ (ΚΕΦΑΛΑΙΑ VII - XII) ΤΥΠΩΘΗΚΕ ΤΟ ΓΕΝΑΡΗ ΤΟΥ 1946 ΣΕ 8000 ΑΝΤΙΤΥΠΑ ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΗΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ «ΤΑ ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ» Α. Ε.
Ἀριθ. ἔκδοσης 20/1946.
Σχ. 70 × 100, 8ο. Τυπογρ. φύλλα 12 1/2

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν 3η σελίδα τοῦ ἐξωφύλλου)

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

— 1. Ρίτας Μπούμη - Παππᾶ: Ἀθήνα. Δεκέμβρης 1944.
** Κ. Βάρναλη: Ἡ ἀληθινὴ ἀπολογία τοῦ Σωκράτη.
** Σ. Μαυροειδῆ - Παπαδάκη: Τῆς νιότης καὶ τῆς λευτεριᾶς.
** Μ. Μαλακάση: Τὰ Μεσολογγίτικα.
** Ν. Χάγερ - Μπουφίδη: Τὰ παράλληλα.
** Σ. Πατατζῆ: Ματωμένα χρόνια.

ΑΠΑΝΤΑ ΜΑΡΞ - ΕΝΓΚΕΛΣ - ΛΕΝΙΝ - ΣΤΑΛΙΝ

* Μάρξ : Ἡ 18η Μπρυμαίρ τοῦ Λουδοβίκου Βοναπάρτη.
** » Ταξικοὶ ἀγῶνες στὴ Γαλλία.
** » Ἀθλιότητα τῆς φιλοσοφίας.
** » Κριτικὴ τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας.
** » Κριτικὴ τοῦ προγράμματος Γκότα.
* Ἔνγκελς: Ἐπανάσταση καὶ ἀντεπανάσταση στὴ Γερμανία.
** » Ἀντι - Ντύρινγκ.
** » Ὁ πόλεμος τῶν χωρικῶν.
** » Ὁ Λουδοβῖκος Φόϋερμπαχ καὶ τὸ τέλος τῆς κλασικῆς γερμανικῆς φιλοσοφίας.
* Λένιν : Ὁ ἰμπεριαλισμός, ἀνώτατο στάδιο τοῦ καπιταλισμοῦ.
** » Ὁ ἀριστερισμός, παιδικὴ ἀρρώστεια τοῦ κομμουνισμοῦ.
** » Κράτος καὶ ἐπανάσταση.
** » Ὑλισμὸς καὶ ἐμπειριοκριτικισμός
— Στάλιν : Διαλεχτικὸς καὶ ἱστορικὸς ὑλισμὸς (ἀνάτυπο).
* » Λόγοι γιὰ τὸν ἀπελευθερωτικὸ πόλεμο
** » Ὁ μαρξισμὸς καὶ τὸ ἐθνικὸ καὶ ἀποικιακὸ ζήτημα.
** » Ζητήματα λενινισμοῦ.

ΜΙΚΡΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

* Α. Μπαρμπύς: Ὁ Λένιν καὶ ἡ φιλοσοφία.
** Π. Λαφάργκ: Κ. Μάρξ (ἀναμνήσεις).
** Φ. Μέρινγκ: Ὁ Μάρξ καὶ ἡ ἀλληγορία.
** Β Λῆμπκνεχτ: Ὁ Μάρξ καὶ τὰ παιδιά.
** Δ Ριαζάνωφ: Ἡ «ἐξομολόγηση» τοῦ Κ. Μάρξ.
** Πλεχάνωφ: Ὁ ρόλος τοῦ ἀτόμου στὴν ἱστορία.
** Πλεχάνωφ: Ἡ ὑλιστικὴ ἀντίληψη τῆς ἱστορίας.
** Α Κορνύ: Οὐτοπισμὸς καὶ μαρξισμός.
** Α. Ἀνρύ: Ἀπὸ τὸν ἰδεαλισμὸ στὸν ὑλισμό.
** Ζ. Φρεβίλ: Ὁ μαρξισμὸς καὶ ἡ λογοτεχνία.
** Λουνατσάρσκι: Ὁ Λένιν καὶ ἡ μελέτη τῆς λογοτεχνίας.
** Π Λαβερέν: Τὰ μαθηματικὰ καὶ ἡ τεχνική.
** Ἀραγκόν: Σοσιαλιστικὸς ρεαλισμὸς καὶ γαλλικὸς ρεαλισμός.
** Α. Σιντόρωφ: Ἡ καλλιτεχνικὴ παρουσίαση τοῦ σοβιετικοῦ βιβλίου.
** Σίλερ: Ὁ Μάρξ καὶ ἡ παγκόσμια λογοτεχνία.
** Μπάλκ: Ὁ Ἔγκον Ἔρβιν Κὶς καὶ τὸ ρεπορτάζ.
** Γκούτερμαν - Λεφέβρ: Τὸ πρόβλημα τῆς συνείδησης.
** Α. Μινέρ: Ἡ διαλεχτικὴ ἐξέλιξη τῆς ἔννοιας τοῦ χρόνου.

— κυκλοφόρησαν + ἐξαντλήθηκαν * τυπώνονται ** ἑτοιμάζονται